

वर्ष १५ सुं.

लीष्ट

॥ ॐ ॥
॥ भवो धर्मस्त्वो जयः ॥

वार्षिक लेखाग्रभ

पोस्टेग्रसाध

३१. १-०-०

श्रीः १

संवा २००२

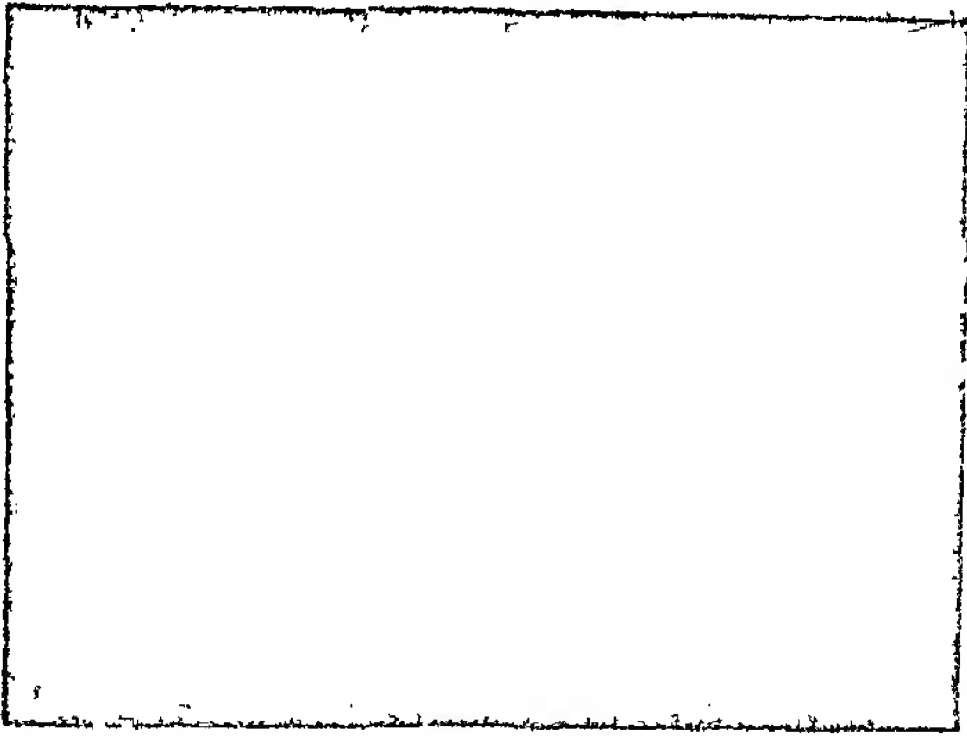

आनंदाश्रम

पदेग्रसाध

शिलिग २

२. श्रीआनंदाश्रम नवाग्रभ-पा. धीक्षणा

सुधासुतं नाथयः मसर्गं सुधासुतं नाथविलोचिनं च ।

सुधासुतं नाथमनः मसर्गं सुधासुतं नाथनिरासधाम ॥ १ ॥

सुधासुतं ॐ नाथतु निर्भण गोलवु । सुधासुतं ॐ नाथतु निर्भण जेवु ।

सुधासुतं ॐ नाथतु निर्भण अंन करण । सुधासुतं ॐ नाथना निवासतु

निर्भण धाम-आनंदाश्रमः । ।

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીઆનંદાશ્રમ પંત્રનાં ૧૫ માં વર્ષમાં પ્રવેશપ્રસંગનું મંગલાચરણ.	૧
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૩
૩	મદાલસા.	૪
૪	નરપતિ ઉત્તમ.	૭
૫	શ્રીઆપાઠી ગુરુપૂર્ણિમા મહાપૂજન.	૯
૬	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૦
૭	પરચુરણમેટ.	૧૧

—[*]—

લવાજમસંબંધી જરૂરી નોંધ

કાગળની અસલ મેંઘવારીમાં આજે ૧૫ માં વર્ષનો આ પહેલો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે, માટે જે અંકુષકેતોનું લવાજમ બાકી હોય તેઓ પોતાનું લવાજમ જેમ બને તેમ વેલાસર મોકલી આપે એમ સ્મરણ આપવામાં આવે છે. ગ્રાહક રહેવાની ઈચ્છા ન હોય તેમણે અગાઉથી ના લખવા શ્રમ લેવો, એટલે ટપાલ તથા વી. પી. કરવાનાં શ્રમ ને ખર્ચમાં નકામું બિતરવું ન પડે.

વ્યવસ્થાપક, આનંદાશ્રમ, નવાગામ પોસ્ટ બીલખા-(કાઠિયાવાડ.)

—[*]—

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વે પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેસાઈ, વેદાંતમૂલ્ય-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી લગવતસિંહજી ઇલેક્ટ્રિકલ વિદ્યા એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.
માલિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનજીભાઈ, ગાંડલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથસંદગુરવે નમઃ॥

આનંદં ब्रह्मणो विद्वान् न विभेति कुतश्चन ।

અર્થઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને જાણનાર કાઠથી પણ ભય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૨ જ્યેષ્ઠ

[અંક ૧ લો]

શ્રીઆનંદાશ્રમ પત્રના ૧૬ માં વર્ષમાં પ્રવેશપ્રસંગનું મંગલાચરણ
જય નાથ ! જય મહેયૈર !

શ્રીઆનંદાશ્રમ પત્ર ૧૫ માં વર્ષમાં પ્રવેશ પામે છે તે મંગલ પ્રસંગના મંગલાચરણમાં
અમે કરુણાવનાર આપ ભગવાનની ઊડી આગધના કરીએ છીએ.

હે સૌમ્યમૂર્તિ ! અધિકારી જનતાને સ્વધર્મનો સદુપદેશ આપવા આપભગવાને
ધારણ કરેલું મદ્યુરુપરમાત્મા શ્રીમત્નાથભગવાનનું સ્વરૂપ તો કરુણામય હોઇને અન્યત્ર સૌમ્ય
ને બદલ સ્વરૂપ છે !

એ ક્ષરણથી તો હે કરુણાવતાર ! આપભગવાનના પરિચિત ભક્તો આપભગવાનને
કરુણાવનાર જાણે છે અને તે સર્વથા યથાર્થ છે.

પણ આપભગવાનથી મિત્ર અન્ય કોઈ ઈશ્વર ન હોવાથી જનતાને તેના કર્મનું
ફળ આપનારા ઈશ્વર પણ હે અદ્વિતીય ! આપભગવાન પોતેજ છે.

અને દ્વંદ્વાત્મક નિર્માણ પામેલા વિશ્વમાં જનતાનું કર્મ પણ નિર્દ્વંદ્વ કેમ દોષ શકે ?
તે, પુણ્ય અને પાપના દ્વંદ્વાણું છેજ.

હે પ્રસન્નપ્રજાપુત્રાવાળા ! જે સમયે આપભગવાન જનતાના પુણ્યનું ફલ આપનારા
થાઓ છે ત્યારે તો આપભગવાનનું સ્વરૂપ નેકમિશુનારાઓને આપભગવાનનું સ્વરૂપ ધણું
બદલ પ્રતીત થાય છે.

પણ હે કાળલૈરવ ! જે સમયે આપલગવાનું જનતાના પાપનું ક્ષણ આપનાર થાઓ છો ત્યારે આપલગવાનું સ્વરૂપ જોઈજાણનારાઓને આપલગવાનું સ્વરૂપ કા જેવું લૈરવ બીષણુ વા વિકરાળ પ્રતીત થાય છે.

હે મહારુદ્ર ! એવું રૌદ્ર સ્વરૂપ ધારણ કરવામાં આપલગવાનું હેતુ તો જનતાને કલ્યાણજ કરવાનો છે.

પાપકર્મ કરવાથી જનતાને સતત લય રહે અને બીષણુ દુઃખના પરિણામને ઉપજાવનારાં પાપકર્મો કરવાથી જનતા પાછી વળી શાંત સુખને ઉપજાવનારાં પુણ્યકર્મો કરવામાં જ જનતા અભિમુખતા રાખી રહે એ શુભ હેતુજ આપ લગવાનું રૌદ્રસ્વરૂપના ધારણ કરવામાં અંતર્ગત હોય છે.

પણ એ શુભ હેતુને જોઈને દુઃખ ખમવા છતાં જ્યારે જનતા પાપકર્મથી વિમુખ થતી નથી અથવા દુઃખરૂપ ફલને ઉપજાવનારાં પાપકર્મો જનતાએ ઉપરાઉપર કરેલાં હોય છે ત્યારે હે સર્વજ્ઞ ! તે કર્મોના ફલરૂપે ભોગવવાનું સંકટ પણ એક અથવા ખીજ રૂપમાં લાંબો સમય ચાલુ રહે છે.

હે માયાવિન્ ! માયામય આ વિશ્વનું નિર્માણ કરનારા આપલગવાનું હોઈને તેની વ્યવસ્થા કરનારું પણ આપ લગવાનું સિદ્ધિ અન્ય કોઈ નથી.

અને હે વિશ્વવ્યવસ્થાક ! આપલગવાનું વ્યવસ્થાપક સત્તાઓ વિશ્વની સર્વ વ્યવસ્થા નિયમથીજ પ્રવર્તાવે છે.

તેથી નિયતિનિયંત્રિત વિશ્વમાં હે નિષ્કંપ ! પોતાનાં કર્મોથી પોતે ઉપજાવેલાં દુઃખો સાંખી રહેવાવિના જનતાને ખીજે કોઈ ઉપાય પણ નથી.

જે એક ઉપાય જનતાને સાધ્ય છે તે હે વિશ્વેશ્વર ! એજ છે કે અંતઃકરણના તથા બાહ્ય કરણોના પ્રણિધાન પુરઃસર આપલગવાનું આરાધના કરવી.

હે સર્વેશ્વર ! જનતાને જણાએલા લગભગ સમગ્ર વિશ્વમાં બ્યાપી રહેલા અન્ન અને વસ્ત્રના ચાલુ સંકટમાંથી ઉગારવામાટે પણ હે કરુણાળુ ! કરુણાનિધાન આપલગવાનું પરમેશ્વરસ્વરૂપની સમારાધનાવિના અન્ય કોઈ ઉપાય નથી.

હે વિશ્વેશ્વર ! વિશ્વમાં પ્રવર્તી રહેલી અન્ય પણ સંકટમય પરિસ્થિતિના સંબંધમાં આપ સર્વજ્ઞ લગવાનું પ્રતિ અધિક વિસ્તાર કરીને કહેવું એ અમારી સ્વાભાવિકી અદ્યપન્નતાનું પ્રદર્શન કરવા તુલ્ય છે.

તેથી હે સર્વાન્તર્યામિન્ ! અમે આપલગવાનું યશશક્ય સમારાધના કરીએ છીએ તે હે આશુતોષ ! આપ કરુણાવતાર મહેશ્વર લગવાનું કરુણાને ખેંચનારી નીવડે એવી આશા કરીએ છીએ.

અને હે સદ્ગુરુદેવ ! આપ લગવાનું પરમ સાર્વિક સદ્ગુરુસ્વરૂપવડે જનતામાં વહેતા મૂઢાએલો મુદુપદેશ જનતા આદરપૂર્વક ગ્રહણ કરતી થાય અને તે મુદુપદેશને અનુસરી રહી જનતા નિલના સુખને તથા નિલની શાંતિને પામી રહેવાના માર્ગમાં પ્રતિષ્ઠિત થઈ રહે એમ થવા આપલગવાનું વિનંત્રણાવે પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમત્તાથભગવાન]

કર્મના નિયમાનુસાર જીવોની બાહ્યાર્થતરની ઉત્તમ, -મધ્યમ અને કનિષ્ઠ પ્રકારની સ્થિતિ હોય છે. ઉત્તમ સ્થિતિવાળા પુરુષે મધ્યમ ને કનિષ્ઠ સ્થિતિવાળા મનુષ્યોની સ્થિતિ સુધારવામાટે શાસ્ત્રીયમાર્ગે પોતાના વર્ણધર્મની મર્યાદામાં રહી વિહિત પ્રયત્ન કરવો જોઈએ

તેમને સુધારવાની અશાસ્ત્રીય પ્રવૃત્તિ તેમને સુધારવાની ઇચ્છા રાખનારને પોતાને ને જેમને સુધારવાના છે તેમને એમ ખેનને પરિણામે અપકારક થાય છે. આ શાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતને પોતાનું હિત ઇચ્છનાર મનુષ્યે પોતાના અર્થતંત્રણમાં સર્વદા જાગૃત રાખવો જોઈએ, અને તે પ્રમાણે વર્તવું જોઈએ એ શાસ્ત્રસિદ્ધાંતને ભૂલી જે બ્રાહ્મણશરીર અસ્પૃશ્યનો સ્વેચ્છાપૂર્વક એકવાર સ્પર્શ કરે તોપણ શાસ્ત્ર તેને દોષયુક્ત ગણી પ્રાયશ્ચિત્ત કરવાની આજ્ઞા કરે છે ત્યારે જેઓ સ્વેચ્છાપૂર્વક અસ્પૃશ્યનો સ્પર્શ કર્યા કરતા હોય તેમને શાસ્ત્ર વિશેષ દોષયુક્ત ગણી વિશેષ પ્રાયશ્ચિત્ત કરવાની આજ્ઞા કરે તે સાહુજિક છે

જેઓ શાસ્ત્રનું ને શિષ્ટાચારનું મહત્ત્વ સમજતા હોય તેમણે પોતાના ને પરનો ઉદ્ધાર શાસ્ત્રીયમાર્ગે ચાલવાથી થશે એવો વિવેક રાખી શાસ્ત્રને અને શિષ્ટાચારને માન આપી અનુચિત પ્રવૃત્તિથી ઉપરામ પામવું જોઈએ, અને વિહિત પ્રવૃત્તિનું મેવન કરવું જોઈએ

સમજીએ અંધગોલાંગુલન્યાયે વર્તી પોતાના હિતને તિલાંજલિ ન આપવો જોઈએ "જાગ્યા ત્યાંથી સવાર" એ કહેવતને અનુસરી "ભૂલ્યાં ત્યાંથી ફરી ગણો" એમ વર્તવું જોઈએ

મનુષ્યે આવેશને ખદલે શાસ્ત્રસિદ્ધાંતને અનુસરીને વર્તવાનો સ્વભાવ પાડવો હિતકર છે

પરમાત્માના ભક્તના હૃદયરૂપ માનસસરમાં બિરાજતા અર્થતર્યામિરૂપ રાજહંસ નિજ ભક્તના હૃદયના વ્યક્તાવ્યક્ત સર્વભાવોને જાણતા છતાં તથા તેના વ્યક્તાવ્યક્ત શુભ ભાવોને અદૃશ્ય રહીને જાગૃદાદિ ત્રણે અવસ્થામાં ધોષતા છતાં જાણે પોતે કાંઈજ જાણતા ન હોય એવી પ્રતીતિ કરાવે છે તે તેમનો અદ્ભુત પ્રહિમા છે તેમાં ભક્તિને ખેડ પામવાનું કાંઈ કારણ નથી.

મનોરૂપ નૌકાના સુષુદ્ધિરૂપ કર્ણધારે મનોરૂપ નૌકાને એવી રીતે ચલાવવી કે જેથી નૌકાના સ્વામિરૂપ જીવને ભવસાગરના પરતીરરૂપ સચ્ચિદાનંદની પ્રાપ્તિ નિર્વિનિ થાય. (ચાલુ)

અદાલત

[અનુવાદક:-શ્રી. મહારાણીદાસ ગોરુણદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુસંધાન ગત અંકના પૃષ્ઠ ૧૮૧થી)

કુર્વોત સાધુમિર્મંત્રી, સદાચારાવલંબિભિઃ ।

પ્રાજ્ઞૈરપિશુનૈઃ શક્તૈઃ કર્મણ્યુદ્યોગભાગિભિઃ ॥

સાધુઓ સદાચારને વળગી રહેનારાઓ ડાહ્યાઓ કાઠની ગેરહાજરીમાં તેના દોષ નહિ દહેનારાઓ સશક્તો અને કર્મમાં ઉદ્યોગી રહેનારાઓ સાથે મૈત્રી કરવી.

વેદવિદ્યાવ્રતસ્નાતૈઃ સહાસીત સદા બુધઃ ।

સુહૃદ્દીક્ષિતભૂપાલસ્નાતકશ્વશુરૈઃ સહ ॥

વેદોનું અધ્યયન કરી પાર ઉતરેલાઓ, વિદ્યાઓનું જ્ઞાન મેળવી પાર ઉતરેલા તેમજ પ્રતોનું અનુગ્રાહન કરી પાર ઉતરેલાઓસાથે, સુહૃદોસાથે, દીક્ષિતોસાથે, રાજાઓના સ્નાતકોસાથે અને સસરાઓ સાથે બુદ્ધિમાને સહવાસ કરવો.

ઋત્વિગાદીન્ પડર્ધાહ્વાનર્ચયેચ્ચ ગૃહાગતાન્ ।

યથાવિભવતઃ પુત્ર દ્વિજાન્ સંવત્સરોષિતાન્ ॥

હે પુત્ર ! ઋત્વિક આદિ છ જેઓ અર્ધને યોગ્ય છે તેઓ કાઠ પોતાને ઘેર આવે તો તેનું તથા ઓકવર્ષપર્યંત બહારગામ રહી આવેલા પાદ્મણો કાઠ ઘેર આવે તો તેનું પોતાના વૈભવને અનુસરીને પૂજનઅર્ચન કરવું.

અર્ચયેન્ મધુપર્કેણ યથાકાલમતન્દ્રિતઃ ।

તિષ્ઠેચ્ચ શાસને તેષાં શ્રેયસ્કામો દ્વિજોત્તમઃ ॥

પોતાના શ્રેયસ્તી કામનાવાળા દ્વિજે તેમનું મધુપર્કરૂપે સમયને અનુસરીને સાવધાન થઈને પૂજન કરવું અને તેમના શાસનમાં રહેવું એટલે તેઓ કહે તે સાવધાન થઈને કરવું.

ન ચ તાન્ વિવદેદ્ ધીમાનાઋષ્ટ્રશ્ચાપિ તૈઃ સદા ॥

તેમજ તેમની કોઈની સાથે વિવાદમાં ન ઉતરવું. તેમનાતરફથી કદી પોતાને વિવાદમાં ઉતરવા જેવું ખંચાણુ કરવામાં આવે તોપણ પોતાના શ્રેયસ્તી કામનાવાળાએ તેઓ કહે તે સામે પોતે કદી વિવાદમાં ન ઉતરવું.

સમ્યગ્ ગૃહાર્ચનં કૃત્વા યથાસ્યાનમનુક્રમાત્ ।

સંપૂજયેત્ તત્તો વદ્ધિં દયાચ્છેવાહુતીઃ ક્રમાત્ ॥

જે સ્થાને પ્રથમ અર્ચન કરવું ધટે તે સ્થાને પ્રથમ અર્ચન કરવાના અનુક્રમથી પ્રથમ ધરવું અર્ચન કરીને તે પછી અગ્નિની પૂજા કરવી અને આપવી બેઠાએ તે ક્રમમાં તેમાં આહુતીઓનો હોમ કરવો.

પ્રથમાં બ્રહ્મણે દયાત્ પ્રજાનાં પતયે તતઃ ।

તૃતીયાં ચૈવ ગુણેભ્યઃ કદયપાય તયાપરામ્ ॥

પહેલી આહુતી બ્રહ્માને દેવી તે પછી બીજી આહુતી પ્રજાપતિને દેવી અને

એવીજ રીતે ત્રીજી આહુતી શુભોને ઉદ્દેશીને દેવી તથા તે પછીની ચોથી આહુતી કસપને દેવી.

તત્તોऽનુમતયે દદ્યા દદ્યાદ્ ગૃહ્યલિં તત્ ।

પૂર્વે સ્થાતો મયા યસ્તે નિત્યકર્મક્રિયાવિધિઃ ॥

તે પછી અનુમતિને એક આહુતી આપીને પછી ગૃહ્યલિ દેવો. એ ગૃહ્યલિ દેવાનો વિધિ મેં તને પ્રથમ નિત્યકર્મની ક્રિયાઓ કરવાના વિધિમાં કરેલો છે તે પ્રમાણે ગૃહ્યલિ દેવો.

વૈશ્વદેવં તતઃ કુર્યાત્ ॥

તે પછી વૈશ્વદેવ કરવો

ઘલયસ્તત્ર મે શ્રુણુ યથાસ્યાનવિભાગં તુ દેવોનુદિશ્ય ધૈ પૃથક્ ॥

આ જુદા જુદા દેવાને ઉદ્દેશીને દેવાના બલિના ધ્યાનનો વિભાગ તને કરું છું તે સંભળ

પર્જન્યાઙ્ગયો ઘરિઙ્યૈ ચ દદ્યાત્ મણિકે પ્રયં ।

તતો ધાતુવિધાતુઘ દદ્યાદ્દારે ગૃહ્યસ્ય તુ ॥

વરમાઠ, પાણી અને પૃથ્વીના ત્રણ બલિઓ ધરના પાણીઆરામાં દેવા. તે પછી ધાતા અને વિધાતાને ઉદ્દેશીને એ બલિ ધરના દ્વારમાં દેવા.

ઘાયવે ચ પ્રતિદિશં દિગ્મ્ય. પ્રાચ્યાદિત. ક્રમાત્ ॥

વાંધુ જે દિશામાંથી વાનો હોય તે દિશામાં તને બલિ દેવો. દિશાઓને જે તે દિશામાં ક્રમથી બલિ દેવો એટલે પૂર્વદિશાને પૂર્વદિશામાં એમ બધી દિશાને જે તે દિશામાં બલિ દેવો.

બ્રહ્મણે ચાન્તરિક્ષાય સૂર્યોયં ચ યયાકર્મ ।

વિશ્વેભ્યઘૈવ દેવેભ્યો વિશ્વમૂતેભ્ય પય ચ ।

ઉપસે ભૂતપતયે દદ્યાત્તોત્તરતસ્તતઃ ॥

બ્રહ્માને, અંતરિક્ષને, સૂર્યને યથાક્રમે વિશ્વદેવાને, વિશ્વભૂતોને, ઉપાને અને પછી ભૂતપતિઓને ઉત્તરઆલુથી બલિઓ દેવા.

સ્વધા નમ રત્યુત્ત્વા પિતૃમ્પૃથ્વાપિ દક્ષિણે ॥

પ્રત્યેક પિતૃઓને નમ અને સ્વધા એમ કરેલાં કરેલાં દક્ષિણઆલુ બધા પિતૃઓને બલિઓ દેવા.

કૃત્વાપસવ્યં ઘાયવ્યાં યક્ષ્મૈત્તત્તેતિ માજનાત્ ।

અષ્ટાવશેષમિચ્છન્ ધૈ તોયં દદ્યાદ્ યથાવિધિ ॥

એવીજ રીતે અપમત્ર રાખીને વાપવ્ય ખૂણામાં અગ્નના હામમાંથી આ બલિ તને એમ કરીને યજ્ઞમાને બલિ દેવો.

પછી અગ્નના અવશેષની કંઈક રાખનારને પ્રથમ વિધિ કર્યા પ્રમાણે જલ દેવો.

તતોઽન્નાયં સમુદ્ધૃત્ય હન્તકારોપકલ્પનં ।

યથાવિધિ યથાન્યાયં બ્રાહ્મણાયોપપાદયેત્ ॥

પછી અન્નો ઉપરનો ભાગ બહાર કઢીને હન્તકારવડે બ્રાહ્મણને દેવાનું કરવું આ વિધિપ્રમાણે ધટતા ક્રમમાં બ્રાહ્મણને બલિઓ દેવા.

કુર્યાત્ કર્માણિ તીર્થેન સ્વેન સ્વેન યથાવિધિ ॥

જેનું જે તીર્થ કહ્યું તે તીર્થવડે તેના સંબંધની ક્રિયા વિધિપ્રમાણે કરવી.

દેવાદીનાં તથા કુર્યાત્ બ્રાહ્મેણાચમનક્રિયાં ।

અંગુષ્ઠોત્તરતો દેશ્વા પાણેર્યા દક્ષિણસ્ય તુ ।

પત્તદ્ બ્રાહ્મમિતિ સ્થ્યાતં તીર્થમાચમનાય વૈ ॥

દેવ આદિના સંબંધની ક્રિયાઓ તથા આચમનની ક્રિયા બ્રાહ્મતીર્થથી કરવી.

જમણા હાથના અંગુડાની કાબીબાબુ જે રેખા છે તે રેખા જ આચમન કરવાના ક્રમમાં બ્રાહ્મતીર્થ છે.

તર્જન્યંગુષ્ઠયોરન્તઃ પૈત્રં તીર્થમુદાહૃતં ।

પિતૃણાં તેન તોયાદિ દધાન્ નાંદીમુખાદ્ ઋતે ॥

તર્જની અને અંગુડાનો વચ્ચેનો ભાગ પિતૃઓનું તીર્થ કહ્યું છે. નાંદીમુખશ્રાદ્ધના પ્રસંગ વિનાના બીજા પ્રસંગમાં પિતૃઓને દેવાનું જલ આદિ તે તીર્થવડે દેવું.

અંગુલ્યગ્રે તથા દૈવં તેન દિવ્યક્રિયાવિધિ ।

તીર્થં કનિષ્ઠિકામૂલે કાર્યં તેન પ્રજાપતેઃ ॥

આંગળીઓનાં ટેરવાંને દૈવતીર્થ (દેવનું તીર્થ) કહ્યું છે. દેવોના સંબંધમાં જળઆદિ દેવાની ક્રિયા એ દૈવતીર્થથી કરવી.

ટચલી આંગળીના મૂળને પ્રજાપતિનું તીર્થ કહ્યું છે. પ્રજાપતિના સંબંધમાં જળઆદિ દેવાની ક્રિયા એ તીર્થથી કરવી.

પવમેભિઃ સદા તીર્થદેવાનાં પિતૃભિઃ સહ ।

સદા કાર્યાણિ કુર્વીત નાન્યત્તીર્થેન કર્હિર્ચિત્ ॥

એ પ્રમાણે દેવોનાં તથા પિતૃઓનાં કરવાનાં કર્મો તેના તેના કહેલા તીર્થથી કરવાં એકને માટે કહેલાં તીર્થથી બીજાનાં કર્મો કદી ન કરવાં.

બ્રાહ્મેણાચમનં શસ્તં પિતૃયં પૈત્રેણ સર્વદા ।

દેવતીર્થેન દેવાનાં પ્રાજાપત્યં નિજેન ચ ॥

બ્રાહ્મણને માટે બ્રાહ્મતીર્થથી આચમન કરવું પ્રશસ્ત ગણ્યું છે. પિતૃના સંબંધમાં કરવાનું આચમન પિતૃના તીર્થથી, દેવોના સંબંધમાં કરવાનું આચમન દેવોના તીર્થથી અને પ્રજાપતિના સંબંધમાં કરવાનું આચમન પ્રજાપતિના તીર્થથી કરવાનું પ્રશસ્ત છે. (ચાલુ)

નરપતિ ઉત્તમ

[અનુવાદક-મહારાણીદાસ ગોકુલદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

ઉત્તાનપાદપુત્રોઽમ્બુદુત્તમો નામ નામત ।

સુલ્લચ્યાસ્તનય. વ્યાસો મહાવલપરાક્રમ ॥ ૧ ॥

ઉતાનપાદ રાજાને સુરુચિના પેટથી માપડેલો ઉત્તમ એવા નામવાળો પુત્ર હતો તે મોટા બળવાળો ને મોટા પરાક્રમવાળો પ્રખ્યાત હતો.

ધર્મત્મા ચ મહાત્મા ચ પરાક્રમધનો નૃપ. ।

ચતીત્ય સર્વમૂતાનિ ધર્મૌ માનુપરાક્રમઃ ॥ ૨ ॥

તે ઉત્તમ રાજા ધર્મત્મા હતો તેમજ મહાત્મા હતો અને પરાક્રમશીલ ધનવાળો તે સર્વે જૂનોથી ચડીઆતો થઈને સર્વે સગર્ભા પરાક્રમ કરનારો હતો.

સમ શત્રૌ ચ મિત્રે ચ પરે પુત્રે ચ ધર્મવિત્ ।

દુષ્ટે ન ચ યમવત્ સાધૌ સોમવત્સ મહામતિ ॥ ૩ ॥

તે શાસ્ત્રમાં ને મિત્રમાં સમભાવ રાખનારો હતો, પારદ્રવ્ય ને પોતાના પુત્રોમાં સમભાવવાળો હતો, ધર્મને જાણનારો હતો, દુષ્ટને તે યમ જેવો હતો અને સાધુને તે ચંદ્રના જેવો શાંતિ આપનારો હતો તે મોટી મતિવાળો હતો.

વામ્બ્રવ્યાં વહુલાં નામ ઉપયમે સ ધર્મવિત્ ।

ઉત્તાનપાદતનય શત્રીમિન્દ્ર ઇવોત્તમ ॥ ૪ ॥

ધર્મને જાણનારો ઉતાનપાદનો પુત્ર તે ઉત્તમ ઈન્દ્ર જેમ શત્રીને પરજો તેમ જાણુની પુત્રી બહુલાને પગણ્યો હતો.

તસ્યામતીવ તસ્યાસીત્ પ્રેમવદ્ મનં સદા ।

સ્નેહવચ્છશિનો યદ્વદ્રોહિણ્યાં નિહિતાસ્પદં ॥ ૫ ॥

સ્નેહવાળા 'ચંદ્રનું' મન જેમ રોહિણીમાં પોતાનું સ્થાનક કરીને રહેલું છે તેમ પ્રેમવદે બંધાયેલું તે ઉત્તમ રાજાનું મન તે બહુલામાં ધણુંજ પરાવાઈ રહેલું હતું.

અન્યપ્રયોજનાસક્તિમુપૈતિ ન હિ તન્મન. ।

સ્વપ્ને ચૈવ પ્રદાલન્વિ મનોઽમૂત્તસ્ય મૂમૃત ॥ ૬ ॥

તે ઉત્તમ રાજાનું મન જીજ્ઞાસાકાંક્ષા પ્રયોજનમાં (કામમાં) ચોટવું નથી સ્વપ્નમાં પણ બહુલાનેજ તે આશ્રય કરી રહે છે.

સ ચ તસ્યાઃ સુચાર્યગ્યા દર્શનાદેષ પાર્થિવઃ ।

દદાહ લોચનૈર્ગત્રિ ગાત્રસ્પર્શશ્ચ તન્મય. ॥ ૭ ॥

પણ સુંદર અંગવાળો તે બહુલાને જોતાંજ જાણે ઉત્તમ ગજા તેની આજોવડે તેના (બહુલાતાં) ગાત્રમાં દાહ ઉપજાવતો હોય તેમજ તેના (બહુલાતાં) ગાત્રને સ્પર્શ કરવાળો પણ તે સ્પર્શ જાણે તેના (બહુલાતાં) ગાત્રને દાહ ઉપજાવતો હોય એમ બહુલાને લાગતું હતું.

ધોત્રોદ્વેગકરં વાક્યં પ્રિયમપ્યવનિપતેઃ ।

તસ્યાપિ મૂરિસન્માનં મેને પરામવં તત ॥ ૮ ॥

તે ઉત્તમ રાજાનું પ્રિયવચન પણ બહુલાના ધનને ઉદ્વેગ કરનારું લાગતું હતું તથા ઉત્તમ રાજા તેનું (બહુલાનું) બહુ માન કરે તે તેને અપમાન કરનારું લાગતું હતું.

અવમેને સ્વજં દત્તાં શુભાન્યામરણાનિ ચ ।

ઉત્તસ્યા વર્ધપીતેવ પિવતોઽસ્ય વસાસવં ॥ ૯ ॥

ઉત્તમ રાજા તેને (ખડુશાને) માળા આપે તો પહેરે નહિ, ખીજાં સારાં સારાં ધરેણાં પહેરવા આપે તો પહેરે નહિ, ઉત્તમ રાજા ઉત્તમ આસવ પીવા ખેસે તો તે અરધો પીધો ન પીધો કીને હી જાય.

ભુંજતા ચ નરેન્દ્રેણ ક્ષણમાત્રં કરે ધૃતા ।

લુપ્તજે સ્વરૂપકં મહ્યમપિ નાતિમુદાવતી ॥ ૧૦ ॥

રાજા જમવા ખેસે સારે પણ ખડુશાના હાથ ઝાલીને ખેંસાડે સારે ખેસે અને જમવાનું થોડુંક જમી ન જમી સાં તો હી જાય અને જોડું જમે તેથી પણ પેતે રાજા થઈ હોય એવું ન દેખાય.

પર્વં તસ્યાનુકૂલસ્ય નાનુકૂલા મહાત્મનઃ ।

શ્રમુત્તરમત્યર્થં ચક્રે રાગં મહીપતિઃ ॥ ૧૧ ॥

એવી રીતે તે મહાત્મા રાજા તેને ખડુશાને સર્વથા અનુકૂલ વર્તે તોપણ તે ખડુશા રાજાને અનુકૂળ વર્તનારી થતી નથી. છતાં રાજા તેને વિષે ખૂબ વધારે ને વધારે રાગ કરતો રહે છે.

અથ પાનગતો ભૂપઃ કદાચિત્તાં મનસ્વિનોં ।

સુરામૃતં પાનપાત્રં ગ્રાહયમાસ સાદરં ।

પદ્યતાં ભૂમિપાલાનાં વારમુખ્યાસમન્વિતઃ ।

પ્રગીયમાનો મધુરૈર્ગેયગાયતતત્પરૈઃ ।

સા તુ નેચ્છતિ તત્પાત્રમાદાતું તપરાંગમુચી ।

સર્મક્ષમચર્ત્તાનાં તતઃ ક્રુદ્ધઃ સં પાર્યિષઃ ॥ ૧૨, ૧૩, ૧૪ ॥

એમ કરતાં કોઈ એક દિવસે રાજા મદિરાપાનને પરાયણ થતાં મદિરા ભરેલું પાત્ર આદરથી તે મનસ્વી ખડુશાને લેવા કહ્યું. તે ખીજા રાજાઓના દેખતાં તથા મુખ્ય વારાંગનાઓ રાજાનાં ગાવાયોગ્ય પરાધર્મોનાં ગાયનેા મધુર કંઠવડે ગાઈ રહી છે એવા પ્રસંગમાં રાજામાં મનવાળી નહિ એવી તે ખડુશાએ તે પાનપાત્ર લેવાની ઇચ્છા ન કરી એટલે લીધું નહિ તે જોઈને ખીજા રાજાઓની સમક્ષ ક્રોધ કરીને રાજા

ઉવાચ દ્વાઃસ્થમાહ્ય નિઃશ્વસન્નુરગો યથા ।

નિરાકૃતસ્તયા દેવ્યા પ્રિયયા પતિરપ્રિયઃ ॥ ૧૫ ॥

પોતે જેને વહાલી માને છે અને પોતે તેનો પતિ છતાં પોતાને જે વહાલો માનતી નથી એવી તે રાણીવડે અપમાન પામેલો હોવાથી ખીજાએલા નાગની પેઠે કુંદાડા મારતો દ્વારપાળને બોલાવીને કહે છે:

દ્વાઃસ્થૈનાં કુપ્તહૃદયમાદાય વિજને વને ।

પરિત્યજાશુ નૈતત્તે વિચાર્યં વચ્ચનં મમ ॥ ૧૬ ॥

હે દ્વારપાળ ! કુપ્ત હૃદયવાળી આને કહ્યુંને સત્વર જનરહિત વનમાં મૂકી આવ. મારા આ વચનનો કોઈ પણ વિચાર નહિ કરતાં તારે તેનો અમલજ કરવાનો છે.

તતો નૃપસ્ય વચનમવિચાર્યમવેક્ષ્ય સઃ ।

દ્વાઃસ્થ તત્પાજ તાં સુભ્રમારોપ્ય સ્યંદને વને ॥ ૧૭ ॥

પછી રાજના વચનનો કાંઈ વિચાર કરવો ન જોઈએ એમ જોઈને તે દ્વારપાળ
સુંદર ભવાંવાળી તે રાણીને રથમાં બેસાડીને વનમાં મૂકી આવ્યો.

સા ચ તં વિચિને ત્યાર્ગં નીતા તેન મહોમૃતા ।

અપશ્યમાના તં મૈને પરં કૃતમનુગ્રહં ॥ ૧૮ ॥

તે બહુલા તે વનમાં પોતાને રાજાએ તજ દીધેલી દેખીને પણ તે રાજાને ન
દેખવાથી પોતાના પર રાજાએ જાણે મોટે અનુગ્રહ કર્યો એમ માનવા લાગી

સોઽપિ તત્રાનુરાગાતિદહ્યમાનાત્મમાનસઃ ।

ઔત્તાનપાદિર્ભૂપાલો નાન્યાં માર્યામચિન્ચત ॥ ૧૯ ॥

તે ઉતાનપાદનો પુત્ર ઉત્તમ રાજા પણ બહુલાને વિધેના અનુગામના દુ ખથી મનમાં
ને આત્મામાં દાઢ પામતો રહેવો પણ ખીજ ભાષીને કરતો નથી

સસ્માર તાં સુચાર્વિગીમહર્નિશમનિર્વૃત્ત ।

ચકાર ચ નિજં રાજ્યં પ્રજા ધર્મેણ પાલયન્ ॥ ૨૦ ॥

સુંદર આંગવાળી તે બહુલાનું સ્મરણ કરતો તે ઉત્તમ રાજા રાત દિવસ
અસુખવાળો રહે છે એવી સ્થિતિમાં પ્રજાઓનું ધર્મવડે પગપાલન કરતાં પોતાનું રાજ્ય કરે છે.
(આપુ)

શ્રીઆપાઠી ગુરુર્ણિમા મહાપૂજન

(આનંદાશ્રમ-નવાગામ)

ગતાંકમાં જણાવ્યા પ્રમાણે શ્રીગુરુર્ણિમા-મહાપૂજન-મહોત્સવનો સમારંભ મારી રીતે
ઉજવાયો હતો તેનો લાલ લેવામટે બદાગામના આશરે બેઠો બધુબહેનો આવ્યા હતાં
મહાપૂજન મહોત્સવના દિવસો દરમિયાન નીચે પ્રમાણે વ્યાખ્યાનાદિ થયાં હતાં—

૧ શ્રી જીવનરામ મકનજી ભટ્ટ તથા શ્રી દયાજસિદજી લાલસિદજી દોઢાર-મહાપૂજન
મહોત્સવનો પ્રસ્તાવ.

૨ શ્રી માણેશ્લાલ નાનજી ચદારાણા-શ્રીઉપદેશઅથાવસિ તથા શ્રીમન્નાથસુબોધવાળાનું
મનનીય વાચન.

૩ શ્રી દરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝા-મનનીય વાચન.

૪ મહોત્સવના દિવસોમાં શ્રી. ગાંડાલાલભાઈ મહેતા ઠાંકવાળાએ શ્રીનાથચરિતામૃત
ઉપર વ્યાખ્યાન કર્યું હતું.

વાંકાનેરનિવાસી શેઠ ગજસી જીવરાજતરફથી આપાઠ સુદિ ૧૪નું મિષ્ટાન્ન બોજન.

શેઠ ગવજી દેવજી ગાંધી જામનગરવાળાએ અર્પણ કરેલી રકમનું વ્યાજ આપાઠ
સુદિ ૧૫ના બોજનઅર્ચમાં વાપગવાની ગોંડવણ ચર્ચ છે

શ્રી. શેઠ હરદુકમાર ભાયાલાલ યાત્રિક-ભાવનગરતરફથી આપાઠ વદિ એકમનું મિષ્ટાન્ન બોજન.

શ્રીજ્ઞાનદાશ્રમ-સમાચાર

(૯૫૬ માસ)

શ્રીમદ્ગુરુપૂજન:—ગત ચંદ્રગ્રહણનિમિત્તે પૂજ્યપાદશ્રીનું યથાવિધિ મહાપૂજન આનંદાશ્રમ-વાસીઓએ કર્યું હતું.

મુખ્ય ભોજ:—૩. ૫૧-૦-૦ શ્રી જસદણ રોટના નામદાર મહારાણી સાહેબ તરફથી ભેટના. ૩. ૨૦-૦-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતસી-કરાંચી. ૩. ૧૮૦-૦-૦ શ્રી. ડૉ. પીરોજશાહ એચ.આઇ. હાયવાય-માલીમ. ૩. ૧૧-૦-૦ શ્રી. કેશવલાલ રણછોડદાસ-પોરબંદર. ૩. ૨૫-૦-૦ શ્રી. ભવાનભાઈ બીખાભાઈ-ભાવનગર. ૩. ૧૨-૮-૦ શ્રી. અગિતરાય હરિદાસ પારેખ-મુંબઈ.

લઘુરુદ્ર તે રુદ્રાભિષેક:—શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી. ત્રણ રુદ્રાભિષેક. શ્રી. નંચતિલાલ અંબાશંકર ત્રિવેદી-ગોરાદ-લઘુરુદ્ર. એક ભક્તજન-તરફથી હોમાત્મક શ્રીલઘુરુદ્ર. શ્રી. અંબાશંકર નાનજી જોષી (રુદ્રાભિષેક).

ભોજનો:—૩. ૧૧-૦-૦ સ્વ. શ્રી. ત્રિભુવન વિઠ્ઠલજી દ્વેના આત્મકલ્યાણાર્થે ભોજન કરાવે શ્રી. રમણિયલાલ ત્રિભુવનદાસ દ્વે-રાજકોટ. શ્રી. કેવળચંદ્ર કાનજીભાઈ પારેખ-ગોંડલ. રસપૂરીનું ભોજન. ૩. ૧૦-૦-૦ પ્રો. ધીરુભાઈ પ્રેમશંકર કાકર-અમદાવાદ. ૩. ૧૨-૨-૯ એક ભક્તજન તરફથી. ૩. ૧૧-૪-૦ શ્રી. રામલાલ ત્રિશમલાલ ત્રિવેદી-ભીમડી. ૩. ૪૦-૦-૦ શ્રી. છગનલાલ વાલજી-જામનગર.

યાજ્ઞ:—૩. ૧-૪-૦ શ્રી. ત્રણલાલ વનમાળી-દહાણુ. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. રણછોડદાસ ટોપીવાળા-કરાંચી. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. મહાદેવપ્રસાદ હરગોવિંદદાસ શાહુકર-કુંડલા. ૩. ૧-૪-૦ જગદખહેન-સાદરા. ૩. ૫-૦-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. ખેન કરતુરખાઈ-ખીલખા. ૩. ૫-૦-૦ શ્રી. શંકરલાલ મોહનલાલ-જામનગર. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. રેવાશંકર-પાટણ. ૩. ૧૦-૦-૦ એક ભક્તજન-કુંડલા. યાજ્ઞ. ૩. ૧૦-૦-૦ એક ભક્તજન તરફથી આસો વદિ ૮ ના યાજ્ઞમાટે. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણુ તરફથી કેરીનો યાજ્ઞ ધરાવવા. ૩. ૧-૮-૦ શ્રી. વલ્લભસિંહ માનસિંહ-કુંતિયાણુ. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. પ્રભાશંકર કાલિદાસ-કેશોદ. ૧-૪-૦ પ્ધ. શ્રી. ચૈતન્યપ્રકાશજી-જૂનાગઢ. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. દયાળસિંહજી લાલસિંહજી કાકર-જૂનાગઢ. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. લાલજી બીણાભાઈ-જૂનાગઢ. ૩. ૧-૪-૦ આચાર્ય અંબાજીલાલ ઓઘડલાલ-લીંખડી. ૩. ૧-૪-૦ કનૈયાલાલ ચંદુલાલ ત્રિવેદી-અમદાવાદ. ૩. ૫-૦-૦ શ્રી. દોલતશંકર મૂળશંકર-ભાણુવડ. ૩. ૨-૮-૦ જમિયતરામ નરભેરામ-પાટણ. (ખે યાજ્ઞ.) ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. ભોગીલાલ હીરાલાલ-પ્રાંતીજ. ૩. ૫-૦-૦ શ્રી. મહાશંકર નાનજી પંચા-અકાળા. તેમના પિતાશ્રીના કલ્યાણાર્થે યાજ્ઞ. ૩. ૧-૪-૦ પ્રાણજીવનદાસ વિઠ્ઠલદાસ ધ્રુવ-મુંબઈ.

અખંડહીપક:—૩. ૩-૪-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી. ૩. ૧-૦-૦ જગદખહેન-સાદરા. ૩. ૦-૬-૦ શ્રી. રેવાશંકર-ખાલકુણુ ત્રિવેદી-ગોધરા. ૩. ૦-૮-૦ શ્રી. વલ્લભસિંહ માનસિંહ-કુંતિયાણુ. ૩. ૦-૪-૦ શ્રી. દયાળસિંહજીભાઈ-જૂનાગઢ. ૩. ૧-૮-૦ શ્રી. નરભેરામ જમિયતરામ-પાટણ. ૩. ૦-૪-૦ શ્રી. પ્રાણજીવનદાસ વિઠ્ઠલદાસ ધ્રુવ-મુંબઈ.

પરચુરણમેદ

[જ્યેષ્ઠ માસ]

૫-૦-૦ શ્રી મ ત્રિ લટના કુટુંબ તરફથી
-સુરત

૨-૧૦-૦ સૌ વર્તનપ્રભાના લગ્ન પ્રમગે

૦-૪-૦ શ્રી યતીન્દ્રલાલ શક્તરાવ-સુરત

૩-૦-૦ ,, મયાશર જટાશકર-બાંટવા

૦-૧૧-૬ પરચુરણ

શ્રીનાથમતસંગમણ-મુખ્યમાં મહાપૂજન
મતાં નૃસિંહજીનીની ભેટ:—

૨-૦-૦ શ્રી ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહજી

૧-૦-૦ ,, ઉપેન્દ્રસિંહ કરજીસિંહજી

૧-૪-૦ ,, મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ

૧-૪-૦ ,, હરજીવન દેશવજી શાહ

૧-૪-૦ ,, મૂળશર નરસેરામ પડિયા

૧-૦-૦ ,, ચક્રસિંહ નાગજીસિંહ

૧-૦-૦ ,, લડસિંહ પ્રતાપસિંહ

૧-૦-૦ ,, પ્રતાપસિંહ માનસિંહ

૧-૦-૦ ,, શશિકુમાર દયાળસિંહ

૧-૦-૦ ,, રતનજી રામજી લાખાણી

૧-૦-૦ ,, રૂપસિંહ હરિસિંહ ગણા

૧-૦-૦ ,, મનહરસિંહ રૂપસિંહ

૧-૪-૦ ,, નારજીદાસ જમનાદાસ

૧-૪-૦ ,, શુભવતસિંહ જલમસિંહ

૦-૮-૦ ,, પ્રમાનસિંહ રૂપસિંહ

૪-૦-૦ મેદરાના સંજ્ઞનો હા અપક્ષલાલ
પાસિક

૨-૦-૦ પ્થ શ્રી આત્મપ્રમદશજી-અમરલા

૧-૪-૦ શ્રીમતી પાર્વતીબેન-મુખર્જી

૨-૦-૦ શ્રી નટવરસિંહ રૂપસિંહ

૧-૦-૦ ,, ખેંગારસિંહ રૂગનાચસિંહ

૧-૦-૦ ,, રાવસિંહ પ્રતાપસિંહ

૧-૦-૦ બેન અનસુયા માધવસિંહ

૧-૦-૦ બેન પ્રભાવતી ગંગજી

૫-૦-૦ જસદણના રાજકુટુંબ તરફથી

૧-૨-૦ શ્રી મૂળજી પ્રાગજી-કરાચી પૂજાપો
તથા ભેટના

૧-૦-૦ શ્રી જગજીવન મોનજી-અમરાપર

૧-૦-૦ ,, મંગળદાસ માધવજી બાસ-સાદરા

૧-૦-૦ બેન જગવંશદેવ-સાદરા

૨-૦-૦ માહે મે માસના જપ થાળ ભેટ
વગેરેના શ્રી દર્પદરાય

મહારાણીદામ દેશાધ તરફથી

૦-૪-૦ શ્રીમતી જ્યાગૌરી જીવગમ-આનંદાશ્રમ

૧-૦-૦ શ્રી સિવાધલાલ ગણુડોદાસ-ઉદાર.

હા શ્રી રમણિલાલ દવે

૦-૩-૩ ,, રોકશીભાઈ-કરાચી

૦-૦-૬ પરચુરણ

૦-૪-૦ ગીતાજયંતીની ભેટ શ્રી. રેવાશકર
બાલમુખ્ય

૦-૪-૦ દત્તજયંતીની ભેટ હા શ્રી રે બા

૦-૪-૦ અદ્યુનિમિત્તે ભેટ ,, ,,

૦-૪-૦ દીધાતિથિની ભેટ ,, ,,

૦-૪-૦ મહરમદતિની ભેટ ,, ,,

૦-૪-૦ શ્રી રેવાશકરભાઈ-ગોધરા

૦-૪-૦ શિવગત્રિની ભેટ ,,

૦-૨-૦ બેન મારુખાઈ ,,

૦-૨-૦ પાટોત્સવ ભેટ ,,

૦-૪-૦ પાટોત્સવ ભેટ રે. બા-ગોધરા

૦-૮-૦ શ્રી ક્રાંતિલાલ ઓજવલાલ ,,

૦-૮-૦ બાઈ કાશી સુનીલાલ ,,

૧-૦-૦ શ્રી ગણુપતરાય અંબાલાલ ,,

૦-૨-૦ ,, ક્રાંતિલાલ ઓજવલાલ ,,

૦-૪-૦ ગમનવમી ભેટ રે. બા ત્રિ

૦-૪-૦ રામનવમીની ભેટ કાનિલાલભાઈ

૦-૪-૦ શકરજયંતીની ભેટ રે બા ત્રિ

૨-૮-૦ ચિ. હરિદાસભાઈના બે પુત્રને

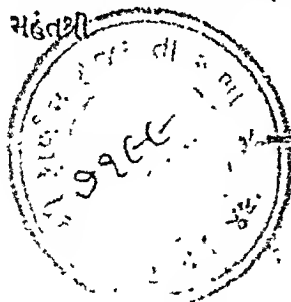
૭-૧૦-૦ યજ્ઞોપવીત નિનિત્તે હા રે. બા. ત્રિ.
કુલ હા શ્રી રે । ત્રિ

૫-૦-૦ શ્રી. પુરુષોત્તમ ન નવસારી

૧-૪-૦ ,, શિવશકર દયાળજી-લાડી

૦-૩-૦ પરચુરણ

- ૨-૦-૦ શ્રી. મોહનલાલ હરિભાઈ
 ૧-૪-૦ „ રમણિકલાલ ત્રિભુવન દવે
 ૫-૦-૦ „ પોપટલાલ વાલજી-જમનનગર
 જેઠ. સુ. ૧૫
 આનંદશ્રમ-નવાગામમાં ગ્રહણ
 નિમિત્તે પૂજન ભેટના
 ૧-૦-૦ શ્રી. અંબાશંકરભાઈ ત્રિવેદી
 ૧-૦-૦ „ જયંતિલાલ અંબાશંકર „
 ૦-૪-૦ ચિ. વિનોદચંદ્ર જયંતિલાલ „
 ૦-૮-૦ શુક્લ વિશ્વનાથભાઈ-કુંડલા
 ૦-૪-૦ શ્રી. કરશનદાસ હરજી
 ૦-૪-૦ પૂ. ધ. ધક્ષપ્રકાશજી
 ૦-૪-૦ શાસ્ત્રી દયારામ મૂળજી
 ૦-૪-૦ „ અંબાશંકર નાનજી
 ૦-૪-૦ „ મગનલાલ રામજી
 ૦-૨-૦ ખેત મણિખેત-ખીલખા
 ૧-૦-૦ „ મણિખેત-જેરાવરનગર
 ૦-૮-૦ શ્રી. દામજીભાઈ-જમનનગર
 ૮-૦-૦ ચિ. વિનોદરાય જયંતિલાલ ત્રિવેદી-
 ખોટાદ
 ૦-૧૦-૦ શ્રી. જયંતિલાલભાઈ ત્રિવેદી
 તરફથી લઘુરૂઢની ભેટ પૂજપો
 ૦-૫-૩ શાસ્ત્રી. પ્રભાશંકર નાનજી જોશી
 ૦-૮-૮ મંદિરથી પરચુરણ
 ૫-૦-૦ શ્રી. સોમનાથ ઓધડલાલ-જેરાવરનગર
 ૧-૦-૦ માતાજી રતનગીરીજી-મેદરડા
 ૨-૦-૦ શ્રી. વલ્લભસિંહ માનસિંહ-કુંતિયાણા
 ૦-૮-૦ ખેત મણિખાઈ દામજી-વડિયા
 ૦-૮-૦ શ્રી. વલ્લભજી જીવાલાલ-ચોરવાડ
 ૨-૦-૦ સ્વામીજી ત્રિકમદાસજી-સુરજદેવળના
 મહંતથી

- ૨-૦-૦ શ્રી. દામાલાલ-જમનનગર
 ૩-૦-૦ „ દયાળસિંહ કાલસિંહજી
 ૭૫-૧૪-૦ „ શેઠ રાજસી જીવરાજ-મુંબ
 તરફથી સાન્નિધ્ય દાનના જૂન ૨
 ૧-૦-૦ શ્રી. સુરેશચંદ્ર મહાશંકર-દે
 ૧-૦-૦ „ લક્ષ્મીદાસ વિક્રમદાસ-અમ
 હા. શ્રી. અં. ના. જો
 ૧-૦-૦ લીંબુડા આનંદશ્રમમાં વૈશાખ ૨
 ભેટના આળ્યા. હા. હરજી
 ૧-૦-૦ શ્રી. ચંબકલાલ ઓધડલાલ ૨
 ૧-૦-૦ „ કનૈયાલાલ ચંદુલાલ-ત્રિવે
 ૧-૩-૦ મંદિરથી પરચુરણ
 ૯-૧૩-૦ નાથ સત્સંગમંડળ-મુંબઈ
 નિર્જલા એકાદશી ભેટના
 ૦-૨-૦ શ્રી. અં. ના. જોશી રુદ્રાભિષેકના
 ૧-૦-૦ શ્રી. દોલતશંકરભાઈ પૂનમની
 ૧-૦-૦ „ જેશંકર કેશવજી-ભાણુવડ
 ૮-૮-૦ „ સ્વ. ભાઈલાલ નાનાલાલ ૨
 તરફથી ૧માસના યાજ્ઞ
 ૧-૦-૦ ગં. સ્વ. રેવાળા ભાઈલાલ વિ
 યાગ પ્રારંભની ભેટ
 ૧-૦-૦ ગં. સ્વ. રેવાળા ભાઈલાલ ત
 વિજયયાગ પૂર્ણાહુતી ભેટ
 ૧-૪-૦ શ્રી. લાલભાઈ „
 ૧-૧૩-૦ પરચુરણ

શ્રીમોજીદસ આનંદશ્રમ તરફથી:—

- ૦-૪-૦ પરચુરણ
 ૨-૦-૦ શ્રી. નરેન્દ્રકુમાર રતિલાલ
 —
 ૨-૪-૦

“શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ” મુંબઈને કિંમતી વસ્તુઓની મળેલી ભેટ

શ્રી. મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ લઘુ તરફથી પુસ્તકો રાખવા માટે સ્ટીલના કપાટ એક રૂા. ૪૦૦ની કિંમતનો.

શ્રી. મૂળશંકર નરભેરામ પડીઆ તરફથી પૂ. કૃપાનાથનાં છબીજી માટે સુંદર સિંહાસન તથા પાદુકાજી કિંમત રૂા. ૧૫૦ આશરે, પૂ. કૃપાનાથનાં મોઝાં છબીજી કિંમત રૂા. ૧૬૫ (મંડળના તરફથી).

લિ. શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ

— [*] —

અમદાવાદ-આનંદાશ્રમમાં ચંદ્રગુણ નિમિત્તે સૌ ગુરુબંધુઓએ મળી પૂજ્યપાદશ્રીનું પૂજન કર્યું આનાદિ વિધિપૂર્વક કર્યા હતાં.

— [*] —

પૂ. સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન

‘શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ’ તરફથી આવણ સુદિ ૧૫ તા. ૧૨-૮-૪૬ સોમવારે સવારે ૧૦ વાગે અંદાવાડીમાં (માધવખાગની સામે) વિધિપૂર્વક યજ્ઞોપવીત બદલાવવામાં આવશે તે બાદ પૂ. સદ્ગુરુદેવનું પૂજન થશે.

લિ. “શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ” મુંબઈ

— [*] —

વિજ્ઞાપ્તિ

૧ શ્રી આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુમંડળ મુંબઈમાં આવણ સુદિ ૧૫ ને સોમવાર તા. ૧૨-૮-૪૬ ના દિવસે આવણી નિમિત્તે સવારના રૂા. ૮ થી ૧૨ યજ્ઞોપવીત (જનોઈ) બદલાવાની વિધિ થશે ને ૧૨ થી ૧ શ્રીસદ્ગુરુ મહાપૂજન થશે

૨ આવણ વદિ ૮ મંગળવાર તા. ૨૦-૮-૪૬ સવારના રૂા. ૮ થી ૧૧ થી ૧૧ાં શ્રીકૃષ્ણજન્મભાષ્ટ્રીનિમિત્તે શ્રીસદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન થશે તે સર્વે ગુરુબંધુ બહેનોને લાલ લેવા વિનંતિ છે.

લિ. આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુમંડળ-માધવભુવન અંદાવાડી.

— [*] —

સને ૧૯૪૬ તા. ૨૫ જુલાઈ

વિજ્ઞાપિત

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ મુંબઈ તરફથી વનિતાવિશ્રામ હોલમાં દર રવિવારે પંચમ પૂજ્ય પદ્મશ્રીશ્રીમન્નાથ-લગ્નપાનપ્રણીત ગ્રંથાતું વાચન, કીર્તન ને પ્રવચન થાય છે. આ પ્રસંગે પુસ્તકો પણ આપવામાં આવે છે. સમય સવારે ૧૦ાથી ૧૧.

આ મંડળ તરફથી શ્રીમન્નાથ-પ્રભુપ્રણીત પુસ્તકો દરેક જિજ્ઞાસુઓને ખીલખા આનંદાશ્રમને લાવે આપવામાં આવશે, (રેલ્વેનુર આદિ ખર્ચ આ મંડળ આપે છે,) અને શ્રી વાંચના માટે પણ મળશે. દરરોજ પુસ્તકો મળવાતું સ્થળ: નં. ૩૩, ખોખાખજાર ૧ લે દાદરે મુંબઈ નં. ૩. આ શિરનામે પંત્ર લખવાથી પણ પુસ્તકો મોકલી આપવામાં આવશે. લિ. 'શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ' મુંબઈ

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. ખીલખા-(કાઠિયાવાડ)

તરફથી

પ્રકટ થતું ધાર્મિક માસિક પત્ર

(Kathiawar-India)

આનંદાશ્રમ

P. O. Bilkha

૭૫૭ શ્રી. શંખમ ચુબરાલી સલા નં. ૩૬૫, વિશ્વભાઈ રોડ, કોચીસેલેન મુંબઈ

શ્રી. મંત્રી સાથેના કામ માટેનો પત્રવ્યવહાર હવે પછી નીચેના શિરનામે કરવાનો છે:—

શ્રીમાન્ મંત્રી,

આનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. ખીલખા-કાઠિયાવાડ

પૂ. સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન

'શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ' તરફથી આવણ વદિ ૭ તા. ૧૯-૮-૪૬ સોમવારે સવારે ૧૦ વાગે શ્રીકૃષ્ણજયંતીનિમિત્તે પૂ. સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન થશે.

લિ. "શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ" મુંબઈ

વર્ષ ૧૫ મું

॥ ૐ ॥

આયાત

॥ પતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

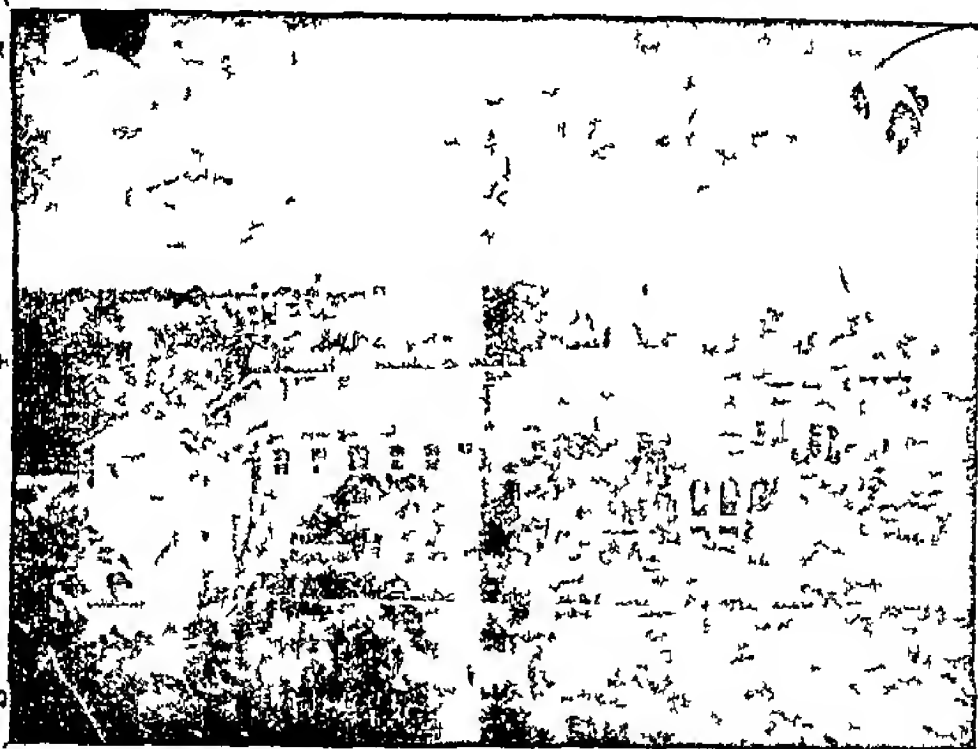
અંક ૨

સંવત્ ૨૦૦૨

આનંદાશ્રમ

પરજીમાટે

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગમ-યા બીલખા

સુધાસ્રવં નાથવચઃ પ્રસન્ન સુધાસ્રવં નાથવિલોમિતં ચ ।

સુધાસ્રવં નાથમનઃ પ્રસન્ન સુધાસ્રવં નાથનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાથતુ નિર્મળ જોલજુ । સુધાસ્રવતું છે નાથતુ નિર્મળ જોલુ ।

સુધાસ્રવતું છે નાથતુ નિર્મળ અંતઃરણુ । સુધાસ્રવતું છે નાથના નિવાસતું
નિર્મળ ધામ-આનંદાશ્રમ । । ।

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીમદ્ગુરુઉપાસના.	૧૩
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૧૪
૩	મદાલસા.	૧૫
૪	નરપતિ ઉત્તમ.	૧૭
૫	કૃપાનાથ ને કરાંચીમાં યત્ન.	૨૦
૬	કૃપાનાથના જૂના શિષ્ય સદ્ગત આધવજી બાપા.	૨૩
૭	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૨૫
૮	સુધારો.	૨૬
૯	પરચુરણમેટ.	૨૭

— [*] —

શ્રી. મંત્રી સાથેના કામ માટેનો પત્રવ્યવહાર હવે પછી
નીચેના શિરનામે કરવાનો છે:—

શ્રીમાન્ મંત્રી,

આનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. બીલખા-કાઠિયાવાડ

જલ્લરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક
આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મકારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેસાઈ, વેદાંતમૂલ્ય-ભાંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી ટ્રવેસ્ટ્રિક્સ લિમિટેડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

માલિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ દાનજીભાઈ, ગોંડલ.

શ્રીલક્ષ્મણામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ॥

આનંદં ब्रह्मणो विद्वान् न विभेति कुतश्चन ।

અર્થઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને બળુનાર ઢાઢથી પણ કશય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય—ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૨ આપાઠ

[અંક ૨ જો

શ્રીસદ્ગુરુપાસના

રાગ—ગરબી

ગુરુબ્રહ્મનાં ગરણ ઉપાસીએ, સે'લે શોક સમૂળો જાય,

વચન સત્ય માનીએ રેક.

લે કોઈ ગ્રેમે પીએ રે પચ ધોઈને, ઊઠ કોઠ તીરથ તેને થાય—વચન

જગ સક્ષ તે ગ્રેમપ્રસાદમાં, હુક્તિ મુક્તિ તે સે'જમાં હોય—વચન

લે કોઈ પ્રીતે કરીને પ્રવર્તશે, દહદહશીં રૂખે નહિ કોય—વચન

શુદ્ધ ચૈતન્ય સાક્ષી તત્ત્વમણિ, સદાસ્મરણ એકરસ જ્ઞાન—વચન

આઠે આવરણ પાર પરમાત્મા, નહિ વ્યાધ મધ્ય અવસાન.—વચન

રૂપ રમણ સગુણ સોહિએ સદ્ગુરુ, જેને નિગમ નિરંતર ગાય—વચન

દહ પ્રીતમ પ્રપંચ પરહરી, રાખો સદ્ગુરુ સંગ સદાય—વચન

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમત્રાથલગવાન્]

અવિચલ સાત્ત્વિકી શ્રદ્ધા, વિમલ વિરાગ તે અસ્ખલિત ઉત્સાહ રાખી પોતાના સદ્ગુરુએ ઉપદેશ કરેલા શાસ્ત્રોક્ત પ્રયત્નના સતત સેવનથી મોક્ષસાધક સ્થૂલભૂમિકાર્તું, સૂક્ષ્મભૂમિકાર્તું ને કર્ણભૂમિકાર્તું વિવેકવિરાગના ખલવડે અતિક્રમણ કરી અવિધાનની અસેદલાવે પ્રાપ્તિ કરી પોતાના અંતઃકરણને સુશીતલ, પ્રકાશમય ને આનંદમય અનુભવવા શુભાગી થાય છે. આવી સ્થિતિની પ્રાપ્તિ થયે છવલાવ ને જગદલાવ બ્રહ્મમાં ગળી ગયા જેવાં થઈ જાય છે.

બ્રહ્માભિમાનવડે દેહાભિમાન શિથિલ કરી તથા આત્માના નિરામય સ્વભાવના સુદૃઢ અનુસંધાનવડે દેહની સાથે સંબંધ રાખનારા રોગનું વિસ્મરણ કરી “હે પ્રભો!” “હે ગુરો!” “હે અંતર્યામિન!” “હે માતા” એવાં ઉચ્ચારણ કરવાનો સ્વભાવ પાડી “ઓય સા!” કે “ઓય બાપ!” એવાં પ્રાકૃત ઉચ્ચારણને વિવેકી મોક્ષસાધક નિવૃત્ત કરે છે.

જેમનું વિશુદ્ધ પ્રીતિથી માહાત્મ્યજ્ઞાનપૂર્વક સર્વદા સ્મરણ કર્યું હોય એવા ભવારણ્યના સાર્થવાદ પરમાત્મા અવશ્ય એવા નિજલક્ષ્યનું અંતકાલે રક્ષણ કરી પોતાના પવિત્ર ને પરમાનંદમય ધામનું પ્રીતિપૂર્વક પ્રદાન કરે છે, તથા તે લક્ષ્યને તેના શુભનિશ્ચયથી તેઓ ચલિત થવા દેતા નથી.

જે પરમાત્માનું શુદ્ધભાવથી સતત સ્મરણ કર્યા કરતો હોય તે લક્ષ્યને પરમાત્મા પણ સતત સંસારે એ સ્વાભાવિક છે. તેઓ પોતાના ઉદાર ને નિજલક્ષ્યોને ઇચ્છિત શુભ આપવાના સ્વભાવવાળા હોવાથી પોતાના લક્ષ્યોની જે જે શુભેચ્છાઓ હોય છે તે તે શુભેચ્છાઓને અવશ્ય પરિપૂર્ણ કરે છે.

અંતઃકરણને હૃદયસ્થ પરમાત્માની અત્યંત અભિમુખ રાખી તેમના ભક્તિથી આવતી પરમ શીતલ લહરીઓને તથા અલૌકિક આનંદનાં કિરણોને ઝીલતા રહેશે.

લૌકિક વિષયો સ્થૂલ ને મલિન છે, સૂક્ષ્મ (દિવ્ય-તન્માત્રાના કાર્યરૂપ) વિષયો સૂક્ષ્મ ને શુચિ છે. માયાના સાક્ષાત્ પરિણામરૂપ વિષયો વધારે સૂક્ષ્મ ને શુચિતર છે, અને બ્રહ્મરૂપ વિષય અતિસૂક્ષ્મ ને શુચિતમ છે. લૌકિકાદિ વિષયોનો ત્યાગ કરી એવા વિષયરૂપ બ્રહ્મના સાક્ષાત્કારમાટે મુમુક્ષુઓ પ્રયત્ન કરે છે, અને શ્રોત્રિય, બ્રહ્મનિષ્ઠ, સદાચારમંપન્ન ને કરુણાહુ સદ્ગુરુઓ તેમને તેનો ઉપદેશ કરે છે. એવો ઉપદેશ સાંભળીને સ્વરૂપમાં જાગેલા પુરુષો પછી આવા ઉદ્ધારો કાઢવા લાગે છે:—

“દેશ દેખોઓ, ગુરુએ સૂતો જગાઓ, અલખ પુરુષ ઓળખાવ્યો રે.”
પરમ સમર્થ સદ્ગુરુ પણ પોતાના અતન્ય શિષ્યને પોતાના વાસ્તવિક સ્વરૂપની પ્રાપ્તિકરવામાટે નીચે પ્રમાણે ઉપદેશ કરે છે:—

“મત્કર્મકૃત્ત્વપરમો મદ્મક્તઃ સંગર્ભિતઃ ।

નિર્વેરઃ સર્વભૂતેષુ યઃ સ ગામેતિ પાંડવ ॥”

(હું અર્જુન ! જે માટે માટે કર્મ કરનારો, અને શ્રેષ્ઠ માનનારો, મારામાં વિશુદ્ધ પ્રીતિ રાખનારો, દશ્યની આસક્તિથી રહિત ને કોઈપણ પ્રાણી પર વેર નહિ રાખનારો પુરુષ છે તે પુરુષ મને પામે છે.)

જ્યાં વિયોગ, ભેદભાવ, રોગ ને અન્ય દુખો નથી તેવા સર્વોત્તમ ધામમાં નિરવધિકાલપર્યંત સ્થિતિ કરવા સર્વદા પ્રયત્નશીલ રહી શુભસન્ન રહેશો. (આહુ)

—[*]—

મવાલસા

[અનુવાદ-શ્રી મહારાણીદાસ ગોકૃષ્ણદાસ દેસાઈ-વેદાંતબ્રૂપણ]

(અનુસંધાન ગત અકતા પૃષ્ઠ ૬ થી)*

નાન્દીમુક્તાનાં કુર્ચોત પ્રાણઃ પિંદોદકક્રિયાં ।

પ્રાજ્ઞાપત્યેન તીર્થેન યચ્ચ કિંચિત્ પ્રજાપતેઃ ॥

શુભ કાર્યના આરંભમાં નાંદીમુખ પિતૃઓને માટે કરવાની પિંડ અને જળ દેવાની ક્રિયા તથા જે બીજી ક્રિયાઓ પ્રજાપતિને ઉદ્દેશીને કરવાની હોય તે મળ્યા ક્રિયાઓ શ્રદ્ધા પુરષે પ્રજાપતિના તીર્થથી કરવી.

યુગપદ્મજલમગ્નિ ચ વિમૃષાન્ન વિચક્ષણઃ ।

ગુરુદેવાન્ પ્રતિ તથા ન ચ પાદૌ પ્રસારયેત્ ॥

વિચક્ષણ પુરષે જળને અને અગ્નિને, એકી માથે લઈને ચાલવું નહિ

અને ગુરુજનોમામા કે દેવોના પ્રતીક કે પ્રતિમા સામા પોતાના પગ પ્રસારવા નહિ

નાં ચક્ષીત ઘર્ચંતીં ગાં જલં નાંગલિતા પિવેત્ ।

શૌચકાલેષુ સર્વેષુ ગુરુપ્વરૂપેષુ યા પુનઃ ।

ન ચિલંચેત શૌચાર્યં ન મુખેનાનલં ઘ્રમેત્ ॥

ભાવ એના વાહરૂને ધવરાવતી દેખીને તેના ધર્ષુને કરેવું નહિ

ખોખાવડે પાણી પીવું નહિ

મળ કે મૂત્રનો ભાગ કરવાના સર્વ સમયમાં મળનો કે મૂત્રનો ભાગ કરવાના

કામમાં હીલ ન કરવી

અગ્નિને ધમીને સતેજ કરવાના ક્રમમાં અગ્નિને મુખવડે ફોકે નહિ

તન્ન પુત્ર ન ઘસ્તવ્યં યન્ન નાસ્તિ ચતુષ્ઠ્યં ।

ઋણપ્રદાતા વૈચક્ષ્ઠ ધ્યોત્રિયઃ સજલા નદી ॥

કરેલું કર્જ ચૂકવનારો પ્રામાણિક, ગેમને ટાળનારો વૈદ્ય, શત્રુઓને ભણનારો ધ્યોત્રિય અને વહેતા, જળવાળી નદી આ ચાર જે ગામમાં કે પુરમાં કે નગરમાં ન હોય ત્યાં હે પુત્ર ! વામ કરીને રહેવું નેહિ.

* પૃષ્ઠ	શ્લોક	અનુવાદ	અનુદ	શુદ્ધ
૫	ઉત્તો	પાના ૨	ધંચા રાખનારને	ધંચા રાખીને
૬	ઉત્તો	આરંભમાં	લક્ષ્યાને માટે	દેવોને માટે

જિતામિત્રો નૃપો યન્ન ચલવાન્ ધર્મતત્પરઃ ।

તન્ન નિત્ય વસેત્ પ્રાણઃ કુતઃ કુનૃપતૌ સુખં ॥

જે ગામ પુરી કે નગરનો રાજા શત્રુને જીતનારો બળવાન અને સ્વધર્મનું પરિ-
પાલન કરવામાં તત્પર હોય તે ગામ પુરી કે નગરમાં જ ડાહ્યા માણસે સ્થાયી વાસ
કરીને રહેવું.

જે ગામ પુરી કે નગરનો રાજા કુરાજી હોય એટલે શત્રુને જીતવામાં અસમર્થ
બળ વિનાનો અને સ્વધર્મનું પરિપાલન કરવામાં તત્પર ન હોય એવા રાજાના ગામ
પુરી કે નગરમાં વાસ કરી રહેવાથી સુખની આશા શી રીતે રાખી શકાય ? નજ
રાખી શકાય.

યન્નામધૃષ્યો નૃપતિર્યન્ન સસ્યવતી મહી ।

પૌરાઃ સુસંયતા યન્ન સતતં ન્યાયવર્તિનઃ ।

યન્નામત્સરિણો લોકાસ્તન્ન વાસઃ સુખોદયઃ ॥

જે ગામ પુર પુરી કે નગરનો રાજા ક્રાપ્તથી સામું થવાની હિંમત ન કરી શકાય
એવો હોય, જે ગામ પુર પુરી કે નગરની પૃથ્વી ધણું અનાજ આપનારી હોય, જે ગામ
પુર પુરી કે નગરની જનતા સારી પેઢેના સંયમવાળી તથા ન્યાયમાં વર્તનારી હોય, અને
જે ગામ પુર પુરી કે નગરનાં લોકો પરસ્પરમાં અદેખાઈ કરનારાં ન હોય, તે ગામ
પુર પુરી કે નગરમાં દરેકો વાસ ઉત્તરેતર સુખને આપનારો નીવડે.

યસ્મિન્ કૃષીચલા રાષ્ટ્રે પ્રાયશો નાતિભોગિનઃ ।

યન્નોષધાન્ય શેષાણિ વસેત્તન્ન વિચક્ષણઃ ॥

જે રાષ્ટ્રમાં ખેડુજનતા ધણું કરીને ભોગ ભોગવવામાં બહુ મન રાખનારી ન
હોય અને જે રાષ્ટ્રમાં વનસ્પતિની સંપૂર્ણ ઔષધીઓ નીપજતી હોય તે રાષ્ટ્રમાં વિચક્ષણ
પુરુષે વાસ કરવો.

તન્ન પુત્ર ન વસ્તવ્યં યન્નૈતન્નિતયં સદા ।

જિગોપુઃ પૂર્વવૈરશ્ચ જનશ્ચ સતતોત્સવઃ ॥

જે રાષ્ટ્રની જનતા સામા ઉપર પોતાની સત્તા ખેસાડવાના સ્વભાવવાળી, સામાને
પ્રથમથી જ વેરીતી નજરથી જોનારી, અને બહાનાં કાઢી કાઢીને ઉખાણીઓ કર્યા
કરવાના સ્વભાવવાળી હોય તે રાષ્ટ્રમાં હે પુત્ર ! વસવું નહિ.

ઘસેન્નિત્યં સુશીલેષુ સહવાસિષુ પંઢિતઃ ।

હૃત્યેતત્ કથિતં પુત્ર મયા તે હિતકામ્યયા ॥

પંડિત પુરુષે સદા સુશીલ સહવાસીઓમાં વાસ કરી રહેવું.

હે પુત્ર ! આ તને મેં જે કહ્યું છે તે તારા હિતની કામનાથી કહ્યું છે.

(ચાલુ)

નરપતિ ઉત્તમ

[અનુવાક-શ્રી મહારાણીદાસ મોહનદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]
(અનુમધાન પૃષ્ઠ ૬ થી)*

પ્રજા પાલયતસ્તસ્ય પિતૃ પુત્રાનિવૌરસાન્ ।

આગત્ય દ્રાહ્મણઃ કશ્ચિદિદમાદાર્તમાનસ ॥ ૨૧ ॥

મગા દીકરાઓનું પાલન કરનાર પિતાની પેઠે પોતાની વિવિધ જનતાનું પાલન કરતા તે ઉત્તમ રાજાની પાસે એક દિવસ કોઈ દુ-ખી મનવાળા બ્રાહ્મણે આવ્યાને આ પ્રમાણે કયું. —

બ્રાહ્મણ ઉવાચ ॥ બ્રાહ્મણ કહે છે,

મહારાજ મૃશાત્તાંઽરિમ શૂયતાં ગદ્ગતો મમ ।

નૃણામાર્તિપરિત્રાણમન્યતો ન નરાધિપાત્ ॥ ૨૨ ॥

હે મહારાજા ! હું બહુ દુ-ખી છું હું મારું દુ-ખ તમારી પાસે કહું છું તે તમે સાંભળો મનુષ્યોના દુ-ખમાંથી તેમનું રક્ષણ ગમતું હશે છે, રાજાથી શિખે ખીજું કોઈ કરી શકું નથી

મમ માર્યા પ્રસુપ્તસ્ય કેનાપ્યપદ્ધતા મિશિ ।

ગૃહઢારમનુદ્ધાત્ય તાં સમાનેત્રુમર્હસિ ॥ ૨૩ ॥

રાતમાં હું સુતો હતો ત્યારે કોઈ મારી બાંધાનું અપદગથું કરી ગયું છે મારા ઘરના બાર ઉઘાડવાની મહેનત પણ એને પડી નથી એટલે કે બાર બંધ હતાં એવી હાલતમાં તેને કોઈ સર્વ ગયું છે એ મારી બાંધાને તમારે પાછી વાઈ આવવી પડે છે

રાજોવાચ ॥ ગમતું કહે છે.

ન વેત્સિ કેનાપદ્ધતા યત્ર વા મૌતા ત્વ સા દ્વિજ ।

યતામિ ચિયદે કમ્ય હુતો વાપ્યાનયામિ તાં ॥ ૨૪ ॥

હે દ્વિજ ! તે તમારી બાંધાને કંઈ કરી ગયું છે અથવા તેને કંઈ સ્થલે લઈ ગયો છે તે તમે જાણતા નથી એવી સ્થિતિમાં મારે કોની સાચેનો વિચાર ખેડવો કે હું તેને ક્યા સ્થલેથી લઈ આવું ?

બ્રાહ્મણ ઉવાચ ॥ બ્રાહ્મણ કહે છે,

તથૈવ સ્યગિતે દ્વારિ પ્રસુપ્તસ્ય ગૃહે મમ ।

હતો દ્વિ માર્યાં કિં કેનત્યેતદ્વિશાયતે મવાન્ ॥ ૨૫ ॥

હું તો પ્રતિદિન સુતું છું તેમ મારા ઘરમાં ધરના દ્વાર બંધ કરીને સુતો હતો, તે સમયે મારી બાંધાનું અપદગથું થયું છે એવી સ્થિતિમાં કોણ એને શા મારે કરી ગયું છે તે હું રાજા ! હું શી રીતે જાણું ?

* પૃષ્ઠ	શ્લોક	અનુવાક	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૭	૩	પાયા ૧	સાત્રમાં	ચત્રમાં
૮	૧		રાજં	સર્જં

ત્વં રક્ષિતા નો નૃપતે વદ્ભાગાદાનવેતનઃ ।

ધર્મસ્ય તેન નિશ્ચિન્તાઃ સ્વપન્તિ મનુજા નિશિ ॥ ૨૬ ॥

હે રાજન્ ! તમે અમારું રક્ષણ કરનારા છો, કારણ કે અમારા ધર્મને છોડે
લાગ તમારા વેતનરૂપે તમને મલે છે, તેથી માણસો તો તમારે ભરોસે નિશ્ચિત રહીને મુલે છે.
રાજોવાચ ॥ રાજ કહે છે.

ન તે દૃષ્ટા મયા માર્યા બાહ્યરૂપા ચ દેહતઃ ।

વયસ્યૈવ સમાધ્યાહિ કિં શીલા બ્રાહ્મણી ચ તે ॥ ૨૭ ॥

મેં તમારી ભાર્યાને દેખી નથી, તેથી દેહની દૃષ્ટિથી તે કેવી છે તે હું જાણતો
નથી, તેમજ તે કેવડી છે તે પણ હું જાણતો નથી, માટે તમારી ભાર્યા કેવડી કેવી
ને કેવાં શીલવાળી છે તેનું વર્ણન કરી જણાવો.

બ્રાહ્મણ ઉવાચ ॥ આજણ કહે છે.

કઠોરનૈત્રા સાત્યુચ્ચા હૃસ્વવાહુકુશાનના ।

વિરૂપરૂપા ભૂપાલ ન નિંદામિ તથૈવ તાં ॥ ૨૮ ॥

હે ભૂપાલ ! તે મારી ભાર્યા કઠોર નેત્રવાળા છે, બહુ ઉંચી છે, તેના હાથ
વાનકડા છે અને મોઢું ટુગળું છે. એવી રીતે તે સર્વથા વિરૂપ રૂપવાળી છે.

આ હું તેની નિંદા કરવા કહેનો નથી પણ તે જેવી છે તેનું વર્ણન કરી જણાવું છું.

વાચિ ભૂપાતિપરુષા ન સૌમ્યા સા ચ શીલતઃ ।

હૃત્યાચ્ચાતા મયા માર્યા સા કરાલનિરોક્ષણા ॥ ૨૯ ॥

હે ભૂપ ! વાણીમાં તે ઘણી કડવી છે અને શીલથી પણ તે સૌમ્ય નથી. તેનું
જોવું ભય ઉપજાવે એવું છે. એમ આ મારી ભાર્યાનું હું તમને વર્ણન કરી જણાવું છું.

મનાગતીતં ભૂપાલ તસ્યાશ્ચ પ્રથમં વયઃ ।

તાદૃશ્રૂપા હિ મે માર્યા સત્યમેતન્ મયોદિતં ॥ ૩૦ ॥

હે ભૂપાલ ! તેના વયનો પહેલો ભાગ તે થોડુંક વઢાવી ગઈ છે એવી મારી
ભાર્યા છે, તે મેં જોવું છે તેવું સાચું કહ્યું છે.

રાજોવાચ ॥ રાજ કહે છે.

અલં તે બ્રાહ્મણતયા માર્યામન્યાં દદામિ તે ।

સુખાય માર્યા કલ્યાણી દુઃખદૈતુર્હિ તાદૃશી ॥ ૩૧ ॥

હે આજણ ! તો પછી તમારી તે ભાર્યાનો હવે અંધ વાળો. હું તમને ખીજ ભાર્યા
પરણાવું છું.

ભદ્રરૂપ તથા ભદ્રશીલવાળા ભાર્યા સુખ આપનારી થાય છે.

તમે કહી તેવી ભાર્યા તો દુઃખ આપનારી થાય છે.

અલ્પા ક્રૂરૂપતા વિપ્ર કારણં શીલમુત્તમં ।

રૂપશીલવિહીના યા ત્યાજ્યા તેડન્યેન સા હતા ॥ ૩૨ ॥

થોડી ક્રૂરૂપતા હોય પણ શીલ ઉત્તમ હોય તો તેવી ભાર્યાને રાખી રહેવામાં
કારણ થાય પણ રૂપ અને શીલ બંનેથી જે રહિત હોય તેવી ભાર્યા તો લગવા જેવીજ
ગણાય. તમારી જે ભાર્યાને અન્ય કાઈ ઢરી ગયું છે તે રૂપ અને શીલ બંનેથી રહિત

હોવાથી સમજા થોડાજ છે. તેને પાછી મેળવવા પ્રયત્ન કરવો નકામો છે.
બ્રાહ્મણ હવાચ ॥ આદ્ય કહે છે

રક્ષ્યા ભાર્યા મહીપાલ इति च श्रुतिरुत्तमा ।

ભાર્યાનાં રક્ષમાણાનાં પ્રજા ભવતિ રક્ષિતા ॥ ૩૩ ॥

હે મહીપાલ ! ભાર્યાનું રક્ષણ કરવું જોઈએ એવી ઉત્તમ શ્રુતિ છે. ભાર્યાનું રક્ષણ થયેથી પ્રજા રક્ષેલી થાય છે.

आत्मा हि जायते तस्यां सा रक्ष्याऽतो नरेश्वर ।

પ્રજાનાં રક્ષમાણાયામાત્મા ભવતિ રક્ષિત ॥ ૩૪ ॥

ભાર્યાને વિષે જે પુત્ર જન્મે છે તે હે નરેશ્વર ! પુરુષ થોતેજ પુત્રરૂપે જન્મે છે એ કારણથી ભાર્યાનું પુરુષે રક્ષણ કરવું જોઈએ, કારણ કે પ્રજાનું રક્ષણ થતાં પુરુષ થોતેજ રક્ષાએલો થાય છે

तस्यामरक्षमाणायां भविता वर्णसंकर ।

સ પાતયેન્ મહીપાલ પૂર્વાન્ સ્વર્ગાદય પિતૃન્ ॥ ૩૫ ॥

ભાર્યાનું રક્ષણ કરવામા ન આવે તો વર્ણ અમેળ ન રહે વર્ણનો ભેજ હે મહીપાલ ! સ્વર્ગમાં ગયેલાં પ્રથમનાં પિતૃઓને પણ પાછા નીચે પાડે

समिधा तु मया भार्या कृतैर्यं कर्कशा यत ।

કથમેતાં વિવાદાયાન્યભાર્યયા સદ્ધ સંચરે ॥ ૩૬ ॥

આ ભાર્યા કંઈક જતા એને હું પ્રજાપતિયજ્ઞના અગ્નિમા સમિધ હોમીને વરેલો છું. એવી સ્થિતિમાં એનો સાગ કરી બીજી ભાર્યા સાથે હું સથરુ તો તે શાસ્ત્રીય કેમ થાય ?

गृह्यधर्मो यतो ब्रह्म प्राप्यते शाश्वतं नरै ।

પૂર્વોદયા તુ ધર્મેણ ગૃહો કુર્વન્ ન સોદતિ ॥ ૩૭ ॥

ધરમા રહેનારા ગૃહસ્થોનો ધર્મ જેવું પરિપાલન કરવાથી પુરુષો શાશ્વત એટલે પરમાર્થપદાર્થજૂત ધ્વજને પામે છે તેવું ધર્મવડે પ્રથમ પરણેલી ભાર્યાવડે પરિપાલન કરવાથીજ ગૃહસ્થ પુરુષ સીદાતો નથી ને ધાર્યો લાલ મેળવે છે, અન્યથા ધાર્યો લાલ તેને મળતો નથી ને તેને સીદાવાનો પ્રમગ થાય છે.

त्यक्त्वा तां च क्रियां कुर्यन् नैव कर्मफलं लभेत् ।

અગ્નિના સદ્ધ યા નૃનમાજગામ ગૃહે શુભા ॥ ૩૮ ॥

ધર્મવડે પ્રથમ પરણેલી ભાર્યાનો સાગ કરીને ગૃહસ્થના ધર્મનાં કર્મો કરનારો પુરુષ કર્મના ફળને પામતો નથી, કારણ કે ધર્મવડે પ્રથમ પરણેલી તે શુભ ભાર્યા પ્રજાપતિયજ્ઞના અગ્નિની સાથેજ પુરુષને ઘેર આવેલી હોય છે.

धर्महानिश्चानुद्दिनमभार्यस्य भवेन् मम ।

નિત્યક્રિયાણાં વિશ્વંશાત્ સ ચાપિ પતનાય મે ॥ ૩૯ ॥

ભાર્યા વિના મારાથી નિલ કરવાના વૈદિક કર્મો કરી શકાય નહિ, તેથી મને ધર્મની હાનિનો પ્રસંગ છે અને ધર્મની હાનિ થાય તો તેથી મને પતનનો પ્રસંગ છે એટલે કે મારે મારા પ્રાપ્ત અધિકારથી બંદ થવું પડે એવું થાય.

तस्यां च पृथिवीपाल भवित्री मम संततिः ।

તવ પદ્મમાગદાગ્રી સા ભવિત્રી ધર્મદેવુકી ॥ ૪૦ ॥

હે પૃથ્વીનું પાલન કરનારા ! મારી તે લાર્યામાં મને જે સંતતિ થશે તે તેના ધર્મનો જીવો ભાગ તમને દેનારી થશે અને ધર્મને ટકાવી રાખવામાં હેતુચૂત થશે.

તદ્દેતત્ તે મયા દયાતા પત્ની ચા મે હતા પ્રમો ।

તાં સમાનવ રક્ષાયાં શ્રવાનચિકૃતો શ્રવાન્ ॥ ૬૧ ॥

માટે હે પ્રમો ! મેં જેનું આ વર્ણન કરી જણાવ્યું તે મારી પત્નીનું અપકરણ થયું છે, તેને તમે પાછી લઈ આવો કારણ કે અમારી સર્વની રક્ષા માટેજ તમારી નિમણૂક છે. (ચાલુ)

—[*]—

॥ ૐ ॥

કૃપાનાથ

ને

કરાંચીમાં ચણ

[લેખક:-દયાળસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર]

યુગપલટા થયા કરે છે...સમય સમયનું કામ કરે જાય છે—આ સ્વાભાવિક ઘટના છે...જતાં તેના અધિશ્વનરૂપે રહેલાં તત્ત્વો સનાતન છે એ સ્વસ્થમય સંભવ છે...!

સનાતન તે સનાતનજ છે—એ અદ્યતન કે અનંદતન થઈ શકે નહિ. સાધનો કે સાધનસ્વરૂપો ભલે બદલાય—પણ સત્ એવું સાધ્ય તો સદૈવ સ્થિર રહેવાનું...!

મહાત્માઓએ સર્જેલું અદ્વિપાત્માઓથી કદી અણુમળ્યું થતું નથી—એમાં ઈશ્વરનો સંકેત હોય છે...અને ઈશ્વરના સંકેતમાં સમર્પિત હિત સમાયેલું છે.

જતાં બુદ્ધિશાલી ને મનનશીલ એવા મહાપુરુષોએ સ્વાનુભવરૂપી ‘કુંડી’માં સનાતન તત્ત્વોને પણ ‘શોધી’ બોધ્યાં છે અને પછી જ સર્વના હિતમાટે શાસ્ત્રોમાં ખુલ્લાં મૂક્યાં છે.

તોપણ સત્યનો આગ્રહ મનુષ્યોમાં રહેશે લાંબુથી સનાતન તત્ત્વોને ‘શોધવા’ની સત્ક્રિયા ચાલુ જ રહ્યા કરશે...અને...‘આત્મનિર્ણય’પર ભાર મૂકાયા જ કરશે...પરંતુ... ‘આત્મશુદ્ધિ’ સાધ્યાવિનાના “આત્મનિર્ણયો” અદ્વિપણી ને અર્થવગરના નિવડે છે એ “આત્મનિર્ણય”-વાદીઓએ ખાસ ખ્યાલમાં રાખવા જેવું છે.

આથી આપણા-માનવજીવનમાં આત્મશુદ્ધિને મહત્ત્વનું સ્થાન છે.

આત્મશુદ્ધિ સાધવામાટેનાં અનેકવિધ સાધનો પણ માનવચેત્રો સર્જતા આવે છે...અને...આવાં સાધનોમાં યજ્ઞને પણ સારું એવું સ્થાન છે.

અપૌરુષેય ને પૌરુષેય એ બંને ક્રાંતિના ગ્રંથોદ્ધારા જાણી રાકાય છે કે સૃષ્ટિના આરંભકાલથી જ યજ્ઞભાવના માનવજીવનમાં યોગ્યોત્તર થયેલી છે—થતી આવી છે. “બ્રાહ્મણ” કાલ ને “કરપ” કાલની સ્થૂલ યજ્ઞભાવના “આરણ્યક” ને “ઉપનિષદ” કાલમાં સૂક્ષ્મસ્વરૂપ ધારણ કરે છે અને એ રીતે આત્મશુદ્ધિના એ અંગને આધ્યાત્મિક યોગ્યવડે ઉન્નત્ત્વ કરે છે.

યજ્ઞયજ્ઞન એટલે માનવસંસ્કૃતિમાં અગ્રસ્થાન ભોગવતા એવા “અગ્નિ” પ્રતિનું

આભાગદર્શન...! શને શને. એ “અગ્નિ”માંથી “અંતર્યામી” થયા અને “અંતર્યામી”માંથી “અધિશ્ઠાન” થયા...!

યત્ન એટલે આત્મખસિદ્ધાન્ત, એ આત્મખસિદ્ધાન્તની ભાવનાએ અને એ આત્મ-
ખસિદ્ધાન્તની ક્રિયાએ સમગ્ર માનવસૃષ્ટિને દેવસૃષ્ટિની કક્ષાએ મૂકી દીધી છે તથા
વીરપૂજાની પેઠે આત્મખસિદ્ધાન્તપૂજાએ પણ માનવહૃદયમાં અટલ સ્થાન મેળવ્યું છે.
માનવજીવનના આનંદને અવરોધનાં એવાં આસુરી તત્ત્વોને નિષ્ફળ કરવામાં આ
“આત્મખસિદ્ધાન્ત”નો જખખર ફાળો છે...!

“સ્વર્ગ”, “અધિશ્ઠિત”, “Heaven”, “નિર્વાણ”, “સિદ્ધશિલા”, “દૈવાસ”,
“વૈકુંઠ” “ગોલોક”, “અમરધામ”, “સ્વરૂપસ્થિતિ” આદિ બુદ્ધિએ નિર્ણય કરેલાં ને હૃદયે
અક્ષાપૂર્વક સ્વીકારેલાં એવાં મુખશાતિવાળા શાશ્વતસ્થાનો છે—એની પ્રાપ્તિમાટેના સાધનોમાં
પણ યતનું સ્થાન છે

બુદ્ધ ભગવાનના મુગથી યત્નયુગમાં પણ જખખર પલટો થયો—અદિસા શુદ્ધસ્વરૂપે
યત્નમાં વણાઈ રહી—અત્તમાંથી હાંગર થઈ—અશ્વમહિપમાંથી કોળાં થયા...!

રજા માત્ર નિલ નૈમિત્તિક સાત્ત્વિક યજ્ઞો—હોમહવન, વૈશ્વદેવ, વિષ્ણુયાગ,
મહારુદ્ર, અતિરુદ્ર ...!

સનાતન ધર્મ, શાસ્ત્રો તે સાગ્રુઓને આધારે આ યજ્ઞો અણપિપર્ગત ટકી ગયા છે...!
કૃપાનાથે પણ આપત્રોના સદ્ગુરુ—જ્વનકાવમાં યત્નયજ્ઞની ગ્રેણી આપેલી અને
એ રીતે “ત્યાગ” ને “યોગ”ની ભવનાને ભાવિકોમાં સ્થિર કરેલી—એઓશ્રીની
વિશિષ્ટ દૃષ્ટિએ પણ અનેક યજ્ઞો થયેલા ...!

અહીં આપણે એવા એક કુગચીમાં થયેલા યત્નનાં દર્શન કરવાના છે —
સિંધનો એ સુભગ પ્રદેશ. ગાંત સાગરતટ વચ્ચે ઝલતું ને...કુગચી નગર...?
સિંધવાસીઓના “ચૈત્રી ચંદ્ર” મહોત્સવ પછી એ મહારુદ્ર યત્નમહોત્સવ...!

વિ. સં. ૧૯૮૭ના ચૈત્ર સુદિ સાતમ શુક્રવારથી ચૈત્ર સુદિ અગીઆગન મોમવાર
સુધી અનેક ભાવિકા માથે મને—આ યેખક—દયાળમિહને પણ કુગચીમાં થયેલા એ
મહારુદ્ર યત્નમહોત્સવનો લાભ મળેલો એ મહારુદ્ર યત્ને જેમણે જેમણે નખશિખ નિરખ્યો
હશે તેમને મૌને ન્યૂનાધિક જરૂર જણાયું હશે કે એ યત્નના સમાર્ગ્ય પાછળ યત્નવેદી
ને ગુચ્છેથી બંધીઓનો ભાવના—પ્રતિહાસ છે. વિશ્વની પ્રત્યેક પ્રવૃત્તિમાં ઉણુપો ભાસે
તેમ આ યત્નમાં ઈર્ષ ઉણુપો ભાસી જાય. છતાં કૃપાનાથ જેવા અમર્થ સદ્ગુરુ-
દેવની સાક્ષત્ દાઝરીમાં એ ઉણુપો અનધ્યાન થઈ જાય—એમાં ગુરુદેવની તેમજ ગુરુ-
ભક્તિની અતૈહિય શક્તિનો પ્રભાવ છે...!

કુગચીનો એ યત્નમહારેલ કૃપાનાથની સમતિથી યોગ્યપેલો અને કૃપાનાથની
દૃષ્ટિએ ઉજવાયેલો.

આ યત્નના આચાર્યસ્થાને કૃપાનાથના એક જૂના ભક્તસિંધુ ને આપણા
ગુરુબંધુ ધ્યંબકલાલ આચાર્ય હતા. કૃપાનાથની કૃપાભાવાતને જેમ અમલવાદમાંથી
“બ્રહ્મનાદ”-માસિક પ્રગટ થતું, તેમ કુગચીમાંથી “હંમ” માસિક પ્રગટ થતું અને
આ “હંમ” માસિકના તૃતી તરીકે આ ધ્યંબકલાલભાઈ મેવાકર્ષ કરતા “શ્રીમદ્
ભાગવત”નું સપ્તાહ પાઠાયણ કરવાની એટલે વ્યાસ તરીકે વ્યાસપીપર બેમને

“લાગવત”ની કથા વાંચવાની પ્રાથમિક પ્રેરણા પણ ગ્રંથકલાલભાઈને સાક્ષાત્ કૃપાનાથ તરફથી પ્રાપ્ત થયેલી. આ યત્નમાં યત્નતા આચાર્યતરીકે પણ તે પહેલાવહેલા હતા, અને એ પણ કૃપાનાથની કૃપાપ્રેરણાનું ફળ હતું. જેમ તે “સમાહ” — પ્રેમી છે તેમ “યત્ન” — પ્રેમી પણ છે — અને બધારે તે અમને એ યત્નસત્રનાં દર્શન કરાવતા ત્યારે તેમનો યત્નપ્રેમ પ્રકટ થઈ જતા, અને સાથે સાથે કૃપાનાથની કૃપાછાયાતળે આવા ખીજ યત્નો કરવાના તેમના શ્રદ્ધાપૂર્ણ સંકલ્પો પણ શબ્દોમાં આવી જતા...!

શ્રી. પ્રાગજી શેઠ, કરસનદાસભાઈ, ડાહ્યાલાલભાઈ, હીરજીભાઈ, દ્વારકાદાસભાઈ, રામજીભાઈ, ટોડરશીભાઈ, ચોરારજીભાઈ, માધવજીભાઈ, ગંગારામભાઈ, ખીમજીભાઈ, ત્રિકમલાલભાઈ, તુલસીદાસભાઈ, ત્રિભુવનદાસભાઈ, મૂળજીભાઈ આદિ કરાંચીનાં ગુરુબંધુઓ તે બહેનોની સેવાલક્ષિતાનાં દર્શન પણ આ યત્નસત્ર દરમ્યાન ખૂબ થયેલાં, અને સેવાલક્ષિતાની સાર્વિક પ્રેરણા પણ ખૂબ મળેલી...!

આ વખતે કૃપાનાથ મુંબઈથી સીધા કરાંચી પધાર્યા હતા. મુંબઈમાં કૃપાનાથની સ્થિતિ ચોપાટીપર શેઠ જેઠાભાઈના બંગલામાં હતી — પછી કાંદીવલીમાં કલ્યાણજી શેઠના આરોગ્યભવનમાં કૃપાનાથ બિરાજેલા, અને પછી મલાડમાં શેઠ મગનલાલ ડાહ્યાભાઈના બંગલામાં સ્થિતિ કરેલી — આરપછી સમુદ્રમાર્ગે કરાંચી પધારેલા.

મુંબઈથી કરાંચીસુધી સફર કરતી “બ્રિટીશ ઇન્ડીઆ સ્ટીમ નેવિગેશન કંપની”ની “વીટા” નામની સ્ટીમરમાં બિરાજીને કૃપાનાથ મુંબઈથી કરાંચી પધારેલા. એ “વીટા” સ્ટીમર દર સોમવારે સવારમાં મુંબઈના બંદરથી ઉપડતી અને છુધવારે સવારમાં કરાંચીના બંદરમાં પહોંચી જતી — એટલે એ સ્ટીમરની સફર લગભગ અડતાળીશ કલાકની હતી.

કૃપાનાથે આ “વીટા” સ્ટીમરમાં બિરાજીને કરાંચીતરફ બધારે પ્રયાણ કર્યું ત્યારે વિ. સં. ૧૯૮૭ના ફાલ્ગુન માસના કૃષ્ણપક્ષની તિથિ બારસને સોમવાર હતો. — (તા. ૧૬-૩-૧૯૩૧).

કૃપાનાથનો આ છેલ્લો પ્રવાસ હતો. આ પ્રવાસમાં મને — આ લેખક દયાળસિંહને પણ કૃપાનાથની સાથે સેવામાં રહેવાનો લાલ મળેલો — આ લાલ એ મારા જીવનનો અમૂલ્ય લાલ હતો. મુંબઈથી હું જૂનાગઢ ઘેર રેલવે રસ્તે આવેલો એટલે મારે પોરબંદરથી કૃપાનાથની સાથે સેવામાં પહોંચી જવાનું હતું.

આથી હું પણ સં. ૧૯૮૭ના ફાગણ વદિ બારશ સોમવારે સવારની ટ્રેનમાં જૂનાગઢથી પોરબંદર જવામાટે રવાના થયેલો. પોરબંદરસુધી મને વગાવવા માટે અને પોરબંદરના બંદરમાં નાંગરેલી “વીટા” સ્ટીમરમાં બિરાજેલા કૃપાનાથના દર્શન કરવા માટે મારા ભત્રીજા ચંદ્રસિંહ અને તેના મિત્ર મોહનલાલ પણ મારી સાથે પોરબંદર સુધી આવેલા.

જૂનાગઢથી જેતલસર — સતર માઇલ — સુધી જૂનાગઢ સ્ટેટ રેલવે — જેતલસરથી જામનોધપુર ખેતાળીશ માઇલ — સુધી ગોંડલસ્ટેટ રેલવે — અને — જામનોધપુરથી પોરબંદર છત્રીશ માઇલ — સુધી (ત્યારે) પોરબંદરસ્ટેટ રેલવે હતી. જેતલસર બંદરેથી ટ્રેન બદલવી પડતી અને જામનોધપુર સ્ટેશને તો ફક્ત એન્જિન બદલાવું.

જૂનાગઢથી પોરબંદર રેલવે રસ્તે પંચાણ માઇલ થાયઃ છતાં જૂનાગઢથી સવારમાં ઉપડેલા અમે છેટ સાંજે પોરબંદર પહોંચેલા. પોરબંદરમાં મારા સદગત કાકાશ્રી

જાલમસિદ્ધાંતનાં પુત્રી બહેન ઉજમબહેનને હાં અમે ઉતરેલા. મારાં ઉજમબહેનના પતિ કાંતિલાલભાઈએ મારી સ્ટીમરની ટિકિટ આદિ સબંધી વ્યવસ્થા કરી રાખેલી.

સવારમાં સૂર્યોદય પહેલાં સ્ટીમર પારબંદર આવી પહોંચતી અને સૂર્યોદય પહેલાંજ પારબંદરથી ઉપડી જતી-એટલે-સાં, ૧૯૮૭ના ફાગણ વદિ તેરથ મંગળવારે સવારે વહેલા પરાધિયામાં અમે પારબંદરના બંદરે પહોંચી ગયા, પરંતુ સ્ટીમર મોડી હોવાથી ખીખ મુસાફરો સાથે અમારે પણ બંદર ઉપર જોડી થવું પડ્યું. (ચાલુ)

—[*]—

॥ ૬૬ ॥

કૃપાનાથના જૂના શિષ્ય સદ્ગત ઓધવજી વાપા

[લેખક:-શ્રી કર્ણસિંહ લા ઠાકોર ખી. એ]

નથુ સુપુત્રો અને બહેણ કુર્કુબ છોડી ખીલખાનિવાસી શ્રી ઓધવજી બાપા આપાદ વદિ ૪/૨૦૦૨ ગુરુવારના સુપ્રભાતમાં સદ્ગત થયા છે-અવસાન પામ્યા છે. આ આપાદી પૂનમ તેમના જીવનની છેલ્લી ગુરુપૂર્ણિમા હતી અતિ વૃદ્ધાવસ્થાને લઇને આ સમયે શ્રી સદ્ગુરુદેવના પૂજનમહોત્સવનો લાલ લેવા આનંદાશ્રમમાં આવી ચક્રવા ન હતા. અશક્તિ તો હતી, તેમાં આગલે દિવસે એટલે બુધવારે જરા તાવ લગ્યો, એટલે તખીઅત લઇકી તે આખો દહાડો તેમણે ગુરુદેવને સભારવામાં અને સારાં માર્ગ લગ્નનો ગાવામાં ગાળ્યો. વચ્ચે વચ્ચે ધરના માણસોને કહેતા જાય “ જુઓ, જુઓ, ગુરુમહાગજ સાક્ષાત્ પધાર્યા છે.” આમ કહેતા જાય અને લગ્નનો લલકારતા જાય ફટલીક વેળા ધરનાં માણસોને તે કહેતા કે “ ગુરુમહારાજ મને એક દહાડો ગોતી લેશે ” તેમની આ વૃદ્ધવાણી ખરેખર સાચી પડી. ગુરુને વારે એટલે ગુરુવારેજ ગુરુદેવે તેમને ગોતી લીધા.

કૃપાનાથના જૂના શિષ્યો એક પછી એક જતા જાય છે, અને સાથે સાથે નાથજીવનનાં સંભારણાં મૂકતા જાય છે આનંદાશ્રમના અધિષ્ઠાતાશ્રી સ્થૂલરૂહે બિગજતા તે સમયની પ્રત્યેક કાર્તિકી અને આપાદી ગુરુપૂનમનું સ્મરણ થાય છે, અને માથાસાથ ઓધવજી બાપા સાંભરી આવે છે. ગુરુપૂજનપર આશ્રમમાં આવેલા સંજ્ઞાનેનાં સ્નાનની વ્યવસ્થામાંટે વહેલા પ્રભાતથી ઓધવજી બાપા કુવાકાંઠે ખડે પગે ઊભા હોય સ્નાન-માંટે આવનાર ગુરુખંડુઓને પ્રેમથી સંબોધતા જાય, ઓળખીતા સાથે મીઠી મીઠી વાતો કરતા જાય અને દરેકને ટાઢું ઊનું પાણી ખરાખર મળતું રહે એ માટે મનુરોને હસતે મોઢે મુશના આપતા જાય. તેમની સેવાનું આ પહેલું દર્શન આ પછી ફરી ગુરુપૂજન-પ્રસંગે શ્રવણમંદિરના મુખ્ય પ્રવેશદ્વારની ઝંદરના લાગમાં વયોવૃદ્ધ ઓધવજી બાપા ઊભેલા દેખાય પૂજનમાં આવનાર નાના મોટા સૌને તેમની ચૈત્યતા પ્રમાણે એમવાનું કહેતા જાય-સ્વાગતયોગ્યનું સ્વાગત કરતા જાય-ધોધાટ ન થાય તેની કાળજી રાખતા જાય-સુવ્યવસ્થા જળવાઈ રહે તેની કાળજી રાખતા જાય સ્ટા. ટા. થી પૂજન શરુ થાય ત્યાંથી ૧૧મી પૂજન પૂરુ થાય ત્યાંસુધી દ્વારખાલની જેમ તે ઊભા હોય. દક્ષિણાભિમુખ રાખી સિંહાસનપર બિરાજેલા ધ્યાનમગ્ન ગુરુદેવની મૌનમુખમુદ્રાને નીરખતા જાય અને નોંખવેલને મુંઘી નોળાઈ તાઢું થાય એમ પ્રસન્નચિત્તે ચોંતાનું સેવાકાર્ય કરતા જાય. “ ખીલખા-આનંદાશ્રમ ચોંતાનું ધર છે અને સદ્ગુરુદેવ સાચા પિતા છે ” એવી

શુદ્ધ સમજથી તેઓ આશ્રમની સેવામાં સદૈવ તત્પર રહેતા અને તેથીજ તેઓ વયોવૃદ્ધ હોવા છતાં આશ્રમની સેવામાં તેમનામાં એક યુવકનો ઉમંગ દેખાતો-તેમનામાં સાચા સેવકની એકનિષ્ઠ દેખાતી-તેમનામાં પિતાના ઘરમાં કામ કરતા પુત્રનો મુંગો સેવાભાવ દેખાતો.

પ્રથમદષ્ટિએ આ તદ્દન સ્થૂલસેવા ગણાય. જરૂર એ સ્થૂલસેવા હતી-એ સેવા શરીરની હતી. ગિરિ પણ પોતાના શુરની સેવા આમજ કરતા. સેવા શરીરથી થાય છે, વાણીથી થાય છે કે દ્રવ્યથી એ જોવાનું નથી. જોવાય છે સેવકનો હૃદયપ્રેમ, સેવકની એકનિષ્ઠા, સેવકની વિનમ્ર તન્મયતા. આશ્રમની નાની મોટી સેવા શુરદેવનીજ સાક્ષાત્ સેવા છે એવું માનનાર ઓધવજી બાપા સેવામાં પોતાનું હૃદય રેડતા.

દેખાવમાં ઓધવજી બાપા જૂના જમાનાના ભોળાભલા માણસ લાગે, પોશાક જૂના જમાનાનો, બોલી જૂના જમાનાની અને ઓક્ષવાની ઢાળ પણ જૂના જમાનાની. શાળાનું લણતર પણ તે ઓછું લણ્યા હતા અને ધર્મનાં મોટાં પુસ્તકોનો ઉડો અભ્યાસ પણ ઓછો કર્યો હતો, છતાં ઓધવજી બાપામાં કંઈક એવું હતું કે જેની અદેખાઈ આવે છે. તેમની યાદી આવતાં ચિત્ત પ્રસન્ન થાય છે અને શુરચરણમાં રહેલી તેમની મુંગી ભક્તિમાટે માન ઉપજે છે. આ વૃદ્ધ પુરુષ શુરમહારાજની ન્યારે વાતો કરતા સારે ઓધવજી બાપા ન રહેતા. દેશો કપડામાં વિંટાયેલા, અલણુ ઓધવજી બાપા બદલી જતા. પાતાંગદૂનો ફૂટ્યો હોય એમ તેમની વાણીમાંથી મીઠું ઝરણું શરુ થાય. શુરદેવના શુણુ ગાતા જાય અને ડોલતા જાય. શુરદેવની વાતો કરતા જાય અને ગદ્ગદ બનતા જાય. શુરદેવની વાતો કરતા જાય અને આંસુ ટપકાવતા જાય. વાતો કરતા જાય અને પ્રેમના આવેશમાં આવતા જાય. તેમને સ્થળનું લાન રહે નહિ, સમયનું લાન રહે નહિ. ઉત્સાહપૂર્વક મસ્તની જેમ તેઓ વાતો કરતા જાય. ઓધવજી બાપા યાદ આવે છે સારે નાથજીવનની તેમની વાતો યાદ આવે છે, વાતો કરવાની તેમની ઢાળ યાદ આવે છે, તેમની તન્મયતા યાદ આવે છે.

મને વારંવાર એક પ્રશ્ન થયા કરે છે કે જીવનમાં શું પ્રાપ્ત્ય છે? ખીજને આંજી શકે એવું શાસ્ત્રજ્ઞાન કે ધર્મદેવનું સ્મરણ થતાં ઓગળી જાય એવું હૃદય? જેને જે ગમે તે મેળવે પણ ઓધવજીભાઈએ તો ખીજું મેળવ્યું હતું. અલણુ ઓધવજી બાપામાં આવું હૃદયડોલન ક્યાંથી આવ્યું હશે? શુરદેવને સંભારતાં ઓધવજી બાપાની આંખો ભીની કેમ બનતી હશે? આ પ્રતાપ હોતો શુરદેવની પારમેશ્વરી શક્તિનો, આ મહિમા હોતો શુરદેવનાં સતત હૃદયનસમાગમનો.

શુરદેવ હતા મોટા માનસશાસ્ત્રી. જેવી જેની યોગ્યતા એવું લણતર તેઓશ્રી લણાવતા. તેઓશ્રી એવું લણતર લણાવતા કે તે લણ્યા પછી ખીજું લણતર ન લણવું રહે. તેઓશ્રી એવું લણતર લણાવતા કે પછી લણતરની ભૂખ જ ન રહે. તેઓશ્રીએ આવુંજ કંઈ લણતર ઓધવજી બાપાને લણાવ્યું હતું એટલેજ એ જડામોટા લલાભોળા પુરુષમાં જીવનપક્ષે આગ્યો હતો.

ઓધવજી બાપા ખીલખાના દરબારશ્રી આલાવાળાના કોચમેન-ગાડી હાંકનારા હતા. ખીલખાથી જૂનાગઢ અને ખીલખાથી મેટરકા શુરદેવને દરબાર સાહેબની ગાડીમાં પધરોવવાની અમૂલ્ય તક ઓધવજી બાપાને ખૂબ સાંપડેલી. આ સ્થૂલસેવાના બદલામાં આ મહાસંત તેમના જીવનમુકામની બન્યા હશે અને તેથીજ ઓધવજી બાપાની આંખમાં પ્રેમની ચમક હતી. તેમની વાણીમાં શુરએ આપેલ જ્ઞાનપ્રસાદની મીઠાસ હતી, તેમના મોઢાપર

આનંદાનું હાસ્ય હતું, ગુરુરૂપાથી તેમનું હૃદય આર્દ્ર બન્યું હતું, પ્રેમાગ બન્યું હતું, ગુરુ ચરણગત બન્યું હતું; એટલેજ ગુરુદેવની તેઓ વાતો કરતા જાય અને સાંભળનારને તેમાં તરબોળ કરતા જાય, પોતે ગદ્ગદ બનતા જાય અને સાંભળનારને ગદ્ગદ બનાવતા જાય, પોતે આંસુ સારતા જાય અને સાંભળનારની આખોમા પાણી લાવતા જાય—પોતે ડાહ્યા જાય અને સામાને ડાહ્યાવતા જાય અને મસ્તની પેઠે વચ્ચે વચ્ચે “ગુરુમહારાજની બલિહારી”ના મંગલ શબ્દો ઉચ્ચારતા જાય. અલણુમા પણ આતુ શબ્દમાધુર્ય રેડી શકે, શાસ્ત્ર નહિ જાણનારમાં પણ સાચો પ્રેમડીપક પ્રકટી શકે, અને અજ્ઞાન અધિને પણ દિવ્ય ધામબણી દેરી શકે એના બીનખાના એ મહાયોગીને અનેક પ્રશ્નિપાત છે.

ગુરુદેવ બિરાજતા સારે ધણીનેળા ઓધવછ બાપા આશ્રમમા સૂતા અને વહેલા ઊઠી લાણુ સાહેબ તથા રવિ સાહેબના લગ્નનો લલકારતા. આ લગ્નનોતો સુર ગુરુદેવને કને પડેનો ઓધવછમાઈ કહે “એક વેળા ગુરુમહારાજ પ્રભાતમા શૌચ પધારતા હતા સારે પ્રસન્નચિત્તે મને આજ્ઞા કરી કે “આનંદથી એ લગ્નનો બોલના રહેજો.” ગુરુદેવની આ આજ્ઞા મેં શિરોધાર્ય કરી બસ થયું તેમને ગુરુમહિમાની પ્રમાદી મળી, અને લાણુ સાહેબ તથા રવિ સાહેબના લગ્નનોએ તેમને ગુરુમહિમામાં બળ આપ્યું.

ઓધવછ બાપા ગયા છે, પણ પોનાના જીવનની છાપ છોડતા ગયા છે પોતે ગયા છે, પણ ગુરુગુણ ગાવાની ધગશ મૂકતા ગયા છે પોતે ગયા છે, પણ ગુરુગુણ ગાતી કાનીયેવી વાણીનું મચારણું મૂકતા ગયા છે તેઓ બીનખામાંજ વસ્યા અને બીલખામાંજ જીવન પૂરું કર્યું. ગુરુદેવની બાળુમાજ રહ્યા ને ગુરુદેવની છાયામાજ દેહ છોડ્યો. તેમના પુત્રોમા તેમજ તેમના કુટુંબીજનોમા એમનો ગુરુપ્રેમ ઉતરો અને તેમને સૌને નાથચરણમા પ્રેરો મરનારના જીવાત્માને અપક સુખ અને શાંતિ અર્પો એવી અંતિમ પ્રાર્થના નાથશ્રીને કરી વિરમીએ અદ્ય માનવથી બીજું શું થાય?

—[*]—

શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર

(આપાઠ માસ)

લઘુરુદ્ર ને રુદ્રાભિષેક — શ્રી. જટાશકર હીરજી—(રુદ્રાભિષેક) શ્રી. કરમનદાસ હરજી વકુલજી—(એ રુદ્રાભિષેક) શ્રી પદ્મશકર અમાશકર ત્રિવેદી—વડોદરા—(લઘુરુદ્ર) જમજોધપુરવાળા સ્વ. વિકુલજી અમારામ—ભટ્ટ હા. શ્રી નયુરામ લક્ષ્મીરામ પંચા—નાકરા.

મુખ્યભોજ — રા. ૧૧-૦-૦ શ્રી. રોક દામોદરદાસ નાનજીભાઈ—ભાવનગર હા. શ્રી. શિનલાલભાઈ દામોદરદાસ રા. ૧૧-૦-૦ રોક લાવનભાઈ બીખાભાઈ—ભાવનગર રા. ૨૫-૪-૦ રોક ઈંદુકુમાર લાયાલાલ ઠક્કર—ભાવનગર.

ભોજનો ને યાગો:—રા. ૧૯-૪-૦ શ્રી. જયતીલાલ અમાશકર ત્રિવેદી—ખોટાદ. (જેઠ સુ ૧૫ના.) રા. ૧૦-૦-૦ શ્રી. મંગળદામ કેશવલાલ ભક્તનરદ્ધી તેમના પુત્ર ચિ. મનુભાઈને યજ્ઞોપવીત પ્રસંગે

યાગ:—રા. ૨-૦-૦ શ્રી નાનાલાલ જીવનલાલ—બીલખા. રા. ૧-૪-૦ મણિએન —મીતખા રા. ૧-૪-૦ શાસ્ત્રી દ્વારામ મૂળજી—આનંદાશ્રમ રા. ૧-૪-૦ શ્રી ત્રિભુવન વિકુલજી દેવેના આત્મકથાશ્રાવ્યે હા શ્રી રમણિકલાલ ત્રિભુવન દેવે રાજકોટ.

૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. જયશંકર લગવાનછ-તારાપુર. ૩૧. ૨-૮-૦ શેઠ પ્રાગજી દેવજી-મોરખી. ૩૧. ૨-૮-૦ શ્રી. મંગળદાસ કેશવલાલ ભક્ત-(એ યાળ.) ૩૧. ૧-૪-૦ એક ભક્ત-કુંડલા. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. નટાશંકર જગજીવન-જૂનાગઢ. ૩૧. ૧-૮-૦ સ્વ. ગૌરીશંકર ભાઈશંકર-નેરાવરનગર તરફથી અર્પણ થયેલી રકમના વ્યાજમાંથી (યાળ). ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. સુંદરજી બહેચર તત્તા-માંગરોળ. ૩૧. ૧-૪-૦ સ્વ. સાકરબેન-હા. દેવુભાઈ દામજી-ખાંટવા. ૩૧. ૧૫-૦-૦ શ્રી. મોહનલાલ રામપ્રસાદ-સાંઈણીધારવાળાતરફથી એક વર્ષપર્યંત કર પૂર્ણિમાએ યાળ ધરવામાટે (૧૨ યાળના.) ૨-૮-૦ શ્રી. હરિશંકર પ્રભાતસિંહ-રોજક (૨ યાળ.) ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળજી ગોડળ-કાલકી. ૩૧. ૧-૪-૦ સુતાર રૈયા દેવજી-કાલકી. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. મનજી હરજી-જૂનાગઢ. ૩૧. ૨-૮-૦ શ્રી. ઠાણાલાલ કાનજી-સોલગામડા. (૨ યાળ.) ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. વશરામ જેઠા-વાળોતરા. ૩૧. ૧-૪-૦ ડૉ. લક્ષ્મીશંકર લાલજી બ્યાસ-ધોરાજી. ૩૧. ૨-૦-૦ શ્રી. શામજી રણછોડ-કુતિયાણા. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવશંકર રણછોડ જાતી-કુતિયાણા. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. કરસનદાસ શ્યામજી-કરાંચી. ૩૧. ૧-૪-૦ સ્વ. સિવલાલ બહેચર મહેતા-હાંક. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. ગાંડલાલ બહેચર મહેતા-હાંક. ૩૧. ૧-૪-૦ હરજી રામજી ગીગા-નારી. હા. શ્રી. મા. ના. ચંદારાણા. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવશંકર શામજી-કુતિયાણા. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. શાંતિલાલ દેવશંકર-હાંક. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. મજલાલ વનમાળી દહાણું. ૩૧. ૧૦-૪-૦ શ્રી. નથુરામ લક્ષ્મીરામ પંઘ્યા-નાકરાવાળા તરફથી ભટ્ટ વિક્રમજી અંબારામના આત્મકથાણાથે આક યાળના.

અર્પણહીપક:- ૩૧. ૦-૧૨-૦ વૈદ્ય જયશંકર લગવાનછ-તારાપુર. ૩૧. ૦-૮-૦ શેઠ પ્રાગજી દેવજી-મોરખી. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. ગોરધનદાસ હીરજી-આંપરાજ ચરખા. ૩૧. ૦-૧૨-૦ શ્રી. સુંદરજી બહેચર તત્તા-માંગરોળ. ૧-૦-૦ શ્રી. અરજણુ રવજી-ખાંટવા. ૩૧. ૧-૦-૦ સોની ગળજી મોતીભાઈ. ૩૧. ૦-૧૦-૦ શ્રી. ઠાણાલાલ કાનજી-સોલગામડા. ૩૧. ૧-૦-૦ શ્રી. વશરામ જેઠા-વાળોતરા. ૩૧. ૧-૨-૦ શ્રીમતી મણિબેન-ખીલખા. ૩૧. ૦-૧૫-૦ શ્રી. મજલાલ ગાંડલાલ આદિ-હાંક. ૩૧. ૧-૦-૦ નંદુબેન માવજી-જૂનાગઢ. ૩૧. ૧૦-૪-૦ શ્રી. જયંતીલાલ અંબાશંકર ત્રિવેદીનાં ધર્મપત્ની શ્રીમતી અન્નપૂર્ણા તરફથી. ૩૧. ૧-૦-૦ શ્રીમતી મણિબહેન-નેરાવરનગર. ૪-૦-૦ શ્રી. પદ્મશંકર અંબાશંકર ત્રિવેદી-વડોદરા. ૩૧. ૦-૩-૬ શ્રી. કરસનદાસ હરજી-વડુકલ. ૩૧. ૦-૮-૦ શ્રી. નટાશંકર જગજીવન-જૂનાગઢ.

— [*] —

સુધારો:-

ગત વર્ષ ૧૪ માના અંક ૯ માના પૃષ્ઠ ૧૩૪ મે પાને છપાયેલો હિંદુરોપાસનાનો લેખ પૂન્યપાદ કૃપાનાથનો લખેલો નથી, પણ તે લેખના સંપાદક શ્રી. મ. ત્રિ. ભટ્ટ સુરતવાળા છે એમ તે અક્ષર ખરડાપરથી જણાયું છે.

વર્ષ ૧૪ માના અંક ૧૨ માના પૃ. ૧૮૭ મે આપાદી પૂર્ણિમાના દિવસના સમય-પત્રકમાં સવારના ૬ થી ઉત્થાન છે ત્યાં સવારના પાંચથી કચેરમ ચાલુ થયો હતો. વર્ષ ૧૫ માના પ્રથમાંકે પૃષ્ઠ ૯ મે આપાદી ગુરુપૂર્ણિમા મહાપૂજનના લેખમાં શેઠ રવજી દેવજી ગાંધી-જામનગરવાળાએ એમ છપાયું છે તેને બદલે શેઠ હરજીવન કેશવજી શાહ-મુંબઈવાળાએ એમ સુધારીને વાંચવું જોઈએ, અને શ્રી. શેઠ ઠીંકુભાઈ ભાંયાલાલ યાત્રિકને બદલે કમર એમ સુધારી લેવું જોઈએ.

જામનભરવા ૨૫. શેઠ ગવલ દેવલ નેતીતપ્પી સર્વ પ્રગતે મહાદે ૩૬૨
 એવની વોરે પુણિમાના મહાપૂજન અને તત્ત્વમાં ઉપવેશ્યે આવેલ છે. હા. શી. જામનભરવામાં
 મુંબઈ નિવસી શેઠ દરજીન ૧૬૫૭ રૂબરૂથી થીઉપદેશપણવરિયે ૧૦૨૫૦ અંક
 " સાંતિ અને સુખ " પ્રસિદ્ધ કાવચાર્થે આપ્યો છે

—[*]—

પરચુરણમેદ

[આપાદ માસ]

૦-૪-૦	પરચુરણ મહિરથી	૦-૪-૦	શી. રામજી રજીડેડ-કુનિવ.જી
૦-૨-૦	બેન મણિમેન-બીતખા	૦-૬-૦	,, લાલચકર મુંડેડ
૦-૫-૦	શી. મોગજી ઓપવજી-બીતખા	૦-૩-૦	એકે ભાગજન
૩-૦-૦	,, કાનજી દામજી-ગાજોડ	૧-૦-૦	શી. જીરાદકર મયાગન-ઉપદેશ
૧-૦-૦	,, કામનગમ દરજી-વડુકલ	૦-૪-૦	,, હા. મે. વિંડ પીત જગ તપા જે ભદ્ર
૧-૪-૦	,, પ્રજાભર્ત્વ લામસકર-જૂનાગઢ	૫-૦-૦	શેઠ ઉદુકનાર સાચાણ લા. કપર
૫-૦-૦	શેઠ મનમુખલ લ પ્રજાભર્ત્વ-ગોણ	૦-૪-૦	શી. વજેશ્વરભાઈ
૦-૪-૦	શી. દેવજી મયામજી-ભીડિયા	૧-૦-૦	,, અરજી મગજ મીત્રી-મુંગઈ
૦-૪-૦	પરચુરણ	૨-૮-૦	મદગલ મુકગેનના રૂબ જુ. જે
૫-૦-૦	શેઠ મમગસમ રૂબવદાસ ભામના		લા. દેવુમેન
	મિ મનુભ પતે યજોપરીત પ્રમી જેડ	૦-૪-૦	બેન દેવજી દામજી-બાગવા
	હા. રાત્રી દયાગમ મગજ	૧-૦-૦	શી. મોનજી પીત જગ-જૂનાગઢ
૨૦ ૦-૦	શી. દાદરાય મદાગજી-ગમ દેવાય	૧-૦-૦	,, દરિમંડ પ્રજા નસિદકર-દેવરા
	-મા રોગ જુનમસના જપ રૂબ		લા. શી. ગમનારાયજીભાઈ
	વજેરેના	૧-૦-૦	,, દરિમંડભાઈ તપ્પી રૂબ
૨-૦-૦	શી. જા. મદનવરેપજી-મ વનગ		વિવ ધોળો મારે
૦-૪-૦	,, ગવજ કામન-સીંચુગ	૧-૪-૦	,, ના. જા. દેવજી-જેડુર
૧-૦-૦	,, સવજ જેગલ-ભામવાગી	૨-૦-૦	મીત્રી ખીમજી લામમજી-૩ જી
૨-૦-૦	,, ભાગવનજી કાગજ	૧-૦-૦	શી. નાજી ગોળા નિમ્તાનના-ગોળી
૦-૪-૦	,, દેવજી રજીડેડ જાની	૦-૮-૦	,, મગજ મોમજી પૂરીપ મારે-૩ જી
૦-૨-૦	,, જા. ગીસમદ નમનગ	૧-૦-૦	,, લાલજી ન મજી-૬. ૧
૦-૪-૩	પરચુરણ	૧-૦-૦	,, મગનલ ૧ જા. જી-૬. ૧
૧-૦-૦	શી. લા. ૧૭ મીજાભર્ત્વ-જૂનાગઢ	૦-૪-૦	,, દુર્ગમજી નાજી "
૧-૦-૦	,, રૂબજી મીજાભર્ત્વ "	૦-૪-૦	,, જુ. ૧ પ્રેમજી "
૦-૮-૦	,, મદજી મગજ	૦-૪-૦	,, કામન જેગન "
૦-૪-૦	,, દેવજી દેવજી-દેવજી	૧-૦-૦	,, વાલજી જે ૨-૧૨
૦-૪-૦	બે. ૧ મદામેન દેવજી "	૧-૦-૦	જા. ૬૨જી નજી "
૧-૪-૦	શી. મ. રૂબજી નાનજી-રૂબગ	૧-૦-૦	ધ. રૂબજી મગજ નજી-નિમ્તાન
૧-૪-૦	બેન ગમજી ૧ જા. જી-જૂનાગઢ	૨-૦-૦	,, રૂબજી ન જા. મદગજી

૨-૦-૦ બેન હિમયાળેન માણેકલાલ-ઉપલેટા
 ૨-૦-૦ ,, હેમકુંવરબેન-ભાયાવદર
 ૧-૮-૦ શ્રી. નવલશંકર જોશંકર
 ૦-૪-૦ ,, રામસંગ માનસંગ
 ૦-૪-૦ ,, મોતી દીડા
 ૧-૦-૦ ,, જોરામ દેવસી-રાણાવાવ
 ૦-૮-૦ ડૉ. દલપતરામભાઈ-નવાગામ
 ૧-૦-૦ બ. ચૈતન્યપ્રદાસજી-જૂનાગઢ
 ૧-૦-૦ શ્રી. ભવસુખરાય ધર્મજીરાલ અમરજી
 ટચ્છી-જૂનાગઢ ડા. શ્રી.
 દયાળસિંહજી ઠાકોર
 ૦-૪-૦ જોડે ગૃહસ્થ
 ૧-૪-૦ શ્રી. દામાભાઈ-જામનગર
 ૨-૦-૦ ,, લાલશંકર ભવાનીશંકર-પોરબંદર
 ૨-૦-૦ ,, ગિરધરલાલ જયશંકર બાસ
 -ખીલખા
 ૧-૦-૦ ,, ડાહ્યાલાલ જગનલાલ-અકોલવાડી
 ૧-૦-૦ ,, વશરામ જોશ વાળોતરા
 ૦-૫-૦ ,, બાલુભાઈ રામજી-આદાલવાડી
 ૦-૫-૦ ,, ડાહ્યાલાલ જગનલાલ ,,
 ૦-૫-૦ ,, મોહનલાલ રાધવજી ,,
 ૦-૦-૦ ,, જયશંકર પ્રાગજી ,,
 ૪-૦-૦ ,, દેવજી રૂપ-પોરબંદર
 ૧-૦-૦ ,, રતિલાલ મંગળજી-મોહરા
 ૧-૪-૦ ,, દેવસી ખીમા-ભાયાવદર
 ૧-૦-૦ ,, કાનજી પ્રેમજી-રાણાવાવ
 ૧-૦-૦ ,, હેમરાજ પ્રેમજી ,,
 ૦-૧૨-૮ પરચુરણ મંદિરમાંથી

૧-૦-૦ ડૉ. લક્ષ્મીશંકર લાલજી-ધોરાજી
 ૧-૦-૦ શ્રી. લાલશંકર ભવાનીશંકર માંકડ
 -પોરબંદર
 ૧-૦-૦ ,, લાલજી જીણાભાઈ-જૂનાગઢ
 ૨-૦-૦ ,, ચત્રજીજી હરજી-માધવપુર
 ૧-૦-૦ ,, મગનલાલ આણંદજી-કુંડલા
 ૧-૦-૦ ,, લાલજી નાગજી ,,
 ૨-૦-૦ ,, દુર્લભજી નાગજી ,,
 ૦-૮-૦ ,, ગિરજશંકર ત્રિપ્તજી
 ૦-૪-૦ શ્રી. શામજી રણુજી
 ૧-૦-૦ ,, ભુરા પ્રેમજી
 ૧-૦-૦ રોડે હંદુકુમાર ભાયાલાલ ઠક્કર તરફથી
 ભોજન ભેટ
 ૧-૦-૦ શ્રી. દેવશંકર રણુજી જાની
 ૩૬-૦-૬ કરાંચી આનંદાશ્રમમાં દરરવિવારે
 પૂજન થતાં ૨૭ રવિવાર વૈ. સુ.
 ૧૫સુધીની ભેટ રૂ. ૧૨૪-૧૫-૦
 તથા કાર્તિકી પૂનમની ભેટના રૂ.
 ૧૧-૧-૬ મળીને. ડા. શ્રી.
 કરસનદાસભાઈ
 ૧-૪-૦ શ્રી. વાલજી રવજી-કરંચી યજ્ઞોપવીત
 પ્રસંગે
 ૫-૦-૦ ,, પોપટલાલ તારાચંદ વડીલ-
 જૂનાગઢ
 ૧-૪-૦ ,, પોપટલાલ તારાચંદ વડીલનાં
 ધર્મપત્ની-જૂનાગઢ
 ૫-૦-૦ ,, નારીવાળા રામજી ગીંગા જે
 વરસના ભેટના

(પાછી રહેલ ભેટ તથા પૃથ્વીમાની ભેટ હવે પછી છપાશે.)

અમરેલી—દિવ્યજીવનગોળના સુસુધુજનોએ ગત આપાદી પૃથ્વીમાના દિવસે
 પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનું મહાપૂજન વિધિપૂર્વક કર્યું હતું, અને લગ્નનકીર્તન થઈ રહ્યા પછી
 ડૉ. શ્રી. દ્વારકાદાસ વસાવગ્રાસાહેબે શ્રીહરિદાસચંદ્રાવસિના નવા ગોંડનું વાચન કર્યું
 હતું, જેટલાક આગનું વાચન શ્રી. મળજીભાઈએ કર્યું હતું. તેમજ જી શુભા વંદાવનદાસજીએ
 હરિદીર્તન કર્યું હતું. રાતના છા થી સવારના છા સુધી અખંડ લગ્નન થતું થયાં
 હતાં, તથા અમેલી ભેટ આનંદાશ્રમમાં. તેમજ મોહલી આપી હતી.

શ્રીકરંચી—આનંદાશ્રમસુધુમંડળમાં શ્રીચંદ્રપૂર્ણિમામહોત્સવ સારીરીતે ઉજવાયો હતો.
 તેમાં લગ્નજ ૧૫૦ ગુરુજી તથા જાનોએ લાલ લીધો હતો. જેનો કાર્યક્રમ નીચે
 પ્રમાણે રાખવામાં આવ્યો હતો.

પ્રાત કાલે

૮ થી ૯ સંધ્યમ.

૯ થી ૯:૩૦ મહાપૂજન

૯:૩૦ થી ૧૦:૩૦ શ્રીઉપદેશગ્રંથાવધિનું વાચન.

૧૦:૩૦ થી ૧૧:૩૦ પૂજ્ય સ્વામી શ્રીમિદનાથજીનું

શુભાધિમાપર વ્યાખ્યાન

૧૧:૩૦ થી ૧૨ કીર્તનાદિ

૧૨ થી ૧૨:૩૦ આરતી ને પ્રસાદ.

રાત્રિના

૮ થી ૧૦:૩૦ હરિકીર્તન. કર્તા શ્રી. દેવશંકર

મહાશંકર માનિક " કુવ ચરિત્ર " ઉપર.

શ્રીઅમદાવાદ—આનંદાશ્રમમાં શ્રીયુરુપૂર્ણિમાનો મહાપૂજનમહોત્સવ પણ ઉજવાયો હતો. વર્તમાનમા શહેરની અશાંતિને કારણે મધુમહેનો આવી શક્યા નહોતા, તોપણ એવીસથીજાગમાં વસતાં યુગધુઓ તથા બહેનો ને અન્ય સનાતનધર્મપ્રેમી લોકોએ આ મહાપૂજનમા સારો ભાગ લીધો.

શ્રી રવિશંકરભાઈ ગવગ ચિનકાર, અ શ્રી જ્યેષ્ઠરામભાઈના સુપુત્ર ચિ ભાઈ નિરંજનકુમાર કુટુંબીજનો માથે આવ્યા હતા પૂજન થઈ રહ્યા બાદ શ્રી. રવિશંકરભાઈએ " શ્રીસદ્ગુરુદેવની મહત્તા " એ વિષયપર સુર પ્રવચન કર્યું હતું ત્યારબાદ ચિ સુધીરભાઈ (સ્વ શ્રી જ્યેષ્ઠરામભાઈના દોહિત)એ ભાવપૂર્ણ પ્રશસ્તિ ગાઈ સમગ્રાવી સૌને આદ્રિ કર્યા પશ્ચાત્ સૌને પ્રસાદ તથા ચરણામૃત અપાયા હતાં.

ઉપરાત શ્રી પોરબર—આનંદાશ્રમ, લીંણુડા—આનંદાશ્રમ, મોજીદા—આનંદાશ્રમ, કુંડલા, માડલ, જલુસર આદિ સ્થળોએ પણ શ્રીયુરુપૂર્ણિમાનો મહાપૂજન મહોત્સવ ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવવામા આવેલ છે.

સવત ૨૦૦૨ની આપાઠી પૂર્ણિમા મહાપૂજન મહોત્સવમા શ્રીઅમદાવાદ—આનંદાશ્રમમાં નીચે પ્રમાણે ભેટ આવી છે—

- ૧-૦-૦ શ્રી રવિશંકર મહાશંકર રાવળ
- ૧-૦-૦ „ બહેન નર્મદા બહેન „
- ૧-૮-૦ „ નિરંજનકુમાર જેઠારામ ભટ્ટ
- ૧-૦-૦ „ સુધીરભાઈ ચત્રવદન
- ૦-૮-૦ „ જયશંકર મયારામ ભટ્ટ
- ૦-૮-૦ મૌ દયાગૌરી જેશંકર ભટ્ટ
- ૦-૫-૦ શ્રી બહેયગલાલ મ ભટ્ટ
- ૦-૪-૦ ચિ કૌમુદી બહેન જે ભટ્ટ
- ૦-૪-૦ „ બહેન માલિની બહેન
- ૦-૪-૦ „ અનિરૂદ્ધભાઈ
- ૦-૮-૦ „ એક ભક્ત કુંડુબ

- ૧-૪-૦ શ્રી ઉજ્જગરાય - શમુગમ વોરા
- ૮-૫-૦ કુલ હા વાઓ જયશંકર મ ભટ્ટ
- ૧-૪-૦ શ્રી ઉજ્જગરાય શમુગમ હાયારામ તરફથી થાળ
- ૪-૦-૦ ચિ ભાઈ બાતુ તરફથી સ્વ બહેન દેવકુન્દના આનંદાશ્રમભાણે પૂજન સામગ્રી, પ્રસાદ, થાળ છત્રાદિ ખર્ચમા વાપરવા અર્થે આવેલ તેથી સર્વ મામત્રી તેમના તરફથી ધરાવવામા આની હતી હા શાસ્ત્રી જ મ ભટ્ટ

—[*]—

વિજ્ઞાપ્તિ

ભાદરવા સુદિ ૧૨ (વામનજયંતી) નિમિત્તે રવિનાર તા ૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ સનારના રોજ યા ૧૦:૩૦ થી ૧૧:૩૦ માધનભુવન કાંદાવાડીમાં પૂજ્યપાદશ્રીનું મહાપૂજન કરવામાં આવશે. સિ આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુમંડળ

—[*]—

સને ૧૯૪૬ તા. ૨૫ ઓગસ્ટ

વિજ્ઞાપિતિ

‘શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ’ દર રવિવારે સવારે ૧૦ થી ૧૧ વાગ્યા સુધી વનિતા-વિશ્રામના સભાખંડમાં પૂ. સદ્ગુરુદેવ શ્રીનાથભગવાન પ્રણીત ગ્રંથોનું વાચન કરે છે. તે સમયે પુસ્તકો પડત કિંમતે મળશે. તે લાભ લેવા સૌને વિનંતિ છે. ઉપરાંત દરરોજ પુસ્તકો મળવાનું રથળ:— નં. ૩૩, ખોખા ખજાર-મુંબઈ, ૩.

લિ: ‘શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ’-મુંબઈ-૩

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ તરફથી મુંબઈમાં શ્રીગુરુપૂર્ણિમા મહાપૂજન મહોત્સવ ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યો હતો, જેમાં આશરે ૧૨૫ ખંધુ-ખહેનોએ લાભ લીધો હતો. વિધિપૂર્વક પૂજન થઈ રહ્યા બાદ શ્રી. મૂળશંકર ન. પરિયાએ લાવલરી રીતે પ્રાર્થના કરી પછી શ્રી. વિઠ્ઠલદાસભાઈ ભજન કીર્તનો બોલ્યા હતા ને સૌને પ્રસાદે ચરણામૃત અપાયાં હતાં. ભેટના રૂા: ૮૧-૧૨-૩ (હા. રૂપસિંહજી રાણા) આવ્યા છે.

શ્રી આનંદાશ્રમ મુસુક્ષુમંડળ-મુંબઈમાં ગત આષાઢી પૂર્ણિમાએ પ્રભુશ્રીહંુ મહાપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં ગુરુખંધુઓ તરફથી પૂજન ભેટના રૂા. ૩૮૧- ભેટ આવેલી છે.

સ્વદંજનક અવસાન

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળમુંબઈના સભ્ય શ્રી. દારદાસભાઈ (શ્રી. નારણદાસ જમનાદાસ જમનેધપુરવાળાના પુત્ર) હું યુવાન વયે ખેદજનક અવસાન થયું છે. તે અંગે શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળની સભા તા. ૨૧ જુલાઈ રવિવારે વનિતાવિશ્રામમાં મળી હતી. મંડળે શોક પ્રદર્શિત કરી શ્રી. નારણદાસભાઈ પ્રતિ દ્વિસોજી વ્યક્ત કરી હતી. અને સદ્ગતના આત્માને પરમ શાંતિ અર્પવા, પરમકૃપાળુ શ્રી સદ્ગુરુદેવપ્રતિ પ્રાર્થના કરી હતી.

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પા. બીલખા-(કાઠિયાવાડ)

તરફથી

પ્રકટ થતું ધાર્મિક માસિક પત્ર

P. O. Bilkha

(Kathiawar-India)

આનંદાશ્રમ

૭૫૭ શ્રી. કાર્બસ ગુજરાતી સભા

નં. ૩૬૫, વિઠ્ઠલભાઈ રોડ, કાંચિસેલેન

મુંબઈ ૪

(*)

વર્ષ ૧૫ મું

॥ ૐ ॥

પ્રાચીન લેખાંશ

આવણ

॥ પતો ધર્મસ્તુતો જયઃ ॥

પોરબંધાથે

અંક ૩

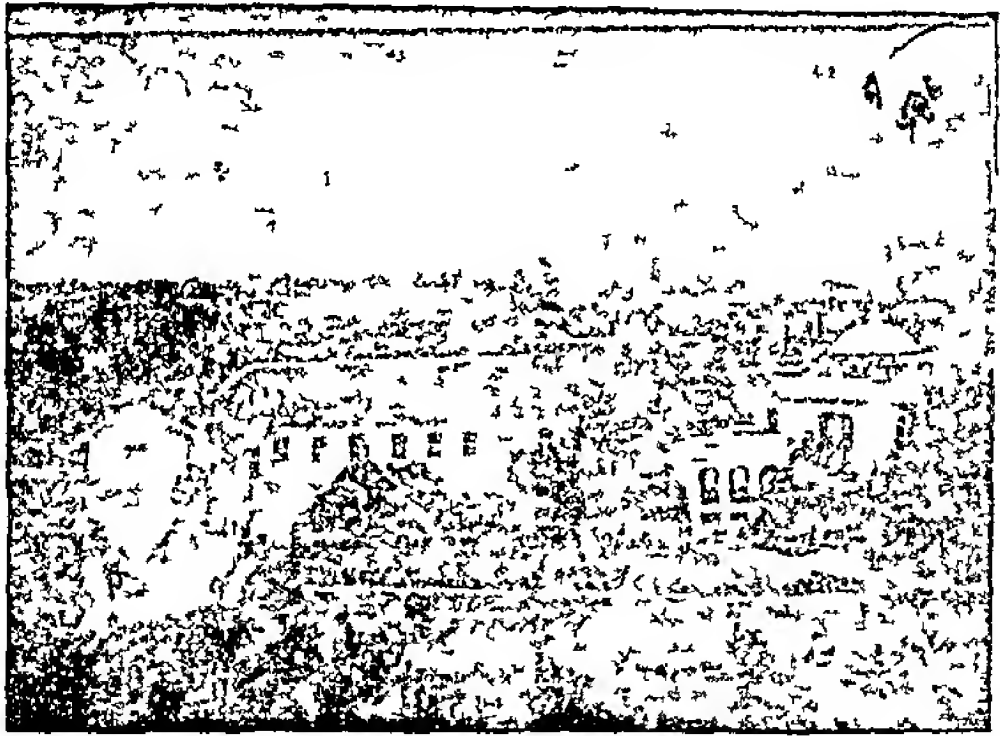
સંવત્ ૨૦૦૨

આનંદાશ્રમ

(૩) ૧-૦-૦

પરદેશમંદિર

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-પો બીલખા

સુધાસ્રવં નાથવચઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવ નાથવિલોકિતં ચ ।

સુધાસ્રવં નાથમનઃ પ્રસન્ન સુધાસ્રવં નાથનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાથતુ નિર્ભળ બોલણુ । સુધાસ્રવતું છે નાથતુ નિર્ભળ જોણુ ।

સુધાસ્રવતું છે નાથતુ નિર્ભળ અંત દરણુ । સુધાસ્રવતું છે નાથના નિવાસતું નિર્ભળ ધામ-આનંદાશ્રમ । । ।

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાં
૧	મનને ખોધ.	૨૯
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૨૦
૩	નરપતિ ઉત્તમ.	૩૧
૪	મુચુકુંદશુદા.	૩૪
૫	જયંતીમહોત્સવ.	૩૯
૬	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૪૦
૭	ખેદજનક અવસાન.	૪૧
૮	પરચુરણમેટ.	૪૨

— [*] —

શ્રી. મંત્રી સૌથેના કામ માટેનો પત્રવ્યવહાર હવે પછી
નીચેના શિરનામે કરવાનો છે:—

શ્રીમાન્ મંત્રી,

આનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. બીલખા-કાઠિયાવાડ

જનરૂ

ભૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક
આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) ને શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મનસુખીલાલ શાસ્ત્રી, વેદાંતશાસ્ત્ર-ભાંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી બલવનસિંહ મહેશ્વર સિંઘે પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

માલિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનઈભાઈ, ગોંડલ.

શ્રીવશિષ્ઠામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ॥

આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન્ ન વિમેતિ કુતશ્ચન ।

અર્થઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને બલુનાર કાઠથી પણ લય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૨ આપણુ

[અંક ૩ નો]

મનને વોધ

[ધર્તા—શ્રી ચતુરભાઈ આશાભાઈ પટેલ]

(હંમતો ચાલ્યો જવાનો એકવો રે..... એ રાગ)*

સદ્ગુરુ સેવા કરો બહુ પ્રેમથી રે, આપુને ઉરમાંહી અતિ ઉમંગ—સદ્ગુરુ	૧
સદ્ગુરુ સેવા સદ્બુદ્ધિ આપને રે, જેથી કારજ સઘળાં શુભ થાય (૨)*	૨
સદ્ગુરુ સેવા સુદર રૂળ આપને રે, જે છે મુક્તિતણા દેનાર	૩
ભગજે ભગજે તું શ્રીમત્રાયને રે, જે તારા હૈયાતણા છે હાર	૪
આવો અવસર મળે નહિં તુજને રે, જે તને જ્ઞાનતણા છે દેનાર.	૫
ભાગ્યશાળી થયો તું જીવડા રે, હાજરાહજુર મળ્યા છે શ્રીનાથ	૬
માત ને પિતા ન માંભરે તુજને રે, તારી અધિક દરી ખરદાસ	૭
વ્યવહારે રહીને પરમાર્થ સાધજે રે, રહેતો ન ગાર્હસ્થ જીવડા સગાર	૮
સદ્ગુરુ થાશે આ જિજ્ઞાસી બલુજે રે, તાજે શ્રીનાથતણે રે આધાર.	૯
ભગજે ભગજે કહું છું દિન રાતડી રે, ભગતાં આવે આ લવનો પાર	૧૦
તગજે તગજે હુગુણ સૌ મનતણા રે, જેથી કાયા કંચન થઈ બલ્ય	૧૧
જીવન સદ્ગુરુ કરી તું જંપજે રે, તે નિષ્ણ શાંતિ નથી તલભાર	૧૨
સદ્ગુરુ વ્યાપી રહ્યા છે વિદ્યમાં રે, સઘળે સભર ભર્યા છે શ્રીનાથ	૧૩
હૃદયમંદિર પરાશે આ ઘડી રે, વાળી ઝૂડી રાખું હું સાંકે	૧૪
ધીરજ રહેતી નથી હવે મુજને રે, કહું છું હૃદય ખોલીને સાંકે	૧૫
આવી પહોંચીને મારા નાથજી રે "ચતુર" વિનવે છે વારંવાર	૧૬

—[*]—

* ફરક ચરણની બીજી લીંગ એ વાર ખોલવાથી ગાવામાં અત્યુચ્છ આવશે.

ત્રીતાગવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

જો પરમાત્માના પરમપવિત્ર ને પરમાનંદરૂપ થામમાં જવું હોય તો મારે આ નામરૂપાત્મક સંસારરૂપ ઘરના પ્રેમનો ત્યાગ કરી, પરમાત્મામાં જ પરમપ્રેમ રાખી, તેમની કૃપા સંપાદન કરવા તેમણે ઉપદેશોલા વિચારતું ને આચારતું શુદ્ધભાવથી સતત સેવન કરવું જોઈએ, ને શુદ્ધભાવે તેમનેજ મારા સર્વસ્વરૂપ આત્મા જોઈએ.

“ દુર્લભં ત્રયમેવૈતદેવાનુગ્રહૈતુકમ્ ।

સત્પુણ્યત્વં સુમુશુત્ત્વં મહાપુરુષસંશયઃ ॥ ૧ ॥ ”

મનને, વાણીને ને જીભને પરમાત્માની અભિમુખ રાખવા ખડુ પ્રયત્નશીલ રહેા.

શુદ્ધશાસ્ત્રની આજ્ઞાઓનું ઉદસંવન કરવું એ લયંકર કાળા ઝેરી નાગના મોઢામાં હાથ આપ્યા સમાન છે એ તજ ભૂલશો.

પાપમંડકારો ને અજ્ઞાન મનુષ્યના મનના ડિંગણમાં ખિત્તતા રખાવે છે. અંતર્યામીની અભિમુખવૃત્તિ રાખશો કે જેથી તમને શુભમાર્ગે દોરવાની તેઓ કૃપા કર્યા કરે.

પાછળથી પરતાવું પડે એવો કોઈ પણ વિચાર કે એવું કોઈ પણ કર્મ તજ કરશો.

અંતઃકરણને ઉત્તરોત્તર વધારે જગૃતિવાળું તથા સહનશીલ રાખી તેને પરમાત્માની વિશેષ અભિમુખતા સેવનારું કરતા રહેશો.

શુદ્ધભાવથી પરમાત્માનો પરમાનુચલ મેળવવા યથાવિધિ પ્રયત્ન કરનાર પર પરમાત્મા પોતાનો અપૂર્વ પરમાનુચલ દર્શાવવા સર્વદા સર્વથા સમર્થ મનાય છે.

“ તત્પ્રાદુકે સેવ્યતામ્ ” એ ભગવાન ભાષ્યકારના વચનાનુસાર પરમાત્માની વા બ્રહ્મોપદેશ સદ્ગુરુની પાહુકાતું સેવન સુમુશુએ કરવું જોઈએ, -તેમણે ઉપદેશોલા સદ્વિચારતું ને સદાચારતું સુમુશુએ શ્રદ્ધાપ્રીતિથી સેવન કરવું જોઈએ.

તેમના પવિત્ર ચરણકમલની રજથી પવિત્ર ઘણેલી પાહુકાતું પૂજન કરવાથી વા તેનો સ્પર્શ કરતિ ન્યૂન ફલનો લાભ થાય છે, ને તેમણે ઉપદેશોલા સદ્વિચારના ને સદાચારના સેવનથી કરતિ અધિક લાભ થાય છે.

“ વિન્ના મહત્પાદ્મજોડમિવેકમ્ ” એ શ્રીભાગવતના વચનનો ભાવ પણ ઉપર પ્રમાણેજ સમજવો જોઈએ, અર્થાત્ મહાપુરુષના ચરણારવિન્દની રજનો મનુષ્યના મસ્તકપર અભિષેક થાય તે પુણ્યના કરતાં એમની શુભાજ્ઞાઓના પરિપાલનરૂપ ચરણરજનો મનુષ્યના મસ્તકપર અભિષેક થાય એ પુણ્ય મોટું ગણાય છે.

સેવ્યની દૃષ્ટાને વશ વર્તનાર સેવક જેટલો લાભ મેળવી શકે છે તેટલો લાભ પોતાની દૃષ્ટાને વશ વર્તનાર સેવક મેળવી શકતો નથી. (ચાહુ)

નરપતિ ઉત્તમ

[અનુવાક-શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુલદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુસંધાન પૃષ્ઠ ૨૦ થી)*

સ તસ્યૈવં વચઃ શ્રુત્વા વિમૃદય ચ નરેશ્વર ।

સર્વોપકરણૈર્યુક્તમારોહ મહારથં ॥ ૪૨ ॥

તે રાજ તે આજ્ઞાવું વચન સાંભળીને તથા તે ઉપર ધટતો વિચાર કરીને પછી બધી સામગ્રીવાળા મોટા રથમાં, ચઢ્યો. (રથમાં બેસીને પ્રયાણ કર્યું)

ઈતંશ્ચેતશ્ચ તેનાસૌ પરિવધ્રામ મેદિની ।

દદર્શ ચ મહારણ્યે તાપસાશ્રમમુત્તમ ॥ ૪૩ ॥

એ રથમાં બેસીને તે રાજ એક ઠેકાણેથી બીજા ઠેકાણે ને બીજા ઠેકાણેથી ત્રીજા ઠેકાણે એમ પૃથ્વીપર ફરવા લાગ્યો.

એમ કરતા એક મોટા વનમાં તેણે તાપસોના એક ઉત્તમ આશ્રમ દોઢા.

અઘતીર્ય ચ તંત્રાસૌ પ્રવિશ્ય દદર્શ મુનિ ।

કૌંદર્યાં ધૃદ્યાં સમાસીને જ્વલંતમિષ તેજસા ॥ ૪૪ ॥

હા તે રાજ રથમાંથી નીચે ઊતરીને તે આશ્રમમાં પેઠા.

આશ્રમમાં પેસતા દર્ભામન ઉપર બેઠેલા તેજવડે જ્ઞાનવૈભવમાન એવા મુનિને જોયા.

સ દદ્ધા નૃપતિ પ્રાપ્તં સમુત્પાયા ત્વરાત્વિત ।

સંમાન્ય સ્વાગતેનૈવ શિષ્યમાહાર્વમાનય ॥ ૪૫ ॥

મુનિએ રાજને આવેલા જાણીને ઉતાવળા સામા જઈને સ્વાગત વચન (ભલે પધાર્યા આદિ) વડે તેનું સન્માન કરીને પોતાના શિષ્યને ' અર્ધ લઈ આવે ' એમ કહ્યું.

તમાહ શિષ્ય શનકૈર્દાંતવ્યોડ્ધર્વોડ્ધસ્ય કિ મુને ।

તદાજ્ઞાપય સંચિન્ત્ય ત્વાઘ્નોં હિ કરોમ્યદ્ ॥ ૪૬ ॥

શુરુવું વચન સાંભળીને શિષ્ય ધીમે સાહે કરે છે કે, હે મુનિ ! આ રાજ અર્ધ આપવા યોગ્ય છે કે નહિ તેનો વિચાર કરીને જે આજ્ઞા આપી હોય તે આપો આપની આજ્ઞા થાય તેમ હું કરું.

તતોડ્ધગતવૃત્તાન્તો ભૂપતેસ્તસ્ય સ છિજઃ ।

સંભાપાસનદાનેન ચક્રે સંમાનમાત્મવાન્ ॥ ૪૭ ॥

તે પછી પછી દિને તે રાજનું પૂર્વવૃત્તાત પોતાની મેળે જાણી લીધું અને સ્વસ્થ રહીને માત્ર આસન આપી બેઠાડીને સાથે પાત કરવા પૂરું તેનું સન્માન કર્યું.

પ્રીપિરવાચ ॥ ઋષિ પૃષ્ઠે છે

કિં નિમિત્તમિદ્વાયાતો ભવાન્ કિં તે ચિકીર્ષિતં ।

ઉત્તાનપાદતનયં લેષ્મિ ત્વામુત્તમં નૃપ ॥ ૪૮ ॥

તમે ઉત્તાનપાદ સ્પર્શના પુત્ર ઉત્તમ નામના નરપતિ છો એમ હું ગળું. હું તમને ઓળખું છું.

તમારું અહિં આવવું કેમ થયું છે ?

તમારું કરવા ધારેલું કાર્ય કયું છે ?

રાજાવાચ ॥ રાજા ઉત્તર કરે છે.

ब्राह्मणस्य गृहाङ्गार्या केनाप्यपहृता मुने ।

अविज्ञातस्वरूपेण तामन्वेषन्मुमિहागतः ॥ ૪૯ ॥

હે મુનિ ! નહિ ઓળખાયેલો કાંઈ આત્મણની ભાર્યાનું તેના ધરમાંથી અપહરણ કરી ગયો છે. તેને શોધવા હું અહિં આવેલો છું.

पृच्छामि यत्ते तन्मे त्वं प्रणतस्यानुकंपया ।

अभ्यागतस्याथ गृहं भगवन् वक्तुमर्हसि ॥ ૫૦ ॥

હવે હે ભગવન્ ! હું આપને જે એક વાત પૂછું છું તે પોતાને પ્રણામ કરનારા

ઉપર અનુકંપા રાખવાના નિયમથી તથા પોતાને ઘેર આવેલાનું મન રાખવાના નિયમથી આપે મને કહેવી ઘટે છે.

ऋषिरुवाच ॥ ऋषि प्रत्युत्तर કરે છે.

पृच्छ सामवनीपाल यत्प्रग्रव्यमशंकितः ।

वक्तव्यं चेत्तव मया कथयिष्यामि तत्त्वतः ॥ ૫૧ ॥

હે રાજા ! જે કાંઈ તમારે પૂછવાનું હોય તે કાંઈ પણ શંકા રાખ્યાવિના પૂછો.

જે તે મારે તમને કહેવું ઘટવું હશે તો તે જેમ હશે તેમ હું કહી જણાવીશ.

राजोवाच ॥ રાજા કહે છે.

गृहागताय यो मद्यं प्रथमे दर्शने मुने ।

त्वया समुद्यतो दातुं कथं सौऽर्घ्यो निवर्त्तितः ॥ ૫૨ ॥

હે મુનિ ! પોતાને ઘેર મને આવેલો જણીને મને પહેલો દેખતાંજ મને જે અર્થ આપવાનું આપને મન હતું તે અર્થ આપવાનું પછી આપે કેમ માંડી વાળ્યું ?

ऋषिरुवाच ॥ ઋષિ કહે છે.

त्वंदर्शनेन रमसादाज्ञसौऽर्घ्यं मया नृप ।

यदा तदाहमेतेन शिष्येण प्रतिवोचितः ॥ ૫૩ ॥

તમને દેખતાંજ હે રાજા ! વેગમાં આવી જમને મેં આ મારા શિષ્યને અર્થ લઇ આવવાની ન્યારે આજ્ઞા કરી સારે એ શિષ્યે મને તેની વાસ્તવિકતા જાણવા જાયત કયો.

एष वेत्ति जगत्यत्र, मन्त्रालोदादनागतं ।

यथाहं समतीतं च वर्तमानं च सर्वतः ॥ ૫૪ ॥

આ જગતને વિષે જેમ હું ભૂત વર્તમાન તથા ભવિષ્યની સર્વે વાતો જાણું છું તેમ મારા અનુગ્રહથી આ મારો શિષ્ય પણ આ જગતને વિષે ભૂત વર્તમાન તે ભવિષ્યની સર્વે વાતો જાણે છે.

आलोच्याज्ञापयेत्युक्ते ततो ज्ञातं मयापि तत् ।

ततो न दत्तवानर्घ्यमहं तुभ्यं विधानतः ॥ ૫૫ ॥

તે આ મારા શિષ્યે વાસ્તવિકતાનો ત્રિચાર કરીને આજ્ઞા આપવાના આશયનું મને કહ્યું તે ઉપરથી પછી મેં પણ તે જેમ હતું તેમ જાણ્યું અને તે ઉપરથી પછી પહેલાં વિધિથી જે અર્થ મારે તમને આપવો જોઈએ તે મેં ન આપ્યો.

સત્યં રાજનસ્ત્વમધ્યાર્હિઃ કુલે સ્થાયંભુવસ્ય ચ ।

તથાપિ નાર્ઘ્યયોગ્યં ત્વાં મન્યામો વયમુત્તમ ॥ ૫૬ ॥

હે રાજા ! એ અરુ, છે કે સ્વાયંભુવ મનુના કુલમાં તમે રાજા હોવાથી અર્ધને યોગ્ય છે. પણ હે ઉત્તમ ! તમને અમે કોઈ કારણને લીધે અર્ધને યોગ્ય નથી માનતા. રાજોવાચ ॥ રાજા કહે છે

‘કિં કૃતં હિ મયા બ્રહ્માન્ ધાનાદશનતોઽપિ વા ।

યેન ત્વત્તોઽર્ઘ્યમદ્દામિ નાહમમ્યાગતશ્ચિરાત્ ॥ ૫૭ ॥

હે બ્રહ્મા ! બ્રહ્મણીયું કે અગ્રણીયું મેં એવું શું કર્યું છે કે જેથી હું લાંબે સમયે આંવેલો છું છતાં આપના પ્રતિધી અર્ધ પામવાને હું યોગ્ય રહેવો નથી ?

ઋષિરયમચ ॥ ઋષિ કહે છે

કિં વિસ્મૃતં તે યત્ પત્ની ત્વયા ત્યક્તા ચ કાનને ।

પરિત્યક્તસ્તયા સાર્દ્ધં ત્વયાધર્મો નૃપાસિલ ॥ ૫૮ ॥

હે રાજા ! તમે તમારી પત્નીને વનમાં લઈ લીધી છે એ વાત શું તમે ભૂલી ગયા છો ?

એ તમારી પત્નીને તમે લઈ તેની સથેજ તમે તમારા સર્વસ્વ સ્વધર્મને પણ સંતેજે લઈ લીધેલો થાય છે.

પક્ષેણ કર્મણો હાન્યા પ્રયાત્યસ્પૃશતાં નર ।

કિમન્ન વાર્પિકી, યસ્ય હાનિસ્તે નિત્યકર્મણ ॥ ૫૯ ॥

એક પખવાડિયુ સ્વધર્મરૂપ કર્મની હાનિથી પુરુષ સ્પર્ગ કરવાને યોગ્ય રહેતો નથી, તો પછી જેને એક વર્ષપર્યંત સ્વધર્મરૂપ નિસકર્મની હાનિ થઈ છે એવા તમારે માટે શું કહેવું ?

પત્ન્યાનુકૂલયા ભાવ્યં યથાશીલેઽપિ ભર્તરિ ।

દુ શીલાપિ તથા માર્યા પોષણીયા નરેશ્વર ॥ ૬૦ ॥

અવિદિત શીલવાળા પતિપ્રતિ પણ પત્નીએ અનુકૂલ ભાવ રાખી વર્તવું એવું જેમ વેદનું વિધાન છે તેમ સાગં શીલવાળા ભાણીનું જેવું પોષણ પતિ પોતાથી કરે તેવું પોષણ તેણે અરાગ શીલવાળા ભાણીનું પણ કરવું એવું પણ હે રાજા ! વેદનું વિધાન છે.

પ્રતિફૂલા હિ સા પત્ની તસ્ય વિપ્રસ્ય યા દૃતા ।

તથાપિ ધર્મકામોઽસૌ ત્વામુચોદિતવાન્ નૃપ ॥ ૬૧ ॥

જે બ્રાહ્મણની પત્નીનું હરણ થયું છે અને તેથી તે બ્રાહ્મણની જે પત્નીને તમે રોધવા, નીચળા છે તે બ્રાહ્મણની તે પત્ની તે બ્રાહ્મણને પ્રતિકૂલ છે, તેપણ તે બ્રાહ્મણ સ્વધર્મરૂપ કર્મનો લોપ ન થવા દેવાની કામનાવાળો હોવાથી હે રાજા ! તેની શોધ માટે તમને તેણે ઉદ્યમવાળા કર્યા છે

ચર્લતઃ સ્થાપયસ્યન્યાન્ સ્વધર્મેષુ મહીપતે ।

ત્વાં સ્વધર્મોદ્વિચલિતં કો પરઃ સ્થાપયિષ્યતિ ॥ ૬૨ ॥

ખીજાઓ સ્વધર્મથી ચલાવમાન થાય તો તેમને હે રાજા ! તેમના સ્વધર્મમાં પાછા સ્થાપનારા તમે છે, એવા તમે પોને સ્વધર્મથી ચલિત થાઓ તો તમને પાછા સ્વધર્મમાં સ્થાપનારો ખીજો કોણ છે ? કોઈજ નહિ.

(આપુ)

॥ ૐ ॥

સુચુંદગુહા

[લેખક:—શ્રી. કરણસિંહ લાલસિંહ ડાકોર. બી. એ.]

મણિપુર, ચંદ્રકેતુપુર, રૈવત, પુરાતનપુર, ગિરિનગર, જીર્ણપ્રાકાર, જીર્ણદુર્ગ આદિ જૂનાગઢનાં જૂનાં નામો છે. રાજ્ય ચંદ્રકેતુના નામપરથી ચંદ્રકેતુપુર, ગિરનારની પાસે હોવાથી ગિરિનગર, રૈવતાચકની પાસે હોવાથી રૈવત, જૂનું શહેર હોવાથી પુરાતનપુર અને જૂનો ગઢ હોવાથી જૂનાગઢ જીર્ણદુર્ગ કહેવાય છે.

જૂનાગઢની પૂર્વ દિશામાં ગિરનાર ધ્યાનસ્થ અને અચલ ઊભો છે. સાં તપસ્વીઓ તપમાટે આવે છે, સિદ્ધો વિહારમાટે આવે છે, યાત્રિકો દર્શનલોભમાટે આવે છે, અને પ્રવાસીઓ કુદરતની શોભા નીરખવા આવે છે. સાં આવનારને શરીરનું સ્વાસ્થ્ય સાંપડે છે, મનની શાંતિ સાંપડે છે અને સુમુક્ષુ હોય તો આત્માનો આનંદ પણ સાંપડે છે.

જૂનાગઢના પૂર્વ તરફના વાઘેશ્વરી અથવા ગિરનાર દરવાજેથી ગિરનારભણી જવાનો રસ્તો શરૂ થાય છે. તે રસ્તે જતાં પ્રથમ ગ્રામદેવી વાઘેશ્વરી માતાનું મંદિર આવે છે. તે પછી અશોક, રુદ્રદામા અને સ્કંદગુપ્તના પ્રાચીન શિલાલેખોનું સ્થાન આવે છે. તે પછી સુવર્ણરેખાપરનો પુલ આવે છે. સાંધી થોડે દૂર જતાં સુવર્ણરેખાની સામી ખાલુએ શ્રીમુચુંદગુહાનાં દર્શન થાય છે.

શ્રીમુચુંદગુહામાં જવાના બે રસ્તા છે. એક તો સુવર્ણરેખામાં થઈને અને બીજો શ્રીદામોદરકુંડપરના પુલપરથી મહાપ્રભુજીની બેઠક પાસે થઈ, રેવતીકુંડને કાંઠે કાંઠે થઈ સાં જાય છે. પ્રથમનો માર્ગ ટૂંકો છે અને બીજો જરા ફેરમાં છે. પ્રથમનો માર્ગ શિયાળા તથા ઉનાળામાટે છે. બીજાનો ઉપયોગ બહુધા ચોમાસામાં થાય છે.

શ્રીમુચુંદગુહાના પૂર્વ ભાગમાં રેવતીકુંડ, (રૈવત રાજાનાં પુત્રી રેવતીજીના નામપરથી આ નામ પડ્યું છે) મહાપ્રભુજીની બેઠક, દામોદરકુંડ અને તેપર બાંધેલું શ્રીદામોદરરાયજીનું મંદિર આવેલાં છે. તેના પશ્ચિમ ભાગમાં થોડે દૂર લક્ષ્મણ ટેકરી આવેલી છે. તેના ઉત્તર ભાગમાં સુવર્ણરેખા-સોનરખ મંદ મંદ ગતિએ ખળખળ અવાજ કરતી ચાલી જાય છે. પૂર્વકાલમાં ગિરનારની તળાટીમાં સુદર્શન નામે એક મોટું તળાવ હતું. સુવર્ણરેખા આ તળાવમાંથી પસાર થાય છે અને દામોદરકુંડમાં સ્થિર ચિત્તે આચમન કરી શ્રીદામોદરરાયજીનાં અને તે પછી શ્રીમુચુંદેશ્વરનાં દર્શન કરતી આગળ અને આગળ ચાલી જાય છે. મુચુંદગુહાના દક્ષિણ ભાગમાં રૈવતગિરિ ઊભો છે. આ પર્વત ઉપર ભોજ, વૃણિ અને અંધક કુળના યાદવો ઉત્સવ ઊજવતા. આ પર્વત ઉપર કૃષ્ણપ્રભુએ પ્રિય સખા અર્જુન સાથે નિવાસ કર્યો હતા.

શ્રીમુચુંદ, અથવા મુચુંદગુહાનું સ્થાન મહાભારતકાલજેટલું જૂનું છે. ઇક્ષ્વાકુ-વંશજ માંધાતાના પુત્ર રાજા મુચુંદ દેવોનું વરદાન પામી યુદ્ધેનો શ્રમે નિવારવા આ સ્થાનમાં સ્થતા હતા. સારે માનવલીલા કરવામાં કુંડલ કૃષ્ણજી પોતાના પ્રબલ વૈરી કાળયવનને એ સ્થાનમાં દોરી લાવ્યા. સૂતેલા મુચુંદને કૃષ્ણ સમજી જગાડવા જતાં કાળયવન મુચુંદની દૃષ્ટિ પડતાં બળીને ભરમ થઈ જાય છે. તે પછી મંદ મંદ હાસ્ય કરતા ભગવાન કૃષ્ણ સાં પ્રકટ થાય છે અને મુચુંદને દર્શન આપે છે, એટલુંજ નહિ પણ તેને જ્ઞાનનો અમૂલ્ય બોધ આપે છે. આ રાજા મુચુંદના નામપરથી આ સ્થાનનું નામ મુચુંદગુહા પડ્યું છે, જ્યાં સાક્ષાત્ ભગવાન પધાયો હોય તે તીર્થસ્થાન ખરું કે? તેની પવિત્રતાનું શું પૂછવું હોય?

શ્રીમુચુંકુંદુકાનું પ્રવેશદ્વાર પૂર્વેલાથી છે તેમાં દાખલ થતાં પ્રથમ અમરભારતીનામના સિદ્ધ પુરુષના સમાધિસ્થાનનાં દર્શન થાય છે તેની આગળ ચાલતા અંદરના ભાગમાં શ્રીમુચુંકુંદેશ્વર મહાદેવના દર્શન થાય છે. તેની પ્રદક્ષિણા કરીએ તો બિન ભિન્ન દેવદેવીઓના દર્શન થાય છે. ગુહાના અંદરના દક્ષિણભાગમાં શ્રીનીલકંઠ મહાદેવનું મંદિર છે અને તેની સામે અમરભારતીના શિષ્ય લક્ષ્મણાગતીનું સમાધિસ્થાન છે. શ્રીનીલકંઠ મહાદેવની પ્રદક્ષિણા કરતા બીજે છેડે, બેમનાયોગ્ય સ્થાન આવે છે. અહીં શ્રીમન્નાથભગવાન નિર્વિકલ્પ મમાધિમાં બિરાજેતા અહીં એક નાનકડી બારી છે તેમાં થઇ એક જોરડામાં જવાય છે અહીં તેઓથી રાંધન કરતા આ જોરડાની પશ્ચિમમાં અગ્રેઅગ્ર એક જોરડી છે અહીં તેઓથી લેખનકાર્ય કરતા આ જોરડાની પૂર્વમાં અગ્રેઅગ્ર એક દાબો જોરડો છે. હાં સાધકા નિવાસ કરતા. આ જોરડાની ઉત્તરની દીવાલમાં એક દ્વાર છે ત્યાંથી પાછા ગુહાના ઉત્તર ભાગમાં આવી શકાય.

શ્રીમુચુંકુંદુકાની આજુબાજુ આગા અને બીજાં કોણેની સુંદર ઘટા છે સ્થાન તફાન-જેકંતમાં આવેલું છે. જેમને યોગસાધના કરી સિદ્ધ થવું હોય એમને માટે આ સ્થાન છે. જેમને જિજ્ઞાસુ મંત્રી, જ્ઞાન-મુક્ત થવું હોય એમને માટે આ સ્થાન છે જેમને માધનભક્તિમાથી સાધ્યભક્તિમાં પગનાં માંડવાં હોય અને પ્રભુને નજરોત્તર નિહાળવા હોય એમને માટે આ સ્થાન છે.

હાંમડીનાગાના મોજ્જડગામના બ્રાહ્મણ બટ્ટક, મોજ્જડક, ચૂડા ને ગજજોડના વિદ્યાર્થી, પોરબંદર તાબે અડવાણા, ખાટવા તાબે હાંજુડા અને જાફરાબાદના શિક્ષક, તથા મોંગરોળ અને વરસના રાજ્યકર્મચારી શ્રીમન્નથુગમ શર્માજી-વરસથી પવિત્ર બવદાર છાંડી, કાશી પધાર્યા હતા અને હાં ગંગાકિનારે અનંદગુહામાં નિવસિ કરતા હતા. હાંથી તેઓથીના પરમશિષ્ય અમરજીભાઈએ પ્રેમભર્યુ આમત્રણ પાડવી તેઓથીને જૂનાગઢ પધારવા વિનંતિ કરેલી સવત્ર ૧૯૪૬ના વર્ષની ચૈત્ર સુદિ ચોથ અને મોમવારના સુપ્રભાતમાં જૂનાગઢ શેઠને તેઓથી પધારવાના હતા શેઠને થી અમરજીભાઈ, શ્રી. ન્યાયચંદભાઈ, શ્રી. મોતીલાલભાઈ, ખાટવેથી આવેલા શ્રી. હેમતરામભાઈ ન્યાયાધીશ, શ્રી. લાલસિદ્ધભાઈ વકીલ તથા બીવંખાથી આવેલ શ્રી. શકરપ્રસાદજી તથા શ્રી. ગૌરીશંકર બટ્ટજી હાંદિ ભાવિક શિષ્યો હાજર હતા.

દેવન શેઠનમાં આવતાં સૌને મહાસતનાં દર્શન થયા આખોમાં તપના તેજ ચમકતા હતા. મુખપર યોગની લલક જાળી હતી વાંચીમાં અલખનું મૂયું ગુગ્ગન ચાલતું હતું. આવી વિરલ વિમૂતિ સોરઠને આગળે પગના માંડે એ જોરડનું સરભાગ્ય તેઓથીને ઉતારો અમરજીભાઈને હાં હતાં હાં સામેરે એક કલાકે પાર્મિક પ્રવચન ગાખવામાં આવ્યું હતું સૌના આંખહથી જૂનાગઢમાં ચાતુર્માસ્ય નિવાસનું નક્કી થતો તેઓથીએ જૂનાગઢના અજ્ઞાન શહેરીજીવનને બદલે ઉપરોક્ત શ્રીમુચુંકુંદુકાનું સ્થાન પસંદ કર્યું. સ્થાનનું સુધારકામ શરૂ થયું. "દરમિયાન શ્રી લાલસિદ્ધભાઈ વગેરે પૂજ્યચણુથીના અનુયાયીઓ આવી ગયા અને ગુરુદેવમોટેના સ્થાનનું કેટલુંક કામ બાંધે કરી ગયા એમ જાણવામાં આવ્યું હતું કે શ્રી. લાલસિદ્ધભાઈએ મુચુંકુંદની જગાના ઉપરાપર નળીયાં ચડાવવાના કામમાં પ્રેમથી સામેલ થઇ સેવા કરી હતી."*

શ્રીમુચુંદ્રગુહામાં પૂજ્યપાદશ્રી સંવત્ર ૧૯૪૬ના વર્ષની ચૈત્ર વદિ ૧૩ને શુક્રવારે-શુક્રને વારે પધાર્યા હતા અને સાં સંવત્ર ૧૯૪૭ના વર્ષની કાર્તિક વદિ ૪ને રવિવારે સુધી નિવાસ કર્યો હતો. સાં ૧૯૪૬ની આષાઢીપૂર્ણિમા અથવા વ્યાસપૂર્ણિમાનું શુરુપૂજન તેમજ સાં ૧૯૪૭ની કાર્તિકીપૂર્ણિમા અથવા ત્રિપુરીપૂર્ણિમાનું શુરુપૂજન થયાં હતાં. આષાઢ સુદિ પૂનમ એ ચાતુર્માસ પ્રારંભનો સુદિવસ છે અને કાર્તિક સુદિ પૂનમ એ ચાતુર્માસ સમાપ્તિનો સુદિવસ છે. એ બંને દિવસોએ જિજ્ઞાસુ શિષ્યો પોતાના સદ્ગુરુશ્રીનાં અર્ચન પૂજન કરે છે.

સાં તેઓશ્રીની દિનચર્યા આ પ્રમાણે હતી: બરાબર મદ્રાસ ચાર વાગ્યે, ગુહામાં “પ્રાતઃ સ્મરામિ હૃદિ સંસ્કૃતદાત્મતત્ત્વમ્” નો મંગલ ને મંજુલ ધ્વનિ શરુ થાય. પ્રાતસ્તોત્ર પૂરું થયા પછી ત્રણ કાગળા કરી, મુખ તથા ચક્ષુ ધોષ આચમન લઈ તેઓશ્રી શૌચ પધારતા. બ્રાહ્મમુહૂર્તમાં ઊઠવું એ શાસ્ત્રાનુસાર છે. એ સમયે પિંડમાં અને ઘંટાડમાં પ્રાણ તથા અપાનનું વહન ધીમું પડે છે અને એ બંનેના સંધિરૂપ સુષુમ્ણાનું વહન ચાલતું હોય અને વાતાવરણમાં એ સમયે શુદ્ધ આણવાયુ પ્રવર્તે છે. વાતાવરણમાં એ સમયે સદ્વિચારપોષક પ્રવાહ ચાલે છે. સાધકે, સિદ્ધ થવું હોય કે જિજ્ઞાસુએ જ્ઞાની થવું હોય, અભક્તે ભક્ત થવું હોય કે મુમુક્ષુએ મુક્ત થવું હોય તો બ્રાહ્મમુહૂર્તમાં ઉત્થાન એ પ્રથમ કર્તવ્ય છે. શાસ્ત્રની આ આજ્ઞા તેઓશ્રીએ જીવનભર પાળી અને સુભાગીઓને તેમાં પ્રેર્યા.

શાસ્ત્રવિધિપ્રમાણે કંકચ કરેલું યજ્ઞોપવીત જમણા કાનની આસપાસ વીંટવું હોય, યોગીની જેમ મસ્તકપર કપડું લપેટવું હોય, શરીરે ઉપવસ્ત્ર ઓઢવું હોય એવા યોગીરાજ શૌચમાટે બહાર જંગલમાં પધારે. વર્ષાઋતુને લઈને ગુહાની બહાર કડકડ સામે બેઠાં ઊભું હોય, વૃક્ષો અને વેલાઓની ઘટા જમી હોય, વર્ષાની મેઘલી રાત હોય, વર્ષાદ ઝરમર ઝરમર વર્ષે છે. ગીચઝાડીમાં શું ન હોય ? સર્પ હોય, વીંછી હોય, વાઘ હોય, અન્ય હિંસક પ્રાણી હોય. તેમાં વળી ઘાટું અંધારું હોય. આખું વાતાવરણ ભયપ્રદ બન્યું હોય. પ્રભુને પામી અભય બનેલા તેઓશ્રીને વળી ભય કેવો ? ભય પણ જેમનાથી ભય પામે એ ભગવાન, કાળ પણ જેમનાથી કંપે એ ભગવાન, આવા ભગવાનને આંતરવંદના. મુરખની માણેકલાલ કાકા સ્વાનુભવ જણાવે છે કે “અમારે માટે પણ શૌચ જવાનું એવુંજ સ્થાન હતું. અમને લા. લાગતો, પણ પૂ. કૃપાનાથની રક્ષાનું સ્મરણ થતાં તે દૂર થતો. બરેબર કૃપાનાથના રક્ષણમાં અમે નિર્ભય હતા” * સાચા મહાપુરુષ આનું નામ. સાચા સંત આનું નામ.

આ પછી શાસ્ત્રીય પદ્ધતિએ હસ્તપાદપ્રક્ષાલન, દંતધાવન, સ્નાનાદિ ક્રિયા થતી, પછી તેઓશ્રી પ્રાતઃસંધ્યાવંદનાદિ નિયતકર્મમાં પ્રિરાજતા. શાસ્ત્રમાં જણાવેલા પ્રાતઃસંધ્યા, માધ્યાહ્નસંધ્યા અને સાયંસંધ્યાના ઉત્તમકાલમાંજ તેઓશ્રી સંધ્યાનો આરંભ કરતા. બરાબર, આદ્ય સુધી પ્રાતઃકાલનું નિત્યકર્મ ચાલતું.

તે પછી તેઓશ્રી ગુફામાં પધારતા. ગુફાની બારી બંધ થતી. સવારના બરાબર ૮ થી ૧૨ સુધી તેઓશ્રી નિર્વિકલ્પ સમાધિમાં રહેતા. તે પછી ફરી સ્નાન માધ્યાહ્ન સંધ્યાદિ કરી તેઓશ્રી ભોજન લેતા. ભોજન એક સમય લેવાતું. રાત્રિએ દૂધ અને ઉપલબ્ધ હોય તે ફલાહાર. આ ક્રમ તેઓશ્રી શિક્ષક અવસ્થામાં હતા સારથી જીવનપર્યંત ચાલુ રહેલો. ભોજન પણ પથ્થ, પવિત્ર ને પરિમતઃ ભોજન પછી નિયત સમયે બરાબર અર્ધો કલાક વિશ્રાંતિમાં જતો. અર્ધો કલાક એટલે બરાબર ત્રીશ મિનિટ-એકત્રીશમી મિનિટ નહિ.

તેઓથીલું આપું જીવન ધર્મિયાળજેલું નિયમમદ્ને નિયમિત. એ વિશ્વતિ એટલે નિંદા નહિ, પણ યોગનિંદા—“ જવર ઉત્પન્ન કરનારુ એર શરીરમાંથી પ્રસવેદરૂપે દૂર કરવાની એક યોગક્રિયા”. તે પંડી જિજ્ઞાસુજનો સાથે જ્ઞાનચર્યા અથવા પ્રશ્નોત્તરરૂપે વિવિધ ઉપદેશ આપે. શાસ્ત્રની આંદીધુડીઓ સમન્વવાય—સુઝવે એવી ગુચવણોનો ઉકેલ થાય. ન સમન્વતા હોય એવા પ્રશ્નોમા માર્ગદર્શન મળે. પૂર્વધૂમના કોઈ અધિવર આવી ચડ્યા હોય અને જ્ઞાનનો ગુપ્તભાગર ખુલ્લો મૂકતા હોય એવું અનુભવાય. શાસ્ત્રરહસ્યતા તેઓથી એવા સમર્થ જ્ઞાના કે પૂજનાગની શકાઓ ટળી જાય, પૂજનારતું કુતૂહલ રાખી જાય, પૂજનારની મુંઝવણ મટી જાય. જેમ તાજું નનવીતું આરોગનો હોય તેમ જિજ્ઞાસુ શાસ્ત્રોના મારને સમજવા લાગે. જેમ કોઈ વિજ્ઞાની ભૌતિક વિજ્ઞાનના ગુપ્તખળતાને ખુલ્લો મૂકે તેમ આ સમર્થ શ્રોત્રિય બ્રહ્મદર્શી શાસ્ત્રોના દર્શને ખુલ્લું કરી બતાવે—અવ્વાત્મવિજ્ઞાના ગુપ્તભાગરને ખુલ્લો કરી બતાવે. ઋતઋરામંત્રા પ્રકટી હોય એવા સિદ્ધ યોગેશ્વરને કયું શાસ્ત્ર અજ્ઞાત હોય ? પ્રકૃતિના મૂળપર્યંત તેઓથીના દિવ્યદષ્ટિ પડેલી વળી હોય તેઓથીને શું અજ્ઞાત હોય ?

એ બોધવચનો એવા સચોટ કે હૃદયમા ચોંટી જાય—એવા મીઠા કે મનને લાવે—એવાં સરલ કે સૌને સમજાય, એ શબ્દોનું અમૃત માત્મગનાર પીપાજ કરે—એ મિશ્રાગ એવી કે જીવનનાર ન જુવાય, એ સત્સગ એવો કે જેનું સ્મરણ જાતુ નથી—એ દર્શન એવું કે ધડીએ ધડીએ સાંભરે મુચુકુદગુડા ધન્ય છે—એ વર્ષાઋતુ ધન્ય છે દાપરના અતમા મુચુકુદ રાગને અપાયેલ કૃણ્ણચદ્રજનો જે જ્ઞાનબોધ મુચુકુદગુડાને કાને પડેલો, એજ બોધ કરી આ ગુડામાં ગાળવા, લાગ્યો જાને જ્ઞાનબોધ તદ્દન સમાન જાનેતા રૂપ એક, રંગ એક, ધ્વનિ એક એકમા કનૈયાની જ્ઞાનનમરીનો લાલુદાર હોના બીજામાં નાથરૂપે પ્રદેશા મહેશ્વરના અનુસવમોલ હતા કૃણ્ણજીએ જે મુચુકુદેશ્વરનું પૂજન કર્યું હતું તેજ જાણે કલિકાલમાં ધર્મપ્રવર્તન માટે પધાર્યા ન હોય ? જાનેમા અભેન્વાદનું એવુજ સિદ્ધગર્જન, જાનેમા યોગમહિમાનો એવોજ આવિષ્કાર, જાનેમાં પરાલકિનનું એવુજ હર્ષવલ સ્વરૂપ એ બોધ શબ્દે શબ્દે ગાળે, વાક્યે વાક્યે પ્રકાશે એ શબ્દો ન હતા, એ હતા પ્રેરણાના મહામંત્રો. એ વાણી ન હતી, એ હતું અમૃતનું મિચન જેને કાને પડે એ ચક્ષુર થાય—જે સાંભળે એ ધામલ થાય એ હતું ગમમાણું—જેને વાગે તેજ જાણે

એ પંડી સાયન્નાનસધ્યા થાય અને પંડી સવાગની પેઠે તેઓથી ગુડામાં પધારી નિર્વિકરૂપ મમાધિમા લીન થાય. રાત્રિના આક પંડી ગુડાની બારી જાગે અને કૃપાનાથ બેઠકના આમને બિરાજે સન્મુખ જિજ્ઞાસુવર્ગ બેઠા હોય આ વાતના પ્રત્યક્ષ માફી મુરબંખી મારોકડાલ દાકા જણાવે છે કે “સન્મુખ બેઠેલા અમને કોઈ કોઈ પૂછાણ ને ઉપદેશ કરી, કૃપાનાથ અમને પોષતા હતા. કૃપાનાથના અલૌકિક દર્શન, અમૃતમય વાણી, ને મુંદર ઉપદેશવડે અમે કોઈ અલૌકિક આનંદમાં તજોગા ચર્ષ જતા હતા મુચુકુદગુડામાં લીધેલો આ અતજ્ઞ લાજ જીવનપર્યંત જૂની રાકાય તેમ નથી પૂ કૃપાનાથ ત્રણ ત્રણ કલાક એક આમને બિરાજાને અમને સત્સગ લાજ આપતા એ સમયે આનંદનો માગ જાળાવો” રાત્રિના દર વાગ્યે તેઓથી રાવનમાં પંધારતા રાવન માટે ચાર પાયાવાળી અને એ પાટિયાં બેગાં કરી બતાવેલી સાદી પાટ માથે ગાંદુ કે ગોંદુ નહિ પણ બે ત્રણ આસનો રહેતાં.

તેઓથીની દિનચર્યાની આ આઠી આઠી રૂપરેખા ગયાપ્રવાહની જેમ એ જીવનપ્રવાહ અરુણલિન ચાલ્યો જાય. એ ‘જીવનપ્રવાહ’ જેટલો એકધારો એટલોજ અડગ, જેટલો નિયમમદ્ એટલોજ પ્રશાંત એ જીવનપ્રવાહ શરીરઅમને ગળે નહિ, અસ્વામ્યને ગળે નહિ, પ્રતિકૂલતાને ગળે નહિ. શાંતિના મહાસાગર ‘જેવો’ એ શાંત, તેમા કીર્મિ નહિ, તરંગ નહિ,

હોઈ નહિ. ત્યારે જોઈએ હારે એવોજ સુરસ્ય, એવોજ આનંદપ્રદ, એવોજ નિર્વિઘ્નર. આતું નામ જીવન. આતું નામ જીવનસાક્ષ્ય. આતું નામ જીવનસિદ્ધિ.

ભાગ્યપદ સુદિ ૧૫થી કર્તિક સુદિ ૧૫ સુધીનું વર્ષ ચાતુર્માસ્ય તેઓશ્રીએ મૌનસંહિત એકાંત સેવનમાં વ્યતીત કર્યું. તે સમયે કાકને દર્શન આપતા નહિ તેમજ કાક દષ્ટિએ ન પડે એવી આજ્ઞા હતી. કપાળે પૂજવાની પણ મના હતી. વ્રતઆરંભની પહેલાં બધી ક્રમ નિયત ધર્મ ચૂક્યો હતો. સાંના દુષિત જલની શરીરપર અસર ધર્મ હતી તેણે તેઓશ્રીનો કાર્યક્રમ એવોજ અસંગ હતો. મૌન એટલે મૌન. વાણીનુંજ મૌન નહિ, જ્ઞાનેન્દ્રિયોનું પણ મૌન અને મનનું પણ મૌન, વૈષ્ણવીવાણીનો તેઓશ્રીએ મધ્યમાવાણીમાં લય કર્યો હતો—મધ્યમાવાણીનો પરચંતીવાણીમાં લય કર્યો હતો અને પરચંતીવાણીનો પરાવાણીમાં લય કર્યો હતો. આતું હતું તેઓશ્રીનું મૌન. સ્થૂલ, સૂક્ષ્મને સૂક્ષ્મતરથી પણ સૂક્ષ્મતમના અનુસંધાન-માટે તેઓશ્રીનું મૌન હતું. સ્થૂલ, સૂક્ષ્મ ને કારણની પેલેપાર વિલસતા પરમતત્ત્વમાં રમમાણ રહેવા આ મૌન હતું. પરમશક્તિને જીવનમાં ભરવા માટે આ મૌન હતું.

હિમગિરિના એકાંત અને જનહન્ય અરણ્યનું એકાંતજીવન તેઓશ્રી અહીં ગાળતા હતા. તેઓશ્રીનું મૌન જેમ અદ્ભુત હતું તેમ તેઓશ્રીનું એકાંતસેવન પણ રહસ્યપૂર્ણ હતું. મૌન એ પરમાત્માની વાણી છે અને મૌનવડે એ વાણી સંભળાય છે. મૌનદ્વારા સ્થૂલવાણીને સૂક્ષ્મ બનાવવી જોઈએ, સૂક્ષ્મવાણીને સૂક્ષ્મતર બનાવવી જોઈએ, અને સૂક્ષ્મતર-વાણીને સૂક્ષ્મતમ બનાવવી જોઈએ—આ રહસ્યજ્ઞાન તેઓશ્રીએ મૌનવ્રત દ્વારા લાખવ્યું. તેમ એકાંતસેવનવડે ભટકતી ચક્ષુરિન્દ્રિયને અંતરમાં લઈ જવાનું સૂક્ષ્મતમ કિયારહસ્ય તેઓશ્રીએ જગતને શીખવ્યું. અંતરાય ન નડે માટે એકાંતસેવન. સ્થૂલપ્રવૃત્તિ ઓછી કરવા એકાંતસેવન. શરીર, દન્દ્રિયો, ને મનનું એકીકરણ કરવામાટે એકાંતસેવન.

તેઓશ્રીનું આ મૌનપૂર્વક એકાંતસેવન અલૌકિક તપ હતું. એ તપ ફક્ત શરીરનુંજ નહોતું. કરનારે જડ તપ ન હતું. નિષ્ક્રિય રહી તમોગુણ વધારનારે એ તપ ન હતું. આ તપ યોગની પરકાષ્ટા હતું. આ તપ જ્ઞાનની પરકાષ્ટા હતું. અસંપ્રજ્ઞાત યોગની અંતિમ સ્થિતિરૂપ નિર્વિઘ્ન સમાધિમાં રહેવામાટે આ તપ હતું. જ્ઞાનની પાંચમી, છઠ્ઠી અને સાતમી ભૂમિધાનું જ્ઞાનદર્શન કરી જીવન-મુક્તિનો વિલક્ષણ આનંદ અનુભવવામાટે આ તપ હતું. જ્ઞાનપ્રાપ્તિ પછી મનોનાશ અને વાસનાક્ષય કરી જ્ઞાનીએ જીવન-મુક્ત કેમ થવું તે લાખવવામાટે આ તપ હતું. વિદ્વત્સંન્યાસ એટલે શું એ તેઓશ્રીએ જીવી બતાવ્યું. વિદ્વત્સંન્યાસ એટલે વેશપાલટો નહિ, પણ જીવનપાલટો. વિદ્વત્સંન્યાસ એટલે નિષ્ક્રિયજીવન નહિ, મનને નિષ્ક્રિય બનાવવાની પરમસૂક્ષ્મક્રિયા. એ સંન્યાસને સંસાર છોડવા સાથે બહુ સંબંધ નથી, પણ મનમાંથી સંસાર કાઢવા સાથે તેને વાસ્તવિક સંબંધ છે. સંસાર છોડે સંસાર જતો નથી, સંસારને ભૂલવાથી સંસાર જાય છે. સંસારમાં હોવા છતાં તેઓશ્રી જલકમલવત્ સંસારથી તદ્દન અલિપ્ત હતા.

આ તપશ્ચર્યાવડે તેઓશ્રીએ શું કર્યું? શરીરના હલનચલનમાં, ઊઠવાબેસવામાં અને ખીજ બધી ક્રિયામાં યોગનો સંયમ ભર્યો. પાર્થિવ શરીરને અપાર્થિવ બનાવ્યું. વાણીને અમોઘ બનાવી. આ તપ પૂરું થયું હારે જગતે જોયું શું? મુક્તિનો આનંદ જેમને રોમેરોમે છે એવા મહાબાહુ, પર વૈરાગ્યની રાખ યોગીને પ્રકટેલા મહાઅવધૂત-જેમનું બોલવું અદ્ભુત, જેમનું ચાલવું અદ્ભુત, જેમનું જોવું અદ્ભુત. સાચું બોલીએ તો આખું જીવન અદ્ભુત. તેઓશ્રીની આંખમાં આનંદ, મુખની રેખાઓમાં આનંદ, જીવનના અણુઅણુમાં આનંદ, આનંદસાગર ઊછળતો હોય એવું એ સ્વરૂપ. તેઓશ્રીનું દર્શન ગમે, સત્સંગ ગમે,

સંરમરણ ગમે. શ્રીમુચુકુદ્યુકાના આ અદ્વિત તપની તે કાણુ ? શ્રીમનાયપ્રભુ. ત્રિપુરી પૂનમની ચુરપૂજન પછી પ્રકટ આચાર્યરૂપે તેઓશ્રી પૂજવા લાગ્યા અને જનકલ્યાણ- માટે વિચરવા લાગ્યા મુચુકુદ્યુકાનું તપ મુચુકુદ્યુકામાજ ન પૂરે યયુ-તે તો ચાલ્યું જીવનપર્યંત-જીવનની છેલ્લી સ્થિતિમાં.

તપસ્વીઓની તપોભૂમિ મુચુકુદ્યુકા તું ખરેખર ધન્ય છે. તારી જઠ ભૂમિપર ભગવાનના પગલા પડ્યાં છે, સિદ્ધસતનો નિવાસ થયો છે તારી ભૂમિનાં રજકણો પવિત્ર થયાં છે, તારું વાતાવરણ શુદ્ધ થયું છે તું તીર્થસ્થાન બન્યું છે. આવા ધામની યાત્રા કોને ન ગમે ? આ સ્થાન એવું છે કે જ્યાં જલ્દી જનસર્ગ નથી લાં એકાંતવાસની અનુકૂલતા છે. લાં સુવર્ણરેખાનો સુંદર જલપ્રવાહ છે. લાં વૈવતગિરિની નિર્મલ છાયા છે લાં પ્રકૃતિની શોભા છે આ સ્થાનમા આવો અને અંતરની શાંતિનો અનુભવ કરો. અહીં આવો અને તપની સાચી રિયતિ અનુભવો અહીં આવીને જુઓ કે જીવનનો આ પથ એક લઠાવો છે. આ સ્થાનની યાત્રા કરી સાચી જીવનયાત્રા શરૂ કરો અને એની ધૂન પ્રકટાવો કે તેમાં મન ઓગળી જાય પછી એ ધૂન એવી જામશે કે તેનું સંગીત કાનને નહિ સંભળાય. એ સંગીતની ધૂન વધતા એ સાધક નજીકની પેઠે દેવતા લાગશે " હે જીતની ખાતાં દુનિયાકી, સખ ભૂવ ગયે કુજ યાદ નહિ ". તે બધું ભૂલી જશે અને પછી તેના પ્રશાંત મનમાં શ્રીમદ્ગુરુદેવના મહામંત્રનું સદ્મ ગુંજન સંભળાશે -

" સાચા સદ્ગુરુ રામ મિલાવે, સખ કુજ કાયામાંહિ દિખાવે. "

—[*]—

॥ ૐ ॥

જયંતીમહોત્સવ

સવત્ ૨૦૦૨ના વર્ષનો—શ્રીમનાયભગવાનનો જયંતીમહોત્સવ આસો સુદિ ચોથ અને રવિવારે આવે છે.

આ સમયે આ જયંતીમહોત્સવ શ્રીમુચુકુદ્યુકામાં ઊજવવાનું નક્કી થયું છે. આ સ્થાન જૂનાગઢથી પૂર્વમાં પવિત્ર લમોદરકુંડની સામી બાબુએ આવેલું છે. ઊત્તરવાર્તું 'સ્થલ:—શ્રીલક્ષ્મણચરિત્રમ, ઠે ગિરનાર દરવાજો, જૂનાગઢ તા. ક. આવનાર સંજોને બની થોડે તો ઓઢવાપાયરવાનું સાથે લાવવું.

દાર્પકમઃ—

સવારના ૨૮ા. ૫ ઉત્થાન-ઊડનું	૧૨ થી ૫ માધ્યાહ્નસ્નાન મધ્યા, ભોજન, વિશ્રાંતિ
૫ થી ૫ા મુખશુદ્ધિ આદિ	ને ૫૨૨૫૨ સત્મગ
૫ા થી ૬ સમૂહ પ્રાર્થના આદિ	૫ થી ૬ા બ્યાખ્યાન
૬ થી ૮ા પ્રાન સ્નાન સધ્યાદિ નિલકર્મ.	૬ા થી ૮ સાયન્નાનમધ્યા ને જપધ્યાનાદિ.
૮ા થી ૯ પૂજનની તૈયારી	૯ થી ૧૦ ભજનધૂન-અવનમાટે તૈયારી.
૯ થી ૧૨ શ્રીસદ્ગુરુમહાપૂજન ભજનધૂન ઇત્યાદિ.	

આવશ્યક નોંધ—પ્રત્યેક બંદુએ આવવાના સમયના ચોક્કસ ખતર નીચેને ચરનામે અવરજ આવવા.

બ્યવચાપક, આનંદાશ્રમ

ઠે બ્રહ્મચર્યાશ્રમ, ગિરનાર દરવાજો જૂનાગઢ (કાઠિયાવાડ)

શ્રીઆનંદાશ્રમ-સનાચાર

(શ્રાવણ માસ)

શ્રીસદ્ગુરુમહાપૂજનઃ—ગત શ્રાવણીના દિવસે પૂજ્યપાદ કૃપાનાથતુ મહાપૂજન સૌ આનંદાશ્રમવાસીઓએ મળી કર્યું હતું, તેમજ શ્રીકૃષ્ણજન્મશતીના દિવસે પણ મહાપૂજન ને ભજનધૂન થયાં હતાં, તથા સૌને પ્રસાદ તથા ચરણામૃત અપાયાં હતાં, ને સાંજે “ શ્રીકૃષ્ણજન્મ ” વાંચવામાં આવેલ હતો.

લઘુરુદ્ર ને રુદ્રાભિષેકઃ—શ્રી. દેવશંકર ભાષશંકર-કુંડલા (લઘુરુદ્ર). શ્રી. મયાશંકર જટાશંકર-ખાંટવા (રુદ્રાભિષેક). શ્રી. ઈશ્વરલાલ અંબારામ (લઘુરુદ્ર.) શ્રી. બાલમુકુંદ પી. ઉપાધ્યાય-એહન. (૧૦ રુદ્રાભિષેક.)

સુખ્ય હોટઃ—રૂ. ૩૭-૧૦-૦ શ્રી. કેવળચંદ કાનજીભાઈ પારેખ-ગોંડલ. રૂ. ૪૮-૦-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતસી-કરાંચી. રૂ. ૧૦-૦-૦ બાપ્તી સરદારકુંવરબા-મહેલોલ.

ભોજનોઃ—રૂ. ૫૦-૦-૦ શ્રી. મોરારજી ઓધવજી અઢિયા તેમના પિતાશ્રી ઓધવજીભાઈના આત્મકલ્યાણાર્થે ભોજન. હા. શ્રી. લાલજી ઓધવજી-ખીલખા. રૂ. ૨૬૫-૧૦-૬ શ્રી. શેક રાજસી જીવરામ-મુંબઈ તરફથી આપાઠ સુદિ ૧૪ના ભોજનખર્ચના. રૂ. ૫૨-૧૩-૩ શ્રી. મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ એન્ડ કુંપની-પોરબંદર. રૂ. ૧૦-૫-૩ શેક પ્રાગજી દેવજી-મોરખી.

થાળઃ—રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવશંકર ભાષશંકર-કુંડલા. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. ધ્ર. દલપતરામભાઈ. રૂ. ૧૧-૪-૦ શ્રી. નથુરામ લક્ષ્મીરામ-નાકરાવાળા તરફથી સ્વ. વિઠ્ઠલજી અંબારામના આત્મકલ્યાણાર્થે ૯ થાળના. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવચંદ હંસરાજ-પોરબંદર. રૂ. ૧-૪-૦ બાઈ પાર્વતી ઓધલભાઈ-વાકાનેર. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશંકર કાનજી વકીલ-ખીલખા. રૂ. ૧૦-૦-૦ શ્રી. નથુરામ લક્ષ્મીરામ નાકરાવાળા તરફથી ભદ્ર વિઠ્ઠલજી અંબારામના કલ્યાણાર્થે થાળ ૮. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રીમતી સુખજીબા-ખીલખા. રૂ. ૧-૪-૦ એક ભક્ત-ખીલખા. રૂ. ૪-૮-૦ શ્રી. કરશનદાસ પોપટલાલ રંગરેજ-જામનગર. રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી. મૂળશંકર નરભેરામ પડીઆ-મુંબઈ ૨ થાળ હા. શ્રી. અંબાશંકર નાનજી જ્ઞેશી. રૂ. ૧-૪-૦ બાઈ લાધી કરશન-પોરબંદર. રૂ. ૫-૦-૦ સ્વ. વિઠ્ઠલજી અંબારામ તરફથી (૪ થાળ) હા. શ્રી. નથુરામ લક્ષ્મીરામ-નાકરા. રૂ. ૬-૪-૦ સ્વ. વિઠ્ઠલજી અંબારામ તરફથી પાંચ થાળ હા. શ્રી. નથુરામભાઈ. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. જયંતિલાલ મગનલાલ-લીંબુડા. રૂ. ૫-૪-૦ સ્વ. મયાશંકર રામજી દેવેના કલ્યાણાર્થે (થાળ), રૂ. ૧-૪-૦ અમૃતલાલ નગીનદાસ-સુરત. રૂ. ૧-૪-૦ અંટાળભાઈખી. પઢીઆર રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી. રમણિકલાલ ત્રિભુવન દેવે-રાજકોટ (૨ થાળ). રૂ. ૭-૮-૦ સ્વ. વિઠ્ઠલજી અંબારામ હા. શ્રી. નથુરામભાઈ. (શ્રા. વ. ૩૦ના થાળના.) રૂ. ૧-૪-૦ સ્વ. ચિ. મનુભાઈ ચંદારાણાના આત્મકલ્યાણાર્થે સંવત્સરીના. હા. શ્રી. માણિકલાલ નાનજી ચંદારાણા-ભાવનગર.

આનંદાશ્રમને અર્પણ થયેલી રકમના વ્યાજમાંથી થયેલા થાળો ને ભોજનોઃ—

૧ શ્રી. મૂળશંકર કાનજી વકીલ શ્રા. વદિ હતો થાળ. ૧

૨ ,, સુમરીબહેન કાળાવાળા-ખીલખા શ્રા. વ. ૧૩ ભોજન ને થાળ.

૩ ,, વાલુભાઈ દેવકરજી કરાંચી. (સાદાં ભોજનો આક.)

અખંડદીપકઃ—રૂ. ૦-૮-૦ શ્રી. જટાશંકર જગજીવન-જૂનાગઢ. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવશંકર ભાષશંકર-કુંડલા. રૂ. ૦-૬-૦ કરુણાશંકર ગૌરીશંકર-જામનગર. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશંકર નરભેરામ પડીઆ-મુંબઈ હા. શ્રી. અં. ના. જ્ઞેશી. રૂ. ૧-૦-૦ ગં. સ્વ. જઠાવળહેન-જોરાવરનગર. રૂ. ૧-૦-૦ મોહનલાલ પ્રાણજીવન-રાજસીતાપુર. રૂ. ૧-૦-૦ એક ભક્ત. દીપમાળ. રૂ. ૦-૨-૩ નૈવેદ્યના. રૂ. ૭-૦-૦ શ્રી. પ્રેમજી જૂઠાભાઈ-ખેડી હા. બાણુભાઈ.

શ્રીમોહક—આનંદાશ્રમ—ગત શ્રાવણી બોલેના દિવસે પૂજ્યપાદ શ્રીસદગુરોવરનું મહાપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું, અને પ્રસંગાનુસાર પ્રવચન થયું હતું, તેમજ શ્રીકૃષ્ણ-જન્મ-માહિતીના દિવસે પણ પૂજ્યપાદશ્રીનું પથવિધિ પૂજન સૌ બંધુઓએ મળીને કર્યું હતું

—[*]—

શ્રીઅમદાવાદ—આનંદાશ્રમમાં ગત શ્રાવણી બોલેના દિવસે પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનું વિધિપૂર્વક મહાપૂજન થયું હતું, જેનો કાલ ૪૦ થી ૫૦ બંધુઓએ લીધો હતો.

શ્રીકૃષ્ણજન્મ-માહિતીના દિવસે પણ પૂજ્યપાદશ્રીનું મહાપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું

શ્રીઆનંદાશ્રમની ચાલુ પ્રણાલિકાનુસાર સં ૨૦૦૨નો શ્રીમન્નાથજીયતી મહોત્સવ આશ્વિન સુદિ ૪ રવિવાર તા. ૨૬-૯-૪૬ના દિવસે સવારના ૪:૩૦ થી ૬:૩૦ વાગે ઉત્તવારો, આથી અહીંનાં પ્રત્યેક બંધુબહેનોએ આ માર્ગદર્શક પ્રેમગીતો ધર્મલાભ લેવા હાર્દિક નિમત્તથી છે

લિ. શાસ્ત્રી જયશંકર મયારામ ભટ્ટ
કાર્યવાહક—આનંદાશ્રમ અમદાવાદ.

—[*]—

કુટુંબ, માદરા, માંડળ તથા ગોધરામાં પણ સાંનાં બંધુબહેનોએ ભાવપૂર્વક પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનું જન્મ-માહિતીના દિવસે મહાપૂજન કર્યું હતું.

વૈથલીમાં ગત આષાઠી પૂર્ણિમાને દિવસે શ્રી. જાદવજી વાલજી બામને સાં પૂજ્યપાદશ્રીનું મહાપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું, તે પૂજનખેટના રૂ. ૫-૩-૦ તેમજ આનંદાશ્રમમાં મોકલી આપ્યા હતા. શ્રીકૃષ્ણજન્મ-માહિતીના દિવસે પણ સર્વ ભાવિકે બંધુઓએ એકત્ર થઈ મહાપૂજન કર્યું હતું. તેની ખેટના રૂ. ૩-૧-૦ આનંદાશ્રમમાં આવેલ છે

જૂનાગઢમાં શ્રીમાન્ પોપટવાલ તારાચંદ વડીલને સાં ગત શ્રીકૃષ્ણજન્મ-માહિતીના દિવસે પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનું વિધિપૂર્વક મહાપૂજન સાંનાં ગુરુબંધુઓએ મળી કર્યું હતું. સાંનાં ગુરુબંધુઓએ ધરેલી ખેટના રૂ. ૯-૦-૦ આનંદાશ્રમમાં આવેલ છે. હા શ્રી કચ્છસિદ્ધજી લાલસિદ્ધજી ઠાકોર.

લેદજનક અવસાન

પોરબંદરનિગમી ગુરુજી શ્રી મળાશંકર રામજી દેવે ૮૭ વર્ષની વયે અર્જવારી થયા છે. તેઓ પૂજ્યપાદ કૃપાનાથના ભાવિક શિષ્ય હતા પૂજ્યપાદશ્રીનું પોરબંદર મિરાજનું થતું સારું આખ્યાનમાં તેઓ અત્યૂં હાજરી આપતા મદગતના આત્માને પરમ શાંતિ આપતા પૂજ્યપાદ શ્રીમદગુરોવરના પાવન ચરણકમલોમાં પ્રાર્થના છે

શ્રી કચ્છનદસ હરજી વડકુવનાં ધર્મપત્ની બાઈ મોતીબાઈ જૂનાગઢમાં અવસાન પામ્યાં છે તેમના આત્માને શાંતિ આપતા પૂજ્યપાદ કૃપામિથુ નાથ કૃપા કરે!

—[*]—

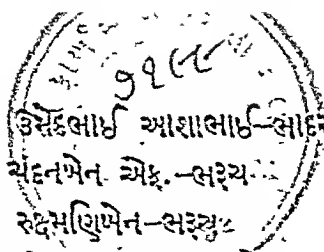
નીચેના બંને દિવસોએ પણ મહાપૂજન થશે —

(૧) આમો વદિ ૧૧ રવિવાર તા ૨૦ ઓક્ટોબર ૧૯૪૬ સવારમાં ૧૦:૦૦ થી ૧૧:૦૦

(૨) કાર્તિક સુદિ ૧ શુક્રવાર તા ૨૫ ઓક્ટોબર ૧૯૪૬ સવારમાં ૧૦:૦૦ થી ૧૧:૦૦

સ્થળ — માધવજીવન, હંદાવાડી, મુંબઈ ન ૪

લિ. શ્રીઆનંદાશ્રમમુખ્યમંડળ-મુંબઈ

- ૧-૦-૦ શ્રી. ઉચ્છેદભાઈ આશાભાઈ-લોદરણ
 ૨-૦-૦ બેન મંદનબેન એફ. -ભરચ
 ૧-૦-૦ બેન રુક્મણિબેન-ભરચ
 ૭-૦-૦ લીબીડીમાં મહાપૂજન ભેટના હા.
 શ્રી. દુર્ગાશંકરભાઈ ઉપાધ્યાય-લીબીડી
 ૨૦-૦-૦ શ્રી. હર્ષદરાય મહારાણીદાસ દેશાઈ-
 માંગરોળ માસિક જપાદિ માટે
 ૫-૦-૦ શ્રી. લાલજી ડાહ્યાભાઈ-પોરબંદર
 નિલ દાનના
 ૦-૪-૦ „ નિર્ભયશંકર વિશ્વનાથ
 ૧-૪-૦ „ કથ્યાણજી ડાહ્યાભાઈ-મોરબી
 ૨-૦-૦ સ્વ. પોપટલાલ વાલજી રંગરેજ-
 જામનગર
 ૧-૪-૦ ચિ. કરશનદાસ પોપટલાલ
 જંબુસરમાં ગુરુપૂર્ણિમાની ભેટના:—
 ૧-૦-૦ શ્રી. અંબાલાલ તુલજીરામ
 ૧-૦-૦ „ તાપીશંકર જયશંકર
 ૧-૦-૦ „ પ્રાણજીવન નરોત્તમદાસ
 ૧-૦-૦ „ ડાહ્યાભાઈ મંગળદાસ
 ૦-૮-૦ બેન જડાવબેન દામોદર
 ૪-૧૨-૦ પરચુરણ લક્તોની ભેટના

૯-૪-૦ હા. અં. તુ. જંબુસર
 જામજોધપુરમાં ગુરુપૂર્ણિમાના ભેટના

- ૧-૦-૦ શ્રી. શંકરલાલ મોહનલાલ
 ૧-૦-૦ „ મૂળશંકર મોહનલાલ
 ૧-૦-૦ „ ડો. લાણજી મૂળજી
 ૦-૮-૦ „ પરમાણંદ લાલજી
 ૦-૪-૦ „ ચનલુજી ગાંડાલાલ
 ૦-૪-૦ „ પ્રેમજી પુંજી
 ૦-૪-૦ „ માનશંકર શંકરલાલ
 ૦-૪-૦ „ જગજીવન બ્રીજુભાઈ
 ૦-૪-૦ „ પુરુષોત્તમ પ્રેમજી
 ૦-૪-૦ „ મોહન લાણજી

- ૫-૦-૦
 ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશંકર નરસેરામ પડીઆ
 મુંબઈ આવણતી ભેટના હા.
 અં. ના. જોશી

- ૭૫-૧૪-૦ શ્રી. શેઠ રાજસી જીવરાજ-મુંબઈ
 તરફથી માસિક સાત્તિક દાનના
 ૧-૦-૦ „ કરણસિંહ લાલસિંહ દોડાર
 આનંદાશ્રમમાં શ્રીકૃષ્ણજન્મ-માઠીના પૂજન
 ભેટના:—
 ૦-૨-૦ ધ. દલપતરામભાઈ
 ૦-૨-૦ શાસ્ત્રી મગનલાલ રામજી જોશી
 ૦-૪-૦ પૂ. ધ. ષલપ્રકાશજી
 ૧-૦-૦ બેન પ્રાણકુંવર ચકુભાઈ
 ૦-૪-૦ શ્રી. શાસ્ત્રી દયારામ મૂળજી
 ૦-૮-૦ „ નંદુરામ લક્ષ્મીરામ-નાટરા
 ૦-૪-૦ „ કરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝા
 ૦-૪-૦ „ અંબાશંકર નાનજી જોશી
 ૧-૦-૦ „ મોરારજી ઓધવજી અદિયા
 ૦-૮-૦ „ ભટ્ટ વિક્રમજી અંબારામ હા.
 નંદુરામભાઈ
 ૧-૧-૦ શ્રી. હરગોવિંદ નરસેરામ-ખીલખા
 ૦-૪-૦ બેન લાણબેન „ „
 ૦-૨-૦ ચિ. લલિતપ્રસાદ અંબાશંકર જોશી
 ૦-૨-૦ પોસ્ટ માસ્તર સાહેબનાં પત્ની
 -ખીલખા
 ૦-૪-૦ શ્રી. રમણિકલાલ ત્રિ. દવે
 ૦-૫-૦ એક લક્તજન
 ૦-૪-૦ „ „
 ૦-૨-૦ શ્રી. મકનજી ગંગારામ
 ૦-૮-૮ પરચુરણ ભેટ મંદિરથી
 ૦-૬-૩ મોજદદમાં પરચુરણ ભેટ હા.
 શ્રી. હરદત્ત જોશી

મોજદદમાં અપાઠી પૂનમના ભેટના:—

- ૦-૮-૦ શ્રી. હરદત્ત દેવાશંકર જોશી
 ૦-૮-૦ „ હરનારાયણ કથ્યાણજી
 ૦-૮-૦ બેન મોતીબેન-મોજદદ
 ૦-૪-૦ શ્રી. પ્રતાપરાય શાંતિલાલ
 ૦-૪-૦ „ મણિશંકર ઇચ્છાશંકર
 ૦-૪-૦ „ શાંતિલાલ ઇચ્છાશંકર
 ૦-૪-૦ „ ઇચ્છાશંકર નાગરદાસ
 ૦-૭-૦ પરચુરણ
 ૧-૦-૦ શ્રી. દેવશી વસારામ

લીંબુડા આનંદાશ્રમની ભેટ—

- ૦-૧૦-૦ જેઠામમાં આવેલી ભેટ.
૨-૧૦-૦ અષાઢી પૂનમની ભેટ.
હા. હરજીભાઈ.

શ્રી ધાર્ણા આનંદાશ્રમમાં શુરુપૂનમની ભેટ—

- ૧-૦-૦ ડૉ. લાલુભાઈ નાણાવડી
૧-૦-૦ શ્રી. કાળુભાઈ પચાબી
૧-૦-૦ „ જેરામ જેઠા
૦-૮-૦ „ માધવજી કાળા
૧-૦-૦ તાલુકદાર નાનાભાઈ

૪-૮-૦

શ્રી. અમદાવાદ આનંદાશ્રમની ભેટ—

- ૮-૮-૦ સ્વ. ભાઈલાલ ચાલિક તરફથી
જેઠના માસિક યાજના હા. રેવાળા.
૦-૫-૦ શ્રી. કરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝા
૧-૦-૦ „ મોહનલાલ તારવાળા
૦-૫-૬ „ પુરુષોત્તમ લક્ષ્મીશંકર
૦-૫-૩ „ જયશંકર મયારામ લદ્દ
૦-૨-૦-૦ સ્વ. દલપતરામભાઈ
૦-૪-૦ શ્રી જયશંકર મ લદ્દનું કુટુંબ
૧-૦-૦ „ નારણ જેઠાભાઈ
૧-૦-૦ શ્રી રાજસી છવરાજ-મુગર્ધ
૧-૦-૦ „ સુરતસિંહ માધવસિંહ
૨-૦-૦ „ કુંગરો બેતગી-કરાંચી
૧-૦-૦ „ નૌતમલાલ જેશંકર ત્રિવેદી
૧-૦-૦ „ બાપાલાલ નૌતમલાલ
—અમદાવાદ

સીંગામમાં શુરુપૂર્ણિમાની પૂજન ભેટ—

- ૧-૦-૦ શ્રી. હરજીરામ કૃષ્ણદેવ
૧-૦-૦ બાઈ લલિતા બેન
૧-૦-૦ બેન અમા બેન
૧-૦-૦ શ્રી હોદાર ભા માહેબ
૦-૮-૦ „ રાજ જેસંગભાઈ
૦-૮-૦ „ રાજ પ્રભાતસંગભાઈ
૧-૦-૦ બેન ગજરાબા
૧-૦-૦ શ્રી હરજીભજી દાદાબાવા
હા. હરજીશંકરભાઈ
૧-૪-૦ શ્રી. અમૃતલાલ નગીનદામ—સુરત

દીવામાં શુરુપૂર્ણિમાની ભેટ—

- ૨-૦-૦ શ્રી. બૂધરાજ પટેલ—
૧-૦-૦ „ વેણીલાલ „
૨-૦-૦ „ ઈશંગલાલભાઈ
૧-૦-૦ „ મણેશભાઈ
૧-૦-૦ „ હરજીવનભાઈ
૦-૮-૦ „ ભગવાન છવા
૦-૮-૦ „ માધવભાઈ

૮-૦-૦

- ૦-૪-૦ શ્રી. કસ્તુર બેન—બીલખા
૦-૪-૦ શ્રી કરશનજી દુર્લભજી માંસતર
૦-૪-૦ „ દરબાર હીરજી ચામજી
૦-૪-૦ બેન રામબા હીરજી
૫-૦-૦ „ કાલ્યાભાઈ નારણદાસ—સનાવદ
૦-૨-૦ „ પગ્યુરજી મદિરેથી ભેટ
૦-૪-૦ શ્રી મા ના ચંદારાણા ચૈત્રી
વર્ષારંભની ભેટ
૨-૧૨-૦ શ્રી. મા ના ચંદારાણા તથા તેમનું
કુટુંબ શ્રી ચકર જ્યંતીની ભેટના
૨-૧૦-૦ શ્રી. મા. ના ચંદારાણા તથા તેમનું
કુટુંબ ચંદ્રમહાજીની ભેટના
૧-૫-૦ શ્રી કેશવલાલ મા ચંદારાણા તથા
તેમનું કુટુંબ આષાઢીપૂર્ણિમાની ભેટ
૧-૦-૦ શ્રી કે. મા ચંદારાણા જન્મદિવસની
ભેટ.
૨-૧૧-૦ શ્રી મા ના ચંદારાણા તથા તેમનું
કુટુંબ આવણીના પૂજન ભેટના
૧૦-૧૦-૦
૦-૪-૦ બેન કસ્તુરભાઈ—બીલખા
૦-૮-૦ શ્રી સ્વ. વિઠ્ઠલજી અંબારામ
—જામનગરપુર
૦-૮-૦ „ નયુગમ લક્ષ્મીરામ—નાકરા
૦-૧૦-૦ „ ઈશંગલાલ અંબારામ લઘુરત્નની
ભેટ તથા પૂનપાના
૨-૮-૦ „ બાલમુકુદ પી ઉપાધ્યાય—એડન
રત્નલિપેકના પૂનપાના
૩-૪-૦ „ ભેટના „ „
(આવણ વદિ ૩૦ સુધીના રોજમેજ મુજબ)

સને ૧૯૪૬ તા. ૨૫ સપ્ટેમ્બર

વિજ્ઞપ્તિ

આસો સુદિ ૪ ને રવિવાર તા. ૨૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૬ના દિવસે પૂજ્યપાદ કૃપાનાથશ્રીના ૮૯ મો જયંતીમહોત્સવ જીજ્ઞવવામાં આવશે. બહેનોમાટે ખેસવાની તથા આવવાજવાની જુદી વ્યવસ્થા રાખવામાં આવી છે.

સ્થળ:—શ્રીમાધવબાગ, પાકશાળા સામેના હોલમાં, પહેલે મંચે
(લાઉન્ડ્રીકરની ગોઠવણ રાખવામાં આવી છે.)

કાર્યક્રમ

- (૧) વેદધોષ તથા વેદમંત્રોચાર
સ્તા. ટા. ૯ થી ૧૦
- (૨) પૂજ્યપાદશ્રીનાં પુનિત પાદુકાળ તથા પ્રતિકૃતિનું ધોડશોપચાર
મહાપૂજન ૧૦ થી ૧૧

(૧) પૂજ્યપાદશ્રીનાં મહેશ્વરોનું પ્રાયત્ન અને (દર રવિવારના નિયમ મુજબ) તે પર શ્રી. મણિશંકર સોમનાથ રાવળ વિવેચન કરશે.

૨). શ્રીમંતપરમહંસ પરિબ્રાજ્ઞાચાર્ય દર્શનિક સાર્વભૌમ ન્યાયમાર્તંડ મહેશ્વર પૂજ્યપાદ શ્રીમાન સ્વામીજી શ્રી ૧૦૮ શ્રી મહેશ્વરાનંદજી મહારાજ સરલ શૈલીમાં “શ્રીમન્નાથભગવાન અને અદ્વૈતસિદ્ધાંત” એ વિષયપર વિદ્વત્તાપૂર્ણ મનનીય વ્યાખ્યાન કરશે.

(૩) પૂજ્યપાદ કૃપાનાથશ્રીનું દિવ્યજીવનદર્શન: વક્તાઓ:—ગં. સ્વ. શ્રી. જયગંગા બહેન, શ્રી. મણિશંકર સોમનાથ રાવળ, શ્રી. મણિશંકર ત્રિ. ભટ્ટ-સુરત, શ્રી. પ્રાણજીવનદાસ વિકુલદાસ ધ્રુવ, મંત્રી શ્રી. કૃષ્ણદાસ રયામજી, કવિ-ભૂષણ-કરોચીનાં ભજનો.

(૪) શ્રીમાન મંગલદાસ મોધવલાલ વ્યાસ, રીટાયર્ડ એજન્સિ હેડક્વર્ટર્સ-સાદરા ડિવિઝનવાળાનું સુઆગ્ય મતોરમ્ય હરિકીર્તન.

(૫) ભક્તરાજ શ્રી. કમુસાર્ધના ત્રિ. શ્રી. નવનીતભાઈનાં સત્સંગમંડળનાં હૃદય-આલ્હાદક ભજનો, આરતિ, પ્રાર્થના, પ્રસાદ.

લિ. આનંદાશ્રમમુમુક્ષુમંડળ-મુંબઈના સહયોના જયનાથપ્રભુ

ADVISOR VIGNET

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, થા. બીલખા-(દક્ષિણવાડ) તરફથી પ્રકટ થતું ધાર્મિક માસિક પત્ર (Kathiawar-India)

P. O. Bilkha

આનંદાશ્રમ

૭૫૭ શ્રી. દ્રાગ્સિ ગુજરાતી સભા નં. ૩૬૫, વિકુલભાઈ રોડ, કાંચિગલેન મુંબઈ ૪

સાંજે ૪ થી ૫

૫ થી ૬.૧૫

૬ થી ૭.૧૫

રાત્રે ૭.૧૫ થી ૧૦.૧૫

૧૦.૧૫ થી ૧૨

વર્ષ ૧૫ મું

ભાદ્રપદ

॥ ૐ ॥

॥ પતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

અંક ૪

સંવત્ ૨૦૦૨

આનંદાશ્રમ

પરદેશમાટે

શિલિંગ ૨

શ્રીનાથજયંતી અંક

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-૫૧ બીલખા

સુધાસ્રવં નાથવચઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાથવિલોચિતં ચ ।

સુધાસ્રવં નાથમનઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાથનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્મળ બોલતું । સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્મળ જોતું ।

સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્મળ અંતઃકરણ । સુધાસ્રવતું છે નાથના નિવાસતું

નિર્મળ ધામ-આનંદાશ્રમ । । ।

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	ભજન-ધૂન.	૪૫
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૪૬
૩	શ્રીસદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીમન્નાથભગવાન્ની નેવ્યાશીમી જન્મજયંતીના પ્રસંગનું નિવેદન.	૪૬
૪	શ્રીમુચુંદ્રગુહા જયંતીમહોત્સવ.	૪૮
૫	“શ્રીમુચુંદ્રગુહા વર્ણન”.	૫૦
૬	કૃપાનાથનાં પ્રતિકૃતિની પધરામણી.	૫૧
૭	મુંબઈમાં રામબાગમાં ‘શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ’ તરફથી- ઉત્તવાયેલો “શ્રીમન્નાથ જયંતી મહોત્સવ”.	૫૩
૮	શ્રીનાથજયંતી-ખખરલા.	૫૭
૯	શ્રીનાથજયંતીમહોત્સવ-ભાવનગર.	૫૯
૧૦	શ્રીનાથસુખોદમાલા.	૬૦
૧૧	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૬૨
૧૨	ખાસ-નોંધ.	૬૫
૧૩	પરચુરણ ભેટ.	૬૬

— [*] —

શ્રી. મંત્રી સાથેના કામ માટેનો પત્રવ્યવહાર હવે પછી
નીચેના શિરનામે કરવાનો છે:—

શ્રીમાન્ મંત્રી,

આનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. બીલખા-કાઠિયાવાડ

જલ્દી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક
આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેદાર્થ, વેદાંતમૂલ્ય-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિદ્ધિ હેલ્થિટ્થ લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

માલિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનઈલાઈ, ગોંડલ.

આશ્વિન સુદિ ૪ ગવિયાર

સં. ૨૦૦૨

શ્રીયદગુણ નાથગૃંથી મહેસેસવ

તા ૨૯-૯-૧૯૪૬

જૂનાગઢ

શ્રીવક્ષિણામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ॥

શ્રીનાથજયંતી અંક

આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન્ ન વિભેતિ કુતચ્ચન ।

અર્થઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને બાળનાર દાદથી પણ વધુ પામતો નથી.

તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૨ ભાદ્રપદ

[અંક ૪ થી]

ભજન-ધૂન

(જ્ય નાથ હરિ-જ્ય નાથ હરિ-એ રાગ)

[સેષક — વિ કનકરાય ગોવર્ધનદાસ-ઉ. વ. ૧૪]

જે મુખમાં શ્રીનાથનું નામ નથી, એ અજ્ઞાતનું સદ્ભાગ્ય નથી.
જે ઉરમાં શ્રીમન્નાથ નથી, એને સંસારે મુખ ક્યાંધ નથી.
જેની સેવામાં શ્રીનાથ નથી, એ ઉરમાં આનંદ ક્યાંધ નથી.
જેને સત્સંગે બહુ પ્રેમ નથી, તેને શિર શ્રીનાથની રહેમ નથી.
એ નાથને વ્હાલો કેમ નથી? એને ગુરુભજનમાં પ્રેમ નથી.
જે ઉરમાં નીતિ ધર્મ નથી, એનાં પૂર્વતણાં શુભ કર્મ નથી.
જેને નાથસેવામાં ચિત્ત નથી, એને નાથતણી આબખાણ નથી.
તેને સમજ છતાં પણ સાન નથી, જેને સત્ય અસત્યનું ભાન નથી.
જે ભાવે ભજશે નાથપ્રભુ, ભવપાર ઉતારશે એજ વિષ્ણુ.
અમ હૃદય વસો પ્રભુ દિનમણિ, તુજ બાળ " કનક " કંકર ગણી.

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

લક્ષ્મી પ્રાયશઃ શૂરપુરુષથી બીજી છે, તે કોમલમનના પુરુષપર પ્રેમ કરતી નથી, તે વિદ્વાનોપર બહુવા દ્વેષ રાખે છે, ને પ્રાયશઃ ઘણા કાલસુધી તે એક ઠકાણે રહેતી નથી. શૂરવીરથી વિધવા થવાનું, ઉદારથી અસત્કાર પામવાનું, ને વિદ્વાનથી સરસ્વતીરૂપ શોક્યનું લય હોવાથી લક્ષ્મી એ ત્રણેના આશ્રય નહિ કરતાં પ્રાયશઃ મૂર્ખને ને કૃપણને આશ્રય કરે છે. વ્યાધને જોઇને જેમ હરણું ભાગે તેમ પોતાને બંધન થશે એમ બહુ ગુણવાનને જોઇને લક્ષ્મી ભાગે છે. લક્ષ્મીમાં સહોદરપણના દોષથી બીજના ચંદ્ર જેવું વાંકાપણું, ઉચ્ચૈશ્રવાના જેવી ચંચલતા, વિષ જેવી કઠોરતા તથા મોહનશક્તિ ને મદિરાના જેવો મદ એ દોષો રહેલા છે. તે સહસા પ્રાપ્ત થતી નથી, મેળવ્યા પછી બહુ દુઃખે તે સાચવી શકાય છે ને ગમે તેવી યુક્તિથી રાખી હોય તોપણ તે આશ્ચર્યકારક રીતે ભાગી જાય છે.

વિવેકહીન ધનાઢ્યો અપંગની પેઠે બીજના દાર્યા દારાય છે, ને દ્રવ્યના તાપથી તપતા હોય એમ વિચિત્ર એછાઓ કરે છે. મદિરાના મદથી ઘેરાયેલાની પેઠે તે વાંકા ચુંકા ચાલે છે, દુર્ગંધયુક્ત પદાર્થોની પેઠે તે અનુચિત શબ્દો બોલી પાસે બેઠેલાનું સાથું ચઢાવે છે, તે દીનજનો પર ફૂરતા વાપરે છે. તેજસ્વી, વિદ્વાન, બંધુઓ કે હિતનો ઉપદેશ કરનારને તે ગણકારતા નથી; અભિમાનરૂપ પછળ આવવાથી તે પરિણામ જોઈ શકતાં નથી; દુર્જનોપર ને દુર્વ્યસનોપર તે પ્રીતિ રાખે છે, તે મિથ્યા વખાણ કરનારને ને ઠગોને અધીન રહી પોતાનું જીવતર પૂરું કરે છે, અને તે પોતાના હિતને અહિતરૂપ માને છે, તથા પોતાના અહિતને હિતરૂપ માને છે.

— [*] —

શ્રીસદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીમન્નાથભગવાનની નેવ્યાશીમી

જન્મજંયન્તીના પ્રસંગનું નિવેદન

[લેખકઃ-શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાધ]

જય નાથ !

જય મહેશ્વર !

હે ધનપ્રગ ! સદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીમન્નાથભગવાનના મંગલ સ્વરૂપમાં આપભગવાનની આ લોકમાં પ્રથમ પ્રજા થયાને આજ નેવ્યાશીમા વર્ષની ગ્રંથિ ગુંથાય છે. તે મંગલ પ્રસંગે અમે અમારા અંતરમાં તથા બહાર આપભગવાનનો પુણ્ય પવિત્ર મોતુધી તનુનાં દર્શન સાક્ષાત્કાર કરીને અમે અમને ધન્ય અનુભવીએ છીએ.

હે પ્રથમપૂજ્ય ! આજની એ મંગલ ક્ષણે આપભગવાનની એ નિર્સર્ગપવિત્ર તનુનાં શાસ્ત્રીય પૂજન-અર્ચન કરીને અમે અમને કૃતધર્મ અનુભવીએ છીએ.

હે સદ્ગુરુદેવ ! સદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીમન્નાથભગવાનના નામાભિધાનવાળો આપભગવાનના સુદર્શન સ્વરૂપમાં દુર્દર્શ, અતિગંભીર, પરમશાંત, અત્રે કેવલ અદ્વૈત એવાં શિવતત્ત્વનું સ્પષ્ટ

દ્રશન પામીને અમે અમને પરમ ભાગ્યવંત અનુભવ્યાં છે

હે સ્વરૂપોગ્ગતલ ! આપભગવાનના એ નામધેય સ્વરૂપમાં અનુભવગોચર કરેલું એ પરમ શાંત શિવતત્ત્વ, દીપકમાથી પ્રકટાવેલા દીપકની પેઠે અમારા અંતરમાં અમે અમારી બહાર મર્વેન વિવસી રહેલું અનુભવવાના ભાગધેયને પણ અમે પામી ચૂક્યા છીએ.

હે અમેાધવીલ ! આપભગવાનની તે તે ક્ષીલાઓનાં મસ્તકેથી અઘાપિ અમારા દેહરૂપનું જ્ઞાન ભૂલાવીને અમને અમારા આત્મરૂપમાં લીન કરી મૂકે છે.

હે સ્વરૂપયમત્કૃતિયારુદ્ધર્શન ! આપભગવાનના એ નામધેય સ્વરૂપમાં વિશ્વનિયામક વિશ્વેશ્વરનો સાક્ષાત્કાર અનુભવવાના ભાગધેયને પણ અમે નિઃસંશય પામ્યા છીએ.

હે સિદ્ધસકટપ ! આપભગવાનના મનોમય સકટરૂપમાત્રથી, અમારા વ્યવહારના મુખોમાં તથા પરમાર્થના મુખમાં પ્રતિબદ્ધ કરી રહેલાં અંતરબહારનાં પાપરૂપ બોલોનો અનાયાસ ધ્વંસ થયેલો અમે અનુભવીએ છીએ.

હે પ્રૌઢ પુરુષ ! આપભગવાનની પ્રૌઢિ પ્રૌઢ વયના પુરુષોને પણ બચતો કપ પ્રકટાવે એવી હોવાથી આપભગવાન આપભગવાનની એ પ્રૌઢિતેજ નો સદા ધારણ કરી રહ્યા હોત તો અમ જેવાં બીરુ અર્લોકો આપભગવાનનાં ચરણમુધી ક્વચિત્તજ પહોચી શક્યાં હોત.

પણ હે પરમ ક્ષરણિક ! જે વત્સલતા આપભગવાને અમારા પ્રતિ પ્રવર્તાવેલી છે તે વત્સલતા પોતાની ઔરમ પ્રગ્નપ્રતિ કોઈ માતાપિતા પણ ભાગ્યેજ પ્રવર્તાવી શકે.

હે સદ્ગુરુશ્રેષ્ઠ ! અતિ ગંભીર અને કેવલ અદ્વૈત એકજ હોવાથી અતિ દુર્વિનય શિવતત્ત્વ આપભગવાને આપભગવાનના સ્વરૂપદર્શનથી અમને સુવિનય કર્યું છે.

હે આચાર્યપ્રવર ! શ્રુતિએ તથા સ્મૃતિએ વિહિત કરેલા જે ધર્મોનું કરેલું આચરણ અપૂર્વ મંદારના સુદૃઢ રૂપમાં બધાંધને કેવલ અદ્વૈત શિવતત્ત્વના અનુભવરૂપ ક્ષત પ્રકટાવવામાં પર્યવસાન પામનાર છે તે ઉગ્ગતલ ધર્મોના આચરણનોજ આપભગવાને આ લોકમાં ઉપદેશ પ્રવર્તાવેલો છે.

હે યોગીશ્વર ! દેહથી જુદા જીવના અને જીવથી જુદા આત્માના સ્વરૂપનો સ્પષ્ટ ઉપદેશ આપી અધિકારી જીવોને તેમના આત્મરૂપે વિરાજમાન શિવતત્ત્વમાં ધાર્યું અવરથાન કરી રહેવાના રાજમાર્ગોના આપભગવાને આ લોકમાં અપ્રકટ રહેલા ઉપદેશને પ્રકટ પ્રવર્તાવેલો છે.

હે શાસ્ત્રોગિનિ ! વિશ્વના સર્જનમાં આપભગવાને આપભગવાનના નિશ્વાસમૂલ પ્રવર્તાવેલા શાસ્ત્રોના અપ્રકટ મર્મને આપભગવાને આ લોકમાં પ્રકટ પ્રવર્તાવેલો છે.

અને હે શાસ્ત્રપ્રમાણ ! ધર્મરના ધર્મસ્વરૂપનો તથા શિવતત્ત્વના શિવતત્ત્વસ્વરૂપનો ઉપદેશ પ્રવર્તાવનારું જે એકમાત્ર પ્રમાણ શાસ્ત્રપ્રમાણ છે તે શાસ્ત્રપ્રમાણજ આપભગવાનને ધર્મસ્વરૂપે ઓગળવામાં તથા આપભગવાનનોજ શિવતત્ત્વરૂપે નિર્ધાર કરવામાં અમારું પ્રમાણ થયું છે.

હે કૃપાપારાવાર ! અમારી જે ક્ષતિઓને અમે પોતે જાણીએ છીએ અને અમારી જે ક્ષતિઓને અમે પોતે જાણતા નથી તે અમારી સર્વે ક્ષતિઓને આપભગવાન તો જાણેજ છે. તે અમારી મર્વે ક્ષતિઓ માટે અમે આપ ભગવાનની ક્ષમા યચ્છીએ છીએ. તે યુગખગની પ્રતિકૂલતાને તથા અમારા સામર્થ્યની અન્યતાને લક્ષમાં લઈને આપભગવાન અવશ્ય ક્ષમા આપવાની કૃપા કરશે એમ અમે આપભગવાનને નમ્રતાથી પ્રાર્થાએ છીએ.

હે કર્મક્ષત્રપ્રવર્તક ! યજ્ઞના હેતુથી લિંગ હેતુથી કરેલાં એટલે લૌકિક સુખના ક્ષત્રની કામનાથી કરેલાં કર્મો તે કર્મોના કરનારને કર્મનું બંધન ઉપજાવે છે, એટલે તેનું

સુખ તથા દુઃખરૂપ ફલ ભોગવાવે છે. આ આપભગવાનના પ્રસિદ્ધ ઉપદેશની અવગણના કરીને લોકો બહુધા લૌકિક સુખનીજ કામનાથી કર્મો કરતા રહે છે, અને કર્મોના સુખ ઉપભવનારા તથા દુઃખ ઉપભવનારા ભેદથી બહુધા અનલિપ્ત રહેનારા તેઓ જે કર્મો કરે છે તે બહુધા દુઃખ ઉપભવનારાં જ થાય છે.

હે નિયતિનિર્ણેતા ! પોતે કરેલાં કર્મોનું દુઃખરૂપ ફલ અનુભવવા છતાં કર્મોનો કરવો નેમ્મએ તેવો વિવેક લોકો કરતા નથી, ન કરવા જેવાં કર્મો પોતાની મતિથી કરવાજેવાં જાણી કરે છે, અને પરિણામે દુઃખને અનુભવતાં છતાં પાછાં એવાં ને એવાં કર્મો પોતાની મતિથી કરવાજેવાં જાણી કર્યા કરે છે.

હે સર્વાંતર્યામિ ! આ દુઃખદ ચક્રમાંથી છટાય એવો વિવેકનો કાંઈક પ્રકાશ તેમની મતિમાં પ્રેરવા આપભગવાનના સર્વાંતર્યામિસ્વરૂપની અમે પ્રાર્થના કરીએ છીએ.

જય ! જય !

—[*]—

શ્રીમુચુકુંદગુહા જયંતીમહોત્સવ

[લેખક:—કરણસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર બી. એ.]

ઝાલાવાડમાંતના લીંબડીસંસ્થાનના નાનકડા ગામ મોહનદરમાં પૂજ્યચરણ આચાર્યપ્રવર શ્રીમન્નથુરામશર્માજીનું પ્રાકટ્ય સં. ૧૯૧૪ના વર્ષના આશ્વિનમાસમાં સુદિ ચોથને દહાડે થયું હતું. આ રીતે સં. ૨૦૦૨ના વર્ષના આશ્વિનમાસની સુદિ ચોથ અને રવિવાર તેઓશ્રીના ૮૯મા જયંતીમહોત્સવનો સુદિન હતો. આ સમયે આ જયંતીમહોત્સવ જૂનાગઢ-મુચુકુંદગુહામાં ઊજવવામાં આવ્યો હતો. સં. ૧૯૪૬ના વર્ષનું ચાતુર્માસ તેઓશ્રીએ મુચુકુંદગુહામાં ગાળ્યું હતું. તેઓશ્રીની બીજાણુ તપશ્ચર્યાનાં જૂનાં સંસ્મરણો તાજાં કરવા આ કાર્યક્રમ યોજાયો હતો. એકાંતસેવન અને મૌનવ્રત પૂરું કરી સં. ૧૯૪૭ના વર્ષની ત્રિપુરીપૂનમ-શક્તિદીપૂનમપર પ્રકટ આચાર્યરૂપે પૂજ્યેલ સંતનું જીવનદર્શન કરવા આ ઉત્સવ યોજાયો હતો.

મુચુકુંદગુહા દર્શનીય સ્થાન છે. સુવર્ણરેખાને કિનારે એકાંતમાં આ સ્થાન આવેલું છે. રૈવતગિરિને બોળે બેઠું હોય એવું લાસે છે. આસપાસની લીલી હરિયાળી અને ઝાડોની ઘટા એની સુંદરતામાં વધારો કરે છે, એની શાંતિમાં વધારો કરે છે, એકાંતને રાચક બતાવે છે.

સવાર પડતાં ગુરુઅંધુઓ, બહેનો ને બાળકો આ ઉત્સવમાં ભાગ લેવા લાં આવવા લાગ્યાં. કેટલાક સૂર્યોદય પહેલાં આવી દામોદરજીમાં સ્નાનસંધ્યા કરી લાં આવી પહોંચ્યા. કેટલાક પગપાળા તો કેટલાક વાહનમાં લાં આવી પહોંચ્યા. લાં આટલો માનવસમૂહ થશે એવું અનુમાન પણ ન હતું. કોઈ અગમ્ય આકર્ષણે લાં સૌને ખેંચી લાવ્યું હતું. નહિતર શહેરથી ઘૂંઘૂર એ સ્થાનમાં આટલાં માણસો ક્યાંથી ખેંચાઈ આવે ?

પૂજન પહેલાં પૂજનનો સમૂહ-ફોટો લેવામાં આવ્યો. સં. ૧૯૬૧ના વર્ષમાં બીલખા-આનંદાશ્રમમાં આવો સમૂહ-ફોટો લેવાયો હતો. તેમાં કૃપાનાથ અને જૂના શિષ્યોની ઝાંખી થાય છે. આ પછી નિયમમુદ્ધ પૂજન થયું. કૃપાનાથનાં મોટાં છખીજ અને સન્મુખ પાદુકાજી પધરાવવામાં આવ્યાં હતાં. પૂજન બરાબર ૧૧૧૧ સુધી ચાલ્યું. જંગલમાં મંગલ થયું. એકાંતમાં આનંદમેદની જામી હતી. મુચુકુંદગુહામાં ફક્ત પૂજનનોજ કાર્યક્રમ હતો.

પૂજનમાં ભાગ લેવા મુંબઈથી દયાણસિંહભાઈ આવ્યા હતા. જામનગરથી શ્રી. જગનભાઈ આવ્યા હતા. રાજકોટથી લતીપુરનિવાસી અને હાલ આફ્રિકા-ડરબનમાં વસતા

શ્રી હરિલાલ અંબારામ ઠાકર પોતાના ડરબનનિવાસી એક મિત્ર સાથે આવ્યા હતા ગોડવથી શ્રી કેવળચંદ્રભાઈ પારેખ આવ્યા હતા. પોરબદરથી દેવચંદભાઈ અને ખીલખાથી પૂ. સ્વ. સ્વ. પ્રકાશજી, શ્રી. મૂળશંકરભાઈ, શ્રી. કરશનજીભાઈ, શ્રી. શાસ્ત્રીજી દયારામ, સદ્ગત ઓધવજીભાઈના સુપુત્રો-મોરારજીભાઈ તથા લાલજીભાઈ, શ્રી દલપતરામ પૂનરી, શ્રી મયાશંકર તથા શ્રી. કરશનદામ વ્યવસ્થાપક, વયલીથી શ્રી કાનજીભાઈ સહકુટુંબ અને જૂનાગઢમાં વચના તેમના સુપુત્રો, બાલુસિંહ સહકુટુંબ, બાટવાથી લક્તાજનો, કુતિયાણાથી શ્રી. દેવશંકરભાઈ, સવલસિંહજી, ખેંગારમિંહજી વગેરે તથા ખીજા ઘણાં ગુરુબધુઓ પણ બહારગામથી આવ્યા હતા. અકાળોથી, મોટાદેવળિયાથી, દેવરાણાથી પણ બધુએ ને બહેનો આવ્યાં હતાં. વનિતાવિશ્રામવાળા પ્રાણકુવરબહેન ને મણિબહેન પણ આવ્યાં હતા.

જૂનાગઢના શ્રી પોપટલાલભાઈ સહકુટુંબ, શ્રી. જયચંદભાઈ, શ્રી ધનેશ્વર માસ્તર તથા તેમના સુપુત્ર શાંતિલાલભાઈ, શ્રી હરખંડ શેઠ, શ્રી. કૃષ્ણાણસિંહજી સહકુટુંબ, શ્રી. લાલજીભાઈ તથા શ્રી. દેશવજીભાઈ સહકુટુંબ, વયલીનિવાસી સદ્ગત કૃષ્ણશંકરભાઈના લઘુબધુ મૂળશંકરભાઈ, શ્રી. રામપ્રભાદ માસ્તર, શ્રી જટાશંક માસ્તર અને ગુરુબધુઓ અને બહેનોએ આ મહોત્સવમાં પ્રેમપૂર્વક ભાગ લીધો હતો સદ્ગત શ્રીમાન અમરજીભાઈના પૌત્ર ભવસુખભાઈએ પણ પૂજનમાં હાજરી આપી હતી

બહારથી આવનારા બધુઓ માટે ભતારો ગિરનાર રૂવાળે આવેલ મયારામદાસજીનાં સ્વલયર્થાશ્રમમાં હતો આ મહોત્સવનો બીજો કાર્યક્રમ સ્વલયર્થાશ્રમમાં હતો અને તેમાં ત્યાના સંચાલક શ્રી મયાગમદાસનો સહયોગ સાથે હતો તેમના નિખાલસ સહકારથી ભોજન, પ્રવચન અને નિવાસમાટે સ્થા પૂરતી અવકાશતા હતી.

જયંતીમહોત્સવ પહેલાંજ અંબાશંકરભાઈ તથા શ્રી જટાશંકર રાવળ આવી પહોંચ્યા હતા અને સ્વલયર્થાશ્રમમાં રહીને જયંતીમહોત્સવના શુભકાર્યમાં મદદગાર થયા હતા શ્રી અંબાશંકરભાઈએજ આગળ પડેલા ભાગ લઈ શ્રીમુચુકુંડા જીર્ણોદ્ધારનું મગલ કાર્ય ઘણી ખર્ચ અને ઉત્સાહથી કર્યું છે

જયંતીમહોત્સવને દિવસે સાંજે રાત્રી ૬ થી ૮ સુધી દાંડનિવાસી શ્રી ગાકાલાલભાઈએ પૂજ્યપાદશ્રીનો મુચુકુંડાનિવાસનો કયાપ્રસંગ હરિકથાનાં સ્વરૂપમાં સંગીત સાથે વર્ણવી બતાવ્યો હતો શ્રીનાથવચનામૃતના બને પ્રવાહોમાના બધા જીવનપ્રસંગો હરિકથારૂપે તેમણે તૈયાર કર્યા છે 'કૃપાનાથનું' જીવનવૃત્તાંત હરિકથાના રૂપમાં તૈયાર કરનાર આ પહેલા કથાકાર છે. કૃપાનાથના હરિકીર્તનદ્વારા તેમણે શ્રોતૃવર્ગને નવો આસ્વાદ ચખાણો અને રસમાં તરબોળ કર્યા

તે પછી શ્રી દયાગમિંદજીએ નાથજીવનની દૃકમાં સમીક્ષા કરી જયંતીમહોત્સવના મગલકાર્યમાં તન, મન, ધનથી સાહાય્ય કરનારો ઉપકાર માન્યો અને જે જે સંબંધનો આ પ્રસંગનો લાભ લેવા ન આવી શક્યા તેમણે તાર તથા પત્રસંદેશાની સૌને જાણ કરી. ભાવનગરથી શ્રી ઇન્દુકુમારનો તારમહેનો હતો તથા બખરલાથી પૂ. સ્વ. આત્મપ્રકાશજી આવનાના હતા જના શારીરિક તથા માનસિક અશક્તિને કારણે ન આવી શક્યા તેમણે નાથચરણમાં પ્રજ્વલિત પાકવનો પત્રસંદેશો મોકલ્યો હતો ભાવનગરથી શ્રી જીવનરામભાઈ તથા મુ. માણેકલાલભાઈના પત્રસંદેશો પણ હતા શ્રી. દયાગમિંદજીએ આખા મહોત્સવની સુદર આલોચના કરી માંજનો ક્રમ પૂરો કર્યો હતો

આશ્વિન સુદિ પાંચમને દહાડે સ્વલયર્થાશ્રમવાસીઓને બહારના આગતુકોને તથા

સરેરના સમસ્ત શિષ્યવર્ગને મિજાન બોજન હતું.

જેઓશ્રીની અમોઘ કૃપાવડે પ્રાણચર્યાન મોહકમાં જ્યંતીમહોત્સવ ઊજવાયો હતો. તથા શ્રીઅમદાવાદ આનંદાશ્રમમાં જ્યંતીમહોત્સવ ઊજવાયો હતો અને આ વર્ષે તેઓશ્રીની તપોન્નમિ મુચુકુંદગુદામાં પણ જ્યંતીમહોત્સવ ઊજવાયો છે તેજ કૃપા અન્યનાથધામોમાં પણ આ શુભ પર્વનો ઉત્સવ ઊજવવા તક આપે એવું પ્રાર્થી વિનંત્ર ભાવે વિરમું છે. આ મુચુકુંદગુદા મહોત્સવ ઊજવનામાં મુ. પોપટલાલભાઈનો સંપૂર્ણ સહકાર ને સહાનુભૂતિ હતાં. તેમજ તેમના મુપુત્રો ભાનુભાઈ ને ઈશુભાઈની તથા કેશવજીભાઈ ને લાલજીભાઈએ અને ખંધુજીની ભાવળીની સેવા ને તનતોડ મહેનત હતી.

— [*] —

“ મુચુકુંદગુહાવર્ણન ”

[લેખક:-શ્રી. કાનજી પુરુષોત્તમ દવે-વંથલી (સોરઠ)]

(ઇંદ હરિગીત)

ધન્ય આ સૌરાષ્ટ્ર ધરણી, છાણું ગઢ નાગરી સમો,
અતિ શ્રેષ્ઠ નૃગ ગિરનાર ગિરિવર, દિવ્ય રચના શી બની;
અંખા લવાની દત્ત ગુરુવર, શૃંગ ગોરખ રાજતો,
જ્યાં પૂર્વે ભાનુ ઉદય થાતાં, નિલમણિજ પ્રકાશતો. ૧

પુનિત પાદારવિંદ પ્રભુનાં, ગિરનાર ગિરિને સાંપડ્યાં,
ધન્ય અડસઠ તીર્થ જેનાં ઉદરમાં જ્યાં સ્થિત થયાં;
નિત્યે સદા નિર્મલ અને, જે દર્ણુ સમ દાનેશ્વરી,
એ શૈલરાજ મહાન અદ્ભુત, વસુંધા સકલ પાવન કરી. ૨

ગુરુદત્ત મુનિજન સકલ યોગી, જ્યાં વસે ધ્યાનો ધરી,
એવા પુનિત વરદાયી પર્વત, ને નમું પ્રેમે કરી;
શિવની જદાથી જાહ્નવી જયમ, ભારતવર્ષે સંચરી,
ત્યમ મુવર્ણુ રેખા નામ, દામોદર ગંગા નિસરી. ૩

એ હેમગંગા દક્ષિણે, મંદિર શિર ધ્વજ ફર ફરે,
દામોદર પ્રભુતું ભવ્ય મંદિર, મુલગ યશ જન વિસ્તરે;
રેવત તનયા રેવતી બળભદ્ર રંગ બિરાજતી,
નિજ નામનાં સ્મરણે સમો, શો કુંડ શોભે રેવતી. ૪

એ મંદિરોથી પશ્ચિમે મુચુકુંદ આશ્રમ શોભતો,
મુચુકુંદરાય વિમુક્તિતું, એ નામ સ્મરણને આપતો;
શ્રીસૂર્યતનયા હેમગંગા, તિર પરે જે મહાલતો,
પુરાણ ભાગવતે કથ્યો તે પૂર્વદાર પ્રકાશતો. ૫

મુચુકુંદ આશ્રમ મધ્ય મનહર, દિવ્ય ગુહા શી બની !,
યોગી જનોના યોગની, સિદ્ધિ અનુપમ સાંપડી;
શ્રીનાથનાં પાદાંજુજે, નિર્મળ જ્યોતિ પ્રકાશતી,
પુણ્યાત્મા અધિકારીઓના ત્રિવિધ તાપ નિવારતી. ૬

ધન્ય સુચુકુંઢ ધન્ય ગુહા, ધન્ય નાથ મહેધરા,
 - ભક્તોદ્ધારણ કાળ આહી, વાસો વસ્યા યોગેધરા,
 'ખટ માસમાં અંતિમ ભૂમિકા યોગની પૂરણ કરી,
 એ પુનિત ચરણસરોજીથી આનંદમયી ગુહા ખની ૭
 અજ્ઞાન અંશ વિદારવા, પરમાત્મ જ્ઞાન વિસ્તારવા,
 નિજ ભક્તના કલ્યાણ કારણ, નિજમતે પ્રવૃત્ત થવા;
 શિષ્યોત્તણ સદ્ભાગ્યથી, આચાર્યપદ આપે ગ્રહી,
 - દીક્ષાતણા સુવિવેકથી, નિજ જ્ઞાનગંગા વહેતી કરી. ૮
 એ સ્થાન સુચુકુંઢ ધન્ય છે, જ્યાં નાથ 'ગુરુપદ ધારિયું,
 ઉપનિષદ, યોગ, વેદાંત દર્શન, તત્ત્વજ્ઞાન વહાવિયું,
 ઉત્તમ, મધ્યમ, મંદના અધિકારની શ્રેણી રચી,
 પ્રસ્થાનત્રય સુભાષ્યની રચના અતિ અદ્ભુત કરી ૯
 પ્રભુ ધન્ય હો, શ્રીનાથ, ઉદ્ધારક અમારા ધન્ય હો,
 જય ગુણોદ્ધારક, શ્રુતિરક્ષક, નાથ પાદોપજ્ઞ અહો !
 નિશદિન વસો અમ અંતરે, નિજરૂપ નાથ સુરેધરા,
 જય જય કૃપાળુનાથના સુચુકુંઢ પ્રણતપાળ મહેધરા. ૧૦

—[*]—

કૃપાનાથનાં પ્રતિકૃતિની પધરામણી

[લેખક:-શ્રી અંગાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી]

ભાદ્રપદ સુદિ ૧૩ સોમવારે, ગ સ્વ. શ્રીમતી સુમરી બહેન કાળાવાળાએ પૂ.
 કૃપાનાથની પ્રતિકૃતિની તેમના ઘરે પધરામણી કરી હતી કૃપાનાથના છબીજીને બે ઘોડાની ગાડીમાં
 પધરાવવામાં આગ્યા હતા રાસ્ટ્રીઓ તથા વિદ્યાર્થીઓ ગાડી આગળ પ્રશસ્તિના મંત્રો
 બોલતા ચાલતા હતા શ્રીમતી સુમરી બહેન તથા ગઢમાંથી આવેલ અન્ય બહેનોએ
 ભાવપૂર્વક પૂજન કર્યું હતું પૂજન ચણ રહ્યા બાદ શ્રીમતી સુમરી બહેને બોધવચનોના
 બે બોલ સાંભળવાની ઇચ્છા દર્શાવવાથી શ્રીયુત અંગાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદીએ, નીચે
 પ્રમાણે હુકમા પ્રવચન કર્યું હતું

માતાઓ તથા બહેનો ! તમારી સાર્વિકો શ્રદ્ધાને ધન્ય છે શ્રદ્ધા એજ ભક્તિનું
 મૂળ મહાણ છે. બધો આધાર શ્રદ્ધા ઉપર જ અવલબે છે. યાદૃશી માલના ચસ્ય
 સિદ્ધિર્ભવતિ તાદૃશી । જેવી ભાવના તેવી સિદ્ધિ.

ન કાષ્ટે-વિચલે દેવો ન પાપાણે ન મૃષ્ટમયે ।

માથે હિ વિચલે દેવો તસ્માદ્ માવો હિ કારણં ॥

અર્થ:-કાષ્ટમાં, પાપાણુમાં કે મૃતિકામાં દેવો રહ્યા નથી. પોતાની ભાવનામાં દેવો
 રહ્યા છે, માટે ભાવ એજ મુખ્ય છે

અત્ર જનો અને અશ્રદ્ધાળુ જનો જેમની શ્રદ્ધા હામગતી હોય છે તેમને અમુક
 પ્રકારના વિપરીત સંજોગો પ્રાપ્ત થતા, અગર ખીર્જ કાષ્ટક વિપત્તિના કારણે મળતાં
 તેમની શ્રદ્ધા શિથિલ પડી જાય છે, પણ જેઓની સાર્વિક શ્રદ્ધાના મૂળ ઊંડાં હોય છે,

તેમને ગમેતેવા વિપરીત સંભોગો પ્રાપ્ત થાય તોપણ તેમની શ્રદ્ધા ચલાયમાન થતી નથી. તેવા શ્રદ્ધાળુ સ્ત્રીપુરુષો જ લક્ષિત યોગમાં આગળ વધી શકે છે.

માણુવદર આગળ તેની પાસેના કાંઈ ગામમાં રહેતા એક શ્રદ્ધાળુ લક્ષિતવાળાં બહેનને કૃપાનાથના સ્વરૂપાવસ્થાત્તના ખખર સાંભળવામાં આવ્યા ત્યારે તેમને મૂર્ચ્છા થઈ આવી હતી અને પછી જે ત્રણ દિવસ સુધી તેમણે અવજનનો લાગ કર્યો હતો. તેમનાં સંબંધી જનોએ બહુ સમજાવ્યાં પણ તેમનું મન પ્રમાધાનને પામ્યું નહિ. ત્રીજે દિવસે રાત્રે કૃપાનાથે તેમને સ્વપ્નામાં દર્શન આપ્યાં હતાં. બહેને પૂછ્યું કે “હવે મારે શું કરવું ?” ત્યારે કૃપાનાથે જવાબ આપ્યો કે “જે પ્રમાણે તમે અસાર સુધી બીલખામાં જતાં આવતાં તે પ્રમાણેજ ચાલુ રાખવું. અમારૂં સ્વરૂપ સર્વવ્યાપક છે, માટે સ્વરૂપનાં દર્શન કરતાં રહી, શોકને ત્યજી આનંદમાં દિવસો નિર્ગમન કરો.”

હમણાંજ જે ત્રણ દિવસો પહેલાં બહેનને એક તાજ દષ્ટાન્તનું વર્ણન કરી મારું વક્તવ્ય પૂરું કરીશ.

એક ગૃહસ્થ જેઓ કૃપાનાથના દીક્ષિત છે અને કૃપાનાથ પ્રત્યે અનન્ય શ્રદ્ધા ધરાવે છે તેઓ ઉપર એક લયંકર આકૃત આવી પડી. સંકટથી ઘેરાઈ જવાથી, તેઓની બુદ્ધિ કુંકિત થઈ ગઈ. તેમાંથી બચવા શું કરવું તેનો ઉપાય ન સૂઝવાથી તેઓ હતાશ થઈ ગયા. છેવટે તેઓ એવા નિશ્ચય ઉપર આવ્યા કે કૃપાનાથ અંતર્યામી છે, મારા હૃદયનો ભાવ જાણી શકે છે, માટે અનન્યભાવે તેમના જ શરણે જવું. તેમણે એક પત્ર કૃપાનાથ ઉપર લખ્યો. તેમાં પોતાની પેરિસ્થિતિનું વર્ણન કર્યું. શું આકૃત આવી છે, તે કાંઈ અંદર લખ્યું નહિ. દીનભાવે ઘણીજ સ્તુતિ કરી જણાવ્યું કે “ગજરાજની આપે રક્ષા કરી, અનેક લક્ષ્મણોને સહાય કરી આપે સંકટ દૂર કર્યાં છે, તો આ વખતે મારી સહાયે આવી મારું સંકટ દૂર કરો અગર કેવા ઉપાયો યોજવા તે મારા અંતઃકરણમાં સ્ફુરાવો.” આ પત્ર તેઓએ આનંદાશ્રમના વ્યવસ્થાપક ઉપર ખીડ્યો અને લખ્યું કે પૂજ્ય પ્રતિમાજી પાસે આ પત્ર ધરશો. એક રાત્રિ ત્યાં રાખી મૂકશો અને મને પછી તમે તે પ્રમાણે કર્યું છે એમ લખી જણાવશો. વ્યવસ્થાપકે તે પ્રમાણે પત્ર આગળ ધરી, એક રાત્રિ ત્યાં પ્રતિમાજી પાસે રાખી મૂકી બીજે દિવસે તેમને લખી જણાવ્યું કે “તમારૂં સંકટ ગમેતેવું હોય પણ પ્રભુ દયાળુ છે માટે જરૂર તમને સહાય કરશે. કારણ તમારી શ્રદ્ધા અચળ છે.” અડવાડિયા પછી તે સદગૃહસ્થનો બીજો પત્ર આવ્યો, તેમાં તેમણે જણાવ્યું કે “પ્રભુએ મારી ચરજ સંભાળી છે. બધાને આશ્ચર્ય બિપજે તેવી રીતે મારું સંકટ દૂર કરી મને લયમુક્ત કર્યો છે. બધા લોકો વિસ્મય પામ્યા છે. મારે હવે કાંઈ પણ ઉપાય કરવા જેવું રહ્યુંજ નથી. ખરેખર દીનદયાળો મારી લાજ રાખી છે. વધારે શું લખું લખતાં મારું હૃદય દ્રવીભૂત થઈ જાય છે. હું આજે દશ રૂપિયા મોકલું છું તેનું દૂધ કૃપાનાથનાં પ્રતિમાજી પાસે હમેશાં મારાવતી ધરાવશો.

ઉપર જણાવેલા દિવસે ગં. સ્વ. શ્રીમતી સુમતી બહેન કાળાવાળાએ બધા આશ્રમ-વાસીઓને, ગઠમાંથી આવેલ બધી બહેનોને અન્ય સાક્ષીઓને તથા બીડલંજનના બધા વિદ્યાર્થીઓને મિષ્ટાન્ન ભોજન આપ્યું હતું.

આજ સાંજે શ્રીયુત મોરારજી આધિવલ અદિયાએ પ્રભુશ્રીનાં છખીજતી પોતાના ધરે પંધરામણી કરાવી, લજન ધૂનનો લાલ લીધો હતો.

શ્રીમતી સુબલ્લખા તથા ગં. સ્વ. શ્રીમતી સુમતી બહેન કાળાવાળાએ પ્રભુશીના સમાધિમંદિરમા આવેલા પાદુકાજીનું વિધિવત્ પૂજન કરી રૂ. ૨૫-૪-૦ ભેટ કરી હતી. ભજન, ધૂન કરાવી પોતાનો હાર્દિક પ્રેમ વ્યક્ત કર્યો હતો.

— [*] —

॥ ૐ ॥

શ્રીમંત્રી રામબાગમાં 'શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ' તરફથી ઉજવાયેલો

“શ્રીમન્નાથજયંતીમહોત્સવ”

[સપાદક:-શ્રી. રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા]

પૂજ્યપાદ કૃપાસિંધુ સદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીનાથભગવાનનો ૮૯મો જયંતીમહોત્સવ શ્રીનાથસત્સંગમંડળ તરફથી આમંત્રણ પત્રિકામા તથા વર્તમાનપત્રોમાં જાહેર કરેલા કાર્યક્રમ પ્રમાણે ધણી ધામધૂમથી ને શ્રદ્ધા ભક્તિપૂર્વક ઉજવાયો હતો.

આશ્વિન સુદિ ૪ ના મંગળમય પ્રભાતમાંજ મહોત્સવસમિતિના પ્રમુખ શ્રીયુત્ત હરજીવન કેશવજી શાહ, ઉપપ્રમુખો શ્રી. મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ બટ્ટ તથા શ્રી નારણદાસ જમનાદાસ ઠક્કર, મંત્રીઓ શ્રી મૂળશંકર નરભેરામ પડીઆ, શ્રી. રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા, શ્રી. રતનજી રામજી તથા શ્રી. ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ તથા સભ્યો શ્રી. ઉપેન્દ્રસિંહ કરજીસિંહજી શ્રી હરજીવન જગનલાલ દીક્ષિત, શ્રી. ગુણવંતસિંહ ભલમસિંહ, શ્રી. શિવસિંહ પ્રતાપસિંહ, શ્રી. મૂલજી માધવજી જોશી, શ્રી. જશવંતસિંહ નારણસિંહ, શ્રી. સુનીલાલ રણછોડદાસ, શ્રી. બાલુશંકર હરિશંકર ત્રિવેદી, શ્રી. જગજીવનદાસ નારણદાસ તથા શ્રી રાકરસિંહ નારણસિંહ આદિ બંધુઓ સમયસર સેવાકાર્ય બજાવવા હાજર થઈ ગયા હતા, સવારના ૮ થી સાંજના ૬ માં વાઘ્યા સુધીના કાર્યક્રમની યોજના હતી. અને દરેક કાર્યક્રમમાં મોટા પ્રમાણમાં જનતાએ લાભ લીધો હતો. કરજીયુએઈરના કારણે ૭ વાઘ્યા પહેલાં દરેક કાર્યક્રમો પૂર્ણ કરવાના હોવાથી આખો દિવસ રામમાળ ધાર્મિક પ્રવૃત્તિનું કેન્દ્ર બની ગયો હતો, અને દરેક કાર્યક્રમમાં સુંદર વ્યવસ્થા, સમયપાલકતા ને નિયમિતતાનું પાલન થયું હતું.

સમારંભનો પ્રારંભ આઠ વાગ્યે કર્યો હતો શરુઆતમાં વેદપાઠી બૂદેવોએ વેદમંત્રોનો પાઠ શરુ કર્યો હતો. એ પવિત્ર મંત્રોચ્ચારથી વાતાવરણ શાંત ને સાન્નિધ્ય બન્યું હતું. વિશાળ સમારંભમાં ઉચ્ચ આસન ઉપર, ઝીક ઝરી ભરેલ સુશોભિત ગાલીચાથી આચ્છાદિત કરેલ સુંદર સિંહાસનમાં પૂ. સદ્ગુરુદેવના ભગ્ય પ્રતિમાજી પધરાવ્યા હતા. ૯ વાગ્યે પૂ. સદ્ગુરુદેવનાં પરમપાવન પૂ. પાદુકાજીનું સભાના પ્રતિનિધિ તરીકે શ્રી હરજીવન જગનલાલ દીક્ષિત, શ્રી. ઉપેન્દ્રસિંહ કરજીસિંહ તથા શ્રી. નરેન્દ્રસિંહ દયાળસસિંહજીએ વૈદિક વિધિપૂર્વક પોડશોપચારથી મહાપૂજન કર્યું હતું, તત્પશ્ચાત્ત સર્વે સભાજનોએ પૂ. પ્રતિમાજીનું તથા પૂ. પાદુકાજીનું ભક્તિભાવે પૂજન કર્યું હતું, અને આરતી ઉતારી પૂ. સદ્ગુરુદેવને ધરાયેલી પ્રસાદી સૌને અર્પાઈ હતી.

પંજીથી તુરત શ્રી મૂળશંકર નરભેરામ પડીઆએ પૂ. સદ્ગુરુપરમાત્માપ્રતિની ભક્તિભાવભરી પ્રાર્થના વાંચી સંમળાવી હતી, અને શ્રી નારણદાસ જમનાદાસ ઠક્કરે શ્રીમન્નાથપ્રભુના દિવ્ય આદેશનું શ્રવણ કરાવ્યું હતું આ રીતે પૂ. સદ્ગુરુદેવના મહાપૂજનનો કાર્યક્રમ ૧૧ વાગ્યે પરિપૂર્ણ થયો હતો. અને તુરતજ પ્રવચનનો કાર્યક્રમ શરુ થયો હતો. જે ૧૧ વાઘ્યા સુધી ચાલે રાખેલા કલાક ચાલ્યો હતો, અને તેમાં વિદ્વાન વક્તાઓનાં

નતીય પ્રવચનો થયાં હતાં. મૂશગધાર વૃષ્ટિમાંથી ફક્ત જલનાં બિંદુઓ જ માલી શકાય
તી પ્રહણશક્તિવડે એ પ્રવચનોનો સંક્ષિપ્ત સાર આપવામાં આવે છે.

અવતારી સંત

ત્રેયસસાધક અધિકારીવર્ગના મંત્રી શ્રી. ભોગીલાલ જ્યેષ્ઠકર ઓઝાએ કૃપાનાથના
જન સંબંધે બોલતાં જણાવ્યું કે, શ્રીમંનાથપ્રભુને હું ભગવાનનો અવતાર માતું છું.
નવજનોના કલ્યાણ માટે સંતરૂપે તેઓશ્રીની જીવનલીલા હતી. સનાતન ધર્મની રક્ષા
સનાતનધર્મના સંવર્ધનનું તેઓશ્રીએ મહાન કાર્ય કર્યું છે. આવા પરાંપકારી અવતારી
તનો જ્યંતીમહોત્સવ ઉજવવામાં ભાગ લેતાં મને ધણોજ આનંદ થાય છે. અને તેને
પરમ સુભાગ્ય ગણું છું. આજના પુનિત દિને શ્રીનાથપ્રભુના દિવ્ય સંદેશને વધુ વધુ
પાંખણ આચારમાં મૂકવા પ્રચાર કરવાનો દૃઢ નિશ્ચય કરીએ, અને તેમ કરીને શ્રીનાથપ્રભુનો
જ્યંતીમહોત્સવ ઉજવવાનું સાર્થક કરીએ.

સમર્થ આચાર્ય

પં. માર્તંડ શાસ્ત્રી શ્રી. રેવાશંકર મેધજી દેલવાડાકરે બોલતાં જણાવ્યું કે, શ્રીનાથ-
દેવર મહાન આચાર્ય હતા. તેઓશ્રીએ શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા, ધ્વજસૂત્ર ને ઉપનિષદો ઉપર
દર મનનીય ભાષ્યો કર્યાં છે. ઉપરાંત તેઓશ્રીએ એકસો ઉપરાંત ગ્રંથો લખ્યા છે.
ઓશ્રીનાં નાનાં નાનાં પુસ્તકોમાં પણ ભારે તત્ત્વજ્ઞાન ભરેલું છે. જનતા ઉપર તેઓશ્રીનો
હદ ઉપકાર છે. આવા પરાંપકારી શ્રીનાથપ્રભુના જ્યંતીમહોત્સવમાં ભાગ લેવાનું સદ્ભાગ્ય
માત્ર થતાં મને ધણોજ આનંદ થયો છે.

અંતર્યામી

શ્રીમાન્ શેઠ ઓચ્છરલાલ કચેરીઆ મુંબઈના નામોક્તિ વેપારી છે. તે જનતાના હિતનાં
શ્રોમાં બહુ રસ લે છે. મુંબઈ સમાચાર આદિ પત્રોમાં તે લેખકહિતની બાબતો ઉપર
સંગોપાત્ત સચોટ લખાણો લખે છે. તેઓએ શ્રીનાથપ્રભુના જીવન ઉપર બોલતાં જણાવ્યું
શ્રીખીલખા આનંદાશ્રમ ને-શ્રીખીલખા આનંદાશ્રમના અધિષ્ઠાતા શ્રીનાથપ્રભુ વિષે મેં સાંભળ્યું
હું, પરંતુ સાક્ષાત્ અનુભવ તો મને ૬ વર્ષ પહેલાં થયો હતો. ભારે એક મિત્રની સાથે હું
દેસોજ દર્શનાર્થે શ્રીખીલખા આનંદાશ્રમમાં ગયો હતો. આનંદાશ્રમના સંચાલકોએ અમારું ભાવભર્યું
માંગત કર્યું હતું. તેઓએ અમો રહ્યા તેટલા દિવસ એવું પ્રેમભર્યું વર્તન બતાવ્યું હતું કે
માે તેઓના ધણા જૂના ઓળખીતા કેમ ન હોઈએ! તેવો ભાસ થતો હતો. આનંદાશ્રમની
મિત્ર પ્રવૃત્તિ, સ્વચ્છતા, પવિત્રતા, સુવ્યવસ્થા ને નિયમિતતા આદિના પાલનની અમારા
નમાં ભારે અસર થઈ અને તે પછીથી શ્રીનાથપ્રભુપ્રતિ ધણોજ પ્રેમ ને પૂજ્યભાવ ઉપજ્યો
ને નાથપ્રભુના દિવ્ય જીવનનાં બે દૃષ્ટિ સાંભળ્યાં, ભારે મને શ્રીનાથપ્રભુ અંતર્યામી
ના, તે દૃઢ થયું. તેઓશ્રીના પરમ સુખી થવાના ઉપાયનો ગ્રંથ ખેરેખેર પરમસુખ આપે છે.
ઓશ્રીના આવા અનેક ગ્રંથો છે. એ ગ્રંથોના વાંચન માટે સૌને લલામણુ કરું છું.

સનાતનધર્મોદ્ધારક

શ્રી. બાલકૃષ્ણશર્મા. એમ. એ.(પૂ. સ્વ. ગંભીરશર્માજીના સુપુત્ર)એ બોલતાં
જણાવ્યું કે, જ્યારે જ્યારે ધર્મનો નાશ થાય છે અને અધર્મની વૃદ્ધિ થાય છે, જનતા
પાલનમાં શિથિલ થાય છે ભારે ધર્મની રક્ષા માટે તથા ધર્મની સંસ્થાપના માટે
મદ્ભગવદ્ગીતામાં જણાવ્યા પ્રમાણે ભગવાનનો અવતાર થાય છે. શ્રીમંનાથપ્રભુએ

મનુષ્યરૂપે દેવજીવન જીવી ખતાવ્યું હતું સ્વરૂપાવરધાનધર્મતે તેઓશ્રીએ સનાતનધર્મની સંરક્ષા ને સંપ્રદર્શનનું મહાન કાર્ય કર્યું હતું.

તત્ત્વવેત્તા

સ્વામીશ્રી ગોવિંદનંદ બોલતાં જણાવ્યું કે આ જગત શિક્ષાશાળા છે. સાઈ અને ખરાબ બને આ જગતમાં શીખી શકાય છે. માનવનું સર્વશ્રેષ્ઠ હિત તત્ત્વજ્ઞાન સંપાદન કરવામાં છે અને તે મેળવવા તત્ત્વવેત્તાઓ તરફથી આપતી શિક્ષાશાળામાં જવું પડે છે. શ્રીમન્નાથપ્રભુ તત્ત્વવેત્તા હતા. તેઓ વિદ્યમોહન હતા, સારે તેઓશ્રીનો બોધ તમેાએ લેધો હતો. હવે તેઓશ્રીએ અનેક જ્ઞાનના મથો લખ્યા છે તેમાંથી બોધ મેળવી કૃતાર્થ થાઓ તેમ ઇચ્છું છું.

ઈશ્વરી અવતાર

પૂ. સ્વામીશ્રી ભારકરનંદ સરસ્વતીએ બોલતાં જણાવ્યું કે, નાથપ્રભુ ભગવાનનો અવતાર હતા. ભગવાન મનુષ્યરૂપે અનેક વખતે અવતરે છે. ભગવાન સકાગ્રણ અવતાર લે છે અને ખાસ કાર્યો કરવા માટેજ અવતાર લે છે. ન્યારે ન્યારે ધર્મરક્ષાનાં તથા ધર્મસંવર્ધનનાં ને ધર્મોદ્ધારનાં કાર્યો કરવાનો સમય ઉપસ્થિત થાય છે, કે ભગવાનને અવશ્ય મનુષ્યરૂપમાં આવવુંજ પડે છે શ્રીનાથપ્રભુની સનાતન ધર્મોદ્ધારની પ્રવૃત્તિ ને જનતાનું પરમ કલ્યાણ કરવાની બાવના આદિનો વિચાર કરતાં ચોક્કસ એ સિદ્ધ થાય છે કે, શ્રીનાથપ્રભુ ઈશ્વરના અન્ય અવતારોની જેમ ભગવાનનો અવતાર હતા.

જ્ઞાનપ્રવર્તક

શ્રીમતી જ્યોતંગા બહેને બોલતાં જણાવ્યું કે, પૂ. શ્રીમન્નાથ, યોગેશ્વર, વ્યઘ્નનિષ્ઠ ને મહાન યોગી હતા, તોપણ લોકકલ્યાણ માટે ને જનતા પોતાશ્રીને અનુસરે એથી સધ્યા આદિ કર્મોમાં પ્રવૃત્ત રહેતા હતા. તેઓશ્રીની દિનચર્યા જોઈને તથા તેઓશ્રીના પ્રબોધથી અનેક ધર્માચારમાં શિથિલ થયેલા વ્યઘ્નશો પુનઃ વૈદિક કર્મોમાં પ્રવૃત્ત થયા છે. નાથપ્રભુની એક ક્ષણ પણ નકામી જતી નહિ. ન્યારે ન્યારે તેઓશ્રીની સમીપ દર્શને જઈએ સારે સારે તેઓશ્રી તરફથી પરમ કલ્યાણકારી ઉપદેશ ચાલુજ હોય. રનાન કરતી વખતે પણ સાધકને તેઓશ્રી તરફથી પ્રબોધ મળ્યા કરતો. આવી રીતે, તેઓશ્રીનો અવતાર જ્ઞાન પ્રબોધવા માટે હતો.

કૃષ્ણાર્ણવ શ્રીનાથપ્રભુના દિવ્ય જીવનની ઝાંખી કરાવતાં સુંદર મનનીય પ્રવચનો સાંભળી જનમેદનીનાં અંતઃકરણો આનંદ ને સંતોષની લાગણી અનુભવતાં હોય તેવું દષ્ટિગોચર થતું હતું ૧૧ વાગ્યે પ્રવચનોનો કાર્યક્રમ પરિસમાપ્ત થયો હતો કૃપાસિંધુ નાથના જન્મોત્સવના પુનિત દિનની ક્ષણે ક્ષણ નાથપ્રભુનાં ગુણાનુવાદમાં તથા સેવામાં વ્યતીત થાય, અને સ્વચ્છ જવાની અગત્ય ન રહે એ સાફ ક્ષણદાર આદિનો પ્રબધ ગત જયતી મહોત્સવની જેમ આ વખતે પણ રાખવામાં આવ્યો હતો ૨૧ વાગ્યે સૌ બધુ-બહેનો યથેચ્છ ક્ષણદાર આનંદ સહ લઈ પરીચી શરૂ થતા કાર્યક્રમમાં હાજરી આપવા સગવડ બરી જગ્યાએ ગોઠવાઈ ગયાં હતાં.

તદનંતર ૨૧ વાગ્યે સંગીતવિશારદ પંડિત દેવેન્દ્રવિજયના સુમધુર ને ભક્તિભર્યા ભજનો શરૂ થયાં હતાં. સારે જનમેદની મોટા પ્રમાણમાં એકત્ર થઈ હતી, અને જ્ઞાનમય

લજનો સાંભળવામાં સૌ એકતાર થઈ ગયાં હતાં. પંડિતજીએ ગાતાં જણાવ્યું કે, “ધને દાટતાં ધરા હશે,” વિચાર કરતાં વિધિ હશે,” અને ‘શસ્ત્ર સજતાં કાલ હશે’ અને ગર્વ કરતાં પ્રભુ હશે.’ સારાંશ કે કેટલાક મદાંધ મનુષ્યો સારાસારનો વિચાર કર્યા વિના હું આમ કરી નાંખીશ, તેમ કરી નાંખીશ તેવાં ગર્વયુક્ત વચનો ઉચ્ચારે છે, સારે ભગવાન તેના પાણીના પરપોટા જેવા જીવનનો વિચાર કરતાં હશે છે. છેલ્લે “શ્રીનાથ નિરંજન જય ગુરુદેવ” ની ધૂન ખોલાવી હતી. જેમાં જનમેદનીએ પણ સાથ પૂરાવ્યો હતો. આ રીતે બે કલાક કીર્તન, ભક્તિમાં સહેજે પસાર થઈ ગયા હતા.

પછીથી જા વાગ્યે માધવળાગ ગીતા પાઠશાળાના વે. શા. સં. શાસ્ત્રીજી પાંકુરંગ વૈજનાથ આયવલેજનું પ્રવચન શરૂ થયું હતું. જે ધણુંજ મનનીય ને પ્રેરક હતું. તેઓએ ખોલતાં જણાવ્યું હતું કે, નાથપ્રભુ પ્રહ્લનિષ્ઠ-તત્ત્વવેતા હતા. તેઓએ સાક્ષાત તથા અંધોવડે જનતાને આત્મજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા ઉપદેશ આપેલ છે. સંતોનાં જીવન પરોપકારી, નીડર ને સસના પક્ષપાતી હોય છે. આજના પવિત્ર દિને નાથપ્રભુના ઉપદેશને આચારમાં મૂકવા તમો સૌ ખાસ વિશેષ દ્રઢાગ્રહી બનશો. જ્યંતીમહોત્સવ પછીના એક વરસના ગાળામાં તમો સૌ મદ્દસાધનમાં કેટલા આગળ વધ્યા, અને દૈવી સંપત્તિયુક્ત થવાના પ્રયાસમાં કાંઈ વિશેષ પ્રગતિ થઈ છે કે નહિ? તેનું આજના પવિત્ર દિને અવલોકન કરવું, અને આગામી જ્યંતીમહોત્સવ સુધીમાં અવશ્ય શ્રીનાથપ્રભુના ઉપદેશના પાલનમાં વિશેષ પ્રગતિ કરીશું તેવી પ્રતિજ્ઞા લેવી. એ ખરેખર આજના જ્યંતીમહોત્સવનું સાર્થક થયેલ ગણાશે એમ કહી શાસ્ત્રીજીએ પ્રવચન પૂર્ણ કર્યું હતું.

પછીથી તુરતજ પા વાગ્યે ભક્તિમેટ લજન મંડળનાં લજનો શરૂ થયાં હતાં, જે ધણુંજ હૃદયઆલ્લાદક હતાં. આ મંડળ નિઃસ્વાર્થપણે ભારે કીર્તનભક્તિયુક્ત સેવા કરે છે. પ્રાતઃકાળમાં મંડળના દર્શનસમયે માધવળાગ આદિ કેટલાંક મંદિરોમાં તેનાં નિલ્લ લજનો થાય છે. તેઓના લજનોએ શ્રીતાજને ભક્તિસાગરમાં દીન કરી દીધાં હતાં. એક કલાક કેમ ગયો તેની ખબરજ પડી નહિ, અને જોતજોતામાં જા વાગતાં લજનોનો કાર્યક્રમ સમાપ્ત થયો હતો. આ રીતે પૂ. કૃપાસિંધુ નાથની દયાથી આખા દિવસના સર્વ કાર્યક્રમો પરમ-આનંદ, શ્રદ્ધા ને ભક્તિભાવે સમાપ્ત થયા હતા.

જ્યંતીમહોત્સવમાં સપ્તેમ પધારેલા પૂ. સ્વામીશ્રી ભારકરાનંદ સરસ્વતી, સ્વામીશ્રી ગોવિંદાનંદજી, શ્રી. ભોળીલાલ જયશંકર ઓઝા, શ્રીમાન શેઠ ચીમનલાલ ટી. પરીખ, શ્રીમાન શેઠ ઓચ્છવલાલ છોટાલાલ કચેરિયા, પંડિતમાર્તંડ શાસ્ત્રીજી રેવાશંકર મેઘજી દેલવાડાકર, શ્રીયુત મોહનલાલ હરિશંકર દવે, પંડિતશ્રી દેવેન્દ્રવિજય, વે. શા. સં. શાસ્ત્રીજી પાંકુરંગજીનો તથા ભક્તિમેટ લજન મંડળનો, તથા જ્યંતીમહોત્સવમાં ભાગ લેનાર અસંખ્ય સ્વધર્મનિષ્ઠ સદ્ગૃહસ્થો ને બહેનોનો મંડળ તરફથી હાર્દિક આભાર વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો હતો.

છેવટે પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુ પરમાત્માની આરતી ઉતારી હતી, અને સદ્ગુરુ દેવકી જય ! ખોલી સલા વિસર્જન થઈ હતી.

પ્રીતિ શિવમ

શ્રીનાથજયંતી-ચલરલા

[લેખક:-શ્રી આત્મપ્રકાશજી, નાગનાથ કુદિર-અખરલા]

આસો સુદિ ૪/ ૨૦૦૨ ના દિવસે પૂજ્યપાદ કૃપાસિધુ શ્રીસદ્ગુરુ પરમાત્માશીની જયંતી અનેના સત્તમગમંડળના વિનયથી પૂ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજીસહ અતિ ભક્તિભાવપૂર્વક શ્રીરામમંદિરમાં જિજ્ઞાસી હતી કે ન્યા પૂજ્યપાદ કૃપાનાથ અખરલામાં પધારતા હતા સારે રિચ્છિત કરતા હતા. સાંજના પૂ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજીના નિવાસસ્થાનેથી પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુદેવશ્રીનાં ભવ્ય અને મનોહારી છબીજીને આસનાદિથી શયુગારેલાં પાલખીજીમાં પધગવી, આગળ વૈષ્ણવ-મંડલી ઝાંઝે મૃદંગાદિ વાજિત્રો સાથે કીર્તનો ગાતા ગાતા અને “શ્રીસદ્ગુરુદેવની જય”ના ભક્તિભાવદર્શક જયધોપથી આસપાસનું વાતાવરણ ગમ્મવતા ભાવિકજનો સહ શ્રીરામ-મંદિરે પધરાવ્યાં હતાં.

શ્રીગુરુદેવનાં પાલખીજી પૂ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજીએ તથા ખીજા ભક્તજનોએ વારાફરતી ઉપાસ્યાં હતાં.

શ્રીરામમંદિર આસોપાલવ, તોરણો, ચદરવા આદિથી શયુગાર્યું હતું. પૂજ્યપાદ શ્રીગુરુદેવનાં કીજીજીને બિરાજવાનું આસન પણ પીજવાઈ, ચદરવા, તોરણો અને રેશમી દોરાથી યુથેલ જળાવાળા કમાનોથી શયુગાર્યું હતું અને હાંડી, ઝુમ્મર અને દીપમાલથી અતિ સંશોભિત કર્યું હતું આ સમયનું દ્રશ્ય અતિ ભક્તિભાવપૂર્ણ હતું જ્યારે સાક્ષાત્ ગુરુદેવ દિવ્ય ભવનમાં બિરાજ્યા હોય તેવો ભાસ થતો હતો દર્શને આવનાર સૌ બાઈઓ-બાઈઓનાં હૃદય ગભીર ને ભક્તિભાવપૂર્ણ અનુભવાતાં હતાં. અખરલા જેવાં ગામદામાં છીએ એ જાન જૂલાર્ષ કાર્ષ દિવ્યરચાનમાં છીએ એવો ભાસ થતો હતો.

પૂ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજી પણ આ દ્રશ્ય અનુભવી ભાવમગ્ન થઈ ગયા હતા.

બાદ પૂ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજીએ શ્રીસદ્ગુરુદેવનું ચદન, હાર, પુષ્પાદિથી પૂજન કર્યું હતું. સારખાદ અન્ય ભક્તજનોએ ચદન, પુષ્પ, બેટ આદિથી પૂજન કર્યું હતું.

પૂજનવિધિ થઈ રહ્યા બાદ મંદિરના ચોકમાં નાખેલા આસન ઉપર પૂ. શ્રીઆત્મ-પ્રકાશજી બેઠા, અને જમીન ઉપર નાખેલા આસન ઉપર ખીજા ભક્તજનો બેઠા. સ્વચ્છાનમાં બે બાલકો સંતમદિમા સખથી શ્રીપ્રીતમદામજીમહારાજકૃત ભજન બોલ્યા હતા.

બાદ પૂ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજી ગભીરતાપૂર્ણ મૌનધારણ કરી નેત્રો મીચી મનોમન શ્રીગુરુદેવચરણે નમસ્કાર કરી, પશ્ચાત્ નેત્રો ખેલી ભક્તજનોને સંબોધી બોલ્યા કે —

“ગુરુગોવિંદ દોનુ ખડે, કેકર લાગું પાય ?

બસિહારી ગુરુદેવકી, છન ગોવિંદ દીઆ ખતાય.”

આ દોહગવડે શ્રીધંધર કરતાં પણ સાચા સદ્ગુરુદેવનો મદિમા દરેક મત, પથ અને સપ્રદાયમાં વિશેષ છે. અને કેવી રીતે વિશેષ છે ? તે સંબંધી અનેક શાસ્ત્રોનાં, ભક્તજનોની વાણીના પ્રમાણો આપતાં શ્રીસદ્ગુરુદેવનો અદ્ભુત મદિમા અને તેઓશ્રીની અપાર દયાળુતા આદિ આદિનું વર્ણન કરતાં હૃદય ભરાઈ આવી, નેત્રોમાંથી અશ્રુઓની ધારાઓ ચાલતી, શ્રોતાઓ પૈકીના ધણાઓનાં નેત્રો પણ અશ્રુપૂર્ણ થતાં વાતાવરણમાં ગંભીરતા અને ભક્તિ છવાઈ રહી હતી આમ સાદો, સરલ અને ભક્તિપૂર્ણ વાણીનો પ્રવાહ દોઢે કલાક ચાલતાં ધણું ભક્તહૃદયો તલ્લીન થઈ ગયાં હતાં.

હેવટ શ્રીનાથ અંતર્યામિપ્રભુ સર્વના હૃદયમાં શ્રદ્ધાલક્ષિત આદિ પ્રેરી સંસારના તાપથી તપતા હોવાને પરમશાંતિના ભોક્તા કરાવવા કૃપાવાન થાઓ એવું આજના મંગલ દિને શ્રીગુરુદેવચરણે સ્તવી મનોમય પ્રણામ કરી. વૃત્તિ શ્રીપ્રભુચરણે વિરમી હતી.

બાદ પ્રસાદી વહેંચાઈ હતી.

આ ઉત્સવમાં પ્રધાનપણે શ્રીરામમંદિરના પૂજારી ભક્ત-ભાઈ મોહનલાલ તથા અન્ય ભક્તજનોને ધન્યવાદ આપ્યો હતો, ભક્તજનોએ ઉપધાર માન્યો હતો.

ભેટની રોડક રકમ શ્રીદેવસેવામાં વાપરવા માટે પૂજારીજીને અર્પણ કરી, સૌ સૌને ઘેર વિદાય થયાં હતાં.

“શરણં નહિ મમ जननी न पिता न सुता न सोदरा नान्ये ।

परमं शरणमिदं स्याच्चरणं मम मूर्ध्नि वैशिकन्यस्तम् ॥”

“સંસારરૂપી અરણ્યમાં ભૂધા પડેલાની” શ્રીભવારણ્યના મહાતુલની-ભોમીઆ-રૂપ શ્રીનાથ સદ્ગુરુ પરમાત્મા”ચરણે ગફગફ કરે ને શ્રવતે નયનોએ પ્રાર્થના.”

અનાદિ કાલથી સ્વસ્વરૂપથી ભણે થયેલાં અને તેથીજ આ લેખકર અને મહાદુઃખદ ભવારણ્યનો દુઃખાતુલવોથી ત્રાસ પામેલા, અને તેથીજ તેના પારને-પરમ્પ્રભુપદ પરમાત્મ-સ્વરૂપ બ્રહ્મભાવને-પોતાના વાસ્તવિક સ્વરૂપને-પામવા માટે આજના (આશ્વિન સુદિ ૪ના) મંગલ પ્રભાતે ગફગફ કરે અને આર્તહૃદયે અશરણુશરણુ, અને અનાથના નાથચરણે સ્તવીએ કે:-

ઓ ભવારણ્યના મહાતુલાવ અને કૃપામૃતિ સદ્ગુરુદેવ !

પદ.

અમે ભૂલાં પડ્યાં ભવારણ્યમાં રે !

કેમ કરીએ દયાનિધિ નાથ ! જગતાત ! ભૂલાં. ૧૬.

એક અંધારી રાત વળી અંધાંધળાં રે !

વળી ન મળે યસુંદર સંગાત, જગતાત ! ભૂલાં. ૧

પવાટ વસમી ને કપાય પ્રભુ ! પાંગળા રે !

૭૬યાં કરીએ જઈ દુઃખડાની વાત જગતાત ! ભૂલાં. ૨

૧. સંસારરૂપી અરણ્ય. ૨. અજ્ઞાનરૂપી અંધારી રાત. ૩. વિવેકવૈરાગ્યરૂપી અણ-રહિત. ૪. સાચા સંતરૂપી ભોમિયાનો સંગાત. ૫. પ્રભુપ્રાપ્તિનાં સાધનરૂપ નિષ્કામકર્મ, ભક્તિ, યોગ કે જ્ઞાનરૂપી વાટ-માર્ગ-અતિ વસમો-તથાવારની ધાર જેવો-“જ્ઞાનકો પંથ કપાણુથી ધારા.” શ્રીકૃતિ ભગવતી પણ ક્યે છે કે “ક્ષુરસ્ય ધારા” જેવો દુર્ગમ છે. ૬. વિવેકવૈરાગ્યરૂપી પગ. ૭. અરેરે!!! આમ સર્વ રીતે પ્રભુપ્રાપ્તિનાં સાધનોનો અભાવ અને તેથી ઊપજતી નિરાશા, અને તેથી અવુજજાતા દુઃખોની વાત હે પ્રભો ! આપના વિના ખીજે ક્યાં કરીએ ?

“તુલસી ! પરવેર જાયકે નવ કહીએ દુઃખ અપના રોડી

ન મર્મે અપના ગુમાઇએ જો હોની હોય મો હોય.”

કારણકે:-દુઃખને ટાળનારા સાચા સંત તો મળવા દુર્લભ, પણ દુઃખીઓનાં દુઃખ સાંભળી વાણીવડે પણ ધીરજ આપનારો પણ દુર્લભ છે, એટલુંજ નહિ પણ કલ્યાણ

સિંહ, વ્યાધ, વરતણા લય ઉરવિષે રે ।
 નર હૈયું ફરહે અમ હાથ જગતાત । ભૂલાં. ૩
 વીળી વસતા અતીશે ૧૦૪૧ કંસીઆ રે ।
 લુંટ નિર્ઘય થઈ ૧૧મમ નાથ । જગતાત । ભૂલાં. ૪
 પ્રણયું નાગ નાથ । ત્રાહિ । ત્રાહિ । કહી રે ।
 પ્રણુ । પહોંચાડો પાર, મહી હાથ જગતાત । ભૂલાં. ૫

—[*]—

॥ ૪૦ ॥

શ્રીનાથજયંતીમહોત્સવ-ભાવનગર

ભાવનગરમાં કેટલાક વર્ષોથી શ્રી શ્રીનાથ મહાદેવના પવિત્ર સ્થાનમાં સનાતન સત્સંગમંડળની ધાર્મિક પ્રવૃત્તિ ચાલુ રહે છે. એ મંડળ પવિત્ર સાધુસંત-વિદ્વાનોને પધરાવી, પ્રજાને તેમનાં વ્યાખ્યાનોદ્વારા સત્સંગલાલ અપાવે છે. બહુધા આખું વર્ષ નિલપ્રતિ સાયંકાળે એ પ્રમાણે અનૂપણે વેદાંતના ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ વિષયોના, તેમજ અન્ય ધાર્મિક વિષયોના રસપાનનો આનંદ જનતાને-શ્રીપુરુષો સર્વને મળતો રહે છે. આ વર્ષમાં પણ એ યોજના ચાલુ છે. સિવાય એજ પ્રમાણે શ્રીરામાયણસમિતિ તરફથી શ્રીવાદ્મીકિ રામાયણનું તથા તુલસીકૃત રામાયણનું શ્રવણ અન્યત્ર ચાલુ છે. વળી શ્રી ગીતામંડળના પ્રવાસથી શ્રીગીતા પાઠશાળામાં, અને અન્યત્ર પણ લિખ લિખ સ્થળે લિખ લિખ પ્રકારે ધાર્મિક કથાશ્રવણ ભાવનગરમાં પ્રથમથી ચલાવે કહે છે. એ પ્રમાણે ભાવનગરની ભાગ્યશાળી પ્રજા આ કળિકાળમાં પણ ધર્મલાલ પ્રાપ્ત કરી રહી છે.

ઉપર જણાવેલ શ્રીશ્રીનાથ સનાતન સત્સંગમંડળની સત્પ્રવૃત્તિથી ને ગીતામંડળ તથા રામાયણમંડળના સંકરારથી, મહામંડળશ્રેય પૂજ્ય સ્વામી શ્રીરતનદેવજી મહારાજ, તથા મંડળશ્રેય પૂજ્ય સ્વામી શ્રીદેવપ્રકાશજી મહારાજના અધ્યક્ષપણા નીચે, પૂજ્યચરણ આચાર્યપ્રવર શ્રી શ્રી ૧૦૮, શ્રીમન્નાથમજવાનનો ૮૯મો જયંતી મહોત્સવ આશ્વિન સુદિ ૪ રવિવારે સાયંકાળે પાંચી ૭ વાગ્યા સુધી શ્રીશ્રીનાથમહાદેવના વિશાળ આજણમાં ભાવનગરની સનાતની પ્રજાએ ઓતાઓની મોટી સંખ્યા વચ્ચે બહુ ઉત્સાહ ને આનંદથી ઉજવ્યો હતો.

વ્યાસપીઠને કુલપાનથી શણગારી ઉચ્ચ સ્થાનપર પૂજ્યપાદશ્રીનાં ચિત્રજી પધરાવવામાં આવ્યાં હતાં, અને ચંદનપુષ્પ-પુષ્પમાળાઓથી પૂજનવિધિ આચરવામાં આવ્યો હતો.

— હાંસી-મસ્કી-કરનારાંજ વિશેષ — છે માટે મોન । ૮. કામ-ક્રોધાદિ ૯. ધીરજ. ૧૦. માધુર્યે ફરના ધૂન. લોકો બીજા ધૂનારા કે ચોરો તો રાત્રિના લૂં છે, આ ધૂનો તો ધોળે દિવસે લૂં છે ૧૧ આમ સર્વ રીતે લવારણના મહાકવેશો અનુભવતો સર્વ સાધન રહિત.

એવો નાગ-નાગાર્જુન (આત્મપ્રકાશ) નામધારી જુલો પડેલો પથિક-મુસાફર. ગદગદ કંઠે તે શ્રવે નયને આજના પરમ મગત દિને પ્રાર્થે છે કે:—

હે નાથ ! પાકિ મામ્ । પાકિ મામ્ । હવે આપશ્રીજે આપના વરદ હસ્તકમલવડે આ અનાથનો હાથ જાવીતેજ આ ભવાદવિના પરપારરૂપ આપશ્રીના અર્ભવદ અને પરમસુખદ ચરણકમલરૂપ સ્વરૂપે સ્થિત કરી અસુખદાન આપો એજ અવનત હૃદય મસ્તકે અભ્યર્ચના ।
 જપ નાથ ।

જૂના ખડના ખંડસમ, નરનારીના રહાં
 તેને રમણીય જે ગણે, મૂરખ કહીએ તેહ
 અસાર આ સંસારમાં, સાર એક બ્રહ્મરૂપ
 તે બ્રહ્મરૂપે જે રહે, તે ન હુએ ભવકૂપ
 સાચી શ્રદ્ધા હોય તો, સાચી પ્રીતિ થાય,
 સાચી પ્રીતે યતન થઈ, ભવનો પાર પમાય
 બ્રહ્મચર્ય તેજસ્વિતા, વૃષ્ટિ ક્ષમા રખાય,
 બ્રહ્મદર્શન કરાય તો, આ ભવસિંધુ તરાય
 મનઃક્રિયે જાણાય જે, તે સૌ મિથ્યા જાણ,
 ત્રિપુટી પ્રકાશક બ્રહ્મને, તું સદ્રૂપ પિછાણ.
 આકાશ ને માયાધરી, જે પદ છે પરપાર,
 તે પરપદને અનુભવે, દૂર થાય સંસાર.
 સત્યરૂપ બ્રહ્મ દેખતુ, અસત્ય દંશ્ય કરી દૂર;
 અચ્યુત બ્રહ્મપદે રહી, તરવું માયાપૂર.
 ક્વચિત્ જાતમાં રહું, ક્વચિત્ સ્વપ્નમાંજાર,
 ક્વચિત્ સુષુપ્તિમાં રહું, ક્વચિત્ વ્રણથી પાર.
 વિશ્વ તેજસ પ્રાણને, કલ્પિતાત્મા જાણ;
 તુર્યરૂપ કૂટસ્થને, સત્યાત્માજ પિછાણ
 અસત્ય તુચ્છ ને દુઃખદમાં, જે રાગોદય થાય;
 તે અતિકૂર અજ્ઞાનનો, મહિમા ગહન ગણાય
 અનંતકાલનો જીવને, રહ્યો વિષયમાં રાગ;
 ધૈર્ય જાગૃતિથી ત્યાગવો, રાખી સુદૃઢ વિરાગ

—[*]—

(ચાહુ)

શ્રી કાર્તિકી પૂર્ણિમા-ત્રિપુરી પૂર્ણિમા મહાપૂજન મહોત્સવ
 (સ્થળ—શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ પો. બીલખા)

આવતી કાર્તિકી શ્રીગુરુપૂર્ણિમાનો મહાપૂજન મહોત્સવ આ વેળા કાર્તિક સુદિ ૧૫/ સ.
 ૨૦૦૩ તા ૯-૧૧-૪૬ના દિવસે થશે.

(આ વખતે આ એકજ દિવસનો મહોત્સવ રહેશે)

કાર્તિક સુદિ ૧૫ શનિવારનું સમયપત્રક—

સવારના ૫ ઉત્થાન-ગ્રહવું
 ૫ થી ૫ મુખશુદ્ધિ
 ૫ થી ૬ પ્રાત રમણસ્તોત્રો-સમૂહપ્રાર્થનાઆદિ
 ૬ થી ૮ પ્રાત સંધ્યાદિ નિલકર્મ
 ૮ થી ૯ા મહાપૂજન તૈયારી
 ૯ા થી ૧૨ા થી સદ્ગુરુ મહાપૂજન શ્રીઉપદેશ-
 ગ્રંથાવલિના ૧૧૦મા અંકનું તથા શ્રીનાથ-
 સુખોદમાલાનું વાચન, ને શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ-
 નાથમંદિરમાં વંદન.

૧૨ા થી ૫ા માધ્યાહ્નસ્નાનસંધ્યા,
 ભોજન, વિશ્રાંતિ ને પરસ્પર સત્સંગ.

સાંજનો

૫ા થી ૭ વ્યાખ્યાન, ને શ્રીઉપદેશગ્રંથાવલિ
 તથા નાથસુખોદમાલાનું વાચન
 ૭ થી ૧૦ ગીતાપાઠ, આરતી, સાર્થસંધ્યાદિ
 નિલકર્મ, ભજનધૂન

—[૦]—

તમા પૂજ્યપાદશ્રીના જીવનમંબધી વિવેચન થઈ રહ્યા બાદ બજને ધૂન થયા હતાં, એમ શ્રી હરદત્ત રેવાશંકર જોશી જણાવે છે.

શ્રીલીંબુડા-આનંદાશ્રમમાં—પૂજ્યપાદશ્રીના જયંતીમહોત્સવના દિવસે શ્રીસદગુરુદેવનું મહાપૂજન થયું હતું, પશ્ચાત્ શ્રીનાથચરિતામૃતમાંથી “પ્રભુશ્રીનું પ્રાર્થન” એ વિષય વાંચવામાં આવ્યો હતો. બજન ધૂન થઈ રહ્યા બાદ ચરણામૃત તથા પ્રસાદ વહેંચાયો હતો તદુપરાંત સાધુ બ્રાહ્મણોને તથા બાલિકાને પાકના એકેક સાડુ આપવામાં આવ્યા હતા.

શ્રીપોરબંદર-આનંદાશ્રમમાં—શ્રીમન્નાથ જયંતીમહોત્સવ ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યો હતો. આમંત્રણ પત્રિકા અગાઉથી છપાવી હતી. વેદશાળાના પૂ શાસ્ત્રીજી તથા વિદ્યાર્થીઓએ વેદધાપ શરૂ કરી પૂજ્યપાદશ્રીના પૂજનનો આરંભ કર્યો હતો પૂજનમાં ૩૦-૩૫ બધુબહેનોએ સાલ-લીધો હતો સૌને પ્રસાદ ચરણામૃત અપાયાં હતાં. રાત્રે કીર્તનકાર શ્રી. મૂળશંકર મોહનસાલ પાકે શ્રીનવનાથચરિત્ર ગુરભક્તિ ઉપર હરિકીર્તન કર્યું હતું. શ્રવણમાં ૧૦૦ આશરે બધુબહેનોએ ભાગ લીધો હતો. સારબાદ સૌને પ્રસાદ વહેંચવામાં આવ્યો હતો.

વંથલીમાં—આશ્વિન સુદિ ૪ રવિવાર શ્રીમન્નાથ જયંતીમહોત્સવના દિવસે માળીની ફૂલવાડીની પર્ણકુટિમાં શ્રીમન્નાથ પ્રભુનો ફેટો પધરાવી પૂજન અર્ચન કર્યું હતું. પશ્ચાત્ બજન ધૂન ને રતોત્રો સૌ બોલ્યાં હતાં. પાઠશાળાના વિદ્યાર્થીઓ તથા શાસ્ત્રીજી આદિ નાનાં મોટાં ૪૦ માણસોને મિષ્ટાન્ન ભોજન અપાયું હતું, એમ શ્રી. દાનજી પુરપોત્તમ દવે જણાવે છે.

સિવાય ગોધરામાં શ્રી રેવાશંકર બાલકૃષ્ણ ત્રિવેદીને સાં પશુ શ્રીનાથ જયંતી નિમિત્તે મહાપૂજન થયું હતું

શ્રીઆનંદાશ્રમ-મુમુક્ષુમંડળ-કરાંચીમાં આશ્વિન સુદિ ૪ શ્રીમન્નાથ જયંતીના દિવસે શ્રીમન્નાથ જયંતીમહોત્સવ ખૂબ આનંદપૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યો હતો. તેનો કાર્યક્રમ નીચે મુજબ રખાયો હતો—

પ્રાતઃકાલે ૯ થી ૯ા સંયમ.	૧૦ા થી ૧૧ પૂજ્ય રવામીશ્રી સિક્કનાથજી
૯ા થી ૯ાા મહાપૂજન.	મહારાજનું પ્રવચન.
૯ાા થી ૧૦ શ્રીસદુપદેશ દિવાદરનું શ્રવણ.	૧૧ થી ૧૧ાા મંડળીનાં કીર્તનો
૧૦ થી ૧૦ા કીર્તનો	૧૧ાા થી ૧૨ આરતી.

રાત્રિના ૮ા-૧૦ા કીર્તનો તથા પૂજ્યપાદશ્રીના જીવનચરિતપર બ્યાખ્યાનો

સિ. કૃષ્ણદાસ રથામજી વર્મા

“શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ”—મુબઈમાં પશુ શ્રીમન્નાથપ્રભુનો ૮૯મો જયંતીમહોત્સવ ઘણાજ ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યો હતો, જેનો કાર્યક્રમ નીચે પ્રમાણે યોજવામાં આવ્યો હતો.

॥ ૐ ॥

॥ જયશ્રી નાથ પ્રભુ ॥

“શ્રીમન્નાથ સત્સંગ મંદલ”—મુંબઈ તરફથી હાર્દિક આમંત્રણ સ્વધર્મનિષ્ઠ બંધુઓ, બહેનો, તથા સુશ મહાશયો,

સવિનય નિવેદન કરવાનું છે:—ઉપરોક્ત મંડળ તરફથી બીલખા આનંદાશ્રમના અધિષ્ઠાતા

પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથ પ્રભુનો ૮૯ મો જયંતી મહોત્સવ તીચેના કાર્યક્રમ પ્રમાણે આસો સુદિ ચોથ રવિવાર તા. ૨૯-૯-૪૬ને દિને ઉજવાશે. તો આ ધાર્મિક પ્રસંગનો લાભ લેવા આપ સહકુટુંબ મિત્રમંડળ સહીત અવશ્ય પધારશોજી.

ઉત્સવ સ્થળ:-રામબાગ સી. પી. ટેન્ક રોડ.

“ કાર્યક્રમ ”

સવારે સ્થા. યા.

સાંજે સ્થા. યા.

૮ થી ૯ વેદપાઠ

૯ થી ૧૦૥ શ્રી સદ્ગુરુ મહાપૂજન

૧૦૥ થી ૧૦૥૥ શ્રીમન્નાથ પ્રભુ પ્રતિ પ્રાર્થના.

૧૦૥૥ થી ૧૧ શ્રીમન્નાથ પ્રભુનો દિવ્ય આદેશ.

૧૧ થી પૂજ્યપાદ આચાર્યજીના જીવન પરિચય સંબંધી પ્રવચનો.

૨૦ થી ૪૦ સંગીત વિશારદ પંડિત દેવેન્દ્ર વિજયનાં ભજનો.

૪૦ થી ૫૦ વે. શા. સં. શાસ્ત્રીજી પાંદુરંગ અથવલેનું પ્રવચન. (માધવબાગ ગીતા પાઠ-શાળાવાળા)

૫૦ થી ૬૦ ભક્તિ ભેટ મંડળનાં હૃદય આહ્વાદક ભજનો.

વક્તાઓ:-

પૂ. સ્વામી શ્રી ભાષ્કરોનંદ સરસ્વતી મહારાજ

શ્રીમાન્ મોહનલાલ હરિશંકર દવે

શ્રીમતી બહેનશ્રી જયગંગા બહેન

શ્રીમાન્ ભોગીલાલભાઈ ઝોઝા (શ્રી શ્રેયસ્-સાધક વર્ગના મંત્રીજી) શ્રી બાલકૃષ્ણ શર્મા એમ. એ.

શ્રીમાન્ ઝોજીવલાલ છોટાલાલ કચેરીઆ, વગેરે.

લી. શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળના સહયોગે જય જય શ્રીમન્નાથ પ્રભુ.

તા. ક.—સ્થાનિક પરિસ્થિતિના કારણે આનંદાશ્રમ માસિકમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણેનો કાર્યક્રમ રખાયેલ નથી પરંતુ આ પત્રિકામાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે રખાયેલ છે.

નોંધ:-શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ દર રવિવારે સવારે ૧૦ થી ૧૧ વનિતા વિશ્રામ (સેન્ડહર્સ્ટ રોડ પર) કયા દીર્ઘ ને પ્રવચન કરે છે. તેમજ પૂજ્યપાદ મહાત્માશ્રી શ્રીમન્નથુરામશર્મા આચાર્યજી પ્રણીત પુસ્તકો બીલખાના લાવેજ તથા સંખ્યાદિ નિલકર્મનાં પુસ્તકો વિનામૂલ્યે આપે છે.

ઉપરોક્ત મંડળનું પત્ર વ્યવહારનું સરનામું:-

૩૩, ખોખા બજાર, ૧૯૯ માળે મુંબઈ નં. ૩.

બહેનો માટે બેઠકની જુદી ગોઠવણ કરવામાં આવશે.

—[*]—

શ્રીઆનંદાશ્રમ મુમુક્ષુમંડળ-મુંબઈમાં પણ આગળથી છપાયેલી પત્રિકા પ્રમાણે પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથ ભગવાનનો ૮૯ મો જયંતીમહોત્સવ ભગ્યરીતે ઉજવાયો હતો, પ્રથમ વેદધોષથી સમારંભનું મંગલાચરણ થતાં મહાપૂજનનો આરંભ કર્યો હતો, ને સર્વે ગુરુબંધુઓ તથા બહેનોએ વેદવિધિપૂર્વક ષોડશોપચારથી શ્રીસદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન કર્યું હતું. ચારબાદ

શ્રી. નવનીતભાર્ગના સત્સંગમંડળનાં ભજનો ગવાયાં, સારખાદ શ્રીમતી જ્યગંબા ખહેને શ્રીમનાથ ભગવાનના પરમોપકારક જીવન સંયમે પ્રવચન કર્યું હતું તથા શ્રી પ્રાણજીવનભાષ્યને પૂ. ગુરુદેવના સદ્બ્રથેનો મહિમા વર્ણુની તેનું વાચનમનન કરવા વિનંતિ કરી હતી.

તદનંતર શ્રીમત્પરમહંસ પરિનાગકાચાર્ય દાર્શનિક સાર્વભૌમ ન્યા. માર્તંડ મહાદેશ્વર પૂજ્ય સ્વામીશ્રી-મહેશ્વરનાજી મહારાજશ્રીએ “ અદ્વૈત મિદ્ધાત અને શ્રીમનાથ ભગવાનનું તદર્થક જીવનવ્રત ” એ વિષયપર વિદ્વાતાપૂર્ણ પ્રવચન કરી સૌ જિજ્ઞાસુઓને મત્રમુગ્ધ કર્યા હતા આખો હોધ માનવમેદનીથી ભભરાઈ રહ્યો હતો, છતાં શાંતિમય વાતાવરણ પ્રસરી રહ્યું હતું. આ અદ્ભુત આનંદ શીરીને વર્ણુની શેકાય ? કેમકે—

અહો શાસ્ત્રમહો શાસ્ત્રમ્ । અહો ગુરુરહો ગુરુઃ ॥

અહો જ્ઞાનમહો જ્ઞાનં અહો સુખમહો સુખમ્ ॥

પૂજ્ય સ્વામી મહારાજશ્રીના વ્યાખાન ખાદ શ્રી જમનાદાસ હ સધવીજીએ પૂ. સ્વામીજીનો આભાર માન્યો હતો.

માધવમાગના વિશાળ હોલમાં રાશની આદિથી સુશોભિત સિદ્ધાસને પૂ. ગુરુદેવનાં પ્રતિમાજી મિરાજ સાક્ષાત્ દર્શન આપી રહ્યાં હતાં. માધવમાગના દરદી શેઠ મનોરદાસ-ભાષ્યએ આરતી બિતારી ભક્તિભાવ પ્રદર્શિત કર્યો હતો. પૂજન સમાપ્ત થયા પછી સૌને પ્રસાદ ને ચરણામૃત અપાયાં હતા.

મુખપના અશાત વાતાવરણમા પણ ગુરુદેવની કૃપાથી આ જયતીમહોત્સવમા સૌને દિવ્ય શાંતિનો અનુભવ થયો હતો.

જંબુસરમાં પૂજ્યપાદશ્રીનો જયતીમહોત્સવ આનંદપૂર્વક ઉજવાયો હતો સૌ ગુરુબધુઓ તથા ખહેનેએ ભાવપૂર્વક હાલ લીધો હતો મહાપૂજન થયા પછી શ્રી. અખાલાલ તુલજરામે સુંદર શૈલીમાં પૂજ્ય ગુરુદેવના દિવ્ય જીવન સંયમે પ્રવચન કર્યું હતું.

કુંતિયાણા—આનંદાશ્રમ—કૃપાનાથના જયંતીમહોત્સવનિમિત્તે મહાપૂજન ચયું હતું.

—[*]—

સ્વાસ નોંધ

મુચ્ચુકુંદગુહા-નાથ જયંતીમહોત્સવ માટે ખાસ મળેલી ભેટ

૩૧. ૫૦૭ (૩પિયા પચામ)—શેઠ રવજી દેવજી ગાંધી-જામનગર હ ઇગનભાઈ
૩૧. ૫૦૭ (૩પિયા પચાસ ફોટોગ્રાફ-વગેરે માટે)—ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ-મુંબઈ હ.
દયાળસિંહભાઈ

૩૧. ૨૫૧ (૩પિયા પચીસ આના ચાર)—હરિલાલ અંબારામ ઠાકર-હાતીપુર (હાલ-
હરજન-આફ્રિકા)

૩૧. ૨૫૧ (૩પિયા પચીસ આના ચાર)—હરિલાલ હરકિશન-મુંબઈ હ દયાળસિંહભાઈ

૩૧. ૨૦૭ (૩પિયા વીસ)—મુચ્ચુકુંદગુહા જીર્ણોદ્ધાર ફડમાથી કૃપાનાથનું આખ્યાન-
હરિકૃષ્ણ માટે હ અંબાશંકરભાઈ

૩૧. ૧૧૭ (૩પિયા અગીયાર)—નાથ સત્સંગ મળ-મુંબઈ હ રૂપમિહલાઈ દર-
વખતના નિયમપ્રમાણે આ વખતે પણ નાથજયતી પ્રસંગે ફલાદાર ને બોજનની
ગોઠવણ નિયમપ્રમાણે કરવાનું ડૉ. વામનરાયભાઈ તંત્રી પાટણ (ગુજરાત)-
થી લખાઈ આવ્યું હતું

—[*]—

પરચુરણમેદ

[ભાદ્રપદ માસ]

પોરબંદરમાં શ્રીમન્નાથ જયંતી મહો-

ત્સવની ભેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. આણંદલાલ ગોવિંદજી સાખાણી
 ૧-૦-૦ ,, લક્ષ્મીદાસ હંસરાજ-ગરજવાળા
 ૧-૦-૦ ,, ગોપાલજી જીવા
 ૧-૦-૦ ,, કુરજી વાલજી
 ૦-૪-૦ ,, ચત્રભુજભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, ગોકળદાસ ભાણુજી
 ૦-૪-૦ ,, શાંતિલાલ ચત્રભુજ
 ૧-૦-૦ ,, લાલજી ડાહ્યાભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, જેઠાલાલ કાનજી
 ૦-૪-૦ ,, મોહનલાલ માધવજી
 ૦-૪-૦ ,, મેઘજી શાસ્ત્રી
 ૦-૪-૦ ,, વિશ્વનાથ માધવજી શાસ્ત્રી
 ૦-૪-૦ ,, કેશવલાલ નરદવજી
 ૧-૦-૦ ખેત સારીખેત
 ૧-૦-૦ ,, અજવાળીખેત
 ૦-૮-૦ ,, પ્રભાખેત
 ૦-૪-૦ ,, વજીખેત
 ૦-૮-૦ શ્રી. પ્રભાશંકરભાઈ
 ૦-૪-૦ ખેત ગંગાખેત હરિદાસ
 ૦-૮-૦ ,, જયાલક્ષ્મીખેત
 ૦-૪-૦ ,, નંદુખેત
 ૦-૪-૦ શ્રી. જીવરામ કાલિદાસ
 ૦-૪-૦ ,, ગોકળદાસ રાધવજી
 ૦-૪-૦ ,, નવરંગભાઈ
 ૦-૪-૦ ખેત જેઠી ખેત
 ૦-૮-૦ ,, પાર્વતીખેત ગોવિંદજી
 ૦-૪-૦ ,, મહાલક્ષ્મીખેત વનિતા વિશ્રામ
 મુંબઈ આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુ મંડળની ભેટ:—
 (જયંતીમહોત્સવ)
 ૫-૪-૦ એક ભક્તગન

- ૧૧-૦-૦ શેઠ મીનોચેહરશાહ મસાની
 ૫-૦-૦ શ્રી. મંગળદાસ કેશવલાલ
 ૨-૦-૦ ,, સુનીલાલભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, પ્રાણજીવનભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, ગૌરીશંકરભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, પ્રેમજીભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, જમનાદાસ સંઘવી
 ૧-૦-૦ ,, ચત્રભુજ કાલિદાસ
 ૧-૪-૦ ,, સુરેશચંદ્ર અમૃતલાલ
 ૨-૦-૦ ,, નારણદાસ રાધવજી
 ૧-૦-૦ એક સેવક
 ૧-૦-૦ શ્રી. પ્રાણજીવન હંસરાજ
 ૦-૮-૦ ,, અમયાલાલભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, લલ્લુભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, ગોકળદાસ આણંદજી
 ૦-૮-૦ ,, ભાણુજીભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, છગનલાલભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, ગોકળદાસ શિવશંકર
 ૧-૦-૦ ,, છગનલાલ મોરારજી
 ૧-૦-૦ ,, ગોવિંદરાય જીવરામ
 ૧-૦-૦ ,, ગોરધનદાસ ચત્રભુજ
 ૧-૦-૦ એક સેવક
 ૧-૦-૦ એક સેવક
 ૧-૦-૦ ખેત મુક્તા ખેત
 ૧-૦-૦ શ્રી. ગુલાબચંદભાઈ
 ૨-૦-૦ ખેત કરતુરખેત
 ૨-૦-૦ ,, દીવાળીખેત
 ૧૩-૮-૦ પરચુરણ

૬૩-૦-૦ હ. શેઠ દામોદરદાસ માધવજી

“ શ્રીમદ્વાયસત્સંગમંડલ ” મુંબઈ તરફથી

આપાદી પૂજિમાના પ. સદ્ગુરુદેવના યથેલા પૂજનની ભેટના

૫-૦-૦	શ્રી. હરજીવન કેશવજી શાહ	૧-૦-૦	બેન ઉપાબેન પ્રતાપસિંહ
૫-૦-૦	„ મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ બટ્ટ	૧-૦-૦	શ્રી. શંકરસિંહ નારણસિંહ
૧૦-૦-૦	„ ચીમનલાલ ટી. પરીખ	૧-૦-૦	„ નરેન્દ્રસિંહ દયાળસિંહ
૫-૦-૦	„ શુભાંતસિંહ ભલમસિંહ	૧-૦-૦	બેન નિર્મળાબાઈ લાલસિંહ
૨-૦-૦	„ બોધાભાઈ જોશાભાઈ	૧-૦-૦	„ સવિતાબાઈ નાનજી
૨-૦-૦	„ ભગવાનજી મનુભાઈ ચંદરાણા	૧-૦-૦	„ હીરાબાઈ માધવસિંહ
૨-૦-૦	બેન અર્નમ્લાબાઈ માધવસિંહ	૧-૦-૦	„ કમલાબાઈ ગોપાલસિંહ
૧-૪-૦	શ્રી ચંપકલાલ મૂળશંકર મેદરાવાલા	૧-૦-૦	„ જ્યા અતાપસિંહ
૧-૪-૦	„ ઓચ્છરલાલ ડોડાલાલ કચેરીયા	૧-૦-૦	„ નર્મદાબાઈ રાણા
૧-૪-૦	„ હરજીવન જગનલાલ દીક્ષિત	૧-૦-૦	શ્રી નારણદાસ જમનાદાસ
૧-૪-૦	„ સુરેશચંદ્ર અમૃતલાલ બટ્ટ	૧-૦-૦	„ દ્વારકાદામ નારણદાસ
૧-૪-૦	„ મૂળશંકર નગ્ગેરામ પડીયા	૧-૦-૦	„ રતંનજી રામજી લાખાણી
૧-૪-૦	„ રણજીદાસ ગોકલદાસ	૧-૦-૦	„ રતિલાલ મનોરદાસ
૧-૪-૦	„ ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ	૧-૦-૦	„ રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા
૧-૪-૦	„ બદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ	૦-૮-૦	„ ઓધવજી વાલજી જોષી
૧-૪-૦	„ શિવસિંહ પ્રતાપસિંહ	૦-૮-૦	„ મહેન્દ્રસિંહ લાલસિંહ
૧-૦-૦	„ રામશંકર દયાશંકર પંજા	૦-૮-૦	„ કિશોરસિંહ લાલસિંહ
૧-૦-૦	„ મૂળજી માધવજી જોષી	૦-૮-૦	„ નાયક સોપ ડેપો
૧-૦-૦	„ મણિશંકર જોશંકર જોષી	૦-૮-૦	„ જયંતીલાલ મૂળશંકર મેદરાવાલા
૧-૦-૦	„ ભગવાનદાસ ચત્રાચુજી હક્કર	૦-૮-૦	બેન રંભાબેન મૂળશંકર „
૧-૦-૦	„ નાગરદાસ હરખજી સંઘવી	૦-૮-૦	„ કૌશલ્યા લાલસિંહ
૧-૦-૦	„ ચંદ્રકાંત વિકૃલદાસ	૦-૮-૦	„ સવિતા લક્ષ્મીભાઈ
૧-૦-૦	„ વિકૃલદાસ પારેખ	૦-૮-૦	„ લલિતાબેન લક્ષ્મીભાઈ
૧-૦-૦	„ પ્રભાવસિંહ નવલસિંહ	૦-૪-૦	શ્રી. વિકૃલદાસ ગોરધનદાસ
૧-૦-૦	„ નટવરસિંહ રૂપસિંહ	૦-૪-૦	„ ચંદ્રકાંત મૂળજી જોષી
૧-૦-૦	„ જસવંતભિંહ નારણસિંહ	૦-૪-૦	„ જયંતીલાલ મૂળશંકર પડિયા
૧-૦-૦	„ પ્રતાપસિંહ માનસિંહ	૦-૪-૦	„ ભગવાનદાસ મૂળજી જોષી
૧-૦-૦	„ ઉપેન્દ્રસિંહ કુરણસિંહ	૦-૪-૦	બેન લીલાવતી મૂળજી જોષી
૧-૦-૦	„ નિરંજન ઉપેન્દ્રસિંહ	૧-૮-૦	પરચુરણ બેટ
૧-૦-૦	„ પ્રભાતસિંહ રૂઘનાથભિંહ	૧-૪-૩	આરતીના
૧-૦-૦	બેન પ્રભાવતી પ્રતાપસિંહ		
૧-૦-૦	શ્રી લાલસિંહ ગગાસિંહ		
૧-૦-૦	બેન અવલબેન નયુસિંહ		

શ્રીપોરબંદર-આનંદાશ્રમમાં આવેલી ભેટ

- ૦-૪-૦ શ્રી. ધીરજલાલ વિશ્વનાથ
૦-૬-૦ પરચુરણ
૦-૨-૬ જ્ઞેશી જ્ઞેઠાલાલ કાનજી
૧-૪-૦ ખેન દુર્ગા હીરાચંદ

૨-૦-૬

શ્રીપોરબંદર-આનંદાશ્રમમાં
આપાઠી પૂર્ણિમાના પૂજનમાં આવેલી
ભેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. લાલજી ડાહ્યાભાઈ
૧-૦-૦ ,, અમરશી સુંદરજી
૧-૦-૦ ,, ગોકળદાસ લાણુજી
૧-૦-૦ ,, હંસરાજ વીરજી
૩-૦-૦ ,, દેવચંદ હંસરાજ
૫-૦-૦ ,, લક્ષ્મીદાસ હંસરાજ
૧-૦-૦ ,, કુરજી વાલજી
૧-૦-૦ ,, કાંતિલાલ કાશીરામ
૧-૦-૦ ,, મણિશંકર કરશનજી
૨-૦-૦ ,, પ્રેમજી કરશન
૦-૮-૦ ,, કરશનદાસ વસનજી
૦-૮-૦ ,, પ્રભાશંકર જમનાદાસ
૦-૪-૦ ,, જ્ઞેઠાલાલ કાનજી
૦-૪-૦ ,, વિશ્વનાથ માધવજી શાસ્ત્રી
૦-૪-૦ ,, રવિશંકર ભવાનીશંકર
૦-૪-૦ ,, શાંતિલાલ ચત્રભુજ
૦-૪-૦ ,, મેઘજી ઘેલાભાઈ
૦-૪-૦ ,, નવરંગરાય રૂગનાથ
૦-૪-૦ વૈદ્ય ભવાનીશંકર ગંગાધર
૧૦-૦-૦ ખેન સારીખેન તે શ્રી. વૈકુંઠરાયભાઈનાં
ધર્મપત્ની
૧-૦-૦ ખેન જ્ઞેઠીખેન

- ૧-૦-૦ ડૉ. મૂળશંકરભાઈનાં માતૃશ્રી
૧-૦-૦ ક્રુપ સાહેબનાં ધર્મપત્ની
૧-૦-૦ ખેન પ્રભાખેન
૨-૦-૦ શ્રી. ચંપકલાલ પ્રભાશંકર
૦-૮-૦ ,, પ્રભાશંકરભાઈનાં ધર્મપત્ની
૦-૮-૦ ખેન પાર્વતીખેન ગોવિંદજી
૨-૦-૦ ,, અજવાળી ગોવિંદજી
૦-૪-૦ ,, મહાલક્ષ્મીખેન
૦-૪-૦ ,, નંદુખેન
૦-૪-૦ ,, ગંગા હરિદાસ
૦-૪-૦ ,, વજી નારણદાસ
૦-૪-૦ ,, જાનખાઈ-રાણાવાવ
૦-૮-૦ શ્રી ધર્મશરભાઈનાં ધર્મપત્ની
૦-૪-૦ ,, ચત્રભુજ ભીમજીનાં ધર્મપત્ની
૦-૨-૦ ખેન પાર્વતી
૧-૦-૦ ડા. મૂળજી જીવન
૧-૧-૦ પરચુરણ ભેટ
૧-૦-૦ શ્રી. લાલજી ડાહ્યાભાઈ નિત્યભેટ

શ્રાવણી પૂર્ણિમા-ખજેવની પૂજન ભેટ

- ૧-૦-૦ શ્રી. આણંદલાલ ગોવિંદજી
૧-૦-૦ ,, કુરજી વાલજી
૦-૪-૦ ,, દામજી માધવજી
૦-૪-૦ ,, વિશ્વનાથભાઈ
૦-૮-૦ ,, મોહનલાલ માધવજી
૦-૨-૦ ,, લાલજી ડાહ્યાભાઈ
૦-૪-૦ પરચુરણભેટ

૩-૬-૦

૪૪-૧૫-૦ કુલ ભેટના મળ્યા હા. શ્રી. શાસ્ત્રી
વિશ્વનાથ માધવજીભાઈ-પોરબંદર

— [*] —

(વિજ્ઞપ્તિ)

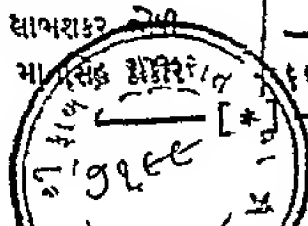
કાર્તિકી પૂર્ણિમા-ત્રિપુરી પૂર્ણિમા-તા-૯-૧૧-૪૬ શનિવાર સવારમાં દાઢીવળા
શ્રીસદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન થશે.

સ્થળ:—માધવભવન, ઠાંઠાવાડી, આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુ મંડળ-મુંબઈ ૪

મહાપૂજનની મેદ

૫-૦-૦ શ્રી. મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ બટ
૨-૦-૦ ,, હરજીવન કેશવજી શાહ
૨-૦-૦ ,, નારણદાસ જમનાદાસ હક્કર
૧-૪-૦ ,, મૂળશકર નરભોરામ પડોઆ
૧-૦-૦ ,, રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા
૧-૦-૦ ,, બાનુચંકર હરિચંકર ત્રિવેદી
૧-૪-૦ ,, જયંતિલાલ ગોકળદાસ
૧-૪-૦ ,, સુનીલાલ રણુકોડદાસ
૧-૦-૦ ,, પ્રતાપસિંહ માનસિંહ હાકાર
૧-૦-૦ ,, શકરસિંહ નારણસિંહ હાકાર
૧-૪-૦ ,, શિવસિંહ પ્રતાપસિંહ હાકાર
૧-૦-૦ ,, ગોકળદાસ શિવશકર
૧-૪-૦ ,, હરજીવન જગનલાલ દીક્ષિત
૦-૪-૦ ,, જગજીવનદાસ નારણદાસ
૦-૮-૦ ,, ઓધવજી વાલજી ભેષી
૨-૦-૦ ,, ચંદ્રમિદ પ્રતાપસિંહ હાકાર
૨-૦-૦ ,, ઉપેન્દ્રસિંહ હરણસિંહજી હાકાર
૧-૦-૦ ,, જશવતસિંહ નારણસિંહ
૧-૦-૦ ,, ગુણવતગિદ જાતમમિદ હાકાર
૦-૮-૦ ,, રમણસિંહ ગુણવતસિંહ
૦-૮-૦ ,, અમૃતસિંહ ગુણવતસિંહ
૧-૦-૦ ,, નરેન્દ્રમિદ દયાળસિંહજી હાકાર
૦-૪-૦ ,, મહેન્દ્રસિંહ લાલસિંહ હાકાર
૧-૦-૦ ગ સ્વ અવધભાઈ
૧-૦-૦ ખેન અનસૂયા માધવમિદ
૦-૮-૦ ,, કોશટયા લાલસિંહ
૧-૦-૦ ,, નિર્મળા લાલસિંહ
૧-૦-૦ ,, પ્રભાવતી પ્રતાપસિંહ
૧-૦-૦ ,, ઉષા પ્રતાપસિંહ
૧-૦-૦ ,, સવિતા નાનજી
૧-૦-૦ શ્રી રતનજી રામજી લાખાણી
૧-૦-૦ ખેન કમળા ગોપાલસિંહજી
૦-૪-૦ ,, જસુમતી લાખશકર ભેષી
૧-૦-૦ ,, તારામતી માધવસિંહ હાકાર

૧-૦-૦ ખેન કરતુરખેન આણંદસિંહ હાકાર
૦-૮-૦ ,, મણીખેન જાલમસિંહ હાકાર
૦-૮-૦ ,, અનસૂયાખેન ગુણવંતસિંહ
૧-૦-૦ શ્રી. પ્રતાપસિંહ રૂનાથસિંહ હાકાર
૧-૦-૦ ,, નિરજનકુમાર ઉપેન્દ્રસિંહ
૧-૦-૦ ખેન હીરાખેન માધવસિંહ હાકાર
૧-૦-૦ શ્રી. ભદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ હાકાર
૨-૦-૦ ,, બાલકૃષ્ણ ગંભીર રામી
૧-૦-૦ શ્રીનાથસત્સંગમંડળ
૦-૮-૦ પરચુરણ મેદ
૧-૦-૦ શ્રી. ગુલાબચંદ ગોકુલદાસ
૧-૦-૦ પંચા રામશકર દયારામ
૧-૪-૦ ખેન દિવાળીખેન રાહાડ
૧-૦-૦ શ્રી ચત્રભુજ કાળિદાસ હક્કર
૦-૫-૦ ,, રૂનાથભાઈ ધડિયાલી
૧-૦-૦ ગં. સ્વ કરતુર ખેન ગોરધનદાસ
૧-૦-૦ શ્રી. મગળદાસ કેશવલાલ
૧-૦-૦ ,, દામોદર માધવજી હક્કર
૧-૪-૦ ,, ઓચ્છવલાલ છોટાલાલ
૧-૦-૦ ,, દામોદર વીરચંદ કચેરિયા
૧-૦-૦ ,, મૂલજી માધવજી
૦-૪-૦ ,, ભગવતીદામ મૂળજી ભેષી
૦-૪-૦ ,, ચંદ્રકાંત મૂળજી ભેષી
૦-૨-૦ પરચુરણ
૦-૫-૩ શ્રી. ધારસી કેશવજી હક્કર
૦-૪-૦ એક ગૃહસ્થ
૧-૦-૦ શ્રી મોહનલાલ હરિશકર દવે
૧-૦-૦ ,, હરખલાલ મણિશકર પંચા
૧-૦-૦ ખેન નર્મદાખેન રાણા
૦-૮-૦ શ્રી. નટવરસિંહ રૂપસિંહ
૦-૮-૦ ,, મનહરમિદ ચામિદ
૨-૦-૦ ,, બોધાભાઈ

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીનાથસદ્ગુરુસ્તુતિ.	૬૯
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૭૦
૩	મદાલસા.	૭૦
૪	કૃપાનાથ અને કરાંચીમાં યત્ન.	૭૩
૫	શ્રીકાર્તિકીપૂર્ણિમા મહાપૂજનમહોત્સવ.	૭૭
૬	શ્રીગુરુપૂર્ણિમા પૂજનમહોત્સવ.	૭૮
૭	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર (ભાદ્રપદ માસ).	૭૮
૮	પરચુરણ ભેટ (ભાદ્રપદ માસ).	૮૦
૯	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર (આશ્વિન માસ).	૮૩
૧૦	પરચુરણ ભેટ (આશ્વિન માસ).	૮૪
૧૧	શ્રીનાથજયંતી મહોત્સવ પ્રસંગે શ્રીમુચકંદગુહા-જૂનાગઢમાં આવેલી મહાપૂજન ભેટ.	૮૬
૧૨	સુધારો.	

—[*]—

શ્રી. મંત્રી સાથેના કામ માટેનો પત્રવ્યવહાર હવે પછી
નીચેના શિરનામે કરવાનો છે:—

શ્રીમાન્ મંત્રી,

આનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. બીલખા-કાઠિયાવાડ

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક
આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ, વેદાંતભૂષણ-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ

શ્રી લગવતસિંહજી ઇલેક્ટ્રિકલ લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

માલિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનઈભાઈ, ગોહલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ॥

આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન ન વિમેતિ કુતશ્ચન ।

અર્થઃ—આનંદરવરૂપ બ્રહ્મને જાણનાર ઠાઠથી પણ લય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય—ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૨ આશ્વિન

[અંક ૫ મા

શ્રીનાથસદ્ગુરુસ્તુતિ

[લેખક—શ્રી માણિક્યવર્મા]

શાદ્ધલવિકીરિત

વિદ્યે જે વિલસી રહ્યા પ્રાતસ્થળે જે સમ્વિદાનંદ છે,
જે છે અક્રિય એક તે અજ વળી જે શુદ્ધ નિર્દ્વેદ^૧ છે,
જે અજ્ઞાનઉપાધિથી પર સદા નિર્ગુણ નિર્લેપ છે,
જે આનંદરસાખિધમાં મુનિજનો નિવૃત્તિથીર મગ્ન છે. ૧

દાહરો—સાખી

સચ્ચિદ્રૂપે આપપતિ જે સૃષ્ટિ સૃજનાર,
જે પાળે વાળે વળી શક્તિ ધરનાર. ૨

શાદ્ધલવિકીરિત

કર્મોનાં ફળ આપવા જગપતિ જે જગતા છે સદા,
ક્લેશો આદિક^૩ ચારથી રહિત જે જે જ્ઞાનદાતા સદા,
લક્ષ્મીના લય ટાળવા ધરી ક્યા જે ધર્મરક્ષા કરે,
ધારીને અવતારને યુગયુગે જે ભાર ભૂતો હરે. ૩

—[*]—

(ચાલુ)

૧ રાગદ્વેષ ને. સુખદુઃખ આદિ હૃદયી રહિત ૨ નિર્વિકલ્પ સમાધિવડે. ૩ ક્લેશ, કર્મ, વિપાક ને આશય.

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

આવા તમોશુભપ્રધાન વા કલહપ્રધાન કલિયુગમાં તમારે તમારા જીવાત્માના ઉદ્ધારમાટે શુભભાવપૂર્વક પુષ્કલ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

સર્પના પ્રાણહરનિષજેવા આળસથી દૂર રહો, મૃત્યુના જેવા ભયંકર પ્રમાદથી—અવશ્યતું કર્તવ્ય ભૂલી જવારૂપ દોષથી ઘણા વેગળા રહો, પરલોકથી ને મોક્ષથી દૂર લઈ જનારી અશ્રદ્ધારૂપ વિરૂપ રાક્ષસીથી તમારા મનને ઘણામાં ઘણું મોકળું રાખો, વ્યવહારપરમાર્થનાં કામોની વ્યવસ્થા રાખી તે વડે અવ્યવસ્થા નામની મનતું સત્ત્વ ચૂસી લેનારી પિશાચિણીતું હનન કરો. અગત્યનાં શુભકર્મને લંબાવવારૂપ દીર્ઘસૂત્રતાને કાળી નાગણી સમાન સમજી તેનાથી પણ બચો, સંસારાનુરાગતું તથા પ્રાપ્ત વ્યવહારતું ઔષધની પેઠે પરિમિતજ સેવન કરો. નાસ્તિક તથા કેવલ વ્યવહારપરાયણ મનુષ્યોનાં સંગ નજ આડે તેટલો જાગૃતિપૂર્વક રાખો, અને ચિત્તશુદ્ધિનાં તથા ચિત્તસ્થિરતાનાં સાધનોને અમૃતરૂપ ગણી તેનું પરમાદરથી સેવન કરતા રહો.

આત્માથી અલિપ્ત બ્રહ્મતા ધ્યાનમાં શ્રદ્ધાપ્રીતિથી સચાર સાંજ બની શકે તેટલો વધારે સમય બેસવું, ને તે અંતર્મુખવૃત્તિવડે કાંઈક કાંઈક શરીરતું ને જગતતું ભાન ભૂંસાય એવો પ્રયત્ન રાખવો.

લય, વિશ્લેષ ને કષાયથી મનને પરાભવ ન પામવા દેવું, અન્ય વેલા પણ નામરૂપનો બાંધ કરતા રહી અધિષ્ઠાનને જોવાનો પ્રયત્ન ચાલુ રાખવો. (ચાલું)

મદાલસા

[અનુવાદક:-શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુસંધાન:-ગત અંક રના પૃષ્ઠ ૧૬થી)

અતઃ પરં શૃણુષ્વ ત્વં વર્જ્યાવર્જ્યપ્રતિક્રિયાં ॥

હવે પછી ખાવા પીનામાં લેવા જેવા તથા ન લેવા જેવા પદાર્થો અને અશુદ્ધ થયેલા પદાર્થોને પાછા શુદ્ધ કરવાના પ્રયોગોનું વર્ણન કરું છું તે તું સાંભળ.

મોજ્યમન્ત્રં પર્યુષિતં સ્નેહાક્તં ચિરસંમૃતં ।

અસ્નેહાશ્રાપિ ગાધૂમયવગોરસવિક્રિયાઃ ॥

ઘી તથા તેલ આદિમાં રાંધેલું અને સંભાળથી સાચવી રાખેલું વાસી અન્ન પણ ખાવાજેવું જાણવું, અને ઘી તથા તેલ આદિ ન મેળવેલા એવા ઘઉં, જવ અને ગોરસ એટલે, દૂધ દહીં આદિના બનાવેલા વાસી પદાર્થો પણ ખાવાજેવા જાણવા.

શશકઃ કચ્છપો ગોઘા શ્વાવિત્ સ્વદ્વોઽથ પુત્રક ।

મધ્યા હ્યેતે તથા વર્જ્યો ગ્રામશુકરકુક્કુટૌ ॥

સસલું, કાચમો, મગર, કુતરો, ઉંદર અને ગેડો હે પુત્ર ! આટલાં પ્રાણીઓ ખાવા-જેવાં જાણવાં, અને ભુંડ તથા કુકડો એ ન ખાવાજેવાં જાણવાં.

પિતૃદેવાદિશેષઞ્ચ શ્રાદ્ધે બ્રાહ્મણકામ્યયા ।

પ્રોક્ષિતં ચૌપધાર્યં ચ શ્વાદન્ માંસં ન દુષ્યતિ ॥

પિતૃઓ અને દેવો આગ્નિ અર્પણ કરતા અવશેષ રહેયું, શ્રાદ્ધમાં પ્રાણજીવે માટે રાધેયું, યજ્ઞમાં હોમેયું, અને ઓસડના હેતુવાળું માંસ ખાતાં માંસ ખાવાનો દોષ ન લાગે.

શંખાદમસ્વર્ણરૂપ્યાણાં રજ્જૂનામથ વાસસાં ।

શાકમૂલફલાનાં ચ તથા વિદલચર્મણાં ॥

મણિવૃક્ષપ્રવાલાનાં તથા મુક્તાફલસ્ય ચ ।

ગાત્રાણાં ચ મનુષ્યાણામંશુના શૌચમિચ્યતે ॥

રાખ, પત્થર, સોનું, રૂપું, દોરડી, વસ્ત્ર, શાક, મૂલ, ફલ, લાકડું, ચામડું, મણિ, વજ્ર, પ્રવાહ, મોતી અને મનુષ્યોનાં ગાત્રો આટલા અશુદ્ધ થયાં હોય તો તે કેવલ જલવડે પાછાં શુદ્ધ થાય.

પાત્રાણાં ચમસાનાં ચ વારિણા શુદ્ધિમિચ્યતે ॥

અને યજ્ઞપાત્રો અશુદ્ધ થયા હોય તે પણ પાછાં કેવલ જલવડે શુદ્ધ થાય.

તામ્રાયઃકાંસ્ય રૈત્યાનાં વ્રણપઃ સીસકસ્ય ચ ।

શૌચં યથાર્થં કર્તવ્યં ક્ષારામ્લોદકવારિણા ॥

તામ્ર, લોહ, કાંસુ, પિત્તળ, કૃષ્ણ અને સીસાનાં બનાવેલાં હામવાસણો અશુદ્ધ થયાં હોય તે ખાર અને આમલીવાળા જળથી શુદ્ધ કર્યા પછી ચોખા જળવડે શુદ્ધ કરવાથી બરાબર શુદ્ધ થયેલા થાય.

તથા યસાનાં તોયેન ગ્રાણ. સંઘર્ષણેન ચ ।

સસ્નેહાનાં ચ માણ્ડાનાં શુદ્ધિરુણેન ચારિણા ॥

ઝેવી રીતે ઘી તથા તેલ આદિવડે ચીકણાં થયેલાં લોહાં આદિ લોહાનાં હામવાસણો અને પર્યંતનાં બનેલાં ખરલ આદિ હામવાસણો ધસવાથી તથા જલવડે શુદ્ધ થાય અને માટીનાં વાસણો ઊના જલવડે શુદ્ધ થાય.

શૂર્પધાન્યાજિનાનાં ચ મુશલો લૂપ્પલસ્ય ચ ।

સંઘતાનાં ચ વસ્ત્રાણાં પ્રોક્ષણાત્ સંચયસ્ય ચ ॥

શૂર્પકું, ધાન્ય, મૃગચર્મ, સામેયું, લીધો, (ખાણીઓ) અને વસ્ત્રનાં તાડા તથા સંગ્રહ કરેલા પદાર્થો જળ છાંટવાથી શુદ્ધ થાય.

વલ્કલોનામશોષાણામમ્બુમૃચ્છૌચ મિચ્યતે ।

તૃણકાષ્ઠોપધોનાં ચ પ્રોક્ષણાચ્છુદ્ધિરિચ્યતે ॥

સર્વે વસ્તુઓ (ઝાડની છાલનાં બનાવેલાં વસ્ત્રો) જળ અને માટીવડે શુદ્ધ થાય, ખડ, લાકડું અને ઓસડો જળ છાંટવાથી શુદ્ધ થાય.

શ્લુષિકાનાં સંમસ્તાનાં વેશાનાં ચાપિ મેચ્યતા ।

સિદ્ધાર્થકાનાં ફલ્કેન તિલફલ્કેન વા પુનઃ ॥

ગિનનાં, બનેલા સઘળાં વસ્ત્રો તેમજ વાળના બનેલાં સઘળાં વસ્ત્રો અને રેસાના બનેલાં સઘળાં વસ્ત્રો લાઠીવડે વા તતના ખોળવડે ધોવાથી શુદ્ધ થાય છે.

સાંધુના તાત ભવતિ ઉપચાતવર્તા સદા ।

તથા કાપાંસિકાનાં ચ વિશુદ્ધિર્જલમસ્મના ॥

ધરણુમાં અશુદ્ધ થયેલા પદાર્થોની શુદ્ધિ જલવડે થાય, ઝેવી રીતે કપાસમાંથી બનેલા પદાર્થો રાખ અને જલવડે શુદ્ધ થાય.

નાગદન્તાસ્થિશૃંગાણાં તત્ક્ષણાચ્છુદ્ધિરિચ્ચતે ।

પુનઃ પાકેન માંડાનાં પાર્થિવાનાં ચ મેધ્યતા ॥

હાથીદાંત અને હાથીનાં હાડકાંની તથા શીંગડાંની શુદ્ધિ એની મેળે તરતજ થાય અને માટીનાં હામ પાછાં પડવાથી શુદ્ધ થાય.

શુચિર્મૈક્ષં કારુહસ્તઃ પર્ણં યન્ન પ્રસારિતં ।

યોષિન્મુખં વાલમુખમાત્મવૃદ્ધમુખં તથા ।

લિહ્વાનું અને, કારીગરોનો હાથ, પાથરીને મૂકેલા વૈયવાના પદાર્થો, સ્ત્રીનું મુખ, બાળકનું મુખ, અને એવી રીતે પોતાના વૃદ્ધજનોનું મુખ, પવિત્રજ હોય છે.

રથ્યાગતમવિજ્ઞાતં દાસવર્ગોદિનાહતં ।

વાક્પ્રશસ્તં ચિરાતીતમનેકાન્તરિતં લઘુ ॥

શેરીમાં પડેલું, અજ્ઞાયું, નોકર-ચાકરે આણેલું, વાણીવડે વખણાયેલું, લાંબે ગાળે પડેલું, વયમાં ઘણાની આડવાળું, અને હળવું (અદૃપ) એ બધાં પણ શુદ્ધજ જાણવાં.

અતિપ્રભૂતં વાલં ચ વૃદ્ધાતુર વિચેષ્ટિતં ।

કર્માન્તિંગારશાલાશ્ચ સ્તનંઘય સુતા સ્ત્રિયઃ ॥

ધણું મોટું, બાળક, વૃદ્ધ અને દુઃખીનું ચેષ્ટિત, કોઠાર, અંગાર, ચોરડાઓ, ધાવણું બાળક, દીકરી ને પત્નીઓ, એ પણ પવિત્રજ છે.

અમ્યસ્ય ચ તથા વાચઃ સ્ત્રવત્યોડગન્ધ વુદ્વુદાઃ ॥

વિચારીને ખોલેલું વચન, ઝરણાં અને દુર્ગંધ વિનાના જળના પરપોટા એટલાં પણ એવી રીતે પવિત્રજ છે એટલે કે એના સ્પર્શવડે અશુદ્ધિ લાગતી નથી.

ભૂમિર્વિશુદ્ધ્યતે કાલાદ્ દાહમાર્જનગોક્રમેઃ ॥

ભૂમિ અશુદ્ધ થઈ હોય તે કાળે કરીને એની મેળેજ શુદ્ધ થાય છે, તેનો દાહ કરવાથી પણ શુદ્ધ થાય છે, તેને વાળી નાંખવાથી પણ શુદ્ધ થાય છે, અને ઉપર ગાયનાં પગલાં પડવાથી પણ શુદ્ધ થાય છે, જે અશુદ્ધિને માટે જે એક કે વધારે ઉપાયો જોગ્ય લાગે તે કરવાથી શુદ્ધિ થાય. (ચાલુ)

—[*]—

કુંતિયાણા-આતંદાશ્રમઃ-કાર્તિકી-ત્રિપુરી પૂર્ણિમાના મંગલદિને કુંતિયાણાનાં બંધુ-બહેનોએ શ્રીકુંતિયાણા-આતંદાશ્રમમાં સદ્ગુરુપરમાત્માનું મહાપૂજન-શ્રદ્ધાભક્તપૂર્વકે કર્યું હતું, અને એ રીતે સદ્ગુરુ પરમાત્માના સચ્ચિદાતંદ સ્વરૂપનું સાંનિધ્ય સાધીને સર્વેનો ભદ્ર-સંપાદન કર્યું હતું.

—[*]—

શ્રીકુંતિયાણા આતંદાશ્રમનો પાટોત્સવ

પટલે

સ્થાપના દિન

[કાર્તિક વદિ ૧૧-એકાદશી]

પ્રતિવર્ષના નિયમપ્રમાણે આ મંગલપ્રસંગે સદ્ગુરુપરમાત્માનું મહાપૂજન ને કથા કીર્તન થયાં હતાં અને એ રીતે સદ્ગુરુપરમાત્માના સ્મરણ ધ્યાનવડે ભાવિકોને આંતર-શુદ્ધિ ને આંતરશાંતિ સાંપડ્યાં હતાં.

કૃપાનાયના અમરસંદેશને પથારીને પ્રસારવાનું શ્રીકુંતિયાણા-આતંદાશ્રમનું મંગલ ધ્યેય છે.

કૃપાનાથ

ને

કરાંચીમાં ચઢ

[લેખક:-દયાળસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર]

(અંક બીજાના પૃષ્ઠ ૨૩ થી ચાલુ)

આખરે સોમવારના સવારમાં મુંબઈના બદરથી ઉપડેલી " વીરા " સ્ટીમર મંગળવારના સવારમાં પોરબંદરના બંદરમાં આવી પહોંચી—એટલે—પોરબંદરના બંદરનો કાઠો સ્ટીમર કાઠો આવી ને નાગરી શકે એવો બાધેલો ન હોવાથી—પોરબંદરના બંદરથી બેએક માઇલ દૂર દરિયામાં " વીરા " સ્ટીમર નાગરીને ઉભી.

પોરબંદરના દરિયાકાંઠે દીવાદાડી છે એટલે રાત્રિના અંધારામાં દૂરથી પણ સ્ટીમરમાં બેઠેલાં બંદરને ઓળખી શકે છે અને સ્ટીમરનો કેપ્ટન પોતાની કેબિનમાં સૌથી ઉપર બેઠો બેઠો દૂરબીનથી જોતો હોય એટલે તે તો સૌથી પહેલો બંદરને જોઈ—મણી શકે છે—એટલે—પછી " બિહસલ "ના અવાજ કે " સર્ચ લાઈટ "ના પ્રકાશ કે એવા બીજા સંકેતવડે સ્ટીમરના આગમનના ખબર બંદર ઉપર સોને મળે એવી ગોઠવણ કરે છે. તેજ પ્રમાણે સ્ટીમરના એજન્ટો ને બંદરના અમલદારો પણ બંદર પરના ઉંચે રથળેથી કે ઉંચા મકાનમાંથી દૂરબીનમાં જોતા જોતા સ્ટીમરના આગમનની રાહ જોતા હોય છે એટલે જ્યારે સ્ટીમરના આગમનની તેમને ખબર પડે છે ત્યારે તેમના તરફથી પણ સ્ટીમરના આગમનને સૂચવતો એવો " વાવટો " ચડાવવામાં આવે છે અગત્ય " મોટો દીવો " કરવામાં આવે છે.

" વીરા " સ્ટીમર નાગરી કે તરતજ બીજા મુસાફરો સાથે " સ્ટીમ લોન્ચ "માં બેસીને અમે—એટલે—હું, મારા ભત્રિજા ચંદ્રસિંહ, તેના મિત્ર મોહનભાઈ ને મારા બનેરી કાંતિલાલ—સ્ટીમર તરફ ઉપડ્યા સ્ટીમર બંદરથી દૂર દરિયામાં ઉભી રહે છે એટલે લાંસુધી સ્ટીમ લોન્ચમાં કે વહાણમાં બેસીને જવું પડે છે.

સ્ટીમરમાં બેઠેલાં પોતાના સગાસ્નેહીઓને મળવા માટે તથા પોતાનાં સ્નેહીઓને સ્ટીમરસુધી વળાવવા માટે મુસાફરો સાથે બીજાઓ પણ હોય છે—તે પ્રમાણે ચંદ્રસિંહ, મોહનભાઈ ને કાંતિલાલ પણ મને વળાવવા માટે અને સ્ટીમરમાં બિરાજેલા કૃપાનાથનાં દર્શન કરવામાટે આવેલા. તેજ પ્રમાણે રતનજીભાઈ, કલ્યાણજીભાઈ, નવરંગભાઈ આદિ પોરબંદરના ઘણા ગુરુબંધુઓ પણ કૃપાનાથનાં દર્શન કરવામાટે તથા કૃપાનાથને ઉપયોગમાં આવે એવું શુદ્ધ જલ, દૂધ, ફળ આદિ પહોંચાડવામાટે સ્ટીમર પર આવેલા.

" વીરા " સ્ટીમર મોડી આવેલી એટલે ઉપડવાની ઉતાવળમાં હતી. આથી મુસાફરોને પણ સ્ટીમરમાં તુરત ચડી જવાનું હતું અને ઉતાવળાએ સ્ટીમ લોન્ચમાં તુરત ઉતરી જવાનું હતું—મળવા આવેલાં વળાવવા આવેલાઓએ પણ ઉતરી જવાનું હતું. મુસાફરોના સરસામાન તો કુશળ એવા મંજુરો કે ખલાસીઓદ્વારા ચડી—ઉતરીને યથાયોગ્ય રીતે ગોઠવાઈ જાય એવી વ્યવસ્થા સ્ટીમરના પ્રવાસમાં હોય છે.

થોડીવારમાં તો સ્ટીમ લોન્ચમાંથી સ્ટીમરપર ચડવાની સીડી ઉપાડી લેવામાં આવી—હાંતર ખેંચવા માંડ્યાં—પાવો થતા લાગ્યો ને સ્ટીમર ગતિમાન થઈ...

મેં સ્ટીમરના “અપર ડેક” ઉપર ઉભાં ઉભાં નીચે સ્ટીમ લોન્ચમાં ભારે મને જોયું—સ્ટીમ લોન્ચમાં ખેસીને પૌરખંદર તરફ પાછા વળતા મારા પ્રિય ભવિષ્ય ચંદ્રસિંહ આદિને હાથ ઉંચો કરીને, રૂમાલ ઉડાડીને અને સમુદ્રના ઉછળતા તરંગોમાં અગપાઈ જતા શબ્દો ઉચ્ચારીને મળી લીધું ...પછી સ્ટીમરસાથે અમે પણ વિદાય થયાં છાયા...

પછી સમિતપાણિ થઈને કૃપાનાથનાં દર્શન કર્યાં... કૃપાનાથે આશીર્વાદ આપ્યા ...અને...મુરખ્ખી પિતાની પેઠે અમારા સૌના—અમારા આપ્તા કુટુંબના ખખર અંતર પૂછ્યા...

કૃપાનાથ ફેસ્ટ કલાસ કેમિનમાં બિરાજ્યા હતા અને સ્ટીમરના પ્રવાસમાં પણ સમયસર સ્નાનસંધ્યાદિ નિયમમયી પરવારીને પૌતાશ્રીચિત પુસ્તકોનાં “પુક” તપાસતા હતા—આ એઓશ્રીનો કર્તવ્યપાલનમાટેનો આગ્રહ એ એઓશ્રીના જીવનનો એક સંદેશ છે કે જેવડે માનવજીવનની સાચી સમૃદ્ધિ સાંપડી શકે છે...

સારપછી કૃપાનાથની સાથે સેવામાં હતા તેમને સૌને હું મળ્યો—સેકન્ડ કલાસ કેમિન, અપર ડેક, લોઅર ડેક એમ અન્નગ અક્ષગ સ્થાને સૌ હતા.

કૃપાનાથના આનંદાશ્રમના વ્યવસ્થાપક ત્રિભુવનભાઈ, ધ્ર. વામનરામ, ધ્ર. કેશવલાલ, રસોયા દુર્ગાશંકર ને નોકર રામજીભાઈ—એ કૃપાનાથની સેવામાં સાથે હતા. ઉપરાંત નવસારીના રહીશ અને ધંધાઅર્થે દક્ષિણ આફ્રિકાના નાતાલ પ્રાંતના ઈર્ષન શહેરમાં હાલ વસતા ગુરુબંધુ દુર્લભભાઈ અને જામનગર પાસે ખેડી ખંદરના ગુરુબંધુ પ્રેમજીભાઈ પણ સાથે હતા.

એ અરસામાં કોંગ્રેસ એટલે હિંદની રાષ્ટ્રીય મકાસભાનું અધિવેશન કરાંચીમાં લંચવાનું હતું એટલે તેમાં પ્રેક્ષક, પ્રતિનિધિ કે સ્વયંસેવક તરીકે ભાગ લેવામાટે આ “વીરા” સ્ટીમરમાં ખેસીને ઘણા કરાંચી જતા હતા. તેમાંના એક સ્વામી ભાસ્કરનંદ કરીને હતા, તેમની સાથે મારો પરિચય થયો. આ ભાસ્કરનંદ જાંગાણાના વતની હતા, પણ તે અરસામાં તેઓ બ્રહ્મદેશના પાટનગર રંગુનમાં નિવાસ કરતા હતા અને કોંગ્રેસમાં ભાગ લેવા કરાંચી જતા હતા. તેઓ જાંગાણી હતા. છતાં ગુજરાતી ભાષા જાણતા હતા અને કૃપાનાથપ્રણીત ગુજરાતી ટીકાવાળાં ગીતા, ઉપનિષદ, વેદાંત-દર્શન અદિ પુસ્તકો પણ અવલોક્યાં હતાં અને એ રીતે કૃપાનાથના નામથી પરિચિત હતા. કૃપાનાથ પણ એજ સ્ટીમરમાં બિરાજે છે તે જાણીને સ્વામીજી બહુ પ્રસન્ન થયા અને કૃપાનાથને મળવાની ઈચ્છા દર્શાવી એટલે મેં કૃપાનાથની સેવામાં જઈને તેમની ઈચ્છા વિદિત કરી, આથી મળવાનો સમય મુકરર થયો.

મુકરર સમયે સ્વામીજીને હું ખેલાવી લાગ્યો. તે સમયે કૃપાનાથ સ્વચ્ચિત ગુજરાતી ટીકાવાળાં “પંચદશી”નાં પુક તપાસી રહ્યા હતા. કૃપાનાથે પ્રસન્નવદને સ્વામીજીનું સ્વાગત કર્યું. કેમિનમાં કૃપાનાથના કોચ સામે ખુરશીપર સ્વામીજી બેઠા એટલે હું પણ કૃપાનાથનાં ચરણમાં ખેસી ગયો.

પછી વ્યવહારશુદ્ધિ, પરમાર્થપ્રાપ્તિ, જીવનચીંતિ, દેશસેવા, સનાતનસિદ્ધાંત આદિ પ્રશ્નોના ખુલાસા કૃપાનાથપાસેથી એવા નિખાલસપણે ને નિરભિમાનપણે મળ્યા કે જવાબોદારે સ્વામીજી ઉડ્યા સારે તેમણે કૃપાનાથને ભાવભરી નમસ્કાર કર્યાં ને વિદાય માગી...

હું તો કૃપાનાથના માનવકંથને પૂર્ણતાએ પહોંચાડીને ટકાવી રહેવા એવા અનેરા તત્ત્વની આછી આછી વિચારસમાધિમાં અહોભાવપૂર્વક લીન થઈ ગયેલો એટલે વિદાય-વેળાએ પ્રણમી રહેના સ્વામીજીને જોયા તેથી અગ્ન્યક્તપણે જગ જખડી ગયો...

કૃપાનાથને પર્યાગ પ્રણામ કરીને સ્વામીજીને શિષ્યાચાર પ્રમાણે વળાવવા બહાર ગયો ત્યારે સ્વામીજીના મુખમાથી પ્રમત્ત ગબીર વાણી નીકળી કે—

“ખરેખર...આજે...એક સાચા મહાપુરુષનાં દર્શન થયાં...!”

કૃપાનાથની આંતર પ્રમાણે ક્ષણભિવિરોધે સ્વામીજીનું આતિથ્ય કર્યું

“મેકીનોન મેકેન્ઝી એન્ડ કું” —નામની એક મોટી અંગ્રેજી વેપારી પેઢી છે અને હિંદુસ્તાનમાં મોટાં મોટાં શહેરોમાં તેની શાખાઓ છે આ પેઢી બી આઇ. સ્ટીમ નેવિગેશન કું —ના એજન્ટ તરીકે કામ કરે છે એટલે “વીટા” સ્ટીમર તેની સીધી દેખરેખ નીચે હતી આ “વીટા” સ્ટીમરના કેપ્ટન પણ અંગ્રેજી હતા, છતાં તેમને કૃપાનાથની કેમિનમાં હાથમાં ‘હેટ’ ઉતારીને વિનયપૂર્વક કૃપાનાથની સન્મુખ ઉભેલા અને અતારનવાર ત્યાં આવીને કંઈ કામકાજ મટે પૂછપરછ કરતા જોયેલા...!

“મેકીનોન મેકેન્ઝી”ની કરાચીની શાખા-પેઢીમાં હિસાબી ખાતામાં હંચી જગ્યાએ કામ કરતા હીરજીભાઈ આદિ ગૃહસ્થોના ગુરુદેવ એક સંતપુરુષ છે અને તેઓ મુંબઈથી કરાચી “વીટા” સ્ટીમરમાં બિરાજીને પધારવાના છે એમ જાણીને ઉપરોક્ત પેઢીના કરાચી ખાતેના મેનેજર સાહેબે ખાસ સરના આપેલી તે ઉપરથી કૃપાનાથમાટે ફર્ટ ક્લાસ કેમિનની ખાસ ગોઠવણ ચયેલી અને બીજી જોષએ તે સગવડ કરી આપવાનો પ્રયત્ન પણ ચયેલો

અમે પણ કૃપાનાથનાં માણસો છીએ એમ જાણીને અમારાપ્રતિ સ્ટીમરના કેપ્ટન સાહેબ, ડોક્ટર સાહેબ, ખલાળીઓ આદિ નાના મોટા સ્ટીમરના સૌ સંચાલકોનો સરંભાવ હતો...!

તે દહાડે શિવરાત્રિ હતી એટલે અમે સૌએ શરીરપ્રતિપ્રમાણે ક્ષણહાર કે ઉપાહાર કરેલો; પરંતુ કૃપાનાથ તો સ્ટીમરમાં ક્ષણહાર જ લેતા...!

સાધકોએ યત્ન યત્ન સ્થૂલમાથી સૂક્ષ્મમાં જવાનું હોય છે—તે પ્રમાણે આ શિવરાત્રિના વ્રતમાં કરવાનું છે અર્થાત્ અઝાનીઓની રાત્રિરૂપ જે શિવ એટલે કલ્યાણ-સ્વરૂપ પરમાત્મા તેમાં જાગવાનું છે એટલે પરમાત્માનું, અખંડ સ્મરણધ્યાન કરવામાં જાગૃતિ સેવવાની છે.

“વીટા” સ્ટીમર બહુ નાની નહિ તેમજ બહુ મોટી પણ નહિ એવી હતી—અચ્છ ને, સુંદર હતી તેમાં લોઅર ડેક, અપર ડેક, મેકેન્ડ ક્લાબ, ફર્ટ ક્લામના પ્રેમેન્જરો મળીને આસોથી હજાર માણસો હતાં—સ્ટીમર, પ્રુપો ને બાગીચો, તેમાં પાવખાનાં તે નહાવાઘાવાની સગવડ હતી—સામાન્ય સ્ત્રોત્રુ ને પીવાના પાણીની પણ સગવડ હતી—તેમાં તૈયાર જમવાનું, ક્ષણભિવિરોધે દવા વગેરે પણ મળી શકે એવી પણ સગવડ હતી—

લોઅર ડેકની નીચેના ભંડકથી માંડીને હેટ સૌથી ઉપરતી કેપ્ટનની કેમિન સુધી—ઉપર નીચે, અંદર બહાર, તુલકે ઉપર ને આસપાસ—એમ “વીટા” સ્ટીમરને ખૂબ નિદાશ્રીને જોષ...તેમાં હિંદના લગભગ બધા પ્રાંતના સ્વદેશીઓ તેમજ પુરેશીઓ—બધા વર્ણના ને બધા વર્ગના—બધા ધર્મના ને બધા ધંધાના— બાગક ને વૃદ્ધ—ઓઓ

તેમજ પુરુષો-બાણ એકજ ધરમાં એકજ કુટુંબનાં માણસોની પેઠે રહેતાં ન હોય તેવો ભાસ થયો... !

“ એક કુટુંબી આપણે, એક પિતા પરિવાર-આ સર્વતોભદ્ર એવી વાતને માનવન્મતિને ગળે ઉતારવા માટે ન સમભય એવી રીતે છતાં વ્યવસ્થિત રીતે મહાપુરુષો આપણા માનવલોકમાં અવારનવાર આવતા રહે છે અને મહામંથન કરીને અદશ્ય થઇ જાય છે...આવા મહાપુરુષોમાંના એક મહાપુરુષ એવા કૃપાનાથ પણ ઉપરોક્ત મહામંથનું રહસ્ય સમગ્ર માનવસમાજના હૃદયમાં ઉતરે ને યુદ્ધિમાં બેસે એ માટે પ્રવાસ ખેડી રહ્યા છે-વૃદ્ધાવસ્થામાં પણ કૃપાનાથના એ પ્રવાસો ચાલુ રહેલા-જીવનભરે ચાલુ રહેલા... !

બપોર પછી નમતે પહોરે દૂર દૂર દ્વારકાધીશના સુપ્રસિદ્ધ મંદિરનાં દર્શન થયાં... પરંતુ અમારી “વીટા” સ્ટીમર તો અરબી સમુદ્રમાંથી કચ્છના અખાતમાં દાખલ થઈ અને કચ્છના માંડવી બંદરે નાંગરી.

માંડવી બંદર પણ બાંધેલું ન હોવાથી સ્ટીમરને કાંઠાથી દૂર નાંગરવું પડે છે અને ઉતારઓને વહાણુ કે સ્ટીમ લોન્ચમાં બેસીને બંદરકિનારે પહોંચવું પડે છે.

અમારી આ “વીટા” સ્ટીમરમાં કચ્છના પેસેન્જરો ઘણા હતા: કેમકે મુંબઈથી કચ્છ આવવા માટે રેલવે ટ્રેન કરતાં સ્ટીમરમાં આવવું સોંધું ને સુગમ પડે છે.

તે પછી કચ્છના કિનારાથી પાછી મરડાઇને “વીટા” કાઠિયાવાડના આખા પોર્ટમાં આવીને નાંગરી. આ આખા પોર્ટ શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારે બંધાવ્યું છે અને એ રીતે કાઠિયાવાડના એ આખામંડળ પ્રદેશને વાણિજ્યનું કેન્દ્ર બનાવ્યો છે. આ આખામંડળ શ્રીકૃષ્ણની દ્વારકા તથા શ્રીશંકરાચાર્યની શારદાપીઠને અંગે ધર્મનું કેન્દ્ર તો છે જ...!

આખા પોર્ટથી અમારી “વીટા” સ્ટીમર ઉપડી સારે સૂર્યનારાયણ અંતર્ધ્યાન થઇ ગયા હતા...રાત્રિનો તામસભાવ વ્યાપતો જતો હતા...કૃષ્ણપક્ષને કારણે ઉપર આકાશમાં એકલા તારાઓ તગતગતા હતા...નીચે અરબી સમુદ્રની શીતળ લહેરો પણ ઠંડીનું સ્વરૂપ પકડવા લાગી હતી...સ્ટીમરમાં સધળે સોંપો પડતો જતો હતા...ઐટલે... કૃપાનાથનાં દર્શન કરીને હું પણ સ્ટીમરના લોઅર ડેકની નીચેના ભંડકમાં કૃપાનાથના વર્ષોજૂના સેવક રામજીભાઈ ને બેડીના ગુરુબંધુ પ્રેમજીભાઈ પાસે જઇને કૃપાનાથનું સ્મરણધ્યાન કરતો કરતો સ્મરિ ગયો...!

દ્વાદશ બુધવારના સુપ્રભાતે ઉઠીને શાંત ને સ્થિર થયેલી એવી સ્ટીમરમાંથી બેયું તો સામે સિંધ પ્રદેશનું કરાંચી બંદર દૃષ્ટિએ પડ્યું...સુપ્રભાતની રક્તિ ને સુપ્રસન્નતા સર્વળે વ્યાપવા લાગ્યાં...સૂર્યભગવાનના ઉદયસાથે સાત્ત્વિકતા ને શક્તિ પણ સંપન્ન થવા લાગ્યાં...!

સ્વસ્થ થઇને અમે ઉપર કૃપાનાથનાં દર્શન કરવા ગયા સારે કૃપાનાથ તો સ્નાન-સંધ્યાદિથી પરવારીને પ્રવાસના પોષાકમાં સન્ન થઇને બિરાજેલા...!

શ્રીકાર્તિકી પૂર્ણિમા-મહાપૂજન મહોત્સવ

[સ્થળ સ્થાનંદાશ્રમ-નવાગામ]

ગતાક્રમા જાણ્યા પ્રમાણે કાર્તિક સુદિ ૧૫ શનિવાગ્ના નિવસે અગાઉથી છપાએલ કાર્યક્રમ પ્રમાણે પૂજ્યપાદ કૃપામિધુ શ્રી સદ્ગુરુદેવના મહાપૂજન મહોત્સવમા ભાગ લેવા માટે કાર્તિકવાક્ર, ગુજરાત ને મુગધ આદિ સ્થળોએથી આશરે બેમો ગુરુબધુઓ તથા બહેનો આવ્યા હતાં. સુદિ ચોદશના દિવસે રાત્રે શ્રવણ મંદિરમા સૌ એકત્ર થતાં “ મહાપૂજન મહોત્સવના આરંભનો પ્રસ્તાવ ” એ સમયે શ્રી માણેકલાલ નાનજી ચઢારાણાએ યોગ્ય પ્રવચન કર્યું હતું. સારખાદ દાતાસ્ટેટના રહીશ છ શ્રી કાશીરામશર્માએ “ શ્રીસદ્ગુરુદેવનો મહિમા ” એ વિષયપર પ્રવચન કર્યું હતું ને સારખાદ શ્રી દયાલસિંહજી લાલસિંહજી ઠાકોરે “ કથાણુ ” માસિક અંક ૧૨માથી વિશ્વશાંતિ માટે હાલના અશાંત વાતાવરણમા આપણુ શુ કર્તવ્ય છે તે વાચી સંભળાવ્યું હતું, જે આ નીચે આપવામા આવે છે —

“ એસે અવસરો પર જગહ જગહ ધાર્મિક અનુગ્રાન, શાસ્ત્રોય મત્રપુરશ્વરણુ, વૈદિક તથા તાત્રિક પ્રયોગ, ચડી-ગણેશજી સનિધિ ઉપાસના તથા વૈદિક ઔર પૌરાણિક યજ્ઞ-યાગ હોને આદિયે ધનમે પ્રકૃતિકે મૂલમે પરિવર્તન હોગા, ઔર લોગોકી ભુદિમે સાસ્ત્રિકતા આવેગી સાચહી અપની અપની સ્થિતિકે અનુસાર વિશ્વશાંતિ તથા ધર્માબ્યુદયકી કામનાસે અથવા કેવલ લગવતપ્રીલય સાસ્ત્રિકદાન, શ્રીમદ્ભાગવત, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા તથા શ્રીરામ-ચરિત માનસકે પારાયણુ ઔર અખડ હરિકીર્તન હોને આદિયે સમ્યે હૃદયમે સળકા સદ્ભુદિગી પ્રાપ્તિ તથા સમકે કથાણુકે લિયે લગવાનમે અમ્ચી પ્રાર્થના કરની આદિયે.

યહ યાદ રખના આદિયે કિ હિદુ, મુમતમાન, પારસી, ઇમાઝ સબી એકહી લગવાનકે સ્વરૂપ, અંશ યા સતાન હૈ। સમીમે આત્મરૂપસે એકહી લગવાનુ મિરાજમાન હૈ એકકે અમગલમે દૂમરેકા અમગલ ઔર એકકે મગનમે દૂમરેકા મગલ નિહન હૈ, અતએવ ઐમી સદ્ભાવના ઔર પ્રાર્થના કરની આદિયે કિ લગવાનુ સમકા કથાણુ કરે સમકા સન્મતિ ઔર સદ્ગતિ પ્રદાન કરે જગતમે સર્વત્ર સુખ-શાંતિકા પ્રમાર ઔર વિગ્તાર હો સબી સુખી હો, સબી તન-મનસે નીરાગી હો, સબી સદા મગયોકા સાક્ષાત્કાર કરે ઔર દુખકા ભાગ કિરીકા બી ન મિલે

સર્વે ભવંતુ સુખિન સર્વે સન્તુ નિરામયા ।

સર્વે ભદ્રાણિ પશ્યંતુ મા કશ્ચિદ્દુઃખમાગ્મવેત્ ॥ હનુમાનપ્રસાદ પોદાર ”

ઉપર પ્રમાણે તે વાચન પૂર્ણ થયું હતું, ને તેથી મૌએ તેવી ભાવાના કરી હતી

કાર્તિકી પૂર્ણિમા શનિવારે સવારના છા વાગતા મૌ બધુઓ તથા બહેનો શ્રવણ-

મંદિરમા એકત્ર થયા હતા પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુદેવના મહાપૂજનનું મગલકાર્ય વેદધોપના મંગલોચ્ચારદ્વારા શરૂ થયું હતું વચ્ચે વચ્ચે શ્રીસદ્ગુરુદેવની પ્રશસ્તિઓ, સ્તુતિપ્રાર્થનાના પદ્ય બોલતા હતા મહાપૂજન પૂર્ણ થતા શ્રીઉપદેશપ્રધાવલિના ૧૧૦મા અંકનું વાચન શ્રી માણેકલાલ નાનજી ચઢારાણાએ કર્યું હતું સારખાદ સૌને પ્રમાદ ને ચરણામૃત આપવામાં આવ્યા હતા

રાત્રે ઢાકનિવાસી શ્રી ગાંડાલાલભાઈ મહેતાએ પૂજ્યપાદશ્રીના દિવ્ય જીવનચરિતપર હરિકીર્તન કર્યું હતું, ને આ મગલ મહાત્મવનું કાર્ય શાંતિથી નિર્વિદ્ધે પૂર્ણ થયું હતું.

સુદિ ૧૪ના દિવસે એક ભક્ત સન્નજન તરફથી ભોજન આપવામાં આવ્યું હતું સુદિ ૧૫ના દિવસે શેઠ રવજી દેવજી ગાંધી તરફથી અર્પણ થયેલી રકમના બાજમાથી ભોજન થયું હતું, ને વર્દિ ૧ ના દિવસે શેઠ ઇંદુકુમારભાઈ-ભાવનગરવાળા તરફથી તેની ગોહવણ ચર્ધ હતી.

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ-મુંબઈ તરફથી ઉજવાયેલો

શ્રીગુરુપૂર્ણિમા પૂજન મહોત્સવ

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળતરફથી શ્રીમાધવળાગમાં કાર્તિક સુદિ ૧૫ રતિવારે શ્રીગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવનો સમારંભ યોજાયો હતો. વર્તમાનપત્રોમાં મહોત્સવની જાહેરાત કરાયેલી હોવાથી સમારંભમાં ભાગ લેના બોરીવલિ, વિવેપારલે, ઘાટકોપર તથા માટુંગા આદિ પરામાં રહેતા બંધુઓ પણ સમયસર આવી પહોંચ્યા હતા. પૂજ્યપાદ કૃપાસિંધુ નાથની દયાથી મુંબઈનું અદાંત વાતાવરણ હોવા છતાંયે મહોત્સવ અત્યંત શાંતિ ને શ્રદ્ધાભક્તિપૂર્વક સફળ રીતે આનંદસહ ઉજવાયો હતો.

પ્રારંભમાં ભૂદેવોએ વેદમંત્રના પાઠ કર્યા હતા, અને પશ્ચાત્ પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુ પરમાત્મા શ્રીમન્નાથ ભગવાનનાં પૂ. પાદુકાછતું સમાવતી શ્રીયુત્ લાઈ હરજીવન હજનલાલ દીક્ષિતે પોરશોપચારથી મહાપૂજન કર્યું હતું. તદનંતર સર્વે સભાજનોએ પૂજ્ય પ્રતિમાછતું તથા પૂ. પાદુકાછતું પૂજન કર્યું હતું, અને આરતી ઉતારી પ્રભુને ધરાએલી પ્રસાદી સૌને અપાઈ હતી, અને પ્રભુનાં ચરણામૃતનું પાન સૌએ કર્યું હતું. પછી શ્રી. રતનજી રામજી લાખાણીએ પૂ. સદ્ગુરુદેવપ્રતિની પ્રાર્થના વાંચી સંભળાવી હતી, અને શ્રી. વિદ્યુલ્લાસ ગોરધનલાલ દ્વારે પૂર્ણિમા મહોત્સવનું ભાવભર્યું ભજન ગાયું હતું.

તદનંતર શ્રીમાન્ ઉમેશચંદ્રજીએ એક ક્લાક યોગ ઉપર મુંદર પ્રવચન કર્યું હતું. પૂ. સદ્ગુરુદેવના યોગકૌસ્તુભ, યોગપ્રભાકર, શ્રીપાતંજલયોગ દર્શન, શ્રીઅંતર્યામીના આદેશો, શ્રીનાથસ્વરોદય આદિ ગ્રંથોની તેમણે ભારે પ્રશંસા કરી હતી, અને નાથપ્રભુના ખીજ ભગભગ એકસો ગ્રંથો છે, તે સર્વેનો સ્વાધ્યાય કરવા સૌને ભલામણ કરી હતી. આ પછી શ્રીયુત્ મોહનલાલ હરિશંકર દ્વેએ યોગ ઉપરનું એક મુંદર કાવ્ય સૌને સંભળાવ્યું હતું, અને પછી શ્રીસદ્ગુરુદેવની નવ્ય બોક્ષાવી સભા વિસર્જન થઈ હતી.

—[*]—

શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર

(ભાદ્રપદમાસ)

મુખ્યમેરુ:—શ. ૩૦-૭-૦ શ્રી. શેઠ નાનજી પ્રમુદાસ-પોરબંદર. રા. ૨૫-૪-૦ શ્રીમતી સુમરીજહેન ડાળાવાળા-ખીજખા હા. જેન મુખજીઆ. રા. ૨૨-૪-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતસી-કરાચી.

લઘુમેરુ ને રુદ્રાભિષેક:—શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાચી. (રુદ્રાભિષેક.) શ્રી. પુરુષોત્તમ લીખાભાઈ-મરોલી. (લઘુમેરુ.) શ્રી. ગોરધનલાલ હીરજી-ચાંપરાજ ચરખા. (રુદ્રાભિષેક.) શ્રી. ભગવતલાલ મંગળદાસ ભક્ત-બોરીવલિ. (લઘુમેરુ.) શ્રી. મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ એન્ડ કંપની-પોરબંદર. (આખો આવણુમાસ અષ્ટક રુદ્રાભિષેક.) શ્રી. ભગવાનદાસ દામોદર અધ્વર્યુ-બોરીવલિ. (લઘુમેરુ.) શ્રી. કરશનદાસ હંસરાજ. (રુદ્રાભિષેક.) શ્રી. દુર્લભજી મણિચંદર. (રુદ્રાભિષેક.)

અખંડીપદ:—શ્રી. ગોરધનદાસ હીરજી-ચરખા ચાંપરાજ. રા. ૦-૩-૦ શ્રી. રેવાચંદર ખાલકુશુ-ગોધરા. રા. ૧-૦-૦ શ્રી. ઉમેદભાઈ વી, પટેલ-કરમસદ. રા. ૦-૧૩-૯ શ્રી. મંગળદાસ માધવલાલ વ્યાસ-સાદરા. રા. ૧-૨-૬ શ્રી. મંગળદાસભાઈ વ્યાસ-સાદરા. રા. ૦-૧૨-૦ જેન ફૂલખા પ્રભાતસંગ-સીગામ. રા. ૨૧-૨-૦ શેઠ રાજસી જીવરાજ તરફથી આખો આવણુમાસ અખંડીપદના. રા. ૬-૪-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાચી. રા. ૦-૮-૦ શ્રી. ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ-મુંબઈ. રા. ૦-૪-૦ શ્રી. કરશનદાસ હંસરાજ. રા. ૦-૪-૦

શ્રી. દુર્લભજી મલિયાકર રૂ. ૨-૬-૦ શ્રી. ભગવાનલાલ દામોદર અખ્યર્યુ-ખોરીવલિ રૂ. ૧૦-૮-૦ શ્રી ગુણવત્સિદ્ધ જાલમસિદ્ધ-મુંબઈ

ભોજનો — રૂ. ૨૨-૮-૯ શ્રી અબ્દુલકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી-જોરાવરનગર. રૂ. ૨૦-૨-૩ શ્રી. મગજદાસ માધવલાલ વ્યાસ-સાદરા (શ્રી. વ. ૩૦ના ભોજનના) રૂ. ૪૦-૧-૬ શ્રી સુનીનાલ બહેચરદામ-માદરા રૂ. ૧૦-૦-૦ શ્રી કૃત્યાણુજી કલિદાસ રાડીઆ-ભાણુવડ રૂ. ૫૩-૫-૦ શ્રી. મોહનલાલ લક્ષ્મીદામ એન્ડ કુપની-પોરબંદર રૂ. ૬૮-૦-૬ એ સાધુ ગણેશદાસજીના આત્મકથ્યાણુચે ભોજન હા શ્રી. રોક જગનલાલ વાલજી-જમનનગર રૂ. ૧૫-૦-૦ વિક્સદાસ પીતાંબરદામ-અગાસણા, હા શ્રી. જગન સવજી -મુંબઈ. રૂ. ૧૧૭-૦-૯ શ્રી રા. વામનરાય જટાગકર-પાટણ. (પાટોતસવના ફલાહાર તથા ભોજનાદિના.)

યાજ — રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી લાનુશક પ્રજુરામ-મીતડી રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી મૂળજી પ્રાગજી-કરાચી (૨ યાજ) રૂ. ૭-૧૨-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાચી ' ૧-૪-૦ નાનીબહેન લક્ષ્મીરામ-મીવખા રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી લાલજી જોદાભાઈ-કરજેજ. રૂ. ૨-૪-૦ શ્રી પુરુષોત્તમ બીખાભાઈ (૨ યાજ) રૂ. ૩-૧૨-૦ શ્રી રેવાશંક બાબકૃષ્ણ ત્રિવેદી-ગોધરા (ત્રણ યાજ) રૂ. ૧-૦-૦ શ્રી ભાઈશંકર રંગનાથ-ગોધરા રૂ. ૧-૪-૦ એ અંબાલાલ દેશવલાલ-ખાધા રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી ભગવતલાલ મગજદાસ ભક્ત-ખોરીવલિ રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી. લક્ષ્મીશંકર લાલજી વ્યાસ-જૂનાગઢ (૨ યાજ) રૂ. ૨-૪-૦ મગજાભાઈ લક્ષ્મણ વસાણી (૨ યાજ) રૂ. ૧૦-૦-૦ શ્રી શકરલાલ મોહનલાલ મારફતીઆ-જમજોધપુર રૂ. રૂ. ૫ સુધી પ્રજુશ્રીને દૂધ ધરાવવા રૂ. ૩-૧૨-૦ શ્રી મગજદાસ માધવલાલ વ્યાસ-સાદરા (૩ યાજ) રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી પ્રતાપસિદ્ધ માનસિદ્ધ-સીગામ રૂ. ૧-૪-૦ દૂલભાઈ પ્રભાતમગ-સીગામ. રૂ. ૧-૪-૦ બહેન પ્રભાવતી મગજી-જૂનાગઢ રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી મોહનલાલ લક્ષ્મીદાસ એન્ડ કુપની-પોરબંદર રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી માણેકલાલ નાનજી ચદારાણા-ભાવનગર (ભા વદિ ૧ના યાજના) રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી મા ના ચદારાણા-ભાવનગર (ભા વદિ ૩ના યાજના) રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી મા ના ચદારાણા-ભાવનગર (ભા વ ૧૨ના યાજના) રૂ. ૧-૪-૦ એ મનુભાઈ માણેકલાલ ચારાણા-ભાવનગર. રૂ. ૫-૦-૦ શ્રી મૂળજી પ્રાગજી-કરાચી (૪ યાજ) રૂ. ૨-૦-૦ એ પ્રતાપસિદ્ધજીના આત્મકથ્યાણુચે, (ભા વ ૩ના યાજ) હા શ્રી અદ્વિતિ-મુંબઈ રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી જટાશકર મયારામ રાવળ-ઉપતેટા રૂ. ૪-૮-૦ શ્રી માનસિદ્ધ નથુસિદ્ધ-કુતિયાણા (૩ ધાલણુના ભોજનખર્ચના તથા યાજ ૧ તથા અખડીપક) રૂ. ૧-૪-૦ જડાવખેન-જોરાવરનગર રૂ. ૧-૪-૦ દેવચંદ હસરાજ ગરેજવાળા રૂ. ૫-૦-૦ શ્રી. ગુણવત્સિદ્ધ જાલમસિદ્ધ-મુંબઈ, (૩ યાજના) હા શ્રી દ લા દોહાર રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી પુરુષોત્તમ બીમજી-ભાવનગર રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. કરશનજી પ્રાણુજીવન ઝોઝા રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવચંદ હસરાજ-પોરબંદર રૂ. ૧-૪-૦ રૂ. આણુદલાલ ગોવિંદજી વડીલ-પોરબંદર રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી ચપકલાલ મૂળશકર મેદરડા રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી દારકાદાસ એતસી-કરાચી (૨ યાજ) રૂ. ૫-૪-૦ શ્રી મગનલાલ અમૃતલાલ-દામનગર. (૪ યાજ)

પરચુરણમેટ

[ભાદ્રપદ માસ]

- ૦-૪-૦ શ્રી. રમણિકલાલ ત્રિભુવન દ્વે
 ૪-૦-૦ ,, નથુરામ લક્ષ્મીરામ નાકરા
 ૫-૦-૦ ,, કલ્યાણુજી કલિદાસ રાડીઆ
 ૧-૦-૦ ,, કરણસિંહ લાલસિંહજી ઠાકોર

જૂનાગઢમાં શ્રી પોપટલાલ તારાચંદ વકીલને
 ઘેર જન્મ્યાષ્ટમીના મહાપૂજન ભેટના:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. પોપટલાલ તારાચંદ વકીલ
 ૧-૦-૦ ,, કરણસિંહજી લાલસિંહજી
 ૧-૦-૦ ,, જ્યેષ્ઠભાઈ વકીલ
 ૦-૪-૦ ,, કલ્યાણુસિંહ લવાનસિંહ
 ૦-૪-૦ ,, રૂગનાથસિંહભાઈ
 ૦-૨-૦ ,, જયશંકર માસ્તર
 ૧-૦-૦ ,, કેશવજી ઝીણુભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, લાલજી ઝીણુભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, વીરસિંહજીભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, જમનાદાસભાઈ
 ૦-૨-૦ ,, બાબાભાઈ તથા નવીનચંદ્ર
 ૦-૮-૦ ,, મોરારજીભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, મનજી હરજી
 ૦-૮-૦ ,, ઈશ્વરલાલભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, ભાનુલાલભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, વાસુદેવભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, ચંદુભાઈ મોરારજી
 ૦-૮-૦ ,, સુમતીલાલ નરોત્તમ

- ૯-૦-૦ હા. શ્રી. કરણસિંહજી લા. ઠાકોર
 ૦-૫-૦ પરચુરણ
 ૬-૮-૦ શ્રી. લાલજી જ્ઞેહાભાઈ
 ૫-૪-૦ ,, પુરુષોત્તમ ભીખાભાઈ
 ૦-૧૦-૦ ,, પુરુષોત્તમ ભીખાભાઈ લઘુરુદ્રના
 પૂજાપો તથા ભેટના
 ૧-૪-૦ ,, મનસુખલાલ દામોદર લખનોરી
 ૦-૬-૦ ,, ગોરધનદાસ હીરજી-ચાંપરાજ
 ચરખા રુદ્રભિષેક

- ૫-૦-૦ શ્રી. રામલાલ ત્રિકમલાલ ત્રિવેદી
 -ભીમડી

- ૧-૦-૦ બેન મંછાલક્ષ્મી શંકરલાલ
 ૧-૪-૦ પરચુરણ

- ૭-૪-૦ શ્રી. હા. રામલાલભાઈ-ભીમડી

- ૦-૪-૦ બેન કસ્તુરબેન વ્યાસ-ખીલખા
 ૧૦-૧૧-૦ શ્રી. બાલાભાઈ દયારામ રાવળ
 -માંડળ. માંડળમાં પૂજ્યપાદ

કૃપાનાથજી મહાપૂજન થયું હતું
 ને સૌએ લાલ લીધો હતો.

- ૫-૦-૦ શ્રી. સ્ટેશન માસ્તર લલુશંકરભાઈજી.
 કુકુંબ

- ૧-૦-૦ શ્રી. ગિરજશંકર ભીમશંકર રાવળ
 ૦-૪-૦ ,, રેવાશંકર બાલકૃષ્ણ-ગોધરા
 ૦-૧-૩ ,, કોતિલાલ રવિશંકર

ગોધરામાં આપાઠી પૂર્ણિમાના મહાપૂજનની
 ભેટના:—

- ૨-૦-૦ શ્રી. રેવાશંકર બાલકૃષ્ણ
 ૨-૦-૦ ,, મધુવનદાસ ચંદુલાલ
 ૧-૦-૦ બેન લીલાવતી ગોરધનદાસ
 ૧-૦-૦ શ્રી. મગનલાલ હરગોવિંદ
 ૧-૦-૦ ,, હીરોલાલ આદિતરામ
 ૧-૦-૦ ,, ગોરધનદાસ ભોગીલાલ
 ૦-૮-૦ ,, રેવાશંકરભાઈ ત્રિવેદી તથા
 માણિકબેન-ગોધરા જન્મ્યાષ્ટમી-
 ની ભેટના

- ૧-૦-૦ બળેવના દિવસે ગુરુપૂજનના ભેટના
 ૦-૩-૬ પરચુરણ ભેટ

૧૦-૦-૯

- ૧-૦-૦ શ્રી. છગનલાલ નરભેરામ-ઢાંધા
 ૭-૦-૦ સાદરામાં આપાઠી પૂર્ણિમાની પૂજન
 ભેટના હા. શ્રી. મંગળદાસભાઈ

૧-૪-૦ શ્રી. પ્રતાપસિંહ રૂઢનાયસિંહ-મુખ્ય
 ૧-૪-૦ " " " દુધ ધરાવવા માટે
 ૪-૧-૦ વંચલીમાં શ્રીકૃષ્ણ જન્મભાષીના
 દિવસે પૂ. ગુરુદેવનું પૂજન
 થતાં ભેટના. હા. કાનજીભાઈ દેવે
 મુખ્ય-આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુ મહાજીના આવણીના
 પૂજનની ભેટના —

૨-૪-૦ એક ભક્તજન
 ૧-૦-૦ શ્રી. ગોરધનદાસભાઈ
 ૦-૮-૦ " પ્રાણજીવનભાઈ
 ૦-૪-૦ " મણિભાઈ
 ૧-૦-૦ " ગૌરીશકરભાઈ
 ૮-૪-૦ " અમથાલાલભાઈ
 ૦-૮-૦ " કેશવલાલ કૃષ્ણદાસ
 ૦-૫-૦ પરચુરણ

૬-૧-૦

શ્રીમુમુક્ષુમહાજી મુખ્યમાં શ્રીકૃષ્ણ જન્મભાષીની
 ભેટના —

૨-૪-૦ એક ભક્તજન
 ૫-૦-૦ શ્રી શેઠ રાજસી સ્વર્ણ
 ૦-૮-૦ " ભાણજીભાઈ
 ૦-૪-૦ શ્રી. મણિલાલભાઈ
 ૦-૪-૦ " અમથાલાલભાઈ
 ૦-૪-૦ " પ્રાણજીવનભાઈ

૮-૮-૦

૫-૦-૦ શેઠ ચરણદાસ મેઘજી-મુખ્ય
 ૫-૦-૦ શ્રી ભગવતલાલ મગજીદાસ-ઓરિવલિ
 હા દયારામભાઈ શાસ્ત્રીજી
 ૦-૧૦-૦ " ભગવતલાલ મગજીદાસ લઘુ-
 રત્નની ભેટ તથા પૂજપાના
 ૦-૧૪-૦ પરચુરણ મદિરેથી હા પૂજરી
 ૦-૪-૩ બેન અમુલાબેન-ખીલખા
 ૦-૨-૦ " કસ્તુરબેન-ખીલખા
 ૦-૧-૬ પરચુરણ
 ૫-૦-૦ સૌ. સ્વ. બાઈ મોતીબાઈના કથા-

ણાયે ગાયનમિતે. હા શ્રી.
 કરશનદાસ હરજી

૧-૪-૦ શ્રી. દેવચંદ મનજી-રાજકોટ
 ૦-૮-૦ પરચુરણ મદિરેથી
 શ્રીમતી સુમરીબેન કાળાવાળાને ઘેર
 ખીલખામાં પ્રભુશ્રીની પધરામણી થતાં પૂજન
 ભેટ —

૧૧-૦-૦ બેન સુમરીબેન કાળાવાળા
 —ખીલખા

૧-૪-૦ " અમુલાબેન કાળાવાળા
 ૧-૪-૦ " માતૃશ્રી કમબાઈ બહેન
 ૧-૪-૦ " સુમરીબાઈ (ફેલાબહેન)
 ૧-૪-૦ " રાધા બહેન
 ૧-૪-૦ " કમબાઈબેન કાચડવાળા
 ૧-૪-૦ " માંકબાઈ બહેન
 ૧-૦-૦ " પાંચુભાઈ-ખીલખા
 ૨-૦-૦ " મોતીબાઈ ,
 ૦-૮-૦ " સુખજીબા ,
 ૧-૦-૦ શ્રી રાણીગિભાઈ ,
 ૦-૮-૦ બેન કસ્તુરબેન બાસ ,
 ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશકર દાનજી વકીલ
 —ખીલખા
 ૦-૪-૦ બેન ગંગાબાઈ-ખીલખા
 ૧-૪-૦ " મોતીબાઈ (દીસા ભેટના)
 ૦-૬-૦ પરચુરણ
 ૦-૫-૪ આરતીમા

૨૮-૧૨-૪

૧-૦-૦ શ્રી. દરબારથી લક્ષ્મણવાળાનાં પત્ની
 શ્રીમતી સોનબાઈ-ખીલખા
 ૨-૦-૦ " મોરારજી આધવજી અઢીઆને
 લા પધરામણીની ભેટ
 ૧-૦-૦ " લાલજી આધવજી ,
 ૧-૦-૦ " નં.બેરામ આધવજી ,
 ૦-૮-૦ " લાલજીભાઈનું કુટુંબ ,
 ૨-૧૩-૦ " મોરારજીભાઈનું " ,
 ૦-૨-૮ આરતી

ખલાત (ભા. વ. ૧૧ યાજ ૧) સ્વ' મણિશકર પૂજુર્નદના દ્રસ્ટી શ્રી. સ્વ જ્યેષ્ઠારામભાઈ ભટ્ટ-અમદાવાદ ભા. વ. ૩૦)નું ભોજન.

પુસ્તક પ્રકાશન સેટ —૩ ૫૫૦-૦-૦ શ્રી શેઠ હરખચંદ સક્ષમીચંદ શાહ-જૂનાગઢ વાળા તરફથી "શ્રીઅર્ચ્યામીના આદેશો" એ પુસ્તક છપાવવામાટે અર્પણ ચલા છે. હા. શ્રી. પો. તા. વકીલ-જૂનાગઢ.

—[૦]—

શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર

(આશ્વિનમાસ)

શ્રીસદ્ગુરુમહાપૂજન—ગત શરતપૂર્ણિમાના દિવસે રાત્રે આદનીમા પૂજ્યપાદશ્રીનું યથાવિધિ પૂજન કર્યું હતું પૂજ્યપાદ કૃપાનાયની સ્વરૂપાવરયાનતિથિ આશ્વિનવદિ ૧૧ના દિવસે સૌ આનંદાશ્રમવાસીઓએ મળીને પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુદેવનું યથાવિધિ મહાપૂજન કર્યું હતું સૌએ આજે ઉપવાસપૂર્વક વ્રત કર્યું હતું નૃતનવર્ધનિમિત્તે પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુનું યથાવિધિ મહાપૂજન સૌ ગુરુઅધુઓએ મળીને કર્યું હતું

મુખ્યસેટ—૩ ૧૬-૮-૦ શ્રી વામનરાય જટાશકર વસાવડા-પાટણ. ૩ ૨૦-૦-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતરસી-કરાચી

લઘુરુદ્ર ને રુદ્રાભિષેક—શ્રી આનાશકર નાનજી જોશી પૂજ્યગુરુદેવના સ્વરૂપાવરયાનતિથિના દિને. (રુદ્રાભિષેક) શ્રી. શિવશકર દયાગજ-લાડી (લઘુરુદ્ર.)

ભોજન ને થાળો—૩ ૨૩-૧-૦ શ્રીમતી વિજયાબેન સક્ષમીશકર ધધુકાવાળાં તરફથી ભોજન ૩. ૧૭-૭-૦ શ્રીમતી સ્વ. બેન ગુણવંતી વ્રજલાલ શાહ, હા. શેઠ હરખચંદસાઈ-જૂનાગઢ ૩ ૨૧-૧૧-૬ સ્વ શેઠ રવજી દેવજી ગાધી-ગામનગર ૩ ૭-૦-૦ મણિલાલ મગનલાલ-અમદાવાદ. ૩ ૪૪-૮-૦ શ્રી. હરજીવન કેશવજી શાહ-મુંબઈ ૩. ૧૭-૧૧-૦ વોરા પુરુષોત્તમ વીરજી, હા. કાશીબેન-અમરેલી ૩ ૨૨-૩-૮ શ્રી. જયતિલાલ ગદીઆ, હા. સતોકબેન-અમરેલી ૩ ૨૫-૦-૦ શ્રી. પ્રાણજીવનદાસ નરૈત્તમદાસ-આવનગર. ૩. ૨૫-૦-૦ નાનજી હરજી-ધારી. ૩ ૫-૦-૦ જયરામ જોરાજી-કરાચી. ૩-૨-૮ શ્રી કરશનદાસ હરજી-વહુકુળ

થાળ —૩ ૫-૦-૦ શ્રી મધુવનદામ સી પરીખ-ગોધરા ૩ ૨૬-૧૦-૦ શ્રી ગિરધરલાલ વિઠ્ઠલદાસ હક્કર-કુંડલા ૩. ૫-૪-૦ હિંદુગય વસતગય-મોંગરોળ ૩ ૧-૪-૦ ચત્રજીજી જીમજી-પોરબંદર ૩ ૨-૮-૦ શ્રી કમળસિંહ લા હકિર-જૂનાગઢ. ૩ ૫-૦-૦ શ્રી. જટારાકર જગજીવન-જૂનાગઢ ૩ ૧-૪-૦ શ્રી. સક્ષમીશકર રધુરામ પંચા-અમરેલી. ૩ ૧-૪-૦ શ્રી વ્રજલાલ વનમાળી-દહાણું ૩. ૨-૮-૦ શ્રી રેવાશકર બાલકૃષ્ણ-ગોધરા. ૧-૪-૦ શ્રી નાનાલાલ ભાનુશકર-જૂનાગઢ ૩. ૧-૪-૦ પ્રેમભાઈ રામજી-કરાચી ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. મજલાલ વનમાળી-દહાણું

અર્ચાદીપક —૩. ૧-૦-૦ શ્રી. ચત્રજીજી જીમજી-પોરબંદર. ૩ ૧-૦-૦ બેઠાભાઈ જોશાભાઈ-મુંબઈ. ૩. ૦-૧૫-૦ શ્રી. કરશનદાસ હરજી-વહુકુળ તરફથી દીપમાળના.

પરચુળભેટ

[આસોમાસ]

આનંદાશ્રમ-નવાગમમાં શ્રીનાથજયંતીની

બેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. ચીમનલાલ જ. બ્યાસ
 ૧-૦-૦ બેન કરતુરબેન જયશંકર બ્યાસ
 ૧-૦-૦ શ્રી. શુક્લજી વિશ્વનાથભાઈ
 ૦-૫-૦ „ અં. ના. બેશી
 ૦-૪-૦ બેન અંબાબહેન-નવાગમ
 ૦-૮-૦ „ લાલુબેન અઢીઆ
 ૦-૮-૦ શ્રી. મયાશંકર રાવળનાં પત્ની
 ૦-૨-૦ બેન ઉજીબેન
 ૦-૨-૦ „ જયાગૌરી જીવરામ
 ૦-૨-૦ „ મણિબેન ગંગારામ
 ૦-૫-૦ „ સુખજીબા-બીલખા
 ૦-૪-૦ „ મગનલાલ રામજી બેશી
 ૦-૪-૬ પરચુરણ
 ૧-૦-૦ શ્રી. નરભેરામ આધવજી
 ૦-૮-૦ „ દેવચંદ હંસરાજ
 ૧-૦-૦ „ નારણભાઈ જેઠાભાઈ
 ૫-૦-૦ „ કેશવલાલ જેઠાલાલ
 ૩-૮-૦ „ કરણસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર
 ૨-૦-૦ „ મહાસુખસાઈ પાનાચંદ
 ૨-૦-૦ „ પોપટલાલ તારાચંદ વકીલ
 ૧-૪-૦ „ પ્રજલાલ વનમાળી
 ૧-૦-૦ બેન શાંતાબેન ખેરાજ-જૂનાગઢ
 ૦-૪-૯ શ્રી. જયકૃષ્ણ ગંભીર શર્મા
 ૨-૦-૦ „ ધનજી પુરુષોત્તમ-અમરેલી
 ૧-૦-૦ બેન સંતોકબેન રૂપસિંહ „
 ૭૫-૧૪-૦ શ્રી. શેઠ રાજસી જીવરાજ તરફથી
 સાત્વિક દાનના
 ૫-૦-૦ „ મંગળપ્રસાદ ત્રિભુવનરાય છાયા
 ૨-૦-૦ „ રેવાશંકરભાઈ-ગોધરા
 ૧-૦-૦ „ મધુવન સી. પરીખ-ગોધરા
 ૧-૦-૦ „ ગોરધનદાસ ભોગીલાલ „
 ૦-૪-૦ „ કોતિલાલ આધડલાલ „

૦-૪-૦ બેન કરતુરબેન-બીલખા

શ્રી આનંદાશ્રમ-નવાગમમાં શરત પૂર્ણિમાના

પૂજન બેટનાં:—

- ૦-૨-૦ શ્રી. શાસ્ત્રીજી મગનલાલ બેશી
 ૦-૨-૦ „ કરશનદાસ હરજી
 ૦-૮-૦ „ શુક્લ વિશ્વનાથ કલિદાસ
 ૧-૦-૦ „ અંબાશંકર ત્રિવેદી
 ૦-૪-૦ „ કરશનજી પ્રા.-ઝોઝા
 ૦-૪-૦ „ શાસ્ત્રી દયારામ મૂળજી
 ૦-૪-૦ પૂ. ધ. ધણપ્રકાશજી
 ૦-૮-૦ શ્રી. મયાશંકર જ. રાવળ
 ૦-૨-૦ „ અંબાશંકર બેશી
 ૦-૨-૦ બેન સંતોકબેન-અમરેલી
 ૦-૨-૦ „ કાશીબેન „
 ૦-૪-૦ શ્રી. ઉમિયાશંકર પ્રાગજી-વડિયા
 ૦-૨-૦ „ પૂજારી દલપતરામ
 ૦-૨-૦ બેન મણિબેન
 ૦-૨-૦ „ જયાગૌરી જીવરાજ
 ૧-૪-૦ „ સંતોકબેન રૂપસિંહ-અમરેલી
 ૧-૦-૦ શ્રી. કરણસિંહજી લા. ઠાકોર
 ૧-૦-૦ „ અંબાલાલ તુલજીરામ-જંબુસર
 ૩-૮-૦ જંબુસરના બંધુઓ તરફથી જયંતીની
 બેટ

શ્રી અમદાવાદ-આનંદાશ્રમમાં નાથજયંતીની

બેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. મંગળદાસ માધવજી-સાદરા
 ૧-૦-૦ „ નરહરિ રવિશંકર-અમદાવાદ
 ૧-૦-૦ શ્રી. નિરંજનકુમાર જ્યેષ્ઠારામ
 ૦-૪-૦ કુમારી માલતી બહેન
 ૦-૪-૦ „ નલિની દેવી
 ૦-૪-૦ બેન પદ્મા બહેન
 ૦-૪-૦ „ ભારતી બહેન
 ૦-૪-૦ „ દેવયાની બહેન
 ૦-૪-૦ „ અરુણા બહેન

- ૦-૪-૦ બેન કૌમુદી બહેન
 ૦-૮-૦ એક બેન
 ૦-૮-૦ શ્રી. સુધીરભાઈ
 ૦-૪-૦ „ શાસ્ત્રી જયશંકર મયારામ
 ૦-૪-૦ અ. સૌ. દયાગૌરી
 ૦-૪-૦ શ્રી. બાલુભાઈ મયારામ
 ૦-૪-૦ „ ગિરમશંકર મયારામ
 ૦-૪-૦ „ વિજયશંકર મયારામ
 ૧-૦-૦ બેન નર્મદાબેન મહાશંકર રાવળ
 ૧-૦-૦ શ્રી જટાશંકર હરિલાલ રાવળ
 ૦-૮-૦ „ દેવજી ગોરધન
 ૦-૨-૬ પગચુરણ
 ૧-૦-૦ બેન વિજયાલક્ષ્મી
 ૧-૦-૦ શ્રી વામદેવ પુરષોત્તમ
 ૧-૦-૦ „ જ્યેષ્ઠાલાલ ભટ્ટ
 ૦-૮-૦ બેન અવિતા બહેન રાવળ

- ૧૩-૨-૬ હા શ્રી જ મ ભટ્ટ
 ૨-૦-૦ શ્રી વામનરાય-પાટણ
 ૦-૮-૦ „ નારાયણરાવ-ભોવમાર
 ૦-૮-૦ „ મોતીલાલભાઈ-રાણાવાવ
 ૧-૦-૦ કુમારી સૂર્યકાંતા બહેન
 ૦-૫-૦ ચિ. લલિતપ્રસાદ અંબાશંકર જોશી
 ૫-૦-૦ ડૉ વામનરાય-પાટણ
 ૦-૪-૦ શ્રી. યોગીભાઈ-મંગરોળ
 ૦-૫-૦ „ કરશનજી પ્રા. ઝોઝા

ધ.કા-આનંદાશ્રમની બેટ -

- ૧-૦-૦ બા શ્રી. આહુમા
 ૧-૦-૦ બા શ્રી. વખતુમા
 ૧-૦-૦ બા શ્રી રતનમા
 ૭૫-૧૪-૦ શેક રાજસી જીવરાજ તરફી
 આક્ટોબરના સાંત્વિક દાનના
 કરાંચી આનંદાશ્રમની બેટ -
 ૧૫-૫-૦ આપાદી પૂતમના પૂજન બેટના
 ૭-૬-૦ જયંતીમહોત્સવની બેટના
 ૧૯-૧-૦ દર રવિવારનાં પૂજન બેટના
 હા શ્રી કરશનદામ ચામજી
 ૫-૪-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી

આનંદાશ્રમ-નવાગામમાં સ્વરૂપાવધાનના
 દિને પૂજન બેટના -

- ૧-૦-૦ શ્રી અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી
 ૧-૦-૦ „ વજલાલ વનમાળી-દહાણું
 ૧-૦-૦ „ મૂળશંકર કાનજી વકીલ
 ૦-૪-૦ „ અંબાશંકર નાનજી જોશી
 ૦-૪-૦ અ શ્રી. લલિતપ્રકાશજી
 ૦-૪-૦ શ્રી. મગનલાલ રામજી જોશી
 ૦-૪-૦ „ કરશનદામ હરજી
 ૦-૪-૦ બેન સુમજીબા
 ૦-૪-૦ „ કરતુર બહેન
 ૧-૦-૦ શ્રી શુક્લ વિશ્વનાથભાઈ
 ૦-૪-૦ બેન બેમીનહેન અદીઆ
 ૦-૪-૦ „ મણિબેન „
 ૦-૪-૦ શ્રી હરગોવિંદ „
 ૦-૨-૦ બેન ચંદ્રાબાળા અંબાશંકર
 ૦-૨-૦ „ ઉદુબેન કરશનદાસ
 ૦-૨-૦ „ જ્યાગૌરી જીવરામ
 ૦-૨-૦ શ્રી. અંબાશંકર નાનજી જોશી
 રુદ્રાભિષેકની બેટ
 ૦-૨-૦ બેન લાલુબેન અદીઆ
 ૦-૨-૦ „ મણિબેન
 ૦-૪-૦ શ્રી શાસ્ત્રીજી દયાગમ મૂળજી
 ૨-૦-૦ „ પ્રાણજીવન નરોત્તમદાસ-
 બકરાબાદ
 ૫-૦-૦ શ્રી. વિનોદગાય ધોળકીઆ-પાટણ
 ૧-૪-૦ „ અમૃતલાલ નગીનદામ-સુરત
 ૦-૮-૦ „ વજલાલ વનમાળી-દહાણું
 ૦-૨-૦ બેન કરતુરબેન બ્યાસ
 ૦-૪-૦ મે. પોસ્ટ મારતર સાહેબ
 ૦-૪-૦ ડોક્ટર સાહેબનાં પત્ની
 ૩-૦-૦ શ્રાવણ મામમાં લીંચુડા-
 આનંદાશ્રમમાં અવિદી બેટના
 ૧-૪-૦ શ્રી ભાદ્રપદ માસની બેટમાં હા
 હરજીભાઈ
 શ્રી અમદાવાદ આનંદાશ્રમમાં આપાદી
 પૂતમની બેટ -
 ૧-૦-૦ શ્રી. રવિશંકર મહાશંકર રાવળ

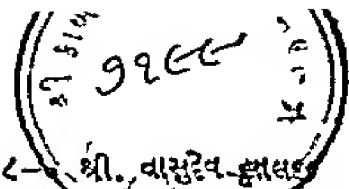
- ૧-૦-૦ ખેન નર્મદાખેન રાવળ
 ૧-૮-૦ શ્રી. નિરંજનકુમારભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, સુધીરભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, જયશંકર શાસ્ત્રી
 ૦-૮-૦ સૌ. દયાગૌરી
 ૦-૫-૦ શ્રી. ખેચરલાલ મયારામ
 ૦-૪-૦ ખેન કૌમુદીખેન
 ૦-૪-૦ ,, માલતીખેન
 ૦-૪-૦ શ્રી. અનિરુદ્ધભાઈ
 ૦-૮-૦ એક ભક્તજન
 ૧-૪-૦ શ્રી. ઉછરંગરાયભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, જ્ઞાલાલ પીતાંબર
 ૧-૦-૦ ,, વાસુદેવ પુરુષોત્તમ
 ૨-૦-૦ ગં. સ્વ. સવિતાખેન
 ૧-૦-૦ ગં. સ્વ. રેવાબા

- અમદાવાદ આશ્રમમાં શ્રાવણની ભેટ:—
 ૨-૪-૦ શ્રી. માલદેવભાઈ રાણા
 ૧-૦-૦ ,, નિરંજનકુમાર જે. ભટ્ટ.
 ૦-૮-૩ પરચુરણ
 ૮-૮-૦ ગં. સ્વ. રેવાબા માસિક થાળના
 ૦-૪-૦ પરચુરણ
 શ્રાવણમાસ
 ૮-૮-૦ ગં. સ્વ. રેવાબા માસિક થાળના
 ૦-૪-૦ શ્રી. દયાળસિંહજી કોકર
 ૦-૯-૦ ,, શાસ્ત્રી જયશંકર મ. ભટ્ટ
 ભાદ્રપદમાસ
 ૮-૮-૦ ગં. સ્વ. રેવાબા માસિક થાળ
 ૦-૪-૦ ભેટના
 ૧-૦-૦ શ્રી. પટેલ જ્ઞાલાલ
 ૦-૩-૩ પરચુરણ
 આશ્વિન વદિ ૩૦) સુધી

— [*] —

શ્રીનાથજયંતી મહોત્સવ પ્રસંગે શ્રીસુચકંદગુહા-જૂનાગઢમાં આવેલી મહાપૂજન ભેટ:—

- ૧૧-૦-૦ શ્રી. શેક રવજી દેવજી ગાંધી હા.
 શ્રી. જગનલાલભાઈ
 ૫-૦-૦ ,, દયાળસિંહજી હા. કોકર
 ૨-૦-૦ ,, રૂપસિંહ હરિસિંહ
 ૫-૦-૦ ,, સાધુ મકનદાસ શામદાસ હા.
 ધ. બલપ્રકાશજી
 ૧-૦-૦ ,, ધ. બલપ્રકાશજી
 ૫-૦-૦ ,, સોની કલ્યાણજી કાયક-કાટકારા
 ૨-૦-૦ ,, શેક હરખચંદ લક્ષ્મીચંદ શાહ
 ૦-૧૦-૦ ,, કરશનજી પ્રા. ઝોઝા
 ૨-૦-૦ ,, દેવચંદભાઈ-ગરજ
 ૦-૪-૦ ,, ધ. દલપતરામ
 ૧-૦-૦ ,, અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી
 ૧-૦-૦ ,, જટાશંકર જગજીવન
 ૧-૪-૦ ,, પ્રભાશંકર પુરુષોત્તમ
 ૧-૦-૦ ,, શાસ્ત્રી દયારામ મૂળજી
 ૦-૮-૦ ,, ગિરજશંકર ત્રિકમજી
 ૧-૦-૦ ,, કાનજી પુરુષોત્તમ-વંથળી
 ૧-૦-૦ શ્રી. રતિલાલ કાનજી-વંથળી
 ૧-૦-૦ ,, પ્રભુલાલ કાનજી
 ૧-૦-૦ ,, નારણભાઈ જ્ઞાલાલ-રાયપુર
 ૧-૦-૦ ,, જ્ઞાલાલ લલ્લુભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, કેશવજી ગ્રીણભાઈ
 ૧-૪-૦ ,, રતનશી લલ્લુભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, દેવશંકર મોરારજી
 ૦-૮-૦ ,, સુનીલાલ દેવશંકર
 ૩-૦-૦ ખેન જયાખેન માનખેત્રા
 ૧-૦-૦ શ્રી. ડાહર ગૌરીશંકર
 ૧-૦-૦ ,, કુરજી ગૌરીશંકર
 ૦-૮-૦ શ્રી. રતિલાલ ઓધવજી
 ૧-૦-૦ ,, બળવંતરાય ભગવાનજી
 ૦-૪-૦ ,, અંબાશંકર નાનજી જ્ઞેશી
 ૦-૪-૦ ,, ત્રિ. લલિતપ્રસાદ અંબાશંકર
 ૧-૦-૦ ,, માવજી દેવશી-મોટા દેવળીઆ
 ૧-૪-૦ સ્વ. વિદ્યજી વાલજી
 ૧-૦-૦ શ્રી. રેવાશંકર ગંગારામ હા. ચંદુલાલ

૨-૦-૦ શ્રી. શાંતિલાલ ધનેશ્વર
 ૦-૪-૦ „ પ્રમોદરાય દયાશંકર
 ૧-૪-૦ „ પ્રેમજી કરશન
 ૦-૨-૦ „ નંદલાલ કુપ્રેમજી
 ૦-૪-૦ „ પ્રવીણકુમાર કૃષ્ણશંકર
 ૨-૦-૦ „ મૂળશંકર માવજી
 ૧-૦-૦ „ ઈશ્વરનાથ કાનજી
 ૧-૦-૦ „ દિવસુખરાય કાનજી
 ૦-૮-૦ „ પ્રભુદાસ છગનલાલ
 ૧-૦-૦ „ કલ્યાણસિંહ ભવાનસિંહ
 ૨-૦-૦ „ ભવસુખરાય ઈશ્વરલાલ
 ૧-૦-૦ „ જાનજી વાલજી-વયળી
 ૧-૦-૦ „ વીરજી દેવજી „
 ૦-૮-૦ „ ખીમજી વાલજી
 ૦-૪-૦ „ દિવસુખ મોતીલાલ
 ૧-૪-૦ „ રતિનાથ ઓધવજી-સોદીઆ
 ૦-૮-૦ „ દેવજી રૂડા
 ૧-૦-૦ „ બેચર કાળા સોની
 ૧-૦-૦ „ પુરુષોત્તમ રાધવ
 ૦-૮-૦ „ રણજિતસિંહ ખેંગારસિંહ
 ૧-૦-૦ „ ચંદુલાલ પ્રાણશંકર
 ૧-૦-૦ „ ખેંગારસિંહ રૂગનાથસિંહ
 ૧-૦-૦ „ દેવજી વાલજી
 ૧-૦-૦ „ સમજીસિંહ જલમસિંહ
 ૦-૮-૦ „ ત્રિભુવન મૂળજી
 ૧-૦-૦ „ કાનજી કરશનજી
 ૨-૦-૦ „ લાલજી ઝીણાભાઈ
 ૦-૪-૦ „ સૂરજસિંહ રૂપસિંહ
 ૨-૦-૦ „ મૂળશંકર કાનજી વકીલ
 ૧-૦-૦ „ પીતામહ રાધવજી
 ૧-૦-૦ સ્વ. ઓધવજી વાલજી
 ૧-૦-૦ શ્રી લાલજી ઓધવજી વકીલ
 ૧-૦-૦ „ પ્રફુલ્લચંદ્ર શંકરલાલ
 ૨-૦-૦ „ મોરારજી ઓધવજી
 ૧-૦-૦ „ પુરુષોત્તમ રામજી
 ૦-૮-૦ „ શ્રીકુમાર રામસિંહ
 ૦-૮-૦ „ શંતુશંકર પુરુષોત્તમ

૦-૮-૦ શ્રી. વાસુદેવ-જ્ઞાલજી
 ૦-૮-૦ „ જટારશંકર હીરજી
 ૦-૮-૦ „ નાનજી પ્રેમજી
 ૧-૦-૦ „ જયમત ઝવેર
 ૧-૦-૦ „ હીરજી રામજી
 ૧-૦-૦ „ જમનાદાસ કેશવજી
 ૧-૦-૦ „ લાનુલાલ પોપટલાલ
 ૦-૪-૦ „ બીખાલાલ જમનાદાસ
 ૦-૪-૦ „ ધનજી જમનાદાસ
 ૦-૮-૦ „ સવજી અમરશી
 ૧-૦-૦ „ વલ્લભજી જેરામ-આદિવા
 ૦-૪-૦ „ રણજિતસિંહ અબોસિંહ
 ૧-૦-૦ „ વીરસિંહ કલ્યાણસિંહ
 ૧-૦-૦ „ દેવશંકર રણકોડ જની
 ૧-૦-૦ „ બાણસિંહ પ્રતાપસિંહ
 ૦-૪-૦ „ જયેન્દ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ
 ૧-૦-૦ „ હરગોવિંદ નરભેરામ
 ૦-૮-૦ „ મોરારજી લાલજી
 ૨-૦-૦ „ પોપટલાલ વાલજી
 ૧-૪-૦ „ શાંતિલાલ વિદુષજી
 ૦-૮-૦ „ હરજી રવજી
 ૦-૪-૦ „ ચંદુલાલ મોરારજી
 ૧-૦-૦ „ અબોસિંહ રૂપસિંહ
 ૦-૮-૦ „ પીતામહ જેરામ
 ૧-૦-૦ „ કિશોરભાઈ બેચરભાઈ
 ૦-૪-૦ બેન વિમળા બહેન
 ૨-૦-૦ શ્રી. કેવળચંદ્ર કાનજી પારેખ
 ૧-૦-૦ „ ઈશ્વરલાલ પોપટલાલ
 ૦-૮-૦ „ નિર્મલસિંહ રૂગનાથસિંહ
 ૧-૦-૦ „ નવલશંકર જયશંકર
 ૦-૪-૦ „ ચંદ્રકાંત જયભાઈ
 ૧-૦-૦ „ કેશવલાલ આશાગમ
 ૨-૦-૦ „ પોપટલાલ તારાચંદ વકીલ
 ૦-૪-૦ „ નથુ મૂળજી
 ૨-૦-૦ „ જયચંદ બહેચર ઝવેરી
 ૧-૦-૦ „ શાંતિલાલ ધનેશ્વર
 ૧-૦-૦ „ કરશનદાસ હરજી

- ૨-૦-૦ શ્રી. દયાળસિંહજી કાકાર
 ૧-૦-૦ શ્રીમતી પ્રાણકુંવર બહેન-રાજકોટ
 ૦-૪-૦ ,, મણિબહેન-રાજકોટ
 ૦-૮-૦ બેન શાંતિબહેન-ગૂનાગઢ
 ૦-૮-૦ ,, શારદા મોતીલાલ-ગૂનાગઢ
 ૦-૪-૦ ,, કરુણાબહેન
 ૦-૮-૦ ,, રંભાબેન લાલજી
 ૦-૪-૦ શ્રી. લાલજીભાઈનાં પત્ની
 ૧-૦-૦ બેન ગોદાવરીબેન-લાલસિંહ
 ૦-૮-૦ ,, સરસ્વતીબેન ધનેશ્વર
 ૧-૦-૦ ,, રાધા બહેન
 ૦-૮-૦ ,, લાંધીબહેન
 ૦-૨-૦ ,, નંદુબેન પ્રેમજી
 ૦-૪-૦ ,, મણિબેન રતનશી
 ૦-૨-૦ ,, કસ્તુરબેન
 ૦-૪-૦ ,, નર્મદાબેન
 ૧-૪-૦ ,, રામકુંવર ભૂટાભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, એતમબહેન
 ૦-૮-૦ ,, ગોદાવરીબેન
 ૦-૮-૦ બેન શાંતાબેન
 ૧-૦-૦ ,, અનસૂયાબેન
 ૧-૦-૦ ,, હીરાબેન
 ૧-૦-૦ ,, પાર્વતીબેન
 ૧-૦-૦ ,, દશરાબેન
 ૧-૦-૦ ,, દુર્ગાબહેન
 ૧-૦-૦ ,, જયાગૌરી ચુનીલાલ

- ૦-૪-૦ શ્રી. પ્રફુલ્લ દ્વિભાઈશંકર
 ૦-૧-૦ ,, જયંતિલાલ કરશનદાસ
 ૦-૪-૦ બેન જયાબહેન
 ૦-૮-૦ ,, શાંતાબેન
 ૧-૦-૦ ,, બચીબેન
 ૦-૨-૦ ,, તારાબેન
 ૧-૦-૦ ,, હરિયા લાલસિંહ
 ૧-૦-૦ ,, ઝવેરખાઈ ભોવાન
 ૦-૮-૦ ,, મણિબેન
 ૦-૪-૦ શ્રી. શુક્લજી
 ૦-૨-૦ બેન બેબીબેન
 ૦-૩-૦ ,, હંસાગૌરી
 ૧-૦-૦ શ્રી. મયાશંકર જ. રાવળ
 ૨-૦-૦ ,, કરણસિંહ લા. કાકાર
 ૧-૦-૦ ,, ગોપાળદાસ પોપટ
 ૧-૦-૦ ,, મનસુખલાલ ગોપાલદાસ
 ૦-૮-૦ ,, કાંતિલાલ તુલસીદાસ
 ૧-૦-૦ બેન જીવીબેન કલિદાસ
 ૧-૦-૦ શ્રી. પુરુષોત્તમ બીમજી
 ૧-૦-૦ ,, હરિલાલ અંબાશંકર
 ૦-૪-૦ ,, વિ. શશિકાંત
 ૦-૪-૦ ,, મનસુખલાલ જોશી
 ૦-૪-૬ આરતીના
 ૨-૦-૦ ,, નરોત્તમ લાલજી
 ૨-૦-૦ પૂ. ધ. શ્રીઆત્મપ્રકાશજી

— [*] —

સંવત ૨૦૦૨ના આસો સુદિ ૧૫ સુધીમાં નીચેનાં બંધુ બહેનો તરફથી આનંદાશ્રમ અમદાવાદમાં પૂજ્યપાદશ્રીની પાવન સેવામાં મિષ્ટાન્ન, યાળ અને જલભોજન થયાં હતાં. રૂ. ૩-૧૨-૦ શ્રી. જેઠાલાલ પીતાંબર ભટ્ટ. (૩ યાળ.) રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. પૂજારીજી દલપતરામભાઈ. રૂ. ૫-૦-૦ પૂ. ધ. શ્રી. કેશવ શર્માજી. (કેરી.) કેરી મણુ ના એક ભક્ત સદ્ગૃહસ્થ. રાજનગર જૈન સોસાયટી. રૂ. ૨-૮-૦ અ. સૌ. દયાગૌરી જે. ભટ્ટ. (૨ યાળ.) રૂ. ૧૦-૧૦-૬ શ્રી. જેઠાભાઈ પટેલ પાલડીગામ. (૬ પાલણુને ભોજન.) રૂ. ૧૦-૦-૦ શ્રીમતી વિજયાલક્ષ્મી બહેન જ્યેષ્ઠારામ નાનાભાઈ ભટ્ટ. (૫ પાલણુને ભોજન.) રૂ. ૨૧-૨-૬ શ્રીમતી બાતુબહેન તરફથી જલ ભોજન ઉપરાંત શ્રી જેઠાલાલ પીતાંબર તરફથી ૫ પાલણુને માટે સીધું આવેલ (જે વખત) તથા તેમના તરફથી કેળાં ધરાવવામાં આવેલ છે.

સુધારો

ગતાંકમાં શ્રીનાથજયંતી અંકમાં પૃષ્ઠ ૫૭એ “શ્રીનાથજયંતી બખરલા” એ લેખના લેખક તરીકે પૂ. ધ. શ્રી આત્મપ્રકાશજી, નાગનાથ કુટિર-બખરલા એમ જાણેલું છે તે ખૂલતી જણાયું છે, પણ તેના લેખક શ્રી બખરલા સત્સંગમંડળ છે એમ સુધારીને વાંચવું

અને પૃષ્ઠ ૫૮માં શરણ નહિં એ શ્લોકથી શરૂ થતાં, પદ્યના ને તેની ટીકા લેખક શ્રી પૂ. ધ. આત્મપ્રકાશજી છે એમ સુધારીને વાંચવું અને લેખો જુદા જુદા છે.

—[*]—

સં ૨૦૦૨ના શ્રીનાથજયંતીમહોત્સવ નિમિત્તે પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનાં જામીજી મોડાં એક આદ્યલ પેન્ટિંગ કિંમત રૂ. ૭૫-૦-૦નાં શ્રી. પૂ. ધ. શ્રી. આત્મપ્રકાશજી તરફથી શ્રીમુચ્ચંદ્રગુહામાં રાખવામાટે કોટ મળેલાં છે, રૂપાના પતરાથી મઢેલ હાથાવાળું ચમર એક કિંમત રૂ. ૨૬-૮-૦નું પૂ. ધ. શ્રી. આત્મપ્રકાશજી તરફથી આનંદાશ્રમને કોટ મળેલ છે

—[*]—

પૂજન સમાચાર

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ તરફથી વનિતા વિશ્રામના સભાખંડમાં શ્રીદત્તાત્રય જયંતી નિમિત્તે પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવનાં પ્રતિમાજીતું તથા પૂજ્ય પાદકાજીતું ઘોડગોપચારથી વૈદિક વિધિપૂર્વક મહાપૂજન માર્ગશીર્ષ સુદિ પૂનમ તા ૮ ડીસેમ્બર રવિવારે સવારે ૧૦ થી ૧૧૫ સુધી થશે સૌને લાલ લેવા વિનંતિ છે

લિ શ્રીનાથસત્સંગમંડળ-મુંબઈ

—[*]—

૩૧. ૧૬૧૧- શ્રીનાથમત્સંગમંડળ-મુંબઈ તરફથી શ્રીકૃષ્ણજયંતીનિમિત્તે પૂજન બેટના.

૩૧. ૧૫૧૧- શ્રીનાથમત્સંગમંડળ-મુંબઈ તરફથી પૂ. સદ્ગુરુદેવની સ્વરૂપાવસ્થાન તિથિના દિવસે થયેલા મહાપૂજન બેટના નીચે પ્રમાણે —

૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશકર નરભેરામ પડીઆ	૧-૦-૦ શ્રી પ્રતાપસિંહ માનસિંહ
૧-૧-૦, એક ગુરુબ્રહ્મ	૧-૦-૦ „ ગુણવત્સિંહ જ્ઞાનમસિંહ
૧-૦-૦ શ્રીનાથસત્સંગમંડળ	૦-૫-૦ „ હરજીવન જગનલાલ
૧-૦-૦ શ્રી. શિવમિહ પ્રતાપમિહ	૧-૦-૦ „ જાદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ
૧-૦-૦ „ ભોગીનાથ જયશકર ઝોઝા	૧-૦-૦ „ ટોકરશી કેશવજી ભગત
૧-૦-૦ „ લાનુશકર હરિશંકર ત્રિવેદી	૧-૦-૦ „ રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા
૧-૦-૦ „ શકરસિંહ નારણસિંહ	૧-૦-૦ „ નરેન્દ્રમિહ દયાળસિંહ
૦-૮-૦ „ પ્રભાતસિંહ રંગનાથસિંહ	
૧-૪-૦ „ ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ	૧૫-૬-૦

—[*]—

સને ૧૯૪૬ તા. ૨૫ નવેમ્બર

વિજ્ઞાપિ

“શ્રીનાથસત્સંગમંડળ” તરફથી
૬૨ રવિવારે વનિતાવિશ્રામના સભાખંડમાં
સત્સંગે ૧૦થી૧૧ સુધી પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુ
દેવ શ્રીમન્નાથ ભગવાન પ્રણીત ગ્રંથોનું
વાચન ને કીર્તન થાય છે. તે સર્વે બંધુઓ
તથા બહેનોને લાભ લેવા વિનંતિ
કરવામાં આવે છે. આ મંડળ શ્રીબીલખા
આનંદાશ્રમના ગ્રંથો દરેક જિજ્ઞાસુઓને
રેલ્વેનુર લીધાવિના પડત કિંમતે આપે છે.
અને જિજ્ઞાસુઓને કાંઈપણ ડિપોઝીટ
લીધા વિના પુસ્તક ઘેરે વાંચવા માટે
પણ આપે છે.

લિ. “શ્રીનાથસત્સંગમંડળ”-મુંબઈ

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પા. બીલખા-(કાઠિયાવા

તરફથી

પ્રકટ ચતુર્ધામિક માસિક પત્ર

(Kathiawar-Inc)

P. O. Bilkha

આનંદાશ્રમ

શ્રી

૭૫૭

સત્સંગ ગુજરાતી સભા

નં. ૩૬૫, વિદ્યાભાર્ગ રોડ, મુંબઈ

શ્રીનાથસત્સંગમંડળ-મુંબઈ

પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવની સ્વરૂપાવસ્થાન તિથિનિમિત્તે મંડળ તરફથી વનિતા-
વિશ્રામમાં પૂ. સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે શ્રીયુત ભોગીલાલ
જયશંકર ઝાઝાએ પૂ. સદ્ગુરુના દિવ્ય દેહના વિશેષથી ધૃતા હૃદયનું તથા
તે હૃદયને શમન કરવાનું એમ બે કાવ્યો ગદ્ગદ કરી આપ્યાં હતાં અને
તદ્વિષયક કંઈક મનનીય વિવેચન કર્યું હતું. ત્યારે સભાજનને ગજગણી થઈ
ગયાં હતાં. અને સદ્ગુરુદેવના પરમઆનંદ સ્વરૂપના વિચારમાં નિમગ્ન થયા હતા.

સાક્ષાદ્દેશ કયા પ્રસંગે પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવના દિવ્ય શક્તિ વિષેના પ્રણ
લેખો વાંચવામાં આવ્યા હતા. તે શ્રમયના અભાવે જયંતીમહોત્સવમાં વાંચી
શક્યા ન હોતા. તે લેખો શ્રીયુત મોહનલાલ હરિશંકર દેવે, શ્રી. મણિશંકર
ત્રિભુવન સદ્ગુરુ ને શ્રી. રૂપસિદ્ધ હરિસિદ્ધ રાણાના હતા.

વર્ષ ૧૫ મું

॥ ૐ ॥

કાર્તિક

॥ પતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

અંક ૬

સંવત્ ૨૦૦૩

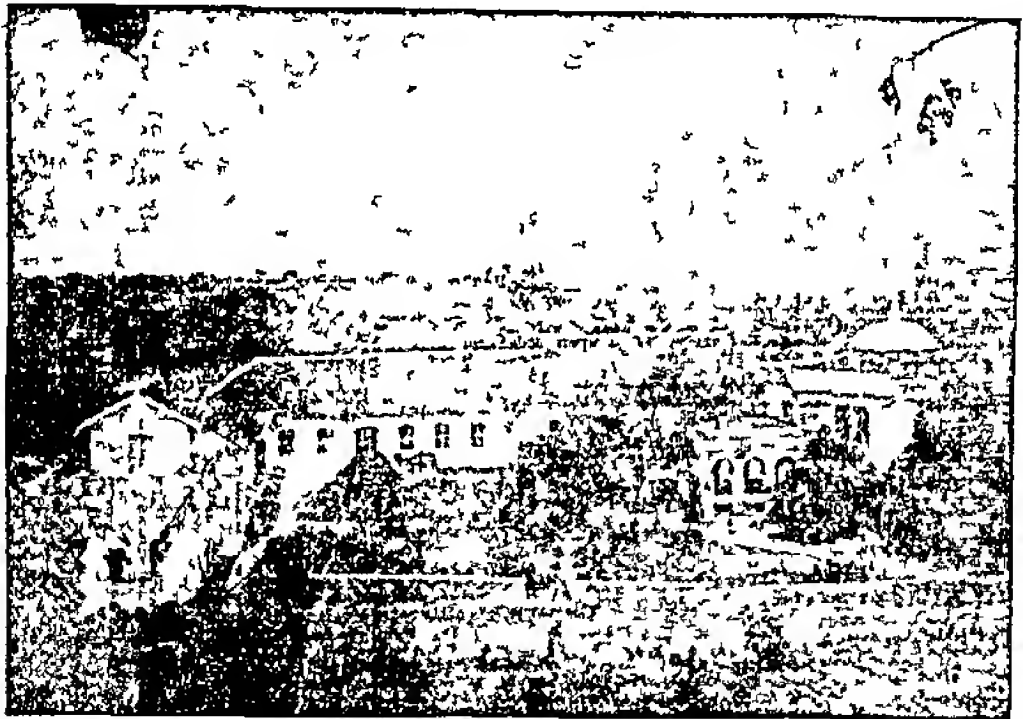
આનંદાશ્રમ

૩૧.૧-૦-૦

પરદેશમટે

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-પા. બીલખા

સુધાસ્રવં નાથવચઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાથવિલોકિતં ચ ।

સુધાસ્રવં નાથમનઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાથનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્ભળ બોલવું ! સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્ભળ જોવું !
સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્ભળ અંત કરણ ! સુધાસ્રવતું છે નાથના નિવાસતું
નિર્ભળ ધામ-આનંદાશ્રમ

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શુભશુભાંગ.	૮૯
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૯૦
૩	'બ્રાહ્મણકાલ કલ્પકાલ' આરણ્યક ને ઉપનિષદકાલ.	૯૧
૪	શુભગુણ.	૯૪
૫	શ્રીમુચકંદશુકામાં રહી ગયેલા સિદ્ધ યોગી અમરભારતી તથા લક્ષ્મણભારતી સંબંધી થોડી જાણવા જેવી હકીકત.	૯૫
૬	ખેડજનક અવસાન.	૯૭
૭	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૯૮
૮	પરચુરણ બેટ.	૯૯
૯	બાળકોનો મુખપાઠ.	૧૦૪
૧૦	મૈદરડામાં પધરામણી.	

—[*]—

શ્રી. મંત્રી સાથેના કામ માટેનો પત્રવ્યવહાર હવે પછી
નીચેના શિરનામે કરવાનો છે:—

શ્રીમાન્ મંત્રી,

આનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. બીલખા-કાઠિયાવાડ.

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક
આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોપુલદાસ દેસાઈ, વેદાંતબ્રૂપણ-ભાંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી પ્રેસિદેન્ટ લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ,
માસિક, મુદ્રક: પારેખ દેવજીચંદ કાનજીભાઈ, ગોંડલ.

શ્રીલક્ષ્મણમૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ॥

આનંદં ब्रह्मणो विद्वान् न विभेति कुतश्चन ।

અર્થ:-આનંદરૂપ પ્રધાને જાણનાર ડાઘથી પણ ભય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષદ

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૩ કાર્તિક

[અંક ૬ હો]

ગુરુગુણગાન

(સપાઠ — એક ભક્તજન)

સોરઠ શા શા શુભ ગાય, વંદી આજ કૃતાર્થ થાય	૨૬
પ્રખર તાપ અજ્ઞાનવડે, જળ જ્ઞાનતણાં સૂકાય,	
મરૂભૂમિ સૌરાષ્ટ્ર બન્યો, તે ધર્મસૂતો દેખાય,	
પતોતાં પેગલાં તમારાં થાય	સોરઠો ૧
તમારા સતત પ્રયાસો ભગીરથ, ગી રીતે વિસરાય,	
બળબળ ધર્મપ્રવાહ ભાડનવી, નહાતાં પાપો બાય,	
હૈયાં આભારે ભીળાય	સોરઠો ૨
અધોર આ કલિકાલમહર્ષી, પરમારથ કીધું કામ,	
મહાગુજરાતે અંકિત કીધું, અમર નામ નથુરામ,	
ફારમ ચોખાણુ ફેલાય	સોરઠો ૩
નંદનવન સૌરાષ્ટ્ર બનાવ્યો, કીધાં પુણ્યનાં કામ,	
જ્ઞાનવણી ગંગાત્રી લાવ્યા, ભગીરથ શ્રીનથુરામ,	
લાવિક હાંમે હાંમે નહાય	સોરઠો ૪
જ્ઞાનતણાં નિર્મળ જલ નહાતાં, ટળતા ત્રિવિધ તાપ,	
મેલ મમત્વતણા ધોવાતા, શમતા	
શર પીતે	૫
૧૫	૫

જીવન મરણ ઉભય સરખાં છે, જેણે યાત્રા મોહ,
સંસારીની સાથે રહી ના, કીધો કોઈનો દ્રોહ,
આવા વિરલા કોઈક જણાય.

સોરઠો ૬

ગુણપૂજન ગુજરાત કરે છે ઓ ભગીરથ ગુરુદેવ !
શાંતિનાં સિંચન કીધાં, શાંતિ મેળવજો ધીર,
ગંગા આંગણીએ ઉભરાય.

સોરઠો ૭

— [*] —

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

તમે તમારા અંતઃકરણને સર્વદા પરમમંગલ, પરમપવિત્ર, પરમશીતલ,
તે પરમસુખરૂપ પરમપદમાં સુસ્થિર રાખી તમારા જીવાત્માને અભેદભાવે
પરમાનંદનું આસ્વાદન કરાવતાં રહેશો.

મહાપદમાં અનન્યભાવે વિરામ લેતા, રહી, તથા અહંતામમતા ગલિત
કરતા રહી, સુપ્રસન્ન રહેશો. જ્યાં અમૃત, પ્રકાશ ને આનંદ છે ત્યાં મરણ,
તિમિર, ને દુઃખ ક્યાંથી હોય ?

પોતાના સર્વસ્વરૂપ પ્રભુમાંજ જીવનયાત્રા વ્યતીત કરવાની ને અંતે
તેમાંજ સ્થિતિ કરવાની તીવ્ર શુભેચ્છા હશે.

સત્શાસ્ત્રનું વાચનમનન કરી પરમાત્માનો અનુગ્રહ મેળવવા તથા દેવી
સંપત્તિ પ્રાપ્ત કરવા પ્રયત્નશીલ રહે એમ તમે તેમને કહેશો.

હૃદયની વિશુદ્ધિ, વિશાલતા, ભક્તિ ને સૂક્ષ્મતા વધવાથી તમારું હૃદય
બોધામૃતની દિવ્ય ધારા સુખપૂર્વક ઝીલી શકશે.

નિત્યકર્મ, જપ, ધ્યાન ને શાસ્ત્રવાચન ચાલુ રાખવું. મનની પ્રસન્નતા
દૂર નજ થવા દેવી.

જ્યારે ભક્તની વ્યસનભક્તિનો પરિપાક થયો જણાય ત્યારે ભક્તે
પોતાનું હૃદય પ્રભુની આગળ સંપૂર્ણ ઊઘાડું કરી, તેને પ્રભુના સ્વરૂપમાં
જોડી, તે હૃદયને પ્રભુના શુભ ગુણોથી અલંકૃત કરી જીવને પ્રભુમય કરી
દેવો. આતું પરિણામ પરમાત્માના સ્વરૂપના યથાર્થ જ્ઞાનવડે ભવસાગરનો પાર.

જેમ જેમ મનુષ્ય પોતાના હૃદયને શ્રદ્ધાવાળું, વિનયી, એકાગ્ર ને પર-
માત્માની અચલ અનન્ય ભક્તિવાળું કર્યા કરે છે તેમ તેમ પરમ કૃપાળુ
પ્રભુ તે મનુષ્યના ઉપર અનુગ્રહ કરી તેને સ્વર્ગમાં ને ધ્યાનકાળમાં ન્યૂનાધિક
સમય દર્શન આપે છે. જેનું હૃદય જેમાં ઘાટા અનુરાગવાળું થાય છે તેને
તે ઘાટા અનુરાગવાળો પદાર્થ સમીપ જણાય છે. તેની સત્યતા નીચેના
દષ્ટાંત-સિક્ધાંતથી જણાય છે:—

દોહરા

વસે પદ્મિની સર વિષે, ગગને શશીનો વાસ;

જે જેના મનમાં વસે, તે છે તેની પાસ. ૧

કમલ વસે તળાવમાં, રવિના ગગન નિવાસ;
 જેવું ,મન જેમાં રમે, તે જણાય તેની પાસ ૨
 મોર વસે ભૂમિ પરે, ખમાં મેઘનો વાસ;
 જેની પ્રીતિ જે વિષે, તે દરે નિજ પાસ. ૩
 ચાતક વસે અરણ્યમાં, ગર્ગને જલદ નિવાસ,
 જેને હૃદયે જે વસે, તે છે, તેની પાસ. ૪
 ભક્ત વસે નિજ શૃંગવિષે, પ્રભુ વસે 'પરધામ;
 અનન્ય ભક્તિ સુદૃઢ થયે, સિદ્ધ થાય સૌ કામ. ૫

(આહુ)

બ્રાહ્મણકાલ કલ્પકાલ આરણ્યક ને ઉપનિષદકાલ

[લેખક.—શ્રી મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાર્ધ-વેદાંતભૂષણ]

શ્રી આનંદાશ્રમના ગત આપાદ માસના અંકમા પૃષ્ઠ ૨૦ મે કૃપાનાથ ને કરાંચીમાં યજ્ઞ એ મયાળા નીચે છપાયેલા લેખમા સાતમા પરિચ્છેદમાં લેખકે કહ્યું છે કે 'બ્રાહ્મણકાલ ને કલ્પકાલની સ્થૂળ યજ્ઞભાવના આરણ્યક ને ઉપનિષદકાલમાં સદ્મરૂપ ધારણ કરે છે ઇલાદિ અને યજ્ઞની સ્થૂળભાવના સદ્મરૂપ કેવી રીતે ધારણ કરે છે તે સ્થાવતા આક્રમા પરિચ્છેદમાં સ્પષ્ટતા કરી છે કે, યજ્ઞયજ્ઞન એટલે માનવમરુતિમાં અગ્રચાન ભોગવતા એવા "અગ્નિ" પ્રતિનું આભારદર્શન... શનૈઃ શનૈઃ એ "અગ્નિ" માંથી "અંતર્યામી" થયા અને "અંતર્યામી" માંથી "અધિષ્ઠાન" થયા...

યુરોપમા એક એવી કલ્પના પ્રચલિત થઈ છે કે વિકાસક્રમમાં ઉત્તરોત્તર વિદ્યાસ પામતાં ઉપર વાંદરામાંથી મનુષ્ય થયું છે અને મનુષ્યે પોતાની શુદ્ધિનો વિદ્યાસ કરતાં ક્રમમાં આજની સંસ્કૃતિ (Civilization) સુધી ગતિ કરી છે તથા હજી તેમાં પ્રગતિ કરવાનું કાર્ય ચાલુ છે ઇલાદિ

આ યુરોપની કલ્પના આપણા આર્યશાસ્ત્રોને સમત નથી આર્યશાસ્ત્રોનું અવનોકન કરતાં તો જણાય છે કે પ્રાણીઓની ઉત્પત્તિ કરનાર પરમેશ્વરે સર્વે પ્રાણીઓની ઉત્પત્તિ યુગપત્ત એટલે એકીમાથિજ કરેલી છે કેઈ એક પ્રાણીમાંથી પછી બીજા પ્રાણીની ઉત્પત્તિ કરે એવું નથી. તેમજ વિકાસના ક્રમમા એકમાંથી ક્રમે કરીને પોતાની મેળે બીજું પ્રાણી ઉત્પન્ન થયું એવું પણ આર્યશાસ્ત્રોનું પ્રતિપાદન જેવામા આવતું નથી

આર્યશાસ્ત્રોમાં તો,—

તસ્માન્ન દેવા વહુન્વા સંપ્રવૃત્તાઃ ।

સાધ્યા મનુષ્યા પશવો વયાંસિ ॥

'તમાંથી એટલે તે પરમેશ્વરમાંથીજ અનેક પ્રકારના દેવો પ્રાદુર્ભાવ પામ્યા છે, અનેક પ્રકારના સાધ્યો પ્રાદુર્ભાવ પામ્યા છે, અનેક પ્રકારના મનુષ્યો પ્રાદુર્ભાવ પામ્યા છે, અનેક પ્રકારનાં પશુઓ પ્રાદુર્ભાવ પામ્યા છે, તથા અનેક પ્રકારનાં પક્ષિઓ પ્રાદુર્ભાવ પામ્યા છે, આ આદિવ્યતોવડે દેવ મનુષ્ય પશુ પક્ષી આદિની સ્વતન્ત્ર ઉત્પત્તિ કહેલી જણાય છે અને તદેતત્સત્યં વયાં સુદીક્ષાત્ પાવકાદ્ વિસ્ફુલ્લિગા. સહસ્રશઃ,

પ્રભવન્તે સરુપાસ્તયાદસદ્ વિવિધાઃ સોમ્યભાવાઃ પ્રજાયન્તે તત્ત્વં ચૈવાપિયન્તિ ॥
તે આ સાચું છે કે એમ સારી ખેડે પ્રત્યક્ષિત અગ્નિમાંથી અગ્નિ જેવા હવેના
વિસ્ફુલ્લિંગો નીકળે છે તેમ હે સોમ્ય ! અગ્નિનાથી પરમાત્મામાંથી વિવિધ છત્રો
નન્મે છે તથા પાછા તેમાંજ વિદ્યાર્થ વ્યય છે. આ આદિ વચનોવડે વિવિધ છત્રોની
એકીસાથે અને એકબીજાથી સ્વતંત્રપણે ઉત્પત્તિ થાય છે એવો આર્યશાસ્ત્રોનો આદેશ
બતાય છે.

એવી રીતે મનુષ્યોની શુદ્ધિના વિદ્યાસના ક્રમે વેદોના આશ્રયે દરેક અરણ્યક
અને ઉપનિષદ્ ભાગો પણ ક્રમે કરીને અસ્તિત્વમાં આવેલા છે એ દર્શના પણ આર્યશાસ્ત્રોને
સંમત હોય એમ બતાવતું નથી.

જે કદી એ દર્શના ખરી માનવામાં આવે તો વેદોના આશ્રયે દરેક અરણ્યક
અને ઉપનિષદ્ ભાગો એટલે વાસ્તવિક રીતે કદેનાં સંપૂર્ણ વેદો મનુષ્યોએ ક્રમે ક્રમે
ઉપનિષદ્ છે એમ માનવું જોઈએ પણ યો વ્રહ્માણં વિદધાતિ પૂર્વં યો વૈ વેદાંશ્ચ
પ્રદિષોતિ તસ્મૈ ॥ 'જે પરમેશ્વર પ્રથમ અજ્ઞાનું વિધાન કરે છે તથા જે પરમેશ્વર
નિશ્ચય તે અજ્ઞાના હૃદયમાં વેદોનો આવિષ્કાર કરે છે' આ આદિ વચનોવડે વેદોનું
નિર્માણ મનુષ્યોએ કરેલું નથી પણ મનુષ્યોનું નિર્માણ કરનારા પરમેશ્વરે કરેલું છે તથા
સંપૂર્ણ વેદોનું વિશ્વનું નિર્માણ કરવા સમયેજ પરમેશ્વરે મનુષ્યોને વિષે સંક્રમણ કરેલું છે
એવું શાસ્ત્રોનું કહેવું બતાવે છે.

શ્રીશંકરાચાર્ય ભગવાન્ કહે છે કે સ ભગવાન્ સુષ્ટ્વેદં જગત્ તસ્ય ચ
સ્થિતિં ચિકીર્ષુર્મરીચ્યાદીનગ્રે સુદ્ધા પ્રજાપતીન્ પ્રવૃત્તિલક્ષણં ધર્મં ગ્રાહ્યમાસ
વેદોક્તં તત્તોડ્ગ્યાંશ્ચ સ્તનકસનંદનાદીનુદ્વાચ્ચનિવૃત્તિલક્ષણં ધર્મં જ્ઞાનવૈરાગ્યલક્ષણં
ગ્રાહ્યમાસ ॥ તે પરમેશ્વરે આ જગત્ અસ્તિ તેની સુખરૂપ સ્થિતિનો નિર્વાહ કરવાને
ધ્યનતા તેમણે પ્રથમ મરીચિ આદિ પ્રત્યક્ષિતોનું સર્જન કરીને તેમની પાસે વેદે કહેલો
પ્રવૃત્તિ લક્ષણવાળો ધર્મ લેવડાવ્યો અને તે પછી ધીન સનક સનંદન આદિ પ્રત્યક્ષિતોને
ઉપનિષદોને તેમની પાસે જ્ઞાન અને વૈરાગ્યના લક્ષણવાળો એવો નિવૃત્તિ લક્ષણવાળો ધર્મ
લેવડાવ્યો આ આદિ વચનો સૃષ્ટિના આરંભકાળમાંજ વેદોનું અને પ્રતિપાદન કરેલા ધર્મ
તથા મેક્ષનું પરમેશ્વરે પ્રર્ણન કરેલું છે એવો તેમનો અભિપ્રાય બતાવે છે.

સ્મરન્તિ ચ શૌનકાદયઃ મધુચંદ્રઃ પ્રભૃતિર્નિર્ઋષિમિદંશનચ્ચો દ્રઘાઃ इति
પ્રતિવેદં ચૈવમેવ કાળકર્પ્યાદયઃ સ્મર્યન્તે ॥ અને શૌનક આદિની સ્મૃતિઓમાં કહ્યું
છે કે મધુચંદ્ર મુનીના ઋષિઓ ઋગ્વેદના દ્રઘાઓ છે અને એવીજ રીતે કંકાકંડના
દ્રઘા ઋષિઓ કાણ્ડકર્પ્યા છે તેનું પણ તે તે સ્મૃતિઓમાં કથન કરેલું છે આ આદિ-
વચનોવડે પણ સૃષ્ટિના આરંભકાળમાંજ સંપૂર્ણ વેદવેદાંગોનું આવિષ્કારયુ પરમેશ્વરવડે થઈ
ચૂકેલું હોવાનું શ્રીશંકરાચાર્ય ભગવાન્નું માનવું હોય એમ દેખાય છે.

કાર્ત્ત મનુષ્યોને પોતાની મેજે કાર્ત્ત જ્ઞાન થયેલું હોય તેવામાં આવતું નથી તેથી
સૃષ્ટિના આરંભકાળમાં ઋષિઓને પણ વેદોનું જ્ઞાન પોતાની મેજે થયેલું હોવાનું માની શકાય
નહિ એમ કહેવું નકારું છે.

એ સંબંધમાં પણ શ્રીશંકરાચાર્ય ભગવાન્ કહે છે કે ઋગ્વીણામપિ મંત્રબ્રાહ્મણે-
દર્શિનાં સામર્થ્યં નાસ્મદીયેન સામર્થ્યેનોવમાતું ચુક્તં ॥

‘ મન અને આદ્યજ્ઞાના દ્રષ્ટા ઋષિજ્ઞાના સામર્થ્યને આપણા સામર્થ્યસાથે સરખાવવું ઘટવું નથી ’

પ્રથમ અગ્નિનું આરાધન થવા લાગ્યું તે પછી અગ્નિનું આરાધન અતર્કામીના રૂપમાં થવા લાગ્યું તથા તે પછી અંતર્કામીનું આરાધન અધિજ્ઞાનના રૂપમાં થવા લાગ્યું એવું કહેવું પણ આર્યના શાસ્ત્રોની દૃષ્ટિથી ઘટવું નથી.

અગ્નિમાં હોમ કરવાવડે માત્ર અગ્નિનું જ યજન થતું હતું એમ પણ નથી અગ્નિમાં હોમ કરવાવડે બંધા દેવોનું યજન થતું હતું અગ્નિમાં હોમ-કરવાવડે હોમેયું દ્રવ્ય જે દેવને ઉદ્દેશીને હોમેયું હોય તે દેવને અગ્નિ પહોંચાડે માટે તેા અદ્વાતુના અર્થભૂત પોને ખાધેયું દ્રવ્ય જેવું તેને પહોંચાડવાના અર્થભૂતની ધાતુના સમાગમવડે અગ્નિ એવું અગ્નિનું નામ પડ્યું છે.

અગ્નિમાં હોમ કરવાતો દિગ્નેતો નિસધર્મ છે તે પ્રથમ આચરવામાં આવતો હતો તે આચરવો બધ કરીને તેને સ્થાને અતર્કામીનું આરાધન કરવાનું આવ્યું એવું વાસ્તવિક સ્થિતિમાં નથી.

અગ્નિમાં હોમ કરવો એ દેવો સાથેનો દિગ્નેતો વ્યવહારધર્મ છે-અંતર્કામીનું આરાધન કરવું એ મોક્ષ મેળવવાનું સાધન છે એ અને લુદા લુદા હેતુથી કરવાના લુદાં લુદાં સ્વતંત્ર કર્મો છે અને તે જેમ પૂર્વે કરવામાં આવતા હતા તેમ આજ પણ કરવાના હોય છે તથા શિષ્ટજનો પરંપરાવડે આજ કરે પણ છે.

ઐત્રી રીતે અધિજ્ઞાનમાં અવસ્થાન કરવું એ મોક્ષની સ્થિતિ છે તે અંતર્કામીના અનુગ્રહથી પ્રાપ્ત થાય છે એમ હેવાથી અંતર્કામીના આરાધનને સ્થાને અધિજ્ઞાનનું આરાધન આજ થાય છે એવું પણ નથી.

આ સર્વે વાતોના સમર્થનમાં શાસ્ત્રોના વચનો દર્શાવી વિસ્તાર કરવાની આવશ્યકતા નહિ મળી કરતો નથી.

આર્યજનતાના શાસ્ત્રોના યથાવત્ પરિચયવિના અન્ય જનતાઓ આર્યજનતા, આર્યજનતાનાં શાસ્ત્રો અને આર્યજનતાના આચારવિચારોના મનધર્મા મનમાર્ગી અનેક કદપનાઓ કરે તે આર્યજનતાએ પોતે ખરી માની લેવાનો પ્રમાદ ન કરવો જોઈએ.

ઐવીજ એક કદપના આર્યજનતાના ભારતવર્ષમાના નિવાસ માટેની વહેતી કરવામાં આવી છે.

કહે છે કે કૃત્વાક સૈકાઓપર હાલની આર્યજનતા મધ્યએશિયાના કોઈ ભાગોમાંથી ભારતવર્ષમાં આવીને ભારતવર્ષમાં મૂળથી વસેલા આદિવાસીઓને જંગલમાં ભગાડી પોતે વસી રહેલી છે.

આ કદપના પણ એક કદપનાજ છે.

જે ભરતરાજના નામ ઉપરથી ભારતવર્ષનું ભારતવર્ષ નામ પડ્યું છે તે ભરતરાજ સ્વાયંભુવનુની સાતમી પેઢીના રાજા હતા.

સ્વાયંભુવનુના પુત્ર પ્રિયવ્રત, પ્રિયવ્રતના આશ્વિનિ, આશ્વિનિના નાલિ, નાલિના ઋષભ અને ઋષભના પુત્ર ભરત.

ઋષભરાજના સો પુત્રોમાં ભરત સર્વથી મોટા હતા તેમના માટે યેષાં, ચલુ મહાયોગી ભરતો જ્યેષ્ઠ, ઐષ્ઠયુગ આલોત્ર, યેનેદ્ વર્ષે ભારતમિતિ વ્યપદિશન્તિ ॥

આ વચનવડે કહ્યું છે કે ઋષભરાજને જે સો પુત્રો હતા તેઓમાં ખરેખર ભરત સર્વથી મોટા ને શ્રેષ્ઠ ગુણવાળા હતા. તેઓ મોટાણોગી હતા અને તેમના નામ ઉપરથી આ વર્ષનું નામ ભારતવર્ષ કહેવાય છે.

સ્વાયંભુવનુ અને તેમનો વંશવિસ્તાર ઇલાના પ્રથમ પાર્શ્વના આરંભમાં હતો.

તે પછી સ્વાયંભુવનુ સહિત મનુઓનું એક સમૂહ સંપૂર્ણ થયું છે અને દ્વિતીય સમૂહના પહેલાં વૈવસ્વતશ્રાદ્ધદેવમનુ વર્તમાનમાં મનુ છે, તેની પણ અઠાવીશમી ચોક્કસ આગે છે.

અક્ષોનું પ્રથમ પાર્શ્વ પૂરું થયું છે ને દ્વિતીય પાર્શ્વનો આરંભ થયો છે.

એટલે ભારતવર્ષનું ભારતવર્ષ નામ પડ્યાને પણ કલ્પનામાં ન આવે એટલા યુગો વીતી ગયા છે.

અને ભારતવર્ષનું ભારતવર્ષ નામ પડ્યા પહેલાંથી સ્વાયંભુવનુના વારસામાં ભારતવર્ષ ભરતને ઉત્તરોત્તર પરંપરાથી મળ્યો હતો.

સ્વાયંભુવનુને ભારતવર્ષનો ભાગ મળ્યા પહેલાં ભારતવર્ષમાં આદિવાસી કહેવા મનુઓ વસતા હતા એવું કહી શકાય એમ નથી, કારણકે આખી પૃથ્વીનો વારાહરૂપથી ઉદ્ધાર કરીને ભગવાને નવેસરથી સ્વાયંભુવનુને આપી હતી એવો ઇતિહાસ છે.

એમ ભારતવર્ષમાં પ્રથમ આદિવાસીઓ વસતા હતા તેમને જંગલમાં ભગાડી આર્યો આવી વસ્યા એ કલ્પના કલ્પનાજ છે છતાં એ કલ્પના પણ ખૂબ વહેતી થઈ છે.

અને આર્યજનતાનાં શાસ્ત્રોથી તથા ઇતિહાસથી અનભિવ્રજનો તો ગમે તેવી કલ્પના કરે તે સામે વિવેકીને કાંઈ વાંધો કહેવાનો રહે નહિ.

પણ આર્યજનતાનાં શાસ્ત્રોમાં અને સદાચારમાં પ્રમાણભૂત ગણાતા એવા આનંદાશ્રમમાં એવી કોઈ કલ્પના ખરી વસ્તુસ્થિતિના રૂપમાં આલેખાય એ સામે વિવેકીને મોટો વાંધો નોંધાવવાનો થાય.

માટે આનંદાશ્રમમાં લેખ લખનારાઓને વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે આનંદાશ્રમમાં પોતાનો લેખ છપાવે તે પહેલાં આર્યજનતાનાં શાસ્ત્રો અને શિષ્ટ જનોને સંમત હોવાની પૂરી ખાતરી કરી લે.

અને એવી રીતે આર્યજનતાનાં શિષ્ટ જનોને પણ નમ્રભાવે વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે આર્યજનતાનાં શાસ્ત્રો તથા શિષ્ટ જનોને અનુકૂળ ન હોય એવી કોઈ કલ્પના આનંદાશ્રમમાં છપાય તે આનંદાશ્રમના સંમત સિદ્ધાંતરૂપે તેઓ માની ન લે. તંત્રી

—[*]—

ગુણજ્ઞતા

[વડોદરા કેલેજના પ્રોફેસર કે. એચ. કામદાર શ્રી. કરણસિંહજીલાલને નીચે પ્રમાણે લખી જણાવે છે:—]

આપે મને “ મહાત્મા શ્રીમન્નયુરામશર્મા અને તેમનો સંદેશ ” એ નામનું અંગ્રેજીમાં લખેલું પુસ્તક બીજાના મુદ્રામે શ્રીઆનંદાશ્રમમાં આપેલું, તે હું વાંચી ગયો. મહાત્માજીનો જીવનનો પ્રસંગોને આપે વર્ણવેલા છે તે આવી વિગતે મેં પહેલીવારજ વાંચ્યા. આપે આ વર્ણન સ્પષ્ટ ભાષામાં આપ્યું છે, અને મહાત્માજીના આદર્શ જીવનની રૂપરેખા આપે

બહુ સુંદરીતે સમજવી છે.

આનંદાશ્રમની સરયા આ આદર્શ પ્રમાણે પ્રકાશન વગેરેનું કામ કરે છે તે રૂબરૂ જોઈ મને ઘણો આનંદ થયો. સરયાની વ્યવસ્થા આશ્રમની વ્યવસ્થા જેવીજ લાગી આપ બધાનું જીવન મહાત્માજીના આદેશ પ્રમાણે હોય. તે સ્વાભાવિક છે. કાશિયાવાડની જનતાને મહાત્મા નયુરામશર્માજીએ જે આદેશનો આપ્યા છે તે કદી બૂલાશે નહિ. તેમણે અનેક શંકાશીલ માનવીઓને શ્રદ્ધાવાન કર્યા, અને અનેક નારિતોડાને આસ્તિત્વ બનાવ્યા.

આનંદાશ્રમ સરયાના કાર્યક્રમની સફળતા ઇચ્છું છું.

—[*]—

॥ ૐ ॥

સુચકંદગુહામાં રહી ગયેલા સિદ્ધ યોગી અમરભારતી તથા લક્ષ્મણભારતી સંવંધી થોડી જાણવા જેવી હકીકત

[લેખક-શ્રી અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી]

શ્રાવણ વદિ ૭ સોમવાર, સ્થળ-મુચકંદગુહા-ગિરનાર

આ શ્રાવણ માસમાં મુચકંદગુહામાં રિયતિ કર્યાને આજે બાવીસ દિવસ ચર્ચ ગયા છે. સોમવારને દિવસે સાંજે ઘણા શ્રદ્ધાળુ લોકો દર્શનાર્થે આવેલા. જૂનાગઢના શ્રીમાન નાનાલાલ મોહનદાસ પુરોહિત, જેઓ મુચકંદેશ્વર મહાદેવના અનન્ય ભક્ત છે, તેમણે આ જગ્યામાં બની ગયેલા ઘણા ચમત્કારોનું વર્ણન કરી, ઉપરમાં જણાવ્યું કે “બીલખા આનંદાશ્રમના અધિષ્ઠાતા પૂન્યપાદ મહાત્મા શ્રીનાથભગવાને તપ કરવા આ જગ્યા શા માટે પ્રસન્ન કરી, તેનું કારણ આપ સૌ જાણો છો? ગિરનારમાં ઘણા એકાન્ત રચેલા છે, પણ આ જગ્યા ઘણીજ પ્રાચીન છે આ જગ્યાએજ કૃષ્ણપરમાત્મા પાછળ દોડતા આવેલા કાળયવનને મુચકંદરાજાએ પોતાને મળેલ વરદાન પ્રમાણે ફક્ત એકજ દષ્ટિપ્રપાતથી ભરમીશૂન કર્યો હતો. કૃષ્ણપરમાત્માએ તથા મુચકંદજીએ આજ મુચકંદેશ્વર મહાદેવનું પૂજન અર્ચન કર્યું હતું મિદ્ધ મહાત્મા અમરભારતી તથા તેમના શિષ્ય લક્ષ્મણભારતીએ અહીંયા ઘણો કાળ નિવાસ કરી આ જગ્યાને પાવન કરી હતી. તેથીજ આ જગ્યાને વધારે પાવન કરવા પૂન્યપાદશ્રીએ અહીંયાજ રહેલું વધારે પ્રસન્ન કર્યું હતું.”

મહાત્મા શ્રીઅમરભારતી મિદ્ધ પુરુષ હતા. હડયોગ, રાજયોગ, મંત્રયોગ, ને તંત્રયોગમાં તેઓ નિષ્ણુત હતા. તેમને વચનસિદ્ધિ પ્રાપ્ત હતી. એક ગિરનારા પ્લાઠણ ગૃહસ્થ તેમના અનન્ય શિષ્ય હતા તેમને સંતનિ ન હોતી. શ્રીઅમરભારતી તેમની સેવાથી પ્રસન્ન હતા પુનઃકામનાને લીધે આ શિષ્ય સેવા કરે છે તે તેઓ જાણતા હતા એક દિવસ મહાત્માશ્રીએ તે ગિરનાર ગૃહસ્થને કહ્યું કે “તું ઘણા વર્ષથી સેવા કરે છે તેથી હું પ્રસન્ન થયો છું, માટે તારે જે ઇચ્છા હોય તે માગી લે.” શિષ્યે કહ્યું કે “આપ અંતર્યામી છો, બધું જાણો છો, હું શું કરું?” મહાત્માજીએ કહ્યું કે “તને એક પુત્ર પ્રાપ્ત થશે પણ તે તને ઉપયોગી નહિ ગહે, કારણ તે મિદ્ધ યોગી થશે, અને તેથી તે સંસારના મોહમાં ફમાઈ જશે નહિ તે લાગી વિરક્ત થશે, માટે

વચન આપ કે તને પુત્ર પ્રાપ્ત થાય અને તે યોગ્ય વયનો થાય ત્યારે તે પુત્ર મને અર્પણ કરી દેશે. ” તેમના શિષ્યે વચન આપ્યું કે યોગ્ય વયનો થશે ત્યારે તે આપના હું ચરણમાં ધરીશ. તે સંત પુરુષના વરદાન પ્રમાણે પુત્ર પ્રાપ્ત થયો. તે પુત્રનું ભવ સ્વરૂપ, તેજસ્વિતા, ઓઝસ તથા કુશાગ્ર બુદ્ધિ જોઈ પિતાનું મન લોભાઈ ગયું. મોહજાળમાં એવું દુઃસાઈ ગયું કે તે પુત્ર અર્પણ કરવા માટે તેણે નવાં નવાં બાનાં શોધી અનેક સાચી ખોટી વિટંબણાઓ રચી કરી મુદત માગવાનું શરૂ કર્યું. અનેક મુદતો વ્યતીત થઈ. શિષ્યની બુદ્ધિમાં થયેલ ફેરફાર જોઈ, શ્રીઅમરભારતીએ બાણી લીધું કે તે વચનલંઘન થયો છે. શિષ્યને ગુરુએ જણાવ્યું કે આજથી સત્તરમે દિવસે તારા પુત્રના દેહનો વિલય થશે, આ વયનો સાંભળતાં શિષ્યને પોતાના શરીર ઉપર વજ્રપાત થયો હોય એવું દુઃખ થયું. પણ પ્રભુની માયા એવી પ્રમથ છે કે તેણે પોતાનો નિશ્ચય ફેરવ્યો નહિ. સત્તરમા દિવસે તેના પુત્રનું મૃત્યુ થયું. શયને રમણીન લઈ જવામાં આવ્યું. મૃત્યુશરણ થયેલા પુત્રની માતાએ મહાત્માજી પાસે આવી કદાપત કરીને છાતીફટ ફેંદન કરવાનું શરૂ કર્યું.

वज्रादपि कठोराणि मृदुनि कुसुमादपि ।

लोकोत्तराणां चेतांसि को हि विज्ञातुमर्हति ॥

ઉપરના શ્લોક પ્રમાણે મહાત્માઓનાં ચિત્ત વજ્રથી પણ કડિન અને દૂધથી પણ કામળ કહેલાં છે. તેમનું હૃદય દ્યાર્દ્ર થયું, અને કહ્યું કે “ મૈયા ! ખડી હો જા, તેજ પુત્રજા શય કીધર રખા હે, ખતલાવ. ” મહાત્માજી તથા તે સ્ત્રી શય પાસે પહોંચ્યાં. શયને અગ્નિસંસ્કાર થયો ન હોતો. મહાત્માજીએ તે શયને ખુલ્લું કરાવ્યું અને કહ્યું કે “ લક્ષ્મણારતી ! ખડે હો જાઓ. ” આ શબ્દો સાંભળતાંજ પુત્રમાં જીવ આગ્યો અને તે ઉમ્મો થઈ ગયો. મહાત્માજીએ તેના શિષ્યને પૂછ્યું કે “ અખી તેરી કયા ઠચ્છા હે, ખોલ દે ” તે બ્રાહ્મણે પોતાનો પુત્ર મહાત્માજીને અર્પણ કર્યો. તે લક્ષ્મણારતી ગત-જન્મના યોગબ્રહ્મ પુરુષ હતા.

पूर्वाभ्यासेन तेनैव ह्रियते ह्यवशोऽपि सः

“ પૂર્વજન્મના અભ્યાસને લીધે આકસ્મિક રીતે ભોગવામનાથી નિવૃત્ત થઈ મોક્ષનાં સાધનો લાણી ખેંચાય છે. ”

ઉપરના શ્લોકમાં જણાવ્યા પ્રમાણે ગતજન્મના અભ્યાસથી, હડયોગ, રાજયોગ, લયયોગ વગેરે સર્વ સાધનાઓ શ્રીઅમરભારતી પાસેથી પરિપૂર્ણ કરી લઈ પૂર્ણ દશાને પામ્યા. શ્રીઅમરભારતીએ પોતાના શિષ્યને પૂર્ણદશામાં જોઈ પ્રાણ બ્રહ્મરંધ્રમાં ચડાવી દેહનો લાગ કર્યો. આશરે દોઢસોથી બસો વર્ષ પહેલાંની આ હડીંત કહેવાય છે.

શ્રીલક્ષ્મણારતીએ પણ ઘણા ચમત્કારો ખતાવ્યા છે. ગિરનાર ઉપર ગૌમુખી ગંગાના સ્થાનના ચણતરકામ વખતે વિદ્યો આવ્યાં હતાં તે યોગબળવડે દૂર કર્યાં હતાં.

(ચાલુ)

લેવજનક અવસાન

મુંમઈ-માહીમમાં વસતા પારસીજીયુ શ્રીમાન્ ડો પીરોજશાહ એરચશાહ હાયવાય ગત તા ૧૧-૧૧-૪૬ 'કાર્તિક વદિ ૨ ને સોમવારે માહીમમાં અવસાન પામ્યા છે.

તેઓ પૂજ્યચરણુ શ્રીમદ્ગુરુદેવના પ્રેમી ભક્ત હતા પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુદેવના ચરણોમાં શ્રદ્ધાભક્તિ દૃઢ થતાં તેઓએ દીક્ષા - લીધી હતી, ને પોતાને ત્યાં પૂ ગુરુદેવનું પૂજનઅર્ચન નિઃપ્રતિ કરતા હતા તેઓ વેદાંતસિદ્ધાંતનું બહોળું જ્ઞાન ધરાવતા હતા, અને તેથી તેમણે ક્રમપૂર્વક "જ્ઞાનદર્પણ" "વેદાંતદર્પણ" અને "નિદિ-ધ્યામનદર્પણ" એમ વેદાંતના ત્રણ પટ્ટો બનાવી છપાવી પૂજ્ય ગુરુદેવના ચરણોમાં અર્પણ કર્યા હતા, જે ત્રણે પટ્ટો હાલ શ્રી આનંદાશ્રમ-નવાગામમાં મળે છે, તેની અર્પણ-પત્રિકા તેઓ લખે છે કે.—

“સોરઠના સદ્ભાગ્યધી, પ્રકટયા શ્રીમન્નાથ;
તત્ત્વતરંગિણી રેલવી, કરી પાવન ગુજરાત.
બ્રહ્મસ્વરૂપ શ્રીસદ્ગુરુ, પરમકૃપાળુ આપ,
જ્ઞાનતણી વર્ષા કરી, હર્યા સૌ સંતાપ.
આનંદામૃત વારિને, પીએ જે નરનાર;
શાંતિને તે અનુભવે, ભવસાગરની પાર.
પ્રસાદ શ્રી વેદાંતનેા, આપ્યો - કરીને પ્યાર;
કીરોજના ગુરુચરણમાં, વંદન વારંવાર ”

સંવત્ ૧૯૯૭ની સાલમાં તેમણે શ્રીસદ્ગુરુપદેશરૂપકામૃત નામનું ૩૪૦ પૃષ્ઠનું સુંદર પુસ્તક તૈયાર કર્યું છે, એમાં દરેક રૂપકામાં પૂજ્ય ગુરુદેવનો સુંદર ઉપદેશ લખ્યો છે આ પુસ્તકના ઉપોદ્ધાતમાં પણ તેઓ લખે છે કે—

“આધુનિક મમયમાં કલિકાલને પ્રભાવે શાસ્ત્રીય સત્કર્મ, યોગ, ભક્તિ ને જ્ઞાનનો ફરી લોપ થનાથી તેજ શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ ભગવાને કેવલ કારણ્યને વશ થઈ, શકે ૧૭૭૯, ખ્રિસ્તાબ્દ ૧૮૫૭ સંવત્ ૧૯૧૪ આશ્વિન સુદિ ૪ ને દિવસે સૌરાષ્ટ્ર દેશમાં શ્રીમનાતન ધર્માચાર્ય પૂજ્યપાદ બલ્લવિદ્યારિષ્ઠ શ્રીમદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રી ૧૦૮ શ્રીમન્નાથભગવત્સ્વરૂપે પ્રકટ થઈ અસંખ્ય ત્રિવિધ તાપથી પીડાતાં અનેક મનુષ્યોને ઉપદેશામૃતરસે અનુપમ શાંતિ આપી, જ્ઞાન પિપાસુઓની તૃપ્તિ ધીપાતી, અનેક શાસ્ત્રીય સદ્ગ્રંથો રચી, બલ્લનું યથાર્થ સ્વરૂપ સમજાવી શ્રીમનાતનધર્મનેા પુનરુદ્ધાર કર્યો છે ”

આ ગ્રંથના હેતુઓ દર્શાવતા તેઓ લખે છે કે—

“સનાતની પ્રજાના ચિત્તમાં પૂજ્યપાદ શ્રીમદ્ગુરુપરમાત્માનું ફરી ફરી સરભરણ કરાવવું એ આ વ્યક્તિનો આ ગ્રંથ મપાદન કગવામાં પાંચમો હેતુ છે.”

ઉપરનાં અવતરણો વાંચનાં તેમની ભક્તિ ને શ્રીગુરુદેવપ્રતિનો તેમનો પૂ-જ્યભાવ ને કૃતજ્ઞતા અભેડ ગણાય. દરરોજ નાતાલની રજામાં તેઓ પૂજ્યપાદશ્રીનાં દર્શનાદિ માટે આનંદાશ્રમમાં મિનમઝગ માથે આવતા ને લાંબો સમય ગહેતા, એટલુંજ નહિ પણ પૂજ્યપાદશ્રીનાં માંદગીના પ્રસંગે પોતે પૂજ્યગુરુદેવની સેવામાં હાજરી આપી તનમનધનથી

એ સેવાનો અલભ્ય લાભ તેમણે લીધો હતો. તેઓ પૂજ્યપાદશ્રીના અવસાન પછી આનંદાશ્રમમાં આવતા સારે પૂજ્યગુરુદેવના નિજમંદિરમાં પગ મૂકતાં તેમનું હૃદય રડતું, ને નેત્રમાંથી આંસુ ચાલી નીકળતાં સૌ કાષ્ઠએ જોયાં છે !

આવા એક પારસી, વિદ્વાન્ ગુરુબંધુના અવસાનથી આનંદાશ્રમ મંડળને મોટી ખોટ અનુભવાય એ સ્વાભાવિક છે.

પૂજ્ય પરમકૃપાળુ શ્રીસદ્ગુરુદેવ તેમના પવિત્રાત્માને શાંતિ આપવા કૃપા કરે !

સાણુંદવાળા શ્રી. જેઠાલાલ પીતાંબર ભટ્ટનું અમદાવાદમાં અવસાન થયું છે. તેઓ પોતાના સ્વ. પિતાજીના પગલે ચાલી પૂજ્યપાદ ગુરુદેવની તથા શ્રીઆનંદાશ્રમની સેવા કરવામાં અગ્રભાગ લેતા હતા. સૌને વિદિત છે કે “શ્રીનૈમિત્તિકર્મ પ્રકાશ” નામે પુસ્તક તેમના પૂજ્ય પિતાજીએ લખી અર્પણ કરીને ગુજરાતભરના સનાતનધર્મપ્રેમી જનો પર તેમણે મહાન્ ઉપકાર કર્યો છે. અમદાવાદ-આનંદાશ્રમની પણ તેઓ સારી સેવા કરતા હતા.

પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુદેવ તેમના પુણ્યાત્માને અખંડ શાંતિ આપવા કૃપા કરે !

— [*] —

શ્રીઆનંદાશ્રમ સમાચાર

(કાર્તિકમાસ)

શ્રીસદ્ગુરુમહાપૂજનઃ—નૂતન વર્ષારંભ નિમિત્તે સૌ આનંદાશ્રમવાસીઓએ મહાપૂજન કર્યું હતું.

લઘુરુદ્ર—શ્રી. પ્રજ્ઞાલ વનમાળી વસાણી-દહાણુ. શ્રી. શિવશંકર દયાળજી-લાડી, શ્રી. દામજી નાગજી-કુંડલા. શ્રીમતી ચંચલબેન ડાહ્યાભાઈ-કકલાલ (રૂદ્રાભિષેક.)

મુખ્યભેદઃ—શ્રી. ૧૦-૦-૦ શાહ ધનજી પુરુષોત્તમ-અમરેલી. શ્રી. ૧૫-૦-૦ શ્રી. હરિલાલ હરકોસનદાસ-મુંબઈ. શ્રી. ૧૦-૪-૦ શ્રી. રામજી વિશ્રામ પૂજારા-કરાંચી. (તેમના પુત્રોના યજ્ઞોપવીત પ્રસંગે) શ્રી. ૨૧-૫-૩ શ્રી. મધુવનદાસ સી. પરીખ-ગોધરા. શ્રી. ૨૦-૦-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતસી-કરાંચી. શ્રી. ૧૦-૦-૦ શ્રી. કરણસિંહજી તથા શ્રી. દયાળસિંહજી-જૂનાગઢ. શ્રી. ૧૦-૦-૦ બહેન જશોદાગૌરી હરિલાલ-ભીમડી. શ્રી. ૨૫-૦-૦ શ્રી. મેઘજી રૂડા-દેવલાડી. શ્રી. ૧૬-૧૪-૦ હરજી રામજી લુહાર-આદિદા. શ્રી. ૧૦-૦-૦ શ્રી. અજિતરાય હરિદાસ પારેખ-મુંબઈ.

ભોજનઃ—શ્રી. ૧૪-૦-૦ શ્રી. જગમોહનલાલ રમણિકલાલ-મુંબઈ. શ્રી. ૭-૮-૦ શ્રી. સુરતરાય અંબાવીદાસ-જૂનાગઢ. શ્રી. ૯-૩-૩ શ્રી. ભાઈશંકર ધનજી દેવેના આત્મકથાણુચે ભોજન. શ્રી. પ્રો. જયંતીલાલ ભાઈશંકર દેવે-ભાવનગર. (સં. ૨૦૦૧ના ભાદ્રપદ માસમાં). શ્રી. ૨૧-૧૫-૬ શ્રી. ગોરધન જેરામ મીસ્ત્રી-જમસલાયા.

થાળીઃ—શ્રી. ૧-૪-૦ પાર્વતીબેન-સુરત. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. જગમોહનલાલ રમણિકલાલ-મુંબઈ. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. કરશનદાસ હરજી-વહુકલ આનંદાશ્રમ. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. શિવશંકર દયાળજી-લાડી. શ્રી. ૩-૧૨-૦ શ્રી. રમેશચંદ્ર એમ. જેશી-પ્રાંતીજ. (૩ થાળી). શ્રી. ૨૫-૦-૦

શ્રી. કાલિદાસ કાશીરામ-પોરબંદર હા. શ્રી. દયાળસિંહજી. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી લક્ષ્મીચંકર લાલજી
-ધોરાજી રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. રણુશી વાધા-મોડિરા રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી રેવાચંકર બાલકૃષ્ણ
-ગોધરા રૂ. ૪-૮-૦ શ્રી રઘુનાથસિંહ નયુમિહ-બેગસોર. રૂ. ૧-૪-૦ બાઈ લાધી
કરશન-જૂનાગઢ. રૂ. ૧-૪-૦ એક ભક્તજન (યાજ) રૂ. ૭-૪-૦ શ્રી દામજી નાગજી તથા
ઓઝા દેવશકરભાઈ-કુંડલા રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી ચક્રાંત વિદ્યદાસ પારેખ. રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી મૂળજી
લાલજી-જામજોધપુર. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. ચંદુલાલ મોગરજી-મુંબઈ રૂ. ૧-૪-૦ એક ભક્ત
-બીખા. રૂ. ૩-૧૨-૦ એક ભક્ત-મુંબઈ (૪ યાજ) રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી દેવચંદ હંસરાજ
-પોરબંદર. હા. શાસ્ત્રીજી વિશ્વનાથભાઈ રૂ. ૧-૧૪-૦ એક ભક્તજન. (યાજ ૧) રૂ. ૧૧-૧૨-૦ શ્રી દેવશકરભાઈના આત્મકથાણ્યે હા શુક્લ વિશ્વનાથભાઈ રૂ. ૨-૮-૦
એક ભક્તજન-મુંબઈ (૨ યાજ) રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી મોહનલાલ મકનજી-રાજકોટ. રૂ. ૧-૪-૦
એક ભક્તજન-મુંબઈ. રૂ. ૨-૮-૦ મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી (૨ યાજ) રૂ. ૧-૪-૦
એક ભક્તજન-કુંડલા

અખંડદીપક — રૂ. ૦-૮-૦ જેન પાર્વતીજેન-સુરત રૂ. ૩-૦-૦ શ્રી રેવાચંકર
બાલકૃષ્ણ-ગોધરા રૂ. ૦-૮-૦ મનોહરજેન-અમરેલી રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવચંકર
ભાઈચંકર-કુંડલા. રૂ. ૨-૦-૦ શ્રી ચક્રાંત વિદ્યદાસ-મુંબઈ રૂ. ૦-૮-૦ શ્રી મૂળજી લાલજી
-જામજોધપુર. રૂ. ૦-૮-૦ શ્રી. ગોરધનભાઈ-જામસલાયા રૂ. ૫-૦-૦ શ્રી. જગન
સવજી-મુંબઈ.

—[*]—

પરચુરણમેટ

[કાલિકાંસ]

૧૦-૭-૦ જેન હેમતકુંવરબા આદિ દ્રાક્ષાનાં બહેનો તરફથી ભેટ	૦-૪-૦ ચિ. ભાઈ બાણુ
૦-૪-૦ શ્રી. મજલાલ વનમાળી વસાણી	૧-૦-૦ ગ. સ્વ. વિજયાજેન
૦-૪-૦ „ ગિરમજશકર-મોજીદ	૧-૦-૦ શ્રી ગૌરીચંકર નરમેરામ શ્રીનાથજીવંતીની ભેટના થીઆનંદાશ્રમ
૨૦-૦-૦ „ હર્પદરાય મ. દેશાઈ મામિક જપ યાજ વગેરેના	મુમુક્ષુ મજા મુંબઈ-તરફથી. —
૫-૦-૦ „ હર્પદરાયભાઈ-માગરોળ	૫-૪-૦ એક ભક્તજન
૧-૪-૦ „ રમેશચંદ એમ. જોશી	૧૧-૦-૦ શેક મીનોચેહર મહેરવાનજી
૫-૦-૦ „ મોહનલાલ મૂળજી-મુંબઈ	૫-૦-૦ શ્રી. મગજદાસ કેશવલાલ
અમદાવાદ આનંદાશ્રમમા ભેટ :—	૨-૦-૦ „ ચૂનીલાલભાઈ
૦-૫-૦ શ્રી જયશંકર મધારામ	૧-૦-૦ „ પ્રાણજીવનભાઈ મુવ
૦-૪-૦ અ. સૌ. દયાગૌરી જી. ભટ્ટ	૧-૦-૦ „ ગૌરીચંકરભાઈ
૦-૪-૦ શ્રી. વિજયશંકર ભટ્ટ	૧-૦-૦ „ પ્રેમજીભાઈ
૦-૪-૦ „ ગિજુભાઈ ભટ્ટ	૧-૦-૦ „ જામનાદાસ સંઘવી
૦-૨-૦ „ કનૈયાલાલ ચંદુલાલ	૧-૦-૦ „ ચત્રમુજા કાલિદાસ
૦-૪-૦ „ કાનજીભાઈ	૧-૪-૦ „ સુરેશચંદ અમૃતલાલ
	૨-૦-૦ „ નારણદાસ રાવજી

- ૧-૦-૦ એક સેવક
 ૧-૦-૦ શ્રી. પ્રાણુજીવનદાસ
 ૦-૮-૦ ,, અમથાલાલભાઈ
 ૧-૦-૦ શ્રી. લલ્લુભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, જગનલાલ મોરારજી
 ૧-૦-૦ ,, ગોકલદાસ આણંદજી
 ૦-૮-૦ ,, ભાણુજીભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, જગનલાલભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, ગોકળદાસ શિવશંકર
 ૧-૦-૦ ,, ગોવિંદરામ જીવરામ
 ૧-૦-૦ ,, ગોરધનદાસ ચત્રભુજ
 ૧-૦-૦ એક સેવક
 ૧-૦-૦ એક સેવક
 ૧-૦-૦ બેન મુક્તાબેન
 ૧-૦-૦ શ્રી. ગુલામચંદભાઈ
 ૨-૦-૦ બેન કરતુરબેન
 ૨-૦-૦ ,, દિવાળીબેન
 ૧૩-૮-૦ પરચુરણ

- ૬૩-૦-૦ હા. શેક દામોદરદાસ માધવજી
 કુતિયાણા-આનંદાશ્રમમાં નાથજયંતીની ભેટ:-
 ૧-૦-૦ શ્રી. માનસિંહ નથુસિંહ
 ૦-૮-૦ ,, શામજી રણછોડ જાની
 ૦-૪-૦ ,, જલદજી માવજી
 ૦-૪-૦ ,, રંગનાથસિંહ
 ૦-૪-૦ ,, માણેકચંદ પાનાચંદ
 ૨-૪-૦ હા. સખજીસિંહજી
 મુમુક્ષુમંડળ-મુંબઈમાં સ્વરૂપાવસ્થાનની ભેટ:-
 ૨-૪-૦ એક લક્તાજન
 ૦-૮-૦ શ્રી. પ્રાણુજીવનભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, ભાણુજીભાઈ
 ૦-૨-૬ પરચુરણ
 બેસતા વર્ષની ભેટ:-
 ૨-૪-૦ એક લક્તાજન
 ૦-૮-૦ શ્રી. પ્રાણુજીવનભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, અમથાલાલભાઈ

- ૧-૦-૦ શ્રી. ગૌરીશંકરભાઈ
 ૫-૦-૦ ,, અર્જુનભાઈ
 ૨-૦-૦ ,, ગોરધનદાસભાઈ
 ૧-૪-૦ ,, ચત્રભુજભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, ગોરધનદાસ સંઘવી
 ૦-૪-૦ બેન કરતુરબેન-ખીલખા
 ૦-૪-૦ ,, મણિબેન-ખીલખા
 ૦-૪-૦ શ્રી. પ્રેમશંકર પીતાંબર-કાટકા
 ૩-૪-૦ ,, અંબાશંકર તુલસીરામ-જંજીસર
 ૫-૦-૦ ,, કેશવલાલ જ્ઞાલાલ-મહાકીઆ
 ૧-૦-૦ ,, મધુવનદાસ પરીખ
 ૦-૮-૦ ,, રેવાશંકર ખાલકજી-ગોધરા
 ૧૦-૦-૦ પ્રો. આર. ડી. જોશી, પ્રો. જોશી,
 પ્રો. રાવ, પ્રો. ભટ્ટાચાર્ય,
 પ્રો. મહેતા-જૂનાગઢ
 ૦-૪-૦ ભાટ નાથાલાલભાઈ
 ૩-૦-૦ શ્રી. રેવાશંકરભાઈ-ગોધરા નિલદાનના
 ૬-૦-૦ ,,
 ૧-૧૨-૦ ,, રે. ખા. ત્રિવેદી-ગોધરા
 લિખ લિખ ભેટના
 ૧-૦-૦ ,, કેશવજી ત્રીણાભાઈ
 ૨-૦-૦ ,, દુર્ગાશંકર મણિશંકર-લીંબડી
 ૧-૪-૦ ,, માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણા
 ૦-૪-૦ ,, દેવશંકર શામજી રાવળ
 ૮-૨-૦ ,, દુર્લભજી વાલજી-રાણાવાવ
 ૧-૦-૦ ,, અરજણભાઈ-મુંબઈ
 ૦-૪-૦ બેન જમનાબાઈ-આંટવા
 ૧-૦-૦ શ્રી. લાલજી ત્રીણાભાઈ
 ૧-૦-૦ પૂ. પૂ. શ્રી. આતમપ્રકાશજી
 ૧-૦-૦ શ્રી. ચતુરભાઈ આશાભાઈ
 ૨-૦-૦ ,, ભીમા ભગત-અખરલા
 ૨-૦-૦ ,, કરશનભાઈ ,,
 ૨-૦-૦ ,, મેરામણભાઈ ,,
 ૨-૦-૦ ,, દેવજીભાઈ ભગત ,,
 ૧-૦-૦ ,, મકન ,,
 ૦-૪-૦ ,, ગોરધનદાસભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, ભગવાનજી કાનજી
 ૫-૪-૦ ,, હાજીભાઈ રાધવ

૪-૦-૦ સૌમીમાં સ્વરૂપાવધાનના
દિવસે ભેટના

૨-૦-૦ નાથજયંતીની ભેટ-સૌમી
હા દુર્ગાચરભાઈ

૧-૦-૦ શ્રી. અણ્ણલાલ ગોવિંદજી

૦-૪-૦ " વલ્લભજી જીવા

૦-૪-૦ " વમનજી જીવા

૦-૪-૦ પરચુરણ

૧-૦-૦ શ્રી ઇંદુરાય વસંતરાય-પાટણ

૦-૮-૦ " આધવજી ધરમશી

૪-૦-૦ " રઘુનાથમિહ નયુસિંહ-ભંગવોર

૪-૦-૦ " " નિલદાન

૧-૪-૦ બેન શાગદા મોતીલાલ-જૂનાગઢ

૧-૪-૦ શ્રી નારણ પૂન-અણ્ણીઆળી

૧-૪-૦ " મેધજી કુશન "

૧-૭-૦ " જ્યેષ્ઠભાઈ જૂના-છાડરાવર

૧-૦-૦ " હરિદાસ નયુ "

૦-૪-૦ બેન જમનાભાઈ માવજી
-ખભાગિયા

૧-૦-૦ શ્રી ગોરધનદાસ ભોગીલાલ-ગોધરા

૦-૧૨-૦ " કાલિલાલ આજીલાલ તરફથી
મિત્ર મિત્ર ભેટના

૧-૪-૦ " દામજી નાગજી-કુંડલા

૧-૪-૦ " જીવગમ કેડપાણજી "

૫-૦-૦ " નાગજીદામ હમગજી-વોરમડો

૨-૦-૦ " દેવચંદ હંમેગજી "

૨-૦-૦ " મોહનનાથ પ્રેમજી "

૨-૦-૦ " હંમેરાજ પરિજી "

૨-૦-૦ " લક્ષ્મીદાસ હમગજી "

૧-૦-૦ બા શ્રી કૈઆનહેન

૧-૦-૦ શ્રી ખોડાભાઈ-ખીલખા

૧-૦-૦ " વામનરાય ગિરમશર

૧-૦-૦ શ્રી મૂળગર હંધરજી

૨-૦-૦ " અણ્ણલાલ ગોવિંદજી

૦-૮-૦ " હરિલાલ બેયરભાઈ-વીમાવર

૨-૦-૦ " દુર્ગાચરભાઈ

૧-૦-૦ " લાલજી ત્રીણાભાઈ

૦-૮-૦ સ્વ શાંતીજી સિવલાલભાઈ

૦-૪-૦ શ્રી ગાંધીલાલભાઈ-દાંક

૨-૪-૦ " શાંતિલાલ ગાંધીલાલ

૩-૦-૦ " સોની કરશનજી-ખાંડવા

૨-૦-૦ " બેચુર કાળા

૪-૦-૦ " અરજણ રવજી

૨-૦-૦ બેન મવિતાબેન

૩-૦-૦ શ્રી. વિદુલદામ ચનમુગ

૨-૦-૦ " મેધજી કરશન

૧-૦-૦ " અરજણ મેરામજી

૧-૦-૦ " લાલજી ત્રીણા

૦-૪-૦ " દેવચંદ શામજી

૧-૦-૦ " હંધરજી ધનેશ્વર

૦-૮-૦ " એક લક્ષ્મીન

૧-૨-૦ પરચુરણ

શ્રીનાથજયંતીની ભેટ—

૧-૦-૦ શ્રી. મા ના ચંદારાણા

૧-૦-૦ " કે મા ચંદારાણા

૦-૧૨-૦ " મા ના ચંદારાણાનું કુટુંબ

૦-૪-૦ " મા. ના " તરફથી
દરોગાની ભેટ
આસો સુ ૧૫ની ભેટના

૧-૦-૦ શ્રી. મા ના ચંદારાણા

૧-૦-૦ " કે. મા ચંદારાણા

૦-૧૨-૦ " મા. ના ચંદારાણાનું કુટુંબ

આસો વદિ ૧૧ પૂજ્યપાદશ્રીની આરાધનતિથિ
ભેટ—

૧-૦-૦ શ્રી મા. ના ચંદારાણા

૧-૦-૦ " કે મા ચંદારાણા

૦-૧૨-૦ " " ના કુટુંબની ભેટ

૧-૦-૦ " ભગવાનજી મનુભાઈ ચંદારાણા

દીરાળી તથા નવા વર્ષની ભેટ:—

૧-૪-૦ શ્રી મા. ના ચંદારાણા

૧-૦-૦ " કે મા ના. ચંદારાણા

૧-૦-૦ ચિ. ભગવાનજી મનુભાઈ "

૦-૧૫-૦ " કુટુંબની ભેટના

૦-૪-૦ શ્રી મા ના ચંદારાણા

કુલ રૂ. ૧૩-૧૫-૦ હા શ્રી મા. જ્યેષ્ઠભાઈ
ચંદારાણા-ભાવનગર

- ૨-૦-૦ શ્રી. કેશવલાલ મા. ચંદ્રારાણા
 ૨-૦-૦ ,, રતનશી લલુભાઈ
 ૨-૪-૦ ,, દામજી નાગજી-કુંડલા
 ૨-૦-૦ ,, જયંતીલાલ અંબાશંકર ત્રિવેદી
 ૨-૦-૦ ,, પદ્મશંકર ,,
 ૧-૦-૦ ,, વિનોદરાય જયંતીલાલ
 ૨-૦-૦ ,, ગણેશભાઈ વીંછીઆ
 ૨-૦-૦ ,, હરજીવન હરિરામ
 ૨-૦-૦ ,, ચંદુલાલ અંબાશંકર
 ૬-૦-૦ ,, મા. ના. ચંદ્રારાણા નિલદાનના
 ૧-૦-૦ ,, ભગવાનજી મનુભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, જીજીઆઈ મકનજી
 ૦-૪-૦ ,, મયોશંકર દેવશંકર

૨૯૫-૧૨-૫ ,, શ્રીઆનંદાશ્રમ નવાગામમાં
 ધાર્તિક પૂણિમાના દિવસે પૂજન
 ભેટના.

- ૫-૦-૦ શ્રી. મગનલાલ ડાહ્યાભાઈ
 ૨-૦-૦ ,, ઉપેન્દ્રરાય મ. દેસાઈ
 ૨-૦-૦ ,, ચંદ્રકાંત વિકૃતદાસ
 ૧-૪-૦ ,, છોટાલાલ વિકૃતજી
 ૨-૦-૦ ,, ગોવિંદ નાનજી-કરાંચી
 ૧-૦-૦ ,, હરજીવન કરશન-લોંબુડા

શ્રી પ્રાક્ષ-આનંદાશ્રમમાંથી ભેટ:—

- ૧-૦-૦ કોકાર નાનુભાઈ કાળુભાઈ
 ૧-૦-૦ ડૉ. ભાનુભાઈ નાણાવટી
 ૧-૦-૦ જાડેજી કાળુભાઈ પેચાભી
 ૧-૦-૦ શ્રી. કાળા માધવજી
 ૧-૦-૦ બા શ્રી આણુબા
 ૧-૦-૦ બા શ્રી કુંવરબા
 ૧-૦-૦ શ્રી. પ્રજ્ઞલાલ વનમાળા
 ૧-૦-૦ ,, માણેકલાલ ભાઈશંકર-વઠવાણ
 ૦-૧૩-૬ ,, જયશંકર મયારામ
 ૦-૧-૬ પરચુરણ

નવા વર્ષે દિવસે પૂજનભેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. અંબાશંકર ભાઈશંકર
 ૦-૪-૦ શાસ્ત્રી દયારામભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, અંબાશંકર નાનજીભાઈ

- ૦-૪-૦ પૂજરી દલપતરામભાઈ
 ૦-૨-૦ માસ્તર રામજીભાઈ
 ૦-૪-૦ ધ. કાશીરામજી
 ૦-૪-૦ ,, શ્રીધરપ્રકાશજી
 ૦-૪-૦ ,, શાસ્ત્રી મગનલાલ ભેશી
 ૦-૪-૦ શ્રી. કરશનદાસભાઈ
 ૦-૪-૦ બેન લાલુબેન નરભેરામ
 ૦-૪-૦ ત્રિ. બુદ્ધક, શાંતિલાલ તથા
 બેબી બેન
 ૦-૩-૦ બેન મણિબેન તથા હંસા
 ૧-૦-૦ શ્રી. લાલજી ઓધવજી
 ૧-૦-૦ રવ. ઓધવજી વાધજી
 ૦-૪-૦ બેન નાની બહેન
 ૦-૨-૦ અ. સૌ. જ્યાગૌરી જીવરાજ
 ૨-૦-૦ શ્રી. મોરારજી ઓધવજી
 ૦-૫-૦ બેન કરંતુરબેન-ખીલખા
 ૦-૪-૦ ,, મણિબેન
 ૫-૦-૦ હા. ધ. ધલપ્રકાશજી
 ૧-૦-૦ શ્રી. નરભેરામ ઓધવજી
 ૧-૦-૦ શુક્લ વિશ્વનાથભાઈ
 ૧-૦-૦ શ્રી. કાનજી કરશનજી
 ૦-૨-૦ ત્રિ. જ્ઞેદારામ મગનલાલ
 ૦-૧૧-૦ પરચુરણ
 ૨-૦-૦ માતુશ્રી જાનબાઈ મા-ખડખડ
 ૨-૪-૦ બેન પાર્વતીબેન-સુરત
 ૧-૪-૦ ,, શારદાબેન ,,
 ૧-૦-૦ શ્રી. છોટુભાઈ ,,
 ૧-૦-૦ ,, રતનશીભાઈ-ઉમરાળા
 ૧-૦-૦ ,, વામનરાયભાઈ-પાટણ
 ૮-૮-૦ શ્રી. અમદાવાદ-આનંદાશ્રમમાં શ્રી.
 સ્વ. ભાઈલાલભાઈ તરફથી
 માસિક યાળના
 ૪-૦-૦ શ્રી. પોપટલાલ તારાચંદ વકીલ
 ૫-૦-૦ પૂ. ધ. શ્રી. આત્મપ્રકાશજી
 ૧-૦-૦ દરબાર ધીરુભાઈ
 ૦-૮-૦ બાઈ પૂતબાઈ
 ૦-૪-૦ ધ. દલપતરામભાઈ

- ૫-૦-૦ શ્રી. રતિલાલ મંગળજી
 ૫-૦-૦ ,, વામનરાય જ - પાટણ
 ૧-૦-૦ ,, બાલાભાઈ દયારામ
 ૧-૦-૦ સ્વ. ગોવિંદરાયભાઈ
 ૧-૦-૦ શ્રી. ભગવાનજીભાઈ
 ૦-૨-૦ પરચુરણ
 ૧-૦-૦ શ્રી. ચતુરભાઈ આશાભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, રેવાશંકર બાલકૃષ્ણ
 ૫-૦-૦ ,, મધુવનદાસ સી પરીખ
 ૧-૦-૦ ,, માણિકલાલભાઈ-ચંદારાણી
 ભ્રમભોધપુરમાં પૂતમતી ભેટ.—
 ૧-૦-૦ શ્રી. દામોદર મૂળજીભાઈ
 ૦-૪-૦ ,, પ્રેમજી પુત્રભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, પરમાણંદ લાલજી
 ૦-૮-૦ ,, જૂડા કથાણુ
 ૦-૪-૦ ,, પરશોતમ પ્રેમજી
 ૧-૪-૦ ,, શંકરલાલ મોહનલાલ
 ૦-૪-૦ ,, જીવન લલજી
 ૦-૨-૦ ,, વિઠ્ઠલજી હીરજી
 ૦-૪-૦ ,, ચત્રજી ગાડાલાલ
 ૦-૪-૦ ,, માનસંકર શંકરલાલ
 ૦-૪-૦ ,, ગોવિંદજી ઓધવજી
 ૦-૮-૦ ,, બાપુભાઈ ભાવસિંહજી
 ૪-૦-૦ ,, ધીરજલાલ મોહનલાલ-હોમ
 સામગ્રીના-કાનપુર
 ૨૦-૦-૦ ,, હર્ષદરાય મહારાણીદાસ દેશાઈ
 તરફથી માસિક જપ યાગ
 વગેરેના
 ઉપે. ૧૪-૦ ,, શેઠ રાજસી જીવરાજ-મુમુક્ષુના
 તરફથી માસિક સાત્તિક દાનના

શ્રી આનંદાશ્રમ મુમુક્ષુ મંડળ-મુમુક્ષુમાં-

શ્રી પૂર્ણિમાની ભેટ —

- ૫-૪-૦ એક ભક્તજન
 ૧-૦-૦ બેન જ્યાબેન કૃષ્ણદાસ
 ૧-૦-૦ શ્રી કેશવલાલ કૃષ્ણદાસ
 ૧-૦-૦ ,, જયંતીલાલ કૃષ્ણદાસ
 ૧-૪-૦ ,, ચત્રજી દાગિદાસ
 ૧-૦-૦ ,, પ્રાણજીવનભાઈ

- ૧-૦-૦ શ્રી. મૂળજી અરજણ
 ૧-૦-૦ ,, ગોકળદાસ શિવશંકર
 ૧-૦-૦ ,, દોકોરલાલ માણિકલાલ
 ૧-૦-૦ ,, રંગનાથભાઈ ધડિયાલી
 ૦-૮-૦ ,, અમયાલાલભાઈ
 ૦-૫-૦ પરચુરણ
 ૧-૦-૦ શ્રી. દલપતરામ નંદરામ
 ૧-૦-૦ ,, ભાણુજી પરમાણંદ

૧૭-૫-૦ હા ગેઠ દામોદરદાસ માધવજી -

૦-૧૦-૦ ડૉ. લક્ષ્મીશંકર લાલજી

ગોરખદેવ-આનંદાશ્રમમાં બેસતા વર્ષની
 ભેટ —

- ૧-૦-૦ શ્રી આણંદરામભાઈ વકીલ
 ૧-૦-૦ પૂ. ધ્વ શ્રી આત્મપ્રકાશજી
 ૧-૦-૦ શ્રી લાલજી ડાલાભાઈ
 ૦-૪-૦ શાસ્ત્રી વિશ્વનાથભાઈ
 ૦-૪-૦ શ્રી. કરશનજી પ્રા ઝોઝા
 ૦-૩-૦ ,, મણિશંકર કરશનજી ઝોઝા
 તથા ભાગીરથી બેનના
 ૦-૬-૦ પરચુરણ
 ૦-૩-૦ શ્રી. કુરજી વાલજી
 ૧-૪-૦ ,, દેવચંદભાઈ તથા લક્ષ્મીદાસ
 ૨-૦-૦ મણિબેન-જોરાવરનગર
 ૫-૦-૦ ગ સ્વ જોડીબેન ,,

મેદરામાં પૂર્ણિમાની પૂજન ભેટ.—

શ્રી ત્રિજીવન જૂડાભાઈને-ધેર પૂજન થયું
 હતું —

- ૦-૮-૦ શ્રી ચપકલાલ મુગશંકર
 ૦-૮-૦ ,, ત્રિજીવનદાસ જૂડાભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, ગૌરીશંકર પ્રાણજીવન
 ૦-૬-૦ યિ બળવતરાય, કૃષ્ણલાલ, દિમત-
 લાલ, જેસુભલાલ, ચાતિલાલ
 તે યિ. નંદલાલ
 ૦-૪-૦ શ્રી. મોહનલાલ પ્રાણજીવન
 ૦-૫-૦ ,, ચંદુલાલ મૂળજી
 ૧-૦-૦ ,, કરશનદાસ જૂડાભાઈ

દીવામાં કાર્તિકી પૂર્ણિમાના દિવસે પૂજન
મેટ:—

૧-૦-૦ શ્રી. ભૂધરભાઈ મૂળજી

૧-૦-૦ „ વેણીભાઈ પટેલ

૦-૪-૦ „ માધવભાઈ „

૧-૦-૦ „ ભૂધરભાઈ „

૧-૦-૦ „ વેણીભાઈ „

૦-૮-૦ „ માધાભાઈ

૦-૮-૦ „ ભગવાનભાઈ

૫-૪-૦

૧-૦-૦ શ્રી. દેવરાંકરભાઈ આણંદ

૩-૪-૦ „ મ. ત્રિ. ભટ્ટ અને તેમનું
કુટુંબ-સુરત.

૩-૦-૦ શ્રી. નાગશર્મા-જસદણ
૭૫-૧૪-૦ „ શેઠ રાજસી જીવરાજભાઈ
મુંબઈ તરફથી સાંસ્તિક
માસિક દાન નવેમ્બરના

૨-૧૩-૬ મોહનદાસ આનંદાશ્રમમાં આવેલી
મેટના:—

૧૬૩-૧૩-૩ એક ભક્ત તરફથી કા. સુ.
૧૪ના ભોજનના

૫-૦-૦ શ્રી. ખટ્ટરાય વસંતરાય-પાટણ

૨-૦-૦ બેન ચંચળબેન ડાહ્યાભાઈ

૧-૪-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી

૦-૪-૦ બેન ચંચળબેન ડાહ્યાભાઈ-કઠવાલ

૭-૮-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી

અખંડદીપક તથા દૂધ વગેરેનો

— [*] —

વાઙ્મકોનો મુખપાઠ

પ્રાર્થના

[લેખક:—સ્વ. શ્રી. જયેષ્ઠારામ નાનાભાઈ ભટ્ટ-અમદાવાદ.]

હે ઈશ્વર! તું શ્રેષ્ઠ છે, ખરો અમારો દેવ;

નમું હું તુજને સર્વદા, ધરું ભજવાની દેવ. ૧

નિરાદિન રક્ષણ તું કરે, હું બાળક અજ્ઞાન;

દેજે અમને સર્વદા, સદ્બુદ્ધિનું દાન. ૨

અસત્ય કપટ બે રાક્ષસો, છે ઘણા ભયકાર;

રક્ષણ તેથી સર્વદા, કરજો દીન દયાળ. ૩

બૂઠું બોલું નવ કદી, ધરું ન હૃદયે લેશ;

કૂઠ કપટ ને હું પ્રભો! એવું બળ હમેશ. ૪

દેજો અમને સર્વદા, દર્શન તમારું લેશ;

જેથી હૃદયે ના રહે, દુઃખ દેનારા ક્લેશ. ૫

કહું કરીને બહુ-પ્રેમથી, માતતાતનું નિત્ય;

એવું બળ અમને સદા, દેજો પ્રભુ ખચિત. ૬

સૂચકત્વ પહેલાં પ્રભુ, પહેલા ઊઠી નિત્ય;

સ્મરણ કરું હું આપનું, રામનામ ખચિત. ૭

ક્ષમા માગીને પૃથ્વીની, પત્ર મૂકું છું હેઠ;

નમી માતને તાતને, લાંબા થઇને ડઠ. ૮

(ચાલુ-)

— [*] —

મેદરડામાં પધરામણી

મેદરડાવાળા શ્રી. જયશંકર મયારામ ભટ્ટનાં સ્વ. બહેન દેવકુંવરબેનના આત્મકથાણાએ શ્રીમદ્ભાગવતસમાહ પારાયણ કરાવતાં પ્રયત્ન પૂજ્ય ગુરુદેવનાં છમીજી તથા પાદુકાજી પોતાને સાં પધરામણી કરાવવા વિનંતિ કરી હતી. તે પરથી કા. વ. ૬ ના દિવસે પધરામણી કરવામાં આવી હતી સાં સ્થાપિત પ્રાધાન્ય દેવોની સાથે પૂજ્યપાદશ્રીનું નિલ પૂજનઅર્ચન થતું હતું પૂર્ણાહુતિના દિવસે મહાપૂજન કરું હતું, ને શ્રીમદ્ભાગવતસાથે પૂજ્ય ગુરુદેવની વાજતેગાજતે આમના ગુરુનંદુઓ આદિને ઘેર પધરામણી કરવામાં આવી હતી વર્ષો પૂર્વે પૂજ્યપાદશ્રીની સાક્ષાત્ પધરામણીનો જે લાભ અહીંના ગુરુમંદુઓએ અનુભવેશે તેવો આનંદલ્લાવ શ્રી. ચંપકલાલ-ભાઈ યાત્રિક આદિએ આજે અનુભવ્યો હતો. શ્રી. મયારામભાઈ અને તેમના કુટુંબીજનોએ પણ ભક્તિમાવથી પૂજ્યપાદશ્રીની સેવાનો લાભ લીધો હતો. શ્રીઆનંદાશ્રમના શાસ્ત્રીજી શ્રી. દ્વારારામભાઈ, શ્રી. અનાથકર નાનજી જોશી તથા અ દક્ષપતંગમભાઈને આ કાર્યમાં તેમણે આગ્રહપૂર્વક યોજ્યા હતા, ને આ મગગપ્રસંગ આનંદપૂર્વક પૂર્ણ થયો હતો.

પૂર્ણાહુતિ થયા બાદ સૌ ગુરુમંદુઓ સમક્ષ પ્રાસંગિક વિવેચન કરતાં શ્રી. જયશંકર મયારામ ભટ્ટે જણાવ્યું હતું કે:—સૌ ગુરુમંદુઓએ પોતાને ઘેર ધાર્મિક પ્રસંગોમાં પૂજ્ય ગુરુદેવનાં છમીજી તથા પાદુકાજી પધરાવી ધર્મપ્રેમી સનાતની જનતાને પૂજ્ય ગુરુદેવનાં દર્શન સત્સંગાદિનો લાભ અપાવવો એ પણ એક અપૂર્વ લ્લાવ છે.

સંવત્ર ૨૦૦૩ની કાર્તિકી પૂર્ણિમાનો મહાપૂજન મહોત્સવ શ્રી અમદાવાદ-આનંદાશ્રમમાં ઇતિહાસપૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યો હતો.

શહેરની અચાત પરિસ્થિતિ હોવા છતાં વર્તમાનપત્રમાં દર્શાવેલા સમય પ્રમાણે ભાવિક બંધુ બહેનો મહાપૂજનનો લાભ લેવા આવ્યાં હતાં શ્રી. રવિભાઈ રાવળ, શ્રી. ચિ. ભાઈ નિર્જનકુમાર જ્યેઠારામ ભટ્ટ તથા શ્રી મુકુંદરાયભાઈ પૂજનમાં લાભ લેવા બેઠા હતા. પૂજનમાદ સૌને પ્રસાદ તથા ચરણાશ્રિત અપાયા હતા.

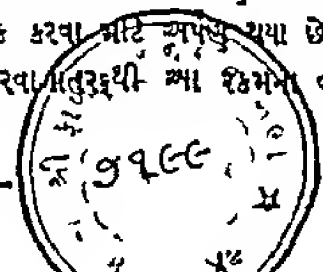
સદ્ગતે જોશકર રામનાથ ભટ્ટના સ્વ. દૌહિત્રના આત્મકથાણાએ પૂજ્યપાદશ્રીને ચાળી ધરૂવારી ભોજન આપવામાં આવ્યું હતું તથા શ્રી ઉચ્છરંગભાઈ તરફથી ચાળ ૧ ધરાવવામાં આવ્યો હતો.

મોજાકમાં—શ્રી. કાર્તિકી પૂર્ણિમાના દિવસે મહાપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું, ને પૂજનમાદ પ્રાસંગિક ધર્મબોધ આપવામાં આવ્યો હતો. ને સૌને પ્રસાદ તથા ચરણાશ્રિત અપાયા હતાં.

—[*]—

અખંડીપકમાટે કાયમી રકમ—રૂ. ૧૦૦-૦-૦ શ્રી. કરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝા વાંકાનેરવાળા તરફથી આ રકમના બ્યાજમાથી અખંડીપક કરવા માટે અર્પણ થયા છે. રૂ. ૨૫-૦-૦ શ્રીમતી બેન ભાગીરથી મણિયકર ઓઝા વાંકાનેરવાળા તરફથી આ રકમના બ્યાજ-માથી અખંડીપક કરવામાટે અર્પણ થયા છે.

—[*]—

જાને ૧૯૪૬ તા. ૨૫ ડીસેમ્બર

વિજ્ઞાપિ

શ્રી માધવભાગમાં સત્સંગ

શ્રીમત્રાધસત્સંગમંડળતરફથી માધવ-
આગમાં ગીતા પાઠશાળાની નીચેના
સભાખંડમાં દરરવિવારે સવારે ૧૦ થી
૧૧ કલાક-કીર્તન ને પ્રવચન થશે. તે
પ્રસંગે સૌ બંધુઓને લાલ લેવા વિનતિ
કરવામાં આવે છે.

આ મંડળ તરફથી પૂજ્યપાદ સદ્-
ગુરુદેવ શ્રીમત્રાધભગવાનપ્રણીત ગ્રંથો
શ્રીબીલખા આનંદાશ્રમને લાંબે સંપાદો.
દોમજ હાંઈ પણ હિપોઝીટ લીધા વગર
જેજાસુઓને વાંચવા માટે પણ
આપવામાં આવશે. સંધ્યાદિ નિત્યકર્મનાં
પુસ્તક વિનામૂલ્યે આપવામાં આવશે.

કેટલાક ગુરુબંધુઓ તથા મનજનોએ
એવી ઇચ્છા પ્રદર્શિત કરેલ હતી કે,
સત્સંગસ્થળ મધ્યલક્ષ્મીમાં હોય તો
આવવા જવાની વિશેષ અનુકૂળતા પડે. આ ઇચ્છાને માન આપી
વનિતાવિશ્રામને બદલે માધવભાગને સત્સંગસ્થળ રાખેલ છે. પત્રવ્યવહારનું
૩૩, ખોખાખજર, મુંબઈ નં. ૩.

લિ. "શ્રીમત્રાધસત્સંગ મંડળ"

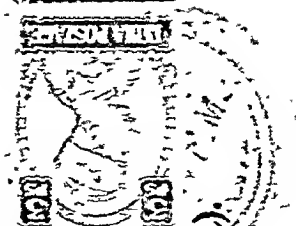
પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન

શ્રીમત્રાધસત્સંગમંડળતરફથી મહરસંક્રાંતિ નિમિત્તે ધોષ વદિ ૮ તા. ૧૪
જાન્યુઆરી મંગળવારે સવારે ૯ થી ૧૦૧ વિશ્રામભવનમાં પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવ
શ્રીમત્રાધભગવાનનું પોરણોપચારથી મહાપૂજન થશે. આ પ્રસંગે સૌ બંધુઓને
પધારવા વિનતિ કરવામાં આવે છે.

લિ. શ્રીમત્રાધસત્સંગમંડળ-મુંબઈ

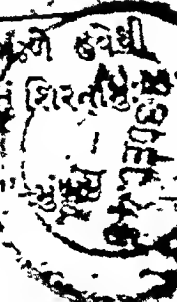
[*]

પુસ્તકભેટ:—લાયાવરના શ્રી. દેવશી ખીમજી તરફથી રૂ. ૪૦૦ની કિંમતના ધાર્મિક
પુસ્તકો શ્રીઆનંદાશ્રમના શ્રીદક્ષિણમર્તિ પુસ્તકાલયમાટે શ્રી. કરશનજી પ્રાણીવન ઓઝા મારફત
અર્પણ થયાં છે.

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પા. બીલખા-(કાઠિયાવાડ)
તરફથી
પ્રગટ મહુ ધાર્મિક માસિક પત્ર
(Kathiawar-India)
આનંદાશ્રમ
P. O. Bilkha

૭૫૭ શ્રી. કાર્ગિસ ગુજરાતી સભા
નં. ૩૬૫, નિઝામપાડા રોડ, પ્રાચીન
મુંબઈ ૪

કર્મ ૬૫ મું

॥ ૐ ॥

વાર્ષિક લવાજમ

માર્ગશીર્ષ

॥ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

પોસ્ટેજસાથે

રૂ. ૧-૦-૦

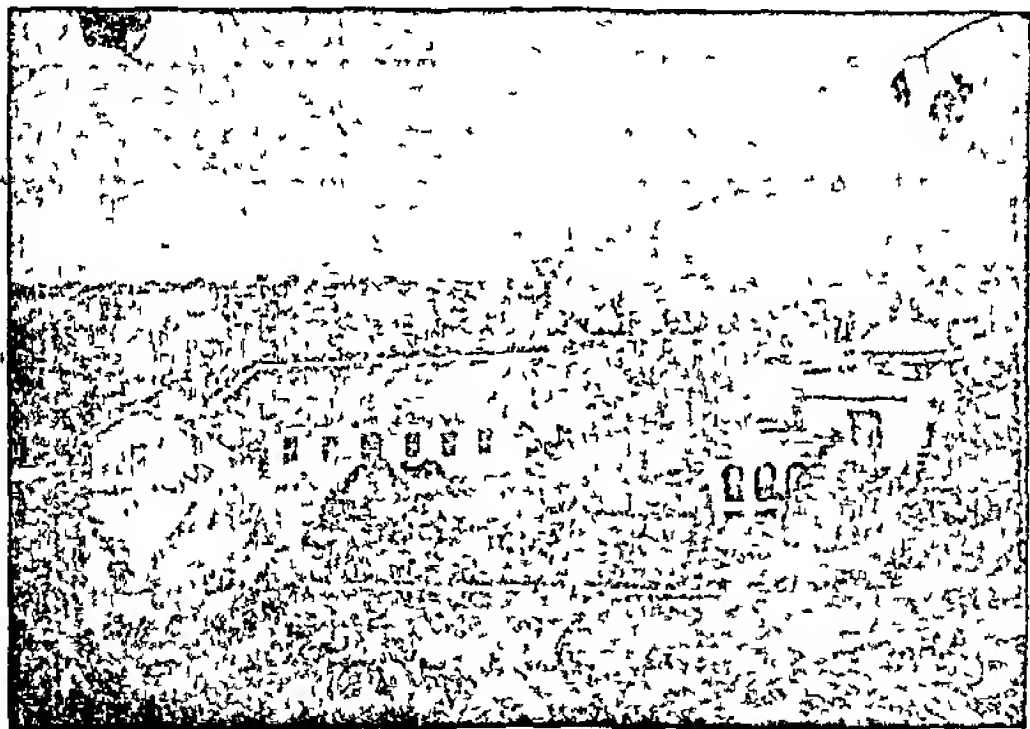
અંક ૭

આનંદાશ્રમ

પરદેશમાટે

સંવત્ ૨૦૦૩

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-પા. બીલખા

સુધાસ્રવં નાયવચઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાયવિલોકિતં ચ ।

સુધાસ્રવં નાયમનઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાયનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્ભળ બોલતું । સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્ભળ જોતું ।
સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્ભળ અંતઃકરણ ! સુધાસ્રવતું છે નાથના નિવાસતું
નિર્ભળ ધામ-આનંદાશ્રમ.

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીનાથસદ્ગુરુસ્તુતિ.	૧૦૫
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૧૦૬
૩	નરપતિ ઉત્તમ.	૧૦૭
૪	જાતિ, આયુ અને ભોગ.	૧૦૮
૫	શ્રીમુચકંદગુહામાં રહી ગયેલા સિદ્ધ યોગી અમરભારતી તથા લક્ષ્મણભારતી સંબંધી થોડી જાણવાળેની હકીકત.	૧૧૧
૬	બાળકોનો મુખપાઠ.	૧૧૪
૭	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૧૫
૮	પરચુરણ ભેટ.	૧૧૬

— [*] —

વાંચો.

?? જરૂરી ??

આ “ આનંદાશ્રમ ” માસિકના વર્ષ ૧૫માનો ૭મો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે. “ આનંદાશ્રમ ” પત્રના આહુક બંધુઓએ પોતાનું ચહત લવાજમ તુરતજ મનીઓર્ડરથી મોકલી આપવા વિનંતિ છે, કે જેથી વી. પી. કરવાનો નકમો ખર્ચ કરવો ન પડે. જે કે ત્રણ વરસનાં ચહેલાં લવાજમોવાળા તરફથી વી. પી. પાછાં આવવાથી ધાર્મિક પ્રચારમાં તુકસાન થાય એમ સૌ કોઈ સમજી શકે છે.

વ્યવસ્થાપક “ આનંદાશ્રમ ”

— [*] —

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ, વેદાંતભૂષણ-ભાંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી પ્રલેક્ટર લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.
માલિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનજીભાઈ, ગોંડલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ॥

આનંદં ब्रह्मणो विद्वान् न विभेति कुतश्चन ।

અર્થ:-આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને જાણનાર ડાઘથી પણ ભય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્-૨૦૦૩ માર્ગશીર્ષ

[અંક ૭ મા

શ્રીનાથસદ્ગુસ્તુતિ

[લેખક-શ્રી માણિક્યવર્મા]

(અંક ૫ માના પૃષ્ઠ ૬૯ થી ચાલુ)

દોહરો-સાખી

શરણાગતવત્સલ પ્રભુ, જે છે દીનદયાળુ,
ભક્તાધીન ભયહારી^૧ જે, જે છે પૂર્ણ કૃપાળુ

૪

- શાદૈલવિકીરિત

જે વિદ્યાધરને યજે વિધિવિધે અદ્વાયેડ સંજીવો,
જેનાં અંધિસરોજને^૨ ઉર સ્મરે એકાગ્ર યોગીજનો,
અંતર્યામિરૂપે રહ્યા હૃદય તે શ્રીનાથરૂપે સ્મરું,
સાધ્યો નમી વાર વાર ગિર આ તત્પાદપને ધરું. ૫

મનહર

ધર્મ કર્મ છિન્ન લિપ્ત થયેલાં ઉદ્ધાર પામ્યાં,
વર્ણાશ્રમીઓ (જે) પાળી બચે ત્રણ તાપથી,

૧ ભય હરનારા. ૨ પોતાના મત-પથ-સપ્રત્યાપ્તિસાર અચવા કુલપરપરાથી ચાલતા રિવાજ-
પ્રમાણે ભૂદે ભૂદે પ્રકારે. ૩ ચરણકમલને.

ખીજભાવને પામેલો યોગ નવ પદ્ધિવિત,
સુદક્ષિત થયો જેના ચરણ પ્રતાપથી. ૬

વેદાંતવિચાર જેના કરુણ સુસ્પષ્ટ બોધે,
વિજ્ઞાનજનક થયો કરી શુદ્ધ પાપથી;
એવા આપશ્રીનાં પાદપદ્મે નમું વારવાર,
મુક્તિદાતા ! ભવતણી પીડાઓ અપારથી. ૭

હે વિતૃષ્ણ ! જિતેન્દ્રિય ! ભવબંધમોચક ? ! હે,
મુમુક્ષુ હંસોના માનસેર ! પાપ લાગું છું;
આપ દીનનાથતાણું શરણ મુખદ પામી,
ધન્ય મારો જન્મ અને ધન્ય ભાગ્ય મારું છું. ૮

મહામોહ્યાહુથીર મૂકાવનાર સદ્ગુરુનાં,
પાદપદ્મ પામી મન અતિ અનુરાગું છું;
હવે પરમાનંદ^૩ મુદ્ધાભરિત આપશ્રીનાં,
કૃપાકટાક્ષની વિના શેની ઇચ્છા રાખું હું ? ૯

— [*] —

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

મોહનો અર્થ અવિવેક થાય છે. મનુષ્ય જ્યારે બોલવામાં જોઇએ તેવો વિવેક ન રાખી શકે ત્યારે તે મનુષ્યના મનમાં ન્યૂનાધિક અવિવેક ઉપજ્યો હોય છે. પ્રભુના ભક્તે શુભાભિમાન રાખી સામાન્ય મનુષ્યના કરતાં બહુ વિવેકવાળું, પ્રસંગને અનુસરતું ને મધુર બોલવું જોઇએ.

પરમાત્માના ભાવવાળા સ્મરણક્રિયાનવડે જેમ જેમ તમે તમારા હૃદયમાં પરમાત્મસ્વરૂપને સુસ્થિર સ્થાપન કરતા રહેશો તેમ તેમ તમારા અંતઃકરણાદિમાં રહેલા દોષો દૂર થવા લાગશે, ને શુભગુણોનો આવિર્ભાવ થવા લાગશે.

પરમાત્માની અનન્યભક્તિવડે આ દુઃખપૂર્ણ ભવસાગરનો પાર પામી પરમાત્માના પરમ ધામમાં જવાની તીવ્ર શુભેચ્છાવાળાં માણસો ભખવામાં, બોલવામાં ને નાના મોટા પ્રત્યેક કામમાં વિવેક, પરમાત્માથી ભિન્ન પ્રાણિપદાર્થમાં વિરાગ, શુભવિદ્યા, પરમાત્મામાં મનની સ્થિરતા, પરમાત્મામાં પરમપ્રેમ, પ્રભુસેવામાં આતુર્ય, ગાંભીર્ય, પ્રત્યેક કામમાં જગૃતિ, હૃદય ઇન્દ્રિયો શરીર ને વસ્ત્રાદિની પવિત્રતા અને પરમાત્મપરાયણતા એ શુભગુણોથી યોતાના હૃદયને ભરેલું રાખવા સર્વદા આદરપૂર્વક યતન કરે છે.

ધ્યેયમાં પ્રીતિ વધારવાથી અને ધ્યાનકાલે નાભિને ઘરડાની દરોડભણી સહજસાજ ખેંચી રાખવાથી મનની એકાગ્રતા વધવા લાગશે. વિવેક વૈરાગ્યની દૃઢતા કરતા રહેવાથી અંતઃકરણની ચોગ્યતામાં વધારો થશે.

દેશ્યતું અસત્યાણું, તુચ્છપણું ને દુ.ખદપણું નક્કી નાહુ થવાથી તથા પરમાત્માનો મહિમા જોઈએ તેવો નહિ સમજવાથી મન માયિક પ્રાણિપદાર્થપરની આસક્તિ ઘોડી શકતું નથી, ને ધ્યેયમા અનુરાગી થઇ સ્થિર રહી શકતું નથી સ્થૂલશરીરને પાંચ સ્થૂલભૂતરૂપ સમજી તેમાંથી પણ અહંતા મૂકવી, કારણશરીરને અજ્ઞાનના અંશરૂપ સમજી તેમાંથી પણ અહંતા મૂકવી એવી રીતે જડ ત્રણ શરીરમાંથી અહંતાનો પરિત્યાગ કરી મુમુક્ષુએ કૂટસ્થરૂપ ચેતનમાં અહંતાને મુસ્થિર કરવી

ધૈર્ય, જાગૃતિ, નિરપૃહતા ને નિર્ભયતા એ શુભગુણો વધારવાથી તમને શુભનિશ્ચયોતું પરિપાલન કરવાનું બલ પ્રાપ્ત થશે

સારિવક્રી શ્રદ્ધા ને સદ્બ્રહ્મપૂર્વક પ્રયાત્ન એ બેની વૃદ્ધિથી અંત કરણના દાપો ક્રમપૂર્વક બલહીન થઈ જશે, ને તમને ઇચ્છિત શુભગુણો પ્રાપ્ત થશે

તમે પરમાત્માને તમારા રક્ષક ધારી તેમની પાસે તમારા જીવાત્માની ધોર અવિદ્યાથી ને તે અવિદ્યાનાં કાર્યે શોકમોહથી રક્ષા કરવાની પ્રાર્થના કરી તે ભક્તના હૃદયને શાલાસ્પદ છે.

તમારું અંત કરણ અંતર્મુખવૃત્તિવડે જેમ જેમ હૃદયસ્થ પ્રભુમાં વિરામતું જગે તેમ તેમ તેના દાહ શમી તેમા અપૂર્વ શાંતિનો આવિર્ભાવ અનુભવાતો જગે

“અંત કરણમાં રહેલા સસારાનુરાગને શિથિલ કરી, હૃદયનિવાસી હૃદયાધીશ્વર પ્રિયતમ પ્રભુના તેજોમય સ્વરૂપમાં જેમ જેમ તે અંત કરણને સ્થિર કરાતું જશે તેમ તેમ તેની દિવ્ય દૃષ્ટિ વિદરિત થતી જશે (આહુ)

—[*]—

નરપતિ ઉત્તમ

[અનુવાદક.—શ્રી મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુમધાન પૃષ્ઠ ૩૩થી)

વિલક્ષ્ય સ મહીપાલ इत्युक्तस्तेन धीमता ।

तद्येत्युક્ત્वा च पप्रच्छ हतां પત્નીં દ્વિજન્મન ॥ ૬૩ ॥

તે બુદ્ધિમાન્ ઋષિએ તે રાજાને એ પ્રમાણે કહ્યું તેથી તે રાજાએ શત્રુમાર્ગને આપ કહો છો તે યથાવત્ કહો છો એમ કહીને પછી બ્રહ્મણની હઠયેક્ષી પત્નીના સમઘમા ઋષિને પૂછ્યું—

भगवन् केन नीता सा पत्नी विप्रस्य कुत्र वा ।

अतीतानागतं चेत्ति जगत्यवितथं भवान् ॥ ૬૪ ॥

હે ભગવન્ ! જગતીને વિષે જે કંઈ બની ગયું છે તથા જે કંઈ બનવાનું છે તે આપ યથાવત્ જાણનારા છો, તો હું આપને પૂછું છું કે બ્રહ્મણની તે પત્નીને ક્યાં દરી ગયું છે અને ક્યાં દરી ગયું છે ?

ऋषिरवाच ॥ ऋषि उडे છે:—

तां जहाराद्रितनयो बलाको नाम राक्षस ।

द्रक्ष्यते चाद्य तां भूप उत्पलावतके वने ॥ ૬૫ ॥

હે રાજા ! તેને અદ્રિનો દીકરો બલાદ નામનો રાક્ષસ ઢરી ગયો છે.
આજ તમે તેને ઉત્પન્નાવતક. (પત્થરની પાટોવાળા) વનમાં બેસો.

गच्छ संयोजयाशु त्वं भार्यया हि द्विजोत्तमं ।

મા પાપાસ્પદતાં ચાતુ ત્વમિવાસોં દિને દિને ॥ ૬૬ ॥

જાઓ અને તે બાલાણુને તેની પત્નીનો સત્વર સંયોગ કરાવો કે નેથી, તમારી
પેઠે તે બાલાણુ દિવસે દિવસે પાપીના પદને પામતો અટકે.

अथाहरोह स्वस्थं प्रणिपत्य महामुनिं ।

તેનાહ્યાતં વને તત્ત્વ પ્રયયાબુન્પલાવતં ॥ ૬૭ ॥

પછી રાજા તે મોટા મુનિને પ્રણિપાત કરીને પોતાના રથ પર ચઢ્યો અને તે મોટા
મુનિએ (ઋષિએ) કહેલા તે ઉત્પન્નાવત નામના વનપ્રતિ પ્રયાણ કર્યું.

यथाख्यातस्वरूपां च भार्यां भर्त्रा द्विजस्य तां ।

મહાયન્તીં દદર્શાય શ્રીફલાનિ નરેશ્વરઃ ॥ ૬૮ ॥

અને સાં જાળે તે બાલાણુ પતિએ તેની ભાર્યાનું જે સ્વરૂપ વર્ણી બતાવ્યું હતું
તેવા સ્વરૂપવાળી તે ભાર્યાને રાજાએ નાજિયેરા ખાતી દીધી.

पप्रच्छ च कथं भद्रे त्वमेतद्धनमागता ।

સ્ફુટં વ્રવીહિ વૈશાલેરપિ ભાર્યા સુશર્મણઃ ॥ ૬૯ ॥

તેને દેખીને રાજા તેને પૂછે છે કે હું જાહેન ! તમે વિશાલના પુત્ર સુશર્માનાં પત્ની છો
તે તમે આ વનમાં કેવી રીતે આવ્યાં છો તે સ્ફુટ કહેા.

ब्राह्मण्युवाच ॥ आलाशुी कहे छे:—

सुताहमतिरात्रस्य द्विजस्य वनवासिनः ।

પત્ની વિશાલપુત્રસ્ય ચસ્ય નામ ત્વયોદિતં ॥ ૭૦ ॥

હું વનવાસી અતિરાત્ર બાલાણુની દીકરી છું અને વિશાલ બાલાણુના પુત્રનું જે નામ
તમે હમણાં કહ્યું તે(સુશર્મા બાલાણુ)ની પત્ની છું

साहं हता बलाकेन राक्षसेन दुरात्मना ।

પ્રસુતાભવનસ્થાન્તર્ભ્રાતૃમાતૃવિયોજિતા ॥ ૭૧ ॥

એવી હું મારા ભવનની અંતર નિદ્રામાં હતી સાંથી દુરાત્મા રાક્ષસ બલાદ મને
કરી લાગ્યો છે અને એમ કરીને તેણે માના અને લાઇના વિયોગવાળી મને પતિના
પણ વિયોગવાળી કરી છે.

भस्मीभवतु तद्रक्षोनास्म्येवं वियोजिता ।

માજા ભ્રાતૃમિર્ય્યેઽથ તિષ્ઠામ્યત્ર સુદુઃખિતા ॥ ૭૨ ॥

નેણે મને મા બાપજી અને બીજાં સગાંજીના વિયોગવાળી કરી છે તે રાક્ષસ
જાળે રાખ ધાઓ ! હું અદિ બહુ દુઃખી ચર્મ રહેલી છું.

अस्मिन् वनेऽतिगहने येनानीयाहमुच्छ्रिता ।

ન વૈમિ કારણં કિં તત્તોષમુંકે ન ક્ષાદતિ ॥ ૭૩ ॥

ધણી મારા આ વનમાં મને સર્વ ચાલીને તેણે મને તથા દીધી છે. નથી તે
મને ખર્ચ જાને, નથી કે તે મારો ઉપયોગ કરે. તેમાં કશું શું છે તે હું જાણતી નથી.

રાજોવાચ ॥ રાજ કહે છે —

અપિ તદ્દશાયતે રક્ષસ્વામુત્સૃજ્ય ધ્રુવૈ ગતં ।

મહં મર્ત્તા તથૈવાત્ર પ્રેયિતો દ્વિજનન્દિનિ ॥ ૭૪ ॥

એ રાક્ષસ તમોને આદિ મૂંઢીને કયા ગયો છે એ તમે જાણો છો? હું આજીવન પત્નિ! મને અહિ તમાગ પતિએ જ મોડેલો છે.

બ્રાહ્મણ્યુવાચ ॥ આજણી કહે છે —

અસ્યૈવ કાનનસ્યાન્તઃ સ તિષ્ઠતિ નિશાચર ।

પ્રવિશ્ય પર્યતુ મથાન્ ન વિમેતિ તતો યદિ ॥ ૭૫ ॥

તે રાક્ષસ આજ વનમાં રહે છે તમે જો તેનાથી બહીત ન હો તો વનમાં પ્રવેશ કરીને તેને જુઓ.

પ્રવિવેશ તત્ સોડ્ય તયા વર્ત્મનિ દર્શિતે ।

દૃશ્યો પરિવારેણ સમવેતં ચ રાક્ષસં ॥ ૭૬ ॥

પત્ની તે આજણીએ દર્શવેલા માર્ગે વનમાં પ્રવેશ કરીને રાજાએ તેને પરિવારથી વીટળાયેલા તે રાક્ષસને દોડા.

દૃષ્ટમાત્રે તતસ્તસ્મિન્સ્વરમાણ સ રાક્ષસ ।

દૂરાદેવ મહીં મૂઢર્તાં સ્પૃશન્ પાદાન્તિકં યયો ॥ ૭૭ ॥

રાજા રાક્ષસને દેખાણા કે તરત તે રાક્ષસ ત્વગવાળો થઇને દૂરથી જ પોતાના મસ્તકવડે પૃથ્વીને સ્પર્શ કરતો રાજાના પગમાં આવી પથ્થો (આયુ)

—[*]—

જાતિ, આયુ અને ભોગ

[લેખક — શ્રી કરશનજી પ્રાણજીવન ઓજા]

પ્રત્યેક જીવંતારીને એક વિશેષ જાતિ—અર્થાત્ મનુષ્ય, પશુ, પક્ષી, તિર્યક્ વૃક્ષ આદિ ગ્રામ્ યાય છે, એને યોગિ પણ કહે છે દરેક જાતિવાળા જીવને એક વિશેષ અવસ્થા અર્થાત્ આયુ ગ્રામ્ યાય છે દરેક જીવો પોતાની આવરદામાં પોતાની જાતિ તથા હુદ્દિ અનુમાર એક વિશેષ ભોગ ભોગને છે

જેમ કેદીને ન્યાયાવીશ સળ કરતા તેની ઔણી, સમય ને કાર્યનો નિર્દેશ કરે છે ઔણી એટલે પહેના વર્ગનો કેદી, ખીજ વર્ગનો કેદી, ત્રીજ વર્ગનો કેદી કોઇને આસનઉદ અથવા કોઇને અમુક અમુક કામો કરવાની સળ સમય એટલે અમુક વર્ષની કેદ અમુક દડ ને અમુક સળ. તેને માટે આહારવિહારની પણ મર્યાદા, તેમ દરેક પ્રાણીને જાતિ, આયુ અને ભોગ પૂર્વ-કર્માનુસાર ગ્રામ્ યાય છે

ફલેશમૂલ કર્માશયો દૃષ્ટાદૃષ્ટજન્મવેદનીય । (યો ૨ । ૧૨) ,

વર્તમાન અને ભાવિ જન્મોમાં જે કર્મકળો મળે છે તેનું મૂળ કથેશ જ છે

સત્તિ મૂલે તદ્વિપાકો જાત્યાયુર્ભોગા । (યો. ૨ । ૧૩)

(કથેશ) નામનું મૂળ રહે છે સારે તેનું ફળ જાતિ, આયુ અને ભોગ રહે છે.

મનુષ્ય સિંચાવનાં કોઈ પ્રાણી પોતપોતાની જાતિ, આયુ અને ભોગમાં ફેરફાર કરી શકતાં નથી.

મનુષ્ય ક્રમે કરવામાં સ્વતંત્ર છે. સારાં કર્મો કરે તો કર્મનાં ફળસ્વરૂપ ખીજ જન્મમાં ચઢતી જાતિનું શરીર મેળવી શકે છે. પાપ કર્મ કરે તો હલકી યોનિમાં અવતરવું પડે છે. આ ઉપરથી સમજાય છે કે મનુષ્ય આ જન્મમાં શુભાશુભ કર્મોઅનુસાર મોટું પરિવર્તન કરી શકે છે, એટલે જાતિ, આયુ અને ભોગ બદલી શકે છે.

જાતિપરિવર્તન માણસ કૃત્રી રીતે કરે. તે વાત ન્યાયશાસ્ત્રી ગૌતમ કહે છે કે “સમાન-પ્રસવાત્મિકા જાતિઃ । એટલે જેનો સમાનપ્રસવ હોય તે જાતિ કહેવાય છે. સમાનપ્રસવ એટલે જેના સંયોગથી વંશ ચાલે છે. જેમ ગાય બળદ એક જાતિ છે. કૂતરો ને ગાય એક જાતિ ન કહેવાય. જાતિની ઓળખ આયુ છે. ઘોડાઘોડીની આયુ સરખી છે. ઘોડા તથા કૂતરાની આયુ સમાન નથી. જાતિની ખીજ પિંછાણ આયુ છે. જાતિની ત્રીજી ઓળખ આહારવિહાર છે. આહારવિહાર એટલે ભોગ. જે ભોગ ઘોડાઘોડીના છે તે ભોગ ઘોડા તથા સિંહનો નથી. આ પરીક્ષાથી સિદ્ધ થાય છે કે મનુષ્યમાં મનુષ્યત્વ સમાન છે.

જાતિપરિવર્તનનો અર્થ એ નથી થતો કે મનુષ્યનું શરીર પશુપક્ષીમાં બદલાઈ જાય, પણ જાતિપરિવર્તનનો અર્થ એ છે કે સાત્ત્વિક આહારવિહાર એટલે ભોગથી, પરોપકારી ક્રમોથી, સ્વાધ્યાયથી તથા ઈશ્વરના ભજનપૂજનથી માણસની મુખાકૃતિમાં શાંતિચક્રી આલા-તેજનો શેરડો ફૂટે છે. એવા સજ્જનો પોતાના સહવાસમાં આવનારા મનુષ્યને પ્રભાવશાળી બનાવે છે. મહાત્મા પુરુષના સંસર્ગથી જે શાંતિસુખ ન મળ્યાં, તો એ સંસર્ગનો વખત મિથ્યા ગુમાવ્યો ગણાય. શ્રીકૃષ્ણભગવાન, શ્રીરામચંદ્રભગવાન, શ્રીશંકરભગવાન, શ્રીબુદ્ધભગવાન આદિ સંતમહંત પુરુષોની શાંતિમય મૂર્તિની સન્મુખ બેસી ધ્યાન કરનારમાંના કોનું કષ્ટ દૂર નથી થતું ? બિલકું માંસમદિરા, ચોરી, ભુગદું એવા દુર્ગુણોનું સેવન કરનાર, અમાનુષી જીવન જીવનાર, મિથ્યા-લિમાની, પામર અને વિષયી મનુષ્યોનો ચહેરો રાક્ષસી જણાય છે. તેના અંતઃકરણની વૃત્તિ રાજસીતામસી એટલે કામ, ક્રોધ, લોભ, આળસ, દીર્ઘસૂત્રતા અને પ્રમાદવાળી હોય છે. એમનો સંસાર તુચ્છ વિષમય દેખાય છે.

જન્મોષધિમંત્રતપઃ સમાધિજાઃ સિદ્ધયઃ (યો. ૪/૧)

જન્મ, ઔષધિ, મંત્ર, તપ અને સમાધિવડે સિદ્ધિઓ ઉપજે છે. એ કારણોથી જાત્યન્તર-પરિણામઃ । પ્રકૃત્યાપૂરાત્ । (યો. ૪/૨)

પ્રકૃતિની ચારે બાજુથી જાત્યંતરનું પરિણામ થાય છે. હવે-ભોગપરિવર્તન વિષે વાત કરીએ:—

મનુષ્ય પોતાની બુદ્ધિઅનુસાર એક નિશ્ચિત ભોગને એ રીતે ભોગવે છે કે તે ભોગનો લાભ ધણીમાં ધણો મેળવી શકે. કેટલાક મનુષ્ય એથી વિપરીત એટલે બુદ્ધિને એક બાજુ મૂકી બુદ્ધિની ઉપરવટ થઈ ઇંદ્રિયોને ખાંતર અવિધિસર ભોગ ભોગવે છે, અને પરિણામે નિર્ધન બની ધરધરનો લિખારી બની રખડે છે.

એકજ પિતાના બે પુત્રોએ સરખી મિલકત વહેંચી લીધા પછી એક સમજી પુત્ર વિહિત ઉદ્ધોગ કરી મિલકતમાં, ભોગમાં અને આબરૂમાં તથા શાંતિસુખમાં વધારો કરે છે. સારે અણસમજી પુત્ર પિતાની મિલકત, નાટકસિનેમા, તમાશા, ભુગાર તથા લાઠિબંધો સાથે ઉગણી કરવામાં વેડફે છે. જ્યાં ત્યાં રઝળવાથી વિહિત ઉદ્ધોગ ન કરતાં નિર્ધન, બેઆબરૂ અને લિખારી બને છે, પરિણામે અશાંતિ અને દુઃખ ભોગવે છે.

સત્જન પુત્ર પોતાને મળેલા વારસામાં સતોષ માની શરીર, મન, અને બુદ્ધિને સત્સંગમાં સર્વ ક્રેગવે છે તેનો આહાર માર્ત્તિક, વસ્ત્ર સાદા અને સમયનો સદુપયોગ કરી ભોગસાધનોના અધિકમાં અધિક લાભ મેળવે છે.

જે મનુષ્ય પરમેશ્વરે આપેલા ભોગનો વાગ્મી ઉપયોગ કરી જાણતો નથી તે મનુષ્ય પાપનો ભાગી બને છે તેનાં શરીર, મન, બુદ્ધિ કલુષિત થાય છે એવો પાપી મનુષ્ય પોતાના અશુદ્ધ ભોગથી જનવરો જેવી સ્થિતિ ભોગવે છે. તે પાપી માણસ ચિતા, ધર્ષા, દ્વેષવડે દુખી થતો અઘાળ મૃત્યુને પામે છે.

હવે માણસ આયુષ્પરિવર્તન કેવી રીતે કરે છે તે જોઈએ —

શુદ્ધ આહાર, પવિત્ર વિદ્યા, શુભકર્મો યોગસાધનો તથા જ્ઞાનસાધનોવડે મનુષ્ય પોતાની આવરણમાં અત્યંત વૃદ્ધિ કરી શકે છે. શ્વાસપ્રશ્વામની સુન્દર ક્રિયાથી મનુષ્ય પોતાના શરીરને નીરોગ રાખે છે, અને આયુષ્ય વધારે છે. સડક ભાંગી વૂટી, ખાડોટ્ટેશવાળા હોય તો તે ઉપર ચાલનાર ગાડી વહેલી ભાગી જાય છે કૂવા ઉપર ગરેડીને તેલ નહિ લેધવાથી દેરડી વહેલી તુટે છે. જેમ અધિક વસ્ત્રો ધસાય તો વહેલાં ફાટે છે, તેમ શ્વાસપ્રશ્વામને અધિક ગડવાથી આયુ ઓછી થાય છે યોગદર્શનમાં જણાવ્યાપ્રમાણે પ્રાણાયામ કરવાથી આયુષ્યમાં વૃદ્ધિ કરી શકાય છે.

મનુષ્ય અધિક ક્રોધ કરે, અધિક કામ સેવે, અધિક નિર્દય બને તો તે પ્રાણાયામ ન કરી શકે મતત્તમ કે આવો મનુષ્ય આવરણ ધરાડી શીઘ્ર મૃત્યુને વશ થાય છે મનુષ્ય જેમ જેમ વિષયો ભોગવતો જાય, ઇંદ્રિયોને બહેકાવતો જાય, બુદ્ધિને ધર્મશાસ્ત્ર તથા વડીલોના કલાપ્રમાણે શુભકર્ત્તવ્યમાં જોડતો ન જાય, ઈશ્વર ને શાસ્ત્રમાં અપ્રદા સેવતો જાય તેમ તેમ તે દુઃખમાગરમાં હોએલાતો જાય, દુષ્ટ યોનિઓમાં અવનગતો જાય એવા મનુષ્યોનાં જાતિ, આયુ અને ભોગ ન્યૂન થતાં જાય.

મનુષ્ય સંયમી બને, ઇંદ્રિયોને વિહિત માર્ગે ચલાવે, બુદ્ધિનો સદુપયોગ કરે, ઈશ્વર અને શાસ્ત્રપર શ્રદ્ધા રાખે તો તે પોતાના આત્માની યોગ્ય પાત્રી જન્મભરણુમાંથી છૂટી શકે છે.

જાતિ, ભોગ અને આયુને શાસ્ત્રીય રીતે કેળવી જાણે તો મનુષ્યમાંથી દેવાધિદેવ પણ બની શકે છે.

—[*]—

॥ ૬૦ ॥

**મુચકંદગુહામાં રહી ગયેલા સિદ્ધ યોગી અમરભારતી તથા
લક્ષ્મણભારતી સંવંધી થોડી જાણવા જેવી હકીકત**

[લેખક—શ્રી. અંબાગંધર્વ ભાઈશંકર ત્રિવેદી]

(ગતાકથી આણ)

આશરે ત્રીસ વર્ષ પહેલાં પૂન્યપાદ કૃપાનાથની સાથે હું પ્રવાસમાં હતો એકવેળા જોતસમયમાં ચાર દિવસ સ્થિતિ કરી પછી જૂનાગઢમાં સદ્ગત અમરજીભાઈને ત્યાં નિવાસ કર્યો હતો. તે વખતે મુ. સદ્ગત મોટાભાઈ (હરગોવિંદભાઈ) નીલગિરિથી આવ્યા હતા. પ્રસંગવશાત્ મુચકંદગુહાસંબંધી વાત નીકળી. પૂ. કૃપાનાથે મુચકંદગુહા એ નામ શા ઉપરથી

કહેવાયું. અને કાળયવન કેવી રીતે ભસ્મીભૂત થયો એ સંબંધી બધી-હકીકત ક્ષી સંભળાવી. બીજે દિવસે હું તથા સદ્ગત મોટાભાઈ, શ્રી. ખેરાજભાઈ સાથે મુચકંદગુહાનાં દર્શન કરવામાટે આવ્યા, તે વખતે મુચકંદગુહામાં કોઈ પૂજારી રહી શકતો નહોતો. દારની એક બાબુની દીવાલ ઉપર લાલ અક્ષરે પ્રણવ લખેલો હતો, અને કખીર સાહેબની નીચે જણાવેલી સાખી દેવનાગરી અક્ષરે લખેલી હતી.

“તું જાણે હરિ દૂર છે, હર છે હરદામાંહિ ।

મોતર તાટી કપટકી, તાંથે સૂઝત નાંહી ” ॥

અર્થ:—તું જાણે છે કે પ્રભુ ઘણા દૂર છે, પણ પ્રભુ તો હૃદયમાંજ રહેલા છે, કપટજનનો પડદો છે તેથી પ્રભુનાં દર્શન થતાં નથી.

દીવાલની બીજી બાબુએ નીચે પ્રમાણેનો શ્લોક લખેલો હતો. પાછળથી એમ ખબર પડી કે તે શ્લોક કૃપાનાથનો લખેલો નહોતો. કોઈ બીજાએ લખ્યો હશે.

કૃત્વોંકારપ્રદીપં મૃગય ગૃહપતિં સ્વક્ષ્મનાડચંતરસ્થં,

સંયમ્ય દ્વારપાલં પવનપદુતરં નાયકં ચૈંદ્રિયાણામ્ ।

વાગ્જાલે કસ્ય હેતોર્વિનટસિ સુમૃગં દૃશ્યતે નૈવ કિંચિદ્

દેહસ્થં પશ્ય શંભું ભ્રમસિ કિમપરે શાસ્ત્રજાલાંધકારે ॥

અર્થ:—ઉતાવળે ગતિ કરવામાં પવનથી પણ વધારે ચતુર-વધારે ગતિવાળું ઈંદ્રિયોના નાયકરૂપ જે મન આત્માના દ્વારપાળરૂપ છે, તેને રોકી અંકારરૂપ મહાદીપક પ્રકટાવીને, સ્વક્ષ્મનાડીઓમાં રહેલા ધરના સ્વામીરૂપ આત્માને શોધો. વાણીની જાળમાં નકાસા શોમાટે નાચ્યા કરો છો? તેમ કરવાથી તમને પ્રાપ્ત કરવાયોગ્ય ઉત્તમ વસ્તુ, કોઈ પણ પ્રાપ્ત થવાની નથીજ. ઉગ્રટા કચાંઈક ફસાઈ જશો, માટે દેહમાં રહેલા શંભુને-શંકરને-આત્માને યોગવડે જુઓ. શાસ્ત્રરૂપી ઘાટી જાળના ઘાટા અંધકારમાં શું કામ ભટક્યા કરો છો?

મુચકંદેશ્વર મહાદેવસામે શ્રીઅમરભારતીની સમાધિની દેરી તથા પાદુકા જોયાં. અંદરના ભાગમાં શ્રીનીલકંઠ મહાદેવસામે શ્રીલક્ષ્મણભારતીની સમાધિની દેરી તથા પાદુકા જોયાં. અસલ ભોંયડે દક્ષિણ દિશાતરફ ખૂણા ઉપર છે, તે ગિરનાર ઉપર ઠેક દાતારસુધી જાય છે, એમ ખેરાજભાઈએ જણાવ્યું હતું. હાલ તે ભોંયડે અંધ કરી દીધું છે.

મુચકંદ મહાદેવ ફરતી બાર દેવોની મૂર્તિઓ છે, તેમાં આઠ દેવોની મૂર્તિ છ છ ફૂટ લાંબી છે.

બેંગલોર પાસે એક મહાત્મા છે, જેઓ ગિરનારની યાત્રાએ આવેલા લોકોને એક રાત્રિ મુચકંદમાં રહ્યા હતા. તેમણે આપણા એક ગુરુભાઈને જણાવ્યું હતું કે ઉપર જણાવેલ દેવોની મૂર્તિઓ છે, તેમણે દરેક તેમને સાક્ષાત્ દર્શન આપ્યાં હતાં. આ બધા દેવો, ચેતનસ્વરૂપ છે એમ તેમણે જણાવ્યું હતું.

સ્કન્દપુરાણમાં જણાવ્યું છે કે જેઓ મુચકંદેશ્વર મહાદેવનાં દર્શન કર્યાબગર ગિરનારની યાત્રા કરશે, તેમને યાત્રાનું ફળ મળશે નહિ.

અહીંયાં દેટલાક એવા શ્રદ્ધાળુ સાહજો છે કે જેઓ બારે માસ ગામમાંથી બે માસલા ચાલીને મુચકેશ્વર મહાદેવના પૂજનાર્યે આવે છે ચાતુર્માસમાં ન્યારે ઘણો વસાદ પડ્યો હોય છે, સારે રેવતીકુક પાસેનો વહેલો ઘણો સાંકડો હોવાથી પૂજા નેશમાં વહી જતો હોય છે. તાણુ એટલું બધું હોય છે કે સાધારણુ આધાનો માણસ અવશ્ય તણાઈ જાય, છતાં શ્રદ્ધાળુ સાહજો છવના જોખમે પણ પૂજનાર્યે આગ્યા વગર રહી શકતા નથી. તેમની શ્રદ્ધાને ધન્ય છે

અમે ખાસ શ્રમ લખને જે સ્થળ જોવા આગ્યા હતા તે સ્થળ પૂ કૃપાનાથ જ્યાં સયમમાટે મિરાજતા હતા તે હતું તે સ્થળ સૌના ચિત્તને આકર્ષણ કરે તેવું હતું અંદરના ગાળામાં નીચક મહાદેવનું મંદિર છે તેની આ પ્રસિદ્ધિનું સ્થળ હતું. એક નાનકડી બારી હતી, તેમાં ચરીરને સંક્રાંતિને બેઠા બેઠા અદર પ્રવેશ કરી શકાય તેવું હતું અદર તદ્દન અંધારું અને હવામાટે પશ્ચિમની દીવાલના ચણતર વખતે એક કણ રાખેલું હતું તેમાંથી હવા આવી શકતી હતી તેના નીચેના ભાગમાં બોયડું છે અને તે આગળ જણાવ્યું તે બોયરામાથે મળી જતું હશે એમ મૌ કહે છે આ સ્થળ શુદ્ધ જેવુંજ હતું ન્યારે કૃપાનાથે સાં સ્થિતિ કરેલી સારે શ્રી શકરપ્રસાદ તેઓશ્રીની સેવામાં રહેતા તેમણે અમને આગળ ઉપર જણાવેલું કે કૃપાનાથની એવી આજ્ઞા હતી કે તેમણે સેવાસામગ્રી બંધી તૈયાર કરીને બહાર નીકળી જવું એટલે શકરપ્રસાદનું વદન જોવામાં આવે નહિ એટલે વાત કરવાનો પ્રસંગ તો ક્યાંથીજ આવે? કારણુ તે વખતે પૂજ્યપાદશ્રી મૌન રાખતા કાંઈ બહારનું માણસ પણ દર્શન કરવા આવી શકતું નહિ તેઓશ્રીએ અગાઉથી શકરપ્રસાદને જણાવેલું કે આવણુ માગમા અમુક દિવસે વડોદરાના દક્ષિણી ભુવા તેઓશ્રીના દર્શન કરવા આવશે આવે સારે જણાવવાનું કહેલું કે તેઓશ્રી પોતાનો સરૂપ, ભગ કરશે નહિ માટે ચાતુર્માસ પૂકે ચાય સારે પધારસો એમ વિનયથી કહેવું કૃપાનાથના કથનાનુસાર તેજ દિવસે વડોદરાથી ભુવા આગ્યા હતા અને વતચીત કરવા ઘણા આગ્રહ બતાવ્યો હતો શકરપ્રસાદે જણાવ્યું કે તે પોતે વાતચીત તો શું પણ તેઓશ્રીનાં દર્શન કરવા હોય તો સાંજરે તેઓશ્રી એકમા ટેલે છે સારે કોઈ પણ માણસ ધાગ્યા ઉપર ચડીને દર્શન કરી લે છે પંચી તે ભુવા ચાતુર્માસ પંચી દર્શન કરવા આંગ્યા હતા એમ શકરપ્રસાદે મને જણાવ્યું હતું.

આત્મજ્ઞાતાના પાપથી હું બચવા માગ્યું છું, એટલે મને ગતિએ શુ શું અવનવા અનુભવો થયા તે અહીંયાં દર્શાવવા ઇચ્છતો નથી, પણ એટલું તો કહાવશર રહી શકતો નથી કે આ મુચકેશ્વરકામાં મેં મારાં પત્નીસાથે આ શ્રાવણમાસમાં સ્થિતિ કરી તેમાં અમે આધ્યાત્મિક લાભ ઘણો અનુભવ્યો છે. હું દરેક ગુરુભાષને વિદ્યાર્મિ કરું છું કે દરેક પોતાની અનુકૂળતા પ્રમાણે આ એકાન્ત સ્થળને લાભ લે તેઓ અહીંયાં તેઓનું ધર, સ્ત્રી, પુત્રો વિગેરેનું વિસ્મય કરશે, જગતને જુદી જશે, અરે! જગત તો શુ પણ ધ્યાન વખતે પોતાના દેહનું પણ વિરમણુ કરશે. અંતઃકર્મણી વૃત્તિ સ્વભામાં સંત્રમ થઈ જશે, અસન્ત શીનગતા અને દિવ્ય શાન્તિનો અનુભવ કરશે. આંખણા નાથપ્રભુએ અંતર્યામીના આદેશોમાં જે પડેલી બે લીટીઓ જે "અસ્રગ અવિકારી અને મુગ્ધ પ્રધાર, દેશ, કાળ અને વસ્તુના પરિવેશથી ગદિન છે તેજ તારું વાસ્તવિક સ્વરૂપ છે હે પ્રિયદર્શન! તારા અંતઃકર્મણો બાહ્યેષ પાડો વાગ, અને

તે સૂક્ષ્મતમ વસ્તુ સાથે તોરૂ વાસ્તવિક અભેદનો અનુભવ કરે. " એ ઉપરની ક્ષીટીઓમાં જણાવેલ સ્થિતિનો લાભ આપાં એકાન્ત સ્થળમાંજ મળે. આપણા નાથપ્રભુને ગિરનાર ખડુ પ્રિય હતો. ટ્રેનિંગ કોલેજમાં વિદ્યાર્થીઓને ગ્રીષ્મ ઋતુમાં રજાઓ પડે ત્યારે સૌ પોતાના ઘરે જવાને તકપાપડ થઈ રહ્યા હોય છે, ત્યારે શ્રીનાથપ્રભુ તે રજાઓમાં ગિરનારના શેષાવનમાં આવી ધ્યાનમગ્ન થાય છે. ગિરિકંદેરાઓમાંજ દરેક મહાપુરુષને અલ્પનો સાક્ષાત્કાર થયેલો છે. જુઓ, આપણા ગુરુદેવને પણ તેજ પ્રમાણે થયું હતું. સ્વામી રામતીર્થજીને હિમાલયમાં અલ્પસાક્ષાત્કાર થયો હતો. શ્રીરમણમહર્ષિ (મૂળ નામ બંકદેશ)ને દક્ષિણમાં આવેલ તીર્થવનમદ્દ્યાર્ધ પાસે આવેલ અરુણાચળ ગિરિરાજની વિરૂપાક્ષ ગુફામાં અલ્પસાક્ષાત્કાર થયો હતો. શ્રીરમણમહર્ષિએ ગિરિરાજ અરુણાચળની ખડુ ખડુ પ્રકારે સ્તુતિ કરેલી છે.

મુચ્ચકંદગુહામાં રહી શકાય તેવી અનુકૂળતા ન હતી. તેનો જીર્ણોદ્ધાર કરવાનો ખાસ હેતુ એજ છે કે સૌ કોઈ આ સ્થળમાં સ્થિતિ કરી, કૃપાનાથનું વારંવાર સ્મરણ કરી, જાણે કૃપાનાથ હમણાં પણ આપણી પાસે ધ્યાનમગ્ન બેઠેલા છે એવી ભાવના કરી, અંખંડાનંદનો અનુભવ કરે, ઇતિ શિવમ્.

— [*] —

વાઙ્મનો મુખપાઠ

પ્રાર્થના

[લેખક:—સ્વ. શ્રી. જયેષ્ઠારામ નાનાભાઈ ભટ્ટ-અમદાવાદ]

(ગતાંકથી ચાલુ)

ઘોડે મુખ ને નેત્રને, કરી કોગળા નિત્ય;
પછી જઈ હું શૌચને, નિયમે નિત્ય-અચીત. ૯

દાતણ કરવું તે પછી, લઈ ભૂકીને સાથ;
બેસી શાંતિથી પાંદલે, મુખ શુદ્ધિને કાજ. ૧૦

પછી સ્નાન નિયમે કરું, શુદ્ધ જલથી નિત્ય;
મંત્રીને નદીના જળે, ખડુ ભાવેજ અચીત. ૧૧

થાય શુદ્ધ મન માહરું, સર્વ ઇન્દ્રિયો શરીર;
ઘરવી એવી ભાવના, રૂડી રીત એ વીર ! ૧૨

પદાર્થ ખડુ ઉપજાવતાં, પ્રકાશવાન્-આદિત્ય;
તેના ઉત્તમ તેજનું, ધ્યાન ધરીએ નિત્ય. ૧૩

ધર્મ અર્થ ને કામમાં, વળી મોક્ષમાં તેમ;
ગ્રેરે છે અમ બુદ્ધિને, દે વિજય ને ક્ષેમ. ૧૪

હે ! પાણીના દેવતા, નમું હું તુજને આજ;
શિવતમ રસ જે આપતો, તેમાં દેજો ભાગ. ૧૫

(ચાલુ)

— [*] —

— [★] —

પરચુરણમેદ

[માર્ગશીર્ષમાસ]

- ૫-૦-૦ શાસ્ત્રી જ્યેષ્ઠર મયારામ ભટ્ટ
 ૧-૪-૦ શાસ્ત્રીજી દયારામ મુળજી
 ૧-૦-૦ શ્રી. ચંપકલાલ મૂળશંકર જાની
 ૦-૮-૦ „ મૂળજી મુંદરજી
 ૦-૮-૦ „ હરિશંકર કાલિદાસ
 ૦-૪-૬ „ પૂનરી દલપતરામભાઈ
 ૦-૩-૬ પરચુરણ
 ૧૦-૦-૦ કુટિયા આંખા અરજીજી-મુંબઈ
 વિ. દુધપાવા નિમિત્તે
 ૧-૦-૦ શ્રી. હરગોવિંદ પીતાંબર-ટંકારા
 ૫-૦-૦ „ રતિલાલ સૌભાગ્યવંદ-જૂનાગઢ
 ૨-૧૨-૦ શેઠ દામોદરદાસ માધવજી-મુંબઈ
 રૂઝાલિપેકના પૂનપાના
 ૧-૬-૦ „ દામોદરદાસ માધવજી-મુંબઈ
 ભેટના
 ૧-૦-૦ સ્વ. વલ્લભસિંહ-કુતિયાણા

કુતિયાણા આનંદાશ્રમમાં પાટોત્સવના દિવસે

મહાપૂજન ભેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. રામસિંહ સખગસિંહ
 ૧-૦-૦ „ ખેંગારસિંહ રૂનાથસિંહ
 ૦-૫-૨ „ કેશવલાલ રૂથાણજી
 ૦-૮-૦ „ શામજી રણુકોડ
 ૦-૪-૦ „ દેવશંકર રણુકોડ
 ૦-૮-૦ „ માનસિંહભાઈ
 ૦-૪-૦ „ નિર્મળસિંહ
 ૦-૨-૦ „ ગંડસિંહ જયવંતસિંહ
 ૦-૨-૦ „ હરજનદાસ પોરબેન
 ૦-૨-૦ „ જલદવજી માવજી
 ૦-૪-૦ „ રણુજીતસિંહ
 ૦-૪-૦ „ સુરજસિંહ રૂપસિંહ
 ૧-૦-૦ „ દલાલસિંહજી લાલસિંહજી
 ૦-૮-૦ „ લક્ષ્મીશંકર જોધવજી
 ૦-૪-૦ „ રૂનાથસિંહજી

- ૦-૪-૦ બેન ગોદાવરીબેન લાલસિંહ
 ૦-૨-૦ શ્રી. શિવકુમાર રામસિંહ
 ૦-૪-૦ બેન દેવનબેન
 ૦-૪-૦ શ્રી. કિરીટસિંહ
 ૦-૨-૦ બેન ઝવેરબાળા
 ૦-૪-૦ શ્રી. મોહનસિંહ નારણસિંહ
 ૦-૪-૦ બેન ગ્રેમબાઈ
 ૦-૪-૦ „ લાલુબેન રૂપસિંહ
 ૦-૨-૦ શ્રી. યશવંતસિંહ
 ૦-૪-૦ બેન હરિયા લાલસિંહ
 ૦-૩-૦ „ કેશરબેન તથા એક બેન
 ૦-૪-૦ „ માણિક્યબેન
 ૦-૪-૦ શ્રી. હરિલાલ આંખાશંકર
 ૦-૪-૦ „ વિદુલદાસ પુરુષોત્તમદાસ
 ૦-૮-૦ „ ધર્મજી સ્થામજી
 ૧-૦-૦ બેન મંચુબેન ભવાનસિંહ
 ૦-૨-૦ „ રમાબેન જલમસિંહ
 ૦-૨-૦ શ્રી. રમેશ મોહનસિંહ
 ૦-૨-૦ બેન શાંતાબેન
 ૦-૨-૦ „ સુલાખબેન

કુતિયાણામાં કાર્તિકીની પૂજનભેટ:—

- ૧-૦-૦ શ્રી. શામજી રણુકોડ
 ૧-૦-૦ „ લક્ષ્મીશંકર જોધવજી
 ૦-૪-૦ „ કેશવજી માવજી
 ૦-૨-૩ „ જલદવજી માવજી
 ૦-૪-૦ „ રૂનાથસિંહ
 ૦-૮-૦ „ ખેંગારસિંહ
 ૦-૪-૦ „ રણુજીતસિંહ
 ૦-૪-૦ „ રૂપસિંહજી
 ૧-૦-૦ „ રામસિંહ સખગસિંહ
 ૦-૪-૦ „ માનસિંહ નચુસિંહ
 ૦-૪-૦ „ દામજી ગોવિંદજી
 ૦-૪-૦ „ દેવશંકર રણુકોડ
 ૦-૪-૦ „ માવજી મૂળજી

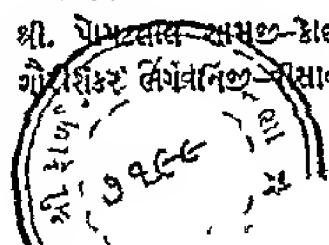
- ૦-૪-૦ શ્રી. કિરીટસિંહ
૦-૪-૦ ,, ખેંગારસિંહ કાકર
૦-૧-૬ પરચુરણ
૦-૮-૦ શ્રી ઈશ્વરજી શ્યામજી
૦-૪-૦ ,, માલુકચંદ પાનાચંદ
૦-૪-૦ ,, હરિલાલ અંબારામ

૭-૩-૯

- ૦-૨-૦ શ્રી જયાશંકર મયારામ ભટ્ટ
૧-૦-૦ ,, રવિશંકર મહારાજકર રાવળ
૧-૦-૦ ,, નિરંજનકુમાર જયેશ્વરામ ભટ્ટ
૧-૦-૦ ,, જેઠાલાલ ભટ્ટ
૧-૦-૦ ,, મુકુન્દરાય દેશાઈ
૦-૮-૦ ,, જયશંકર મયારામ ભટ્ટ
૧-૪-૦ અ. સૌ. કાંતાબેન શાંતિલાલ
૧-૪-૦ શ્રી શમુલાલભાઈ વેરા
૦-૮-૦ બેન દેવયાની જે. ભટ્ટ
૦-૮-૦ શ્રી. જયાશંકર મયારામ ભટ્ટ
૦-૪-૦ ,, જીમશંકર ગવળ
૦-૨-૦ ,, ચક્રિયા-મોજદક
૧-૦-૦ ,, નરોત્તમ પરભુ-ગણુદેવી
૫-૦-૦ ,, રંગનાથ ભદવજી-મુંબઈ
૦-૪-૦ ,, બટુકરાય ધોળકિયા
૧૮-૧૪-૦ ,, પોરબંદર આનંદાશ્રમમાં કાર્તિકી
પૂર્ણિમાપર મહાપૂજનની
બેટના હા શ્રી શાસ્ત્રીજી
વિશ્વનાથભાઈ
૧-૦-૦ શ્રી લાલજી ડાહ્યાભાઈ-પોરબંદર
૧-૪-૦ ,, બટુકરાય વસંતરાય ધોળકિયા
-પાટણ
૧-૦-૦ શ્રી. વસંતરાય જીમીશ્વરામ ધોળકિયા
-પાટણ
૪-૯-૦ ,, ગીતાજયંતીના દિવસે-નવાગામ
આનંદાશ્રમમાં પૂજન બેટ
૫-૦-૦ શ્રી. વેલજી ડાહ્યા-કરાચી

૧-૪-૦ વકીલ અમૃતલાલ હરિશંકર
-પોરબંદર

- ૧-૦-૦ અ. કાશીરામ શર્મા દીક્ષા બેટના
૭-૦-૦ શ્રી. લાલશંકર ભવાનીશંકર માકડ
-પોરબંદર
૨-૦-૦ ,, વિદુતદાસ ગોક્ળદાસ-રાજકોટ
૩-૧૫-૬ ,, દત્તગમતીના દિવસે પૂજન બેટ
શ્રી આનંદાશ્રમ-નવાગામમાં
૦-૪-૦ ,, ગિરજાશંકર ત્રિકમજી-મેદરૂડા
૩-૧૧-૦ ,, આનંદાશ્રમ નવાગામમાં ગ્રહેષ્ટ-
ના દિવસે પૂજન બેટના
૨-૮-૦ કાર્તિકી પૂર્ણિમાની 'બેટના
લીંબુલાખા
૧-૧૦-૩ કાર્તિક માસમાં પરચુરણ બેટ
૦-૮-૦ શ્રી રામજી વિશ્રામ પૂજારી-કરાચી
૧-૪-૦ ,, નયુભાઈ મોતદામ-જૂનાગઢ
૦-૧૦-૩ શ્રીમાન ભટ્ટ સાહેબનું કુટુંબ
૦-૫-૦ શ્રી. જમનાદાસ કાનજી-લુશાળા
૨-૦-૦ ,, ખેતસી મોરારજી-કરાચી
૦-૯-૬ પરચુરણ
૧-૦-૦ શ્રી. મળજીસિંહ જાલમસિંહ
૨-૦-૦ ,, કેશવલાલ જેઠાલાલ-મુંબઈ
૦-૮-૦ ,, જીવનલાલ બરડિયા
૨-૮-૦ ,, જયસિંહ માધવસિંહ
૦-૪-૦ બેન કસ્તુરબેન-ખીલખા
૭૫-૧૪-૦ શ્રી શેઠ રાજસી જીવરાજ-મુંબઈ
તરફથી માસિક સાત્ત્વિક દાન
માટે હીસેબખર માસના
૧-૫-૦ શ્રી ચત્રભુજ સુદરજી-મુંબઈ
૬-૪-૦ ,, કરશુરામ મહાશંકર-મીઠાપુર
૦-૪-૦ બેન કસ્તુરબેન-ખીલખા
૫-૦-૦ શેઠ અણ્ણ અકબર હાજી તુરમહમદ
કૃતિયાણા રા. મગનલાલ
રામજી
૧-૪-૦ શ્રી. પોખરલાલ સામજી-કોલકી
૧-૦-૦ ગોવિંદસિંહ લેખવાનજી-પેસાવદર

સને ૧૯૪૭ તા. ૨૫ જાન્યુઆરી

વિજ્ઞાપિ

શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળતરફથી માધવ
બાગમાં દરરવિવારે સવારે ૧૦ થી ૧૧
કલાકની વચ્ચે પ્રવચન થશે. તે પ્રસંગે
સૌ બંધુઓને લાલ લેવા વિનંતિ
કરવામાં આવે છે.

આ મંડળતરફથી પૂજ્યપાદ સદ્-
ગુરુદેવ શ્રીમત્રાથભગવત્પ્રણીત ગ્રંથો
શ્રીબીલખા આનંદાશ્રમને લખે મળશે.
તેમજ કાંઈ પણ ડિપોઝીટ લીધા વગર
નિશ્ચયપૂર્વકે વાંચવામાટે પણ
આપવામાં આવશે. સંધ્યાદિ નિત્યકર્મનાં
પુસ્તક વિનામૂલ્યે આપવામાં આવશે.
પત્રવ્યવહારતું શિરનામુ. ૩૩, બોખા-
બજાર, મુંબઈ નં. ૩.

લિ. "શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળ" - મુંબઈ.

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પા. બીલખા - (કાઠિયાવાડ)

તરફથી
પ્રદેશીય ધાર્મિક માસિક પત્ર

P. O. Bilkha

(Kathiawar-India)

આનંદાશ્રમ

૭૫૭ શ્રી. કાર્મસ ગુજરાતી સભા
નં. ૩૬૫, વિદ્યલાર્ડ રોડ, કાંઠિયાવાડ
- મુંબઈ-૪

પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન

શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળતરફથી મહાશિવરાત્રિના પવિત્ર દિને સાંઘ વદિ ૧૪ તા.
૧૯ ફેબ્રુઆરી બુધવારે સવારે ૯ થી ૧૦ કલાક નિશ્ચયપૂર્વકે પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવ
શ્રીમત્રાથભગવાનનું પોડશોપચારથી મહાપૂજન થશે. આ પ્રસંગે સૌ બંધુઓને
લાલ લેવા વિનંતિ કરવામાં આવે છે. લિ. શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળ - મુંબઈ.

પૂજ્યપાદ શ્રીમત્રાથભગવાનનો ૧૩ મો પાટોત્સવ

શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળતરફથી પૂજ્યપાદ સદ્ગુરુદેવ શ્રીમત્રાથભગવાનનો
૧૩ મો પાટોત્સવ કાલગુન સુદિ ૫ ફેબ્રુઆરી તા. ૨૫ મંગળવારે ઉજવાશે.
તે મંગળ પ્રસંગે વેદઘોષ, પૂ. સદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન, પ્રાર્થના પ્રવચન ને
ભજન-કીર્તન થશે. સ્થળ ને કાર્યક્રમના સમગ્ર સ્થાનિક વર્તમાનપત્રોમાં જાહેર
કરવામાં આવશે. લિ. શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળ - મુંબઈ.

—[*]—

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથમંદિરનો પાટોત્સવ

નવાગામ-શ્રીઆનંદાશ્રમમાં આવતા કાલગુ સુદિ ૫ ના દિવસે પૂજ્યપાદ
શ્રીસદ્ગુરુ પરમાત્માનાં પૂ. પ્રતિમાજની પ્રતિષ્ઠાનો દિવસ હોઈ પાટોત્સવ નિમિત્તે
પૂજ્યપાદશ્રીનાં પ્રતિમાજનું પોડશોપચાર વિધિથી મહાપૂજન વગેરે કરવામાં આવશે.

॥ ॐ ॥

ਪ੍ਰੀਤ

॥ यतो धर्मस्ततो जयः ॥

ಪುಟ ೮

સંવત્ ૨૦૦૩

आनंदाश्रम

सुधास्रवं नाथवचः प्रसन्नं सुधास्रवं नाथविलोकितं च ।

सुधास्रवं नाथमनः प्रसन्नं सुधास्रवं नाथनिवासधाम ॥ १ ॥

સુધાસવતું છે નાથતું નિર્ભળ બોલતું ! સુધાસવતું છે નાથતું નિર્ભળ જોતું !
સુધાસવતું છે નાથતું નિર્ભળ અંત કરણ ! સુધાસવતું છે નાથના નિવાસતું
નિર્ભળ ધામ-આનંદાશ્રમ

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીસદ્ગુરુમહિમા.	૧૧૭
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૧૧૮
૩	મદાલસા.	૧૧૯
૪	અમૃત.	૧૨૧
૫	ભગવાન્ કે મહેશ્વર.	૧૨૩
૬	પ્રણતિ.	૧૨૬
૭	બાળકોનો મુખપાઠ.	૧૨૭
૮	સંસ્મરણો.	૧૨૮
૯	પ્રહ્લનિષ્ઠ મહાત્માશ્રી એકનાથજીનું જીવનવૃત્તાંત.	૧૩૦
૧૦	આનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૩૧
૧૧	પરચુરણ ભેટ.	૧૩૨
૧૨	ખેદજનક અવસાન.	

— [*] —

વાંચો

?? જરૂરી ??

આ " આનંદાશ્રમ " માસિકના વર્ષ ૧૫માનો ૭મો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે. " આનંદાશ્રમ " પત્રના આજુકે બંધુઓએ પોતાનું ચક્ર લવાજમ તુરંતજ મનીઓર્ડરથી મોકલી આપવા વિનંતિ છે, કે જેથી વી. પી. કરવાનો નકમો ખર્ચ કરવો ન પડે. એ કે ત્રણ વરસનાં ચડેલાં લવાજમોવાળા તરફથી વી. પી. પાછાં આવવાથી ધાર્મિક પ્રચારમાં તુકસાન થાય એમ સૌ કોઈ સમજી શકે છે.

વ્યવસ્થાપક " આનંદાશ્રમ "

— [*] —

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ, વેદાંતભૂષણ-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ

શ્રી ભગવતસિંહજી હલોદિદ્રક લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.

માસિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનજીભાઈ, ગોંડલ.

શ્રીલક્ષ્મણમૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ ॥

“આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન્ ન વિભેતિ કુતશ્ચન ।

અર્થઃ—આતંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને જાણનાર કોઈથી પણ ભય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૩ પૌષ

[અંક ૮ એ

શ્રીસદ્ગુરુમહિમા

શ્રીનાથજયંતી મહોત્સવવેળાએ બનાવેલ ગીત

[લેખિકા.—શ્રીમતી બેન મણિબેન-જોરાવરનગર]

“ મન માયાના કરનારા રે જરા, જોતે તપાસી તારી કાયા ”—એ રાગ

નાથ પ્રભુ આપની ગતિ છે ન્યારી ન્યારી, કોઈ પરબે વિરલ અધિકારી.

મૃત્યુલોકમાં જન્મ ધરીને, ભક્તોનાં કામજ કરીયાં,
બાલ્યવયમાં ત્યાગ કરીને, સુચર્કશુભામાં વાસ કરીયા રે. કોઈ ૧

વાઘવરૂથી ભયાનક શુભામાં, અવિચલ આસન સ્થાપિયાં;
મોહમાયામાંથી મુક્ત થઇને, આત્મસાક્ષાત્કાર મેળવ્યા રે. કોઈ ૨

બીલખામાં આનંદાશ્રમ બનાવ્યા, શોભા બની છે મનોહારી;
સિંહાસનપર મારો વાલો બિરાજે, સેવક ઊભા છે ચમર ઢાળી રે. કોઈ ૩

સૌરઠ ગુજરાતમાં ધર્મ ફેલાવી, તારીયો છે નર ને નારી,
અજ્ઞાન અંધકારે આળખી શક્યા નહિ, કોઈથી ન જાય કળાઈ રે. કોઈ ૪

સદ્ગુરુને ચરણે સેવક આવે, અવિચળ પડવી આપે;
દીનદયાળુ અધિકાર જોઈ, અંતરમાં શાંતિ સ્થાપે રે. કોઈ ૫

અહસઠ તીરથરૂપ દામોદર રેવતી, મુચકંદ નીલકંઠ બન્યાં કાશી;
 શાંતિ શીતળતા તુષિ દેનારી, દેવોની મૂર્તિ ચમત્કારી રે. કોઈ ૬
 તરણાના બહાલે મેરૂ બનાવ્યા, મેરૂના તરણજ કરીયા;
 જંગલમાં બહાલે મંગલ વસાવ્યાં, જીર્ણોદ્ધારથી સ્મરણ કરાવ્યાં રે. કોઈ ૭
 કરસંપુટ કરી અરણ્ય કંઈ છું, સેવિકાને ચરણ લેજો;
 અંતિમ સમયે લેજો ઊગારી, દયા કરી દર્શન દેજો રે. કોઈ ૮

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

પરમાત્માનો અનન્યભક્ત જ્યારે ઇચ્છા કરે ત્યારે તે પોતાના હૃદયમાં ને અન્ય પ્રાણિપદાર્થમાં પોતાના પ્રિયતમ ને પરમાનંદરૂપ પ્રભુને જોવાના સામર્થ્યવાળો થાય ત્યારે તે ભક્તને દિવ્ય દૃષ્ટિની પ્રાપ્તિ થઈ કહેવાય.

પોતાના ત્રણ દેહનો તથા તેના ત્રણ અભિમાનીનો બાધ થઈ અને દશ્ય પ્રપંચની ત્રણ અવસ્થાનો બાધ થઈ મુમુક્ષુને જ્યારે સર્વત્ર એક સ્વયંપ્રકાશ બ્રહ્મતત્ત્વ જણાય ત્યારે તેને બ્રહ્મસાક્ષાત્કાર થયો કહેવાય.

જીવને શિવ થવામાટે જીવે પલટાઈજ નવું જોઈએ.

હૃદયને પ્રભુભક્તિથી ને અણ્ણેદલાવથી છદ્દોછદ્દલ ભર્યાં કરવું. પ્રભુકૃપાના વિચારથી હૃદય ભરાઈ આવે તે પણ હિતકર છે. ભક્તિવડે મનને અધિક અધિક રંગી તેને પ્રભુમાંજ સજ્જડ ચોટાડી રાખવું.

પ્રભુના અનન્ય ભક્તના હૃદયમાં આવા ત્રણ પ્રકારના નિશ્ચય ક્રમથી ઉદય પામે છે.

૧ હું પ્રભુનોજ છું, ૨ પ્રભુ મારાજ છે, ૩ પ્રભુનું સ્વરૂપ તેજ માફે સ્વરૂપ છે.

પ્રભુનું માહાત્મ્ય જોઈલું સમજાય તેટલો પ્રભુમાં પ્રેમ વધે છે, જોલો પ્રભુમાં પ્રેમ વધે છે તેટલું ભક્તનું મન પ્રભુમાં સ્થિર થાય છે, અને જોઈલું ભક્તનું હૃદય પ્રભુમાં સ્થિર થાય છે તેટલો તેના હૃદયમાં આનંદનો અનુભવ થાય છે.

પ્રભુભક્તના હૃદયમાં જ્યારે સત્ત્વગુણનો વધારો હોય, ને તે વિશેષ પરમાત્મા-ભિમુખ હોય ત્યારે તે ભક્તને પરમાત્માનાં અનાયાસે દર્શન થઈ જાય છે. હૃદયની વિપરીત સ્થિતિમાં તેમનું અદર્શન પણ સ્વાભાવિકજ હોય.

બાલકને જેમ સામાન્ય રીતે સર્વ સારાં માણસોમાં મૈત્રી જેવો ભાવ હોય છે તેમ મુમુક્ષુએ શ્રેષ્ઠ જીવોમાં મૈત્રી ભાવ રાખવો.

ભારવાહી મનુષ્ય જેમ પોતાના માથા પરનો ભાર ઉતારવાથી પ્રસન્ન થાય છે તેમ શુભ કર્મવડે પોતાના હૃદયપરના પાપરૂપ ભારને ઊતારતા મનુષ્યને જોઈ મુમુક્ષુએ પ્રસન્ન થવું.

ધાત્રી (ધાવ) જેમ પરના નાના ને અજ્ઞાની બાલકપર પણ દયા રાખે છે તેમ મુમુક્ષુએ દુઃખી જીવોપર દયા રાખવી.

મનુષ્ય જેમ ત્યાગ કરેલા મલની ઉપેક્ષા કરે છે તેમ મુમુક્ષુએ પાપી માણસોની ઉપેક્ષા કરવી.

વર્તમાન જન્મમાં જે પુરુષ હોય તે તેનાં કર્મોનાં અન્ય જન્મમાં સ્ત્રી પણ થાય, તે આ જન્મમાં સ્ત્રી હોય તે ભાવ જન્મમાં પુરુષ પણ થાય તેમના સૂક્ષ્મ શરીરમાં કાંઈ પણ ભેદ નથી.

જીવનું પ્રારબ્ધ કર્મ પૂરું થઈ જવાથી તેના સૂક્ષ્મ શરીરમાંથી સૂક્ષ્મ શરીર સહિત જીવાત્મા નીકળી જાય તે મૃત્યુ કહેવાય છે.

ધર્મ કોઈના ઉપર કોઈ કે ઉપકાર કરતા નથી. જીવોને પોતપોતાનાં અશુભ કે શુભ કર્મ પ્રમાણે તેમના કોપની ને તેમની ક્યાની પ્રતીતિ થાય છે.

મનની નિરર્થક ભ્રમણાઓને વશ રાખી સ્વકર્તવ્યપરાયણ રહેવાથી મનુષ્યનું હિત સધાય છે.

સવારે તથા સાંજે સંધ્યાવંદન કર્યા પછી પંચાસને બેસી નાલીને બરડાની કચેડ-તરફ ઐચવાની ક્રિયા આશરે ૧૨૫ વાર કરવાથી જઠરાગ્નિ પ્રદીપ્ત રહેશે, તળગરમી ન્યૂન થવા લાગશે, ને બરડાનો તથા કેડનો દુખાવો શાંત થશે. એ ક્રિયામાં આશરે પાંચ કે છ મિનિટ લાગવા સંભવ છે (ચાલુ)

—[*]—

મદાલસા

[અનુવાદક:-શ્રી મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુસંધાન પૃષ્ઠ ૭૨થી)

લેપાદુલ્લેખનાત્ સેકાદ્વેદમસંમાર્જનાર્ચનાત્ ॥

ધરને અશુદ્ધિના પ્રકારને અનુમરીને લીપવાથી કે જીવ લીપણુ ઉજેડીને પાણુ લીપવાથી કે જળ છાટવાથી કે વાળી નાખવાથી કે સારા ઉપરકર ગોઠવવાથી શુદ્ધ થાય છે.

કેશકોટાવપન્નેઽન્ને ગોઘ્રાતે મક્ષિકાન્વિતે ।

મૃદંશુમસ્મના તાત પ્રોક્ષિતવ્યં વિશુદ્ધયે ॥

અમ વાળ કે દીડીવાળુ હોય કે ગાયે સુધેયુ હોય કે માંખીવાળું હોય તો તેને શુદ્ધ કરવા માટેની જલ કે, જરમ જાંદડી

શુદ્ધિ

ગત કાર્તિકના ચંદ્રમાં પૃષ્ઠ ૯૪ મે ત્રીજા પરિવ્રજેદમાં નીચે પ્રમાણે જણાવ્યું છે.

“તે પછી આયંબુમનુ સહિત મનુઓનું એક સમક સમૂહ થયું છે અને દ્વિતીય સમકના પહેલા વૈવસ્વત શ્રાદ્ધદેવમનુ વર્તમાનમાં મનુ છે તેને પણ આકાશીશમી ચોકડી ચાલે છે.”

તેને સ્થાને નીચે પ્રમાણે સુધારી લેવાનું છે

“તે પછી સ્વાયંબુમનુ સહિત મનુઓનું એક સમક સમૂહ થવા આવ્યું છે અને તે સમકના છેલા વૈવસ્વત શ્રાદ્ધદેવમનુ વર્તમાનમાં મનુ છે તેની પણ આકાશીશમી ચોકડી ચાલે છે.”

મૌદુંધરાણામમ્લેન ક્ષારેણ ત્રપુસોસયોઃ ।

મસ્મામ્બુમિધ્વ કાંસ્યાનાં શુદ્ધિઃ પ્લાવો દ્રવ્યસ્ય ચ ॥

તાંબાનાં પાત્રોની શુદ્ધિ આમલીથી, ક્ષાર અને સીસાનાં પાત્રોની શુદ્ધિ ક્ષારથી. કાંસાનાં પાત્રોની શુદ્ધિ રાખ અને પાર્શ્વથી અને પ્રવાહી પદાર્થની શુદ્ધિ ગળી નાંખવાથી થાય છે.

અમેધ્યાક્તસ્ય મૃત્તોયૈર્નિધાપહરણેન ચ ।

અન્યેષાં ચૈવ તદ્દ્રવ્યૈર્વર્ણગંધાપહારતઃ ॥

અપવિત્ર કે ગંદા પદાર્થવડે ખરડાયેલા પદાર્થની શુદ્ધિ માટીવડે અને જલથી ગંધ કાઢી નાંખવાથી થાય છે, અને ખીન્ન પદાર્થોની શુદ્ધિ તે તે પદાર્થોને અનુકૂળ ઔષધિવડે અશુદ્ધિનો રંગ અને ગંધ કાઢી નાંખવાથી થાય છે.

ચાંણહાલૈરન્યજૈશ્ચ મ્લેચ્છૈરસ્પૃશ્યજાતિભિઃ ।

સ્પૃષ્ટમક્ષાલિતં ધાન્યમનહ સર્વકર્મણિ ॥

ચંડાળ અંત્યજ એવંછ અને અસ્પૃશ્ય જાતિના મનુષ્યો એટલું ધાન્ય ધોતરિયા સર્વે પવિત્ર ઈર્ષોમાં ઉપયોગ કરવા યોગ્ય નથી.

દ્રોણાદધસ્તુચક્ષાન્યં તસ્યાયં વિધિરુચ્યતે ।

દ્રોણાદૂર્ધ્વં તુ ચક્ષાન્યં પ્રોક્ષણાદેવ શુદ્ધ્યતિ ॥

પણ ઉપર જે કંઈ તે ચાર અંગુળમુધીના ધાન્યમાટે સમગ્રતું તે ઉપરના ધાન્યને માત્ર જળ ઝાંટવાથી શુદ્ધ થાય છે.

રથ્યાસુ પતિતં ધાન્યં દમ્ના યત્નેન વેદ્યેન ।

ઉત્કૃષ્ટ મૂળાં ચાદ્યાલક્ષ્મીર્નિર્દયતિ ચાન્યથા ॥

શેરીઓમાં ધાન્ય પડેલું દેખાતે પ્રયત્નપૂર્વક તેને વંદન કરવું અને તેને ઉપરોક્ત મરતે લેવું. એમ ન કરાય તો લક્ષ્મીનો નાશ થાય.

શુચિ ગોતૃતિરુત્તોયં પ્રકૃતિસ્થં મહોગતં ।

તથા માતૃં ચ ચંડાલકવ્યાદાદિતિપાતિતં ।

રથ્યાગતં ચ ચેલાદિ તાત વાતાચ્છુચિ સ્મૃતં ॥

જેટલું જલ પીતાં આપને તૃપ્તિ થાય તેટલું જલ મેલવવાનું પૃથ્વીમાં રહેલું જલ તે પવિત્ર ન જાયતું. જેથી રીતે ચંડાળ પ્રણેથી પોતું કે વિનાશ પશુના મુખમાંથી પડેલું માંસ શુદ્ધ ન જાયતું, અને કેટલાં પોતં ઔષ્ધો તથા જેથી ખીછ જાયતું તે તાત ! માથે પચન કદી જવાથી ન શુદ્ધ થઈતી જાયતી.

મજોઽગ્નિરશ્વો ગૌમદાદા રથમયઃ પયનો મહો ।

વિપૂરો મશિકાવાદ્ય દુષ્કર્ત્તવાદ્યોપિણઃ ॥

તાથી અગ્નિ પેલો રથ કાળ શેરી પચન પૃથ્વી પીઠ ખાતો ડોળા ખેંચ મહે માંથી મેલવેલું કુટલ માંથી પલ પડેલું કોપરકાંડે પતાં નથી. જેટલું અશુદ્ધ અપદાર્થો તે કાંઈ પેલે અશુદ્ધ મળી નથી.

વજામ્બો મુગનો મેલો ન મોર્ચવમ્બ ચાતને ।

માતુઃપ્રજવનં મેખ્યં શક્તિઃ ફલપાતને ॥

બકરાં અને ઘોડાં મુખથી પવિત્ર જ નાણુવા એટલે બકરાંનું અને ઘોડાંનું મુખ પવિત્ર નાણુવું ગાયનું અને વાછડાંનું મુખ પવિત્ર ન નાણુવું માનું દુધ પવિત્ર નાણુવું. અને શકરો ઝાડમાથી ફલ પાડે તે પ્રમગે તેને અપવિત્ર ન નાણુવે.

આસનં શયનં યાનં નાત્ર પૃથિ તૃણાનિ ચ ।

સોમસૂર્યાંશુપવનૈ. શુશ્યન્તે તાનિ પપ્યવત્ ॥

બેસવાનું આસન, સૂતાની પયારી, વાહન, હેડુ માર્ગમા પડેલા તણુખાં, એ સર્વ બાળરની વસ્તુઓની પેઠે સૂર્ય અને ચંદ્રના દિશોવડે તથા માથે પવન ફરી જવાથી શુદ્ધ થાય છે.

રથ્યા પ્રસર્પણે સ્નાને ક્ષુતપાનાન્નકર્મસુ ।

આચામેત યથાન્યાયં વાસો વિપરિધાય ચ ॥

શેરીમાં ફરીને, નાહીને, છોક ખાધને, પાણી પીને, ભોજન કરીને અને વસ્ત્ર બદલીને કહેલા વિધિવડે આચમન કરવું ભોધ્યે (થાયું)

અમૃત

[લેખક:—શ્રી કરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝા]

આત્મા અવિકારી, બ્યાપક, નિર્ધર્મક અને નિર્વિશેષ હોવાથી અમૃત છે, દેહ વિકારી પરિચ્છિન્ન ધર્મવાન અને સ્વિશેષ હોવાથી મૃત છે અજ્ઞાન-અત કરણ-અહમરના ધર્મ, ઇન્દ્રિય આદિના ધર્મ-સ્થૂળ શરીર-તેના ધર્મો અને શરીર સમાવી શરીરથી બહારના પુત્ર ભાઈ ગૃહ અદિ વિશિષ્ટ ચૈતન્ય ભક્ત-યવાથી, કર્મો યવાથી, માની-યવાથી, દાતા યવાથી, શ્રી યવાથી અને કુચળ રાજનીતિય યવાથી પોતાની કીર્તિ અમૃત-અમર કરી ગયા છે, કરે છે અને હવે પાંચી કરશે છતાં અદ્ધકર વિશિષ્ટ ચૈતન્ય પોતાના શુદ્ધ જ્ઞાનસ્વરૂપ ચૈતન્યને ઓળખી, હું આત્મા છું, હું એકરમ સન્નિદાનંદ ધન ભક્ત છું એમ સમજી અખડ શાંતિ સુખ સંપાદન કરી રોક, મોહ, રાગદ્વેષ આદિ દૂરો ભજી અમૃત છે માટે પુરુષાર્થવડે અમૃત થઈ શકે છે

દેવોને અમૃત મળ્યું, પણ શ્રીગીતાજીથી જાણાય છે કે તેમનાં પુણ્ય પૂર્ણ થયે ગેરગણે, ઘેર, મુલ્યવસ્તુને, ઘેર જ-મ. સર્વ મનુષ્યજન્મ મૃત્યુ કરતા પુત્ર પ્રાપ્ત કરે છે

શ્રીઉપનિષદના મત્રોમાં, શ્રીગીતાજીના મત્રકપ શ્લોકોમાં ઋષિમુનિઓને, જનક જેવા રાજર્ષિઓને, પૂજ્યચરણ આચાર્યોને, સન્યાસીઓને અને જ્ઞાની ગૃહસ્થોને અમૃત, લાખ્યુ છે, અને કૃતકૃલ થયા છે

રામાયણમાથી, મહાભારતમાથી, પુરાણોમાથી અને અન્ય એવા પ્રકારના સદ્ગ્રંથોમાંથી પણ બહુજનોને અમૃત મળ્યું છે. જે મનુષ્યજીવનમાં સદ્ગ્રંથોના પરિશીલનથી, જાણકાર મહાત્માઓના સસગથી, ધ્યાનથી અને વિચારથી પુરુષાર્થ કરી અમૃત મેળવવા ચાહશે, તે અમૃત મેળવી અમર બની શકશે

સકામ કર્મ કરવાથી, સંતાન ભાઈ નિત આદિથી અમૃત પ્રાપ્તિ થતી નથી, પણ અંતઃકરણને શુદ્ધ કરવાથી, સ્થિર કરવાથી, ને ધ્યાનવિચારવડે મુક્ત કરવાથી શાસ્ત્રીય સરકાર-પામેલું મન, આત્મા પોતાનું મૂળ સ્વરૂપ હોવાથી આત્મરૂપ બની અમૃત મેળવી શકે છે.

કોઈ કહે છે કે આ નામરૂપાત્મક સંસારમાં અધરામૃત છે, વચનામૃત છે, ચંદ્રામૃત છે, ઉપદેશામૃત અને જ્ઞાનામૃત છે, પણ, અધરામૃતે વચનામૃત, ચંદ્રામૃત, ઉપદેશામૃત એ આરથી આત્મામૃત ચઢે છે, એટલે જ્ઞાનધ્યાનથી પ્રાપ્ત આત્મા-અમૃત છે એમ સત્સંસ્કૃત શ્રવણથી સમજાય છે તેથી આત્મામૃત શ્રેષ્ઠ છે.

માનવજીવન મળ્યા છતાં, સુંદર બુદ્ધિ મળ્યા છતાં, સત્સંગ કરવાનો યોગ મળ્યા છતાં, જીવનનિર્વાહની સુંદર તક મળ્યા છતાં જે આત્મામૃત ન મેળવી શકે તે પાપર જન આત્મહત્તારા છે.

અમૃત મેળવવા અહંકારને અને અહંકારના ધર્મો કામ, સંકલ્પ, સંશય, શ્રદ્ધા, અશ્રદ્ધા, ધૃતિ, અધૃતિ, લજ્જા આદિથી કેવળ અલગ જ્ઞાનરૂપ ચૈતન્ય-આત્માને મહાપ્રયત્ન કરી ઝોળખવા જરૂર છે. જેમ જેમ વિવેક વૈરાગ્ય અને દૈવી સંપત્તિના પાલનવડે યોગ્ય સત્સંગ જામનો જશે, તેમ તેમ ચંતોષ, શાંતિ અને સુખ પ્રાપ્ત થતાં જશે.

આત્મામૃત મેળવવાની ધગશ રાખનાર પોતે જ આત્મામૃત છે, માટે ધારે તો નિસ નિરંતર શુભ પ્રયત્ન થકી મેળવી કૃતાર્થ થાય છે.

હું પોતે આત્મા છું, તું પોતે આત્મા છે, તે પોતે આત્મા છે, આમાં હું, તું અને તે ભિન્નભિન્ન છે. પોતે આત્મા પર્યાય હોવાથી-સંગમસૂત્ર હોવાથી પોતે-આત્મા નિર્લેપ-અસંગ હોવાથી-નિષ્પાલમ્પ હોવાથી કેવળ જ્ઞાનસ્વરૂપ હોવાથી અમૃત છે.

પોતાના અહંકારને ઝોળખવાથી પોતાનું અગ્નિ ઝોળખાશે, અહંવૃત્તિઓને ઝોળખવાથી, વૃત્તિઓવડે ઝોળખાના પ્રાણિપદાર્થો સાથે જીવને થતા સંબંધને ઝોળખવાથી અને તે સંબંધવડે થતા અહં મમ ને ઝોળખવાથી તે સધળાં મારાથી ભિન્ન છે. મારાથી જે જે રૂપો, આકારો, નામો, અને વિચારો ભિન્ન છે તેથી તે દશ્ય છે, દશ્ય છે તેથી પરિણામી છે, દેશ કાળ વસ્તુવડે એ દશ્ય પરિચિત્ત છે. એ દશ્યોથી ભિન્ન હું દષ્ટા કેવળ સાક્ષી સ્વરૂપ છું. હું આત્મામૃતવડે દશ્ય સૌ અમૃત નહિ છતાં અમૃત સદશ ભારી રહ્યાં છે.

આ આત્મામૃતે સૌ દશ્ય ઉપર અગ્નિનો છાટો નાંખવાથી શોભી રહ્યાં છે, લલચાની રહ્યાં છે અને વિદ્યારવાળાં હોવાથી દશ્યો ઉપદેશામૃત આપી રહ્યાં છે. માનવી ચેત ! અગે દશ્યો તો જન્મમરણ આદિ વિદ્યારી છીએ. દેહ અને દેહના સંઘાત સાથે બેઝાઈ રહ્યા છતાં તત્ત્વમસિ આદિ મદાવાદ્યોવડે તું તારા શુદ્ધચેતન સ્વરૂપે બની રહે, આનંદ સ્વરૂપે બની રહે, મનવાણીનો વિસ્તાર કર નહિ.

આ દશ્યોમાંથી નામરૂપ અને ક્રિયાને બાધ પમાડતાં એટલે આ નામરૂપ અને ક્રિયા હું નથી તેમ મારી નથી હું તો આ નામરૂપ ક્રિયાસ્વરૂપે જીવતા મિથ્યા સંસારમાં ભિન્નભિન્ન જીવતાં સર્વમાં અસ્તિ, ભાતિ અને પ્રિય રૂપે સંગમસૂત્ર હું આત્મા વિરાજ રહ્યો છું, એમ અમલ નિસ નિરંતર પોતાના બલસ્વરૂપે સ્થિત થશે તે "અહં બ્રહ્માસ્મિ," "ઈદંસાનુ બ્રહ્મ નેહ જ્ઞાનાડમ્તિ કિંચન" આ ઉપનિષદ વાક્યોનો ગંભીર અર્થ સમજશે, તે આત્મા-મૃત થશે-મેળવશે.

મી ગીતા કહે છે કે નિષ્કામકર્મી થવું હોય, ભક્ત થવું હોય, યોગી થવું હોય અને જાતી થવું હોય તો પ્રભુપ્રીત્યર્થે લૌકિક વૈદિક કર્મ કર, પરમ પુરુષાર્થરૂપ પરગણતિને પામવા પ્રભુનો ચક્રને રહે, અનાસન ચર્હ જીવત બનીત કર, અને પ્રાણિપદાર્થમાં નિર્વેર બાધે રહે તો આત્મામૃત વસ્તામલસવ છે. સ્તિ શિવમ્ ॥

॥ ૐ ॥

ભગવાન્ કે મહેશ્વર

પાઠ ૧ લો^૧

મુકુન્દ—આ ! તમે કાલે કહ્યું હતું કે હું ભગવાન્ની વાત કરીશ, તો અત્યારે કરોને !

બા—અધા હાકરા શાંતિથી બેસી જાઓ સૌ પલોડી વાળાને બેસો

પ્રશ્ન—ભાઈ ! રમેશ તું કહે આ ટેબલ કાણે બનાવ્યું ?

ઉત્તર—સુતારે.

પ્રશ્ન—ચક્રભાઈ ! તું કહે આ લોટા કાણે બનાવ્યો ?

ઉત્તર—આ ! કમારાએ

પ્રશ્ન—જ્યોત્સ્ના બહેન ! તું કહે આ તાળુ કાણે બનાવ્યું ?

ઉત્તર—આ ! છુદારે

બા—ખરી વાત એ પ્રમાણે જુદી જુદી વસ્તુઓ તેના બનાવનારે બનાવી છે, પણ કહે: પેલો દેખાય છે તે કુંગર ને બીજા કુંગર, આપણી નદી અને બીજી નદીઓ, આપણે જેમાં આગભોટમાં બેસીને ગયાં હતા તે દરિયો, હવે દેખાય છે તે આકાશ, એ બધું કાણે બનાવ્યું ?

રુદ્રનંદન બોલી ઉઠ્યો, બા ! કયામાં પુરાણીજીએ કહ્યું હતું કે એ બધું ને આખું જગત ભગવાને બનાવ્યું છે

બા—હા ભાઈ ! સાચી વાત તેં કીધી યાદ રાખ્યું ભગવાને, જેનું મૂળ નામ મહેશ્વર છે તેમણે આપણને માણસોને ને બીજા બધાં પ્રાણીઓને સરખાં છે, ને તેને માટે જાતજાતની વસ્તુઓ બનાવી છે. માણસોના આહારને માટે અન્ન ને દૂગ્ધાદિ બનાવ્યાં છે, ને ઘેરને માટે ઘાસ બનાવ્યું છે સૌને મારું પાણીને

૧ નાનામોટા હાકરાંમાટે તથા અઝાત મોટામાટે અવરુ જણાય તે જાણકારે વિવેચન કરીને સમજાવવું.

૨ જુઓ શ્વેતાશ્વેતરોપનિષત-અધ્યાય ૪થો, મન્ ૧૦મો —

“માયાં તુ પ્રકૃતિં વિદ્યાન્માયિનં તુ મહેશ્વરમ્ ।”

(સાધક પ્રકૃતિને માયા જ જાણે, અને માયાના સ્વામીને મહેશ્વર જ જાણે)

વેદમાં-શ્રીઉપનિષદ્માં-શ્રીઅંતર્થામી ઈશ્વર “મહેશ્વર” એવું નામ ઉપર પ્રમાણે પ્રસિદ્ધ છે પાછળથી ઇતિહાસ ને પુરાણોમાં એ મહેશ્વરને જ તેઓશ્રીના અવતાર કાર્યો ઉપરથી “ભગવાન્” એવા નામથી વર્ણવેલા છે પછી બ્યવહારમાં માયાપતિ મહેશ્વરને માટે સાદો સરવ ભગવાન્શબ્દ રૂઢ ચર્ચ ગયો છે

શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતાના સાતમા અધ્યાયના ચૌદમા શ્લોકમાં—

“દૈવી દોષા ગુણમયો મમ માયા દુરત્યયા ।”

(મારી આ ત્રણ ગુણગાળી માયા દુષ્ટ કરીને તારાય એવી છે.) એ વચનથી શ્રીકૃષ્ણભગવાન્ પોતાને માયાપતિ જણાવે છે, અને પાંચમા અધ્યાયના છેલ્લા શ્લોકમાં પોતાને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં “સર્વ લોક મહેશ્વર” કહે છે, એટલે ભગવાન્ ને મહેશ્વર એ બંને પદો એક જ અર્થના વાચક છે એમ નિશ્ચય થાય છે.

માટે નદીઓ ને તળાવો બનાવ્યાં છે. અજવાળું આપવાને સૂરજ ને ચંદ્ર બનાવ્યા છે. ભગવાન (મહેશ્વર) આપણને સરજીને આપણને પાળેપોષે છે. તે બહુ દયાળુ છે.

કેશવચંદ્ર:—બા! એ ભગવાન ક્યાં છે? એ કેમ દેખાતા નથી? તે આપણે ઘેર-કાઠી દિવસ કેમ આવતા નથી?

ખા:—એ મહેશ્વર (ભગવાન) બધી જગાએ છે. આપણા ઘરમાં તે છે. આપણામાં તે છે તે આપણી બહાર પણ તે છે. ત્યાં જોઈએ ત્યાં તે છે, પણ તેનું રૂપ બહુ ઝીણું છે તેથી આપણી આંખે તે દેખાતા નથી, જુઓને પવન આપણા શરીરમાં ને આપણી આસપાસ બધે ફેરાણે છે, પણ આપણને તે આંખથી દેખાતો નથી તેમ ભગવાન અથવા મહેશ્વર પણ પવનથીએ બહુ ઝીણા રૂપવાળા હોવાથી આપણી આંખે દેખાતા નથી, પણ તે છે બધી જગાએ. બધી જગાએ જે ભરપૂર ભર્યા હોય તે વ્યાપક કહેવાય છે તે-યાદ રાખજો. ભગવાન અથવા મહેશ્વર વ્યાપક છે.

ચંદ્રાવતી:—પણ બા! પુરાણીકની કથામાં તો આવ્યું હતું કે ધ્રુવજીને ભગવાનની ભક્તિ કરવાથી ભગવાનનાં દર્શન થયાં હતાં, ને પ્રહ્લાદજીની રક્ષા કરવામાટે ભગવાને નૃસિંહરૂપેનો અવતાર લીધો હતો.

ખા:—હા બહેન! તારી વાત પણ સાચી છે. બધે ફેરાણે વ્યાપી રહેલા ભગવાન (મહેશ્વર) એમ પોતે મનુષ્યને દેખાય એવું રૂપ ધરે છે, અથવા અવતાર લે છે—શરીર ધારણ કરે છે—ત્યારે ભોગ્યશાળી મનુષ્યને પોતાની આંખથી તેમનાં દર્શન થાય છે. પ્રભુ રામચંદ્રજી, ક્રીષ્ણ કૃષ્ણચંદ્ર વગેરે ભગવાનના અથવા મહેશ્વરના ધણા અવતાર આ પૃથ્વી ઉપર થયા છે, ને હજી પણ ખીજા અવતાર થશે. આપણા શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે હવે પછી ભગવાનનો કલકી અવતાર થવાનો છે. ત્યારે જરૂર પડે ત્યારે ભગવાન જગતનું રક્ષણ કરવા એ પ્રભાણે અવતાર લે છે.

ત્યારે હવે બધાં યાદ રાખજો કે ભગવાન (મહેશ્વર) ધુમાડાથી, વરાળથી ને પવનથી પણ બહુ ઝીણા રૂપવાળા છે, ને તે બધે રથજો રહેલા છે. આપણે બધાં તે ભગવાનમાંજ છીએ, ને ભગવાનમાંજ હરીએફરીએ છીએ. વળી તે એવા અતિશય ઝીણા રૂપવાળા વ્યાપક ભગવાન અથવા મહેશ્વર જરૂર જણાય ત્યારે અવતાર પણ લે છે.

ડાહી બહેન, જે બે હાથ જોડીને બેઠી હતી, ને ધ્યાન દર્શને સાંભળતી હતી તે બેલી: અમને નિશાળમાં પરમેશ્વરની રતુતિ બોલાવે છે એજ એ ભગવાન અથવા મહેશ્વર કે?

ખા:—હા બહેન! એજ એ ભગવાન કે મહેશ્વર. આપણા દેશમાં દક્ષિણરામભાઈ કરીને મોટા કવિ થઈ ગયા છે તેમણે રચેલા એ વ્યાપક પરમેશ્વરના ત્રણ દોહરા હું તમને કહું છું તે બંન્ને મોટે કરીને વખતોવખત ગાંજો. સાંભળો:—

દોહરા

“આસપાસ આકાશમાં, અંતરમાં આભાસ;
વાસવાસની પાસ પણ, વિવિધપતિનો વાસ.”

સોમાં પેસી લોંચરે, કરીએ કાંઈ વાત;
 ઘડીએ મનમાં ઘાટ તે, જાણે જગનો તાત ૨
 ખાલી જગ્યા ખોળીએ, કણી મૂકવા કામ,
 ક્યાંયે જગકર્તા વિના, કાલું ન મળે કામ ૩

ખોલો. વ્યાપક ભગવાનની જે, મહેશ્વરની જે, જે, જે, જે. સૌ જે ખોલી દૃષ્ટા પશ્યાં.
 મોટા બહેન જયગગા બહેને ધીમે ધીમે સૌ ખાજકાને ઉપરના દોહગ ક્રમે કરીને મોઢે
 કરાવ્યા, તે તે મૌ રમતા રમતાં પણ ગાવા લાગ્યાં તે દોહરાનો કાંઈ કાંઈ લાવાર્ય પણ
 તેમણે ઉકારાને સમયે વાતો કરીને બતાવ્યો.

ઘરમાં નિત્યપ્રતિ સાંજના સત્સંગ ચાલતો હતો તેમાં ભગવાનના (મહેશ્વરના)
 સ્વરૂપની ને અવતારોની વાતો વધારે ચર્ચાવા લાગી, ને સમજી ઉકારા તે સાલણીને તેમથી
 કાંઈ કાંઈ ગ્રહણ કરવા લાગ્યા.

॥ ૐ ॥

ભગવાન કે મહેશ્વર

પાઠ ૨ જો

બધા ઉકારા રમતાં હતા ત્યાં જ્યોત્સ્ના બહેન જોઈ બોલી ઊઠી ચાલો બધાં,
 બા જમીને જિહ્વા હવે સોપારી ખાઈને આપણી પાસે આજે ભગવાનની વાતો કરશે.
 મને ભગવાનની વાતો બહુ ગમે છે ખીજા ઉકારાં પણ બોલવા મર્જા અમને પણ
 બહુ ગમે છે મૌ દોહતા દોહતા ગયા, ને જાને વીંટળાઈને બેઠા.

કેશવચંદ્ર—બા! તમે કહેલા કેવિ દલપતરામભાઈના ત્રણે દોહરા મેં મોઢે કરી
 લીધા છે. હો, બોલી દેખાડું એમ કહી તેણે બોલી દેખાડ્યા, ને ખીજા બધાં
 ઉકારાએ પણ હિસાહમાં આવી પ્રેમથી બોલી દેખાડ્યા પંડી,—

ધર્મપાલ જોલ્યો—બા! મારે થોડુંક પૂછવું છે તમે કહો તો પૂછું બાએ
 આજા આપતા તેણે પૂછ્યું ભગવાન અથવા મહેશ્વર બહુ ગ્રીણા સ્વરૂપમાં બધે સ્થળે
 છે, ને શ્રીકૃષ્ણ, ને શ્રીરામચંદ્રજી વગેરે રૂપે અવતાર લઈ આપણને દર્શન આપે છે
 એ વાત ખરી, પણ ત્યારે આપણે જુદા જુદા મંદિરોમાં જમીને મહાદેવજીનાં, ગણેશ
 પ્રભુનાં, જીવનેશ્વરીમા વગેરેનાં દર્શન કરીએ છીએ, અને દાતાજી કરીને સ્ત્રીજમાઆપને
 પગે લાગીએ છીએ એ બધાં કાણ છે?

બા—ભાઈ! તે બહુ મારું પૂછ્યું બેટા! પ્રભુકૃપાથી તારું નામ છે તેવો તું
 ચમ્પશ સાલજો બધા. જેમ શ્રીગમચંદ્રજી, શ્રીકૃષ્ણભગવાન, વગેરે વ્યાપક ભગવાન કે
 મહેશ્વરના સ્વરૂપ છે તેમ મહાદેવજી (શકગ્રાહા), ગણેશપ્રભુ, જીવનેશ્વરીમા ને સૂર્યનારાયણ
 એ પણ વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરના સ્વરૂપ છે. વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરના અનેક
 સ્વરૂપ કે અનેક અવતાર છે.

ધર્મપાલ—હા બા! પુરાણીજીની કથામાં પણ આમું હતું કે ભગવાનના ઘણા

૧. નાનાં મોટાં ઉકારાંમાટે, અથવા અત્યંત મોટાંમાટે અધરુ લાગે તે જાણકારે
 સમજાવવું.

અવતાર થયા છે. એ અવતારમાં ૨૪ અવતાર મુખ્ય છે, અને મોટા ઋષિઓ આજ થઈ ગયા છે તેમાંના પણ કેટલાક ભગવાનના અવતારરૂપ ગણાય છે.

બા:—હા ભાઈ! ખરી વાત. વ્યાસઋષિ એ વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરનો અવતાર ગણાય છે. એમણે લોકોના કલ્યાણને સારુ મહાભારત, અહાર પુરાણ વગેરે મોટા મોટા ધણા ગ્રંથો લખ્યા છે, જેમાંથી પુરાણીક કથા વાંચે છે. આપણે ત્યાં શ્રીમદ્ભાગવતની પાંચાણુ થઈ હતી તે શ્રીમદ્ભાગવત શ્રીવ્યાસભગવાનનું રચેલું મહાપુરાણ છે. જમદગ્નિ ઋષિના પુત્ર ભગવાન પરશુરામ, કર્દમમુનિના પુત્ર કપીલભગવાન ને અત્રિમુનિના પુત્ર દત્તભગવાન એ પણ વ્યાપક પ્રભુના અવતાર મનાય છે.

એમ કહી બાએ કહ્યું: હવે મારે કામ છે એટલે વાત પૂરી કરીએ. બોલો સૌ “આસપાસ આશ્રમમાં” ત્રણે દોહરા સૌ સાથે સાથે બોલ્યાં, પછી બાએ શ્રીભગવાનની ત્રણ વખત જે બોલાવી, તે બોલીને સૌ છૂટાં પડ્યાં.

—[*]—

પ્રણતિ

[લે. કુમારીશ્રી નિર્મલાદેવી વેદાન્તતીર્થ, કાવ્યતીર્થ-દર્શનભૂષણ]

હે ચરાચર સર્વ જીવોના અંતરાત્મસ્વરૂપ આત્મદેવ !

આ દશ્ય સંસારમાં સર્વત્ર વ્યાપ્ત ગૂઢરૂપે અનુપ્રવિષ્ટ !

સર્વગત તથા સર્વવ્યાપી સર્વાધિદેવ !

સર્વાત્મભાવે સાષ્ટાંગ પ્રણામ હો !

*

*

*

ઓ મારા દેવ દેવ ! દેવાધિદેવ મહાદેવ ! સર્વેશ્વર !

વેદ ને ઉપનિષદ્ધી બ્રહ્મસંબોધનથી સંબોધિત આદિદેવ !

માયા ને ઈશ્વરના પણ મૂલાધિષ્ઠાનરૂપ સર્વાધિકાર !

અમૃતરવ પ્રાપ્તિના શ્રુતિસેતો !

નિર્મલ-પ્રણતિ હો !

*

*

*

હે નાથ !

આપજ દિવ્ય જ્યોતિ હો.

આપજ જ્ઞાનની મૂર્તિ હો.

અને અજ્ઞાન અંધકારને નાશ કરવાવાળા આપ જ હો.

આપ જ પરમ ગુરુ હો.

આપ જ માતા, પિતા, બંધુ, સખા, મિત્ર, આપ જ હો.

આપ જ મારા હો.

સર્વાત્મભાવે હું આપને જ માનું છું.

આપને મારા સર્વરૂપે નમસ્કાર જ હો !

*

*

*

હે નાથ ભગવંત ! આપની કૃપાથી અમે નિર્મલ સત્યને પ્રાપ્ત કરી લઇએ
હે કૃપાનાથ ! હૃદયમાં નિશ્ચિન નિર્મળ વિચારેને ને દૈવી સંપત્તિને ધારણ કરીએ
દિવ્ય જ્યોતિના રૂપમાં પ્રાપ્ત થઇ જઇએ

*

*

*

હે નાથ ! આપ નિષ્કલ, નિષ્ક્રિય, નિરવયવ, નિષ્કલંક, જન્મરહિત, (અજ)
અને મૃત્યુ વિરહિત (અમૃત) છે. અમૃતના આતુર અમે
આપને પુન પુન પ્રણામ કરીએ છીએ

* -

*

*

પરમાત્મન ! આપ મન વાણીથી પરે છો,
દેશ, કાળ, વસ્તુ પરિચ્છેદ રૂપી સર્વ સીમાઓથી પરે છો,
આપ આત્માના પણ આત્મા છો આત્મારામ છો,
આપજ આ દેશ્ય સૃષ્ટિનાં પ્રાણુ છો
અને આ નિર્મળનાં ?

—[*]—

વાલ્મીકીનો મુલપાઠ

પ્રાર્થના

[લેખક.—સ્વ. શ્રી જ્યેષ્ઠારામ નાનાભાઈ ભટ્ટ-અમદાવાદ]

(ગતાક પૃષ્ઠ ૧૧૪ થી આરંભ)

ભલું ઇચ્છતી પુત્રનું, પોષે છે જયમ માત,	
દૂધ આદિક નિજના રસે, તેમ તમે સાક્ષાત	૧
પોષો છો અમં પ્રાણને, જલદેવ હે તાતા	
તૃપ્ત કરો છો ઔષધિ, અન્ન નિવાસને કાજ	૨
ચારે ભણીથી પામીએ, તમને તેને કાજ,	
સમર્થ કરો અમને વળી, પુત્રજન્મને કાજ	૩
રક્ષાયેલાં સૂર્યથી અમે જોઈએ આજ,	
ચારે ભણીથી સ્વર્ગને, ધરાપાર મહારાજ	૪
પ્રકાશરૂપ ને શ્રેષ્ઠ તે, સૂર્યદેવનું ધ્યાન;	
અતિવેગે ઉત્સાહથી, કરીએ થઈ મતિમાન	૫
પ્રકાશરૂપ તે દેવને, પ્રકાશવાને વિદ્ય,	
લઈ જાય ઉત્કર્ષથી, કિરણ સહુ અહુર્નિશ	૬
કિરણદેવ સમૂહના, સૂર્ય તમે આધાર;	
મિનાવરણ અગ્નિ એ, દેવોના અલંકાર	૭
ચક્ષુરૂપ છો સર્વના, પામે ઉદય અર્ચન,	
ત્રિચિત્રતાથી દેવ હો, કળાય ના ભગવંત	૮

સ્થાવર જંગમ સર્વના, આત્મરૂપ છે એક;	
અંતરિક્ષને પૂરતા, સ્વર્ગપૃથ્વીને એક.	૯
પોતાનાં કિરણોવડે, થવા સર્વતું શ્રેય;	
દેવોના ને જગતજ્ઞા, બન્યા ચક્ષુ અજ્ઞેય.	૧૦
તેજ તમારું શુદ્ધ છે, સર્વતું હિત કરનાર;	
ઊગે ઊગમણું તેજ એ, ધરે ધ્યાન નરનાર.	૧૧
વર્ષ શત છવીએ અમે, ચક્ષુ કર્ણ ને વાણ;	
સતેજ રહી સર્વકાળમાં, ઉપાસનાને કાળ.	૧૨
દીનપણું અમને કદી, આવે નહિ મહારાજ;	
સમર્થ કૃપાગ્ર હે પ્રભુ! એમ વિનવીએ આજ.	૧૩
સર્વ અહીં સુખિયા થજો, થજો નિરામય સર્વ;	
સર્વ જુઓ અહીં ભદ્રને, થજો ન દુખિયાં કોઈ.	૧૪
માતા દેવ પ્રત્યક્ષ ને, તાત વળી છે દેવ;	
ગુરુ અમારા દેવ છે, તે સૌના તત્ત્વેવ.	૧૫
સન્માને બહુ પ્રેમથી, વિજય થાય અત્યંત;	
અવગણના કદી તેમની, કરજો નહિ મતિમંત.	૧૬

(સંપૂર્ણ)

— [*] —

સંસ્મરણો

[લેખક:—શ્રી. ભાહુનલાલ હરિશંકર દવે—વીલેપારલા સં. પાઠશાળા]

સ્વ. શ્રી. ભાઈશંકર ધનજી દવે ભાવનગરવાળા પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથશર્માના સનાતનધર્મપ્રેમી શિષ્ય હતા. તેઓમાં પૂજ્ય ગુરુદેવપ્રતિ અટકથક્ષા હતી. તેમનું જીવન સાદું પણ ઉત્કૃષ્ટ. આચારવિચારસંગ્રંધી તેમનાં વિચારો ઉચ્ચ શ્રેણીના હતા. બાહ્યોએ રોતાનું જીવન પ્રથમ પંક્તિમાં કેમ બ્યતીન કરવું તેનાં આદેશનનો વાસ, ભાવ ને વિચારો તેમનામાં હતાં. નિત્યધર્મપ્રત્યે બહુ જ આગ્રહી હતા. શ્રી. ભાઈશંકરભાઈ શ્રી. મણિશંકર ત્રિભુવન ભટ્ટ સાથે એક વેળા નર્મદાતટે ચાણોદ કરનાળા યાત્રાએ આવેલા હતા. તે વેળા હું માલસરમાં હતો. માલસરમાં ભજનાનંદી મહાત્માશ્રી પ્રેમાનંદજીના આશ્રમમાં મેં નિવાસ કર્યો હતો. સવારના નર્મદાતટે સ્નાન કરવા જતાં જંતે જંધુઓનો પરિચય ને સમાગમ થતાં ધણો આનંદ થયો અને વૈશાખ સુદિ ૫ એટલે શ્રીમદ્ગંગાગુરુ શ્રી આલશંકરાચાર્યજી મહારાજનો જયંતીમહેત્સવનો મંગલ દિવસ હતો, આજનો દિવસ ઉત્તમ રીતે ઉજવવા અમેએ નિશ્ચય કર્યો ને શ્રીચંદ્રશેખર મહાદેવમાં સવારના ૯ વાગે પર્યટનમાં નીકળેલા પરમદંસ પરિ-
ત્રાજકાચાર્ય દંડીસ્વામીનાં દર્શન થયાં, ને તેમને અપ્પસપટે ગિરાજવા પ્રાર્થના કરતાં તેમને અનુમતિ આપી અને તેઓશ્રીના પ્રમુખપદે જયંતીમહેત્સવ અમેએ ધામધૂમથી ભજવ્યો હતો. શ્રી મ. ત્રિ. ભટ્ટ અને સ્વ. શ્રી. ભાઈશંકરભાઈજી પૂ. શ્રીચંદ્રાચાર્યજીના :

જીવનવૃત્તાંતપર અને સનાતનવૈદિકધર્મના સિદ્ધાંતોપર વ્યાખ્યાન કર્યા હતાં. લોકોની સારી દૃઢ જાતી હતી. વ્યાખ્યાનો બાદ શીદિશિષ્યમૂર્તિ સ્તોત્રનો પાઠ કરવામાં આવ્યો હતો. પૂજ્યસ્વામી મહારાજે પણ અદ્વૈતસિદ્ધાંતોપર વ્યાખ્યાન કર્યું હતું, ને તે રચેલે ધણેજ ધર્મલાભ અમોઝે લીધો હતો.

વળી મારે ત્યાં લોખંડીમાં પાંચેક વર્ષ પહેલાં શ્રીમહારદયાગ હતો તે વેળા પણ ભાવનગરથી શ્રી. ભાર્ગવચંદ્રભાઈ ખાસ આવ્યા હતા, ને ઉપદેશનો લાભ આપ્યો હતો. મુળધર્મમાં પણ તેઓએ સત્સંગનો સારો લાભ આપ્યો હતો.

આવા પ્રેમીભક્ત અને પોતાના ગુરુદેવની સુશ્રૂષામાં જીવનઅતીત કરી પોતાના ગુરુદેવના સ્મરણમાં ને દર્શનમાં તદ્દલીન બની જેમણે દેહવિલય કર્યો એવા આત્મબળધુનાં આટલાં સ્મરણ લખી વિરમું છું

— સ્વ પારસી બંધુ શ્રી. ડૉ. પીરોજશાહ એચરશાહ હાયવાયનાં સંસ્મરણો —
“ ખેદજનક અવમાન ” એ વિષય “ આનંદાશ્રમ ” માસિકના કાર્તિકના અંકમાં દૃષ્ટા પૃષ્ઠ પર વાંચતાં શ્રોતા થયો તેઓ પૂજ્યપાદ કૃપાનાથના અનન્ય ભક્ત હતા. સનાતનધર્મ પ્રત્યે તેમને ઘણો પ્રેમ હતો પોતે પારસી છાતિના હોવા છતાં આચારવિચાર સનાતનધર્મની પ્રભુલિક્ષકલુમારજી રાખતા હતા કર્મકાંડ ને નિત્યકર્મપ્રત્યે તેમને શ્રદ્ધા ને આગ્રહ હતા. તેમના આદર્શજીવનની છાપ તેમના સમાગમમાં આવનારાઓમાં પડતી. પૂજ્યપાદશ્રીની સેવામાં તેમને દૈનિક ભાવ ને દૈનિક શ્રદ્ધા હતી પૂજ્યપાદ કૃપાનાથ મુળધર્મમાં, મહાકાંડ, કાંદીવલિ, બોરીવલિ, વીલોપારલા વગેરે જે જે રચેલે મિગજતા હોય ત્યાં નિત્યપ્રતિ દર્શનસત્સંગાર્થે આવી તેઓ હાજરી આપતા, એટલુજ નહિ પણ પૂ. ગુરુદેવ સમીપ હાય જોડી કેમ જાણે ગુરુદેવની અનુકંપા, અનુગ્રહ ને પ્રેમભાવના પ્રાપ્ત કરવા ને આશીર્વાદ મેળવવા ત્રાટક કરતા હોય તેમ વિનમ્રભાવે ઊભાજ રહેતા હતા.

વીલોપારલામાં આહણોએ મળીને પૂજ્ય ગુરુદેવની પધરામણી કરેલી સારે પૂજ્યપાદશ્રીની સન્મુખ એ કલાક ઊભા રહી તેઓશ્રીના ઉપદેશામૃતનું પાન કરતાં અમે તેઓને નજરે જોયા હતા વીલોપારલા સંસ્કૃત પાઠશાળામાં પણ ગુરુદેવની પધરામણી કરી હતી માહીમમાં સ્વર્ગસ્થને ઘેર પૂજ્યપાદશ્રીની પધરામણી ચયેલી, સારે તેમણે ઘણાજ બક્તિભાવપૂર્વક શોષોપચારથી પૂજન, આગતી ને દ્યવતપ્રણામ કર્યા, ને પ્રાર્થના કરતા તેમની આંખમાંથી દર્પાશ્રુ વર્ષા હતાં કેવો પોતાના ગુરુદેવમાં પ્રેમભાવ ! ને પૂજ્યભાવ ! તેમણે પોતાનું જીવન આદર્શ બનાવ્યું હતું, ગુરુમધુઓ પ્રત્યે પણ તેમનો પૂજ્યભાવ, સ્નેહભાવ ને વિવેક ઉત્તમ હતા. આવા પારસી બંધુના પવિત્ર જીવનમાંથી આપણે ધડો લેવાનું અને આપણો સનાતનધર્મ શી વસ્તુ છે, તેમાં કેવું રહસ્ય છે તે અનુભવમાં લેવાનું ને આચરવાનું મળી શકે છે, તેથી સ્વ ગુરુબંધુ શ્રી પીરોજશાહભાઈ હાયવાયના બક્તિભાવે તેમને અખંડ શાંતિ પ્રાપ્ત થાઓ, અને તેમના કુટુંબજનોમાં પણ આવો બક્તિભાવ દૈનિક રહે એવી પૂજ્ય ગુરુદેવના ચરણારવિંદમાં પ્રાર્થના છે.

પરચુરણમેદ

[પૌષમાસ]

- ૨-૦-૦ શ્રી. હર્ષદરાયદાસ મહારાણીદાસ દેશાઈ
માસિક જપાદિ માટે નવેમ્બરના
- ૧-૦-૦ ,, બહેચરસિંહ મૂળજી-અંબેડા
- ૧-૪-૦ પરચુરણ હા. શ્રી. દક્ષપતરામભાઈ
- ૫-૦-૦ શ્રી. મનુભાઈ રામભાઈ દેશાઈ
- ૩-૦-૦ બેન જયગંગા દયારામ-વિલેપારલે
- ૧-૦-૦ શ્રી. રાયસિંહ સમજસિંહ
- ૫-૦-૦ ,, કલ્યાણજી નાગજી-ખીલખા
- ૩-૦-૦ ,, કરણસિંહજી ઠાકોર
- ૨-૦-૦ ,, પોપટલાલ તારાચંદ વડીલ
- ૦-૬-૬ મંદિરેથી હા. વિ. નાથાલાલ
- ૧-૦-૦ શ્રી. યશવંતસિંહ રામસિંહ
- ૨-૦-૦ ,, ચિંટાભાઈ ડાળુ-લાવનગર
- ૧૦-૪-૦ બા શ્રી સરદારકુંવરબા-મહેસોલ
પૂજન બેટના
- ૦-૪-૦ શ્રી. રમણિકલાલ ત્રિ. દવે
- ૧-૪-૦ ,, ગૌરીચંદર નાગજી-અમરેલી
દૂધનિમિત્તે
- ૧-૦-૦ બેન મુક્તા નંદલાલ વસાણી
- ૧-૪-૦ શ્રી. હરિદાસ માધવજી
- ૧-૮-૦ ,, હર્ષદ લક્ષ્મણ વસાણી
- ૦-૪-૦ ,, જીવનલાલ અમૃતલાલ
- ૦-૬-૦ મોજીદડ આનંદાશ્રમમાં બેટ
- ૧૭-૦-૦ શ્રી અમદાવાદ આનંદાશ્રમમાં સ્વ.
ભાઈલાલભાઈ યાત્રિક તરફથી બે
માસના યાજના
- ૦-૪-૦ બેન નર્મદાબેન
- ૦-૧-૩ પરચુરણ
- ૦-૧૩-૦ લીંબુડા આનંદાશ્રમ તરફથી બેટના
- ૦-૪-૦ પોસ્ટ માસ્તર સાહેબનું કુંડુંબ-ખીલખા
- ૫-૦-૦ શ્રી. તુલસીદાસ ખેતસી-મલાડ
- ૦-૨-૦ ,, કરશનદાસ હરજી
- ૧-૦-૦ ,, નાનોલાલ મોહનદાસ
- ૧-૦-૦ ,, પ્રીતમલાલ-માણેકલાલ-કુંગરપુર
- ૧-૪-૦ મદ્દગત બેન નાનીબેન મયાચંદર રાવળ
- ૧-૦-૦ બેન મણિબેન-ખીલખા
- ૧-૪-૦ ,, સુખજીબા-ખીલખા
- ૦-૫-૦ બેન નાનીબેન
- ૦-૪-૦ ,, કરસુરબેન
- મદરસંક્રાંતિના દિવસે પૂજન બેટ:-
- ૧-૦-૦ શ્રી. અંબાચંદર ભાઈચંદર ત્રિવેદી
- ૦-૬-૦ ,, કરસનજી પ્રાણજીવન ઓઝા
- ૦-૪-૦ ,, મેજવાણાના સાધુજી
- ૦-૪-૦ પૂ. ધ. લલપ્રકાશજી
- ૦-૪-૦ શ્રી. દયારામ મૂળજી-શાસ્ત્રી
- ૦-૪-૦ ,, મગનલાલ રામજી
- ૦-૪-૦ ,, મયાચંદર જટાચંદર રાવળ
- ૦-૨-૦ બેખી મયાચંદર
- ૦-૨-૦ બેન લુકતા મયાચંદર
- ૦-૪-૦ સૌ. નિર્મળગૌરી રાવળ
- ૦-૨-૦ શ્રી. મહેશચંદ્ર ચંદુલાલ
- ૦-૪-૦ બેન મણિબેન નરભેરામ
- ૦-૨-૦ ,, હિન્મતબેન રામજી
- ૦-૧૬-૦ શ્રી. પ્રાણજી દેવજી-કરાંચી તરફથી
લઘુસ્નના પૂજનપો તથા બેટ
- ૨-૦-૦ ,, બ્યાસ જગનલાલ સુરા
- ૧-૦-૦ શ્રી. હરગોવિંદ પીતાંબર-ટંકારા
- ૦-૨-૦ ,, વિદ્યારામ પીતાંબર
- ૦-૨-૦ ,, નિર્ભયકુંવર તુલજીચંદર
- ૧-૦-૩ લક્ટ સાહેબનું કુંડુંબ તથા અન્યજનો
તરફથી મંદિરેથી બેટ
- ૫-૦-૦ શ્રી. પ્રાણુલાલ ખુશાલચંદ બેસતા
વર્ષની પૂજન બેટ-કરાચી
- ૧૩-૧-૯ કાર્તિકી પૂજનના પૂજન બેટના
- ૧૦-૫-૩ દર રવિવારે થતા પૂજન બેટના
- કરાંચીવાળા શ્રી. કૃષ્ણદાસ સ્વામીજી
તરફથી મળ્યા.
- ૧-૮-૦ શ્રી. પ્રજલાલ વનમાળી વસાણી
તરફથી નિલદાનના

૧-૪-૦ શ્રીમતી દિવાળીબેન દહાણુવાળાં
તરફથી પિતૃશાંતિ-નિમિત્તે બેટ
૨-૦-૦ બેન કમળાબાઈ રામજી-મુખર્જી
૦-૫-૦ ,, પ્રેમમાર્જી-મોરખી
૦-૪-૦ શેઠ પ્રાગજી દેવજી ,,

૦-૮-૦ શ્રી રંગનાથમિહ બવાનસિદ-કુતિયાણા
૧-૦-૦ શ્રી ભદ્રસિદ પ્રતાપસિદજી-મુખર્જી
૧-૦-૦ ,, દયાળસિદજી લાલસિદજી
૦-૭-૩ કુતિયાણા આનંદાશ્રમ તરફથી બેટ
૧-૦-૦ શ્રીમતી મણિબેન-ભેરાવરનગર

— [*] —

લેદજનક અવસાન

ગોધરાના રહીશ ગુરુમધુ શ્રી રેવારાકર બાળકૃષ્ણ ત્રિવેદી ગત માધ સુદિ ૧૧૧૧ રવિવારે પરમધામ પામ્યા છે, તેઓશ્રી શ્રીમદ્ગુરુભક્ત હતા, તેમણે શ્રીપૂજ્યચરણને ગોધરે પધરાવેલા, તેમના યજ્ઞ બીજા શિષ્યો પણ ચયેલા શ્રી માણેકલાલભાઈ ગોધરમા શ્રીનાથચરિતામૃતના લેખન-કાર્યમાટે નિવાસ કરતા હતા ત્યારે શ્રીનાથચરિતામૃતના લખાણની છપાવવા યોગ્ય ટ્રાપી તેઓ કરી આપતા, આનંદાશ્રમનાં પુસ્તકોનો પોતાના ગામમાં ફેલાવો કરતા. ધર્મપાલનમા આગ્રહી હતા. ધર્મપાલન કરવામાં સત્યતાને મુખ્ય રાખતા હોવાથી નોકરીમાં બીજા લણેલા કરતા તેઓ આગળ વધ્યા હતા ગોધરા દૂર હોવા છતાં વર્ષમાં એકવાર તો આનંદાશ્રમમા આવી સત્સંગ લાભ મેળવતા હતા તેઓ દરેક પર્વના દિવસે પોતાને ઘેર પૂજ્યપાદશ્રીનું પૂજન અર્ચનાદિ કરતા હતા તેમણે એક ચાતુર્માસ ધર્મપત્નીસહ અન્ન નિવાસ કર્યો હતો. તેમણે શરીર છોડતી વખતે શ્રીસદ્ગુરુ રમરણ અખડ રાખ્યું હતું

પૂજ્યપાદ કૃપાસિંધુ શ્રીસદ્ગુરુદેવ તેમના પવિત્રાત્માને અખડ શાંતિ આપવા કૃપા કરો !

— [*] —

પુસ્તકો મંગાવનારાને વિજ્ઞાપિ

“શ્રી નૈમિનિકકર્મપ્રકાશ” હાલ સિલકમાં નહિ હોવાથી મંગાવવા અમ લેવો નહિ

વ્યવસ્થાપક, આનંદાશ્રમ-નવાગામ, પો બીલખા

નવીન આવૃત્તિ

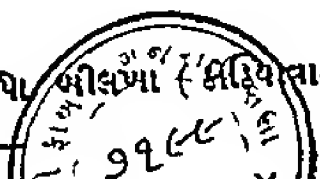
પૂજ્યપાદ કૃપાસિંધુ શ્રીસદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીમત્તાથલગવાનની દિવ્યવાણીરૂપ “શ્રીઅંતર્યામીના આદેશો” છપાઈને શ્રીઆનંદાશ્રમમાં આવી ગયેલ છે, જે હીક્ષિતખંધુ બહેનોને તથા ધર્મજિજ્ઞાસુઓને ખાસ મનનીય ગ્રંથ છે

પડતમૂલ્ય રૂ. ૦-૧૨-૦

મળવાતું સ્થળ:—

વ્યવસ્થાપક, આનંદાશ્રમ-નવાગામ, પો બીલખા (સિદ્ધિવાસ)

— [*] —

સને ૧૯૪૭ તા. ૨૫ ફેબ્રુઆરી

વિજ્ઞાપ્તિ

માધવબાગમાં સત્સંગ

શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળ તરફથી:—

૧. ૬૨ રવિવારે સવારના ૧૦ા થી ૧૧ા

પૂ. સદ્ગુરુદેવના ઉપદેશામૃતનું શ્રવણ
તથા કીર્તન.

૨. કાંધપણુ હીપોઝીટ લીધા વગર પુસ્તકો

ઘેર વાચનમાટે આપવાની સગવડ.

૩. પૂજ્યપાદશ્રીપ્રણીત પુસ્તકો

બીલખાનાજ લાવથી આપવાની
યોજના.

૪. વિનામૂલ્યથી સંધ્યાદિ નિત્યકર્મની

પુસ્તિકાઓની લઘાણી મળશે, માટે

સૌ બંધુઓને લાભ લેવા વિનંતિ છે.

લિ. શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળ

પત્રવ્યવહારનું શિરનામું:—

૩૩૦ એમ.બી.બી.ર-મુંબઈ.

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, થા. બીલખા-(કાઠિયાવાડ.)

તરફથી

પ્રકટ ચતુર્થ ધાર્મિક માસિક પત્ર

(Kathiawar-India).

P. O. Bilkha

આનંદાશ્રમ

શ્રી

૭૫૭ એમ. બી. શાંતિ ગુજરાતી સભા

નં. ૩૬૧ વિદ્યુત્પાલક માર્ગે

સરદાર

મુંબઈ ૪

પૂજનસમાચાર

શ્રીરામનવમી નિમિત્તે ચૈત્ર સુદિ ૬ તા-૩૦-૩-૪૭ રવિવારે પૂજ્યપાદ
શ્રીસદ્ગુરુદેવનું મહાપૂજન થશે, તેા માધવબાગમાં સવારે ૧૦ા વાગે સૌ
બંધુઓને પધારવા વિનંતિ છે.

લિ. શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળ-મુંબઈ

વર્ષ ૧૫ મું

માઘ

અંક ૯

સંવત ૨૦૦૩

॥ ૐ ॥

॥ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

આનંદાશ્રમ

વાપિક લવાજમ

પોસ્ટેજસાથે

રૂ. ૧-૦-૦

પરદેશમાટે

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-પો બીલખા

સુધાસ્રવં નાયવચઃ મસમ્ સુધાસ્રવ નાયનિલોકિતં વ ।

સુધાસ્રવં નાયમનઃ મસલ્લ સુધાસ્રવ નાયનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાયતું નિર્મળ બોલવું । સુધાસ્રવતું છે નાયતું નિર્મળ બોલું ।
 સુધાસ્રવતું છે નાયતું નિર્મળ અંતઃકરણ । સુધાસ્રવતું છે નાયના નિવાસતું
 નિર્મળ ધામ-આનંદાશ્રમ

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	પરબ્રહ્મપ્રભુની પ્રાર્થના.	૧૩૩
૨	શ્રીનાથવંચનામૃત.	૧૩૪
૩	નરપતિ ઉત્તમ.	૧૩૫
૪	ભગવાન કે મહેશ્વર.	૧૩૭
૫	પૂજ્યપાદ બ્રહ્મનિષ્ઠ મહારાજ શ્રીમન્નથુરામશર્મા-આનંદાશ્રમ-નવાગામ-ખીલખાતો સં. ૨૦૦૦-૨૦૦૧ના હિસાબો સંબંધી વૃત્તાંત.	૧૪૧
૬	શ્રીનાથ પ્રતિમાજીતો મહિમા.	૧૪૫
૭	આનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૪૫
૮	મુંબઈમાં સનાતનધર્મપ્રચાર.	૧૪૬
૯	પરચુરણ બેટ.	૧૪૭
૧૦.	શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાંચમગવાનનાં પ્રતિમાજીતો પાટોત્સવ.	

— [*] —

વાંચો

?? જરૂરી ??

આ "આનંદાશ્રમ" માસિકના વર્ષ ૧૫માનો ૯મો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે. "આનંદાશ્રમ" પત્રના આહુક બંધુઓએ પોતાનું ચક્ર લવાજમ તુરતજ મનીઓર્ડરથી મોકલી આપવા વિનંતિ છે, કે જેથી વી. પી. કરવાનો નકામો ખર્ચ કરવો ન પડે. જે કે ત્રણ વરસનાં ચક્રો લવાજમોવાળા તરફથી વી. પી. પાછાં આવવાથી ધાર્મિક પ્રચારમાં નુકસાન થાય એમ સૌ કોઈ સમજી શકે છે.

વ્યવસ્થાપક "આનંદાશ્રમ"

— [*] —

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ ખીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ, વેદાંતભૂષણ-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી પ્રેક્ષિકા સિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.
માસિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનજીભાઈ, ગોહલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ ॥

આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન્ ન વિમેતિ કુતશ્ચન ।

અર્થ:-આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને બળુનાર કોઈથી પણ ભય પામતો નથી.

તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૩ માઘ

[અંક ૬ મો]

પરબ્રહ્મપ્રભુની પ્રાર્થના

[કવિશ્રી નાનાલાલભાઈ]

[આ કાવ્ય કાગળ સુદિ પના દિવસે શ્રી દક્ષિણામૂર્તિ શ્રીમન્નાથ ભગવાનનાં પૂજ્ય પ્રતિમાજીને પાદોત્તમ હોવાથી શ્રી પોપટલાનભાઈ વકીલ બોલ્યા હતા]

હરિ ઈ હરિઃ ઈ હરિઃ ઈ,

તવ શરણું એ અમ પરમ જ્યોત્ત્વ હરિ ઈ. ૧

કંઈ વિવિધ શાસ્ત્ર અજવાળાં, સાધુ જનની ઉર જ્વાલા;

નભમંડળની હીપમાળા, કરે પ્રદક્ષિણા તુજ સૂર્ય સોમ. હરિઃ ઈ. ૧

વન વનની વિપુળ સમૃદ્ધિ, મહાજનોની અઢળક બુદ્ધિ,

બ્રહ્માંડ ગાજતું નિરવધિ, નમી ચરણ ઢળે તુજ સકળ સોમ. હરિઃ ઈ. ૨

પંચેન્દ્રિય પંચ શિખાઓ, મનવાણી કર્મે જીવકાચે,

તુજ જીવન કળા કળાએ, કરે આરતિ તુજ રોમ રોમ. હરિ. ઈ. ૩

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન]

મરણપછી મરનાર મનુષ્યના જીવાત્માની તેના શુભાશુભ કર્માનુસાર દેવ, મનુષ્ય કે પશુપક્ષી આદિના શરીરની પ્રાપ્તિરૂપ ગતિ થાય છે. કર્મફલ-પ્રદાતાસત્તાના નિયમાનુસાર તેને એવી ગતિ પ્રાપ્ત થાય છે.

મરણ પામેલના જીવાત્માને તે જ્યાં હોય ત્યાં ઊંચા યોગાભ્યાસવડે ઓળખી શકાય, ને તેને મળી શકાય. પ્રેતાવાહનનો વિષય સર્વથા સત્યરૂપ નથી.

મનુષ્યે પોતાના જીવાત્માની સદ્ગતિમાટે શાસ્ત્રોક્ત નિત્યકર્મ, પરમાત્માની ભક્તિ ને આત્મવિચાર એ સાધનો કરવા જોઈએ. બીજાની સદ્ગતિમાટે તેનાં સગાએ વા મિત્રે પોતાના મનમાં શુભ ભાવના કરવી ને પવિત્ર મંત્રનો જપ કરી તેનું ફલ તે જીવાત્માને અર્પણ કર્યાની ભાવના કરવી.

પોતાના મનને ને ઇન્દ્રિયોને યોગ્ય પ્રમાણમાં નિયમમાં રાખનાર શુદ્ધસ્થ યોગાભ્યાસ કરી શકે.

પરમાત્માના સન્નિવૃદ્ધાનંદ સ્વરૂપમાં મનને સુસ્થિર કરવા પ્રયત્નશીલ રહેવું. વિવેક, વૈરાગ્ય, શમ ને દમ એ સાધનોને વિશેષ બેલવાનું કર્યા કરવાં.

પરમાત્માની અનન્ય ભક્તિવડે મનની શુદ્ધિમાં, સ્થિરતામાં, સૂક્ષ્મતામાં ને પ્રસન્નતામાં વધારો કરવો.

જાત્રતામાં બની શકે તેટલો ઈષ્ટમંત્રનો માનસ જપ વધારે કરવાનો સ્વભાવ પાડવાથી ને પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિયો સહિત મનને પાછું વાળી પરમ પ્રીતિપૂર્વક હૃદયમાં રહેલા પરમાત્મામાં જોડવાથી પરમાત્મા પોતાના ભક્તને પોતાનું દર્શન આપવા કૃપા કરે છે.

મૃત્યુંજયનો સવા ભાગ જપ કરવો હોય તો બની શકે તેટલો જપ પચાસને કરવો, ને તે આસને બેસતાં થાક લાગે ત્યારે સિદ્ધાસને, સ્વસ્તિકાસને કે પલોંઠી-વાળીને બેસીને જપ કરવો.

ત્રણ કે ચાર કલાક જપ કરવો હોય તો ઉપર જણાવેલાં ચાર આસનોમાંથી કોઈ એક આસનને કમપૂર્વક બેસી જપ કરવો. થાક લાગે તો થોડો સમય જપ બંધ રાખવો.

મૃત્યુંજયમંત્રના જપની વેલા શ્રીશંકરમાં દષ્ટિ ને મન રાખવાં. ઉપર જણાવેલ ત્રણ આસનોમાંથી ગમે તે આસને બેસીને મૃત્યુંજયનો જપ થઈ શકે. થાક લાગે તો પલોંઠી વાળીને પણ જપ થઈ શકે.

જે જે શુભ સ્ફુરણ થાય તે તે શુભ સ્ફુરણને પ્રુષ્ટ કરવા આઠર સહિત યત્ન રાખવો જોઈએ.

પરમાત્મા અતિ ઉદાર હોવાથી પોતાના અનન્ય ભક્ત જે જે હિતકર સામગ્રી માગે છે તે તે સર્વ સામગ્રી તેને આપવા તેઓ કૃપા કરે છે.

(ચાલુ)

નરપતિ ઉત્તમ

[અનુવાક:-શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાધિ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુમધાન પૃષ્ઠ ૧૦૬ થી)

રાક્ષસ ઉવાચ ॥ રાક્ષસ કહે છે.

મમાગ્ર ગચ્છતા ગેહં પ્રસાદસ્તે મદ્દાનુ કૃત ।

પ્રશાધિ કિંકરોભ્યેષ વસામિ ચિપયે તવ ॥ ૭૮ ॥

અહીં મારે ઘેર પધારીને આપે મારાપર મોટી કૃપા કરી છે. આ હું આપનું શું કામ કરું ? મને આગ્રા કરો, હું આપના રાજ્યમા રહું છું

અર્થ્યં ચેમં પ્રતીચ્છ ત્વં સ્થીયતાં ચેદમાસનં ।

વયં મૃત્યા મવાનુ સ્વામી દૃઢમાજ્ઞાપયસ્વ માં ॥ ૭૯ ॥

આ અર્થ્ય આપુ છું તેનો આપ સ્વીકાર કરો આ આસન છે તે ઉપર આપ વિરાજમાન થાઓ. આપ અમારા સ્વામી છો અને અમે આપના સેવક છીએ મને આપ દેહ આગ્રા કરો તે હું માથે ચડાવીશ.

રાજોવાચ ॥ રાજા કહે છે

કૃતમેવ ત્વયા સર્વં સર્વાં મેઽપચિત્તિઃ કૃતા ।

કિમર્થં બ્રાહ્મણવધૂસ્ત્વયા નીતા નિશાચર ॥ ૮૦ ॥

તું મારું બધું કામ કરી ચૂક્યો એમ સમજી લે અને મારું માન પણ બધું તું કરી ચૂક્યો એમ સમજી લે પણ હું નિશાચર ! હું જે બળુવા મારું છું તે એજ છે કે તું બ્રાહ્મણની પત્નીને શા માટે લઈ આવ્યો છે ?

નેઘં સુરૂપા સન્ત્યન્યા માર્ગર્થિ ચેદ્ધૃતા ત્વયા ।

મદ્યર્થિ ચેત્ કથં નાત્તાત્વચૈતત્ કથ્યતાં મમ ॥ ૮૧ ॥

જો તું તેને તારી બાર્પા કરવા માટે લાવ્યો હો તો તે એવી સારા રૂપવાળી નથી. સારા રૂપવાળીઓ બીજી છે તથા તું તેને તારી બાર્પા કરવા માટે તો લાવ્યો નથી એમ બધાજ છે, અને તેનું લક્ષણ કરવામાટે જો તું તેને અહીં લઈ આવ્યો હો તો તે તેને હલુસુધી ખાધી કુમ નથી તે તું મને કહે

રાક્ષસ ઉવાચ ॥ રાક્ષસ ઉત્તર કરે છે

ન વયં માનુષાદારા અન્યે તે નૃપ રાક્ષસા ।

સ્વઘૃતસ્વ-ફલં યનુ તદશ્રીમો વયં નૃપ ॥ ૮૨ ॥

હે રાજા ! અમે મનુષ્યનો આહાર કરનારા રાક્ષસો નથી. મનુષ્યનો આહાર કરનારા રાક્ષસો બીજા છે હે રાજા ! અમે કરેલા કર્મોના ફળરૂપે જે આહાર પરમેશ્વરે અમારે માટે નિર્માણ કરેલો છે તેજ આહારનો અમે તો ભોગ કરનારા છીએ.

સરમાયં ચ મનુષ્યાણાં યોષિતાં ચ વિમાનિતા ।

નામિપં ચ સમશ્રીમો ન વયં જનુષ્ઠાદક્ષ ॥ ૮૩ ॥

અને અમારે માટે પરમેશ્વરે નિર્માણ કરેલો અમારો આહાર અમને કરવા દેવામા મનુષ્યોમાનાં જે પુરુષો અને સ્ત્રીઓ વ્યમને વિદ્ય કરે છે તથા એમ કરીને જેઓ

અમારી અવગણના કરે છે તેમના સારા સ્વભાવને પણ અમે ખાઇ જઈએ છીએ. અમે નથી માંસ ખાતા તેમજ અમે જીવડાં ખાનાર પણ નથી.

यदस्माभिर्नृणां क्षान्तिर्भुक्ताकृष्यन्ति ते तदा ।

भुक्ते दुष्टे स्वभावे च गुणवन्तो भवन्ति च ॥ ૮૪ ॥

જેમકે જ્યારે અમે મનુષ્યોની ક્ષમાવૃત્તિનો આહાર કરી જઈએ છીએ ત્યારે તેઓ ક્રોધ કરે છે. એવી રીતે પરમેશ્વરે અમારે માટે નિર્માણ કરેલો આહાર અમને કરવા દેવામાં જે પુરુષો તથા સ્ત્રીઓ અનુકુળ વર્તે છે તેમના દુષ્ટ સ્વભાવનો પણ અમે આહાર કરીએ છીએ. જ્યારે તેમના દુષ્ટ સ્વભાવનો અમે આહાર કરી જઈએ છીએ ત્યારે પછી તેઓ સારા ગુણવાળા થાય છે.

सन्ति नः प्रमदा भूप रूपेणाप्सरसां समाः ।

राक्षस्यस्ताः सुतिष्ठत्सु मानुषेषु रतिः कथं ॥ ૮૫ ॥

હે રાજન! અમારી રાક્ષસીઓ રૂપમાં અપ્સરાઓના જેવી પ્રમદાઓ હોય છે એવી રાક્ષસીઓ અમને સાંપડેલી હોવા છતાં મનુષ્યની સ્ત્રીઓમાં રમણ કરવાની અમને શી રીતે પ્રીતિ ઉપજે? ન જ ઉપજે.

राजोवाच ॥ રાજા કહે છે.

यद्येषा नोपभोगाय नाहाराय निशाचर ।

गृहं प्रविश्य विप्रस्य तत् किमेषा हृता त्वया ॥ ૮૬ ॥

જો આહારણી આ પત્ની તારા ઉપભોગ માટે તું લાવ્યો નથી તેમજ તારા આહાર માટે પણ તું લાવ્યો નથી તો પછી આહારણના ઘરમાં પ્રવેશ કરીને તું એને લાવ્યો છે શા માટે?

राक्षसउवाच ॥ રાક્ષસ કહે છે.

मंत्रवित् स द्विजश्रेष्ठो यज्ञे यज्ञे गतस्य मे ।

रक्षोघ्न मंत्रपठनात् करोत्युच्चाटनं नृप ॥ ૮૭ ॥

હે રાજન! તે આહારણ મંત્રોને જાણનારો છે અને જ્યાં જ્યાં યજ્ઞ થાય ત્યાં ત્યાં હું મારો બાગ ખાવા જઈ છું તો ત્યાં ત્યાં રાક્ષસોને હણનારા મંત્રોનો પાઠ કરીને તે મને ઉચ્ચાટ ઉપજાવે છે.

ययं बुभुक्षिता स्तस्य मंत्रोच्चाटनकर्मणा ।

क्व यामः सर्वयज्ञेषु स ऋत्विग् भवति नृप ॥ ૮૮ ॥

હે રાજન! મંત્રોવડે અમને ઉચ્ચાટન ઉપજાવવાના તેના તે કર્મવડે ભૂખ્યા રહેનારા અમે પછી ક્યાં જઈએ?

બધાજ યજ્ઞોમાં ઋત્વિજ પણ તેજ હોય છે.

ततोऽस्माभिरिदं तस्य चैकल्यमुपपादितं ।

पत्न्याविना पुमान्व्याकर्मयोग्यो न जायते ॥ ૮૯ ॥

તથી પછી અમે તે આહારણને તેની પત્નીનું હૃદય કરીને વિકલતા ઉપજાવી છે કારણ કે પત્નીવિના પછી પુરુષ યજ્ઞકર્મમાટે યોગ્ય રહેતો નથી.

(આણ)

ભગવાન્ કે મહેશ્વર

પાઠ ૩ જો*

[લેખક-શ્રીમાન્ માણિકલાલ નાનશ ચંદારાણા]

સુશીલા બહેન બોલ્યાં નાની બહેન ! મૌ છોકરને લઇને બા પસે આવ. જુઓ બા જમીને ઓટલે તડકે બેસવા આવે છે. ચાલો, ભગવાનની વાતો સાંભળીએ. આજ તો મારે પૂછવું છે.

બા ઓટલે બેઠા. સૌ છોકરાં બેઠી ગયાં.

સુશીલા બહેન —બા ! ભગવાનના અવતારોની તથા ભગવાનનાં જુદાં જુદાં સ્વરૂપોની વાત તમે કરી તે અમે સાંભળી, પણ આપણા આનંદાશ્રમમા, શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથમંદિર છે, ને શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનું નામ ત્યાંના પુસ્તકાલયમાં, મનાતનધર્મવિદ્યાલયમા ને સંસ્કૃત પાઠશાળામાં પણ જોડવામાં આવ્યું છે તે શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ દેવ એ કાણ ? એ દેવ વ્યાપક ભગવાન્ કે મહેશ્વરજ છે કે વ્યાપક ભગવાન્ કે મહેશ્વરરૂપ છે તે કહો, ધણાં માણસો વારંવાર આ બાબતમાં પૂછ્યાં છે કરે છે

બા:—શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ દેવ એ વ્યાપક ભગવાન્ અથવા મહેશ્વરનો અવતાર છે. સનકાદિક ચાર મહા મુનિઓની પ્રાર્થનાથી તેમને જ્ઞાનનો ઉપદેશ કરવાને વ્યાપક ભગવાન્ (મહેશ્વર) સોળ વર્ષના કુમારરૂપે પ્રગટ થયા હતા તેઓશ્રી દક્ષિણામૂર્તિ ભગવાન્ છે આપણે તેને મહાદેવજ કહીએ છીએ તે જો શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ ભગવાન્ છે. તેઓશ્રી કૈલાસમાં બિરાજે છે. એજ શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ ભગવાન્ આશરે સવા હજાર વર્ષ પહેલાં આ પૃથ્વી ઉપર મનુષ્યરૂપે પ્રગટ થયા હતા. વ્યાપક ભગવાનના કે મહેશ્વરના એ અવતારનું નામ શ્રીઆવ્યકરાચાર્યજ, તેઓશ્રી આપણા સનાતન વૈદિકધર્મની રક્ષા કરીને પાછા કૈલાસમા પધાર્યા છે, તેઓશ્રીએ નાનપણમાજ સકળ વાતમાં વેદાદિક વિદ્યાનો અપૂર્ણ અભ્યાસ કરી લીધો હતો. ને નવમે વર્ષે તો તેઓશ્રી સંન્યાસી થયા હતા; અને સોળ વર્ષની વયે તો આખા હિંદુસ્તાનમાં ફરીને તેઓશ્રીએ નાસ્તિક વાદનો નાશ કરીને વૈદિકધર્મનો પૂર્ણ પ્રચાર કર્યો હતો, તેઓશ્રીની અવસ્થા જુવાન હતી, ને તેઓશ્રીના શિષ્યો વૃદ્ધ હતા હાલ પણ આખી દુનિયામાં તેઓશ્રી સર્વોપરિ તત્ત્વવેતા ગણાય છે.

આપણા સંસ્કૃતદેવ શ્રીમન્નાથભગવાન્ પણ ધર્મરક્ષા ને લોકકલ્યાણને માટે ચયેતો શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ મહેશ્વરનો અવતાર છે તેઓશ્રીએ લગભગ પચાસ વર્ષસુધી રથને રથએ ફરીને લોકોને ધર્મનો ઉપદેશ આપ્યો હતો. તેઓશ્રીએ આ (૧૦૦) ઉપગત ધર્મપુસ્તકો લખ્યાં છે તેઓશ્રી પંદર વર્ષ પહેલાં મનુષ્યરૂપે છોડીને કૈલાસમાં પધાર્યા છે કૈલાસમાં બિરાજતા છતાં તેઓશ્રી વ્યાપકસ્વરૂપે સર્વત્ર બિરાજ રહ્યા છે. ને શ્રીઆનંદાશ્રમના શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથમંદિરમાં પણ તેઓશ્રી બિરાજે છે

ચંદ્રમણિ બહેન તથા ચંદુલાલ —બા સાંભળીને માથે બોલી ઉઠ્યા બા ! ત્યારે શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુ ને શ્રીરામચંદ્રજ કયાં બિરાજતા હશે ?

બા કહે:—શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુ ગોવોડમાં બિરાજે છે, ને શ્રીરામચંદ્રજ સકલ લોકમાં બિરાજે છે. ત્યાં બિરાજતા છતાં તેઓશ્રી વ્યાપક સ્વરૂપે સર્વત્ર બિરાજ રહ્યા છે. ગણેશ ભગવાન્ ને

* નાનાંબોટાં છોકરાં તથા અઝાત બોટાંમાટે. અરહં પડે તે જલુકારે સમજવું.

ભુવનેશ્વરી મા પોતપોતાના સ્થાનમાં (લોકમાં) બિરાજે છે, અને વ્યાપકસ્વરૂપે તેઓ પણ સર્વત્ર છે. આ સિવાય અનેક દેવો ને દેવી દેવતાઓ પોતપોતાના સ્વર્ગ વગેરે સ્થાનોમાં બિરાજે છે. એ બધાં વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરના લિપ્ત લિપ્ત સ્વરૂપો છે. ને-બધાં વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરના વ્યાપક સ્વરૂપમાં જ છે. વ્યાપક સ્વરૂપથી કોઈ જુદું નથી.

શંકરભાઈ:—ત્યારે બા ! આપણે બધાં માણસો પણ વ્યાપક ભગવાનના વ્યાપક સ્વરૂપમાં જ છીએ, નહિ વારુ ?

બા:—હા એમ જ છે. માણસો, બીજા પ્રાણીઓને કહો કે આખું જગત એ વ્યાપક ભગવાનના વ્યાપક સ્વરૂપમાં જ છે. જે કોઈ દેખાય છે તે બધું એ મહેશ્વરના અદ્રશ્ય સ્વરૂપમાં જ છે.

આ બધું તમે મોટા થશો ત્યારે આપણા ધર્મશાસ્ત્રોવડે સારી રીતે સમજી શકશો. જે કથા શ્રવણ કરે છે, ને મોટા પુરુષોનો ઉપદેશ સાંભળવા જાય છે.—સત્સંગમાં જાય છે તેમને આ બધી વ્યાપક ભગવાનની વાતો વધારે ને વધારે સમજાતી જાય છે, ને ભગવાનના અવતારોની વાતો સાંભળવાથી તેમને ધણો આનંદ આવે છે, તથા ભગવાનમાં પ્રીતિ ઉપજે છે.

ચાલો હવે મારે ધરતું કામ કરવું છે એટલે આવતી કાલે બીજી વાતો કરીશું. બોલો સદ્ગુરુદેવકો જે, સદ્ગુરુદેવકો જે, સદ્ગુરુદેવકો જે, સૌ છૂટાં પડ્યાં.

—[*]—

ભગવાન કે મહેશ્વર

પાઠ ૪થો*

આજ અગ્યારશનો દિવસ હતો એટલે બા વહેલા પરવારીને આવતાં સૌ બાની પાસે આવ્યાં, ને ભગવાનની વાત ચાલી.

બાએ કહ્યું:—મેં તમને વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરનાં જુદાં જુદાં સ્વરૂપની તથા અવતારોની વાત કરી હતી તે વિના આપણા દેશમાં બીજા પણ વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરનાં નાનાં મોટાં સ્વરૂપો કે અવતારો પ્રકટ થયાં છે. ને તેમણે સનાતન ધર્મની રક્ષા કરી છે. બીજા દેશોમાં પણ તે તે દેશના લોકના કલ્યાણમાટે વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરનાં જુદાં જુદાં સ્વરૂપો પ્રકટ થયાં છે. એમની વાતો પણ જાણવા જેવી છે. એ બધું તમે મોટાં થાઓ ત્યારે જાણજો.

વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરને અંતર્યામી પ્રભુ, ઈશ્વર કે પરમેશ્વર પણ કહે છે. કોઈ કોઈ માણસના બે ત્રણ નામ હોય છે, પણ વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વરનાં તો ઘણાં નામ છે.—હકારો નામ છે. તે તમે મોટા થશો ને શાસ્ત્રો ભણશો કે વાંચશો ત્યારે તમારા જાણવામાં આવશે.

એ વ્યાપક ભગવાન કે અંતર્યામી પ્રભુ ત્યારે દયાળુ છે. જ્યારે જ્યારે ધણા મનુષ્યો અધર્મથી વર્તતા માંડે છે. ને ભલા માણસો તે પાપીઓથી પીડા પામે છે ત્યારે ત્યારે તે પાપીઓનો (રાક્ષસોનો) નાશ કરવા માટે, તે ભલા માણસોને સાહાય્ય કરવા માટે.

* નાનાં મોટાં બાળકો માટે તથા અદ્વાત મોટાં માટે. અત્રરૂં પડે તે જાણકાર સમજાવવું.

તેમજ સૌ મનુષ્યોને તેમનો ધર્મ (કર્તવ્ય) દર્શાવવામાટે અંતર્યામી પ્રભુ (મહેશ્વર-વ્યાપક ભગવાન) અવતાર લે છે. ને દેશમાં શાંતિમુખ રચાવે છે.

ધર્મપાલ કહે:—હા બા ! શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુએ અધામુર, બકામુર, પ્રલખામુર, તથા કંસ આદિ રાક્ષસોનો નાશ કર્યાની વાત આપણે પારાયણ સાંભળવા ગયા ત્યારે સાંભળી હતી અને રામાયણમાં શ્રીરામચંદ્રજીએ રાવણ, કુલકર્ણુ આદિક મોટા રાક્ષસોનો નાશ કર્યાની વાત આવે છે તે પણ મેં સાંભળી હતી એ બધા પાપીઓ અધિઓને ને ખીન્ન મનુષ્યોને બહુ દુઃખ દેતા હતા તેથી ભગવાને અવતાર લઈને તેનો નાશ કર્યો હતો.

આએ કહ્યું—ખરી વાત બાઈ ! તે ઠીક યાદ રાખ્યું છે. જ્યારે જ્યારે કયા સાંભળવા જવું ત્યારે ત્યારે સૌએ ધ્યાન દેને સાંભળવું ને પોતાને સમજાય તે યાદ રાખવું, ને ખીન્નની પાસે કહેતા શીખવું, એથી પોતાને ને સાંભળનારને પુણ્ય થાય છે.

સૌ સાંભળો. જેમ રાક્ષસોની પીડા ટાળવા માટે શ્રીઅંતર્યામી પરમેશ્વર (વ્યાપક ભગવાન કે મહેશ્વર) અવતાર લે છે તેમ લોકો સત્સધર્મ બૂલી ને અધર્મને ધર્મરૂપ માનીને તે અધર્મમાર્ગે—અવળે માર્ગે—ચાલી દુઃખી થાય છે ત્યારે પણ તે પરમેશ્વર અવતાર લે છે, ને મનુષ્યોને સત્સ ધર્મનો ઉપદેશ કરે છે.

જ્યારે ખાસ કરીને રાક્ષસોનો નાશ કરવો હોય છે ત્યારે વ્યાપક પ્રભુ ધનિય કુળમાં અવતાર લે છે, ને જ્યારે ખાસ કરીને લોકોને અધર્મ માર્ગેથી પાછા વાળી તેમને સત્સ ધર્મને માર્ગે ચાલવવા હોય છે ત્યારે વ્યાપક પ્રભુ છાહણ કુળમાં અવતાર લે છે.

એ વ્યાપક પરમેશ્વર સર્વત્ર ને સર્વશક્તિમાન છે તેઓથી જરૂર પ્રભાણે પોતાની ઇચ્છાનુમાર અવતાર સ્વરૂપમાં જ્ઞાન ને શક્તિ પ્રમટ્ કરે છે.

એ અંતર્યામી ઈશ્વર પોતાની માયાવડે આપણી આ સૃષ્ટિ ને બીજી અનેક સૃષ્ટિઓને પ્રકટાવે છે. તેઓથીના સ્વરૂપમાંથી ઉપજેલા બ્રહ્મા, વિશ્ણુ ને રુદ્ર એ ત્રણ મુખ્યદેવો સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ, પાલન ને સંસારનું કાર્ય કરે છે તેઓ વ્યાપક ભગવાનથી જુદા નથી, પણ તેઓથીનાજ સ્વરૂપ છે.

એજ મહેશ્વર શ્રીરામચંદ્રજી, એજ મરેશ્વર શ્રીકૃષ્ણપ્રભુ, એજ મહેશ્વર શ્રીહિણામર્તિ ભગવાન, એજ મહેશ્વર શ્રીઆદ્યશકરાચાર્ય ભગવાન, એજ મહેશ્વર શ્રીનાથભગવાન, અને એજ મહેશ્વરના આગળ મેં તમને કહ્યા તે અનેક સ્વરૂપો ને અવતારો.

આ તો મેં તમને એ મહેશ્વરના (ભગવાનના) અનેક સ્વરૂપો ને અવતારોનાં લગભગ નામ માત્ર બતાવ્યા છે એમણે લોકકલ્યાણને માટે કરેલા મહાકાર્યની વાતો તો તમે મોટા થશે ત્યારે શાસ્ત્રોમાંથી જાણી શકશો, ને બહુ ગણ થશે.

એ મહેશ્વર આનંદરૂપ છે એ મહેશ્વરને—ભગવાનને બળે તેને એ મહેશ્વરનો—ભગવાનનો પરમ આનંદ પ્રાપ્ત થાય છે.

મનુષ્યોએ પોતાના ગુરુદેવના ઉપદેશ પ્રમાણે એ મહેશ્વરને ભજતા શીખવું નેઈએ મોટા થાઓ ત્યારે તમે આનંદસ્વરૂપ મહેશ્વરને બરાબર ભજતા શીખજો હમણા તો રામ, રામ, રામ, રામ, એજ રામ નામથી ભગવાનને બળો, અથવા જય ગુરુદેવ,

જય ગુરુદેવ, જય ગુરુદેવ એમ લગ્ને, અથવા જય મહાદેવ, જય મહાદેવ, જય મહાદેવ એમ લગ્ને, કે જય શ્રીકૃષ્ણ, જય શ્રીકૃષ્ણ, જય શ્રીકૃષ્ણ, એમ લગ્ને. તમને કહ્યું છે તે પ્રમાણે એ બધાં એજ વ્યાપક પ્રભુનાં નામ છે.

એ વ્યાપક ભગવાન અથવા મહેશ્વર આપણી બહાર ને આપણામાં પોતાના વ્યાપક સ્વરૂપથી છે એ મેં તમને આગળ કહેલું છે. આપણા અંતરમાં વસીને તેઓશ્રી આપણને સારે માર્ગે ચાલવાની ને ખોટે માર્ગેથી પાછા વળવાની સૂચનાઓ આપ્યા કરે છે. જે માણસ એ વ્યાપક ભગવાનની એ પ્રેરણાઓને સમજીને ઝીલે છે, તે પ્રમાણે વર્તે છે તે સુખી થાય છે, ને જે મનુષ્યો તે પ્રમાણે વર્તતા નથી તે દુઃખી થાય છે.

સૌને છેવટ કહેવાનું કે આપણા અંતર્યામી વ્યાપક ભગવાન—આપણા મહેશ્વર—આપણા ગુરુદેવ—સદા સર્વદા આપણી પાસે હાજર છે.—આપણામાંજ છે, માટે આપણે પાપ ન કરવું, પંણુ પુણ્ય કરવું. પાપ કરવાથી ભગવાન નારાજ થાય છે, ને તેથી આપણને દુઃખ થાય છે; અને પુણ્ય કરવાથી ભગવાન રાજ થાય છે, ને તેથી આપણને સુખ થાય છે.

કોઈ પણ પ્રાણીને દુઃખ દેવું તે પાપ છે, ને કોઈનું પંણુ ભલું કરવું એ પુણ્ય છે. સમજી માણસો પાપ કરતા નથી, ને પુણ્ય કર્યા કરે છે. તમે સૌ નાનપણથી એવી ટેવ પાડશો તો બહુ સુખી થશો.

બધાં મનુષ્યને તથા બધાં પ્રાણીઓને પરમેશ્વરે સરજ્યાં છે તેથી બધા પરમેશ્વરનાં બાળકો છે, માટે ભાઈભાડુની પેઠે બધાં ઉપર એમ રાખતાં, ને બધાંનું ભલું કરતાં શીખો. આમ કરવાથી પરમેશ્વરની કૃપા આપણા ઉપર ઉતરે છે, ને આપણે તેથી વધારે ને વધારે સુખી થઈએ છીએ. આપણા કવીશ્વર દલપતરામભાઈએ આપણને આ વાત પોતાના ચાર સુંદર દોહરા વડે સમજાવી છે. સાંભળો તે ચાર દોહરા:—

પરમેશ્વરની છે પ્રજા, આ સઘળો સંસાર;
એક કુટુંબી આપણે, એક પિતા પરિવાર. ૧

કાળા ગોરા કોણ છે, ધનહીણા ધનવાન;
કહો ન હલકો કોઈને, સઘળા એક સમાન. ૨

અવગુણ ઉપર ગુણ કરે, એ સજ્જન—અભ્યાસ;
જો સુખડ સળગાવીએ, આપે સૂરસ સુવાસ. ૩

બાળક ખેંચે વાળ પણ, કદી ચડે નહિ કાળ;
આળ કરે અજ્ઞાની જન, દિલમાં થવું ક્યાળ. ૪

બાએ ભાર મૂકીને કહ્યું કે આ ચાર દોહરા પણ સૌ મુખે કરી લેજો, ને તેનો અર્થ મોટી બહેન પાસેથી સમજી લેજો. આ દોહરા તમે “આસપાસ આકાશ” ની પેઠે વખતો વખત જાણો, ને તે પ્રમાણે વર્તો. બોલો ત્યારે સદ્ગુરુદેવકી જે, જે, જે, જે.

**પૂજ્યપાદ બ્રહ્મનિઠ મહારાજ શ્રીમન્નથુરામ શર્મા-જ્ઞાનંદાશ્રમ-
નવાગામ પોસ્ટવીલલામોસં. ૨૦૦૦-૨૦૦૧ના હિસાબો સંબંધી વૃત્તાંત**
[લેખક-શ્રી અજિતરાય હરિદાસ પારેખ]

સ ૨૦૦૧ના ૭મા અંકના પાને ૬૩મા સવત ૧૯૯૮ની સાલ સુધીના વૃત્તાંત આપવામાં આગ્યો હતો હવે સવત ૨૦૦૦-૨૦૦૧ના હિસાબો સંબંધી વૃત્તાંત આપવામાં આવે છે સવત ૧૯૯૮ની આખરે રચાયેલી જોડાણની નક્કી રકમના રૂ ૪,૬૪,૩૦૭-૧૪-૫૫૧ ફેવી રીતે બનેલા છે તે ઉપલા વૃત્તાંતમા સમગ્રવવામા આવ્યું હતું સવત ૨૦૦૧ની આખરે રચાયેલી જોડાણ (અનામત ફંડના રૂ ૩૩૬૦ મળીને રૂ ૪૭૦,૯૦૯-૧૨-૯૧૧ બનેલું છે. એટલે મજકુર બે સાલમા રચાયેલી જોડાણમા રૂ ૫૬૦૧-૧૩-૪૧૦ વધારો થવા પામ્યો છે એ વધારો ફેવી રીતનો થયો અને મિલકતમાં કયા દર્શાવ્યો છે તેની વિગત નીચે પ્રમાણે છે —

સ ૨૦૦૦-૨૦૦૧ની સાલમા સંજ્ઞાનો તરકથી ધર્મારત બાધકામ માટે રૂ ૩૨૫ અને રૂ ૪૦૧૫ મળી કુલ રૂ ૭૨૬૫ બેટ મળ્યા હતા એ ઉપરાંત આ બે સાલમા ખર્ચ કરતાં આવકનો વધારો નીચે મુજબ ઉમેરાયો છે —

સવત ૧૯૯૮ની આખરની જોડાણ	રૂ ૪,૬૪,૩૦૭-૧૪-૫૫૧
ઉમેરો-ધર્મારતના બાધકામમાટે મળેલી બેટ	૭૨૬-૦-૦
ઉમેરો સ ૨૦૦૦-૨૦૦૧નો વધારો	૪,૮૭૫-૧૩-૪

રૂ ૪૭૦,૯૦૯-૧૨-૯૧૧

ઉપર પ્રમાણે રૂ ૪૮૭૫-૧૩-૪ના આવકના વધાગમાંથી દર સાલ રૂ ૨૦૦૫ના દરે કુલ રૂ ૪૦૦૫ " મકાનના અસાધારણ સુધાર કામમાટે રાખેલી અનામત " ખાતે અને રૂ ૪૦૫ના દરે કુલ રૂ ૮૦૫ " પરચુરણ કામમાટે રાખેલી અનામત " ખાતે જમા કરવામાં આવ્યા છે સવત ૨૦૦૧ની સાલની આખરે એવી અનામતમાં અતુકમે રૂ ૨૮૦૦૫ અને રૂ ૫૬૦૫ મળી કુલ રૂ ૩૩૬૦૫ જમે પડે છે જેનો સમાવેશ ઉપરના રચાયેલી જોડાણમાં થઈ જાય છે

આ બે સાલોમા જે આવકનો વધારો થયો છે તે આવક જાવકના વિગતવાર ઓડીટ થયેલા પત્રકોમા બતાવવામા આવ્યો છે જેનો સક્ષિત કોડો નીચે પ્રમાણે છે —

સ ૨૦૦૦	સં. ૨૦૦૧
બેટ	રૂ ૪,૭૪૬-૧૨-૨૧૧
બ્યાજ	૧૧,૪૩૪-૧૧-૧
પુસ્તકોની ઉપજ	૫,૦૦૯-૧૩-૯
બીજી ઉપજ	૫૧૬-૧૧-૦
કુલ આવક	રૂ ૨૧,૭૦૮-૦-૦૧૧
કુલ ખર્ચ	૧૯,૧૩૩-૪-૨૧૧

આવકનો વધારો નીચે પ્રમાણે વેચ્યો રૂ ૨,૫૭૪-૧૧-૧૦

૨,૨૯૧-૩-૦

મકાનના અસાધારણ સુધાર કામ માટે

રાખેલ અનામત ખાતે જમા. ૨૦૦-૦-૦

૨૦૦-૦-૦

પરચુરણ કામ માટે રાખેલા

અનામત ખાતે જમા. ૪૦-૦-૦

૪૦-૦-૦

સ્થાયી ભંડોળ ખાતે જમા. ૨,૩૩૪-૧૧-૧૦

૨,૦૫૧-૩-૦

રૂ. ૨,૫૭૪-૧૧-૧૦

૨,૨૯૧-૩-૦

સામાન્ય રીતે જોતાં આશ્રમનો ખર્ચ દર સાલ મુજબ સંભાળથી કરવામાં આવ્યો છે. વળી સં. ૨૦૦૦-૨૦૦૧માં હંમેશ મુજબ ટ્રસ્ટીડીની સૂચના પ્રમાણે મકાનના અસાધારણ સુધારકામમાટે રૂ. ૨૦૦ અને પરચુરણ કામમાટે રૂ. ૪૦ જેમ અનામત કાઢવામાં આવ્યા છે. આ પ્રમાણેનો વહીવટ થયા પછી સં. ૨૦૦૧ની આખરે શ્રીઆનંદાશ્રમનું સ્થાયી ભંડોળ રૂ. ૪,૬૭,૫૪૯-૧૨-૯૧ (અનામતના રૂ. ૩૩૬૦ જુદા થતાં)નું થવા પામ્યું છે. એ ભંડોળમાં શ્રીઆનંદાશ્રમની સ્થાવર મિલકતની કિંમત અને બીજા લેણાંનો સમાવેશ થઈ જાય છે. જે બાદ કરતાં સ્થાયી ભંડોળને લગતી જમીનગીરીઓ નીચે પ્રમાણે છે:—

૧ સ્થાયી ભંડોળ.

રૂ. ૪,૬૭,૫૪૯-૧૨-૯૧

બાદ:—સ્થાવર મિલકતોની કિંમત જે ભંડોળમાં

સમાઈ ગયેલા છે.

રૂ. ૧,૫૫,૯૯૮-૨-૯

બાદ:—લેણા રૂ. ૧૯,૧૫૨-૧૩-૩૧

જેમાંથી બાદ દેવાં ,, ૫,૦૬૪-૯-૭

રૂ. ૩,૧૧,૫૫૧-૧૦-૦૧

૧૪,૦૮૮-૩-૮૧

ઉમેરો:—અનામત ફંડો

રૂ. ૨,૯૭,૪૬૩-૬-૪

૦૩,૩૬૦-૦-૦

સ્થાવર મિલકત સિવાયનું સ્થાયી ભંડોળ

રૂ. ૩,૦૦,૮૨૩-૬-૪

૨ સ્થાયી ભંડોળને લગતી જમીનગીરીઓ અને જણસ:—

રૂ. ૨,૨૬,૯૦૦ની ૧૯૬૦-૭૦ની ૪ ટકાની લોન.

રૂ. ૨,૨૦,૬૫૨-૧૪-૬

,, ૪૧,૫૦૦ની ૧૮૫૪-૫૫ની ૩૧ ,, ,,

૪૧,૧૭૯-૦-૧

,, ૧૦,૦૦૦ની ૧૯૪૭-૫૦ની ૩૧ ,, ,,

૧૦,૩૫૬-૧૪-૦

,, ૧૭,૨૦૦ની ૧૯૬૩-૬૫ની ૩ ,, ,,

૧૬,૬૬૬-૧૪-૦

,, ૩,૦૦૦ની ૧૯૦૦-૦૧ની ૩૧ ,, ,,

૨,૯૩૨-૮-૦

રૂ. ૨,૯૧,૮૧૮-૨-૭

૩ આનંદાશ્રમને લગતી રોકડ,

બેંકની બાકી વગેરે

રૂ. ૧૬,૯૨૮-૧૧-૭

ખાદ-ભેટા મળેલી કૂંડને

લગતી પુરાત-ભુઓ નીચે

મથાળું નમર ૫

૭,૯૨૩-૭-૧૦

૯,૦૦૫-૩-૬

૩૧ ૨,૦૦,૮૨૩-૬-૪

૪. આ ઉપગાંત આપ્રદાશ્રમને ભેટા મળેલી છે જેનાં અનામત ફોડા નીચે પ્રમાણે છે.—

૩૧. આ. પા

શેઠ કલ્યાણજી ચતુર્ભુજના પત્ની કુલકુંવરબાઈનું ૩૩	૧૧,૩૮૮-૫-૦
જેન શ્રી સુમરીબાઈ કાગાવાગા	૪૨-૧૨-૬
શેઠ હરખચંદ લક્ષ્મીચંદ	૭૬૧-૭-૦
„ ગણપતરામ નાનાબાઈ ભટ્ટ	૭૭૮-૯-૫
સ્વર્ગસ્થ માતૃષી ગતુમાના આત્મજ્વાણુચે હા જેન સુમરીમેન	૬૪૨-૦-૦
જેન વાલુભાઈ દેવકરજી	૮૦૦-૦-૦
સદગત સોની ધેનાબાઈ મુદરજી	૭૪૦-૭-૬
શેઠ રવજી દેવજી	૩,૧૯૧-૦-૧૧
„ હરજીવન કેશવજી	૩,૧૮૦-૦-૦
વિષ્ણુલક્ષ્મીમેન વૈકુંઠભાઈ	૫૦૦-૦-૦
શેઠ શંકરલાલ બાપાલાલ	૪૫૧-૦-૦
„ મણિશંકર પૂણીનંદ	૫૪૩-૧૨-૦
„ મહાશંકર જગનલાલ રાવન	૫૩૫-૦-૦
„ જગનલાલ વજેશંકર	૪૪૩-૪-૦
„ જોડાનાથ દયાલજી	૨૦૧-૦-૦
„ ચત્રમુજ ભીમજી	૧૫૦-૦-૦
„ લક્ષ્મીનાથ હેમરામ	૧૦૧-૦-૦
„ રંગનાથજી મુદરજી કરાચીનાલા	૧૦૧-૦-૦
„ દારકાદાસ ભગવાનદાસ	૩૦૦-૦-૦
„ સોમનાથ ત્રિકમદાસ	૧૦૦-૦-૦
„ દારકાદાસ ખેતરી	૧૦૧-૦-૦
શ્રીમતી રવિકુવરબેન	૫૦૦-૦-૦
શેઠ ચતુરભાઈ આશાભાઈ પટેલ	૨૬૧-૦-૦
„ દામાભાઈ ગગારામ	૧૦૫-૦-૦
શ્રી કુદનગૌરી કાળીદામ	૫૧-૦-૦
શેઠ જોશીરામ જોશી	૬૫-૮-૦
„ લાલશંકર ભવાનીશંકર	૧૦૦-૦-૦
„ રાજસી જીવરામ	૧,૨૦૦-૦-૦

કુલ ૩૧. ૨૭,૨૨૪-૨-૪

૫. ઉપલા ફંડોને લગતી જમીનગીરીઓ અને રોકડ:—

રૂ. ૧૨,૦૦૦	૧૯૬૦-૭૦ની ૪ ટકાની લોન	રૂ. ૧૦,૬૮૦-૦-૦
" ૭૦૦	૧૯૪૫-૫૫ની ૫ ટકાની લોન	૭૦૦-૦-૦
" ૧૦૦૦	૧૮૬૫ ની ડા. " "	૬૪૩-૨-૦
" ૨૦૦૦	૧૮૬૫ ની ડા. " "	૨૯૭૯-૧૧-૦
" ૧૦૦૦	૧૯૦૦-૦૧ની ડા. " "	
" ૩૦૦૦	૧૯૬૦-૭૦ની ૪ " "	૨૯૧૯-૧૫-૨
" ૫૦૦	૧૮૫૪-૫૫ની ડા. " "	૪૭૭-૧૪-૪
" ૫૦૦	૧૮૫૪-૫૫ની ડા. " "	૫૦૦-૦-૦
" ૪૦૦	" " ડા. " "	૪૦૦-૦-૦

રૂ. ૧૯,૩૦૦-૧૦-૬

રોકડ જથ્થા વગેરે (જુઓ ઉપર મથાળું નંબર ૩)

૭,૯૨૩-૭-૧૦

રૂ. ૨૭,૨૨૪-૨-૪

ઉપલા આંકડાઓને અનુસરી તપાસતાં શ્રીઆનંદાશ્રમનું સરવૈયું સમજવા માટે નીચે મુજબ સંક્ષિપ્ત કોઠો આપ્યો છે:—

૧ સ્થાયી લાંડોળ	રૂ. ૪,૬૭,૫૪૯-૧૨-૯૧
૨ અનામત ફંડો	૩,૩૬૦-૦-૦
૩ ભેટ મળેલા ફંડો	૨૭,૨૨૪-૨-૪

રૂ. ૪,૯૮,૧૩૩-૧૫-૧૧

૪ સ્થાવર મિલકતો	રૂ. ૧,૫૫,૯૯૮-૨-૯
૫ જમીનગીરીઓ અને લાંડોળને લગતી જથ્થા	૩,૦૦,૮૨૩-૬-૪
૬ દેવા ખાદ જતાં રહેલા લેણા	૧૪,૦૮૮-૩-૮૧
૭ ભેટ મળેલાં ફંડોને લગતી જમીનગીરીઓ અને જથ્થા.	૨૭,૨૨૪-૨-૪

રૂ. ૪,૯૮,૧૩૩-૧૫-૧૧

લેખ નં. ૩૭, ૩૮, અને ૩૯ના સંબંધમાં ગયા વૃત્તાંતમાં જે લખ્યું હતું તેની ચૂકને રકમો આ વૃત્તાંત લખવા પહેલાં વમુલ થઈ આવી ગયેલ છે.

જણાવવાની જરૂર છે કે હિસાબો શ્રીઆનંદાશ્રમના ઓડીટરોએ ઓડીટ કરેલા છે, અને હંમેશ મુજબની કાંઈપણ વાંધા વગરની (Unqualified) સર્ટીફિકેટ આપેલ છે.

શ્રીનાથપ્રતિમાજીનો મહિમા

[લેખક - શ્રી કાનજી પુરષોત્તમ દવે - વંથલી - સોગઠ]

(આનંદ મંગલ ૩૩ હું આરતિ - એ રાગ)

ધન્ય પ્રતિમા વિન્યવંતિ તું, અદ્ભુત શક્તિ અનૂપા,
કલિમલહરણી જનસુખકરણી, સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપા ધન્ય૦
પ્રતિમાજી ઓ ! નાથ પ્રભુની, મુદ મંગલ સ્વરૂપા,
તુજ જ્યોતિ પ્રેમલ વરદાયિની, હું ખલંજન ભવ કૂપા ધન્ય૦
ત્રિકુટી ધ્યાન યોગાસન મૂર્તિ, પદ્માસન સંસ્થિતા;
નાથ નિરંજન ભવદુષ્પ લંજન, તું અદ્ભુત નયનીતા ધન્ય૦
શરણાંગત સાધક હિતકારી, વરદાયક તું માતા,
પુરણબ્રહ્મ પ્રતિમા નિર્મળ, સ્વયંજ્યોતિ વિખ્યાતા ધન્ય૦
તું બ્રહ્મ વિષ્ણુ તું માતા, તું શિવ શંકર રૂપા,
સર્જન પાલન સંહરન કરતી, જગદંબા તું અનૂપા ધન્ય૦
તું પરબ્રહ્મ ઋંકાર સ્વરૂપા, રાજદબ્રહ્મ તું વિદ્યા,
પરા પર્યંતિ વૈખરીની તું, ઉદ્ભવ મૂળ અનૂપા ધન્ય૦
ખગદર્શન પુરાન વેદની, પ્રગટ શક્તિ હે માતા,
સાંખ્ય યોગ ને અગમનિગમનો, તું અદ્ભુત વિજ્ઞાતા ધન્ય૦
પાવનકરણી તુજ પાદુકા, મહિમા મંગલકારી,
ગંગા યમુના તુજ ચરણોમાં, અડસઠ તીરથ ભારી ધન્ય૦
તું માતા, ધાતા, તું પિતામહ જે વર્ણવતી ગીતા,
વિદ્યે તૈજમ પ્રાણ રૂપ તું, નિર્જેષુ સત્ય સ્વરૂપા ધન્ય૦
જય હો જય હો નાથ પ્રતિમા, હે શિવશંકર રૂપા,
આદ્ય શક્તિ અવિનાશી અંબા, જય સચ્ચિદાનંદ રૂપા ધન્ય

— [*] —

શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર

(માધમાસ)

શ્રીસદ્ગુરુમહાપૂજન — ગત મહાશિવરાત્રિના દિવસે સૌ આનંદાશ્રમવામીઓએ મળીને પૂજ્યપાદ શ્રીસદ્ગુરુદેવનું યથાવિધિ મહાપૂજન કર્યું હતું. પદ્માત્ શ્રી. કરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝાએ આમગિક વિવેચન કર્યું હતું.

રુદ્રાભિષેક — શ્રી હરજીવન કેશવજી શાહ-મુખર્ષી (રુદ્રાભિષેક) શ્રી કરશનદાસ હરજીના ધર્મપત્ની મોતીમાર્ષના કથ્યાણાર્થે (રુદ્રાભિષેક) શ્રી હરજી કરશન-લોભુડા (રુદ્રાભિષેક) શ્રી માણેકનાન નાનજી ચાગણા (રુદ્રાભિષેક) શ્રી રાજેન્દ્રગય વમતગય-વગેટગ (૪ રુદ્રાભિષેક)

મુખ્યસેટ — રૂ. ૨૫-૦-૦ શ્રી સોમનાથ હરજીવન ઉપાધ્યાય-વીનેપારલા રૂ. ૧૦-૦-૦ ગિરધરભાવ લક્ષ્મિચંદ ગાધી-બીવખા. રૂ. ૫-૦-૦ શ્રી હજનલાલ વાલજીવાર્ષ-ખમનગર

ભોજન:—૩. ૨૮-૯-૦ શ્રી. હરજીવન કેશવજી શાહ તરફથી સંક્રાંતિના રાજ ભોજન. શ્રી. જોડાલાલ માધવજી ખીલખાવાળાના ૨૯. પુત્ર પ્રાણુલાલના આત્મકલ્યાણાર્થે વિદ્યાર્થીઓને ભોજન. ૩. ૧૪-૬-૬ શ્રી. ગિરધરલાલ વિદ્યુલદાસ-સાવરકુંડલા ભોજન. ૩. ૫૧-૦-૦ શ્રી. ભીમભાઈ પુળભાઈ બાબરાવાળા હા. ખેન શ્રી વિજયભાઈ-બાબરા. ૩. ૩૧-૬-૦ શ્રી. જયકૃષ્ણ ઇંદ્રજીના આત્મકલ્યાણાર્થે અપાયેલ ભોજન ખર્ચના હા. શ્રી. પ્રભાકર જમનાદાસ-પોરબંદર.

યાળ:—૩. ૨-૮-૦ શ્રી. ઉપેન્દ્રરાય મહારાણીદાસ દેશાઈ (યાળ ૨.) ૩. ૧-૪-૦ નરસીદાસ ભગવાનજી તરફથી તેમના પિતાશ્રીના આત્મકલ્યાણાર્થે યાળ. ૩. ૫-૪-૦ ખેન અમરભાઈ હરસુરભાઈ-અડતાળા. ૩. ૫-૦-૦ શ્રી. ગોરધનદાસ જાદવજી-મુંબઈ. ૩. ૯-૧૨-૦ શ્રી. કરશનજી પ્રાણુજીવન ઓઝા તરફથી તેમના ચિ. મન્વંતરાયભાઈને થયેલી ઇચ્છાની શાંતિ નિમિત્તે યાળ. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. મણિશંકર કરશનજી ઓઝા-પોરબંદર. ૩. ૫-૦-૦ શ્રી. શંકરલાલ મોહનલાલ-જમજોધપુર (૪ યાળ). ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. મનસુખલાલ દામોદર લખનોરી-કુંડલા તરફથી તેમના સદ્ગત પિતાશ્રીના આત્મકલ્યાણાર્થે. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. ભાવજી ખીમજી ભટ્ટી-કરાંચી. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. નટવરલાલ શંકરલાલ તરફથી તેમના સદ્ગત ભાઈના આત્મકલ્યાણાર્થે યાળ. ૩. ૧-૪-૦ શ્રીમતી કરતુર ખેન-ખીલખા. ૩. ૧-૪-૦ શ્રીમતી મણિખેન-જોરાવરનગર. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણા. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. મોરારજી ઓધવજી અદિયા-ખીલખા. ૩. ૧-૪-૦ શ્રી. સુનીલાલ હીરાલાલ-કીલાપારડી. શ્રી. મગનલાલ ડાહ્યાભાઈ-રાજકોટ યાળ (વ્યાજમાંથી.) શ્રી. ચત્રભુજ ભીમજી દવે-પોરબંદર યાળ (વ્યાજમાંથી.)

અખંડદીપક:—૩. ૧-૦-૦ શ્રી. મોહનલાલ પ્રાણુજીવન રાવળ. ૩. ૦-૮-૦ શ્રી. ઉપેન્દ્રરાય મહારાણીદાસ દેશાઈ-માંગરોળ. ૩. ૧-૦-૦ ધી શેર નાણુ અખંડદીપક માટે. શ્રી. ક. પ્રા. ઓઝા તરફથી. ૩. ૧-૯-૦ શ્રી. કરશનજી પ્રાણુજીવન ઓઝા-વાંકતેર. ૩. ૧-૦-૦ શ્રી. અંબાલાલ લાલચંદદાસ-સાદરા. ૩. ૦-૧૦-૦ શ્રી. નટવરલાલ શંકરલાલ. ૩. ૦-૪-૦ શ્રી. કરશનદાસ હરજી.

— [*] —

સુંદરમાં સનાતનધર્મપ્રચાર

ગતમાસમાં મુંબઈ ધર્મનગરમાં શ્રીજ્ઞચંડી મહાયજ્ઞ તથા શ્રીઅષ્ટોત્તરશત શ્રીમદ્ ભાગવત પારાયણનો ધાર્મિક પ્રસંગ પૂ. પરમહંસપરિવ્રાજકાચાર્ય શ્રીમાન્ પૂ. સ્વામીજી શ્રી કરપાત્રીજી મહારાજશ્રીના અધ્યક્ષપદે સુંદરરીતે ઊજવાયો હતો. તે પ્રસંગે શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ તરફથી તથા શ્રી. જયંતીલાલ ગોકુલદાસ ચંદારાણા તરફથી તથા શ્રીમન્નાથસત્સંગ મંડળ તરફથી મળીને પૂજ્યપાદ ષ્ઠાનિષ્ઠ મહાત્મા શ્રીમન્નથુરામશર્મા આચાર્યજી પ્રણીત ગ્રંથો અને ઉપનિષદો વેદાંતદર્શન શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા આદિ કુલ ૭૨૧ ધર્મ ગ્રંથો યજ્ઞમાં નિયુક્ત થયેલા ષ્ઠાણોને તથા અન્ય મહાનુભાવોને પ્રસાદ તરીકે આપવામાં આવ્યાં હતાં. તદુપરાંત વિનામલ્યનાં સંધ્યાદિ નિત્યકર્મ આદિનાં પુસ્તકો, શ્રી. માણિક્યવર્માએ લખેલ નં. ૧ થી ૨૧ સુધીની ધર્મ પત્રિકાઓ પણ મોટાપ્રમાણમાં જિજ્ઞાસુઓને વહેંચવામાં આવ્યાં હતાં.

સિવાય “ પૂ. ષ. મહાત્માશ્રી ૧૦૮ શ્રીમન્નથુરામશર્મા આચાર્યજીનો સંદેશ ” એ નામે પુસ્તિકા છપાવી નાથસત્સંગમંડળ તરફથી વહેંચવામાં આવી હતી.

રૂપસિંહજી હરિસિંહજી રાણા

સભ્ય: શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ-મુંબઈ

પરચુરણમેદ [માધમાસ]

- ૨-૦-૦ શ્રી મોહનલાલ પ્રાણજીવન રાવળ
રાજસીનાપુર હા શ્રી રવિશંકરભાઈ
- ૧-૦-૦ શ્રી અંબાલાલ તુલસીરામ-જયસુર
૦-૨-૦ બેન અમુલમેન-મીલખા
૧-૦-૦ બેન અમરમેન હરસુરભાઈ-અડતાળા
૧-૦-૦ બેન શ્રી કૃષ્ણમેન-ખીનખા
૦-૪-૦ બેન માંકમાઈબેન ,,
૫-૦-૦ શ્રી મહાસુખરાય ઉદયરાકર-કંકવાલ
૧૬-૧૮-૦ શ્રીનાથમત્સંગમડગ તરફથી કૃષ્ણ
જયતીની બેનના
- ૧૧-૦-૦ શ્રીનાથમત્સંગમડગ તરફથી નાથજયતી
મહોત્સવ ઉગ્રાયો તેમા કાગાના
- ૧-૪-૦ શ્રી નડાભાઈ રૂડાભાઈ-માગરોળ
૨-૪-૦ ,, જુહિલાલ મનજી-જૂનાગઢ
૫-૦-૦ ,, ધીરજલાલ મોહનલાલ-કાનપુર
હોમનિમિત્તે
- ૧-૦-૦ ,, કંસનદાસ હરજીનાં પત્ની
મોતીમાઈના કુવાણુચે
- ૧-૦-૦ ,, ચંદુલાલ મોરારજી-ખીનખા
૦-૬-૦ શ્રી કરમનદાસ હરજી તરફથી
રૂદાભિષેક ૧ ના બેટ તથા પૂજાપાના
- ૧-૦-૦ શ્રી દેવશકર રામજી ભોંડારા
૦-૪-૩ મદિરથી પરચુરણ બેટ
- ૫-૦-૦ શ્રી કેશવલાલ જોડાલાલ મજીસ્યા-
મુમઇ
- ૧-૦-૦ ,, વીરમિહ કંદલાલમિહ-જૂનાગઢ
૨-૦-૦ ,, જગજીવન આણંદજી-જૂનાગઢ
૦-૧૦-૦ ,, હરજી કરમન ભોંડુડા રૂદાભિષેકનો
પૂજાપો તથા બેટના
- ૦-૫-૦ પોપમાસમાં મોજીદડ આશ્રમમાં
આવેલી બેટના
- ૦-૫-૦ શ્રી કરમનજી પ્રા ઓઝા-રાંકાનેર
૦-૬-૦ ,, મા-ના ચંદરાણા તરફથી બેટ
તથા પૂજાપો

- ૧-૧૪-૩ મદિરથી પરચુરણ બેટ હા.
પૂજારી
- ૬-૦-૦ શ્રી. મગજદાસ માધવલાલ બ્યાસ-
સાદરા-નિત્યદાનના
- ૧-૦-૦ શ્રી મગજદાસ મધવલાલ બેસતા
વર્ષની બેટના
- ૧-૦-૦ સાદરા આનંદાશ્રમ
૧-૦-૦ બેન ચચળમેન શાહ-સાદરા
- ૨-૦-૦ શ્રી રામજી વિશ્રામ-કરાચી
શિવરાત્રીની બેટ તથા મકરસંક્રાંતિની બેટ
- ૩-૦-૦ શ્રી ગમજી વિશ્રામ પૂજાગ નિત્યદાનના
- ૫-૦-૦ ,, બાણુભાઈ ચોખટલાલ રગરેજ-
જામનગર
- ૨-૮-૦ ,, ભગવનલાલ મગજામ-બોરીવલિ
- ૫-૦-૦ ,, બીમજી લાધાભાઈ-ખીનખા
- ૧-૮-૦ ,, રાજેન્દ્રભાઈ-વડોદરા તરફથી
ચાર રૂદાભિષેકના
- ૨-૪-૦ સ્વ મોતીબાઈની વગસી નિમિત્તે બેટ
તથા વરમીની બેટ હા શ્રી.
કંસનદાસ હરજી
- શ્રીઅમદાવાદ આનંદાશ્રમમાં આવેલ બેટ —
- ૦-૬-૦ પરચુરણ
- ૧-૦-૦ મેન નર્મદાબેન ચત્રજીજી
- ૧-૦-૦ મેન વિન્યામેન જયેશ્વરામ ભટ્ટ
- ૮-૮-૦ સ્વ ભાઈનાનભાઈ તરફથી
માસિક યાગના હા શ્રી જયશકર
મયારામ ભટ્ટ
- ૧-૦-૦ બેન કાતામેન જયારાકર ભટ્ટ-બાયાવદર
- ૧-૦-૦ બેન વસંતમેન નથુરામ
- ૦-૨-૦ પરચુરણ
- ૧-૪-૦ બેન અનસૂયાબેન
- ૧-૪-૦ બેન સવિતાબેન
- ૧-૪-૦ શ્રી શિવસિંહ પ્રતાપસિંહ
- ૦-૬-૦ મદિરથી બેટના હા પૂજારી

- ૫-૦-૦ શ્રી. પ્રાણદાસ વિક્રમદાસ-મુંબઈ
 ૫-૦-૦ ,, રાયચંદ ત્રિકમજી સંઘાણી-
 ઘાટકોપર
 ૭૫-૧૪-૦ શ્રી. રાજસી જીવરાજ તરફથી
 ફેબ્રુઆરી માસના માસિક સારિતક
 દાન માટે
 ૧-૪-૦ શ્રી. ચિમનદાસલાલ-વડિયા
 ૦-૫-૯ મંદિરથી પરચુરણ ભેટ હા. વિ.
 લાલચંકર
 ૦-૪-૦ શ્રી મિ. વિ. દવેનાં વિધવા બાઈ
 મણીબેન
 ૦-૪-૦ સુબજીબા-ખીલખા
 ૦-૫-૩ પરચુરણ ભેટ
 મહાશિવરાત્રીના દિવસે મહાપૂજન ભેટ:-
 ૧-૦-૦ શ્રી. અંબાશંકર લાલચંકર ત્રિવેદી
 ૦-૫-૦ ,, કરશનજી પ્રાણજીવન ઓઝા
 ૦-૨-૦ વિ. મહેશચંદ્ર
 ૦-૪-૦ શાસ્ત્રી દયારામ મૂળજી
 ૦-૪-૦ પૂ. ધ. ઘડપ્રસાદજી
 ૦-૪-૦ શ્રી. અંબાશંકર નાનજી ભેડી
 ૧-૦-૦ ,, મોરારજી ઓધવજી
 ૧-૦-૦ બેન મણીબેન-ભેરાવરનખર
 ૦-૪-૦ બેન મણીબેન અઢિયા
 ૦-૪-૦ બેન નાનીબેન લક્ષ્મીરામ
 ૦-૨-૦ બેન જગદબેન
 ૦-૨-૦ શ્રી. મગનદાસ રામજી ભેડી
 ૧-૦-૦ ,, મોરારજીલાલનાં પત્ની-ખીલખા
 ૦-૧-૦ ,, લલિતપ્રસાદ-અં. ભેડી
 ૩-૦-૦ ,, ગિરધરદાસ ગાંધી-ખીલખા
 ૫-૦-૦ ચિ. જગદીશચંદ્ર સિવજી-જમનખર
 ૩-૧૩-૦ સ્વ. શેઠ રવજી દેવજી ગાંધીનું કુંડું
 હા. જગનદાસ વાલજીલાલ-જમનખર
 ૧-૦-૦ પૂ. ધ. કેશવ શર્મા-ઉપડેશ
 ૧-૦-૦ શ્રી. જયેન્દ્રદાસ મંગળજી-રાણપુર

મહા વદ ૧૪ મહાશિવરાત્રીના દિવસે શ્રી. પોપટદાસ તારાચંદ વઝીલને ઘેર જૂનાગઢમાં સૌ ગુરુઅંબુઓએ મળીને પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનું મહાપૂજન કર્યું હતું, તેમાં નીચે પ્રમાણે પૂજનભેટ આપેલી છે:-

- ૧-૦-૦ શ્રી. પોપટદાસ તારાચંદ વઝીલ
 ૦-૪-૦ પૂજારી દલપતરામભાઈ
 ૧-૪-૦ શ્રી. દયાગસિક લાલસિક ડાંગેર
 ૧-૦-૦ ,, કરજીસિકજી લાલસિકજી ડાંગેર
 ૧-૦-૦ ,, શિવસિક પ્રતાપસિક
 ૧-૦-૦ ,, લાનુદાસ પોપટદાસ
 ૧-૦-૦ ,, મયાશંકરભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, મહેશસિક નવલસિક
 ૦-૮-૦ ,, વીરસિક કલ્યાણસિક
 ૦-૮-૦ ,, લાલજી ઝીણાભાઈ
 ૧-૮-૦ ,, કેશવજી ઝીણાભાઈ
 ૦-૮-૦ ,, શંકુભાઈ હશ્વરભાઈ દવે
 ૦-૨-૦ ધ. ડાશીરામભાઈ
 ૦-૮-૦ શ્રી. મોરારજી લાલજી
 ૦-૪-૦ ,, ચંદુલાલ મોરારજી
 ૦-૮-૦ ,, હશ્વરદાસ પોપટદાસ
 ૦-૮-૦ ,, જમનાદાસ કેશવજી
 ૦-૪-૦ ,, કરશનદાસ હરજી
 ૧-૦-૦ ,, પુરુષોત્તમ રામજી
 ૦-૪-૦ ,, જયશંકરભાઈ માસ્તર
 ૧-૦-૦ ,, જયેન્દ્રભાઈ વઝીલ
 હા. શ્રી. પોપટદાસભાઈ વઝીલ-
 ૧૪-૩-૦ જૂનાગઢ

અંકોલવાડીમાં સમાક પ્રસંગે શ્રીમત્ત્રયપ્રભુઓના પાદુજીની પવનમણી કરવામાં આવી હતી, અંકોલવાડીમાં પાંચ દીક્ષિત અંબુઓ છે. ત્યાંના નિવાસી માસ્તર રામજી દયારામ ભેડી વાનપ્રસ્થી જેઓએ સંવત ૧૯૬૨માં પૂજ્યપાદો રચિત દુરાચાર ગિરિવજ, વાંચી ચારગોવતા પ્રભાવે તે દિનથી આજ દિન સુધી ચા વગેરે સર્વ વ્યસનોનો ત્યાગ કરી પ્રભુઓના અમર આદેશને ગુરુસ્થાને સ્થાપી ભક્ત-

જીવન અતીત કર્યું છે. તેઓ બહારીકાશ્રમની બાંધા પ્રસંગે જન્માના હોવાથી પોતાને
ત્યાં ભાગવત સંસાદયત કરી પૂજ્ય ચરણ ગુરુદેવની પાદુકા પધરાવી ઉત્તમ ધર્મલાભ
અપાવેન કયો.

—[*]—

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથમગવાનનાં પ્રતિમાજીનો પાટોત્સવ

શ્રાવણ વદિ ૫ ના દિવસે પૂજ્યપાદશ્રીનાં પ્રતિમાજીનો પાટોત્સવ હોવાથી બહારગામથી
આ મહોત્સવમાં ભાગ લેવામાટે શ્રી માર્જેકનાથભાઈ, શ્રી પોપટલાલભાઈ, શ્રી અગ્નિતરાયભાઈ,
શ્રી. આર્જુનદાસભાઈ, શ્રી દયાગસિદ્ધભાઈ તથા શ્રી લાલજીભાઈ તથા શ્રી. કાનજી પુરુષોત્તમ
દેવે સહકુટુંબ આવેલા હતા.

સવારના ૯:૧૧ થી ૧૨ પૂજ્યપાદશ્રીનું યથાવિધિ મહાપૂજન કરવામાં આવ્યું હતું
શ્રી કાનજીભાઈ દેવેએ પૂજ્ય પ્રતિમાજીનું કાબ્ય ગાયું હતું, સ્વાસ્થ્ય પ્રસાદ ને ચરણામૃત
અપાયાં હતાં તેમજ આજે મહોત્સવમાં ભાગ લેવા આવેલા સૌને અને આનંદાશ્રમવામીઓને
મિષ્ટાન્ન ભોજન આપવામાં આવ્યું હતું રાત્રે ભક્તનરસિહ મહેતાનું આખ્યાન શ્રી.
દક્ષપતરામ કયાકારે કર્યું હતું, તેમજ રાત્રિએ શ્રીઆનંદાશ્રમના વેદવૃ પૃ શાસ્ત્રીઓ,
અને વિદ્યાર્થીઓએ વેદપાઠ કર્યો હતો, તે સર્વ બાહ્યોની વસંતપૂજા કરી દક્ષિણા ને ક્યાહારાદિવડે
તેમનો સત્કાર કરવામાં આવ્યો હતો.

કાનામેંગલોરવાળા શ્રી જયવીજાલ ગોકુલદાસ ચંપારાણ તરફથી સર્વે બાહ્યોની પૂજા
કરી દક્ષિણા આપવામાં આવી હતી, તેમજ શ્રી અંબાશંકર નાનજી નેશીએ અસ્થાયી
નીચેનું કાબ્ય આ મહોત્સવના અનુસંધાનમાં ગાયું હતું

પૂજ્યપ્રતિમાયશોમાન

[રચનાર-શ્રી અંબાશંકર નાનજી નેશી]

દિવ્ય મૂર્તિ નાથપ્રભુની નિરખતાં કરે અંતરિયાં ટેક.

અંતર્યામી ઉર અભિરામી, ભક્તજનોની ભવમુખદાત્રી.

કોટિ સૂર્યસમ પૂર્ણ પ્રકાશી, નયન મનોહર સુરતિ દિવ્ય મૂર્તિ ૧

સર્વ જીવની પરમ સાક્ષી, કર્મફલની જે અભિદાત્રી,

દર્શન કરતાં મનમલ હરતી, ધર્મમૂર્તિ રાજતી દિવ્ય મૂર્તિ ૨

અમૃતવેલી દુખદ અસાર આ, ભવાટવીની માંહી,

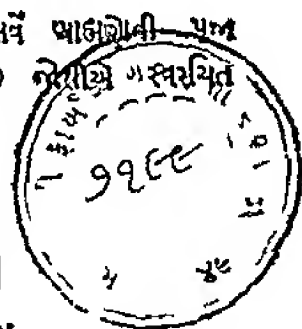
કલ્પવૃક્ષની છાંયસમી જે, આશ્રમ મધ્ય વસેલી દિવ્ય મૂર્તિ ૩

ભવાટવીનો દાઝેલ માનવી, રહે વિરામ જ્યાં પામી,

શાંતિ તૃપ્તિની અમૃત ઝરણી, છે ભવસાગરની તરણી. દિવ્ય મૂર્તિ ૪

વેદશાસ્ત્રની પ્રત્યક્ષ મૂર્તિ, જ્ઞાનગંગાની જ્યાં છે સ્ફુર્તિ,

શિષ્યો તણી અભિરામ એ જ્યોતિ, હે તે મેં તે ગોતી દિવ્ય મૂર્તિ ૫

અને ૧૯૪૭ તા. ૨૫ માર્ચ

વિજ્ઞાપિ

માધવબાગમાં સત્સંગ

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ તરફથી—

- ૧ દર રવિવારે સવારના ૧૦૫ થી ૧૧૫ પૂ. સદ્ગુરુદેવના ઉપદેશામૃતનું શ્રવણ તથા કીર્તન.
- ૨ કંઈપણ હીચોઝીટ લીધા વગર પુસ્તકો ઘેર વાચનમાટે આપવાની સગવડ.
- ૩ પૂજ્યપાદશ્રીપ્રણીત પુસ્તકો બીલખાનાજ લાવથી આપવાની યોજના.
- ૪ વિનામૂલ્યથી સંધ્યાદિ નિત્યકર્મની પુસ્તિકાઓની લઘાણી મળશે, માટે સૌ બંધુઓને લાલ લેવા વિનંતિ છે.

લિ. શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ

પત્રવ્યવહારનું શિરનામું:—

૩૩, ખોખાબજાર-મુંબઈ.

શ્રીઓનંદરાજ, નવાગામ, પા. બીલખા—(કાઠિયાવાડ)

તરફથી
પ્રકટ થતું ધાર્મિક માસિક પત્ર

(Kathiawar-India)

P. O. Bilkha

આનંદાશ્રમ

૭૫૭ શ્રી. ધાર્ગસ ગુજરાતી સભા
નં. ૩૬૫, વિદ્યુલભાર્ગ રોડ, ટ્રાંમિસલેન
મુંબઈ ૪

(ટાઇટલ પેજ ત્રીજાનું અનુસંધાન)

પાટોત્સવના મહોત્સવના અનુસંધાનમાં પૂ કૃપાનાથની પાવન સેવામાં શ્રી. દયાળસિંહજીભાઈએ આ નીચેના શ્લોકનો પાઠ કર્યો હતો.

પ્રોધરંજીઅમહાવટદ્રુમતટે યોગાસનસ્થં પ્રભુમઃ
પ્રત્યક્તત્ત્વબુભુત્સુભિઃ પ્રતિદિશં, પ્રોઢીક્ષ્યમાણાનનમ્ ।
ભદ્રાં તર્કમયીં દધાનમમલં કપૂરગૌરં શિવમ્ ।
હૃદયન્તઃ કલયે સ્ફુરંતમનિશં, શ્રીદક્ષિણામૂર્તિકમ્ ॥

ભાવાર્થ:—અતિ ઊંચી શાખાવાળા મહાન્ વડવૃક્ષની નીચે યોગાસને સ્થિર થયેલા, સર્વના નિયંતા, આત્મતત્ત્વના જિજ્ઞાસુઓવડે પ્રત્યેક દિશાઓમાં જેમનું મુખારવિંદ સારી રીતે જેવામાં આવે છે એવા, ભદ્રાસુદાને ધારણ કરનારા, રાગદ્વેષાદિ મલ્લરહિત, કપૂરના જેવા ગૌરવર્ણવાળા, કલ્યાણરૂપ અને હૃદયની અંતર નિરંતર સ્ફુરતા શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનું કું બ્યાન કરું છું.

(" સુખોદકલપલતા " — " પર્ણ બીજીનું દિવેનાં પટ્કર્મ " મંગલાચરણ)

વર્ષ ૧૫ મું

॥ ૐ ॥

સાધિક લવાચમ

કાલ્પન

॥ પતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

પ્રાર્થનાસાથે

૩૧. ૧-૦-૦

અંક ૧૦

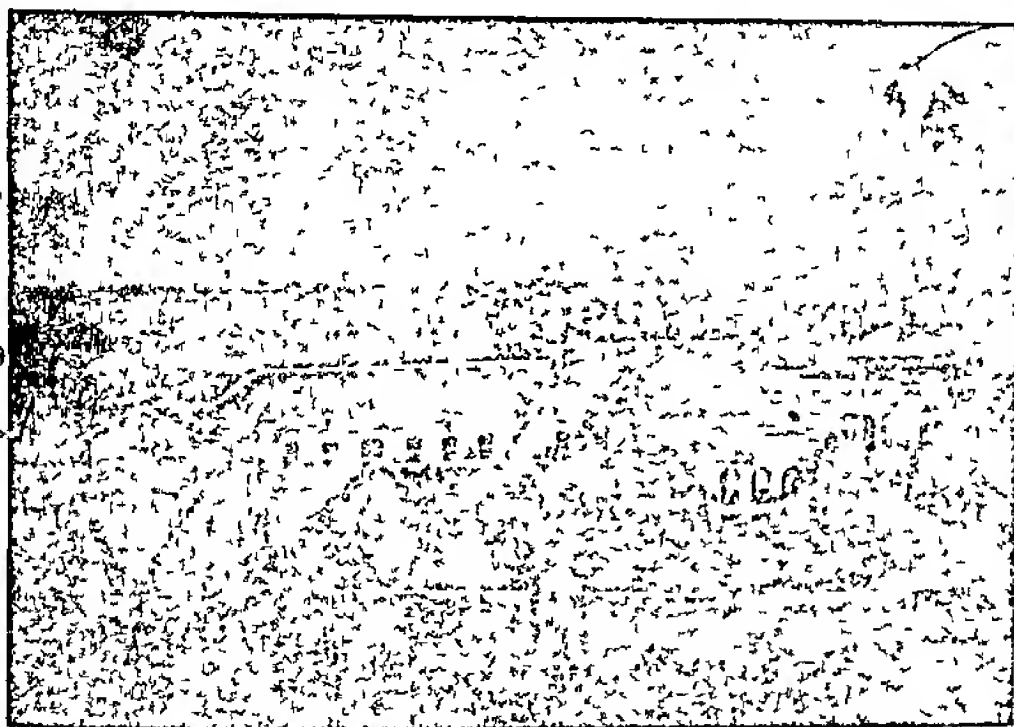
આનંદાશ્રમ

પરદેશમાટે

સંવત ૨૦૦૩

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-પા. બીલખા

સુધાસ્રવં નાયવચઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાયવિલોકિતં ચ ।

સુધાસ્રવં નાયમનઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાયનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાયતું નિર્ભળ બોલતું । સુધાસ્રવતું છે નાયતું નિર્ભળ જોતું ।
સુધાસ્રવતું છે નાયતું નિર્ભળ અંતઃકરણ । સુધાસ્રવતું છે નાયના નિવાસતું
નિર્ભળ ધામ-આનંદાશ્રમ.

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીગુરુપદકમલ.	૧૪૯
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૧૫૦
૩	લક્ષ્મી ઈશ્વરદાનજી.	૧૫૧
૪	પ્રણતિ.	૧૫૪
૫	શ્રીનાથપ્રભુનો પાટોત્સવ.	૧૫૫
૬	સનાતનધર્મપ્રવૃત્તિ.	૧૫૭.
૭	“ શ્રીમન્નાથજીવંતીમહોત્સવ ”	૧૫૮
૮	આંત્રોલવાડીમાં પૂજ્યપાદશ્રીની છબિજીની પદ્મરામણી.	૧૬૦
૯	સુધારો.	૧૬૧
૧૦	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૬૨
૧૧	પરચુરણ બેટ.	૧૬૩
૧૨	બેદજનક અવસાન.	

— [*] —

વાંચો

?? જરૂરી ??

આ “ આનંદાશ્રમ ” માસિકના વર્ષ ૧૫માનો ૧૦ મો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે. “ આનંદાશ્રમ ” પત્રના આહુક બંધુઓએ પોતાનું ચક્ર લવાજમ તુરંતજ મનીઓર્ડરથી મોકલી આપવા વિનંતિ છે, કે જેથી વી. પી. કરવાનો નકામો ખર્ચ કરવો ન પડે. જે કે ત્રણ વરસનાં ચક્રો લવાજમોવાળા તરફથી વી. પી. પાછાં આવવાથી ધાર્મિક પ્રચારમાં હુકસાન થાય એમ સૌ કોઈ સમજી શકે છે.

વ્યવસ્થાપક “ આનંદાશ્રમ ”

— [*] —

જરૂરી

મૂલના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેસાઈ, વેદાંતશૂણ્ય-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી હરેકિંદક લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.
માલિક, મુદ્રક: પારેજી કેવળચંદ કાનજીભાઈ-ગોંડલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથસદ્ગુરુએ નમઃ ॥

આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન્ ન વિમેતિ કુતશ્ચન ।

અર્થાઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને જાણનાર ઠાઠથી પણ ભય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત્ ૨૦૦૩ ક્રિષ્ણ

[અંક ૧૦ મો]

શ્રીગુરુપદકમલ

રાગ-ગરબી

[લેખક-શાસ્ત્રી અંબાશંકર નાનલ જોશી]

જેણે ગુરુચરણે ચિત્ત ધાર્યું, નિજકૃપા તેણે તાર્યું રે. જેણે ૧
કેવળું દૈવત એ પદમાં છે, લક્ષ નિરંતર યોગીનું જ્યાં છે,
તારણતરણ તે આ જગમાં છે, આવ્યું વિદ્ય વિદ્યાર્થી રે. જેણે ૨
દર્શકાંડનું કૃપા છે એમાં, ઉપાસના સિદ્ધ થાએ તેમાં;
જ્ઞાનસિદ્ધિ પણ રહી છે એમાં, તે કેમ જાએ વિસાર્યું રે જેણે ૩
એ પદ પાપને સંહારે, આપ તરે ને અન્યને તારે,
ભવ ભયકણનો ભય ન લગારે, સંતજને દૃઢ મન ધાર્યું રે. જેણે ૪
ગુરુપદ દ્વય જે શિશુ નમાવે, તાપવ્ય નિજ મન રામાવે;
શિષ્યની વૃત્તિમાં શાંતિ જમાવે, ધન્ય ધન્ય જીવન મુધાર્યું રે. જેણે ૫

શ્રીભગવાતવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીભગવાતવચનામૃત]

જ્યાં માયાનાં કાર્યો ને આયા નથી તે અસંગ ને અખંડાનંદ પદમાં મનને વિશ્રાંતિ આપ્યા કરશે.

સામે પક્ષ ખોટું સમજી ઉશ્કેરાઈ અવળી પ્રવૃત્તિ કરે તેવી પ્રવૃત્તિના કરતાં સામે પક્ષ પોતાની ભૂલો સમજી અવળી પ્રવૃત્તિથી ઉપરામ પામે, વા યોગ્ય પ્રવૃત્તિ કરવા ન્યૂનાધિક અંશે પ્રેરાય, અને જનસમૂહને પોતાનું કર્તવ્ય સમજાય એવી પ્રવૃત્તિ કરવી એ શાસ્ત્રદષ્ટિથી વિશેષ ધ્યેયવાયોગ્ય ગણાય છે.

સંધ્યાવંદન, ગાયત્રીજપ, વૈદ્યદેવ ને વેદાદિના અધ્યયનવડે તથા ધન ને વિદ્યાથી પણ શ્રેષ્ઠ સદાચારના પાલનવડે બ્રાહ્મણપણું શોભી ઊઠે છે માટે તમે સૌ તે પ્રમાણે વર્તવા તથા અન્ય સંબંધિજનોને વર્તવવા ઉત્સાહથી પ્રયત્ન કરશો.

શ્રીભગવાતવચનામૃત મહાભારતમાં કહેલું નીચેનું વચન સર્વ વર્ણોએ અને તેમાં પણ બ્રાહ્મણોએ તો ખાસ કરીને હૃદયમાં અંકિત કરવા જેવું છે:—

“ ऊर्ध्वबाहू विरौम्येष न च कश्चिच्छृणोति मे ।

धर्मादर्थश्च कामश्च स किवर्त्य न सेव्यते ॥”

(હું બે હાથ ઉંચા કરીને પોકારીને કહું છું, પણ મારું કોઈ સાંભળતું નથી, ધર્મથી અર્થ ને કામનો લાલ ધાય છે, છતાં તે ધર્મ શામાટે સેવાતો નથી ?)

કુસંપથી વ્યક્તિની ને સમૂહની અધોગતિ થાય છે, ને સંપથી વ્યક્તિની ને સમૂહની ચડતી ગતિ થાય છે, માટે તમે સા 'ખોટું' મન રાખી તથા પરવિચાર-સહિષ્ણુના રાખી સંપસંપીને વર્તશો.

સંપસંપીને વર્તવાથી તમારો તથા જ્ઞાતિનો અશ્વયુદ્ધ છે, માટે અયોગ્ય અભિનિવેશને દૂર કરી સંપને અવશ્ય આદર આપશો.

“ जहां संप तहां संपति जाना, जहां कुसंप तहां विपति निदाना ”

એ શ્રીભુલસીદાસજીનું વચન ખડુ વિચારવાજેવું ને આચારમાં સૂકવાજેવું છે. જેઓ પોતાને કુલવાન માનતા હોય તેમણે પોતાની શાસ્ત્રોક્ત યોગ્યતા વધારવા પ્રયત્ન કરી સાચા કુલવાન થવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ, ને બીજાને અકુલવાન ગણી નિંદવા ન જોઈએ, પણ તેમની વર્તમાન યોગ્યતાનો વિચાર કરી તેમની સાથે સારી રીતે વર્તવું જોઈએ, અને કેમ કરવાથી અકુલતાઓ વધશે, ને પ્રતિકૂલતાઓ દૂર થશે તે વિચારવું જોઈએ, તથા યોગ્ય નિર્ણય કરી તે પ્રમાણે વર્તવું જોઈએ.

તમે પરસ્પર વિનય, પ્રેમ ને ઔદાર્ય રાખી વર્તશો, અને આ સમિતિનું કામ યશસ્વી નીવડે એવો શુભ પ્રયત્ન સેવશો.

(ચાલુ)

મક્ત ફરિશદાનજી

[સપાઠ — શ્રી અંબાગંધર ભાઈગંધર ત્રિવેદી]

(અનુમધાન વર્ષ ૧૪માના અંક ૧૧ના ૫૪ ૧૭૧થી ચલુ)

મંવત ૧૬૧૮મા 'જમશ્રી રાવળને રવર્ગવામ ચયાબાદ ગુજરાતમાં બહાદુરશાહ બાદશાહ રાજ્ય હતો હતો તે વખતે આઈર જાતિના માણસો ઉપર બાદશહને કર દણા વખત થયાં ચઢ્યે જતો હતો તે કરની વસુલત કરવામાટે બાદશહને સુબો શાશિવારમાં આવ્યો, અને આઈરને જાદી કર આપી દેવા તાકીદ કરી, પરંતુ આઈર લોકો કર ન આપી શક્યા તેમાટે આઈર જાતિના સુખ્ય પુરુષ પોલને સુબાએ કેદ કર્યો, અને બાદશાહપાસે જઈ -તમને મુસલમાન બનાવી દેવામા આવશે એવી ખંક બતાવી. આ વતના સમાચાર આઈર જાતિના આગેવાન મણસેએ દર્શાવવાને આપ્યા તે પોલ ઈશરદાનજીના મિત્ર હતા એટલામાટે ઈશરદાનજી સુમાને તે બખતમા મળ્યા, અને કહ્યું કે આપ તેઓને ૬ મામની મુદત આપો તે મુત દ-મ્યાન તેઓ કર રૂપિયા એક લાખ ભરી દેશે, અને તે મુદત પ્રમાણે તેઓ ન ભરે તો તે કરની રકમ હું ભરી દર્શા એમ કહી પોતે તે બખતમાં જમાન પડી તે પોલને કેદમાંથી છોડાયા

તે મુદત પૂરી થયાં છતાં આઈર લોકોએ કર ચૂકાવ્યો નહિ, એટલે ફરીથી સુબો બાદશાહી ફોજ લઈ કર લેવામા આવ્યો, અને ઈશરદાનજીને કર ભરી આપવા જણાવ્યું ઈશરદાનજીએ આઈર જાતિના પોલને કર ભરી દેવા જણાવ્યું પણ પોલે વિનંતિ કરી કે અમોએ બહુ જ મહેનત કરી પણ ટાઈ રીતે એક લાખ રૂપિયાને યોગ થતો, નથી આપતી જે હ-છા રોય તે કરો પણ અમારથી તે રૂપિયાને યોગ કેઈ પણ રીતે બને તેમ નથી ઈશરદાનજીએ આ બધી હકીકત સુબાને જણાવી સુબાએ કુદમ આવ્યો કે —તો પછી ઈશરદાનજી તમે બાદશાહની પાસે આવો !! આ સાંભળી ઈશરદાનજી તૈયાર થઈ ગુજરાતમા બાદશહની પાસે જવાને માટે ફોજની સાથે ગયાના થયા

સુબો ઈશરદાનજીને બાદશાહની પાસે લઈ જઈ રહ્યો છે એવી ખબર હળવદના રાજા રાયસિદને મળી આવા મમાચાર સાંભળી તેઓએ પોતાના મંત્રી-આદિ કાર્યકર્તામણને બોલાવ્યું, અને કહ્યું કે આપણે સત્રિયો જીવત છતાં ઈશરદાનજી જેવા ચણે બાદશહી સુબો લઈ જાય તો પછી આપણુ જીવતુ બચે છે, માટે તમે સૌ ટાઈ પણ ઉપાયથી રૂપિયા એક લાખ એકમા કરી સુમાને આપો અને ઈશરદાનજીને છોડાવી દો

આ વાત સાંભળી સૌએ વિચાર કરી જવામ આપ્યો કે —“ મહારાજ સાહેબ ! આપણું કંઈ બરાબર સસ છે, પણ આપણાથી તેટલા રૂપિયા અચારે તુરત જ બની શકે તેમ નથી આપણા જે વૈશ્ય કારભારી છે તેઓ ધણુ જ ધનવાન છે, તેઓ પોતાની પાસેથી અસારે તે રૂપિયા આપી દે તો બની શકે, અન્યથા બીજો ટાઈ હાલમાં તો માર્ગ જણાતો નથી ”

રાજાસાહેબે તુરત જ તે કારભારીને બોલાવ્યા, અને કહ્યું કે ઈશરદાનજીને સુબાની પાસેથી છોડાવવામા રૂપિયા એક લાખની જરૂર છે તે રૂપિયા અસારે તમે તમારી પાસેથી આપી દો બીજી કોઈ પણ રીતે રૂપિયાનો યોગ થતો નથી, અને જો ઈશરદાનજીને ન છોડાવીએ તો મારું સત્રિયજીવન વૃથા છે એમ હું માનું છું

રાજસાહેબનું વચન સાંભળી કારભારીએ વિચાર કર્યો કે જો હું રૂપિયા આપવાની ના પાડીશ તો દરબાર મારાં ઘર માલ સંપત્તિ વગેરેને હાંટી લેશે, માટે અત્યારે તેઓની સામે તો રૂપિયા આપવાનો સ્વીકાર કરી લેવો જોઈએ, એવો વિચાર કરી કારભારીએ રાજસાહેબને જણાવ્યું કે:—“બહુ જ આનંદની વાત છે, પૈસા આપવાનું છે તેમાં મને પૂછવાની જરૂર નથી. ઈશ્વરદાનછતે બોલાવી લો હું રૂપિયા હાજર કરી આપું છું.” કારભારીનાં આવાં વચન સાંભળી રાજસાહેબને ધીરજ આવી. ન્યારે બાદશાહી ફોજ હળવદની પાસે આવી ત્યારે કારભારીએ વિચાર કર્યો કે:—“ઈશ્વરદાનછ પરમ ભક્તરાજ છે, પરોપકારી અને મહાત્માપુરુષ છે, એટલે તેઓ કોઈના મનને દુઃખ થાય તેવું દાન લેશે નહિ.” આ પ્રમાણે વિચાર કરી સમય જોઈ કારભારી ઈશ્વરદાનછ પાસે ગયો, અને પગમાં પડી વિનંતિ કરવા લાગ્યો કે:—આપના કારણથી મારા ઉપર આજે એવું સંકટ આચ્છું છે કે આપને મુક્ત કરાવવા માટે રાજસાહેબ મારા ગરીબ માણસ પાસેથી એક લાખ રૂપિયા બળાત્કારથી લઈ લે છે; તેથી મને બહુજ દુઃખ થશે; અને મોરી આખરેને પણ ધક્કો લાગે છે, આ પ્રમાણે કહી તે રોવા લાગ્યો. ઈશ્વરદાનછ દયા લાવી કહેવા લાગ્યા કે “કામદાર ! મારા માટે કોઈપણ માણસ ઉપર જીવંત થાય તો એવું દ્રવ્ય મારે જોઈતું નથી.”

કારભારીએ કહ્યું કે:—“કવિરાજ આપ મારા પૈસા લેવાની ના પાડશે તો રાજસાહેબ ઊલટા મારા ઉપર અધિક ક્રોધ કરશે, અને આપના ગયા પછી મને બહુજ દુઃખ થઈ મારું જીવન ખરાબ કરી નાંખશે.

એટલા માટે આપ કૃપા કરીને જો બચાવવા ઈચ્છતા હો અને મને મારાં બાળ બચ્ચાં વગેરેને હળવદના સીમાડા બહાર સહીસલામત પહોંચાડી દો !

ઈશ્વરદાનછએ કહ્યું કે:—“તમે કંઈ પણ ચિંતા કરશો નહિ. તમને રાજસાહેબની હદથી બહાર સહીસલામત પહોંચાડ્યા પછી જ હું અત્યંત ગ્રહણ કરીશ. આ પ્રમાણે ઈશ્વરદાનછએ કારભારીને અભયવચન આપી દીધું.

ઈશ્વરદાનછને રાજસાહેબના મુખ્ય માણસો બોલાવવા આવ્યાં, અને તેઓની સાથે પોતે હળવદમાં આવ્યા. રાજગઢના દરવાજાસુધી રાજસાહેબ પોતે સામા આવ્યા, અને પ્રેમસહિત મળી કચેરીમાં યોગ્ય આસન ઉપર બેસાડ્યા. કમુંબા તૈયાર થવા લાગ્યા. ઈશ્વરદાનછને કમુંબો પીવડાવવા સ્વયં રાજસાહેબ આવ્યા તે વખતે ઈશ્વરદાનછએ કહ્યું કે:—“રાજસાહેબ ! આપ આપના કારભારીને તેની માલમિલકત બાળબચ્ચાં સાથે આજેજ આપની સરહદ બહાર પહોંચાડાવી દેવાનું વચન આપો તો જ મારે અહીંનું પાણી સ્વીકાર્ય છે.” ઈશ્વરદાનછનાં આવાં વચન સાંભળી રાજસાહેબે કહ્યું કે:—“કવિરાજ ! આ કારભારી સિવાય અહીં બીજો કોઈ પણ માણસ એવો ધનવાન નથી કે જેના પાસેથી હું રૂપિયા એક લાખ જેટલી રકમ લઈ આપને મુક્ત કરાવી શકીશ.” ઈશ્વરદાનછએ કહ્યું કે:—“મારું તો જે થવાનું હશે તે થશે, પણ મેં આપેલું વચન મિથ્યા થવું ન જોઈએ. જો આપને મને કમુંબો પાવાની ઇચ્છા હોય તો મેં કહ્યું તે પ્રમાણે કરો.”

ઈશ્વરદાનછ પોતાની સહપ્રતિજ્ઞાથી જરાપણ ચલાયમાન થનાર નથી એમ સમજી રાજસાહેબે તેજ વખતે આજ્ઞા આપી પોતાના કારભારીને વિદાય કરી દીધો; અને કોઈ પણ જાતની અડચણ કારભારીને આવવા દીધી નહિ.

ત્યારે ઇશ્વરદાનજીએ કમુંએ પી લીધો, ઉપરોક્ત ઘટનાના સમાચાર રાણીવાસમાં મળ્યા. ત્યારે રાણીએ પોતાના ઝવેરાતી અલકારોથી યાજ્ઞ ભરી દાસીઓ દ્વારા તેને રાજસાહેબની પાસે મોકલાવ્યો, અને કહેવાયું કે તમે ઈર્ષપણ ચિંતા કરશો નહિ પણ આ ઝવેરાતી ધરેણા પોતે વેચી ઇશ્વરદાનજીના જમાનપણાના રૂપિયા ભરી દો; પરંતુ એટલામાં તો આ ખમર આખા શહેરમાં બધા વ્યાપારી મકાનને તે ચતાં બધા વ્યાપારીઓ રાજસાહેબની પાસે આગ્યા અને હમરો રૂપિયા નજરાણામાં મૂકવા લાગ્યા. થોડીવારમાં એક લાખ રૂપિયા પૂરા થઈ ગયા છતાં સૌ કહેવા લાગ્યા કે રૂપિયા એક લાખથી પણ વધારે રૂપિયાની જરૂર હોય તો આપ અમોને ફરમાવો. રાજસાહેબે કહ્યું કે હવે રૂપિયાની જરૂર નથી તમોએ સૌએ પોતાના સ્વામીની આમરમાં જે ધનનો લાગ કર્યો છે તે તમારી સાચી ધનિકતા સચવે છે, હું જેમ મારા સ્વધર્મમાં પરાયણ છું તેમ તમો કે જે મારી પ્રજા છો તેમને પણ સ્વધર્મનું પાલન કરતી જોઈ હું બહુજ ખુશી થાઉં છું જરાકની રાજપ્રજાને આવો પ્રેમ અને એકચના રહેશે લાંબુથી આપણે સ્વર્ગ સુખ ભોગવી શકીશું, આ પ્રમાણે સૌને સારા વચન કહી રૂપિયા એક લાખ બાદશાહી સુઆને આપી દીધા અને ઇશ્વરદાનજીને મુક્ત કરાવ્યા.

વિક્રમ સવત ૧૬૦૦માં જૂનાગઢના રાવના વશજોમાં રાવ ખેંગારજીના કુમાર રા' નવચણ જૂનાગઢનો રાજ્યભાદી ઉપર હતા. તે વખતે તેના કુટુંબી બળજી હતા. તેઓને અમરેલી પરગણું આપવામાં આવ્યું હતું. તેઓ અમરેલી પરગણાનો ભોગવટો કરતા હતા, અને તેઓની પાસે એક સાગી જનરાન, પાણીદાર તથા સુંદર સ્વરૂપવાન એક તેજશ્ય ઘોડો હતો. તે ઘોડોને માટે મોટા મોટા રાજાઓની ગામ જાગીર આદિ બદલામાં આપવાનું કહી માગણીઓ આવવા લાગી, પરંતુ બળજીને આ ઘોડો અત્યંત પ્રિય હતો, એટલે તેઓ તેને દાખને પણ આપના ન હતા આ ઘોડો લેવાની રા'નોબણને ઇચ્છા થઈ અને બળજીને બોલાવી કહ્યું કે —“તમારી પાસે જે ઘોડો છે તે મને આપો અને તેના બદલામાં તમો જે માગો તે હું આપવા તૈયાર છું બળજીએ કહ્યું કે:—“રાજાની આપ રાજા છે તો આવી અનેક ઘોડીઓ પ્રાપ્ત કરી શકો તેમ છો પણ આ ઘોડો મને પ્રાણથી પણ અધિક વહાલી છે, તેથી હું તે આપી શકતો નથી તો મને માફ કરશો.” આ કારણથી રા'નોબણ અને બળજીની વચ્ચે ખટપટ થઈ અને તે સમયે અમરેલી જૂનાગઢનીચે હોવાથી નાની મોની વાનોમાં રાજ્યતરફથી અનેક જાતની ઉપાધિઓ આવવા લાગી આ કારણથી બળજીના મનમાં દુખ ઉત્પન્ન થયું, અને તેઓ નારાજ થઈ અમરેલી છોડી સવત ૧૬૦૩માં જામનગર જામશી રાવગજામના આશ્રયમાં રહેવા આગ્યા. બળજી અને જામરાવલ બંને સાદુ બાઈ ચતા હતા સવત ૧૬૦૭માં રા'નોબણ અવસાન પામી ગયા અને તેના પુત્ર શ્રીસંગ ગાદીઉપર આગ્યા. ત્યારે તેઓએ બળજીને પ્રસન્ન કરી પુનઃ અમરેલી આવવામાટે વિનંતિ કરી. સવત ૧૬૧૨માં બળજીને મનાવી તેના મનનું સમાધાન કર્યું અને અમરેલીનાલુકો પુનઃ તેમને સ્વાધીન કર્યો.

બળજી ત્યારે જામનગર રહેતા હતા ત્યારે ઇશ્વરદાનજી સાથેના સત્સંગથી ઇશ્વરદાનજી તરફ તેઓને બહુજ પૂજ્યભાવ તથા મૈત્રી ઉત્પન્ન થયા હતા, અને બળજીના પુત્ર કરણજી તો ઇશ્વરદાનજીના શિષ્ય પણ થયા હતા, અને ઇશ્વરદાનજીને પિતાતુલ્ય માનતા હતા.

બળજી ત્યારે અમરેલી જવાનેમાટે તૈયાર થયા ત્યારે પિતાપુત્ર બંનેએ ઇશ્વરદાનજીને

અહીં પ્રેમથી વિનંતિ કરી કે હવે જરૂર અમરેલી પડારી અમારી અમરેલીને પવિત્ર કરો. આ પ્રમણે તેઓનો વિગુહ પ્રેમ અને અતિશય આગ્રહ જોઈ ઈશ્વરદાનછને વચન આપ્યું કે “હું એક વખત જરૂર અમરેલી આવીશ.”

અગાઉ અમરેલી ગયા પછી ઘણીવખત પર દબી ઈશ્વરદાનછને અમરેલી પધારવા વિનંતિ કરતા હતા પણ અમરાવળ પ્રેમને કીધે ધડીવાર પણ ઈશ્વરદાનછને બીજે કોઈ સ્થળે ગયા દેતા ન હતા, એટલે ઈશ્વરદાનછ અમરેલી જઈ શકતા ન હતા. (ચાહ)

—[*]—

પ્રણાતિ

[યે:-શ્રીમતી નિર્મલાદેવી વેદાંતતીર્થ, કાવ્યતીર્થ દર્શનભૂષણ.]

આનંદધન ! અમરપદ આપનારા આનંદંદ ! આપના શ્રીપાદપંડોમાં નિર્મળતમ નિર્મળ-પ્રણુતિ હો !

*

હૈ

*

હે નાથ ! સ્વયં ત્યેતિ ! સ્વયંપ્રકાશસ્વ ! અમારા ચિરપ્રથમદર્શક બનો ! નિર્ભંગ-નિર્ગતો મલો વસ્યાઃસાહિતિ નિર્મલા ગંગા મય નિર્ભંગ કરી દો ! સ્વયં અમે નિર્ભંગ તત્ત્વમાં અવરુદ્ધ રહીએ

*

હૈ

*

હે નાથ ! નિર્ભંગ ! નિર્ભંગ ભાવગતિની આત્મલક્ષણી સેવા કરે. એક, સમતા, અહંકાર આદિ રોગોથી સદા મુક્ત રહી સર્વજનોમાં મહુસનિમહુર અનુતાપનાનાં દર્શન કરે—હે રસરાજ ! તારીજ રસન્યેત નીરખે !

*

હૈ

*

હે મહુસાધિપતે ! સદ્ભૂતા દુખથી અમ શરણાગતોને પિં નહિ છો ? શું ? તો, ના, નાથ ! આપની કૃપાથી. શું. અશક્ય છે ! આપ એવી નિર્ભંગ હૃદય આપે કે અમે આપના અસંધ સ્વરૂપને લક્ષી ન જઈએ.

*

હૈ

*

હે પરમપુરુષ ! પરતત્ત્વ ! કૃપાનાથ ! નિર્ભંગતા અભિચાન સંકર્ષ સ્વીકાર કરો !

*

હૈ

*

પ્રણામ છે અખિલ લોકતાવચ્ચે કે જે સર્વ પ્રણીઓમાં સમરૂપે ચિરગમાન છે. જે અગ્નિમાં ને જગમાં, વૃક્ષમાં અને જ્વાલોમાં, પદ્મમાં, તથા દ્વિમાં, તરવારમાં ને સ્તંભમાં સર્વ સ્થાનોમાં અણુએ અણુએ જોતપ્રોત છે. ચક્રૈવ-ચક્રૈવ મનો મદીયં તત્ત્વૈવ તત્ત્વૈવ નાપસ્વરૂપમ્ ॥

*

હૈ

*

પ્રતો ! આપજ આ જગત્તે સ્વચાલાંગ હો. આપજ આ સંજિના પાદનકર્તા હો. આપનામાંજ આ જગત્તે લય પામે છે. આપ ક્યા ક્યા સ્થાનમાં નથી ? જન્મતરુથી મુક્ત કરવાના નાથ નિર્ભંગ ! નિર્ભંગની કૃપાનકટિ પ્રણુતિ હો.

—[*]—

શ્રી મુખર્ધ હાલાઈ લોહાણા મહાજનવાડીમાં શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ તરફથી ઉજવાયેલો

શ્રીનાથપ્રભુનો પાદોત્સવ

[સપાદક-શ્રી. રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા]

પૂજ્યચરણ કૃપાસિંધુ સદ્ગુરુપરમાત્મા શ્રીમન્નાથભગવાનનો ૧૩ મો પાદોત્સવ શ્રીમન્નાથસત્સંગ-મંડળતરફથી અત્યંત પ્રેમ-ઉત્સાહ ને ભક્તિભાવપૂર્વક બારે ધામધૂમથી ઉજવાયો હતો.

શ્રીહાલાઈ લોહાણા મહાજનવાડી જેવા પ્રસિદ્ધ ને વિશાળ રથળને આ વખતે પસંદ કર્યું હતું ઉત્સવમાં મુખર્ધની ધર્માનુરાગી જનતા સારા પ્રમાણમાં લાલ લાકડાં શેકે, ઝે હેતુથી અગાઉથી પાદોત્સવની બહેરાત તથા નિમન્રણસૂચક મોટાં બોર્ડો છખાવી માધવબાગ તથા નરનારાયણના મંદિરમાં મૂકવામાં આવ્યા હતા. ઉપરાંત આમન્રણપત્રિકાઓ બહોળા પ્રમાણમાં છખાવી સત્સંગમંડળોમાં, દેવમંદિરોમાં, પાઠશાળાઓમાં, કાપડમારકેટોમાં તથા લોહાણા સેનેટેરીયમ આદિ જુદાં જુદાં બહેર રથળોએ જનતાને આપવામાં આવી હતી. આથી કરીને ઉત્સવમાં મોટા પ્રમાણમાં સત્સંગી બધુ-બહેનોએ લાલ લીધો હતો.

શ્વાત્યુન સુદિ પંચમીના પુનિત દિનનું પ્રભાત યત્તાં શ્રીનાથસત્સંગમંડળના સભ્યો હાજર થઈ ગયા હતા વાડીના સભાખડને આરોપાલવના પત્રોના તોગજોથી વિભૂષિત કર્યો હતો. સભાખડના મધ્યભાગમાં એક ઉંચુ વિશાળ રોજ કરવામાં આવ્યું હતું. તેના ઉપર ગોઠવેલા સુંદર સિંહાસનને ઝીક-જરી ભરેલા રેશમી ગાલીચાથી આચ્છાદિત કર્યું હતું તેમાં પૂજ્યપાદ નાથપ્રભુના પગમૂળ્ય પ્રતિમાજી બિરાજ્યાં હતા ઉપર રેશમી ઝીક-જરી ભરેલું મોટું છત્ર ધરવામાં આવ્યું હતું જે દરમ આપણા તીર્થધામ ખીલખા આનંદાશ્રમના શ્રવણહોલમાં પૂ નાથપ્રભુના પુનિત દર્શનનું રમરણ તાબું કરતું હતું. નાથપ્રભુ ખરેખર સાક્ષાત્ દર્શન દેવા પધાર્યા છે તેવો ભાસ થતો હતો.

સમારંભની શરૂઆતમાં વેદપાઠી બ્રાહ્મણોએ વેદમંત્રોના પાઠ કર્યા હતા પછીથી પૂ સદ્ગુરુદેવનાં પૂ પાદુકાજીનું મહાપૂજન વૈદિક વિધિપૂર્વક ગોડપોપચારથી ઉપરિચત સમુદાયવતી શ્રી નરેંદ્રસિંહ દયાગસિંહે કર્યું હતું, બાદ સૌ સભાજનોએ પણ પૂ સદ્ગુરુદેવના પૂ પ્રતિમાજીનું તથા પૂ પાદુકાજીનું પૂજન કર્યું હતું આરતી ઉતારી પ્રસાદી ને ચરણામૃત અપાયા હતાં બાદ ભાઈશ્રી રતનજી રામજીએ પૂ શ્રીમન્નાથ પ્રભુપ્રતિતી પ્રાર્થના વાચી હતી, અને ભાઈશ્રી મૂળશર નરભેગમ પડીઆએ પૂ શ્રીમન્નાથપ્રભુનો સંદેશ સુંદર રીતે વાચી સંભળાવ્યો હતો બાદ સદ્ગુરુદેવની જ્ય ભોલાવી ૧૧૧ વાગ્યે સવારનો કાર્યક્રમ પૂર્ણ કર્યો હતો.

મધ્યાહ્ન પછીનો કાર્યક્રમ ભરચક ને લગભગ આઠ કલાકનો હતો તેનો પ્રારંભ પણ સમયસર કરવામાં આવ્યો હતો શ્રીમન્નાથમત્સંગમંડળનો ઉદ્દેશ નિ સ્વાર્થયુક્ત સદ્ગુરુસેવા ને સત્સંગનો છે આથી કરીને અન્યસત્સંગમંડળો પણ નાથપ્રભુના ઉત્સવોમાં સક્રિય ભાગ લેતા થયા છે શ્રીજ્જનારામ સત્સંગમંડળોનો કાર્યક્રમ ૩ વાગ્યા પછી શરૂ થયો હતો. જે ધણો ભક્તિભર્યો ને આનંદપ્રદ હતો જ્યમર માનવમેદનીની હાજરીમાં ૫ વાગ્યે તે પરિપૂર્ણ થયો હતો.

તદનંતર ૬ થી ૬૧૧ પર્વત શ્રીમતી જ્યગગા બહેને કૃપાનાથના અવતારી દિવ્યજીવનની સંભાને છાખી કરાવી હતી. નાથપ્રભુના પ્રમદદયાલુકારી ઉપદેશનો તેઓશ્રી પ્રણિત

અંથોદારા લાલ લઈ જીવન કૃતાર્થ કરવા જનતાને અતુરોધ કર્યો હતો. તે બાદ ૬૧૧ થી ૭૧૧ પર્વે લકતરાજ કષ્ટભાઈનાં સુપુત્ર શ્રી નવનીતભાઈએ સદ્ગુરુમહિમાનાં અનન્યભક્તિભર્યાં હૃદયંગમ લજતો ગાંધને નાથને ભારે બિરદાવ્યા હતા. આ ટાણે જનમેદનીએ હર્ષના ને સદ્ગુરુકી જ્યના ઉદ્ગારોના ઘોષ કર્યા હતા.

પશ્ચાત્ ૭૧૧ થી ૮ સુધી શ્રીરામતીર્થયોગાશ્રમના સંચાલક શ્રીમાન ઉમેશચંદ્રજીએ નાથપ્રભુના અવતારીજીવનઉપર ભારે વિદ્વતાભર્યું પ્રવચન કર્યું હતું, મહાયોગેશ્વર ને બ્રહ્મનિષ્ઠતરીકેનાં શાસ્ત્રીય પ્રમાણો રજુ કરી નાથપ્રભુનાં દૈવી ગુણોનું સલાને સચોટ દર્શન કરાવ્યું હતું, અને નાથપ્રભુપ્રણીત જ્ઞાન, ભક્તિ ને યોગ આદિના અંથોની ભારે પ્રશંસા કરી હતી.

પછીથી ૮ થી ૮૧૧ સુધી શ્રીમતુભાઈ ચંદ્રવિદ્યાનંદ પંખા સેલીસીટરે ભારે તેજસ્વી પ્રવચન કર્યું હતું. નાથપ્રભુને ઈશ્વરવિભૂતિતરીકે વર્ણવતાં તેઓ બોલ્યા હતા કે, સનાતનધર્મી જનતાને ધર્મ માર્ગે લઈ જવા નાથપ્રભુએ ભારે સફળ પ્રયાસ કર્યો હતો. તેઓશ્રીનો મનનીય ઉપદેશ ને પ્રવચન સાંભળવા હજારો શ્રોતાઓની મેદની એકત્ર થતી, મને આ અલભ્ય લાલ બહુ વાર મળ્યો છે. તેઓશ્રીના ઉપદેશની દૈવીશક્તિનાં દર્શન સુરતમાં પણ મને થયાં હતાં, અમારું એક સંબંધી કુટુંબ એક માઠા બનાવથી ભારે ગમગીન બન્યું હતું. તે અરસામાં નાથપ્રભુ સુરત પધાર્યા હતા, અને તે કુટુંબને જ્ઞાનમય ઉપદેશ આપ્યો હતો, તેની તાત્કાલિક અસર થઈ હતી, અને તે કુટુંબ શોકમુક્ત થયું હતું. આવા મહાન સંતના ઉપદેશનું તથા તેઓશ્રીની આજ્ઞાઓનું નિઃસ્વાર્થયુક્ત બાવે પાલન કરવું એ કર્તવ્ય છે, અહંભાવ રાખ્યાવિના સેવાનાં કાર્યો કરવાં એ ભગવાન કૃષ્ણનો ઉપદેશ હતો, અને નાથપ્રભુએ પણ કીર્તિનો સ્વાર્થ રાખ્યા વિનાજ મારું કર્તવ્ય છે, એમ સમજી ધર્મપાલન ને સેવા કરવાનો ઉપદેશ આપેલ છે. તેઓશ્રીપ્રણીત અનેક અંથો પરમહિતકારી મનનીય ને સ્વાધ્યાય કરવાજેવાં છે. જેનો લાભ લેવા મારી સૌને લલામણુ છે.

સારખાદ શ્રીયુત બાલકૃષ્ણ ગંભીરશર્મા એમ. એ. નું ભારે વિદ્વતાભર્યું સુંદર પ્રવચન થયું હતું, તેઓશ્રીએ કૃપાનાથની સાક્ષાત્ સેવાનો પરમ લાલ લીધો છે, અને તેથી તેઓએ પૂ.સદ્ગુરુદેવના અવતારી દિવ્યજીવનનો સચોટ પરિચય સલાજનોને ઉત્તમ પ્રકારના કર્તવ્યથી કરાવ્યો હતો. તે બાદ શાસ્ત્રી શ્રી. રેવાશંકર મેઘજી દેલવાડકરે પ્રવચન કર્યું હતું, તેઓએ બોલતાં જણાવ્યું હતું કે, ગીતામાં ભગવાન જણાવે છે તદતુસાર નાથભગવાન પણ સનાતનધર્મના પ્રચાર ને રક્ષામાટે પધાર્યા હતા. તેઓશ્રીના કહ્યાણુકારી ઉપદેશથી ને સતત પ્રયાસથી જનતાએ તજ દીધેલાં ધર્મકાર્યો પુનઃ શરૂ કર્યાં છે. ક્ષત્રિય-વૈશ્ય જે યજ્ઞોપવીત લેતા નહોતા, તેવા વર્ગને દ્વિજત્વ પ્રાપ્ત કરાવી સંખ્યાદિ નિલકર્મ કરતા કર્યા છે. સ્વયં બ્રાહ્મણોમાં પણ ભારે શિથિલતા બાપી હતી તે પણ નાથપ્રભુએ પોતાશ્રીના તેજસ્વી ઉપદેશથી દૂર કરાવી બ્રાહ્મણત્વનું ભાન કરાવ્યું હતું. તેઓશ્રીના મોટા મોટા અંથો તો વિદ્વાનોને પણ મુઝ કરે તેવા છે, પણ તેઓશ્રીના નાનકડા પુસ્તકમાં પણ નર્યું વેદાંત પ્રલક્ષ થાય છે. જનતાઉપર આ તેઓશ્રીનો મહદ્ ઉપકાર છે, તેઓશ્રીના ઉત્સવો ઉજવીએ એ આપણું પરમકર્તવ્ય ને ધન્યભાગ્ય છે.

પછીથી સ્વામીશ્રી ગોવિંદાનંદે બોલતાં કહ્યું હતું કે, કોઈ પણ વ્યક્તિ પોતાનાં કાર્યોથી પોતે કાણુ છે તે બતાવે છે, વેપાર કરતા હોય તેને આપણે વેપારી તરીકે

ઓળખી લઈએ છીએ. ખેતી કરનારને આપણે કૃષિકારતરીકે પીછાની શક્યે છીએ. આવી રીતે જિન જિન પ્રવૃત્તિ કરનારાઓને તે તે ધર્મ સૂચક નામેથી ઓળખી શકીએ છીએ. નાથપ્રભુની પ્રવૃત્તિ આ સર્વ ધર્મથી જૂદી હતી. જનતાનું પરમ કલ્યાણ થાય, માનવમાન ત્રિવિધ તાપથી મુક્ત થઈ પરમ સુખનો અનુભવ કરે એવી પ્રવૃત્તિ સમસ્ત જીવનભર નાથપ્રભુએ કરી હતી, અને આવી પ્રવૃત્તિ કરનારને શસ્ત્રો પ્રભુના અવતાર કહે છે. નાથપ્રભુ હાલ જલે સાક્ષાત્ દેખતા નથી, પણ તેઓ જીની કલ્યાણકારી પ્રવૃત્તિથી સર્વથેલા તેઓશ્રીના દિવ્ય ગ્રંથો અમર છે તે ગ્રંથોનું વાચન પરમ શાંતિપ્રદ ને શાશ્વત કલ્યાણકર છે.

પછીથી બરોબર સમયગર હા વાગ્યે ભક્તિભેદ જનનમડળનું આગમન થયું હતું. નાથભગવાનપ્રતિ તે મડળે ભારે ભક્તિભાવ પ્રદર્શિત કર્યો હતો કાર્યક્રમની શરૂઆતમાં તેઓએ પૂ નાથભગવાનના પૂ પ્રતિમાજીને સુગંધી પુષ્પોનો હાર પહેરાવ્યો હતો. ભારે સલાહોલ સદ્ગુરુદેવના જયજયકારથી ગાજી ઊઠ્યો હતો “પહેરો પહેરો ફુલડાં ફેરો હાર, સદ્ગુરુદેવ હમારા ” એ આદહાદક રત્નિતિ ગાઈ હતી, ભારે ધણુ ભક્તજનો તથા બહેનોની આખોઆ હર્ષના અશ્રુઓ આવી ગયાં હતાં, પછીથી તે મડળે ક્રમવાર લુદાં લુદાં ભક્તિ, જ્ઞાન, વૈગ્ય તથા મદ્ગુરુદેવના અર્ચુનીય મહિમાના ધણુ ભજનો સંભળાવી જનમેદનને ભક્તિરસમા તરંગોળ કરી દીધી હતી, રાત્રિના ૧૧ા વાગ્યે સર્વે મડળોએ તથા સભા-જનોએ પૂ સદ્ગુરુપરમાત્માની આરતી ઠોતારી હતી, અને પ્રસાદી લઈ સદ્ગુરુદેવની જય બોલાવી હતી આ રીતે પરમકૃપાળુ નાથની દયાથી લગભગ આખા દિવસનો કાર્યક્રમ પરમ શાંતિપૂર્વક નિયમિત વ્યવસ્થિતરીતે આનંદસહ પરિસમાપ્ત થયો હતો, શ્રીમન્નાયસત્સંજ-મડળને આવા ઉત્સવો ઉજવવામાં નાથપ્રભુની શક્તિજ સાહાય્ય કરે છે ઇતિશિવમ્.

—[*]—

સનાતનધર્મપ્રવૃત્તિ

વચ્ચીસોરકના ધર્માનુરાગી ઠા હરિદાસ વીરજીએ વચ્ચી શ્રીદક્ષિણામુર્તિ પાદશાળાના વિદ્યાર્થીઓ તથા પૂ શાસ્ત્રી તથા મત્રી શ્રી કાન્જભાઈ વગેરેને માળની ફૂલવાડીએ આમત્રી, ફૂલવાડીની પર્ણકુટીમાં શ્રીનાથભગવાનના છબીજી પધગવી પોતાનાં કુટુમ્બીઓ ને સંબંધિજનોના સમાજભક્તિ, પૂજન અર્ચન તથા પ્રસાદી અને તદઉપરાત સર્વેને મિષ્ટાન્નભોજન જમાડી ધાર્મિક લાલ લીંગો હતો. પૂજન વખતે વિદ્યાર્થીઓએ યુરયસકત, તેમજ ગીતાજીના ચદરમાં અખ્યાયનું ગાન કરી ઉવટ શાંતિપાથી મર્વેને આનંદ આપ્યો હતો. શ્રી. કાન્જભાઈએ સ્વગચિત “શ્રીપ્રતિમાજીનો મહિમા,” તથા “ભક્ત અને ભગવાનનાં ” અભેદ સ્વરૂપ વિષે કાવ્યો ગાયાં હતાં, તેમજ સનાતનધર્મના જીવત સ્વરૂપને મોષનો આવો લાલ દરેક બધુઓને લેવા વિરૂપિત કરી હતી. પૂજ્ય શાસ્ત્રીજીએ પણ યોગ્ય શબ્દોથી સર્વેને ઉત્તેજિત કર્યા હતા. આખો દિવસ આ પ્રમાણે આનંદમગલ કરી સાંજે સહુ વિસર્જન રયા હતા. ફાગણ સુદિ ૧૦ રવિવારે આ પ્રસંગ ઉજળ્યો હતો.

માંડળમાં પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનો પાટોત્સવ ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવાયો હતો. મદાપૂજનમાં ગુરુબધુ શ્રી બાલાભાઈ, પાદશાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને પ્રતિષ્ઠિત બધુઓએ સારા પ્રમાણમાં હાજરી આપી હતી.

મોજીદને અમદાવાદ આનંદાશ્રમમાં પણ પાટોત્સવનો ઉત્સવ વિધિપૂર્વક ઉજવાયો હતો.

—[*]—

“श्रीमन्नाथजयंतीमहोत्सव”

તદનંતર શ્રીમત્પરમહંસ પરિવાજકાર્યાર્થ દર્શનિક સાવલૌભ ન્યાયમાર્તેઝ મહેશ્વર પૂજ્યપાદ
સ્વામીજી શ્રીમહેશ્વરાનંદજી મહારાજશ્રીએ પોતાની પરમજ્ઞાન ગંભીર વાણીથી “અદ્વૈત સિદ્ધાંત
અને શ્રીમન્નાથ ભગવાનનું તદર્થક જીવનવૃત્ત” ઉપર વ્યાખ્યાન કર્યું હતું. શ્રુતિસંગત
તર્કાનુસંધાનપૂર્વક યુક્તિ, અનુભવ અને શાસ્ત્રપ્રમાણથી અદ્વૈતસિદ્ધાંતનું પ્રતિપાદન એવી
અદ્ભુત સમર્થતાથી કર્યું હતું કે કૃપાસિંધુ શ્રીમન્નાથ મહેશ્વરની શરીરરચિતિ હતી તે વખતે
તેઓશ્રી દ્વારા થયેલા પ્રવચનોનો જેઓએ લાભ લીધો હોય તેમને તેઓશ્રી તે પ્રવચનો દ્વારા જે
અપરોક્ષાનુભૂતિ યુક્ત અદ્વૈતામૃતની વર્ષા કરતા અને તે વખતે જે ભૂમાનંદની પ્રતીતિ થતી હતી
તેજ મહદાનંદની સ્મૃતિ થવા લાગી. કૃપાનાથશ્રીની વાકસુધાનું જેમણે પાન કરેલું તેમને તે
રોમહર્ષણુ થવાજ લાગ્યું હતું પરંતુ અન્ય જિજ્ઞાસુઓને પણ પૂજ્ય મહેશ્વરાનંદજીના શાસ્ત્રના
પ્રખલ પ્રમાણયુક્ત વાણીવૈભવે ઝોટલાળધા મંત્રમુગ્ધ કરી દીધા હતા કે આખો હોલ જન-
મેદનીથી હોઠોહસ ભરેલો અને દાદર ઉપર તથા નીચે મોટો જનસમૂહ (આશરે બે હજાર
ઉપરાંત જેટલો) હોવા છતાં, પ્રગાઠ શાંતિથી જધા આનંદાનુભવ કરી રહ્યા હતા. એક તો
માધવઆગની પવિત્ર ભૂમિ, કે જ્યાં અનેક યજ્ઞયાગાદિ યજ્ઞ ચૂકયા છે અને થતા રહે છે,
જ્યાં અનેક જ્ઞાનલક્ષિતનિષ્ઠ સાધુ-સંત-મહાત્મા-યોગીઓ સંન્યાસીઓની પવિત્ર પદરજ પડતીજ
રહે છે, અને સાક્ષાત્ શ્રીલક્ષ્મીનારાયણના સામીપ્યથી જે તીર્થરૂપ થયેલી છે, તે સ્થળે તેમાં

યોગયુક્ત પરિવારક પૂજ્ય શ્રીમહેશ્વરોનંદજી મહારાજને સમર્થ વ્યાખ્યાતા અને વ્યાખ્યાનનો વિષય “અદ્વૈત સિદ્ધાંત, અને તે માટે કૃતાર્થરૂપ શ્રીનાથમહેશ્વરનું કંઠેર તપશ્ચર્યરૂપ જીવનદૃષ્ટાંત” તેમાંથી જે અદ્ભુત આનંદની નિષ્પત્તિ થાય તે વર્ણવવી શી રીતે ?

“અહો શાસ્ત્રમહોશાસ્ત્રમહોગુરુરહો ગુરુઃ ।

અહો જ્ઞાનમહોજ્ઞાનમહોસુખમહોસુખમ્ ॥”

(અર્થાત્ જીવજ્ઞાનનું ઐક્ય બનાવનાર વેદાંતશાસ્ત્ર આશ્ચર્યરૂપ છે । અત્યંત આશ્ચર્યરૂપ છે । તે શાસ્ત્રનું અનુભવયુક્ત-અપરોક્ષજ્ઞાન ધગવનાર શ્રીમદ્ગુરુ વિરમયરૂપ છે । પરમાશ્ચર્યરૂપ છે । અને તે શાસ્ત્ર અને તે ગુરુદેવદ્વારા ઉપદેશાએનું જ્ઞાન અદ્ભુત છે । અત્યંત અદ્ભુત છે, અને તે જ્ઞાનથી પ્રાપ્ત થતું સુખ અત્યંત વિચક્ષણુ છે । આશ્ચર્યની પરમાવધિરૂપ છે ।)

કૃતાર્થ થયેલા જીવજ્ઞાનના આનંદના-પચ્ચશોકારના-ઉપર્યુક્ત ઉદ્ગાર સિવાય તે આનંદનું વર્ણન કરવા મારી લેખિની અર્થતઃ અમ્ભમર્થ છે । સતત દોઢ કલાક સુધી તેઓશ્રીએ અદ્વૈતગંગાનો પ્રવાહ ધેધ વહાવી સર્વેને તેમાં નિમજ્જન કરાવ્યું હતું તેઓશ્રીના વ્યાખ્યાનની સમાપ્તિ બાદ શ્રી જમનાદામ હરખજી સધવીએ પૂજ્ય સ્વામીનો આભાર માન્યો હતો.

માધવમાગના ઉપગતા હોલમાં ગતવર્ષ પ્રમાણે સમારંભ ઉજવાયો હતો મધ્યભાગમાંજ સિકાસન ઉપર શ્રીમન્નાથભગવાનના પૂજ્ય પ્રતિમાજી પધરાવવામાં આવ્યાં હતાં, તેની આજુમાજુ વિવિધ પ્રકારના લતાપુષ્પાદિ તથા રંગબેરંગી નિજગીક પ્રકાશને લઈ અતિ મનોહર દરય લાગતું હતું ધ્વનિવર્ધક વજની ગોઠવણ હોવાથી સુગમતાથી શ્રવણ થઈ શકતું હતું

બાહ્ય દરયનું એટલુંજ વર્ણન બમ યશો કરણકે મુમુક્ષુઓ પોતાના પરમપ્રેમારુપદ સદ્ગુરૂની જયંતી ઉજવે તેમાં તેમની સાર્વિક શ્રદ્ધાલક્ષિનીની પ્રેરણાજ કામ કરી રહેલી હોય છે, અને તેજ પ્રશંસી છે ઉસવર્ચંગે પૈત્ર, સાધન સામગ્રીની શક્ત્યનુમાર વિપુલતા કે અપના બહુ ગણનાપાત્ર વિષય નથી નથી બાહ્ય દરયનાં બહુ લાંબા વર્ણન તદ્દન પાર્થિવ લાગે છે અને તે પણ ઉપર વર્ણવેલા “આનંદ” ની અપેક્ષાએ તો અતિ અદ્વિત્ય કહેવાય. અસ્તુ.

કર્કશું ઓડરનો સમય વચારે દિવસો લંબાયો હોવાથી પૂર્વે કરતા કાર્યમકર્મા ફેરફાર કરી જપેની પત્રિકા પ્રમાણે પૂજ્ય સ્વામીજી શ્રીમહેશ્વરોનંદજી મહારાજના વ્યાખ્યાન બાદ સાડા છ બજે કૃપાર્ણુદ શ્રીમન્નાથમહેશની આરતી, કે જે માધવમાગના ધર્મનિષ્ઠ મુખ્ય દ્રુટી શ્રીમાન શેઠ મનોહરદાસ ત્રિભોવનદાસે ઉતારી હતી તે પંજી પ્રસાદ લઈ સમારંભની પરિસ્થિતિમાં કરવામાં આવી હતી. સર્વે આવનાર ભાઈઓ બહેનોને કૃપાનાથશ્રીએ રચેલ “ગપાષ્ટક-સત્યાષ્ટક”ની પુસ્તિકા પ્રમાદરૂપે આપવામાં આવી હતી.

સુમધના હાલના અચાત વાનાવરણમાં પણ શ્રીમન્નાથભગવાનના જ્યન્તીમહોત્સવના સમારંભમાં ભાગ લેવા આવનાર દરેક ભાઈબહેને દિવ્ય શાંતિનો અનુભવ કર્યો હતો તે તેઓશ્રીના કૃપા-ક્રદાક્ષનુંજ ફલ હોઈ શકે.

અત્રે અમે માધવમાગના ધર્મપ્રેમી દ્રુટી મહાશયોનો આભાર માની વિરમીશું.

લિ. શ્રીનાથમદ્ગુરુપાદપદમાનુરાગી

ગૌરીશંકર ઓધવજી જાની-મુંબઈ

આંકોલવાડીમાં પૂજ્યપાદશ્રીનો છબિજીની પધરામણી

[લેખક:—શ્રી. અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી]

સં. ૨૦૦૩ ક્રા. ૫ ધુધવારે, આનંદાશ્રમના વિદ્યાલયના પ્રધાનાધ્યાપક મગનલાલભાઈના પિતાશ્રી શ્રી. રામજીભાઈ દયારામ તરફથી શ્રીમદ્ભાગવદ્ની સમાહપારાયણ હોવાથી શ્રી. મગનલાલભાઈ સહકુટુંબ કાશીનાળા પૂજ્ય ધ. કાશીરામ શર્મા, આ સેવક તેમનાં ધર્મપત્નીસહિત તથા પૂજારી ધ. દલપતરામભાઈ વગેરે સમાહપારાયણ શ્રવણ કરવા આંકોલવાડી જવા આનંદાશ્રમમાંથી રવાના થયા. પૂજ્યપાદશ્રીનાં પાદુકાજી સુંદર, નાળુક પેટી જેના ઉપરના ઢાંકણમાં પૂજ્યપાદશ્રીનો ફોટો જડેલો છે, અને નીચેના ભાગમાં પાદુકાજી બરાબર ફીટ કરેલાં છે, અને જે પેટી શ્રીમાન દયાળસિંહભાઈએ અમારી દક્ષિણહિંદની યાત્રાવખતે તૈયાર કરાવી હતી, તે પેટી સાથે લખેલું ધ. દલપતરામભાઈ સૌની આગળ ચાલતા હતા. લગભગ સવારના દશ વાગે અમે જંમુર સ્ટેશને પહોંચ્યા. અમારા માટે સ્ટેશને બે ગાડાં તૈયાર હતાં. સ્ટેશનથી આશરે છ માઈલ દૂર આંકોલવાડી ગામ છે, તે તરફ ગાડાં રવાનાં થયાં. રસ્તામાં ગામથી બે માઈલ દૂર સરસ્વતી નદી આવી. ત્યાં અમે બંધાંએ સ્નાન સંખ્યા કરી લીધા. પૂ. ધ. કાશીરામ શર્મા તથા ધ. દલપતરામભાઈ બંને પગપાળા ઠંકસુધી ચાલીને આવ્યા હતા.

આંકોલવાડી ગામ જૂનાગઢ તાળાનું છે, ત્યાં આંકોલનાં ઝાડોનાં મોટાં ઝુંડાં હતાં, તેથી તે ગામનું નામ આંકોલવાડી રાખેલું હતું. ગામના આચર, કણુખી, પટેલો તથા અન્ય સંભાવિત ગૃહસ્થોએ કૃપાનાથનાં પાદુકાજીને ભાવભીનો સત્કાર કરી સાંભેર્યું કર્યું હતું. શ્રી. કલ્યાણજીભાઈ, શ્રી. ઉકાલાઈ, લક્ષ્મણભાઈ, આ ત્રણ પુરુષ તથા મયુરાવાળા વૃદ્ધ માતાજી, આમંત્રણ હોવાથી સમાહ શ્રવણ કરવા આવી પહોંચ્યાં હતાં. ઉપરના ત્રણ સંતપુરુષો રાત્રે જુદા જુદા ભક્તિભાવવાળા પટેલીયાના ઘરે ભજનધૂન કરાવતા હતા.

આંકોલવાડીની જમીન રસાળ તથા ફળદ્રુપ હોવાથી તથા કુવાનું પાણી મીઠું, મધુર હોવાથી, ગામની ચારે બાજુ લીલીછમ હરીયાળી આંબાવાડીઓ દષ્ટિગોચર થતી હતી. ધણી વાડીઓમાં એકો સાથે ત્રણ ચાર કાસ ચાલી શકે તેવા પાણીથી ભરચક કૂવા જોવામાં આવતા હતા. પૂ. ધ. કાશીરામશર્મા સવારમાં જુદા જુદા આંબાવાડીઓમાં ફરવા જઈ દરેક બેઠકને ભક્તિ, વૈરાગ્ય સંબંધી બોધ કરતા હતા. સમાહપારાયણના વચલા શ્રમવિરામના વખતમાં આ સેવકે, લોકોની જિજ્ઞાસાને તૃપ્ત કરવા, પૂ. કૃપાનાથના જીવનચરિત્રસંબંધી કુંકામાં વિવેચન કરી સંજાળાવ્યું હતું. છેલ્લા બે દિવસોમાં કૃપાનાથના ધર્મશીરજીવનસંબંધી તથા અમત્કારોસંબંધી, રસપ્રપૂર્ણ અસરકારક શૈલીથી વર્ણન કરી બતાવ્યું હતું. આ વર્ણન સાંભળી, શ્રોતાજનોને આશ્રમમાટે ધણે ભક્તિભાવ ઉત્પન્ન થયો હતો કેટલાએકે આનંદાશ્રમના દર્શન કરવા આવવાની ઈચ્છા પ્રદર્શિત કરી હતી. શ્રીમાન ભક્તરાજ રામજીભાઈના કુંકાખી-જનોએ શ્રોતાજન સમક્ષ પાદુકાજીનું ઘોડશોપચારથી પૂજન કરી બેટા ધરી હતી. દામનગરવાળા કથાકાર શ્રી. જગન્નાથભાઈ ત્રિવેદીએ પણ બેટ ધરી પૂજન કર્યું હતું. તેમની કથા વાંચવાની લાક્ષણિક શૈલી ધણી ચિત્તાકર્ષક હતી. કથાની વચમાં વચમાં, કૃપિકારોને બોધ મળે તેવાં લૌકિક દષ્ટાન્તો આપી કથાને સંપૂર્ણ રસમય કરતા હતા.

ભક્તરાજ રામજીભાઈએ છેલ્લે દિવસે આખા ગામના કણુખી, પટેલ, દેઢ, લંગી મુસ્લીમ, સીદી વગેરેનાં બધાં આગ્રહને ચોરાશી કરી મિથાન ભોજન આપ્યું હતું.

છેલ્લે દિવસે પ્રયાણ વખતે પોતાના કુટુંબજનોનો તથા અન્ય સંત ભક્તોનો દ્રવ્યથી સત્કાર કરી વિદાય આપી હતી, આ ભક્તરાજ જે કાષ્ઠ દ્રવ્ય ભેટુ થાય તેનો આવીજ રીતે વાગવાર સાત્ત્વિક દાનમાં ઉપયોગ કરતા રહે છે. તે માટે તેઓ ધન્યવાદને પાત્ર છે

વગતી વખતે ખીલખા રોશને વિદ્યાર્થીઓના વૃન્દે હાજર થઈ કૃપાનાથના પાદુકાઓ સત્કાર કરી, માનાર્થે ભજન ધૂન કરતાં કરતાં સૌ આનંદાશ્રમમાં આવી પહોંચ્યા હતા.

(ઇતિશિવમ)

— [*] —

સુધારો

ગયા અંકમાં પાને ૧૪૧માં આનંદાશ્રમનો સવત્ ૨૦૦૦-૨૦૦૧ના હિસાબોનો વૃત્તાંત છાપવામાં આવ્યો છે. તેના ખીલ પેરેગ્રાફમાં સ્થાપી ભડોળના રૂા ૪,૭૦,૯૦૯-૧૨-૯ાની વિગત નીચે પ્રમાણે વચાવી ભેઈઓ:—

સવત્ ૧૯૯૯ની આખરની ભડોળ	રૂા ૪,૬૫,૩૦૭-૧૫-૫ાા
ઉમેરો-ધર્માગતના બાધકામમાટે મળેલી ભેટ	૭૨૬-૦-૦
ઉમેરો-મં ૨૦૦૦-૨૦૦૧નો વેધારો	૪,૮૬૫-૧૪-૧૦
ઉમેરો-સં-૨૦૦૦માં મળેલી પરચુરણ આવકના	૯-૧૪-૬

રૂા ૪,૭૦,૯૦૯-૧૨-૯ાા

વિશેષમાં વાચનારાનું ધ્યાન ખેંચવાની જરૂર છે કે પાને ૧૪૪ માં અનામત ફંડોને લગતી રકમમાં રૂા. ૧૯,૩૦૦-૧૦-૬ની જમીનગીરીઓ અને રૂા ૭,૯૨૩-૭-૧૦ની રોકડ મળી કુલ રૂા. ૨૭,૨૨૪-૨-૪ બતાવવામાં આવી છે રૂા ૨૭,૨૨૪-૨-૪ના અનામત ફંડમાટે રૂા ૭,૯૨૩-૭-૧૦ની રોકડ કદાપિ વિરોધ ગણી શકાય પરંતુ દસ્તીમડળ અપૂર્ણ હોવાથી સરકારી જમીનગીરીઓ ખરીદી શકાઈ નથી. તે પૂર્ણ થઈ રહેથી વહેલી તકે ખરીદી લેવામાં આવશે.

— [*] —

પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનાં છબિઓની પધરામણી — ખીલખામાં પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનાં દીક્ષિત ગં સ્વ બહેન શ્રી સુમરીબહેન (કૈલાબહેન)ના ગઢમાં પૂજ્યપાદ કૃપાનાથના છબિઓને પાદુકાજ સાથે બે ઘોડાની રોટની ગાડીમાં છડી, ચમર સાથે પધરાવવામાં આવેલ હતાં યથાવિધિ લા મહાપૂજન થયું હતું તે પછી માતૃશ્રી રાણુદેમાએ તથા આજશ્રી કમરીયાજીએ પણ પૂજ્યપાદશ્રીનાં છબિઓને તથા પાદુકાઓને પોતાના ગઢમાં પધરાવ્યાં ને મહાપૂજન કરી ભેટ અર્પણ કરી હતી તથા સ્વ. ના દ. શ્રી કાંધણવાળાનાં ગ સ્વ રાણીઓ તરફથી બાળે સાધુઆહાણુની ચોરાશો કરવામાં આવી હતી શ્રીમતી સુબલજીબાને લા, શ્રી મોરારજી ઓધવજી અઢીયાને ત્યાં અને શ્રી નગ્ભોરામ ઓધવજી અઢીયાને ત્યાં પણ પધરામણી કરવામાં આવી હતી ને પૂજન અર્ચન થયાં હતાં

— [*] —

શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર

(ડાંગણમાસ)

શ્રીસદ્ગુરુપૂજન:—ગત રામનવમીના દિવસે પૂજ્યપાદ કૃપાનાથનું મહાપૂજન સૌ આશ્રમવાસીઓએ કર્યું હતું. સાંજે શ્રીરામાયણપર વિવેચન થયું હતું.

મુખ્યભેટ:—શ્રી. ૨૦-૦-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતસી-કરાંચી. શ્રી. ૧૧-૦-૦ શ્રી. લાલસિંહ ગંગાસિંહ-કલકત્તા લક્ષ્મપ્રસંગે ભેટ. શ્રી. ૫૦૧-૦-૦ એક ભક્તજન-ખોરીવલિ. શ્રી. ૨૫-૦-૦ શ્રી. મન્વંતરાય કરશનજી ઓઝા-સચીન. શ્રી. ૨૦-૦-૦ શ્રી. કેશવલાલ કરશનજી ઓઝા-વળા તથા શ્રી. વસંતરાય કરશનજી ઓઝા-સચીન તરફથી તેમના પુત્રોને યજ્ઞોપવીત પ્રસંગે ભેટ. શ્રી. ૧૧-૦-૦ શ્રી. કાંતિલાલ ચોખવાલાલ તરફથી શ્રી. હજનલાલ ચુનીલાલના દુઃખ નિવારણાર્થે. શ્રી. ૬૦-૦-૦ શ્રી. ધનજીશા અરદેશર-મુંબઈ. શ્રી. ૨૦-૦-૦ શ્રી. દ્વારકાદાસ ખેતસી-કરાંચી.

લઘુરુદ્ર ને રુદ્રાભિષેક:—શ્રી. કાનજી પુરુષોત્તમ દવે (રુદ્રાભિષેક) શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી (૪ રુદ્રાભિષેક.) શ્રી. ચંદ્રકાંત વી. પારેખ-મુંબઈ ત્રણ રુદ્રાભિષેક. શ્રી. કરશનદાસ હરજી-વડુદ્ધ (રુદ્રાભિષેક.) શ્રી. ગણપતલાલ અંબાલાલ-ગોધરા. શ્રી. હરિશંકર રેવાશંકર ત્રિવેદી- (રુદ્રાભિષેક.) વિદ્યાર્થી લાલશંકર-આનંદાશ્રમ (રુદ્રાભિષેક.)

ભોજન:—શ્રી. ૫૦-૦-૦ શ્રી. ચંદ્રકાંત વી. પારેખ તરફથી ઓક ધાત્રાણના એક વરસના ભોજન ખર્ચના. શ્રી. ૫૬-૨-૬ શ્રી. કાનજી પુરુષોત્તમ દવે-વંથલી. શ્રી. ૪૧-૩-૯ શ્રી. રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા-મુંબઈ તેમના પુત્રના લક્ષ્મપ્રસંગ નિમિત્તે ભોજન. શ્રી. ૪૬-૮-૦ શ્રી. ચંદ્રકાંત વી. પારેખ (માધ, કાલ્યુન ને ચૈત્રના) તથા મિષ્ટાન્ન ભોજનના. શ્રી. ૧૭-૧૦-૦ સ્વ. બાઈ મોતીબાઈના આત્મકલ્યાણાર્થે ભોજન હા. શ્રી. કરશનદાસ હરજી-આનંદાશ્રમ. શ્રી. ૧૨-૦-૦ એક ભક્ત. શ્રી. ૨૬-૧૦-૦ શ્રી. જગમોહનદાસ રમણિકલાલ-મુંબઈ ભોજન બે.

થાળ:—શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી. શ્રી. ૨-૮-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી બે થાળ. શ્રી. ૧-૦-૦ શ્રી. મતુભાઈ જીવણસિંહ-ખડાધાર. શ્રી. ૧-૧૨-૩ શ્રી. રૂપસિંહ હરિસિંહ-મુંબઈ. શ્રી. ૨-૮-૦ શ્રી. કેશવજી જીણાભાઈ-જૂનાગઢ. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. ગોકળદાસ રાઘવજી. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. દેવશંકર રણકોડભાઈ (થાળ.) શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. લાલજી જીણાભાઈ-જૂનાગઢ. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. પ્રજ્ઞલાલ વનમાળી-દહાણું. શ્રી. ૫-૪-૦ શ્રી. વિશ્વનાથ કાળિદાસ શુક્લ ૨ થાળ. શ્રી. ૦-૪-૦ મેવાના શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. રામજી વિશ્વામ-પૂનરા-કરાંચી. શ્રી. ૧-૪-૦ જમનનગરવાળા શ્રી. પોપટલાલ વાલજી-રંગરેજ તેમના પુત્ર કરશનદાસનાં લક્ષ્મ પ્રસંગે હા. પૂ. ધ્વ. ધ્વજપ્રકાશજી. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. મેઘજી માવજી-કલ્યાણ. શ્રી. ૧-૪-૦ શાંતાબેન પ્રભાશંકર-પોરબંદર. શ્રી. ૧૦-૧૪-૯ શ્રી. મન્વંતરાય કરશનજી-સચીન. શ્રી. ૨-૮-૦ મૂળજી પ્રાગજી. શ્રી. ૧-૪-૦ શ્રી. ટાકરશી ગોવિંદજી-કરાંચી. શ્રી. ૫-૦-૦ શ્રી. લક્ષ્મીદાસ હંસરાજ-પોરબંદર સ્વ. તારાબેનના આત્મકલ્યાણાર્થે ૪ થાળ.

અખંડહીપક:—શ્રી. ૫-૪-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી. શ્રી. ૧૫-૦-૦ શ્રી. પ્રાણ-જીવનદાસ નરોત્તમદાસ-ભાવનગર હા. શ્રી. માણેલાલ નાનજી ચંદ્રારાણા. શ્રી. ૦-૧૦-૦ શ્રી. કરશનદાસ હરજી-આનંદાશ્રમ. શ્રી. ૦-૮-૦ શુક્લ વિશ્વનાથભાઈ-કુંડલા. શ્રી. ૦-૪-૦ શ્રી. રામજીભાઈ-કરાંચી. શ્રી. ૧-૦-૦ રવિશંકરભાઈ-લણ. શ્રી. ૦-૧૨-૦ સ્વ. શ્રી. પોપટલાલ વાલજી રંગરેજ-જમનનગર. શ્રી. ૫-૪-૦ મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી.

પરચુરણમેદ [ક્ષાણુમાસ]

- ૧૨-૦-૦ શ્રી જ્યોતિલાલ મગજી-રાણપુર
વિવાર્યોએને દક્ષિણના
- ૦ ૧૪-૦ શ્રી કાનજી પુરુષોત્તમ દેવે-વયથી
સ્ત્રાલિએના પૂજાને ને ભેગના
- ૦-૨-૦ શ્રી કાનજીભાઈ દેવે-વયથી
- ૧-૦-૦ શ્રી ચમકતાલ કાગિદામ-ગણોદ
- ૧-૦-૦ શ્રી. મુચક મુકાના પૂજારી-મૂનાગદ
- ૧-૦-૦ „ લાલજી કીણાભાઈ
- ૪૦-૦-૦ „ હરિ રાવ મજારણી ૧૫ દેશાઈ
માગરોગવાગા તગ્ધથી બે માસના
મામિક જપ, યાગ ને ભેગના
- ૧-૪-૦ „ માણેકતાલ નાનજી ચારણા
- ૧-૦-૦ „ દેવચં હસરાજ-પોરમદર
- ૨-૦-૦ „ લાલજી કાલાભાઈ-પોરમદર
- ૧-૦-૦ બેન પ્રમામેનના પુત્ર
- ૦-૮-૦ શાસ્ત્રી વિશ્વનાથભાઈ
- ૧-૦-૦ પરચુરણ
- ૦-૮-૦ શ્રી ચત્રમુજ બીમજી
હા શ્રી આણુ લાલભાઈ
- ૦-૫-૦ „ પુના ખોડા-નવાગામ
- ૧-૦-૦ „ આણુ નાત ગોવિંજી
વકીલ-પોર ૧૬૦
- ૧-૪-૦ „ પ્રમુદસ ગોકુનદાસ ખડીયા
- ૦-૫-૦ „ ભગવાનજી સોમજી ખડીયા
મૂળનાથ કૃષ્ણનાથના પાટોલસરના
દિવસે પૂજન ભેગ
- ૨-૦-૦ „ આણુ લાલ ગોવિંજી વકીલ
- ૨-૦-૦ „ માણેકતાલ નાનજી ચારણા
- ૨-૦-૦ „ પોપલાલભાઈ વકીલ
- ૧-૮-૦ ડા. લક્ષ્મીશંકરભાઈ
- ૧-૦-૦ શ્રી કેશવજી કીણાભાઈ
- ૦-૮-૦ „ ભગવાનજી ભુભાઈ
- ૦-૮-૦ „ કરશનજીભાઈ આઝા
- ૧-૦-૦ „ અજિતરાવભાઈ
- ૧-૦-૦ „ અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી
- ૦-૪-૦ શ્રી મહેગચ ચંદુલાલ ત્રિવેદી
- ૧-૦-૦ બેન મુમજીમા-ખીલખા
- ૦-૪-૦ પૂ. લા. લલાપ્રકાશજી
- ૦-૮-૦ શાસ્ત્રી દયારામ મૂળજી
- ૦-૪-૦ „ મગનલાલ રામજી
- ૦-૫-૦ „ અંબાશંકર નાનજી જોશી
- ૦-૪-૦ શ્રી લલિતકુમાર અંબાશંકર
- ૧-૦-૦ „ રામજી ગોરધન જોશી
- ૧-૦-૦ સ્વામીજી જગનાથ
- ૦-૨-૦ શ્રી શાંતિનાલ કરશનદામ
- ૫-૦-૦ „ વામનરાવ જ-વસાવડા
- ૦-૫-૩ „ જોસિહ બાવા
- ૧-૦-૦ „ મુચકમુકાના પૂજારી
- ૦-૨-૦ „ જ્યોતિલાલ તથા રમાગૌરી
- ૦-૨-૦ „ ઇંદુબાળા કરશનદાસ
- ૦-૨-૦ બેમી મયાશંકર રાવલ
- ૦-૮-૦ બેન કરતુરબેન-ખીલખા
- ૦-૪-૦ શ્રી કાનજીભાઈના પુત્રવધુ મગજાબેન
- ૦-૪-૦ બેન નાની બેન
- ૧-૦-૦ શ્રી નગેરામ ઓધવજી અઢીયા
- ૦-૪-૦ બેન મણીમેન-ખીલખા
- ૦-૮-૦ „ પાર્વતીભાઈ-વયથી
- ૦-૪-૦ „ જલ્દમેન-ખીલખા
- ૦-૨-૦ શ્રી કાનજીભાઈ દેવેના પૌત્ર
- ૦-૫-૦ ચિ. નર્વાન તથા મણિમેન દેવે
- ૧-૦-૦ બેન મણિમેન-જોરાવરનગર
- ૦-૪-૦ „ નિર્મળામેન રાવળ
- ૦-૪-૦ „ હિમયામેન રાવળ
- ૧-૦-૦ „ જડીમેન
- ૦-૨-૦ „ મુખ્તાગૌરી મયાશંકર રાવળ
- ૧-૦-૦ ચિ. નિરંજનપ્રમાદ અંબાશંકર જોશી
- ૦-૨-૦ બેન હસાગૌરી રમણિલાલ
- ૦-૨-૦ „ ચંદનાલા અંબાશંકર
- ૦-૬-૮ પરચુરણ
- ૧-૦-૦ શ્રી. રામસિંહ સમજસિંહ

- ૧-૦-૦ ,, કરણસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર
 ૧-૦-૦ ,, દયાળસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર
 ૧-૦-૦ ,, હરખચંદ લક્ષ્મીચંદ શાહ
 ૩-૦-૦ ,, પોપટલાલ તારાચંદ વડોલ
 ૧-૦-૦ ,, લાલજી ઝીણાભાઈ
 ૦-૫-૦ ,, ક. પ્રા. ઝોઝા
 ૦-૮-૦ ,, હરિપ્રસાદ દલસુખરામ
 ૩-૦-૦ ,, દયાળસિંહજીભાઈ
 ૧-૦-૦ ,, કરણસિંહ લાલસિંહ ઠાકોર
 ૨-૦-૦ શ્રી. દયાળસિંહભાઈ તરફથી કુળકુલ
 નિમિત્તે તથા સીંગરામ ભાડાના
 ૯૫-૧-૦ જૂનાગઢમાં જયંતિમહોત્સવ
 વેળા ભોજન ખર્ચના શ્રી.

વામનરાય જટાશંકર-પાટણ

- ૧-૬-૩ મંદિરથી પરચુરણ હા. પૂજારી
 ૦-૪-૦ ખેત મણિખેત-જેરાવરનગર
 ૫-૦-૦ શ્રી. પીતાંબર જેરામ-ખાંડવા
 ૮-૧૪-૦ ,, રેવાશંકરભાઈની તિથિનિમિત્તે
 ભોજનના
 ૧-૦-૦ ,, હરિશંકર રેવાશંકર દીપકના
 ૧૨-૮-૦ ,, હરિશંકર રેવાશંકર-ગોધરા
 ૧-૪-૦ ,, સુદ્ધિલાલ મનજી-જૂનાગઢ
 ૧-૦-૦ ,, વૃજલાલ વનમાળી-દહાણુ
 ૦-૮-૦ ,, રામજી વૃજલાલ-દહાણુ
 ૦-૮-૦ ,, શંભુશંકર માસ્તર-જૂનાગઢ
 ૦-૨-૦ ,, અંબાશંકર જોશી
 ૦-૪-૦ ,, કરશનદાસ-વડુકુલ
 ૧-૪-૦ ,, વૃજલાલ રેવાશંકર-ખાંડવા
 ૧-૪-૦ ,, શિવશંકર રવજી-વંથલી

હીંબુડા આશ્રમમાં આવેલી ભેટ:—

- ૧-૦-૦ હા. બચુભાઈ વિઠ્ઠલજી
 ૦-૮-૦ પરચુરણ
 ૦-૪-૦ શ્રી. લલિતરાય જાદવજી
 ૦-૪-૦ ,, બાબુ જદુરાય
 ૧-૪-૦ શિવરાત્રીની ભેટ
 ૦-૧૨-૦ શિવરાત્રીની ભેટ
 ૧-૦-૦ શ્રી. શુકલજી વિશ્વનાથભાઈ
 ૦-૨-૦ ,, શાંતિલાલ કરશનદાસ

- ૩-૧૦-૦ નાથભક્તમંડળ-જંબુસર
 શિવરાત્રીની ભેટ
 ૧-૦-૦ શ્રી. રામજી વિશ્વામ-કરાંચી
 ૨-૮-૦ ,, રામજી વિશ્વામ પુસ્તકપ્રકાશન માટે
 ૦-૬-૬ શ્રીમોજીદેવ આનંદાશ્રમમાં આવેલી
 ભેટ

શ્રી અમદાવાદ આનંદાશ્રમની ભેટ:—

- ૦-૨-૦ શ્રી. જટાશંકર જગજીવન
 ૨-૦-૦ ,, વાસુદેવ પુ. લદ્દ
 ૦-૪-૦ ,, દેવજીભાઈ ગોરધન
 ૦-૨-૦ ,, જીવરામદાસ સાધુ
 ૦-૧૩-૦ અ. સૌ. રમાખેત રવિશંકર અને
 બીજાઓ તરફથી
 ૮-૮-૦ સ્વ. ભાઈલાલભાઈ માસિક થાળના
 ૧-૪-૦ ચિ. બદુક મણિશંકર લદ્દ-સુરત
 ૧-૮-૦ ચિ. ચંદ્રિકાખેતનાં લક્ષ્મપ્રસંગે-સુરત
 ૨-૦-૦ ચિ. મનુપ્રસાદ ,,
 ૦-૮-૦ ચિ. દ્વિતેશ તથા ચિ. શરદના યજ્ઞો-
 પવીતના પ્રસંગે
 ૧-૮-૦ શ્રી. મ. ત્રિ. લદ્દ ને તેમનું કુટુંબ-સુરત
 ૧-૦-૦ ,, ગોરધનદાસ મકનજી-અમલીયાળા
 ૧-૦-૦ ,, મણિલાલ મકનજી-સુણીધાર
 ૦-૪-૩ પરચુરણ મંદિરથી
 ૧-૦-૦ શ્રી. દયાળજી ભગવાનજી-રાજકોટ
 ૧-૦-૦ શ્રવણમંદિરનાં પાદુકાજી પાસેથી
 ભેટ હા. વિદ્યાર્થી નાથાલાલ
 ૧-૦-૦ ખેત રમાખેત મોહનલાલ-વાંકાનેર
 ૧-૦-૦ શ્રી. વસંતરાય કરશનજી-વાંકાનેર
 ૧-૪-૦ ,, કેશવલાલ કરશનજી-વળા
 ૧-૮-૦ શ્રી. મૂળજી પ્રાગજી-કરાંચી
 ૦-૪-૦ રુદ્રાભિષેકની ભેટ
 ૧-૮-૦ શ્રી. ભગવાનજી કાનજી-જામનગર
 ૧-૪-૦ ખેત નર્મદાખેત-અમદાવાદ
 ૩-૧૨-૦ ખેત નર્મદાખેત તરફથી સ્વ. ખેત
 રૂક્મણીના કલ્યાણાર્થે-અમદાવાદ
 ૦-૮-૦ વિદ્યાર્થી લાલશંકર પૂજાપો ને ભેટના
 ૦-૪-૦ શ્રી. કરશનદાસ હરજી

- ૧-૦-૦ શ્રી હરસનદાસ હરજીના પત્ની
૦-૧-૦ પરચુરણ
૦-૪-૩ વિદ્યાર્થી લાલશંકર મારફત બેટ
મદિરથી
૧-૦-૦ શ્રી મોહનલાલ મકનજી-રાજકોટ
૫-૦-૦ ,, નાનાલાલ ખી બટ-અમદાવાદ
નેવેલ ધરાવના
૦-૨-૦ વિદ્યાર્થી નટવરલાલ નાનાલાલ-ખીલખા
૦-૦-૬ પરચુરણ
૦-૪-૦ શ્રી. જેમુખલાલ દરેશાશંકર-રંગપુર
૦-૨-૦ બેન જ્વાળારી જીવરામ બટ
૫-૪-૦ શાસ્ત્રી મગનલાલ રામજી જોશીના
પિતાશ્રી રામજીભાઈ તરફથી
ઓકોવવાડીમાં મપ્તાક થતા પાદુકા-
જીને પધરાવી બેટ ધરી તે

- ૧-૪-૦ સપ્તાક વાંચનાર પુરાણી તરફથી
૧-૮-૦ પાદુકા પૂજન - વખતે પરચુરણ
બેટ-
૯-૯-૦ મુખ્ય ધીનાયસત્સંગમંડળમાં દત્ત-
જ્યંતીના મહાપૂજનની બેટના.
૧૦-૮-૦ શ્રીમદ્દરસંક્રાંતિના પૂજન બેટના
શ્રીનાયસત્સંગમંડળ-મુખ્ય
૧૮-૧૨-૦ મહાશિવગણિના દિવસે પૂજનબેટ
શ્રીનાયસત્સંગમંડળ-મુખ્ય હા શ્રી.
રૂપસિંહજી હરિસિંહજી રાણા-મુખ્ય
૧૩-૮-૩ શ્રીનાયસત્સંગમંડળ મુખ્યમાં કાર્તિકી
પૂનમની બેટ હા. શ્રી રૂપસિંહ
હરિસિંહ રાણા

શ્રીમન્નાયસત્સંગમંડળ તરફથી પાટોત્સવના દિવસે પૂજ્યપાદ સદગુરુદેવના થયેલા

મહાપૂજનની બેટ

- ૫-૦-૦ શ્રી હરજીવન કેથવજી ચાહ
૫-૦-૦ ,, મોહનલાલ લક્ષ્મીનાથ બટ
૨-૦-૦ ,, જલવતસિંહ નાગણસિંહ કાકોર
૧-૦-૦ ,, નરેન્દ્રસિંહ દયાળસિંહ કાકોર
૧-૦-૦ ,, લાણુજી પરમાણુડ
૧-૪-૦ ,, બાલકૃષ્ણ ગમીર શર્મા
૧-૦-૦ ,, રતનશી લાલજી
૧-૪-૦ ,, સુરેશચંદ્ર અમૃતતાલ બટ
૧-૦-૦ ,, રૂપસિંહ હરિસિંહ રાણા
૧-૪-૦ ,, મૂળશંકર નરભોરામ પડીઆ
૧-૪-૦ ,, ચંદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ કાકોર
૧-૪-૦ ,, લાલસિંહ ગંગાસિંહ કાકોર
૧-૪-૦ ,, ઉપેન્દ્રસિંહ દરણસિંહ કાકોર
૧-૪-૦ ,, અમરસિંહ શિવસિંહ કાકોર

- ૧-૦-૦ શ્રી પ્રતાપસિંહ રૂનાયમિંદ કાકોર
૧-૦-૦ ,, અજીતસિંહ લાલસિંહ કાકોર
૧-૪-૦ ,, ભદ્રસિંહ પ્રતાપસિંહ કાકોર
૦-૮-૦ ,, મનદગસિંહ રૂપસિંહ કાકોર
૧-૦-૦ ,, મણિયાલ હોટાલાલ
૧-૦-૦ ,, હરેન્દ્રસિંહ બોપાલસિંહ કાકોર
૨-૦-૦ ,, નારણદાસ જમનાદાસ
૧-૦-૦ ,, ગુણવતસિંહ જલમસિંહ કાકોર
૦-૮-૦ ,, ઓવવજી લાલજી
૨-૪-૦ પરચુરણ બેટ
૦-૮-૦ બેન મવિતાબેન લક્ષ્મીભાઈ

૩૬-૧૨-૩

મને ૧૯૪૭ તા. ૨૫ એપ્રિલ

વિજ્ઞાપિ

માધવબાગમાં સત્સંગ

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ તરફથી:—

૧ દર રવિવારે સવારના ૧૦૧૧ થી ૧૧૧૧
પૂ. સદ્ગુરુદેવના ઉપદેશામૃતતું શ્રવણ
તથા કીર્તન.

૨ કંઈપણ હીપોગ્રીટ લીધા વગર પુસ્તકો

ઘેર વાચનમાટે આપવાની સગવડ.

૩ પૂજ્યપાદશ્રીપ્રણીત પુસ્તકો

શ્રીલિખાનાજી લાવથી આપવાની

યોજના.

૪ પવિત્રાત્મા સંધ્યાદિ નિત્યકર્મની

પુસ્તિકાઓની લઘાણી મળશે, માટે

સૌ બંધુઓને લાલ લેવા વિનંતિ છે.

વિ. શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ

પત્રવ્યવહારતું શિરનામું:—

૩૨, ખોખાખજાર-મુંબઈ.

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પો. બીલખા- (કાથિયાવાડ)

તરફથી

પ્રથમ ચતુર્થામિક માસિક પત્ર

(Kathiawar-India).

P. O. Bilcha

આનંદાશ્રમ

૭૫૭ શ્રી. કૃષ્ણ ગુજરાતી સભા

ત. ૩૬૫, વિદ્યુત્તાર્ક રોડ, કાંપ્રસલેન

મુંબઈ ૪

સ્વેદજનક અવસ્થાન

ખીલખાવાળા આપણા ગુરુબંધુ શ્રી. જયશંકર શિવરામ જાતી કે જેમણે શ્રીઆનંદાશ્રમના
કોઠારની સેવાતું કાર્ય સેવાભાવે કર્યું હતું, અને જેઓ પૂજ્યપાદશ્રીના અનન્ય ભક્ત હતા
તેઓ આ માસમાં દેવાસવાસી થયા છે. તેમના પિતાશ્રી શ્રી. શિવરામભાઈની શ્રદ્ધાભક્તિ
અભેડ હતાં, પૂજ્યપાદશ્રીના છવનચરિતમાં તે બાબત વિસ્તરથી લખાયું છે.
પૂજ્ય સદ્ગુરુદેવ તેમના પવિત્રાત્માને શાંતિ આપવા કૃપા કરે!

વર્ષ ૧૫ મું

ચૈત્ર

॥ ૐ ॥

વાપિક લવાજમ

॥ યતો ધર્મસ્તતો જયઃ ॥

પોસ્ટેન્સાધે

અંક ૧૧

સંવત ૨૦૦૩

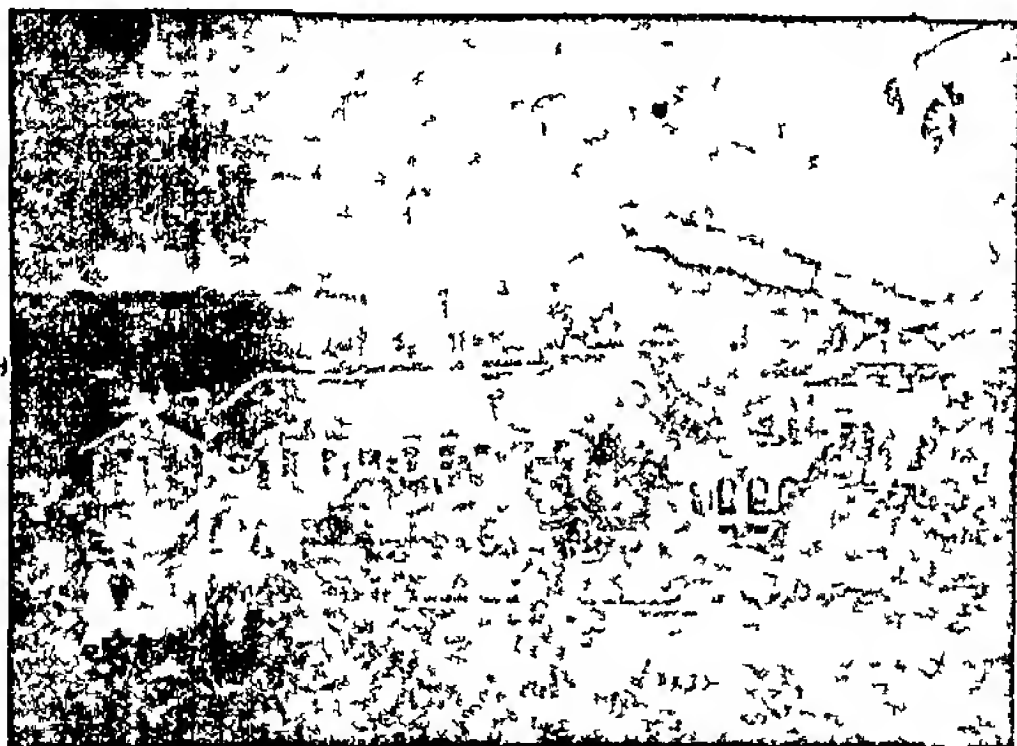
આનંદાશ્રમ

રૂ. ૧-૦-૦

પરદેશમંદિર

શિલિંગ ૨

શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ-પા બીલખા

સુધાસ્રવં નાથવચઃ પ્રસન્નં સુધાસ્રવં નાથવિલોકિત ચ ।

સુધાસ્રવં નાથમનઃ પ્રસન્ન સુધાસ્રવં નાથનિવાસધામ ॥ ૧ ॥

સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્મેળ બોલવું । સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્મેળ જેવ ।
સુધાસ્રવતું છે નાથતું નિર્મેળ અંત કરણ । સુધાસ્રવતું છે નાથના નિવાસતું
નિર્મેળ ધામ-આનંદાશ્રમ

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	શ્રીગુરુદેવમહિમા.	૧૬૫
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૧૬૬
૩	મદાલસા	૧૬૭
૪	ભક્ત ઇશરદાનજી.	૧૬૮
૫	શ્રીમદ્ગુરુસ્તવન.	૧૭૩
૬	અર્ચનક મહાત્માશ્રી એકનાથજીનું જીવનવૃત્તાંત.	૧૭૪
૭	પાટોત્સવ ગીત.	૧૭૪.
૮	વિષયોની દુઃખરૂપતા.	૧૭૫
૯	શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથ.	૧૭૬
૧૦	હૃદયોદ્ધાર.	૧૭૭
૧૧	અતિબેદજનક અવસાન.	૧૭૮
૧૨	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૭૯
૧૩	પરચુરણ ભેટ.	૧૮૦

— [*] —

વાંચો

?? જરૂરી ??

આ “ આનંદાશ્રમ ” માસિકના વર્ષ ૧૫માનો ૧૧મો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે. “ આનંદાશ્રમ ” પત્રના આજુક બંધુઓએ પોતાનું ચડત લવાજમ પુરતજ સનીએડરથી માફલી આપવા વિનંતિ છે, કે જેથી વી. પી. કરવાનો નકામો ખર્ચ કરવો ન પડે. બે કે ત્રણ વરસનાં ચડલાં લવાજમોવાળા તરફથી વી. પી. પાછાં આવવાથી ધાર્મિક પ્રચારમાં નુકસાન થાય એમ સૌ કોઈ સમજી શકે છે.

વ્યવસ્થાપક “ આનંદાશ્રમ ”

— [*] —

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેસાઈ, વેદાંતભૂષણ-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી હાલેદિક્ક, લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.
માસિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનજીભાઈ-ગોંડલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાથસદ્ગુરવે નમઃ ॥

આનંદં બ્રહ્મણો વિદ્વાન્ ન વિભેતિ કુતશ્ચન ।

અર્થઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને બાળનાર ઠાઠથી પણ કશું પામતો નથી.

તૈત્તરીય-ઉપનિષદ

વર્ષ ૧૫ મું]

સંવત ૨૦૦૩ ચૈત્ર

[અંક ૧૧, ભા

શ્રીગુરુદેવમહિમા

૫૬ રાગ ભૈરવી

શુરુકી મહિમા અપરંપાર ।

ભીષે કૃપા કરે તબ વો જન, પાવે રૂપ અપાર રેક.

જે તે ભૂતે પ્રાણી પુનિ જગમે, વે જિનકે આધાર.

યહ અબ હમ નિશ્ચય કરજની, તુમ હીનાલ મનુષ્ય અવતાર શુરુકીં ૧

જેસે મણકા બને કાષ હૈ, સિત્ત સિત્ત આકાર;

સુતં આશ્રયે સખડી ફિરત હૈ, તૈસેહિ તુમ કરતાર શુરુકીં ૨

કાંઈક જાનત મર્મે તુમહારો, સો જન નાહિ ગવાર;

સવસાગરસે વહ તિર જાવત, આપડી લેવોલ ઉમાર. શુરુકીં ૩

પાર અપાર કોઉ જાકો, અર્ધઉર્ધ્વ વિસ્તાર,

ઐસો રૂપ લખ્યો નિયાનંક, ગુરુલ મિલે દિલસાર. શુરુકીં ૪

શ્રીનાથવચનામૃત

[પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથેશ્વરગવાન]

પરમાત્માની કૃપાતું તથા પરમાત્માનાં આનંદવર્ધક ચરિત્રાતું સ્મરણ કરવાથી ભક્તના હૃદયમાં પરમાત્માની ભક્તિ વધે છે.

દશ્ય પ્રાણિપદાર્થમાં તમારા મનમાં રહેલી મમતાનો ઘટાડો કર્યા કરવાથી પણ તમારા મનમાં પરમાત્માની ભક્તિ વધશે.

તમારા મનમાં પ્રભુની ભક્તિનો જેમ જેમ વધારો થતો જશે તેમ તેમ તમને પરમાત્માની માયા પીડતી બંધ થશે.

આ સંસારમાં કોઈ કોઈતું નથી, પ્રારબ્ધકર્મના ઉદયથી મનુષ્યાદિનો સંયોગ-વિયોગ થયા કરે છે એમ સમજી મનને વૈરાગ્યવાળું રાખ્યા કરશો.

સૂક્ષ્મદર્શકચંત્રમાં ગોઠવેલા કાચથી જેમ બહુ ઝીણી વસ્તુ પણ મોટા રૂપમાં ને સ્પષ્ટપણે જોઈ શકાય છે તેમ મનુષ્યે પોતાના અંતઃકરણની સારિવકી વૃત્તિરૂપ સૂક્ષ્મદર્શકચંત્રવડે પોતાના અંતઃકરણ આદિના ઝીણા ઝીણા દોષોને પણ મોટા-રૂપમાં ને સ્પષ્ટપણે અનર્થકર જોઈને તેને દૂર કરવા પ્રયત્ન કરવો જોઈએ.

આપણા સનાતનધર્મમાં અહિંસાને પરમધર્મ માન્યો છે. પરમાત્મા કે જે પ્રાણિમાત્રમાં અને સકલ જડ પદાર્થમાં પણ સદા સર્વદા વિરાજી રહ્યા છે તેનું દર્શન કરાવનાર-સર્વાત્મભાવનો અતુલ્ય કરાવનાર-સનાતનધર્મમાં એવી માન્યતા કેમ ન હોય ?

વિદ્યતા અન્યધર્મોમાં પણ દયા, દાન, દમ (ઇન્દ્રિયનિગ્રહ) ને શમ (મનોનિગ્રહ) વગેરે ગુણોને મેળવવા યોગ્ય ગણ્યા છે, અને નિર્દયતા, લોભ, ઇન્દ્રિયોતું છૂટાપણું ને મનતું છૂટાપણું એ આદિ અવગુણોને ત્યજવા યોગ્ય ગણ્યા છે. આ વાત જેને ધર્મ (પાપથી બચાવી ઉત્તત્તિ કરનાર) કહી શકાય તેવા પ્રત્યેક ધર્મમાં સામાન્ય છે એમ નિઃશંકપણે કહી શકાય તેવું છે.

અંતઃકરણની શુદ્ધિ, સ્થિરતા ને સૂક્ષ્મતા થયા વિના પરમસુખરૂપ પરમાત્માના પદને પમાતું નથી, અને અંતઃકરણની તેવી યોગ્યતા ઉપર જણાવેલી દયા આદિ સદ્ગુણોને પ્રાપ્ત કર્યા વિના થતી નથી, માટેજ પ્રત્યેક ધર્મમાં તે ધર્મસ્થાપક મૂલપુરુષે મનુષ્યોને તેવા ગુણો પ્રાપ્ત કરાવવા માટે દેશ, કાલ ને સ્થિતિ જોઈને વ્યવસ્થા કરી હોય એમ લાગે છે.

પ્રાણીઓની હિંસા પાપની વૃદ્ધિ કરવાવડે મનુષ્યની અધોગતિ કરનારી હોવાથી ધર્મની રીતે તે ત્યાગ કરવા યોગ્ય છે. વળી પશુઓની હિંસાવડે દેશમાં દુધાળાં જાનવરોનો ક્ષય થવાથી પશુહિંસા આ દેશની આર્થિક સ્થિતિને હાનિ કરવા ઉપરાંત માંસભક્ષણને પરિણામે દેશનાં મનુષ્યોનાં શરીરોતું સારિવકળળ, આરોગ્ય તથા બુદ્ધિબલને પણ હાનિ કરનારી છે તેથી પણ તે ત્યજવા યોગ્ય છે.

અંતઃકરણ પરમાત્માભિમુખ કેટલું રહે છે, તથા જગદાકાર કેટલું રહે છે, અને તે મૂઠતાને વશ કેટલું થાય છે તે અવલોકન કરાતું હશે.

પરમાત્મામાં ને જગતમાં કેટલો કેટલો પ્રેમ છે તે પણ વિવેકાતું હશે.

શરીરની ને પ્રાપ્તવ્યવહારની પ્રતિકૂલતાથી મન ઉદ્દેગને વશ થાય છે. એવે પ્રસંગે ઊંડા ચાસ લેવાય, અસંગ આત્માનો વિચાર કરાય, ને જ્ઞાન, ભક્તિ કે વિરાગત્વ પદ યોલવા લગાય તો મનનો ઉદ્દેગ શમે છે. પ્રભુના અગાધ મહિમાત્મ અને અગાધ કૃપાત્મ પારંવાર આદરપૂર્વક સ્મરણ કરી મનને પર-માત્મામાં સ્થિર કરશે તો સૂર્યના ઉદયથી જેમ અંધકાર દૂર થાય છે તેમ તમારા મનનો ઉદોક્ષીનતા ને મૂઢતા દૂર થવા લાગશે. (આલુ)

મદાલસા

[અનુવાદ:—શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ-વેદાંતભૂષણ]

(અનુસંધાન પૃષ્ઠ ૧૨૧થી)

સ્પૃષ્ણાનામપ્યસંસ્પૃશ્યૈર્વિરથ્યાકર્દ્માંમયાં ।

પંકેષ્ટરચિતાનાં ચ મેષ્યતા વાયુસંગમાત્ ॥

ન અડવાળેવા પદાર્થોને અડવાથી, શરીરમાંના કાદવ અને પાણીને અડવાથી અને કાદવમાં પડેલા ન અડવાળેવા પદાર્થોને અડી જવાથી ઉપનેલી અશુદ્ધિ શરીર ઉપર પવન દેવાવાથી દૂર થઈ પાણી પવિત્રતા સંપાદે છે

પ્રભૂતોપહતાદન્નાદમમુદ્દૃત્ય સંત્યજેત્ ।

શોષસ્ય શોષણં કુર્યાદાચમ્યાન્નિસ્તથા મૃદા ॥

ધાન્યનો ઢગલો અશુદ્ધ થયો હોય તો ઉપનું થોડું ધાન્ય લઇને તેનો લાગ કરવો અને બાકી રહેલા ઉપર જલ તથા માટી ઝાંટવાથી તે પવિત્ર થાય છે.

ઉપવાસસ્થિરાન્નં તુ દુષ્ટમક્ષ્યાશિનો ભવેત્ ।

અજ્ઞાતે જ્ઞાનપૂર્વે તુ તદ્ દોષોપશમેન તુ ॥

દોષવાળો પદાર્થ અજાણતા ખાનારો તથા રાતના ઉપવાસથી પવિત્ર થાય. દોષવાળો પદાર્થ જોઈ જાણીને ખાનારો તે પદાર્થનો દોષ જાણવાઈ રહેતાં ન્યારે શમે સારેજ પવિત્ર થાય.

ઉદક્ષ્યાશ્વશૃગાલદિન્ સૂતિકાન્ત્યાવસાયિનઃ ।

સ્પૃષ્ણા સ્નાયીત શૌચાર્થે તથૈવ મૃતદ્વારિણઃ ॥

કુતરાં શિયાળિયાં વગેરેને અડીને, અડકાવવાળીને તથા મુવાવડીને, અડીને, ભંગીને અડીને અને શબને ઉચકનારાઓને અડીને અશુદ્ધિ થયેલાએ પાછુ શુદ્ધિ થવા માટે સ્નાન કરવું જોઈએ.

નારં સ્પૃષ્ણાસ્થિતસ્નેહં સ્નાતઃ શુદ્ધ્યતિ માનવઃ ।

આચમ્યૈવ તુ નિ.સ્નેહં ગામાલમ્યાર્કમીક્ષ્ય વા ॥

મનુષ્યના બીના હાડકાને અડવાથી થયેલી અશુદ્ધિ સ્નાન કરવાથી દૂર થઈ મનુષ્ય પાછો પવિત્ર થાય છે. અને મનુષ્યના સડા હાડકાને અડવાથી થયેલી અશુદ્ધિ મનુષ્ય ગાયને અડીને કે સર્પનું દર્શન કરીને માત્ર આચમન કરે તેથી દૂર થાય છે.

ન લંઘયેત્તથૈવાસ્કૃષ્ટીવનોદ્વર્તનાનિ ચ ।

નોપાનાદ્રૌ વિકાલેષુ પ્રાક્ષસ્તિષ્ઠેત્ કદાચન ॥

એજ પ્રમાણે લોહી, ચૂંક તથા ઉલટીને ટપીને ન જવું પણ સાંથી તરીને ચાલવું. કાલા માણસે કાઠ દિવસ સાંજે રૂંઝું વળવા ટાણે ઉઘાન આદિમાં રહેવું નહિ.

ન ચાલપેજનદુષ્ટાં વિરહીનાં તથા સ્ત્રીયં ।

ગૃહાદુચ્છિષ્ટવિષ્ણુમૂઝપદામ્ભાસિ ક્ષિપેદ્વહિઃ ॥

અને લોકના ધિક્કારવાળા તથા ધણી વિનાની સ્ત્રીસાથે વાત કરવી નહિ. ધરમાંથી એવાં મળ મૂત્ર કે પગ ધોયેલું પાણી બહાર ફેંકવાં નહિ.

પંચર્પિઢાનનુધૃત્ય ન સ્નાયાત્ પરવારિણા ।

સ્નાયીત દેવસ્નાતેષુ ગંગાહૃદસરિત્સુ ચ ॥

જળાશયમાંથી પાંચ કાંઠરા બહાર કાઢ્યાવિના જળાશયમાં નહાવું નહિ, તેમજ. અન્યથા જળાશયમાં નહાવું નહિ. દેવોએ ખોદીને કરેલા તથા તેથી તીર્થ ગણાતાં જળાશયોમાં ગંગામાં કુંડોમાં તેમજ નદીઓમાં નહાવું.

દેવતાપિતૃસચ્છાસ્ત્રયજ્ઞમંત્રાદિર્નિદકૈઃ ।

કૃત્વા તુ સ્પર્શનાલાપં શુદ્ધ્યેતાર્કાવલોકનાત્ ॥

દેવો પિતૃઓ સમ્બ્રાહ્મો યજ્ઞો મંત્રો આદિની નિંદા કરનારાઓને અહીંને કે તેમની સાથે વાત કરીને અશુદ્ધ થયેલો સૂર્યનું દર્શન કરવાથી પાછો પવિત્ર થાય છે.

અવલોક્ય તથોદકયામન્ત્યજં પતિતં શવં ।

વિધર્મીસૂતિકાષ્ઠવિવસ્ત્રાન્ત્યાવસાયિનઃ ॥

એવી રીતે અટકાવવાળી સ્ત્રીને દેખીને, અંતઃજને દેખીને, પડેલા શવને દેખીને, વિધર્મીને દેખીને, સુવાવડીને દેખીને, નપુંસકને દેખીને, નમ્ર સ્ત્રીને દેખીને, અને હલકા નિશ્ચયવાળાને દેખીને પણ અશુદ્ધ થયેલો મનુષ્ય પાછો સૂર્યનું દર્શન કરવાથી પવિત્ર થાય છે. (ચાલુ)

—[*]—

ભક્ત ઈશરદાનજી

[સંપાદક:—શ્રી. અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી]

(ગતાંથી ચાલુ)

સંવત્ ૧૬૧૮માં જમ રાવળ દેવલોક આલ્યા ગયા, અને તેમના કુમાર વિભાજી રાજ્યગાદી ઉપર બેઠા. તેઓ પણ ઈશરદાસજીને બહુજ માનથી રાખતા હતા, તોપણ જમ રાવળનો સ્નેહ, વારંવાર ઈશરદાનજીને યાદ આવી જતો હતો અને ઉદાસ થઈ જતા હતા.

બળજીના કુમાર કરણજીનાં લગ્ન સં. ૧૬૨૧ના વૈશાખ શુક્લ દ્વિતીયા નિશ્ચિત થયાં, અને તે પ્રસંગે જમ વિભાજીને અને ઈશરદાનજીને પધારવાનું નિમંત્રણ આપવા માટે અમરેલીથી બળજીનાં મુખ્ય માણસો આવ્યાં હતાં, અને તેઓની સાથે ઈશરદાનજીને જરૂર મોકલવા માટે બળજીએ જમ વિભાજી ઉપર બહુજ વિનતિભર્યો કાગળ લખ્યો હતો. જમ વિભાજીએ વિચાર કર્યો કે ઈશરદાનજી જમ રાવળજીના વિયોગથી ઉદાસ રહ્યા કરે છે માટે થોડા દિવસ અમરેલી જઈ આવે તો બળજી તેઓના મિત્ર છે, માટે તેઓને મળવાથી ઈશરદાનજીનું મન કંઈક પ્રસન્ન થશે, અને બળજીને પણ સારું લાગશે; એવો વિચાર કરી જમ વિભાજીએ ઈશરદાનજીને કહ્યું કે “આપને કરણજીના લગ્નપ્રસંગે અમરેલી પધારવા બળજીએ બહુજ આગ્રહ કર્યો છે, અને મને પણ આપને અમરેલી મોકલવા માટે બહુજ

જામ્યું છે, એટલામાટે જો આપ અમરેલી પધારો તો બળજબી પશુ -સારું સાગરો, નહિતર, તેઓને આપનો ધોખો થશે. " આ પ્રમાણે જામસાહેબની ધ્રુવતા અને બળજબી પ્રેમને લઈને ઈશરદાનજી અમરેલી જવા રવાના થયા. રસ્તામાં ચાલતાં ચાલતાં વેણુ નદીના કિનારા ઉપર એક નાનું ગામ આગ્યું. સાયકાલનો સમય યર્ષ થયો હતો, એટલે સ્થાનિક નિવાસ કરવાનો ઈશરદાનજીએ વિચાર કર્યો અને પાદરમાં ઉમેલા મનુષ્યોને પૂછ્યું કે આ ગામમાં કોઈ રાજપૂતનું ઘર છે? ઈશરદાનજી રાજપૂતના ઘર સિવાય બીજાના ઘરનું અનુભવ ગ્રહણ કરતા નહતા. ઉમેલા માણસોએ જવાબ આપ્યો કે " હા એક રાજપૂતનું ઘર છે, અને તેનું નામ સાંગાગોડ છે. " આ સાંગાજી ગોડ જાતિના રાજપૂત હતા, અને તેઓને થોડો ગરાસ હતો તે ગરાસની જમીન પશુ તેમનો પિતાના વખતમાં ગિરો મૂકાઈ ગઈ હતી. અસારે તો સાંગાજી ગામનાં વાહણીઓ ચારી ચોતાનો જીવનઅવકાર ચલાવતા હતા. ઈશરદાનજી સાંગાજીનું ઘર પૂછતાં પૂછતાં સાંગાજીને ધેર ગયા સાંગાજીએ તેનો આદરસત્કાર કર્યો અને ગામ તથા નામ પૂછતાં જણાવ્યું કે આ તો મહાવિદ્વાન અને ભક્તશિરોમણિ સ્વર્ણ ઈશરદાનજી છે, આ વાત જાણી સાંગાજીએ બહુજ ભાવથી અત્યુત્તમ સેવાપૂર્વક આતિથ્યસત્કાર કર્યો.

પ્રાતઃકાલમાં ઈશરદાનજી અમરેલી જવામાટે તૈયાર થયા. તે વખતે સાંગાજીએ વિનંતિ કરી કે " કવિરાજ! આપે મારી કુપડીમાં પધારી મને પવિત્ર કર્યો છે અને રાજપૂત બનાવ્યો છે, પરંતુ હું ગરીબ રાજપૂત છું. મારાથી આપની સેવા જરાપણ યર્ષ થકી નથી. આપને અહીં કંઈ પણ તકનીક યર્ષ હોય તો ધમા કરશો, અને આપને અહીંથી ખાલી હાથે વિદાય કરવા એ મારો દુનિવધર્મ નથી, એટલામાટે મેં જેની ઊન મારા હાથથી કંતી છે તે- ધાબળા આપને આપી છે, પરંતુ તેની કાર ખાંધવી જરા બાકી છે, તેને ખાંધતાં ૧૦ દિવસ થશે, તો આપ વળતી વખતે જરૂર તે કંબલ લઈ જવાનું વચન આપો તો હું આપને રાજ આપું. સાંગાજીનો સાચો પ્રેમ જોઈ વળતી વખતે હું અવરજ અહીં આવીશ એવું વચન આપી ઈશરદાનજી અમરેલી તરફ જવા રવાના થયા.

અમરેલીના પાદરમાં આની રાત્ર્યકુટુંબના ખુશી આનંદના સમાચાર પૂછ્યા. ગામના લોકોએ જણાવ્યું કે ગતરાત્રિએજ સર્પના દંડથી કુમાર શ્રી કરણજીએ દેહસાગ કર્યો છે. દરબારમાં અને સારા શહેરમાં હાહાકાર યર્ષ થયો છે. ઈશરદાનજી આ સમાચાર સાંભળતાજ ચોતાના ધોખા ઉપરથી નીચે ઉતરી ગયા અને તુરંતજ ગામમાં જવા લાગ્યા. થોડે દૂર ગામમાં આવ્યા ત્યાં કરણજીની પાલખી લઈ રમચાન ભૂમિ તરફ રુદન કરતા આવ્યા આવતા મનુષ્યો સામા મળ્યા તેઓની પાસે જઈ ઈશરદાનજીએ કહ્યું કે—કરણજી મને મળ્યા વિના જઈ ચક્રેજ નહિ પાલખીને નીચે ઉતારો, મારે કરણજીને મળવું છે " ભક્તર કવિ ઈશરદાનજી પધાર્યા છે, અને તેઓએ કુમાર કરણજીની પાલખી ઉભી રખાવી છે, તે વાતના સમાચાર મળતાજ બળજી રુદન કરતા કરતા ઈશરદાનજીની પાસે આવ્યા. ઈશરદાનજીના પરમ ભક્તિમય મહિમાને બળજી બહુજ સારી રીતે જાણતા હતા, એટલે તે બાજતમાં તુરંતજ પાલખી નીચે ઉતારી દેવાનો હુકમ કર્યો. કરણજીની પાલખી નીચે ઉતારવામાં આવી, અને તેના બંધ જોખી દેવામાં આવ્યા. તે સમયે ઈશરદાનજીએ થોડો વખત આંખો બંધ કરી પરમ કૃપાળુ પ્રમાદમાં જ્યાં કર્યું અને પછી સા જતાં સાંજને તેમ આરણી બાપાના ગીતથી ઉચ્ચત્વરથી શ્રીપરમેશ્વરની સ્તુતિ કરી કરણજીને ઉઠાવવા પ્રયત્નને નમ્રભાવથી આરજ્યું કરી. સ્તુતિનું ગીત

પૂર્ણ થતાં ઈશ્વરદાનજીએ હાથમાં જય લઈ અંજલિ કરણજીના મસ્તક ઉપર છાંટી. તેમ વખતે પ્રભુએ દયા કરી ભક્તની પ્રાર્થના પરમકૃપાળુ પરમાત્માએ સાંભળી અને કરણજીના શરીરમાં પુનર્જીવન આવી ગયું. સર્પનું ઝેર ઉતરી ગયું. પાલખીમાંથી કરણજીએ ઉભા થઈ ઈશ્વરદાનજીના ચરણમાં દંડવત પ્રણામ કર્યા. બન્નજીનાં નેત્રોમાં પણ પ્રેમનાં અશ્રુ ચાલવા લાગ્યાં, અને હાથ જોડી ઈશ્વરદાનજીને પોતાના ઉપર મહાન્ ઉપકાર થયેલો છે. એમ માની સ્તુતિ કરવા લાગ્યા.

સાર પછી ઈશ્વરદાનજી બધાને સ્નેહપૂર્વક મદ્યા; અને બહુજ ધામધૂમથી ઈશ્વરદાનજીનું સામેયું કરી સન્માનપૂર્વક તેઓને શહેરમાં લાવવામાં આવ્યા. તે વખતે રાજનિવાસમાં તથા સારા અમરેલી નગરમાં આતંદોત્સવ થવા લાગ્યા, અને પ્રભુભક્તનો જયજયકાર વર્તવા લાગ્યો. ઠેકાણે ઠેકાણે ઈશ્વરદાનજીની પ્રશંસા થવા લાગી. બન્નજી તો ઈશ્વરદાનજીને સાક્ષાત્ પરમેશ્વર માનવા લાગ્યા. “ઈશ્વરા સો પરમેશ્વરા” એ વચન તે દિવસથી શરૂ થયું. કરણજીનાં લગ્ન બહુજ ધામધૂમપૂર્વક આતંદોત્સાહથી પૂર્ણ થયાં. બન્નજીએ પાલણુ, ચારણ અને ખીન્ન યાચકોને ખૂબ દાન આપી સંતુષ્ટ કર્યા અને વરસડા તથા ઈશ્વરિયા ગામના તામ્રપંચેખની સાથે એક લાખ રૂપિયાની બક્ષિસ ઈશ્વરદાનજીના ચરણમાં રાખી બન્નજીએ વિનયપૂર્વક પ્રાર્થના કરી કે:— ભક્ત કવિરાજ! આપના ઉપકારનો બદલો આપવાની મારામાં શક્તિ નથી, પરંતુ આ યથાશક્તિ ભાવપૂર્વક લઘુ ભેટ આપનાં ચરણમાં અર્પણ કરું છું. તેનો સ્વીકાર કરી મારા ઉપર અનુગ્રહ કરો. ”

બન્નજીનો પૂર્ણભાવપૂર્વકનો આગ્રહ જોઈ ઈશ્વરદાનજીએ તે ભેટનો સ્વીકાર કર્યો. બન્નજીએ કુટલાક દિવસ ઈશ્વરદાનજીને અમરેલીમાં રાખી બહુજ ઉત્તમ પ્રકારની સેવા સાથે મહેમાની કરી. સાર પછી ઈશ્વરદાનજી અમરેલીથી નામનગર જવા વિદાય થયા. રસ્તે ચાલતાં ચાલતાં સાંગાજીનું ગામ આવ્યું. સાંગાજીના સમાચાર પૂછતાં માલમ પડ્યું કે આજથી એક મહિના પહેલાં સાંગાજી ખીન્ન ગોવાળિયાઓની સાથે વાછડા ચરાવવાને ગયા હતા. તે દિવસે નદીના મથાળે જલંતી અધિક વૃષ્ટિ થવાથી નદીમાં બહુ પાણી આવ્યું, તે સમયે ખીન્ન ગોવાળિયાઓ તો નદીમાં પાણી બહુજ આવે છે તેમ જાણી જલદીથી ઉતરી આવ્યા, પરંતુ સાંગાજી જરા પાછળ રહી ગયા. નદીની વચ્ચે આવતાં જ પાણીનું જોરદાર અધિક પુર આવ્યું, અને સાંગાજી નદી તરી આકાંઠે ન આવી શક્યા; ખીન્ન માણસો પણ તેઓને તણાતા બચાવી ન શક્યા કરણ કે પાણીના તીવ્ર વેગ પાસે ઢાઈનું બળ કામ ન આવ્યું. અને સાંગાજીએ જો કે નદીને પાર કરવા બહુજ મહેનત કરી પરંતુ અંતે ચાકી ગયા. સારે સાંગાજીએ વિચાર્યું કે હવે હું આ પુરમાંથી બચીશ નહિ, સારે કાંઠા ઉપર ઉભેલા માણસોને સંબોધીને સાંગાજીએ ઉચ્ચ સ્વરથી કહ્યું કે:—મારી માતાને કહેશો કે હમણાં મેં જે કંપલની કિનારે બાંધી છે તે કંપલ મેં કવિરાજ. ઈશ્વરદાનજીને અર્પણ કરી છે તો તેઓ અહીં પધારે સારે મારા દંડવત પ્રણામપૂર્વક તે કંપલ તેમને અર્પણ કરી દેજો. સાંગાજીએ આટલી વાત કરી લાં પાણીના પ્રવાહે એકદમ જોર પકડ્યું અને સાંગાજી પાણીમાં અદૃશ્ય થઈ ગયા. ગામના માણસોએ બહુજ તપાસ કરી પરંતુ સાંગાજીના શરીરનો પણ ક્યાંય પતો ન લાગ્યો.

આ પ્રમાણેની ઘટનાના સમાચાર સાંભળી ઈશ્વરદાનજી સાંગાજીને ઘેર ગયા. સાંગાજીની માતાએ વિચાર કર્યો કે જો હું હમણાં ઈશ્વરદાનજીને સાંગાજીના મૃત્યુના સમાચાર કહીશ તો આ ભક્તવર મારે ઘેર જોજન પણ નહિ કરે અને રહેશે પણ નહિ, એટલા માટે સાંગાજીની માતાએ પુત્ર વિયોગનું દુઃખ પ્રકટ નહિ કરતાં ઈશ્વરદાનજીની સન્મુખ આવી સ્વાગતાપૂર્વક પ્રણામ કર્યા, અને ઘરમાં તેડી લાવી ઉત્તમ આસન ઉપર બેસાડ્યા. ઈશ્વરદાનજીએ સ્નાન, સંખા

અને ખાનાદિ કંઈ સ્ત્રી સાંગાજની માતાએ રસોઈ તૈયાર કરી ઇશરદાનજીને જમવા પધારવા વિનવિ કરી ઇશરદાનજીએ સાંગાજની માતાને કહ્યું કે સાંગાજને બોલાવો સાંગાજ આવશે ત્યારે સાથે સાથે બોજન કરશું. સાંગાજની માતાએ કહ્યું કે સાંગાજ વાછડા ચારવાને માટે ગયો છે, પરંતુ કંઈ બાજુએ ગએલ છે તેની ખબર નથી. હવેલો અનેક બહાનાઓ ખતાવ્યાં પરંતુ ઇશરદાનજીએ પોતાની હા ન દોડી. અંતે લાચાર થઈ સાંગાજની માતાએ કહ્યું કે—કવિરાજ ! સાંગાજનું મૃત્યુ થયા બાજુ એક માસ થઈ ગયો; એ પ્રમાણે મહેતાજ તેમનું હૃદય ક્ષીભૂત થઈ ગયું, હિમત હારી ગયા અને વિલાપપૂર્વક બચકર રદન કરવા લાગી ગયા. ઇશરદાનજીએ ઉભા થઈ કહ્યું કે કંઈ દિશામાં અને કયે રસ્તે પાણીમાં સાંગાજ તથાઈ ગયા છે તે મને ખતાવો ! ગામના માણસોએ તે રથજી ઇશરદાનજીને ખાતાવું સ્ત્રી આવી ઇશરદાનજી આ સાંગાજ ! “જલદી આવો બોજન હું થઈ જાય છે” એ પ્રમાણે ત્રણ વખત દુઃખપૂર્ણ અવાજથી કહ્યું અને ઉચ્ચ સ્વરથી નીચેના શબ્દો બોલવા લાગ્યા.

વેતે જલ વેણુ તણે, સાંગા રને સાદ,

મમ રાખણ મરજદ, વાછાં સોતો વેરાઉત. ૧

વાછડ ધેનુ વાળતાં, જમરાળા લઈ જાય;

તો ધરમ પંથ કોણુ ધાય, વાર કરવા વેરાઉત. ૨

સાંગાને વછડાં સહિત, દિયો રજા જદુરાય;

સેવક ઇશરદાન રી, રાખો પત મહારાજ. ૩

હવેલો શબ્દોએ બોલતાંજ નદીની બેખંડોમાંથી વાછડાઓ સહિત સાંગાજ આવતા હોય તેમ નજરે આવ્યા. ઇશરદાનજી ને સામાંજીએ સાંગાજ જલદીથી આવી તેઓના ચરણમાં પડી ગયા. ઇશરદાનજી શુભાશિષ્ આપી પ્રેમપૂર્વક સાંગાજને બેઠા; અને સાંગાજને લઈ ધેર આવ્યા. ગામના લોકોએ દોડીને સાંગાજની માને સાંગાજ ઇશરદાનજી સાથે આવ્યા આવે છે તેવી શુભ વધામણી આપી. લોકો પાસેથી આવી અદ્ભુત વધામણી સાંભળી સાંગાજની માતા દોડીને સામે આવી સાંગાજને મળી ઇશરદાનજીના ચરણમાં પડી ગયા, અને નેત્રામાંથી પ્રેમાશ્રુની ધારા વહન-કરવા લાગી. ધેર આવી કવિરાજના પગ-પોષ સામે તેનું જલ મસ્તક ઉપર ધારણ કર્યું ગામના લોકો ઇશરદાનજીને મહાન અવતારી પુરુષ જણી તેમની સેવા કરવા લાગ્યા ત્યાર પછી ઇશરદાનજીએ સાંગાજ સાથે બોજન કર્યું સાંગાજના અતિથય પ્રેમભર્યા આગ્રહથી ઇશરદાનજી ત્રણ ચાર દિવસ સ્ત્રી રોકાયા અને ત્યાર પછી સાંગાજની ભાવભરી કંબલ લઈ જામનગર જવા રવાના થયા.

આવા અદ્ભુત ચમત્કાર પ્રભુભજનના પ્રતાપથી થતા હતા. તેની ચર્ચા સર્વત્ર થવા લાગી અને દેકાણે દેકાણેથી દુખી મનુષ્યો આવી પોતાનું દુઃખ પ્રકટ કરવા લાગ્યા, અને દયાળુ ઇશરદાનજીએ અનેકનાં દુઃખનું નિવારણ કર્યું ઇશરદાનજી સમયસમયપર ભગવાન શ્રીહારકાષીચર્ના દર્શન કરવા દ્વારકા જતા હતા. એક વખત ભગવાન શ્રીકૃષ્ણચંદ્ર પ્રભુને પ્રસન્ન જણીને પોતાનો ખનાવેલ “હરિરસ” નામનો અંથ ભગવાનને સંભળાવ્યો. “હરિરસ” સાંભળીને પૂર્ણપુરુષોત્તમ શ્રીકૃષ્ણચંદ્ર પ્રભુ અતિ પ્રસન્ન થઈ બોલ્યા કે—“ઇશરદાન ! જે તમારી ઇચ્છા હોય તે માગો ! તમારા માટે કોઈ વસ્તુ ન આપી, સકાય તેવી નથી ભગવાનનાં વચન સાંભળી ઇશરદાનજી પ્રણામ કરી કહેવા લાગ્યા કે—શિવ, લક્ષ્મી અને ઇશ્વર, દેવતા અને સનકાદિ નારદ વગેરે ત્રિપિઓ પણ જેઓનું અહર્નિશ સ્મરણ કરે છે, એવા આપ અખિલ યજ્ઞાંના નાયક ! મારો જીવે દીન સેવક પ્રભુ આદીજીની પ્રસન્નતા અને કૃપા રાખો છો તો હવે પછી હે ભગવાન ! મારે શું બાકી રહ્યું કે જે માગું ! માત્ર આદ્યોજી વિનય કરું છું

૬ હવે જલ્દી આપનાં ચરણારવિંદની સેવામાં આવી જઈ એ આત્મા પ્રદાન કરો અને ખીજી પ્રાર્થના એ છે કે આ હરિરસ કાવ્યને સાર્થક કરવા કૃપા કરો ।

ઈશ્વરદાનજીનાં આ પરાપકારી વચન સાંભળી શ્રીકૃષ્ણચંદ્ર પ્રભુએ મધુર વાણીથી કહ્યું કે તથાસ્તુ । હવે તમે મુખપૂર્વક મારી પાસે આવી જાઓ । અને તમારા આ “હરિરસ” કાવ્યનો જે કોઈ નિલ પાક કરશે તેને વૈકુંઠ ધામ પ્રાપ્ત થશે; તથા આ કાવ્યના સાંભળનારાઓને પણ હું કૃપાથી મારો લોક આપીશ. “હરિરસ” નામનું દિગ્ચારણ કરનાર તથા જેના બરમાં હરિરસ ગ્રંથ હશે તેની પણ અવગતિ નહિ થાય. આ મારાં વચન મિથ્યા નહિ થાય.” આ પ્રમાણે શ્રીકૃષ્ણ પ્રભુનાં વચન સાંભળી રિમતપુક્ત પ્રસન્ન મુખથી રુદિમણીજી બોલ્યા કે “ઈશ્વરદાન ! શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન જે કે પૂર્ણ સ્વરૂપ પરમાત્મા છે. પરંતુ તેઓ પોતાની સાધાશક્તિના આશ્રય વિના કોઈ કાર્ય કરી શકતા નથી. કાર્ય કરવામાં શક્તિજન્યુખ્ય છે. તમે શ્રીકૃષ્ણચંદ્ર પ્રભુના શુણ્ણુ તો બહુજ ગાયા, પરંતુ મારી કંઈ પણ સ્તુતિ કરી નથી. તમારો દેવજાતિ ચારણ દુનમાં જન્મ છે, અને તમે ચારણ દેવી-પુત્ર કહેવાઓ છો, તો તમારું કર્તવ્ય છે કે તમારે દેવીની પણ સ્તુતિ કરવી જોઈએ.” સારે ભગવાન શ્રીકૃષ્ણચંદ્ર પણ મંદ મંદ હસતા બોલ્યા કે:—“ઈશ્વરદાન ! રુદિમણીજી સત્ય કહે છે, મારાથી પણ રુદિમણીજીનો તમારા ઉપર અધિક અધિકાર છે.”

આ પ્રમાણે ભગવાન અને રુદિમણીજીનો આદેશ સાંભળી ઈશ્વરદાનજી તુરતજ રુદિમણીજીનાં ચરણમાં નમી પડ્યા અને બોલ્યા કે:—“માતાજી ! આપ સત્જન આત્મા આપો છો. પુત્રની પ્રત્યે પિતા કરતાં પણ શતશણ્ણુ અધિક પ્રેમ માતાનો હોય છે, એ વાત શાસ્ત્ર પણ કહે છે. બરાબર એ બાબતમાં મારી બૂલ ચર્ષ છે તે માટે મારો અપરાધ ક્ષમા કરો । હવે હું તુરતજ મારી બૂલ સુધારીશ.” ઈશ્વરદાનજીના મરતક ઉપર હાથ રાખી રુદિમણીજીએ આશીર્વાદ આપી કહ્યું કે:—“હે વત્સ ! ગભરાઈશ નહિ ! હું તો હસું છું, તું મને મારા પ્રવુચ્ચ સમાન પ્રિય છે.

ભગવાન તથા રુદિમણીજીને પ્રણામ કરી ઈશ્વરદાનજી પોતાના ગામ સંઘાણા ગયા; અને તુરતજ “દેવીયાન” નામનો શક્તિ માહાત્મ્યનો ગ્રંથ બનાવ્યો. તેના સિવાય બાલ-લીલા, દાણુ લીલા આદિ બીજા પણ ઈશ્વર સંબંધી કવિતાનાં ગ્રંથ બનાવ્યા છે.

ઈશ્વરદાનજીએ પોતાના પુત્રને પોતાના હાથથી જાગીર આદિના બાગ વઢેચી દીધા, અને રતેલી સંબંધીઓને બોલાવી બધાને મળી સંવત ૧૬૨૨ના ચૈત્ર સુદિ ૯ને સુધવારે પ્રાતઃકાલમાં ઘોડા ઉપર બેસી સંઘાણા ગામની બહાર નીકળી સમુદ્રકિનારા ઉપર આવ્યા અને સૌ રતેલી સંબંધીઓને રામ રામ કરી બધાના દેખતાં ઈશ્વરદાનજીએ પોતાનો ઘોડો દરિયામાં છંપલાવ્યો. પાણી ઉપર ઈશ્વરદાનજી તથા તેમનો અશ્વ મનુષ્યની દષ્ટિ પહોંચી શકામુધી નોવામાં આવ્યા, સારપટ્ટી ઘોડા સહિત ઈશ્વરદાનજી અદરય થઈ ગયા. સમુદ્રમાં પડતી વખતે ઈશ્વરદાનજીએ સ્વમુખે કહેલા શ્લોક:—

ઈશ્વર ઘોડા ઝોડીયા, મહાસાગરની માંચ;

તારણહારો તારશે, સામાં પડી બાંચ.—૧

સંવત સોળ બાવીશ બુધ, સુદિ નૌમી મધુમાસ,

ઈશાસુંદ દવિ ઉદ્ધરે, વિધે કરે વિધાસ.—૨

(સંપૂર્ણ)

॥ શ્રીસદ્ગુરુસ્તવન ॥

જેનાહં કૃપયા સમુદ્ધૃત રૂઢ આન્તો મૃગં સંઘૃતો ।

માનન્દોઽનુપમોઽમયં ચ મયદાદૃષ્ટાદશવ્યાસ્યયા ॥

ઈતં દુર્લભનીયદરપરુષિતો યોઽપિ સંસ્કૃતિ ।

ત્યક્ત્વા મુચ્છસુખં તત્ત્વં ચ મજ તં નાયપ્રભું સ્વં શિયમ્ ॥

અર્થ:—આ બાંધકર સંસાર વનમાં અત્યંત બૂલા પરેલાને મને અંતર્ધર્માભિરૂપે જેમણે સન્માર્ગે ચલાવ્યો તથા અષ્ટાદશરત્નોની વ્યાખ્યાથી અનુપમ આનંદ તથા મહાભયદેવાવાળાથી અભય દીધું તેમ જે કામરૂપ મહાશયુધી, અત્યારે પણ રક્ષણ કરે છે તે પરમાનંદ-સ્વરૂપ સર્વોત્તમ શ્રીમન્નાથપ્રભુને તુચ્છ સંસાર તૃષ્ણા છોડી બળે.

બાવાર્થ:—જેમ તૃપ્તિનિવૃત્તિમટે ખારા જળને પીયે તથા અમૃત લતા સમગ્ર ખુલ્લી તલવારને આલિંગે તથા મણિ જણી અમિને પકડે તેમ સુખમાટે આ અસાર સંસારકારામારમાં હું આમતેમ બેઠકો દતો ત્યાં શાંતિને ખરેખરે અસાંતિ અને દુઃખજન ઉત્તરોત્તર વધતું હતું, છતાં પણ માયામય સંસારથી ચિત્ત ઉપરત યતું ન હતું, કિન્તુ સતત ચિંતન સપ્રયત્ન રહેતું જેમ પતંગો સ્વનાશમાટે સમૃદ્ધવેગ બને છે તેમ મારા ચિત્તની સ્થિતિ હતી, આવી આ માયામય સ્થિતિ મોટા મોટા મુનિજનોના મનને પણ ઉન્મયન કરનારી છે, તેમાંથી છટકું સામાન્ય જુદિથી શક્ય નથી, પરંતુ અંતર્ધર્મા, કરુણાવરુણાલય, શ્રીમન્નાથપ્રભુની પરમાનુકંપા શુ નથી કરી શકતી? "મૂકં કરોતિ વાચાલમ્" એ વચનાનુસાર તેણે આ મહામોહરૂપ વિકરાલ વ્યાલથી મારો ઉદ્ધાર કર્યો, અર્થાત્ તમોવૃત્તિનાશક અને ચત્ત્વસવર્ધક ઉપાયોમાં રહિ શકું એમ સતત પ્રયત્ન કરતાં મને અષ્ટાદશરત્નો પ્રાપ્ત થયાં, અને તેથી તે વખતે જે આનંદ થયો તથા અભય પ્રાપ્ત થયું તેની હું ઉપમાજ નોતો નથી. આ નધો ભક્તવત્સલ બગવાન નાયપ્રભુનેજ મદિમા છે, કિમ્બદ્ધના, વર્તમાનકાલમાં પણ મહામોહરૂપ પ્રચક પ્રલયાગ્નિની પ્રસ્ફુરિત જ્વાલારૂપ કાલ-જિહ્વાઓ મારો તરફ ખુલ્લી તલવારોની માફક ફરી રહી છે અને ક્રોધિય: જીવેનું બલિદાન લઈ રહી છે. આવી સ્થિતિમાં પણ અદસ્ય દાવાનલથી બચવાનું સામર્થ્ય અર્પનાર જગદાધાર આત્મજ્યોતિ આનંદસ્વરૂપ નાયપ્રભુજ છે માટેજ "ત્વમેવ માતા ચ પિતા ત્વમેવ" ઇત્યાદિ વચનોથી રતવાતા એવા નિત્ય, નિરતિશય સુખસ્વરૂપ, પરિપૂર્ણ, અદ્વય, અભય, સર્વાત્મા, સ્વયપ્રકાશસ્વરૂપમૃત શ્રીમન્નાથપ્રભુને બજવાથી પરમશ્રેય-પરમપુરુષાર્થ પ્રાપ્ત કરો શકાય છે માટે વખ્ખચિલ્લાત્મક સંસારતૃષ્ણાને લગ્ન તથા હુ ખમૂલ દેહાસક્તિ લગ્ન ચિવેડહં, સોડહં, અહં છબ્બાસ્મિનું આવર્તન કરવું એ મૃત્યુંજય મહામત્ર જપ છે. કાગણુકે હુ ખનિવૃત્તિના તથા સુખપ્રાપ્તિના બીજ બધા ઉપાયો છે તે બધા દીર્ઘ કાલે કરીને અનિલ અને સાતિશય હુ ખાભાવ તથા સુખને આપે છે અને સચ્ચિદાનંદ સ્વામિજ શ્રીમન્નાથપ્રભુનું બજન તલ્લજુમાજ નિલ નિરતિશય સુખ તથા હુ.ખાભાવ અર્પે છે.

હરિ: ॐ હરિ: ॐ હરિ ॐ

અ કાશીરામરામાં

બ્રહ્મનિષ્ઠ મહાત્માશ્રી એકનાથજીનું જીવનવૃત્તાંત

[સંપાદક:-બ્રહ્મચારી દલપતરામ શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથ ભગવાનના પૂજારી]

(અંક આઠના પૃષ્ઠ ૧૩૧ થી ચાલુ)

એક સમયે કોઈ ગુરુવારે જનાર્દન સ્વામી સમાધિમાં નિમગ્ન હતા અને દેવગઢ ઉપર અકસ્માત્ બહારના શત્રુએ હુમલો કર્યો, તેથી સર્વત્ર ધણાજ ત્રાસ-ફેલાઈ રહ્યો. સેવકો આ વાતની ખબર આપવા તેમની પાસે જતા હતા. સમાધિરથાનના ખારણા આગળ તેમણે એકનાથને ગુરુચિતન કરતાં બેઠેલા જોયા. એકનાથે સેવકોપાસેથી બધી હંકીકત જણીને તરતજ ઉભા થયા. યુદ્ધ સમયે તેમના ગુરુ જનાર્દન સ્વામી જે પોષાક પહેરતા હતા, તે પોષાક તેમણે પહેરી દીધો અને અસ્ત્રશસ્ત્રથી સજ્જ થઈને તેમજ કચરે તલવાર બાંધીને ધોડાઉપર સવાર થઈ તેઓ બહાર નીકળ્યા. સ્વામીજીની સમાધિમાં ભંગાણુ ન થાય અને તેમનું કાર્ય પણ ઉત્તમ રીતે પાર પડે, એટલા માટે એકનાથે આ રસ્તો કાઢ્યો. રણુશીર્ષાં વાગવાં લાગ્યાં. શસ્ત્રોના ખડખડાટ સંભળાવાં લાગ્યા અને ચાર કલાકસુધી લયંકર યુદ્ધ થયા પછી શત્રુઓ હારીને અને મારખાઈ અપયશ વહેરીને ભાગ્યા.

આ અવસરે જનાર્દનના વેશધારી એકનાથે વીરતાની એવી પરાકાષ્ઠા કરી હતી કે લોકો ચકિત થઈને જોતાજ રહી ગયા !

ગઢ ઉપર જ્યાં જ્યાં જનાર્દન સ્વામીની સ્તુતિ થવા લાગી, તે સાંભળીને ગુરુ-શિષ્યનો આંતર્યામી અભેદ પ્રલક્ષ કૃતિથી બતાવનાર એકનાથ ધણાજ પ્રસન્ન થયા. ગુરુનો પોષાક હતો જ્યાં મૂકી દીધો, તથા પાછા છાનામાના પોતાના કામમાં લાગી ગયા. સમાધિ-સાંથી જાગ્રત્ થતાં જનાર્દન સ્વામી પોતાને ઘેર આવ્યા અને ભોજન કરવા બેઠા. ઘરમાં અને ગઢ ઉપર પણ તેમને ખૂબ ધમાલ જણાઈ. એકનાથ નિસતી માફક વિનયપૂર્વકે ગુરુ સમક્ષ ઉભાજ હતા, પરંતુ જે યુદ્ધ થયું હતું તે વિષે તેમણે એક શબ્દ પણ કહ્યો નહિ. તેમનામાં કર્તાપણાનો કંઈપણ અહંભાવજ હતો નહિ. આ સમયે તેમની વાત પ્રગટ થઈ ગઈ. ચાર કલાક શત્રુઓની સાથે લડીને તેનો સંહાર કરનાર આ વૈષ્ણવ વીર ગુરુ સમક્ષ પોતાનાં વખાણુ નહિ કરતા; તે પરાક્રમ યા એ ઘટનાનેજ સર્વથા ભૂલી જઈને ગુરુની સામે વિનયપૂર્વકે ઉભા છે. આ દશ્યનું ચિત્ર કોઈ ચિત્રકાર દોરે, તો તે હિન્દુ માત્રને ચકિત કરી દે. જનાર્દન સ્વામીને જ્યારે આ વાતની ખબર પડી, ત્યારે તેમને પોતાના આ મહાન્ શિષ્ય પ્રત્યે જે ધન્ય સ્નેહ થયો, તેને શું લેખિની વ્યક્ત કરી શકે ? પોતાના લિખ અસ્તિત્વના અલિખાનનો પૂરેપૂરો લોપ કરી નિરલિખાની થઈને ગુરુસેવા કરનારા આવા શિષ્ય ધણાજ દુર્લભ છે. (ચાલુ)

પાટોત્સવગીત

[શ્રીમત્રાથસત્સંગમંડળતરફથી ઉજવાયેલો નાથભગવાનના પાટોત્સવમાં

શ્રી વિઠ્ઠલદાસ ગોરધનદાસે સ્વરચિત ગાયેલું ભાવભર્યું ગીત]

ઊઝી સુવર્ણ સૂર્ય આજે આકાશમાં, પાટોત્સવ ગુરુશ્રીનો આજ રે;

સદ્ગુરુ શ્રીનાથનાં સંભારણાં:

મોત્રિય, બ્રહ્મનિષ્ઠ સદ્ગુરુ હમારા, પરમ કારુણિક કૃપાનાથ રે. સદ્ગુરુ
ભાવના ભરેલ આજ સાગર ઉભરાય છે, ભક્તોનાં દિલડાં લીંબાય રે. સદ્ગુરુ

પ્રકટ્યા પ્રભુશ્રી પાતે જનહિતને કારણે, જ્ઞાનદાન દીધાં અમૂલ્ય રે. સદ્ગુરુ
 ગ્રંથો રચ્યા છે જ્ઞાનલક્ષિવૈરાગ્યના, સાંખ્ય કર્મવોગ બહુ મૂલ્ય રે. સદ્ગુરુ
 વેદાંતદર્શન ને વિચાર સાગર, અષ્ટાદશરત્નો અમૂલ્ય રે. સદ્ગુરુ
 ગીતા ઉપનિષદો ને પંચદશી ગ્રંથોની, સુંદર દીક્ષાઓ લખી સારે રે;
 સદુપદેશદિવાકર, વિવેકલાસકર, યોગ વાસિષ્ઠનો સાર રે. સદ્ગુરુ
 બ્રહ્મજ્ઞાન પ્રાપ્તિનાં વીશ સાધનો, કથ્યાં પરમમુખી થવાના ઉપાય રે;
 અંતર્યામીના આદેશો દર્શાવ્યા છે, મનુષ્યમિત્ર સ્વાભાવિક ધર્મ રે,
 અદ્યપશુદ્ધિશ્રી આ અદ્ય વર્ણન કર્યું, બીજા છે ગ્રંથો અનેક રે. સદ્ગુરુ
 દીધી પુનિત જેણે ગુર્જરી ગિરિને, વાણી છે અદ્વિતીય એહ રે;
 વાચન મનન નિદિધ્યાસન જે થાય તો, સુક્તિનો માર્ગ સધાય રે. સદ્ગુરુ
 આપણા ગુરુશ્રીએ જે જે સદ્ગ્રંથ લખ્યા, અવિચળ એ અક્ષર દેહ રે;
 હાસ વિહસની એજ અરજ છે, લેજો એ લાભ બધાય રે. સદ્ગુરુ

—[*]—

વિષયોની દુઃસ્વરૂપતા

[લેખક:—ભણિકંથવર્મા]

દોહરા

રાય ન વિષયો જોઈને, પણ જ્ઞાનિ ઉર પામ;
 ઉચ્ચ વિષય વળી બહુ દુઃખક, પાડે તે દુઃખ ખાણ;
 યાજ વિષયમુખ આશ, ભોગવી લે પ્રારબ્ધને;
 થા ન વિષયનો હાસ, વિરાગ દહ ઉર રાખીને. ૧

(શ. વ. ૪/૮૫)

પ્રભુમાંથી સૌ નીકળ્યું, તે પ્રભુરૂપ ન કેમ ?
 માટીના આકાર સૌ, માટીરૂપજ જેમ- ૩

(શ. વ. ૫/૮૫)

વિષાકેરી કુર્ષમાં, રાય ન મૂક ગમાર;
 ક્ષોભ પામમાં મૂર્ખ મન, શીખ ત્યાજ્ય તું ધીર. ૪

(શ. વ. ૬/૮૫)

તત્ત્વે જેવું મન રહ્યું, તત્ત્વે જેનો વાત;
 સર્વક્રિયાઓ તત્ત્વમાં, તે પ્રભુ છે સાક્ષાત- ૫

આનંદના અનુભવવિના, હવે અન્યત્ર શું કામ ?
 હ્રીસેના આનંદના, લેવા હમોહમ. ૬

દુઃખર્તુ સાઆન્ય

આદ્ય દુઃખ-રૂપાયાં બહુ, યોગન અતિશય દુઃખ;
 વૃદ્ધામાં દુઃખ પાર-નહિ જ્યાં ત્યાં દુઃખ દુઃખ દુઃખ. ૭

(શ. વ. ૭/૮૫)

હુંથી હુંપણું યાળીને, સ્વરૂપે હુંપણું સ્થાપ;
તો તો હુઃખ સઘળાં રળે, રળે પુણ્યને પાપ.
(શ. વ. ૮/૮૫ સૌમ)

સ્થૂલ સૂક્ષ્મ કારણ થયો, મિધ્યારૂપે નાથ;
તું પોતે પણ નાથ છો, નાથે ઝાલ્યો હાથ.
ખાલી લાગે ત્યાં ભર્યો, અવિચલ પોતે નાથ;
ન્યાં ત્યાં નાથ શસર ભર્યો, નાથે ઝાલ્યો હાથ.
(શ. વ. ૧૦/૮૫ શુર)

આનંદ આનંદ આનંદ માન, કાં કે તું પોતે સુખધામ;
નથી તારામાં હુઃખવું નાસ, કારણ કે તું પૂરણકામ.
તત્ત્વરૂપ મારે થવું, છોડી નણે દેહ;
હુંને પણ હણી નાંખવો, સઘળું કરવું ખેહ.
ન્યાંલગી જામત સ્વમે છે, થાય ન હુઃખનો નાશ.
માટે સર્વે યાળવું, છોડી સર્વે આરા.
નાથરૂપ સઘળું થયું, હું પોતે પણ નાથ;
નાથવિના નહિ અન્ય કંઈ, સત્ય નાથનો સાથ.
તોહક કોહક જાણજે, સુંદર હુંડા જાણ;
ખાંધી રાખી તે બધાં, કુખાડે તુજ વહાણ.
લોગ સમયમાં માનવી, નિશ્ચય ગાંડા થાય;
પણ જે વિવેક ના લજે, તે નિજપદે સુહાય.
(માધ. સુ. ૩/૮૫ લીલુડા)

શુભ શુભ સર્વે ઇચ્છીને, શુભનો કરો પ્રયત્ન;
પ્રભુઈજાએ જે ખતે, તેને માનો ધન્ય.
દષ્ટિ કરવાજેવું અહીં, કંઈ નથી તું જાણ;
દર્શન ચોખ્ય પ્રભુજ છે, અન્યથકી છે હાણ.
(શ. વ. ૧૨/૮૫ શુક ભાવનગર)
(ચાહ)

[*]

॥ ૐ ॥

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથ

જગદીશ્વર આવી ગયા રે, જીવડે જાણું નહિ;
જગજીવન આવી ગયા રે, મૂર્ખે માણું નહિ...રેક
સાખી

ન્યાતિ ઝગડો રાતકિન, વર્ત્યો જ્યજ્યકાર;
ઉલટ્યા આનંદ આવને, રળ્યો હૃદય અંધકાર,
પણ અભાગીએ પરમાણું નહિ...જગદીશ્વર ૧

સાખી-

હજી બિરાજે છે પ્રણ, જણે જણે લોક;
 ઉર અદા ધરશે તમે, રજે મોહ દુખ શોક,
 પણ જો હૃદયે માન્યું સહી...જગદીયર ૨
 *બિલ્વપુરીના મંદિરે, દક્ષિણમુખ શ્રીનાથ,
 આનંદાત્રમણાં વસે, ઝાલે ઝીનો હાથ;
 પણ જો હૃદયે માન્યું સહી...જગદીયર ૩
 શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ તે, શંકરનો અવતાર;
 હૃદય હૃદય તે તો વસે, વ્યાપક વિદ્યાધાર,
 પણ જો હૃદયે માન્યું સહી...જગદીયર ૪
 માણિક્યવર્મા

॥ ૐ ॥

હૃદયોદ્ગાર

રાગ—એકવલ્લના સંદેશાનો—“એવો રે દિવસ તે ક્યારે આવશે?”૭૦

(પૂજ્યબદ્ધ શ્રીમાન મદારાણીદામભાર્ગના “ભક્તગીત”ની વીણ
 કરીએ પ્રેમથી પ્રાતઃકાળે ગાઈ તે પછી આવેલા ઉદ્ગારો)

ગાયું ને અમને લાગ્યું છે તે અમે,
 ગમે તમોને તો ઉર લેજો સાર જો;
 ગમે નહિ તો પાછું અમને આપજો,
 અમ જનનો તો નાથ ખરો આધાર જો.

એવા સાચા સદ્ગુરુ અમને સાંપડ્યા. ૧

પડ્યાં અમે તો એને સાચા આશરે,
 ભૂલેલાં ભવરણમાં બહુ ભમનાર જો;
 પોતાનાં ગણીને એણે પાળિયાં,
 કૃપા કરીને પોખ્યાં ઉર ધરી ખ્યાર જો એવા સાચાં ૨
 અવળાં ચાલ્યાં તોપણ અવગુણ ના ધર્યો,
 બાળ ગણીને બોધ કર્યો બહુ વાર જો;
 રોષ બતાવ્યો-કદી તોપણ ઉરમાં તો દયા,
 નિરખ્યા નયણે નાથ કૃપાભંડાર જો એવા સાચાં ૩
 હાથ અમારો હરિએ ઝાલ્યો હેતથી,
 કશું અમોને નિર્ભય રહેજો-નિત્ય જો;
 ચોગ્ય નહિ અમ તોયે અંતરમાં ધર્યાં,
 સાધું સાચું સદા અમારું હિત જો એવા સાચાં ૪
 માણિક્યવર્મા

ગાય પોતાનાં વાછરડાંને કહે છે:—

હરિગીત છંદ

સંતાન ! મારાં સાંભળો સંતોષ તમ ઉરમાં ધરો,
કાં દૂધ દાણા વસ્ત્ર દેશો, ભાર કાં કાંધે ધરો;
પરહિત જનોથી ના બને, આપણુ પશુથી થાય તે,
અવતાર ઉત્તમ આપણો તો જનથકી સમજાય છે.

માળિક્યવર્મા

મૂલની ક્ષમા

દોહરા

બહુ પુરાણા કાળથી, ચાલી આવે ભૂલ;
માટે ભૂલ ક્ષમા કરો, ક્રોધે ઉલી ચૂલ. ૧

ભૂલથકી* આ ઉપજ્યો, બહુ દુઃખદ સંસાર;
ભૂલતાણાં સૌ પાત્ર છે, માટે ક્રોધ નિવાર. ૨

ભૂલ જગતતું મૂળ તો; હોયજ ન્યાંત્યાં ભૂલ;
માટે ક્રોધ કરી અરે, નવી ન કરજે ભૂલ. ૩

માળિક્યવર્મા

—[*]—

અતિલેદજનક અવસાન

મુંબઈના શ્રીઆનંદાશ્રમ મુમુક્ષુમંડળના સ્થાપક શ્રીમાન શેઠ દામોદરદાસ માધવજીના જ્યેષ્ઠ યુવાન પુત્ર ભાઈ કરસનદાસનું વૈશાખ સુદિ ૧૦ શુક્રવારે લોનાવલામાં હૃદય બંધ પડી જતાં અચાનક અવસાન થયું છે. શેઠ તો એ સમયે મુંબઈમાં હતા, ને તેમને ટેલીફોનથી આ ખબર મળતાં તેમને તથા કુટુંબીજનોને અતિ આઘાત થયો હતો. અરે ! આ સંસાર કેવો અનિશ્ચ ને ક્ષણભંગુર છે ? ! આ અતિ કષ્ટજનક સમાચાર ખીલખા-આનંદાશ્રમમાં મળતાં આનંદાશ્રમવાસીઓ હૃદયથી દુઃખિત થયા છે.

મોટા ગૃહસ્થ ને ગર્ભશ્રીમંત હતાં ભાઈ કરસનદાસ બહુ સાદા ને પ્રભુભક્તિપરાયણ જીવન ગાળનારા હતા. તેમણે કૉલેજની ઉચ્ચ કેળવણી લાંબેલી હતી છતાં વર્ણાશ્રમનો ઉચ્છેદ કરનારી હાલની વિષમય પ્રવૃત્તિએ તેમના ઉપર જરા પણ અસર કરી નહોતી. તેમણે શ્રીઆનંદાશ્રમમાં એકાદ માસ સહકુટુંબ નિવાસ કરેલો. તે વેળા તેમના ધાર્મિક જીવનનો પરિચય આનંદાશ્રમવાસીઓને મળેલો. શેઠ એ સમયે આનંદાશ્રમમાં શ્રીમદ્ભાગવતની સપ્તાહપારાયણ કરાવેલી તેમાં ભક્તિપરાયણ દંપતી બહુ શ્રદ્ધાપ્રેમથી ભાગ લેતાં. તેઓ પૂજનઅર્ચન કરતાં

એટલુંજ નહિ, પણ કથાશ્રવણ પણ બહુ જાવથી કરતાં. નોકરચાકરની પૂરી સગવડ જતાં શ્રી કરસનદાસભાઈ સત્તારમાં વહેવા ઉડી, ફૂવામાંથી સ્વહરને પાણી ખેંચી, ડંડા જાળે સ્નાન કરતા, તે જપ ધ્યાનમાં જોડાતા, દુતેમનું નિરખિમાનપણું, વિવેક, ચરલતા અને વાણીની મધુરતા આદિ સદ્ગુણોથી તેઓ આનંદાશ્રમવાસીઓને પ્રિય યષ્ઠ પડ્યા હતા તેઓ પૂન્યપાદ કૃપાનાથનાં મુસ્તોકાનું પ્રેમથી વાંચનમનન કરતા.

શ્રી. કરસનદાસભાઈ જેવા સદ્ગુણી ને ભક્ત પુત્રનું યુવાવસ્થામાં પરલોકગમન ચર્તા શેઠ શ્રી દામોદરદાસભાઈનું જીવન ધણું કષ્ટમય યષ્ઠ ગયું છે, પણ શાઓ ને પૂન્યચરણ સદ્ગુરુશ્રીના હિપદેશનું સ્મરણ કરી આત્માની અમરતા ને દેહની સુણુકાંચુરતા સમજી શાત થયા વિના અન્ય માર્ગ નથી !

શ્રી. કરમનદાસભાઈ જેવા સંજ્ઞનના આત્માને પૂન્યચરણ સદ્ગુરુપરમાત્મા શાંતિસુખ આપવા કૃપા કરો એવી તેઓશ્રીના ચરણારવિદમાં પ્રાર્થના છે.

— [*] —

શ્રીજાનંદાશ્રમ-સમાચાર

(ચૈત્રમાસ)

લઘુરુદ્ર:—શ્રી. દુર્લભ વસ્ત્રમ-ડરખન (લઘુરુદ્ર), શ્રી. અં. ભા. ત્રિવેદી (રુદ્રાભિષેક), વિ. શાંતિલાલ ભાનુશંકર (રુદ્રાભિષેક)

મુખ્યભેટ:—રૂ. ૫૦-૦-૦ શ્રી પુરુષોત્તમ વસ્ત્રમ-ડરખન રૂ. ૫૦-૦-૦ શ્રી. દુર્લભ વસ્ત્રમ-ડરખન. રૂ. ૪૦-૦-૦ શ્રી લીખાભાઈ પુરુષોત્તમ રૂ. ૪૦-૦-૦ શ્રી. ભગવાન દુર્લભ-ડરખન. રૂ. ૪૦-૦-૦ શ્રી. જમનાદાસ પુરુષોત્તમ-ડરખન. રૂ. ૧૫-૪-૦ શ્રી. ભગવતલાલ મંગલદાસ-ભોરીવતી હા. શાઓજી દયારામભાઈ. ૧૪-૦-૦ શ્રી. હર્ષદરાય મ. દેશાઈ ને તેમનું કુટુંબ-મંગરોગ. રૂ. ૨૦-૦-૦ શ્રી. હર્ષદરાય મ. દેશાઈ રૂ. ૧૧-૦-૦ શેઠ ઇન્દુકુમાર બાપાલાલ-ભાવનગર.

ભોજન:—રૂ. ૫-૮-૦ શ્રી. દુર્લભ વસ્ત્રમ-ડરખન સાદું ભોજન. રૂ. ૪૮-૯-૩ શ્રી. જગનલાલ વાલજી-જમનગર. રૂ. ૫૩-૧૫-૦ શ્રી. જગનલાલ વાલજી-જમનગર. રૂ. ૧૦-૦-૦ શ્રી ગીરધરલાલ વિઠ્ઠલદાસ-કુંડલા રૂ. ૫૧-૦-૦ શ્રી. રવજી દેવજી તરફથી સ્વ. મોતીભાઈ ધરમશીના આત્મકલ્યાણાર્થે ભોજન.

યાજ્ઞ:—રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી દુર્લભ વસ્ત્રમ-ડરખન, પાંચ યાજ્ઞ. રૂ. ૧-૪-૦ બેન સંતાકબેન-મીઠાખા. ૧-૪-૦ પ્રાણજીવનદાસ વિઠ્ઠલદાસ મુવ, હા. શેઠ. ૧-૪-૦ ઓખા-મંડળ એક દીન કિરે. ૧-૪-૦ શ્રી રાજસી જીરાજ-વાંકાનેર. ૫-૪-૦ બેન મુમજીબા-મીઠાખા. રૂ. ૨-૮-૦ મીઠી શામળદાસ કુવરજી-વડોદરા. રૂ. ૨-૮-૦ માતર ભગવાનજી હરદેવ જોશી-ચોડીતા. લમ પ્રસંગે. રૂ. ૫-૪-૦ શ્રી પ્રભુરામ શામજી-કરાંચી. રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. કરચનદાસ હરજી, યાગ રૂ. ૧-૪-૦ શ્રી. વીરસિંહ કલ્યાણસિંહ-જૂનાગઢ. રૂ. ૩-૧૨-૦ શ્રી. ચંદ્રસિંહ પ્રનાપસિંહ-મુંગડ. રૂ. ૩-૧૨-૦ શ્રી. મણિમાલ ચંદ્રલાલ-જમનજોષીપુર. રૂ. ૧-૪-૦

શ્રીમણિલાલ શંકરલાલ-અમલોધપુર. રૂ. ૨-૮-૦ શ્રી. ક. લા. ઠાકોર-જૂનાગઢ. રૂ. ૧-૦-૦
સુંદરજી બેચર-માંગરોળ.

દ્વિગણ તથા ચૈત્ર ને વૈશાખ ચાસમાં અર્પણ થયેલી રકમોમાંથી નીચેના ગૃહસ્થો
તરફથી યાજ્ઞ કરવામાં આવ્યા છે:—

ગં. સ્વ. કુંદનગૌરી કાલિદાસ શ્રોક્ષ-વીલેપારલા. શ્રી. એક ભક્તજન, હા. શ્રી. દ્વારકાદાસ
ભગવાનદાસ-ખાંડવા. શ્રી. ભોગીલાલ નાથજી ધુચ, હા. રવિકુંવરબેન-પોરબંદર (ભોજન)
શ્રી. આણંદલાલ-ગોવિંદજી લાખાણી-પોરબંદર. શ્રીમતી સાકરબાઈ તે શેઠ વિશ્રામ-લધાના
પત્ની-કરાંચી. શ્રી. લક્ષ્મીદાસ-હંસરાજ-ગરેજ. શ્રી. શંકરલાલ ખાપાલાલ મહેતા-અમદાવાદ,
(ભોજન) ને યાજ. સ્વ. શેઠ મગનલાલ કાલાભાઈ-રાજકોટ. શ્રી. સોમનાથ ત્રિકમલાલ
પાઠક-અમદાવાદ. શ્રીમતી મહાલક્ષ્મીબેન-માંગરોળ હા. છગનલાલ વજ્રેશંકર ભોજન ને યાજ.
શ્રી. અંબાશંકર લાઈશંકર ત્રિવેદી-જોરાવરનગર.

અખંડદીપક:—રૂ. ૫-૦-૦ શ્રી. દુર્લભ વલ્લભ-ડરખન. રૂ. ૧-૦-૦. આંતિલાલ
ભાતુશંકર-દીપક. રૂ. ૦-૮-૦ શ્રી. ક. લા. ઠાકોર-જૂનાગઢ. રૂ. ૨૨-૦-૦ શ્રી. માણેકલાલ
નાનજી ચંદારાણાના સદગત પુત્ર કામજિતના સ્મરણાર્થે અખંડદીપકના સં. ૨૦૦૧ના અષાઠથી
૨૦૦૩ના ચૈત્ર સુધીના વ્યાજના. રૂ. ૦-૧૦-૦ શ્રી. સુંદરજી બેચર-માંગરોળ.

[*]

પરચુરણમેદ

[ચૈત્રમાસ]

૧-૦-૦ શ્રી. પ્રજલાલ વનમાળી-દહાણુ
૦-૫-૩ ,, ,, અખંડદીપક
ખીલખા ગામમાં પધરામણી બેટ:—
૨-૦-૦ બેન સુખજીબા
૧-૪-૦ ,, અમુલાબેન
૨-૮-૦ ,, સુખજીભાતું કુટુંબ
૨૧-૦-૦ ગં. સ્વ. બહેન શ્રી દેવ્યા બહેન
૧-૦-૦ બેન શ્રી સુમરીબેન
૧-૪-૦ ખાંધ મોતીબાઈ
૧-૪-૦ બેનશ્રી માંકબાઈ બેન
૦-૮-૦ ,, સાકુબેન
૦-૮-૦ ,, સુખજીબા
૦-૪-૦ ,, સંતોકબાઈ
૫-૪-૦ માતુશ્રી રાણુદેમા
૧-૪-૦ શ્રી. મોરારજી ઓધવજી
૫-૪-૦ ખાંધશ્રી કમરાંબાઈ
૦-૧૦-૦ પરચુરણ
૪-૪-૦ શ્રી. મોરારજીભાઈ કુટુંબ

૫-૮-૦ શ્રી. નરભોરામ ઓધવજી
૧-૦-૦ ,, મોરારજીભાઈ
૫૩-૧૦-૩
૧-૪-૦ શ્રી. મણિશંકર હરજીવન-કરાંચી
૦-૪-૦ પરચુરણ
૧-૦-૦ ચિ. ભગવાનજી મનુભાઈ
૧-૦-૦ શ્રી. માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણા
૧-૦-૦ ,, કેશવલાલ માણેકલાલ ચંદારાણા
૦-૧૦-૦ તેમનું કુટુંબ
૦-૪-૦ ચિ. ભગવાનજી ચંદારાણા
દત્ત જ્યંતીની બેટના:—
૧-૪-૦ શ્રી. માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણા
૧-૦-૦ ,, કેશવલાલ માણેકલાલ ચંદારાણા
૧-૦-૦ ,, ભગવાનજી ચંદારાણા
૦-૧૦-૦ તેમનું કુટુંબ મઢણના પૂજનનાં
૧-૪-૦ શ્રી. માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણા
૧-૦-૦ ,, કેશવલાલ માણેકલાલ ચંદારાણા
૦-૧૦-૦ તેમનું કુટુંબ

- ૦-૪-૦ ચિ ભગવાનજી ચંદારાણી
૦-૮-૦ શ્રી. માણિકલાલ નામજી ચંદારાણી
મકરસંક્રાંતિની ભેટ
૧-૦-૦ શ્રી. માણિકલાલ નાનજી ચંદારાણી
તરફથી મદવાડમાથી ભેટના
૧-૪-૦ શ્રી માણિકલાલ નાનજી ચંદારાણી
૧-૦-૦ ,, કશવનાલ માણિકલાલ ચંદારાણી
૦-૧૨-૦ તેમનું કુટુંબ
૦-૪-૦ ચિ ભગવાનજી ચંદારાણી
-
- ૧૫-૧૦-૦
૧-૦-૦ પુરાણી જટારાકરભાઈ-કમળેજી
૧-૦-૦ ખેન મોતીભાઈ ખીમજી-પોરબંદર
૦-૮-૦ શ્રી શાંતિલાલ કરમનદાસ
૦-૮-૦ ખેન ઇંદુબાળા કરમનદાસ
રામનવમીના પૂજન ભેટના —
૧-૪-૦ શ્રી માણિકલાલ નાનજી ચંદારાણી
૦-૫-૦ ,, ક આ ઝોઝા
૦-૪-૦ પૂ જી ઇન્દ્રપ્રકાશજી
૧-૦-૦ ખેન સુગજીમા
૧-૪-૦ શ્રી અં ભા ત્રિવેદી
૧-૦-૦ ખેન મણીખેન-જેરાવનગર
૧-૦-૦ શ્રી અગ્નિતગવભાઈ
૧-૦-૦ ,, પ્રજલાલભાઈ-દહાણું
૦-૪-૦ રામજી વજતાવ ,,
૦-૫-૦ દગજી કાગિદાસ-જૂનાગઢ
૦-૪-૦ પૂજારી દયપતરામ ભાઈ
૦-૪-૦ શ્રી જમદીશચંદ મગનનાલ
૦-૪-૦ શાસ્ત્રી દયારામભાઈ
૦-૨-૦ શ્રી અંમાશકર નાનજી જોશી
૦-૨-૦ ચિ. લલિતપ્રભાત અં જોશી
૦-૫-૦ શ્રી કરસનનામ હરજી તથા શાંતિલાલ
૦-૪-૦ ,, મયારાકરભાઈ-માટવા
૦-૨-૦ ,, નિમુવનભાઈના પત્ની
૦-૨-૦ ,, જડવીતીલાલ તથા રમા ખેન
૦-૪-૦ ખેન ઇંદુબાળા કરસનદામ
૦-૫-૦ શ્રી કરસનનામ હરજીના પત્ની તથા
શાતા દેવજી
૦-૨-૦ ખેન અનસૂયા મયારાકર
૦-૨-૦ ,, મુકના ખેન
૦-૪-૦ ,, અયગખેન
૦-૨-૦ વિ મનમુખલાલ

- ૦-૨-૦ વિ નાયાલાલ
૦-૩-૦ શ્રી. ઉમેદવાલ તથા લાલચંકર તથા
હંસાખેન
૦-૨-૦ ,, પ્રમુલાલ
૦-૨-૦ ,, ભાનુશકર
૦-૨-૦ ,, મુગટલાલ
૦-૨-૦ ,, શાંતિલાલ
૦-૪-૦ ,, મહેશ
૦-૦-૬ પરચુરણ
૦-૪-૦ ખેન કરતુરખેન
૩-૦-૦ શ્રી કાગિદામ જાદવજી
૪-૦-૦-૦ શ્રી હર્ષદગવ મહારાણીનાસ દેશાઈ
મામિક જપ, યાગ, ભેટ વગેરેના
૩-૦-૦ શ્રી પ્રમુલાલ શામજી-કરાચી
૧-૦-૦ ,, જીવલાલ નાનજી-જૂનાગઢ
૦-૪-૦ ,, શાંતિલાલ ભાનુશકર દીપકભાટે
૨-૦-૦ ,, ત્રિમુવનનાસ ધનજી-ભાયાવદર
૨-૪-૦ ,, લાલજી ત્રીશુભાઈ-જૂનાગઢ
૧-૦-૦ શ્રી કેશવલાલ મા ચંદારાણી
૧-૦-૦ ,, લાલજી ત્રીશુભાઈ
અમદાવાદ અર્નવાત્રમની ભેટ:—
૮-૮-૦ ચ્વ ભાઈલાલ નાનાલાલ યાસિક
મામિક યાગના
૧-૦-૦ શ્રી જોડાભાઈ લલ્લુભાઈ-રાયપુર
૦-૭-૦ પરચુરણ ભેટ
લીંબુડા આર્નવાત્રમની ભેટ
૧-૪-૦ શ્રી વતમાસ જોડા
૧-૦-૦ શ્રી અ હ પારેખ
૧-૦-૦ ,, માણિકલાલ નાનજી ચંદારાણી
૦-૪-૦ જ દલપતરામ
૦-૨-૦ દીબાવાડીના પટેલ
૦-૨-૮ શ્રી જીવાલાલનું કુટુંબ
૦-૬-૬ ,, રાધવ કરસનનું કુટુંબ
૦-૩-૮ પરચુરણ
મોજદડ આત્રમમાં આવેલી ભેટ —
૦-૧૦-૦ કાગણુમાં આવેલી ભેટ
૩-૪-૦ શ્રી નયુભાઈ મોનજી
૨-૦-૦ ,, મહારાણીનામ મોજદડ દેશાઈ
૦-૧૫-૮ પરચુરણ
૫-૦-૦ શ્રી. દ આ કાગણુ ૭૧૮૮
૩-૦-૦ ,, પોપટલાલભાઈ વકીલ
૧-૦-૦ ,, પ્રમુવનરાય મગજીસિ-મગજીજી

સને ૧૯૪૭ તા. ૨૫ મે

વિજ્ઞાપ્તિ

માધવભાગમાં સત્સંગ

શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ તરફથી:—

૧ દર રવિવારે સવારના ૧૦ા થી ૧૧ા
પૂ. સદ્ગુરુદેવના ઉપદેશામૃતનું શ્રવણ
તથા કીર્તન.

૨. કંઈપણ ડીપોઝીટ લીધા વગર પુસ્તકો

થેર વાચનમાટે આપવાની સગવડ.

૩ પૂજ્યપાદશ્રીપ્રણીત પુસ્તકો
ખીલખાનાજ લાવથી આપવાની
ચોજના.

૪ વિનામૂલ્યથી સંધ્યાદિ નિત્યકર્મની
પુસ્તિકાઓની દહાણી મળશે, માટે
સૌ બંધુઓને લાભ લેવા વિનંતિ છે.

વિ. શ્રીમન્નાથસત્સંગમંડળ

પત્રવ્યવહારનું શિરનામું:—

૩૩, ખોખાખજાર-મુંબઈ.

શ્રીઆનંદાશ્રમ, નવાગામ, પા. ખીલખા—(કાઠિયાવાડ)

તરફથી

પ્રકટ થતું ધાર્મિક માસિક પત્ર

P. O. Bilkha

(Kathiawar-Indi

આનંદાશ્રમ

૭૫૭ શ્રી. કાર્બસ ગુજરાતી સભા

નં. ૩૬૫, વિક્રમલાઈ રોડ, કાંચિસેલેન

મુંબઈ ૪

શાંતિ

૭૫૭ સવાન

૨-૦-૦ શ્રી. કરણસિંહજી તથા શ્રી. દયાળસિંહજી
દાકર

૨-૦-૦ „ મયુરાદાસ અમરશી વેલજીના-પુત્રોના
લક્ષ્મી પ્રસંગે લેટ

૦-૧૧-૩ પરચુરણ

૩-૭-૦ શ્રી. હર્ષદરાયભાઈ-માંગરોળ

૨-૦-૦ „ ઈંદુરાય વસંતરાય ધોળકિયા

૧૫૧-૧૪-૦ „ રાજશી જીવરાજ-મુંબઈ તરફથી
માસિક સાત્ત્વિક દાનના માર્ગે ને
એપ્રિલના

૦-૪-૦ „ લગવાનજી પુરુષોત્તમ. એસ. પી.
ખીલખાનું કુટુંબ

૦-૪-૦ વિ. લાનુશંકર

૫-૪-૦ શ્રી. હરિલાલ અંબારામ દાકર-ડરબન
તેમનું કુટુંબ

૧-૦-૦ „ દયાળસિંહ લાલસિંહ-દાકર

૧-૦-૦ શ્રી પરમાણંદલાઈ-લાવનગર

૧-૦-૦ „ દ. લા.-દાકર

૬-૦-૦ „ કેશવલાલ. માણેકલાલ ચંદારાણા

૩-૦-૦ „ માણેકલાલ નાનજી ચંદારાણા

૦-૧૨-૦ „ કે. પ્રા. ઓઝા

૫-૪-૦ „ લગવાનજી પુરુષોત્તમ

૧-૪-૦ બેન લાણુખાઈ નાથા-નાગેશી

૧-૪-૦ શ્રી. રામજી વળલાલ-દહાણું

૦-૪-૦ „ અખંડદીપક

૨-૮-૦ દા. જી. દાલાલ ગોરધન-જાદરાખાદ

૦-૭-૦ પરચુરણ

૧-૦-૦ મ. જ. રાવળ

૦-૮-૦ શ્રી. ગિરજનશંકર પ્રભાશંકર-જૂનાગઢ

૧૦-૮-૦ રામનવમીની લેટ શ્રીનાથમંડળ-મુંબઈ

૧-૦-૦ શ્રી. સુંદરજી બેચર તન્ના-માંગરોળ

૧-૦-૦ „ વસંતરાય ચંદુલાલ-અમદાવાદ

वर्ष १५ सुं

वैशाख

अंक १२

संवत् २००३

॥ ॐ ॥

॥ यतो धर्मस्ततो जयः ॥

आनंदाश्रम

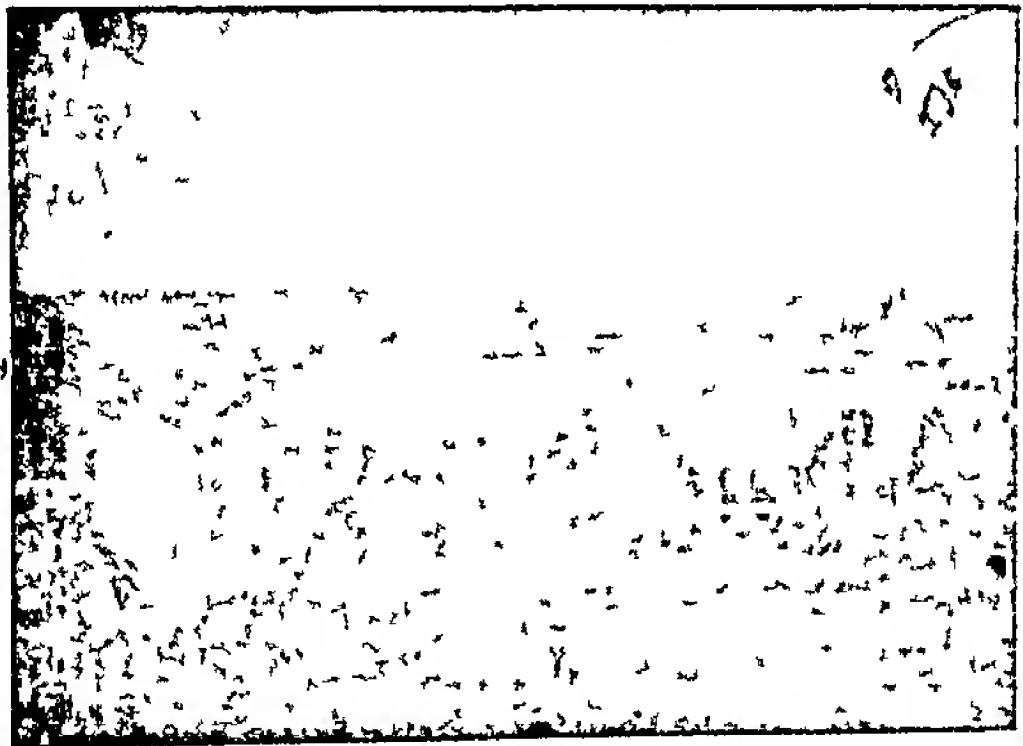
आर्षिक सत्राज्य

पेरुगुल्लु

३१ १-०-०

पेरुगुल्लु

शिल्लिग २

श्रीआनंदाश्रम नवागाम-पी. बी.सि.भा

सुधास्रवं नायवः प्रसन्नं सुधास्रवं नापविनोदितं च ।

सुधास्रवं नायमनः प्रसन्नं सुधास्रवं नायनिवासधाम ॥ १ ॥

सुधास्रवं उ नायनं निर्भज्योत्सवं । सुधास्रवं उ नायनं निर्भज्योत्सवं ।
सुधास्रवं उ नायनं निर्भज्योत्सवं । सुधास्रवं उ नायना निवासनं
निर्भज्योत्सवं आनंदाश्रम

અનુક્રમણિકા

અનુક્રમાંક	વિષય	પૃષ્ઠાંક
૧	પ્રભુશ્રીને પ્રણામ.	૧૮૧
૨	શ્રીનાથવચનામૃત.	૧૮૨
૩	શ્રીઆપાઢીપૂર્ણિમા-ગ્યાસપૂર્ણિમા મહાપૂજન મહોત્સવ	૧૮૩
૪	શ્રીનાથબોધમાલા	૧૮૪
૫	બ્રહ્મનિષ્ઠ મહાત્માશ્રી એકનાથજીનું જીવનક્રાંતિ	૧૮૬
૬	શ્રીમહારુદ્રયાગ	૧૮૭
૭	ખેદજનક અવસાન.	૧૮૪
૮	શ્રીઆનંદાશ્રમ-સમાચાર.	૧૮૫
૯	પરચુરણ ભેટ.	૧૮૬

— [*] —

વાંચો

?? જરૂરી ??

આ “ આનંદાશ્રમ ” માસિકના વર્ષ ૧૫માનો ૧૨મો અંક પ્રસિદ્ધ થાય છે. “ આનંદાશ્રમ ” પત્રના આહુક બંધુઓએ પોતાનું ચડત લવાજમ તુરતજ મનીઓર્ડરથી મોકલી આપવા વિનંતિ છે, કે જેથી વી. પી. કરવાનો નકામો ખર્ચ કરવો ન પડે. બે કે ત્રણ વરસનાં ચડેલાં લવાજમોવાળા તરફથી વી. પી. પાછાં આવવાથી ધાર્મિક પ્રચારમાં હુકસાન થાય એમ સૌ કોઈ સમજી શકે છે.

વ્યવસ્થાપક “ આનંદાશ્રમ ”

— [*] —

જરૂરી

સૂચના:—લેખસંબંધી અને માસિકસંબંધી સર્વ પત્રવ્યવહાર શ્રી. વ્યવસ્થાપક આનંદાશ્રમ, નવાગામ-પોસ્ટ બીલખા (કાઠિયાવાડ) એ શિરનામે કરવો.

તંત્રી અને પ્રકાશક: શ્રી. મહારાણીદાસ ગોકુળદાસ દેશાઈ, વેદાંતભૂષણ-માંગરોળ-કાઠિયાવાડ.

શ્રી ભગવતસિંહજી ઇલેક્ટ્રિક લિથો એન્ડ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ.
માસિક, મુદ્રક: પારેખ કેવળચંદ કાનજીભાઈ-ગોંડલ.

શ્રીદક્ષિણામૂર્તિનાયકદ્વરવે નમઃ॥

આનંદં વ્રજ્યણો વિદ્વાન્ ન વિમેતિ કૃતચ્ચન ।

અર્થઃ—આનંદસ્વરૂપ બ્રહ્મને બલુનાર ઠાઠથી પણ સય પામતો નથી.
તૈત્તિરીય-ઉપનિષત્

વર્ષ ૧૫૬૩]

સંવત ૨૦૦૩ વૈશાખ

[અંક ૧૨ મા.

પ્રમુખીને પ્રણામ

૫૬

પ્રેમ મારા પ્રણામ, પ્રીતમ પ્રભુને, પ્રેમ મારા પ્રણામ રેક.

આ જગમાં કંઈ શાંતિ ન જાણી, ભાલ્યો ન સય વિમામ. પ્રીતમ૦ ૧

પ્રભુને સય શાંતિપ્રદ જાણી, મન ઠરિયું તે ઠામ. પ્રીતમ૦ ૨

છવ બંદુ આ ભવમાં ભાક્યો, સૂઝ્યું ન સવર્ણ કામ. પ્રીતમ૦ ૩

વિષય તૃષ્ણાને પૂરે તજાયા, લીધું ન પ્રભુનું નામ. પ્રીતમ૦ ૪

પરમ પ્રીતિ બીજે રાખ્યાધી, મળે ન પ્રભુનું ધામ. પ્રીતમ૦ ૫

પરમ પ્રેમ અન્યમાંથી ત્યજતાં, મળશે સાચો આ રામ. પ્રીતમ૦ ૬

(બીનાયકાબ્દ સાગ બીજામાંથી)

ઔનાથવચનાદ્યુત

(પૂજ્યપાદ શ્રીમદ્નાથભગવાન)

સાપત્ની કાંચલી જેમ સાપથી લિપ્ત છે તેમ તમારો આત્મા તમારા શરીરથી લિપ્ત છે એવો વિચાર કર્યા કરવાથી તમારા મનમાં રહેલું દહાલિમાન શિથિલ થવા લાગશે.

અંતઃકરણને જેમ જેમ પરમાત્માભિમુખ રખાશે તેમ તેમ તેમનું દર્શન વિશેષ સમય થવા કરશે.

સંસારના વિષયોમાં વૈરાગ્ય વધારવાથી તે ધ્યેયમાં પ્રીતિ વધારી નિયમિતરોતે ધ્યાન ચાલુ રાખવાથી મનની ધ્યેયમાં સ્થિરતા થવા લાગશે.

બ્રહ્મજ્ઞાનીને પણ પ્રારબ્ધકર્મ શોષ હોવાથી તેમનું અંતઃકરણ ને તે અંતઃકરણમાંના સંસ્કારો ખાંધ પામીને રહેલાં હોય છે. અંતઃકરણ હોય ત્યાંસુધી તેમાં ત્રણ ગુણો પણ હોય, પરંતુ અજ્ઞાનીના જેવા રજોગુણ તમોગુણ તેમના અંતઃકરણમાં ન હોય. શુદ્ધ હોય. રજોગુણથી તેમની પ્રવૃત્તિ આદિ થાય, ને તમોગુણથી તેમને નિદ્રાદિ પ્રાપ્ત થાય. માહુ એટલે અવિવેક કે અજ્ઞાન તેમના અંતઃકરણમાં ન હોય. રજોગુણ ને તમોગુણ તેમના અંતઃકરણમાં નજ હોય એમ ન સમજવું.

જો તમે આજ્ઞાપ્રમાણે વર્તી તમારા અપકારક સ્વભાવો છોડી શુભવિચાર ને શુભવર્તન સેવ્યાં હોત તો તમારી આવી કંદેહી સ્થિતિ ન થાત, હજી પણ જો શુદ્ધભાવથી આજ્ઞાઓતું પુનઃસ્મરણ કરી શુભવિચાર ને શુભવર્તનનુંજ એકનિષ્ઠાથી સેવન કર્યા કરશો તો પ્રભુ કૃપા કરવા સમર્થ છે.

પિતૃ એટલે જે મનુષ્ય પોતાના અમુક પ્રકારના શુભવિચારથી ને શુભકર્મથી પિતૃલોકમાં-અંતરિક્ષ લોકમાં-પિતૃરૂપે ઉત્પન્ન થયો હોય તે.

તે પિતૃઓના દરજ્જે દેવોથી ઉતરતો ને મનુષ્યોથી ચડતો હોય છે. બધા મનુષ્યો મરીને પિતૃલોકમાં જતા નથી, ને પિતૃ થતા નથી. જેઓએ તે લોકમાં જન્મોગ્ય વિચાર ને કર્મ કર્યાં હોય તે લોકોજ મરીને ત્યાં જાય છે.

મરનાર મનુષ્યનો જીવ ક્યાં ગયો તે મનુષ્યોના મોટા ભાગથી સમજી શકતું નથી, તેથી હિંદુઓમાં ને પારસીઓમાં મરનાર મનુષ્ય પિતૃલોકમાં ગયો હશે એમ માની તેને દેવભાવ પમાડવામાટે તેની પાછળ શ્રાદ્ધાદિ ક્રિયાઓ કરવામાં આવે છે.

મરનાર મનુષ્ય પોતાની દુર્ભાવનાથી જો પ્રેત થયો હોય તો તેનો તે પ્રેત-શરીરમાંથી છૂટકારો કરવામાટે પણ મરનારની પછી એક વર્ષસુધી શ્રાદ્ધાદિ કર્મો કરવામાં આવે છે.

મનુષ્યો પોતાપોતાના વિચાર ને કર્મપ્રેમાણે નવો જન્મ પામે છે-કોઈ ઉત્તમ શરીરને અને કોઈ અધમશરીરને પામે છે. જેઓ પિતૃ થયા હોય તેમને માટે કરવામાં આવતાં શુભકર્મથી તેઓ પિતૃ મરી દેવ થાય, ને તે શુભકર્મકરનાર મનુષ્યને આશીર્વાદ આપે.

જેઓ પિતૃ થયા નથી તેમને માટે તે પિતૃઓ થયા હશે એમ માની જે

શુભકર્મ કરવામાં આવે તેનું શુભફલ તે જીવ જ્યાં હોય ત્યાં તેને મળે.

મંરનારને એક વર્ષ થઇ ગયા પછી તેની મરવાની તિથિએ વા તારીએ તથા શ્રાદ્ધપક્ષમાંની તે તિથિએ વા તારીએ મરનારના ઉદ્દેશે જે પુણ્ય કરવામાં આવે છે તેનું ફલ તે મરનાર જીવને તે જ્યાં હોય ત્યાં પિતૃઓના રાજાદ્વારા મળે છે.

..... ના શરીરપાતના ખેદકારક સમાચાર જાણ્યા તેમના પિતાને મીરજ રાખવાનું ને પરમાત્માનું સ્મરણધ્યાન કરવાનું કહેશે. ઉત્પન્ન થયેલાં શરીરો અવશ્ય વિનાશ પામવાનાં સ્વભાવવાળાં હોવા છતાં તેના વિનાશ થયે તેના સંબંધવાળાં માણસોને આત્મસ્વરૂપના અજ્ઞાનથી ખેદ થાય છે આવે સમયે વિવેકને બલવાન કરી અનુક્રમે પોતાના મનને શાંત કરવું જોઈએ (ચાલુ)

શ્રી આપાઢી પૂર્ણિમા-વ્યાસપૂર્ણિમા મહાપૂજન મહોત્સવ

(સ્થળ: શ્રીઆનંદાશ્રમ-નવાગામ પા. બીલખા.)

આવતી આપાઢી શ્રીગુરુપૂર્ણિમાનો મહાપૂજન મહોત્સવ આ વેળા આપાઢ સુદિ ૧૫ ગુરુવાર સં. ૨૦૦૩ તા. ૪-૭-૪૭ના દિવસે થશે.

(આ વખતે આ એક જ દિવસનો મહોત્સવ રહેશે.)

આપાઢ સુદિ ૧૫ ગુરુવારનું સમયપત્રક

સવારના ૫ ઉત્યાન-ઉઠવું	૧૨૥ થી ૫૥ માધ્યાહ્ન સ્નાન, સંધ્યા,
૫ થી ૫૫ મુખશુદ્ધિ.	ભોજન, નિશ્રાંતિ ને પરસ્પર સત્સંગ.
૫૫ થી ૬ પ્રાત.સ્મરણસ્તોત્રો-સમૃદ્ધ પ્રાર્થના આદિ	સાંજના
૬ થી ૮ પ્રાત સંધ્યાદિ નિલકર્મ	૫ થી ૭ વ્યાખ્યાન ને શ્રીઉપદેશઅથાવસિ
૮ થી ૯૥ મહાપૂજન તૈયારી.	તથા શ્રીનાયકમુખોધમાળાનું
૯૥ થી ૧૨૥ શ્રીસદ્ગુરુમહાપૂજન.	વાચન
શ્રીઉપદેશઅથાવસિના ૧૧૧મા અંકનું તથા ૭ થી ૧૦ ગીતાપાઠ, આરતી, સાયંસંધ્યાદિ	
શ્રીમન્નાયકમુખોધમાળાનું વાચન, ને શ્રીદક્ષિણા- નિલકર્મ, ભજન ધૂન	
મૂર્તિ નાયમદિરમાં વદન	

નોંધ —આ મહોત્સવમાં આવનારાં બંધુબહેનોએ પોતાના આગમનના સમાચાર આપાઢ સુદિ ૧૨ સુધીમાં શ્રી વ્યવસ્થાપકને લખી જણાવવા જોઈએ આ મહાપૂજન મહોત્સવપ્રસંગે ખાંડની અછતને લઇને ચાલુ તથા કોડીની વ્યવસ્થા થઈ શકશે નહિ એમ આવનારાં બંધુબહેનોને જણાવવામાં આવે છે

શ્રીમન્નાથસુબોધમાલા

(પૂજ્યપાદ શ્રીમન્નાથભગવાન)

[સં. ૨૦૦૩ ની આષાઢી પૂર્ણિમાના મહાપૂજન પ્રસંગે]

- મિથ્યા જાણ્યાં દેહ જગ, કર્યો ભેદભ્રમ દૂર;
અવિદ્યાને નિવૃત્ત કરી, જોવું બ્રહ્મ ભરપૂર. ૧
- સ્ફુરણ-પરાને પાર હું, અસંગ એક અવિકાર;
અજ્ઞાન ભેદ મુજમાં નહિ, નહિ કોઈ દુઃખ ભગાર. ૨
- પરમપ્રકાશ નિજરૂપ છે, જગ છે પરપ્રકાશ;
અખંડ એક અદ્વૈતમાં, ક્યાં અન્યને અવકાશ? ૩
- સદા બ્રહ્મરૂપે રહી, ત્યજવા સર્વ વિકાર;
સુશાંત રહીને સર્વદા, લેવું સુખ અપાર. ૪
- મનને નિર્મલ રાખવું, તથા વિકસિત સદાય;
પરમાનંદમય રાખવું, જેથી તાપ વિલાય. ૫
- બહિર્મુખવૃત્તિવડે, દુઃખની પ્રાપ્તિ થાય;
અંતર્મુખવૃત્તિવડે, સાચું સુખ પમાય. ૬
- અજ્ઞાને દુઃખ થાય છે, જ્ઞાને દુઃખ વિલાય;
તેથી જ્ઞાનને પામવા, કરવો યત્ન સદાય. ૭
- ભૂમસ્વરૂપમાં કામ નહિ, નહિ ક્રોધનો લેશ;
શોક લોભ ભય ત્યાં નહિ, નહિ અન્ય કોઈ ક્લેશ. ૮
- પરમધામમાં રહો સદા, દૂર કરી સંસાર;
જીવભાવનો બાધ કરી, નિરજો નિજરૂપ સાર. ૯
- પરમારથના દર્શને, મિથ્યાદર્શન ત્યાગ;
દેહ પરમારથદર્શને, રહે અચલ વૈરાગ. ૧૦
- અખંડ એક બ્રહ્મ જખવું, કરવું દશ્ય વિલીન;
અવિકારી રેવું સદા, થવું ન દશ્યમાં દીન. ૧૧
- ચોથા પદને જખવું, કરી ત્રણનો બાધ;
ચોથા પદને અનુભવે, ઉપજે સુખ અગાધ. ૧૨
- ઋતંભરાપ્રજ્ઞાવડે, જોવું જ્યોતિસ્વરૂપ;
તેથી અન્યને જાણવું, અસત્ દુઃખ જહરૂપ. ૧૩
- બ્રહ્મરૂપે રેવા સદા, જોવું બ્રહ્મસ્વરૂપ;
વિષયો સઘળા ત્યાગવા, સમજી વિષમય દૂપ. ૧૪
- જખ એક અદ્વૈતને, અદ્વૈત એક વિચાર;
એક અદ્વૈત અનુભવે, આવે ભવનો પાર. ૧૫

સ્વમાં અને અન્ય સર્વમાં, નિરખો બ્રહ્મસ્વરૂપ;	
અર્પંડ એક બ્રહ્મ જોઇને, સદા અહો અતિચૂપ.	૧૬
તનકરણ શુચિ હોય જે સંસ્કાર શુચિ હોય,	
તો એ શુચિતાના બલે, વિદ્યે નિજસુખ જોય.	૧૭
પ્રાણ મન ઇન્દ્રિયવપુ, ચેતનતરંગ જાણ;	
એ તરંગ મિથ્યા ગણી, ચેતન શુદ્ધ પિછાણ.	૧૮
સહજરૂપમાં રહી સદા, જોતું સહજ સ્વરૂપ,	
મિથ્યા દશ્યને ભૂલતું, સમજી દુઃખમય કૂપ.	૧૯
અર્પંડ એક અદ્વૈતબ્રહ્મ, શુચિતમ અતિસુખરૂપ;	
તેમાં મનને સ્થિર કરી, બાધ કરો જડરૂપ	૨૦
પરમતત્ત્વ એકજ છતાં, તેનાં બહુવિધ નામ;	
પરમતત્ત્વમાં સ્થિર થયે, જીવ પામે વિશ્રામ	૨૧
સહજવસ્થામાં રહી, જોતું સહજ સ્વરૂપ	
કૃત્રિમ સઘળું ભૂલતું, ગણી અસત્ દુઃખરૂપ	૨૨
ક્ષીરોદ્ધિસમ શાંત અતિ, અચલમેરુસમ જાણ,	
પૃથ્વીસમ જે સહનરીલ; તેને સંત પિછાણ	૨૩
અધિષ્ઠાન જોતું સદા, જોતું નહિ કલ્પિત;	
અધિષ્ઠાનને નિરખતાં, ન રહે દુઃખ ખચીત.	૨૪
મન વાણી ને પ્રાણના, મૂલમાં ચેતન જેહ,	
તે ચેતનને અનુભવો, છાડી સૌ સંદેહ.	૨૫
નિજ જ્યોતિ પરજ્યોતિમાં, જોડી કરે અભેદ;	
એમ પરજ્યોતિ અનુભવી, દુઃખનો કરો ઉત્તેદ.	૨૬
નિરાવરણદષ્ટિ કરી, જોતું બ્રહ્મસ્વરૂપ.	
નામરૂપને જાણવાં, મિથ્યા જડ દુઃખરૂપ.	૨૭
પ્રત્યગભિન્ન બ્રહ્મને, નિરખો વારંવાર;	
લીન કરો જાગૃત રહી, તેમાં આ સંસાર.	૨૮
ઉદા ઉતરી હૃદયમાં, નિરખો બ્રહ્મસ્વરૂપ,	
સર્વ દશ્યને લીન કરી, રહો સદા સુખરૂપ.	૨૯
સર્વે પ્રાણિપદાર્થથી, મનને કરો ઉદાસ;	
સદા સચ્ચિદાનંદમાં, અવિચલ કરો નિવાસ.	૩૦
જાણ્યું બ્રહ્મસ્વરૂપને, સદ્ગુરુતણે પ્રસાદ,	
કામ ક્રોધ ને લોભનો, દૂર થયો ઉન્માદ.	૩૧

થયો છે અને થતો જાય છે. પોતાના ઇષ્ટદેવ શ્રીશંકરમહાદેવપ્રત્યેની ઉત્કૃષ્ટ ભક્તિ, પ્રેમ, સેવાપરાયણતા અને શુભનિષ્ઠા જ્યારે કોઈ અસૌકિક સ્વરૂપ ધારણ કરે છે ત્યારે તેના હૃદયની ઉદારતા પણ કેટલું વિદ્યાળ સ્વરૂપ પડે છે તે અવલોકવાજેવી બાબત છે. ગિરિવર ગિરનારમાં આવેલા શ્રીરામનાથ મહાદેવ એ એમના કુલોપાનિત ઇષ્ટદેવ છે. બહુધા પ્રતિભાસે તેઓ હાં દર્શને જાય છે અને લગવાનું મહેશ્વરની સેવારૂપે પ્રસંગોપાત્ત બ્રાહ્મણોની, સંતસાધુઓની અને ગરીબોની ચોરાશી કરે છે. આવા ભોજનપ્રસંગો તો તેઓશ્રી અવારનવાર કરાવ્યા જ કરે છે અને એ રીતે અન્નદાનદ્વારા સંતોષાયેલાઓને જોઈને, પોતાનું ભક્તહૃદય કેટલું આનંદમય બને છે ! તેમના જીવનવ્યવહારમાં આવા અનેક પ્રસંગો બન્યા રહે છે. વળી જેવી એમની ઉત્કૃષ્ટ ભક્તિ છે તેવી જ એમની રાજસત્તામાં રક્ષાયેલી ભૂમિપણ તપોભૂમિ છે. ગિરનારના શ્રીરામનાથ મહાદેવ જેમ તેમના ઇષ્ટદેવ છે તેમ તેમની નજીકનાં ગામ નવાગામની હદમાં પણ એવાં બીજાં મહાતીર્થસ્થાનો પણ છે. પુરાણપ્રસિદ્ધ સગાળશા શેઠની જગા, પ્રભુનો પીપળા, અને સગાળશાની જગો પાસેનો અર્વાચીન “આનંદાશ્રમ” પૂજ્યપાદ મહાયોગી, મહાજ્ઞાની, બ્રહ્મનિષ્ઠ મહાત્માશ્રી નથુરામશર્મા-આચાર્યજીની આ તપોભૂમિ, જ્ઞાનભૂમિ, યોગભૂમિ છે. આ આનંદાશ્રમ કે જેમાં હાલ મહાત્માશ્રીના દેહવિકલ્પ બાદ તેઓશ્રીનાં પ્રતિમાજીનું “શ્રીદક્ષિણામૂર્તિ નાથ ભગવાન”નું (શ્રીશંકરના જ્ઞાનસ્વરૂપનું) લવ્ય મંદિર બંધાવી પ્રતિષ્ઠાપન કરેલું છે. વેદાંત, યોગ, ભક્તિ અને નિષ્કામ કર્મયોગના સનાતન સિદ્ધાંતનું આ પ્રેરણાસ્થાન, મુંબઈઈલાકાનાં નાનાં-મોટાં શહેરો તેમ જ કચ્છ, કાઠિયાવાડ, કરાંચી, દક્ષિણ અને ઉત્તર હિંદુસ્તાનસુધી જેની ખ્યાતિ છે એવા પૂજ્યપાદ મહાત્માશ્રીનો આનંદાશ્રમ તપોભૂમિ પણ આ રાજકર્તાશ્રીની હદમાં જ છે. આ રીતે આ બંધી ભૂમિ પુણ્યભૂમિ છે અને તેના રક્ષક રાજવી પણ આ કારણે ધન્યભાગી, પુણ્યભાગી છે. પછી એ પણ જાણવા જેવું છે કે આવા મહાન યોગીવર મહાત્માશ્રીને અહીં લાવવાનું, આ તપોભૂમિ અર્પણ કરી, જરૂરિયાતનાં મકાનો તેમાં બંધાવી, અર્પણ કરી વસાવવાનું પુણ્યકાર્ય પણ આપણા આ રાજવી શ્રીઅમરભાર્ગના પિતામહ (દાદા) નામદાર દરબારશ્રી દેસાવાળાનાં માતૃશ્રીએ જ કરેલું છે. આ કારણે પણ તેઓશ્રીના માટે આ “આનંદાશ્રમ” ખૂબ જ ગૌરવ લેવાના કારણભૂત બન્યો છે. પૂજ્યપાદ મહાત્માશ્રીનું પૂર્ણઆયુષ્ય (સ્વરૂપાવસ્થાન) પણ અહીં જ થયેલું.

મહારુદ્રયાગ—અનેક ધર્મસ્થાનેતે આ રાજવીશ્રી પોષી રહ્યાં છે અને પોતાનું જીવન પુણ્યગામી બનાવી રહ્યા છે. તેઓશ્રીની ધાર્મિક લાગણી અને શુભ સંકલ્પવાળા ઉદાર વિચારોના પ્રતિબિંબરૂપે, તેઓશ્રીએ જે હાલમાં જ મહારુદ્રયાગદ્વારા શ્રીમહેશ્વરનું યજ્ઞન કરેલું છે, તેમાં જ તેમની ઉદાત્ત લાવનાઓ, શ્રીમહેશ્વરપ્રત્યેની પ્રેમભક્તિ અને યજ્ઞકાર્યમાં નિયોજિત ભૂદેવો, તેમ જ અન્યજનોપ્રતિની શુભ લાગણીનું લવ્ય દર્શન જેવા મલ્યું છે. લેખકે પ્રેક્ષક-સ્થિતિમાં રહી નિરીક્ષક દષ્ટિએ જોયા છતાં હૃદયમાં જે અનુપમ લાગણી, અને પ્રેમનો દ્રેક અનુભવ્યો છે તે વર્ણવ્યા વગર રહી શકાંતો નથી. યજ્ઞકર્તા યજ્ઞમાન (નામદાર અમરોવાળા સાહેબ) પોતે તો બ્યાવહારિક કીર્તિયશ મેળવવા કે દુનિયામાં પ્રસિદ્ધિ દેખાડવાની એવી કોઈ જાતની મનોવૃત્તિથી અલિપ્ત રહી, કેવળ નિષ્કામ કર્મયોગદ્વારા જ આ મહારુદ્રયાગનું યજ્ઞન કરેલું છે. કોઈ પણ જાતની એપણાઓથી પોતે પર રહી, કેવળ પારમાર્થિક લાવનાથી જ આવાં શુભ કાર્યોમાં આદર ધરાવતા આ રાજવી કેટલી નિર્લેપ વૃત્તિથી કામ કરી રહ્યા છે, તેનું લવ્ય દર્શન તેમણે કરાવેલા આ મહારુદ્રયાગમાં થયું છે, અને તેથી જ તેમણે આ મહાયજ્ઞ છતાં, નાનાં મોટાં આમંત્રણો કાઢી, જનસમાજ તેમ જ સર્ગાસંબંધીઓને એકઠાં કરી, યજ્ઞને રાજસૂયજ્ઞ બનાવી દેવાનું અનુચિત માની,

યત્કાર્ય કરાવનારા વિદ્વાન્ આચાર્ય અને ચારે વેદના જ્ઞાતા પાઠશાળાને આમંત્રી યજ્ઞની પવિત્રતા જળવાય, યજ્ઞના મુખ્ય આચાર્ય, ષષ્ઠા, અધ્વર્યુ, હોતા, વેદોનું ગાન કરનારા ઉદ્ગાતા અને અન્ય પૂજનજપાદિમાં નિયુક્ત કરવામા આવેલા પાઠશાળા પોતપોતાનું કાર્ય પૂર્ણ શાંતિ અને પવિત્રતાપૂર્વક અને નિરુપાધિકપણે કરી શકે, એવા મુખ્ય ઉદ્દેશને લક્ષમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. યજ્ઞના યજમાન પોતે પણ સંયમ, નિયમાદિપૂર્વક, કોઈ પણ પ્રકારના ગજસતામસ બ્યવહારથી દૂર રહી, શાંત અને સાત્ત્વિક બાવે, મધ્યજો વખત યજ્ઞના અનુજ્ઞાનમાં રહી, સાર્ત્વિક આનંદનો લાભ લેવા છતાં સર્વે પરિચિતોને આનંદ કગવી રહ્યા હતા. યજમાનતરીકેની આ નીતિરીતિ અસૌકીક આનંદજનક હતી જાણે કોઈ ઇદ્રાદિ દેવોનો મહાયજ્ઞ યાચતો હોય અને વસિષ્ઠાદિ પ્રાચીન ઋષિમુનિઓ પ્રગટપણે યજ્ઞ કરાવતા હોય આવું દષ્ય બની રહેતું હતું વેદમંત્રોના ગાનો શ્રોતાઓને આનંદ આપતા હતા અને શ્વાહાકારના ઉચ્ચારણથી યજ્ઞ યાચતો હોય, સારે તો એ શ્વાહાકારના ષષ્ઠનાદનું શુભન કેટલું એ આલ્લાદક લાગતું હતું આહુતિઓના હોમથી પ્રજન્નવસિત થયેલ હોમામિત્રી જ્વાલાઓથી અગ્નિદેવનું ચતું તાંડવ નૃત્ય, તેમ જ સુગંધી દ્રવ્યોના હોમથી ઉત્પન્ન થતો સુવાસિત ધૂમ, આકાશમંડળના વાતાવરણને શુદ્ધ કરતો હતો. યજ્ઞના યજમાન દંપતી (નામદાર દરબાર સાહેબ તથા માનવતા રાણી સાહેબ) યજ્ઞમંડપમાં તેમના આસન પર, આચાર્યશ્રીની સમીપ વિવ્રમાન રહી, રુદ્રસૂકતોના મંત્રોચ્ચારથી અપાતી આહુતિઓથી મહારુદ્રસ્વરૂપનું દર્શન કરતા હતા એ દષ્ય ખરેખર ભગ્ય હતું.

યજ્ઞની શરૂઆતના આગલા દિવસે એટલે સં. ૨૦૦૩ વૈશાખ સુદિ ૧૫ સોમવારે રાત્ર્ય-મહાલયે પાઠશાળાદ્વારા શુદ્ધશાંતિ હોમ, વિધિપૂર્વક કરાવી વૈશાખ વદિ ૧ મગળવારથી ચતુર્દશ કરાવી વૈશાખ વદિ ૫ શનિવારે મહારુદ્રયાગની પૂર્ણાહુતિપર્યંત, એ રાજદંપતીએ જે ગ્રેમ અને શ્રદ્ધા-ભક્તિ અને સમભાવપૂર્વક અને શાંતિપૂર્વક તેમ જ સાત્ત્વિક આનંદપૂર્વક કોઈ રાજયોગીની માફક વર્તી મહાયજ્ઞ પરિપૂર્ણ કરાવ્યો. એમના એ સયમને ધન્યવાદ

દ્વાદશ જ્યોતિર્લિંગ-પ્રતિષ્ઠા—મહારુદ્ર પ્રસંગની સાથે એક અપૂર્વ વિશેષ પ્રસંગ પણ સાથે સાથે યોજવામાં આવ્યો હતો ઉપર કહેવામાં આવ્યું છે તેમ નામદાર દરબારશ્રી અમ-રાવાગા સાહેબ દપતી સહવર્તમાન સમગ્ર રાજકુટુંબ પરમ શિવોપાસક છે.

ભારતવર્ષમાં શ્રીમહાદેવનાં દ્વાદશ જ્યોતિર્લિંગ, ચારે દિશાઓમાં તેમ જ મધ્ય ભારતમાં જ્યાં જ્યાં આવેલાં છે તે સમગ્ર જ્યોતિર્લિંગ મહાદેવની પોતાની આ પુણ્યશ્રદ્ધિમાં સ્થાપના કરીને, આ ભૂમિને તીર્થભૂમિ બનાવવાની સ્વગત પ્રેરણા ઉત્પન્ન થતા જ શુભસ્ય ક્ષીઘ્નમ્ એ સત્તાનુમાર આ દેવી વિચારોને તેઓશ્રીએ અમલમાં મૂકવાની તાત્કાલિક પ્રવૃત્તિ આદરી દીધી. દ્વાદશ જ્યોતિર્લિંગો પણ દૂરના શહેરમાંથી મંગાવી, આ યજ્ઞપ્રસંગમા જ ભારતીય નકશા મુજબ પ્રતિ-ષ્ઠાપન કરાવી, જ્યોતિર્લિંગપ્રતિષ્ઠાનો અનુપમ લાભ શ્રીમહેશ્વરની પ્રેરણા અને પ્રતાપે કરીને લીધો. ખરેખર ભક્તવશ ભગવાન છે આશુતોષ મહેશ્વર પોતે જ પોતાના જ્યોતિર્લિંગોસ્વરૂપે ભક્તને વશ થયા ભક્તના નિવાસસ્થાને જ સ્વયં પધારી નિવાસ કર્યો, અને ભક્તહૃદય પ્રકુલિત થયું. જ્યોતિર્લિંગોની પધરામણીનો આ પ્રસંગ પણ પરમ અસૌકીક હતો, દેવી હતો. ભગવાન સ્વયં પોતાને લાં પધારે છે, એવા ભક્તિભાવ ભર્યા હૃષોદ્રિકને લઈને એ પરમ શિવભક્ત દપતીનો આનંદ સમાતો નહોતો મહારુદ્રયજ્ઞમંડપથી સ્વારી ચડાવી, ગામ બહાર નદીના સામા ફાંપી દૂર આવેલા બીડભંજન મહાદેવના દેવાલય સુધી, જ્યોતિર્લિંગની પધરામણીના સામ્રેવારૂપે આ

સ્વારી હતી. આગળ પોલીસ, બેન્ડ, પાછળ બંદકા અને ખુલ્લી શમશેરાવાળા ઘોડેસ્વાર રુકડી, તેની પાછળ બ્રહ્મદેવો વેદમંત્રો અને શાંતિપાઠ લખતા ચાલતા હતા. પાછળ ન્યોતિલિંગોની પધરામણી માટેની ઘોડાગાડી અને તેની પાછળ ખુદ નામદાર દરબારશ્રી અમરાવાળા સાહેબ પોતે ઘોડેસ્વાર થઈ ચાલતા હતા. તેની પાછળ મોટરમાં નામદાર રાણી સાહેબ અને બેનબા સાહેબ બિરાજ્યા હતાં. તે સિવાયની અન્ય મોટરોમાં સંભાવિત લાખચ્ચો-બહેનો હતાં. દાદશ કુમારિકાઓ મંગલ કલશ ઉપાડી, મંગલ ગીતો ગાતાં ચાલતી હતી. સ્વારી દળદળાપૂર્વક બીડલંગન મહાદેવના મંદિરે આવી પહોંચતાં, ન્યોતિલિંગો માટેના સમયોચિત વેદસંસ્કાર બ્રાહ્મણોએ કરાવી, બાદ મૂર્તિઓને રથારૂ કરાવી ત્યાંથી વાજતે ગાજતે સ્વારી પાછી મહારુદ્રયજ્ઞ સ્થાને આવી. દાદશ ન્યોતિલિંગો અને અન્ય મૂર્તિઓની પવિત્ર શુદ્ધિ અર્થે જલાધિવાસ માટે જળકૂપમાં પધરાવવામાં આવી. બીજા દિવસના પ્રભાતે એટલે વૈશાખ વદિ ૨ મંગળવારે યજ્ઞમાં દેવોના આવાહન પૂર્વનાદિ બાદ દાદશ ન્યોતિલિંગ દેવોની સહુસહુના નિયત દિશા સ્થાનો પ્રત્યે, ભૂદેવોના પવિત્ર મંત્રોચ્ચારપૂર્વક નામદાર દરબારશ્રીના તથા ના. રાણીસાહેબના સ્વહસ્તે જ મહેશ્વરની પ્રતિષ્ઠાવિધિ આવાહન, પૂજન, અર્ચન વગેરે વિધિથી કરાવવામાં આવ્યાં હતાં, સાથે સાથે યજ્ઞશાળામાં યજ્ઞવિધિ ચાલ્યા જ કરતો હતો. આ દશ્ય કેટલું સુંદર અને આહ્લાદક હતું ! આબુબાબુનાં ગામેની પ્રજા પણ આ મહાયજ્ઞનાં દર્શનમાટે રોજ ને રોજ ઊલટી આવતી હતી. દર્શનાર્થે આવનારનું પણ ચાહ અને શરણતથી સ્વાગત કરવાની સુંદર વ્યવસ્થા હતી, એટલે તેઓને બે પ્રકારનો લાલ મળતો હતો. બહારગામથી આવનારામાટે ભોજનની પણ સુંદર વ્યવસ્થા હતી. હરકાઈ તેનો લાલ લઈ શકતા હતા. અન્નદાનનો ધર્મધ્વજ ખુલ્લો હતો. આ છે યજ્ઞનારાયણનો મહિમા !

ભૂદેવો પ્રત્યેનો પ્રેમ અને સેવાભક્તિ

ગૃહશાંતિના પ્રથમારંભના દિવસથી માંડી મહારુદ્રયાગની પૂર્ણાહુતિપર્યંત તેમજ પછીના બે દિવસસુધી યજ્ઞના તમામ બ્રાહ્મણોને રોડી આદિ દિવસપર્યંત તેઓને જુદી જુદી જાતનાં મિષ્ટાન્ન ભોજનોથી સંતુષ્ટ કરવામાં આવ્યા હતા. અત્યારના જમાનામાં જે વસ્તુ અગ્રાધ્ય થઈ પડી છે, તે જ વસ્તુ અહીંયાં બહુપણે-ભોજન, પ્રસાદ, ફરાળાદિમાં છૂટથી વપરાતી જોઈ સર્વને પરમશાંતિ અને આશ્ચર્ય થતું હતું. સર્વને લાંબાકાળથી તજ્યેલું ભોજન અહીં પ્રાપ્ત થતાં સહુને રસમય અને પ્રિય લાગતું હતું. સર્વનો આત્મા સંતોષે અનુભવતો હતો. યજ્ઞક્રિયામાં આખો દિવસ રોકાયેલા ભૂદેવોને બપોરના ફરાળ પછી સાંજના ભોજનનો સમય સુખદ હતો, તેમાંય પણ જમાડનાર યજ્ઞમાન (નામદાર દરબાર શ્રી અમરાવાળા તથા રાણી સાહેબ) પણ સર્વ ભૂદેવોની સાથે જ, સર્વની સામે જ, સર્વની વચ્ચે જ, વણાશ્રમમર્યાદા જાળવીને ભૂદેવો સહવર્તમાન સહુ સાથે જ ભોજન લેતા અને અતેકવિધ ઉપચારોથી સર્વને ખૂબ જ આગ્રહભરી રીતે, આનંદપૂર્વક જમાડવાને માટે સામાન્ય વ્યક્તિની જેમ દરેક ભૂદેવના સામે સામા બેસીને ખૂબ જ લાવ અને વિનોદપૂર્વક જમાડવાનો અનુષ્ઠાન લાવ લેતા હતા. એ દશ્ય ખૂબ જ આનંદકારી હતું. દરબારશ્રીની આવી લાવભીતી, પ્રેમભરેલી લાગણીથી ભૂદેવો પણ આનંદમાં તરબોળ થતા હતા. આવા દુષિત દેશકાળના સમયમાં બ્રાહ્મણોના માટે આટલું આટલું પોતે કરી રહ્યા છે, તે માટે બ્રાહ્મણો ધન્યવાદ વરસાવતા હતા. એક દિવસ તો સર્વે ભૂદેવો જમી રહ્યા બાદ એક બાલિયું શીરો ખાનારને ધનામની બહેરાત થતાં

ક્રાંતિએ દિનન ન કરી, પરંતુ જૂનાગઢથી આવેલ એક ભૂટેવે જમ્યા પછી પણ જાણિયું શીરો જમી જઈ ભારે આશ્ચર્ય અને વિનોદ ઉપજાવ્યો હતો. નામદાર દરબારશ્રીએ તેને રા. ૨ ઈનામ આપ્યું આ પ્રમાણે પ્રેમભક્તિ અને વિનોદપૂર્વક સર્વ વ્યાજણોને આઠ દિવસપર્યંત જમાડી તૃતી કયાં હતા. યજ્ઞની પૂર્ણાહુતિના દિવસે આખા ગામને ધુમાડાબધ બોજન હતું તેમજ હર ક્રાંતિ આવનારને માટે મહાભોજન હતું વ્યાજણો, તેમજ સતો, ગરીબો સર્વના માટે ચોખાંશો બોજન હતું. દક્ષિણા-સત્કારવિધિ-

યજ્ઞની પૂર્ણાહુતિ બાદ સાંજ સમયે યજ્ઞમંડપની પાસે જ કચેરી ભરવામાં આવી હતી. નામદાર દરબારશ્રી (યજ્ઞમાનદંપતી) તથા સર્વે ભૂટેવો, અન્ય સંભાવિત ગૃહસ્થો, રાજ્યાધિકારીઓ, સર્વની હાજરી હતી હકોક્તને ઉપોદ્ધાત યજ્ઞકમિટિના સભ્ય વડોલ મહાશયે પ્રવચનદ્વારા ક્ષી સભાગાથા બાદ ભૂટેવોને દરેકને સહુ સહુની અધિકાર શ્રેણી મુજબ નક્કી થયેલી રકમોની દક્ષિણા ના. દરબારશ્રીના સ્વહસ્તે આપવામાં આવી ભૂટેવોએ ધાગેલી દક્ષિણાથી પણ ખૂબજ વિશેષ દક્ષિણા મળેલી અનુભવાતાં તેમના આનંદનો ક્રાંતિ પાર નહોતો જેની જમાડવાની ભક્તિ તેવીજ રીતની વિશેષ દક્ષિણા પુરસ્કારની રકમો મળી એટલે તેઓ પરમાનંદમય બની ગયા. શ્રીઆનંદાશ્રમ આનંદાશ્રમ તરફથી યજ્ઞમાં વરાયેલ સર્વ વ્યાજણોને એકેક રૂપીયો દક્ષિણા આપી પૂજા કરવામાં આવી હતી. યજ્ઞના મુખ્ય આચાર્ય તરીકે પૂજ્યપાદ મહાત્મા શ્રીનથુરામશર્મા-આનંદાશ્રમના શાસ્ત્રીશ્રી દયારામભાઈ હતા. આચાર્યસ્થાનની પત્નીપ્રમાણે તેમને નિયત દક્ષિણા અપાણી અને તેથી પણ વિશેષ દક્ષિણારૂપે “એક સાંતીની જમીન વંશપરપરાની” “ભવ્ય દક્ષિણા અપાણી” દયારામભાઈનું જીવન પ્રસન્ન અને ધન્ય બની ગયું તે સાથે તેમના સાત્ત્વિક ગુણો, શાંતિ, સહનશીલતા, યજ્ઞકાર્યની કુશળતા, કર્મકાંડમાં પારંગતતા એ સર્વે ગુણોનું પણ અહીં ક્ષેત્રીસ્થાન હતું, તેમાં તેઓ પાર ઉતરતાં નામદાર દરબારશ્રીની સદ્ગતિ પરીક્ષણની કદરદાનીના કળરૂપે આ મહત્ત્વ, અને કાયમી આચાર્યપણું સપાદન કરવા ભાગ્યશાળી થયા શ્રીઆનંદાશ્રમમાંથી આવેલા અન્ય શાસ્ત્રીઓની પણ યોગ્ય કદર કરી સંતુષ્ટ કર્યા, સર્વ ભૂટેવોને ખૂબજ રાજી રાજી કર્યા બાદ રાજ્યના અમાત્ય આદિ તેમજ નાના મોટા નોકરોને ઈનામ પુરસ્કાર થયો. સારણાદ આનંદાશ્રમના પ્રકાશનવિભાગના વ્યવસ્થાપક શાસ્ત્રી શ્રી અખાશકર નાનણ જોષીએ વિવિધ હંદોમાં રચેલા સંસ્કૃત જાવનાહો શ્લોકોની જાપેલી આશીર્વાદપત્રિકાઓ સભામાં વહેંચવામાં આવી, અને તે વિવિધ જાતમક સંસ્કૃત શ્લોકો અને તેઓશ્રીની પીરતાદર્શક ગદ્ય-ખોલી-વિવેચનપૂર્વક સર્વભૂટેવોની તથા શ્રી આનંદાશ્રમ સંસ્થાવતી પણ તેમણે નામદાર દરબારશ્રીને આશીર્વાદ અર્પણ કર્યા હતા, જે આ નીમે આપવામાં આવેલ છે-

શુભાશીર્વાદ

વિવિધહંદપંચકમ્

શ્રીમહાવ્રતયજ્ઞકાર્યમય જમરમૂપતે ।

સમોક્ષ્ય ધરદસુરણાઃ સુમોદમાન્નુવંતિ હિ ।

વેદશાસ્ત્રકોવિદાશ્ચ વેદમૂર્તિભૂલુરાઃ

મંગલં સુમંગલં વદંતિ વાવણિયાનરેશ ॥ ૧ ॥

યજ્ઞાય લક્ષ્મીઃ સુકૃતાય વિદ્યા
ચિંતા પ્રજારક્ષણચિંતનાય ।

પરોપકારાય વલં સ્વ યસ્ય

ધન્યોઽસિ શ્રીમન્ અમરેશ ભૂપતે ! ॥ ૨ ॥

આયુર્વર્ષશતં તથૈવ સુકૃપાં પ્રાપ્નોતુ પદ્માલયાઃ ।

રાત્ર્યં પુત્રકલત્રમિત્રસ્વજનં સૌખ્યાન્વિતં જાયતામ્ ॥

શ્રીમન્નાયમહેશ્વરસ્ય સુખદા ભક્તિઃ સદા પ્રાપ્નુયુઃ ।

શાસ્ત્રઃ શ્રીઅમરેશ સત્યમનસા વિશ્વે સદા રાજતામ્ ॥ ૩ ॥

દિવ્યૈર્ધૃમવિભૂષિતં જગદિદં શ્રીરુદ્રયજ્ઞાદભૂત,

પુણ્યો વેદધ્વનિર્જગામ નગરસ્વર્ગે મહાપુણ્યદઃ ।

સંતુષ્ટોઽભવદગ્નિશંભુસહિતઃ કુંડસ્થિતો મૂર્તિમાન્

સંતુષ્ટાશ્ચ ભવામ બ્રાહ્મણગણાઃ સર્વલઘ્વભાવાઃ ઘયમ્ ॥ ૪ ॥

અંવાશંકરશર્માઽહં શ્રીમદમરભૂપતિ ।

યજ્ઞપૂર્ણાહુતિર્જાતા હૃર્પયામિ શુભાશિષઃ ॥ ૫ ॥

ભાવાર્થઃ—હે અમર ભૂપતે ! આપનાદ્વારા વિધિવત્ થતા આ મહારુદ્ર યજ્ઞકર્મને નોર્ વરદાન આપનારા સર્વ દેવતાઓ આજે બહુ પ્રસન્ન થઈ રહ્યા છે, અને વેદશાસ્ત્રને ભજનારા વેદભૂતિ સમા વિદ્વાન્ ભૂદેવો હે વાઘણિયાનરેશ ! આપનું કલ્યાણ થાઓ અને મંગળ થાઓ એમ બોલી રહ્યા છે. ૧

યજ્ઞાદિ ધર્મકાર્યોમાટે જેમની લક્ષ્મી છે, સત્કાર્યો માટે જેમની સદ્વિદ્યા છે, અને પ્રજા-રક્ષણ માટે જેને ચિંતા છે, અને પરાપકારાર્થે જેમનું શૌર્ય છે, એવા હે રાજન્ ! આપને ધન્ય છે । ૨

આપ સો વર્ષની આયુષ્યને ભોગવનારા થાઓ, શ્રીલક્ષ્મીની કૃપા પ્રાપ્ત કરો, આપનું રાજકુટુંબ, મિત્રો અને સ્વજનો-પ્રજાજનો ધર્મનિષ્ઠ બની સર્વપ્રકારના સૌખ્યવાળા થાઓ, શ્રીરામનાથ મહેશ્વરસ્વ શ્રીમન્નાયમહેશ્વરની લક્ષિતને આપ પ્રાપ્ત કરો, અને હે રાજન્ ! સસંસ્કૃતપણે વિશ્વમાં આપ સર્વદા શોભાયમાન્ થાઓ. ૩

આજે શ્રીમહારુદ્રયજ્ઞના પવિત્ર ધૂમાડાઓદ્વારા આ જગત્ સુશોભિત અને પવિત્ર થયું છે, મહાપુણ્યને આપનારો યજ્ઞમાં થતા વેદધ્વનિ આજે સ્વર્ગપર્યંત પહોંચી સર્વને દિવ્ય આનંદ આપે છે, અને યજ્ઞકુંડમાં વિરાજમાન્ અગ્નિનારાયણ સ્વરૂપ શ્રીમહારુદ્રભગવાન્ આજે તેથી અતિ પ્રસન્ન થયા છે, અને આપનાદ્વારા સારો સત્કાર પામીને અમો સર્વે બ્રાહ્મણો પણ પરમ સંતુષ્ટ થયા છીએ. ૪

ગર્જલ સસંક

નિમંત્ર્યા માનથી જેણે ભૂદેવો વેદ ભજનારા,

જગનના કુંડમાં જેણે વહાવી અખંડ ધૃતધારા;

વિધિવત્ યજ્ઞમાં પૂજ્યા મહેશ્વર ગંગધરનારા,

પુનિત સૌ જન થયાં આજે અહા ! ભારતમાં વસનારા,

કરી મહારક્ષની સેવા, મહાપરોવડે પ્રીતે,
કૃપા કરી રામનાથે તો વિજયમાળા ધરી છો,
ક્યાં ધૂળ ચાટતા દુશ્મન પ્રજા રંજડનારાને,
ચિનાજીની અમર કીર્તિ વર્ષા છે ભૂપતિ આજે. ૨

મહાવિકરાળ રાત્રિમાં અને વળી એકલા પોતે,
ધરી હથિયારને ક્ષણમાં વિકટ જંગે ચઢ્યા પ્રીતે;
ક્યાં બેઠાલ દુશ્મનને, બતાવી વીરતા જગતે,
ખરા ક્ષત્રિય ખીરદને દિપાવ્યું અમર ભૂપતિએ. ૩

બલે છે રાજવી પોતે છતાં વૈભવ નહિ ભાણે,
બલે છે સંપતિ પણ તે અવર પંથે ન જવા દે,
નથી પોતે કદી કટા છતાં પણ હાક વાગે છે,
અમલદારો બની સાવધ સદાયે ન્યાય ધારે છે.
હજારો નોકરો પણ છે, છતાં એ જાતથી નિરખે, ૪

કરી તલસ્પર્શ ગુન્હાનો પછી એ ન્યાય આપે છે;
કદી ગુન્હો કબૂલીને, ગુન્હેગારો દૂરડી નાથે,
દયા દિલ આવતાં તેની, ક્ષમા ક્ષણ એકમાં થાયે. ૫

કરી કાળાં બજારોને બન્યા છે કૈક ધનવાનો,
છતાં એ ધૂળ દુમાનીને પ્રજાને પાળા છે જોણે,
સ્વદાતિપત્ર "કાડી મિત્ર"ને પ્રકટાવીને જોણે,
કરી હાકલ થવા તૈયાર બધુ કાઢિયા વીરને ૬

વધો વૈભવ અને લક્ષ્મી કુટુંબે સંપ સાપડજો,
નિરોગી દેહથી રે'જો, પગલું પરમાર્થમાં બરજો;
પ્રજાને પાળા પ્રીતથી, સકળનો પ્રેમ મેળવજો,
તમે પર વિશ્વપાલકની કૃપા હરદમ અહા ! રે'જો. ૭

તે પછી અન્ય કાવ્યકર્તાએએ પણ કાવ્ય ગાયાં. રાજ્યઅમલદારો તેમજ અન્ય
ગૃહસ્થોત્તમથી અંધાળવિધિનો પ્રસંગ પણ આશ્યો, બાદ યજ્ઞોત્તર કરવામાં આવતા
(અવભૂથસ્નાન તીર્થજગવડે સ્નાનશુદ્ધિ)ની વિધિમાટે છડીસ્વારીએ, સર્વ ભૂદેવોના મંડળસહિત,
ગામમહાર નદીતટે જઈ, સ્નાનશુદ્ધિ કરી, સ્વારી રાજ્યગૃહે આવી આ પ્રમાણે યજ્ઞ સંપૂર્ણ શાંતિસહિત
નિર્વિધે પૂરો થયો. તે બાદ પણ ભૂદેવોને બે દિવસ સોમવારસુધી રોકી ન્યોતિર્લિંગના
સ્થાપલ્યઆનોમાં અભિષેક તથા હવનહોમાદિવડે મૂર્તિ સ્થાપલ્યવિધાન સં ૨૦૦૩ના વૈશાખ વદિ ૭
સોમવારના રોજ પરિપૂર્ણ ચતુર્દશમીવારે સહુ સહુના સ્થાનપ્રત્યે સહુ વિદાય થયા.—

[વિશેષતઃ નામદાર દરબારથી અમરાવાળા સાહેબ શિવોપાસક હોવાથી તેમને શ્રીશિવપુરાણ
અને તેની અંદર આવેલી રહસ્ય પૂર્ણ વાતોમાં પૂર્ણ શ્રદ્ધા છે તેમાંના ઘણાખરા પ્રસંગોનાં ખાસ
ચિત્રકાર રોકીને ચિત્રો તૈયાર કરાવ્યાં છે. આખું શિવપુરાણ ચિત્રરૂપે તૈયાર કરાવવાની ગોઠવણ
તેઓએ કરાવી છે. દરેક ચિત્રોનીચે ઉદ્ભવતી હકીકતોનો સાર આપવામાં આવ્યો છે.

અખંદીપક:—૩૧. ૦-૧૨-૦ નર્મદાબેન ચત્રભુજ અમદાવાદ. ૩૧. ૧-૦-૦ નટવરલાલ
ચંકરલાલ, ૩૧. ૧-૪-૦ જશોદાગૌરી હરિલાલ બીમડી. ૩૧. ૦-૪-૦ શ્રી. ઉપેન્દ્રરાય મહા-
રાણીદાસ દેશાઈ ૩૧. ૦-૪-૦ શ્રી માનસિંહ નથુસિંહ કુતિયાણા. ૩૧. ૫-૪-૦ શ્રી. મૂલજી પ્રાગજી
કરાચી. ૩૧. ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશંકર નરભેરામ પડીયા મુંબઈ. ૩૧. ૨-૦-૦ શ્રી. માણેકલાલ
નાનજી ચંદારાણા સદગત કલ્યાણસિંહ ભવાનસિંહના આત્મકલ્યાણાર્થે.

પુસ્તક પ્રકાશન

૩૧. ૨૦૨-૦-૦ શેઠ હરજીવન કેશવજી નાગનેશવાળા તરફથી શ્રી ભગવદ્ગીતાના મુખ્યો-
પદેશસંબંધી વિચારની પ્રતિ. ૧૧૦૦ છપાવવા અર્પણ થયા છે.

જામનગરવાળા શેઠ રવજી દેવજી ગાંધી તરફથી કરીઓનો ટોપલો એક પૂજ્ય-
પાદશ્રીને ધરાવવા ભેટ આવેલ છે.

ગં. સ્વ. બહેન યશોદાગૌરીબાએ પોતાના પતિ સદગત હરિલાલ જીવરામ બીમડીવાળાના
આત્મકલ્યાણાર્થે એક ચોરડા નિમિત્તે ૩૧. ૨૦૦)-બસો આનંદાશ્રમને અર્પણ કર્યા છે.

સં. ૨૦૦૩ વૈશાખ સુદિ ૧૩ વૃસિંહ જયન્તીને દિવસે તેમનાં બહેન માણેકબા તથા તેમના
ભાઈ મોતીલાલભાઈ સાથે સદ્ગુરુશ્રીનું પૂજન કરી ૩. ૨૫-૪-૦ ભેટ ધરી હતી. તથા સૌ
આનંદાશ્રમવાસીઓને મિષ્ટાન્ન ભોજન આપ્યું હતું.

પરચુરણમેદ વૈશાકમાસ.

૧-૦-૦ શ્રી. વસંતરાય ચંદુલાલ-અમદાવાદ
૦-૪-૦ ,, સુતાર ખીમજી જીવન-પોરબંદર
૦-૨-૦ ,, કરસનદાસભાઈનાં પત્ની-ખીલખા
૦-૧-૦ ,, વાલભાઈ ખીમજી-પોરબંદર
ભેટ શંકરજયન્તિ.
૧-૦-૦ ,, અંબાશંકર ભાઈશંકર ત્રિવેદી
૧-૦-૦ ,, અં. ભાઈશંકર ત્રિવેદીનાં પત્ની
૧-૦-૦ ,, વિનોદરાય જયન્તિલાલ ત્રિવેદી
૦-૮-૦ ,, વૃજલાલ વનમાલી
૦-૪-૦ ,, ખ. ખલ્લપ્રકાશજીબાપુ
૦-૪-૦ ,, સામીજી દયારામભાઈ
૦-૨-૦ ખ. દલપતરામજી
૦-૨-૦ શ્રી. કરસનદાસભાઈ
૦-૨-૦ ,, જગદીશ મગનલાલ રામજી જોશી
૦-૨-૦ ,, ચિ. લલિતપ્રસાદ અં. જોશી
૦-૨-૦ ,, પુષ્કરરાય-ખોટાદ.
૧-૦-૦ ,, અમિતરાયભાઈ-મુંબઈ
૦-૨-૦ ,, રામજી વૃજલાલભાઈ

૫-૦-૦ ,, કેશવલાલ જોશીલાલ
૨-૧૨-૦ ,, પરચુરણ ભેટવંચલીના ગુરુબંધુઓ
તરફથી હા. શ્રી. કાનજી પુરુષોત્તમ દવે
૫-૦-૦ શ્રી. ઉમેદભાઈ આશાભાઈ ભાદરજી
ચિ. અંબાલાલના લગ્ન પ્રસંગે ભેટ.
૧-૪-૦ શ્રી. વૃજલાલ વનમાલી-દહાણું
૦-૪-૦ શ્રી. રામજી વૃજલાલ
૦-૨-૦ શ્રી. અંબાશંકર નાનજી જોશી
૦-૨-૦ શ્રી. મણિબેન-જોરાવરનગર
૦-૨-૦ શ્રી. મણિબેન સ્વ. ત્રિભોવનભાઈનાં
પત્ની
૨-૪-૦ શ્રી. કૃષ્ણચંદ્ર પ્રાણશંકર-રાજકોટ
૧-૧-૦ શામળજી રણછોડ-આંકલવાડી
૦-૨-૦ હરજીવન કેશવજી
૫-૦-૦ માસ્તર રવિશંકર દુર્લભજી-તલાળા.
૧-૪-૦ શ્રી. વનમાલીભાઈ-કુંડલા
૧-૪-૦ શ્રી. વલ્લભજી સામજી
૧-૪-૦ શ્રી. વિક્રમદાસ સામજી-કુંડલા
૦-૪-૦ શ્રી. મૂલજી પ્રાગજી-કરાચી

૧-૮-૦ શ્રી મુલજી પ્રાગજી-કર્ગી
 ૨૦-૦-૦ શ્રી દર્શનરાવ મહારાણીલાલ દેસાઈ
 માસિકગ્રંથ, યાગ વમેરના
 ૧-૪-૦ શ્રી. મોરારજી કેશવજી-કર્ગી
 ૧-૪-૦ એક ભક્તગાન. હા. શ્રી. મોરારજી
 કેશવજી-કર્ગી,
 ૧-૦-૦ શ્રી મૂળશંકર નરમેરામ પડીયા-મુંબઈ
 ૩-૧-૧ શ્રીલીલુપ્ત આનંદાચમ તરફથી જેટ
 ૧-૪-૦ શ્રી. મૂળશંકર નરમેરામ પડીયા
 મુંબઈ
 ૦-૪-૦ શ્રી. કોટલાના માસર કોટલાલાલ
 વગસીલાલ
 ૧-૦-૦ માસર ચંદુલાલ આવજી-વંચડીવાળા
 ૦-૮-૦ જયોદામોરી હરિલાલ ત્રિવેદી
 ભીમડીવાળા
 ૫-૦-૦ ચાલીજી દયારામ નૂરજી-મીલખા
 ૫-૪-૦ શ્રી મલિમેન-ચાંગોડવાળા
 ૩-૦-૦ શ્રી. ગવરીમેન જેમંકર-ચાંગોડ
 ૦-૪-૦ શ્રી. ચપટલાલ મૂળશંકર મેન્ડા.
 ૦-૨-૦ શ્રી શ્રી માતંગા જમરા મેન્ડા
 ૧-૪-૦ શ્રી. દલપતરામ મુંદરજી પંચા-વચડી
 ૧-૪-૦ „ સિવશંકર મવજી-ગુલમંદલી
 ૦-૫-૦ „ અંબાશંકર નાનજી જેઠી-મીલખા
 ૨-૦-૦ શ્રી ગોણવ દિયુદ મડગ હા
 માવજી હોઆ
 ૧-૦-૦ શ્રી વિશ્વલાલ મોતીલાલ-માંગરોળ
 ૧-૦-૦ શ્રી. છવામાઈ કાંચમાઈ ધાવલ
 મીલખા
 ૧-૦-૦ શ્રી મુખદેવપ્રસાદ કમતલાલ-માંગરોળ

૧-૦-૦ શ્રી. નવીનચંદ્ર મુલસા-માંગરોળ
 ૧-૦-૦ „ ય. હારકાસલ ભગવતલાલ-ગેટવા
 ૨-૦-૦ ય. વસંતરાવ છબીલાલ ધેગડોવા
 હા. ધનસુધરપ્રસાદ
 ૩-૦-૦ શ્રી. ભવતીલાલ અંબાશંકર ત્રિવેદી
 મોટા
 ૨-૦-૦ શ્રી. વસંતરાવ છબીલાલ
 ધેગડોવા માંગરોળ
 ૧-૦-૦ શ્રી. મૂળશંકર મમજી લડીલ-મીલખા
 ૧-૦-૦ શ્રી. ધનસુધરભાઈ વસંતરાવ-માંગરોળ
 ૫-૦-૦ શ્રી. વિરોહલાલ વસંતરાવ
 ધેગડોવા-માંગરોળ
 ૨-૦-૦ શ્રી. સિદ્ધનંદલાલ વસંતરાવ
 ધેગડોવા-માંગરોળ
 ૨-૮-૦ શ્રી. વજ્રચંદ્ર મુલસા-માંગરોળ
 ૧-૦-૦ શ્રી. કાંડુલાલ વસંતરાવ „
 ૧-૦-૦ શ્રી. ગુનેશરાવ વસંતરાવ „
 ૧-૮-૦ શ્રી. બરુકરાવ „
 ૧-૦-૦ શ્રી. અનંતમ્બરી „
 ૧-૮-૦ શ્રીમતિ નાનીમેન „
 ૧-૮-૦ શ્રી. રમણમેન „
 ૧-૦-૦ શ્રીમતગ કનુમાઈ „
 ૧-૦-૦ શ્રીમતિ હલીનામેન વસુવા
 ૫-૦-૦ શ્રીમતિ મીલખમેન-માંગરોળ
 ૧-૦-૦ શ્રી. વસંતરાવ છબીલાલ-માંગરોળ
 ૫-૦-૦ શ્રી. હર્ષદાસભાઈ ગાંધી-મુલામઠ
 ૦-૮-૦ શ્રી. કાંચલાલ કાંચલાલ-મુંબઈ
 ૦-૮-૦ શ્રીમતિ ગંગામતી કાંચલાલ „
 ૦-૪-૦ શ્રી. કાંચલાલ કાંચલાલ-મુંબઈ